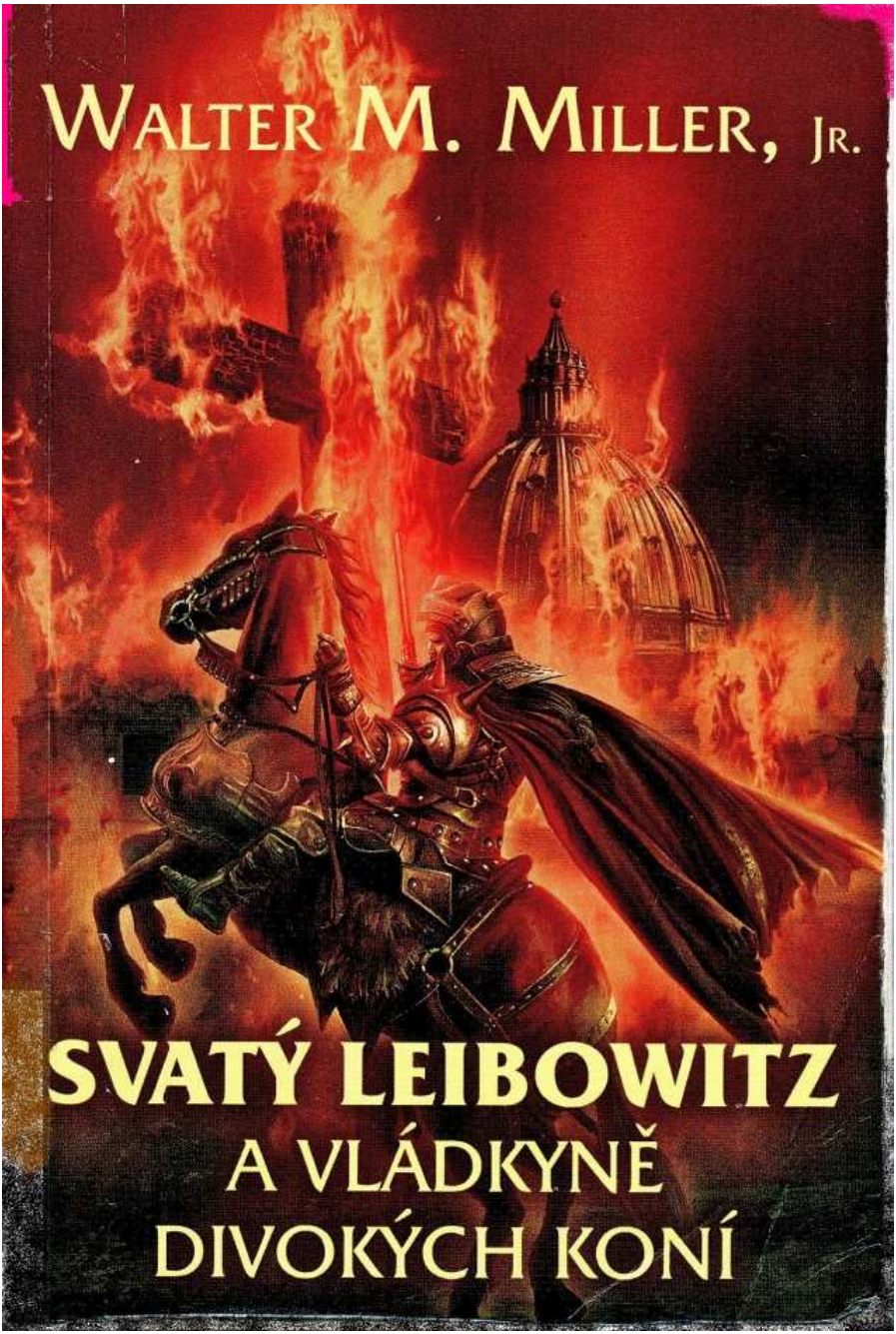
WALTER M. MILLER, JR.



SVATÝ LEIBOWITZ A VLÁDKYNĚ DIVOKÝCH KONÍ

WALTER M. MILLER, JR.

SVATÝ LEIBOWITZ A VLÁDKYNĚ DIVOKÝCH KONÍ

Téměř čtyřicet let po vydání *Chvalozpěvu na Leibowitze*, jednoho z nejdůležitějších a nejhlubších sci-fi románů všech dob, přichází *Svatý Leibowitz a Vládkyně divokých koní*, syrový, brilantní a strhující příběh tajemství, mystiky a božího šílenství.

Ve středu postnukleárního temného věku je katolická církev, rozpolcená vnitřním svárem, stále začleněna do urputného boje o moc se světskými vládci zpustošených USA. Bratr Černozub svatý Jiří, jeden z mnichů řádu svatého Leibowitze, muž ztrácející své poslání, je odveden charismatickým kardinálem Eliou Hnědáčkem. S Hnědáčkem neúnavně a tajně pracujícím pro konečné vítězství církve je Černozub brzy smeten událostmi - a vlastními bouřlivými emocemi - jak se církev pouští do poslední Křížové výpravy.

Duchaplný, ironický a propracovaný, *Svatý Leibowitz a Vládkyně divokých koní* je příhodnou upomínkou na jednoho z nejlepších spisovatelů sci-fi.

Prodejní cena 279 Kč

ISBN 80-7193-200-0

WALTER M. MILLER, JR.

SVATÝ LEIBOWITZ A VLÁDKYNĚ DIVOKÝCH KONÍ

Název originálu: SAINT LEIBOWITZ AND THE WILD HORSE WOMAN

Obálka: Jan Patrik Krásný

Grafická úprava obálky: Dagmar Krásná

Překlad: Zdeňka Lukovská, Martin D. Antonín, Lucie Krobotová

Redakce: Helena Šebestová, Eva Hallerová

Copyright © 1997 by the estate of Walter M. Miller,Jr
All Rights Reserved
Copyright © 2005 for the Czech translation by Z. Lukovská,
M. D. Antonín, L. Krobotová
Copyright © 2005 for Cover by J. P. Krásný
Copyright © 2005 for the Czech edition by Laser-books s. r. o.

ISBN 80-7193-200-0

Pro Davida a všechny,

kteří se plavili proti Apokalypse

Poznámka

Fiktivní řád svatého Leibowitze je adaptací benediktýnských pravidel života v Jihozápadní poušti po kolapsu Velké civilizace. Je ovšem pravda, že fiktivní mniši Leibowitzova opatství tato pravidla ne vždy dodržovali tak přesně jako mniši svatého Benedikta.

Svolení k citaci z překladu *Řehole sv. Benedikta pro kláštery* Leonardem J. Doylem, Copyright 1848, bylo laskavě poskytnuto Liturgical Press, Collegeville, Minnesota, a řádem svatého Benedikta.

Svolení k citaci z českého překladu *Řehole sv. Benedikta* Vojtěchem Engelhartem a kol. (Benediktinské arciopatství sv.Vojtěcha a sv. Markéty, Praha – Břevnov, 1998) bylo laskavě poskytnuto vydavatelem.

KAPITOLA 1

> Naslouchej, synu, mistrovu učení, nakloň k němu ucho svého srdce. – první věta *Řehole*
>
> Kdo tedy spěcháš do nebeské vlasti, uveď tuto skromnou Řeholi napsanou pro začátečníky s Kristovou pomocí ve skutek a pak teprve pod Boží ochranou dospěješ k těm vznešeným výšinám nauky a ctností, o nichž jsme mluvili výše.
> – poslední věta Řehole
>
> Mezi těmito dvěma výroky, sepsanými kolem roku 529 A. D. ve věku temna, se nachází prostý návod svatého Benedikta k řeholnímu životu, který přetrval i ve stínech *Magna Civitas*.

Ve tmavé chodbě před jednací síní, kde soud rozhodoval o jeho trestu, bratr Černozub svatý Jiří vzpomínal na chvíli, kdy poprvé spatřil Vládkyni divokých koní. Stalo se to na kmenové slavnosti nomádů z Planin, kde se diákon „Míšenec“ Hnědáček pokusil vymítat její kněze svěcenou vodou, a skončilo to tím, že ho napadli. Šamanští útočníci pak byli hromadně exekuováni čerstvě pokřtěným šarfem nomádů. Černozubovi bylo tenkrát sedm a nikdy předtím Vládkyni neviděl, ale jeho strýc trval na tom, že zde byla v dýmu z ohně přítomna již od začátku. Černozub mu věřil tak, jak by nikdy nevěřil vlastnímu otci.

Předtím, než pak utekl z domova, ji viděl ještě dvakrát. Jednou bez sedla a nahá cválala po hřebenu táhlého vrchu a podruhé se v matném světle plamenů jako Stařena noci kradla za hrazením usedlosti. Nyní jeho křesťanská pouta vyžadovala, aby na to vzpomínal jako na dětský výmysl.

Soud si dával načas. Přinejmenším hodina už uplynula od chvíle, kdy se Černozub obhajoval a následně byl vykázán ze síně, která

byla ve skutečnosti refektářem. Pokoušel se neuvažovat o důvodu zdržení ani o tom, zda to byla pouhá náhoda, která diákonovi, nyní kardinálovi „Rudému diákonu“ Hnědáčkovi, přidělila roli amicus curiae. Kardinál přijel do kláštera před týdnem a bylo dobře, třebaže neveřejně, známo, že kvůli volbám papeže (třetím během čtyř let), o kterých si chtěl promluvit s opatem kardinálem Jaradem. Volby sice ještě nebyly vyhlášeny, ale to bylo jen nepatrným detailem, snadno napravitelným ve chvíli, kdy současný papež ukončí svoje umírání.

Černozub se nemohl rozhodnout, zda je „Míšencova“ účast u soudu pro něj příznivá či naopak. Pamatoval si, že v těch dnech, kdy se Hnědáček pokoušel o exorcismus, nechoval k nomádům z Planin zrovna přátelství, ať už byli divocí nebo zpola usazení. Kardinál byl vychován sestrami na území dobytém Texarkem. Říkalo se, že jeho matka, nomádka, byla znásilněna texarským jezdcem a dítě pak zanechala u sester. V současnosti se ale kardinál učil nomádskému jazyku a vynakládal spoustu času a úsilí na to, aby vytvořil spojenectví mezi divokými lidmi z Planin a exilovým papežstvím ve Skalistých horách. Černozub sám byl čisté nomádské krve, třebaže jeho zesnulé rodiče vyhnali do farmářských usedlostí. Jeho matka nevlastnila žádné klisny, takže mezi divokými kmeny neměla místo. Jako mnich nepociťoval Černozub svůj etnický původ jako handicap; bratři byli tolerantní k chybám, s výjimkou chyb v záležitostech víry. Ale v takzvaném civilizovaném světě venku bylo nebezpečné být nomádem, pokud člověk nežil na Planinách.

Zaslechl z refektáře zvýšené hlasy, ale nedokázal rozpoznat jednotlivá slova. Jedním nebo druhým způsobem už bylo po všem, až na poslední konečný zlom. Ukazovalo se ale, že ten bude věcí ze všech nejtěžší.

Několik kroků od lavice, na které měl čekat, byl ve stěně chodby mělký výklenek a v něm socha svatého Leibowitze. Bratr Černozub opustil lavici a šel se pomodlit; tím neuposlechl posledního rozkazu: Sedni a čekej. Porušování slibu poslušnosti se stávalo jeho setrvalým zvykem. I pes by seděl a čekal, kdyby mu přikázali, našeptával Černozubovi ďábel.

Sancte Isaac Eduarde, ora pro me!

Lavice k pokleknutí byla příliš blízko k soše, než aby mohl hledět svatému do tváře, a tak se modlil k jeho nohám stojícím na hranici z otepí. Tu starou vrásčitou tvář už beztak znal do poslední podrobnosti srdcem.

Když Černozub přišel do opatství, tehdejší opat, dom Gido Graneden, ji přikázal odstranit z jejího tradičního místa ve své kanceláři a přenést na chodbu. Granedenův předchůdce rozhodl, že je svatokrádež mít starou dřevěnou řezbu překrytou „živými barvami“ a Graneden, který ji miloval v její původní podobě, nemohl snést pohled na její namalovaný úsměv a vzhůru obrácené oči, ani se vyrovnat se zápachem a hlukem, kdyby restaurace sochy probíhala in situ. Černozub nikdy nespatřil celou malbu, protože při jeho příchodu hlava a ramena muže ze dřeva vystupovaly z čehosi, co se zdálo být skořepinou sádrového světce. Po malých ploškách byla socha ošetřena fosfátovou směsí namíchanou bratrem lékárníkem a správcem. Jakmile začala barva puchýřovatět, seškrábali ji, snažíce se přitom vyhnout jakémukoli poškození dřeva. Postup to byl velmi pomalý a Černozub žil v opatství bezmála rok, než byla restaurace ukončena; a tou dobou již místo sochy v opatově kanceláři zabírala skříň na spisy. A tak zůstala socha zde.

Restaurace vlastně nebyla zcela kompletní ani teď, přinejmenším z pohledu těch, kdo si pamatovali její původní vzhled. Příležitostně se bratr tesař zastavil, aby se nesouhlasně zamračil a pak pracoval pinzetou na vráskách kolem očí nebo vyhlazoval dřevo jemným smirkovým papírem. Strachoval se, co mohl odstraňovač barvy dřevu udělat, takže je často potíral olejem a s láskou leštil. Řezba byla zhotovena před téměř šesti stoletími sochařem jménem Fingo, kterému se Beatus Leibowitz – tehdy ještě ne svatořečený – zjevil ve vizi. Blízká podoba mezi sochou a smrtelnou maskou, kterou Fingo nikdy neviděl, byla použita jako argument ke kanonizaci svatého, protože potvrzovala Fingovu vizi.

Svatý Leibowitz byl po Panně Marii Černozubův nejoblíbenější svatý, ale teď nastal čas jej opustit. Pokřižoval se, vstal a se psí poslušností se vrátil na lavici, aby tam „seděl a čekal“. Nikdo ho při modlitbě neviděl – pouze osobní ďábel, který ho proto nazýval pokrytcem.

Černozub si jasně pamatoval chvíli, kdy poprvé požádal, aby byl zproštěn mnišských slibů řádu svatého Leibowitze. Ten rok se toho událo hodně. Ten rok se dozvěděl o matčině smrti. Ten rok opat Jarad obdržel kardinálský klobouk od papeže z Valany. A byl to také rok, kdy byl Filpeo Harq korunován jako sedmý Hannegan Texarku svým strýcem Urionem, arcibiskupem onoho císařského města. Pravděpodobně nejdůležitější ale bylo, že to byl třetí rok Černozubovy práce (svěřené mu přímo domem Jaradem) na překladu všech sedmi dílů Liber Originum od Ctihodného Boedulla, učeného, ale vysoce spekulativního pokusu o rekonstrukci pravděpodobné historie nejtemnějšího ze všech století – jednadvacátého, ze záznamů pozdějších událostí. Z autorovy starobylé neolatiny jej Černozub překládal do nejméně pravděpodobného jazyka, své rodné řeči – nomádského dialektu Sarančat, pro který před dobytím (3174 a 3175 A.D.) Hanneganem II. v místě, které bylo kdysi zváno Texasem, ani použitelná fonetická abeceda neexistovala.

Předtím, než nakonec požádal o to, čeho se ve skutečnosti děsil – aby byl zproštěn svých slibů, Černozub několikrát žádal, aby byl z onoho úkolu uvolněn.

Ale opat dom Jarad shledal tento postoj příznačně vzpurný, omezený a nevděčný. Opata posedla vize nomádské knihovny, kterou chtěl vytvořit jako dar pokročilé kultury zaostalým kmenům putujícím severními Planinami, kočovným pastevcům, kteří budou jednoho dne k literatuře přivedeni dříve jedlými misionáři. Ti se mezi nimi již činili a nebyli více považováni za jedlé vzhledem ke Smlouvě Posvátné klisny, uzavřené mezi hordami a okolními zemědělskými zeměmi. Vzhledem k tomu, že gramotnost byla mezi svobodnými kmeny Sarančat a Divokých psů, kteří se pohybovali se svým dlouhosrstým dobytkem severně od řeky Nady Ann, stále méně než jednoprocentní, smysluplnost takové knihovny byla zpočátku nejasná i opatovi. Ovšem pouze do té doby, než bratr Černozub ve své počáteční horlivosti a snaze se zavděčit domu Jaradovi vysvětlil, že tři hlavní nomádské dialekty se liší méně při čtení než při poslechu. A že by to při smíšeném pravopisu a oproštění se od zvláštních kmenových výrazů mohlo učinit překlad srozumitelný i gramotným ex-nomádským poddaným Hannegana VI. na Jihu, kde

se dialektem Zajíců stále mluvilo v chatrčích, na polích a ve stájích, zatímco ol'zarský jazyk vládnoucí třídy byl slyšet v panských sídlech, soudních síních a policejních stanicích. Zde úroveň gramotnosti nové generace podrobených stoupla na jednoho člověka ze čtyř, a když si dom Jarad představil všechny ty podvyživené děti, kterým se dostává osvícení přímo od velkého Boedulla a z dalších spisů Řádu, nebyla šance mu to vymluvit.

Bratr Černozub se neodvážil říct, že podle jeho názoru je celý ten projekt velikášský a zbytečný. A tak po tři roky prohlašoval, že pro daný úkol neoplývá dostatečným talentem a že se jeho překladem zcela stírá duchovní vliv díla. Domníval se, že opat si tato tvrzení nemůže nikterak ověřit, protože krom jeho samotného tu pouze bratr Střízlík svaté Marie a Zpívající tur svatého Marta, jeho staří společníci, rozuměli nomádsky natolik dobře, aby v tomto jazyce byli schopni číst. A Černozub věděl, že jich se dom Jarad nezeptá. Ale Jarad ho donutil opsat jednu hotovou kapitolu a poslal ji svému příteli do Valany, členu Církevního kolegia, který mluvil výborně nářečím Zajíců. Přítel byl nadšen a vyjádřil přání přečíst si všech sedm kapitol, až bude práce hotova. Ten přítel nebyl nikým jiným než Rudým diákonem, kardinálem Hnědáčkem. Opat si zavolal překladatele a ocitoval mu z dopisu slova chvály. „A kardinál diákon Hnědáček je navíc osobně zainteresován v pokřtění několika významných nomádských rodin. A tak, jak vidíš –" zarazil se, když se překladatel rozbrečel.

„Černozube, můj synu, já ti prostě nerozumím. Teď jsi vzdělaný muž, učenec. Samozřejmě je to vedlejší, hlavně jsi mnich, ale nevěděl jsem, že se tak málo zajímáš o to, čemu ses zde naučil."

Černozub si osušil oči rukávem roucha a pokusil se vyjádřit svou vděčnost, ale dom Jarad pokračoval.

„Pamatuješ si, kým jsi byl, když jsi sem přišel, synu? Všichni tři, táhlo vám na patnáct a nedokázali jste říct jediné civilizované slovo. Neuměl jsi ani napsat svoje jméno. Nikdy jsi neslyšel o Bohu, ačkoli se zdálo, že toho víš dost o goblinech a nočních stařenách. Myslel sis, že konec světa je na jih odsud, nemám pravdu?"

„Máte, dome."

„Tak vidíš. Teď pomysli na ty stovky, tisíce svých mladých druhů, stejných, jako jsi byl tenkrát ty. Na své příbuzné, přátele. A nyní chci vědět: co tě může víc naplnit, víc uspokojit, než že svým lidem předáš něco z náboženství, civilizace a kultury, kterou jsi sám nalezl v opatství svatého Leibowitze?“

„Možná Otec opat zapomíná,“ namítl mnich, ze kterého se stal vyzáblý třicetiletý muž se smutným výrazem.

Z mírného zjevu a plachého chování by nikdo neusuzoval na Černozubův krvelačný původ. „Nenarodil jsem se ani svobodný, ani divoký. Moji rodiče se nenarodili svobodní. Moje rodina nevlastnila koně od časů mé praprabáby. Mluvili jsme nomádsky, ale byli jsme jen rolníci na farmě, ex-nomádi. Skuteční nomádi by nás nazvali trávožrouty a plivli by na nás.“

„To není příběh, který jsi vyprávěl, když jsi sem přišel!“ řekl Jarad vyčítavě. „Opat Graneden si myslel, že jste divocí nomádi.“

Černozub sklopil oči. Dom Graneden by je poslal zpátky domů, kdyby to věděl.

„Tak praví nomádi by na vás plivli, ano?“ Dom Jarad zamyšleně pokračoval. „A to je ten důvod? Nechceš předkládat perly takovým sviním?“

Bratr Černozub otevřel ústa a zase je zavřel. Zrudl, ztuhl, zkřížil ruce a stěží záměrně je opět rozpletl, svraštil čelo, zhluboka se nadechl a pak přes zaťaté zuby zavrčel: „Ne perly –“

Opat Jarad ho přerušil, aby předešel výbuchu. „Jsi příliš skeptický ohledně přesídlených nomádů. Myslíš si, že tak jako tak nemají žádnou budoucnost. Já si naopak myslím, že budoucnost mají, a ta práce bude dokončena a ty jsi jediný, kdo to může udělat. Pamatuješ na poslušnost? Zapomeň smysl té práce, když v něj nedokážeš věřit, a najdi si smysl v práci samotné. Znáš přece úsloví: Práce je modlitbou. Přemýšlej o svatém Leibowitzi, o svatém Benediktovi. Přemýšlej o svém povolání.“

Černozub se znovu ovládl. „Ano, mé povolání,“ řekl hořce. „Kdysi jsem si myslel, že jsem byl povolán, abych se v tichosti a zamyšlení modlil. Aspoň mi to tak bylo řečeno, Otče opate.“

„A kdo ti řekl, že modlící se mniši nepracují?“

„Nikdo, neřekl jsem –“

„Asi se musíš domnívat, že vzdělanost je špatný druh práce pro tichou modlitbu, je to tak? Myslíš si, ze drhnutí kamenné podlahy nebo vynášení hoven ze záchodů tě dostane blíže Bohu, než překládání Ctihodného Boedulla? Poslouchej, můj synu, pokud je vzdělanost neslučitelná s meditací, o čem pak byl celý život svatého Leibowitze? Co jsme tu v Jihozápadní poušti dělali po dvanáct a půl století? A co mniši, kteří dosáhli posvátného klidu v tomtéž skriptoriu, kde teď pracuješ ty?“

„To je něco jiného.“

Černozub to vzdal. Ocitl se v opatově pasti a aby se odtamtud dostal, musel by Jarada donutit uznat rozdíl, o kterém věděl, že se ho Jarad úmyslně straní. Byl zde druh „vzdělanosti“, který se stal formou meditativní náboženské praxe typické pro Řád, ale nebyla to mysl drásající práce s překladem ctihodných historiků. Jarad, jak Černozub věděl, poukazoval na původní úkol, stále praktikovaný jako obřad. Tím úkolem bylo zachovat Leibowitzovu Memorabilii, fragmentovité a zřídkakdy srozumitelné záznamy Magna Civitas, Velké civilizace, záznamy zachráněné z ohňů Zjednodušení prvními následovníky Isaaca Edwarda Leibowitze, po Matce Boží Černozubova nejoblíbenějšího svatého. Leibowitzovi pozdější následovníci, děti temného věku, na sebe vzali bezmyšlenkovitý úkol opisování, memorovali a dokonce i pěli v chóru ony tajuplné záznamy. Taková práce vyžadovala naprostou pozornost i v případě, že si představivost přidala navíc cosi, co by z nesmyslné spleti schématu z dvacátého století udělalo něco smysluplného. Vyžadovalo to ponořit se do sebe v práci, která byla zároveň modlitbou. A když byli člověk a modlitba naprosto spojeni, zvuk, slovo či vyzvánění klášterního zvonu mohlo způsobit, že člověk v údivu vzhlédl od psacího stolu a zjistil, že každodenní svět se záhadně změnil a vzplanul božskou přítomností. Možná tisíce vyčerpaných opisovačů tak po špičkách vešlo do ráje bránou z iluminovaného pergamenu. Ale taková práce zdaleka nebyla vyčerpávající záležitostí jako přiblížení Boedulla nomádům.

Ale Černozub se rozhodl nehádat. „Chci se vrátit do normálního světa,“ prohlásil pevně. Odpovědí mu bylo ticho. Opatovy oči se zúžily do jiskřících štěrbin. Černozub uhnul pohledem. Bzučící

moucha vletěla otevřeným oknem, dvakrát obkroužila místnost a usedla na Jaradův krk; krátce se tam zdržela a poté vylétla stejným oknem.

Přes zavřené dveře sousední místnosti sem pronikal slabý hlas novice nebo postulanta recitujícího určené Memorabilium:

„- a zakřivení vektoru intenzity magnetického pole se rovná časové změně vektoru elektrické indukce přidanému k čtyřikrát pí vektoru hustoty proudu. Ale třetí zákon určuje rozdíl vektoru elektrické indukce –“ Hlas byl jemný, téměř ženský, a povědomý, ale Černozub nedokázal určit jeho majitele.

Dom Jarad si nakonec povzdechl a rozhodl. „Ne, bratře Černozube, ty se nezřekneš svých slibů. Je ti sice třicet, ale vně těchto zdí jsi stále co? Čtrnáctiletý uprchlík, který nemá kam jít. Pfff! I ti největší hlupáci by tě oškubali jako kuře! Tvoji rodiče jsou mrtvi, nemám pravdu? A země, kterou obhospodařovali, nebyla jejich, že?“

„Jak mohu být uvolněn, Otče opate?“

„Tvrdohlavý, tvrdohlavý! Co máš proti Boedullovi?“

„Víte, právě nomády on pohrdá –“ Černozub se zarazil; ocitl se v další pasti. Neměl nic proti Boedullovi. Naopak se mu líbil. Na svatého z temného věku byl Boedullus racionální, zvídavý, vynalézavý – a netolerantní. Byla to netolerance civilizovaného člověka vůči barbarům, vlastníka půdy vůči migrujícím pastevcům, a také Kaina vůči Ábelovi. Byla to tatáž netolerance jako Jaradova. Ale Boedullovo pohrdání nomády překračovalo všechny meze. Černozub nenáviděl celý ten projekt. Ale tady, naproti němu, seděl původce projektu a díval se na něj ublíženým pohledem. Dom Jarad byl vždy Černozubův představený, ale nyní byl víc než jen to. Spolu s prstenem opata nosil i kardinálský klobouk. Jako Jeho Eminence lord Jarad kardinál Kendemin, princ církve, mohl být stejně dobře titulován „Vítěz všech diskuzí“.

„Je nějaký způsob, jímž bych se odsud mohl dostat, mylorde?“ zeptal se znovu.

Jarad sebou trhl. „Ne! Vezmi si tři týdny volna, aby se ti pročistila hlava, jestli chceš. Ale znovu se už neptej. Nesnaž se mě vydírat takovými narážkami.“

„Nedělám žádné narážky, ani vás nevydírám.“

„Ne? Jestli tě neuvolním, utečeš, nemám pravdu?“

„To jsem neřekl.“

„Výborně! Pak poslouchej, můj synu. Skrze přísahu poslušnosti jsi obětoval svou osobní vůli. Slíbil jsi poslouchat, a to pořád a ne pouze ve chvíli, kdy se ti chce. Tvá práce je tvým křížem, že ano? Tedy děkuj Bohu a nes ho. Veleb ji a chval!“

Černozub svěsil hlavu a pohlédl na podlahu. Dom Jarad vycítil blížící se vítězství a pokračoval.

„A teď už o tom nechci nic slyšet, ne dřív, než dokončíš všech sedm dílů.“ Vstal. Černozub také. Opat pak vyhnal z pracovny opisovače. Přitom se smál, jako by to celé byla ohromná zábava.

Bratr Černozub minul bratra Zpívajícího tura na cestě k večerním bohoslužbám. Platil příkaz mlčení, a tak žádný nepromluvil. Zpívající tur se ušklíbl. Černozub se zamračil. Oba jeho druzi na útěku z pšeničných plantáží věděli, proč chtěl vidět doma Jarada, a oba k němu necítili žádné sympatie. Mysleli si, že má pohodlnou práci a žádný důvod si stěžovat. Zpívající tur pracoval v novém tiskařském obchodu a Střízlík v kuchyni jako druhý kuchař.

Černozub se té noci viděl se Střízlíkem v refektáři. Druhý kuchař obsluhoval ostatní, velkou dřevěnou lžící nabíral kaši do misek. Každý procházející muž zamumlal „Deo gratias“, a Střízlík v odpověď kývl, jako by říkal „Rádo se stalo“.

Když dorazil Černozub, Střízlík již držel obrovskou porci kaše na lžíci. Černozub přiklopil talíř ke své hrudi a prsty dával signál, že je to příliš. Když pak svůj talíř nastavil, Střízlík mu ji tam přesto navršil.

„Půlku si vezmi zpátky!“ zašeptal Černozub, porušuje ticho. „Bolí mě hlava!“

Střízlík zvedl ke rtům ukazováček, zavrtěl hlavou, ukázal na ceduli Dodržuj pravidla hygieny za pultem a pak k východu, kde stál koš na odpadky.

Černozub položil talíř na pult. Pravou rukou nabral hrst kaše, levicí sevřel předek Střízlíkovy róby. Vmáčkl kaši Střízlíkovi do obličeje a rozpatlával ji tam tak dlouho, dokud ho Střízlík nekousl do palce.

Převor pak přinesl zprávu přímo do Černozubovy cely: dom Jarad ho uvolnil z práce ve skriptoriu na tři týdny, aby si mohl přeříkávat modlitbu o drhnutí kamenné podlahy pro kuchaře v kuchyni a v jídelně. A tak po jednadvacet dnů Černozub snášel Střízlíkovo usměvavé odpuštění, zatímco klečel na namydlené podlaze. Minul pak víc než rok, než se znovu zmínil o otázce své práce, povolání a přísah.

Během toho roku Černozub cítil, že zbytek komunity ho stále více pozoruje, a cítil změnu. Ať již ta změna tkvěla skutečně v postoji ostatních nebo pouze v něm samém, výsledkem bylo osamění. Někdy se cítil přímo oddělený od ostatních. V chóru se dusil slovy „Jsme jedním chlebem a jedním tělem, třebaže mnozí“. Jeho sjednocení s církevním společenstvím již nebylo považováno za jisté. Vyslovil slova „Chci pryč“ možná proto, že je tak skutečně mínil. On je ale nejen vyřkl přímo před opatem, on dovolil svým přátelům, aby se o tom dozvěděli. Mezi povolanými, mezi těmi, kteří se závaznými sliby nezvratně připojili k Bohu a Řádu, byl mnich, který toho lituje, anomálií, zdrojem neklidu, zlou předzvěstí, osobou hodnou lítosti. Někteří se mu vyhýbali, jiní se po něm zvláštně dívali. Ostatní byli všichni až příliš milí.

Našel si nové přátele mezi mladšími členy komunity, novici a postulanty, kteří ještě nebyli zcela připoutáni k Řádu. Jedním z nich byl Torrildo, mladík s elfím šarmem, jehož první rok v opatství byl poznamenán mnoha problémy. Když byl Černozub poslán ke kuchařům na třítýdenní trest, našel tam Torrilda drhnoucího podlahu za jakýsi blíže nespecifikovaný přestupek. Černozub rychle poznal, že Torrildo byl tím tlumeným hlasem recitujícím Memorabilium v místnosti sousedící s dom Jaradovou během mnichova nešťastného pohovoru. Lišili se svými zájmy, původem, charakterem i věkem, ale jejich společný trest je spojil na dostatečně dlouhou dobu, aby mezi nimi vzniklo pouto.

Torrildo byl potěšený tím, že našel staršího mnicha, který nebyl až tak úplně dokonalý. Černozub, třebaže si nepřipouštěl, že by postulantovi záviděl jeho relativní svobodu odejít, si začal sebe sama představovat v Torrildových sandálech, s Torrildovými problémy, Torrildovým charismatem a Torrildovými talenty. Znenadání zjistil,

že mu poskytuje rady, a byl polichocen, když mu Zpívající tur mrzutě řekl, že Torrildo napodobuje jeho manýry a stává se z něj jeho kopie. Stal se z toho vztah otce a syna, ale Černozuba to ještě více vydělilo z kruhu zasvěcených, kteří, jak se zdálo, ono přátelství přijímali s nevolí.

Začal zjišťovat, že je pro něj těžké rozlišovat mezi nevolí společenství a nevolí vlastního svědomí. Jedné noci se mu zdálo, že klečí na přijímání v kapli. „Nechť tě tělo Ježíše Krista přivede k věčnému životu," opakoval kněz každému přijímajícímu. Jak se blížil, Černozub seznal, že je to Torrildo, který se, když umístil hostii na Černozubův jazyk, naklonil blíž a zašeptal: „Jeden, který se mnou v této chvíli jí chléb, mě zradí."

Černozub se probudil napůl udušený a prskal, jako by se pokoušel vyplivnout živou ropuchu.

KAPITOLA 2

> První stupeň pokory je poslušnost bez váhání. Vyznačují se jí ti, jimž nic není dražší než Kristus. Pro svatou službu, k níž se zavázali svými sliby, či ze strachu před peklem nebo pro slávu věčného života, jakmile představený něco rozkáže, jako by příkaz vyšel od samého Boha, ihned to bez váhání vykonají.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 5

Během času, kdy Černozub překládal jedenáctou kapitolu sedmého a posledního dílu Boedulla a horečnatě mířil k závěru, přijel do opatství z Valany v Denverském svobodném státě zvláštní posel s tragickou zprávou. Papež Linus VI., nejbystřejší, když už ne nejsvětější ze současných papežů a muž, jenž nesl největší odpovědnost za vyřešení schizmatu, zemřel na srdeční selhání, když stál po kolena v ledovém pstruhovém toku a mával rybářským

prutem na delegaci z kurie. Tvrdil jim, že Pán nikdy neřekl Petrovi, aby přestal lovit ryby, když ho pověřil nakrmit jimi lid. Petr naopak hned po Zmrtvýchvstání s sebou vzal pět mužů do člunu, jak Linus správně poukázal. Pak se zarazil, zbledl, upustil prut a chytil se za hruď; téměř vzdorovitě zalapal po dechu: „Jdu na ryby!“ a sesul se do ledové vody. Později bylo seznáno, že tato slova pocházejí z *Jana 21:3.*

Jakmile zpráva dorazila, Jeho nejvyšší Eminence lord kardinál opat začal balit své kardinálské klenoty. Upozornil stanici na Papežské cestě v Sanly Bowittsu, že bude potřebovat ozbrojený doprovod, a dojednal si nejrychlejší pár koní s nejlehčím povozem. Mísil slzy s nervózním potem, jak se zmítal mezi návaly lítosti a výbuchy vzrušení při přípravách na cestu. Byl to mrtvý papež, kdo jej učinil kardinálem. Budou to jeho první papežské volby. Komunita rozuměla jeho smíšeným pocitům a nestála mu v cestě.

Poté, co vychválil Lina a sloužil mši za mrtvého, v noci před svým odjezdem promluvil ke shromážděným mnichům v refektáři.

„Dokud budu pryč, mé povinnosti opata přecházejí na převora Olshuena. Slíbíte mu prokazovat stejnou poslušnost v Kristu, kterou jste dali mně?“

Odpovědí mu bylo souhlasné mumlání ze shromáždění.

„Je zde někdo, kdo odmítá tento slib?“

Nastalo ticho, ale Černozub cítil, že se lidé dívají na něj.

„Moji drazí synové, nesluší se v tomto klášteře probírat záležitosti Svatého kolegia nebo politiku církve a státu,“ opat se odmlčel a rozhlédl se kolem po malém jezeru tváří ve světle lamp. „Nicméně máte právo vědět, proč se moje nepřítomnost může prodloužit. Vy všichni víte, že jedním z výsledků schizmatu bylo, že oba soupeřící uchazeči o papežství jmenovali nebývalé množství kardinálů. A že jednou z podmínek urovnání, které schizma ukončilo, bylo, že nový papež, nyní svaté paměti, potvrdí zvolení všech kardinálů, aniž by záleželo na tom, který kandidát bude jmenován. Toto se stalo, a teď zde máme šest set osmnáct kardinálů, přičemž někteří z nich nejsou ani biskupy, několik dokonce ani kněžími. Vzhledem k tomu, že jsou rovným dílem rozděleni mezi Východ a Západ, může být velmi těžké, aby přijela dvoutřetinová většina nutná k volbě papeže.

Shromáždění může proto trvat nějaký čas. Doufám, že ne déle než několik měsíců, ale nedokáži to předpovědět přesně.

Bojím se, že jak budou poutníci přicházet a odcházet, uslyšíte čas od času nejrůznější pomluvy. Zatímco pokračuje papežův exil z Nového Říma, obklopeného texarskou armádou, nepřátelé Valanského papežství doufají v obnovení schizmatu a udržují naživu veškeré možné pomluvy. Neposlouchejte ani jednu z nich, o to vás prosím.

Ozbrojené síly státu se zmenšily. Sedmý Hannegan není tímtéž tyranem jako Hannegan druhý, který, jak víte z historie, použil zradu a dobytčí mor, aby ovládl nomádskou říši, když zahnal nemocná zvířata z farem mezi nomádská stáda. Poslal pěchotu na západ až k Zátoce duchů a jeho jezdectvo hnalo opozdilce až k našim bránám. Zabil papežovy zástupce a když papež Benedikt vyřkl nad Texarkem klatbu, Hannegan zabavil všechny kostely, sídla a školy. Okupoval země sousedící s Novým Římem a donutil tak Jeho Svatost uprchnout do azylu v hroutící se Denverské říši. Shromáždil dostatek biskupů z východu, aby zvolil anti – nebo, lépe řečeno, rivalského papeže, aby seděl v Novém Římě. A tak uběhlo šedesát pět let schizmatu.

Ale Filpeo Harq je už sedmým Hanneganem. Je sice dědicem dobyvatele, ale přesto je v nich rozdíl. Jeho předek byl vychytralý, nevzdělaný polobarbar. Současný vládce byl vychován a vzdělán pro moc a někteří jeho učitelé byli vzděláni námi. Tedy neztrácejte naději, synové moji, a modlete se.

Jestliže se pravý Hannegan setká s pravým papežem, s Boží pomocí se určitě mohou dohodnout a ukončit exil. Modlete se, aby se papež, kterého zvolíme, směl vrátit do Nového Říma osvobozeného od texarské nadvlády. Všude jsou lidé zahořklí kvůli okupaci, ale nedělalo by dobrotu hádat se ve Svatém kolegiu, jestli musí být texarské jednotky staženy předtím, než půjde papež domů. To bude rozhodnutí pro samotného papeže, až bude zvolen.

Modlete se za volbu, ale ne za žádného z kandidátů. Modlete se k Duchu Svatému, aby strážil naše rozhodnutí. Církev nyní potřebuje moudrého a svatého papeže, ne východního, ne západního, ale papeže hodného starého titulu Služebník služebníků Božích.“

Tlumeným hlasem pak dom Jarad dodal: „Modlete se také za mě, bratři. Co jsem jiného než jen starý venkovský kněz, kterému papež Linus, pravděpodobně ve slabé chvíli, dal kardinálský klobouk? Jestliže má někdo v Kolegiu nižší postavení než já, musí to být ta žena – ehm, Její Eminence abatyše z N'Orku, nebo můj mladý přítel diákon Hnědáček, který je stále laikem. Nechť mě vaše modlitby ochrání před pošetilostí. Já se ale nechystám mezi vlky, že?“

Stěží slyšitelná odfrknutí a chichotání způsobila, že se Jarad zamračil.

„Abych ukázal, že nejsem nepřítelem Říše, půjdu přes Zátoku duchů cestou Provincií. Na zítřek měním plán mše. Předtím, než odjedu, budeme zpívat starou mši za odstranění schizmatu.“

Rozpřáhl paže, jako by chtěl obejmout celý zástup, načrtl nad nimi velký kříž, sestoupil z pódia a opustil halu.

Černozub stěží ovládal svou dychtivost. Toužil po svolení mluvit s domem Jaradem před opatovým odjezdem, ale žádost byla zamítnuta. Blízek panice našel převora Olshuena před úsvitem v Křížové chodbě a chytil ho za rukáv.

„Kdo je to?“ zeptal se Olshuen rozhořčeně. „Už tak jdeme pozdě.“ Zastavil se mezi stíny sloupů vrhanými jedinou svící. „Oh, bratře Černozube, to jsi ty. Mluv, o co jde?“

„Dom Jarad slíbil, že mě vyslechne, až dokončím Boedulla. Jsem téměř u konce a on teď odjíždí!“

„Řekl, že tě vyslechne? Jestli nepřestaneš křičet, tak tě uslyší právě teď. Vyslechne tě ohledně čeho?“

„O změně práce. Nebo o opuštění Řádu. A teď bude pryč celé měsíce!“

„To nemůžeš vědět. Nicméně, co s tím mohu dělat? A co tím myslíš, opustit Řád?“

„Předtím, než odjede, připomenete mu to?“

„Co mu mám připomenout?“

„Že tímto způsobem nemohu pokračovat.“

„Raději se ani nebudu ptát, jakým způsobem. Jdeme pozdě.“ Olshuen vykročil ke kostelu s Černozubem po boku. „Pokud bude mít dom Jarad dnes ráno volnou chvilku a pokud se zmíním o tvé agitaci, bude vědět, o čem je řeč?“

„Oh, jsem si jistý, že bude, určitě!“

„A teď co to mělo být za řeči o opuštění Řádu? Ale nic, musíme stihnout ranní modlitby. Přijď za mnou za den za dva, jestli chceš. Nebo pro tebe pošlu. A teď se uklidni. Nebude pryč dlouho.“

Po mši za zrušení schizmatu opat Jarad z kazatelny oznámil své přání, aby sloužili mši za volbu papeže v den určený k zahájení církevního shromáždění. A další takovou mši vždy, když z Valany dorazí jakékoli zprávy, a to do té doby, dokud ty zprávy nepřinesou jméno nového papeže. Poté se vydal k Zátoce duchů.

Dva tucty nebo i více mnichů, spolu s Černozubem a Torrildem, olemovaly východní zeď a pozorovaly oblak prachu, dokud se neztratil za východním horizontem.

„Aby dokázal, že není nepřítelem Říše, zvolil cestu Provincií,“ Černozub rozmrzele zopakoval slova svého pána. „Ale vzal si s sebou ozbrojenou stráž. Nač ozbrojenou stráž?“

„To tě naplňuje hořkostí?“ zeptal se Torrildo, který se obvykle zabýval Černozubovými pocity a zřídkakdy jeho myšlenkami.

„Kdyby byl nepřítelem Říše, věci by pro mě mohly být jiné, Torrildo.“

„Jak?“

„Věci by se mohly změnit pro všechny, kdyby zde nebyl nikdo ochotný ke kompromisu. A on se opovážil mluvit přede mnou o perlách a sviních.“

„Nerozumím ti, bratře.“

„Nepředpokládám, že bys rozuměl. Když ani moji bratranci Střízlík a Zpívající tur nerozumějí, jak bys mohl ty?“ Černozub konejšivě položil ruku na Torrildovu. „Stačí, že se staráš.“

„Já se starám, opravdu.“ Postulant se na Černozuba podíval šedozelenýma očima, které mu připomněly matčin měkký a zkoumavý pohled. Bylo v nich něco ženského. Rozpačitý silou okamžiku Černozub ruku stáhl.

„Samozřejmě se staráš. Zapomeňme na to. Jak jsi na tom s Memorabiliem?“

„Moje se nazývá Maxwellovy rovnice. Umím je odříkat odpředu i od konce, ale netuším, co znamenají.“

„Ani já ne, ale nikdo po tobě nechce, abys to věděl. Mohu ti říct jen to, že jejich smysl byl znovuobjeven během minulého století. Měly by být mezi poznámkami, které thon Taddeo Phardentrott přivezl zpátky do Texarku před asi sedmdesáti lety. Maxwellovy rovnice náležejí k těm největším z Memorabilií, aspoň tak jsem to slyšel.“

„Phardentrott? Nevynalezl telegraf? A dynamit?“

„Myslím, že ano.“

„Když byl jejich smysl znovuobjeven, proč se je stále musím učit zpaměti?“

„Předpokládám, že kvůli tradici. Ne, je v tom víc než jen to. Nech slova, aby se znovu a znovu opakovala v tvé mysli, jako modlitba. Dělej to dostatečně dlouho a Bůh tě osvítí, aspoň staří to říkají.“

„Jestliže někdo přišel na jejich smysl, možná bych to dokázal také.“

„To by veškerou tvou snahu zmařilo, bratře. Ale můžeš to zkusit, pokud chceš. Můžeš si přečíst, co napsal bratr Kornhoer poté, co Phardentrott odjel, ale nemyslím, že tomu budeš rozumět.“

„Jakýže bratr?“

„Kornhoer. Vynalezl ten starý elektrický stroj dole v kobkách.“

„Který ale nefunguje.“

„Pracoval, když byl sestrojen, ale nebyl tu příliš praktický. A z nějakého důvodu opat nedovolil Kornhoerovi naučit někoho dalšího, jak jej opravit. Viděl jsi někdy elektrické světlo?“

„Ne.“

„Ani já ne, ale Hanneganský palác v Texarku je jich plný. A také je mají na tamní univerzitě. Bratr Kornhoer a Phardentrott se spřátelili, jak si vzpomínám, ale opat Jerome to neschvaloval. Řekni mi, proč sis nepřečetl tu ceduli, co visí nad Kornhoerovým strojem?“

„Viděl jsem ji, ale nikdy nečetl. Ten stroj je příšerná věc – má přespříliš štěrbin a škvír pro prach.“ Torrildo byl správcem podzemních prostor a skladištním úředníkem. „Nikdy jsi mi nepověděl o svém Memorabiliu, Černozube.“

„To moje je jedním z náboženských. Nemyslím, že by mělo nějakou skrytou vědeckou hodnotu. Nazývají ho ‚Nákupní lístek svatého Leibowitze‘.“ Černozub se pokusil vložit do hlasu pýchu, že

mu bylo dáno Zakladatelovo Memorabilium, ale Torrildo si toho nevšiml.

„Děje se něco zvláštního, když ho přeříkáváš?“

„Nemohu říct ani ano ani ne. Možná jsem na tom nikdy nepracoval dostatečně tvrdě. Sám svatý Leibowitz říkával ‚Co spatříš, je to, co dostaneš, Wysiwygu.‘“

„Kde je to rčení zaznamenáno? A co znamená?“

Černozub, který miloval záhadná „Rčení svatého Leibowitze“, byl uchráněn odpovědi, protože zvon začal odbíjet sextu a naznačil tak opětovný začátek mlčení, které opat přerušil kvůli svému odjezdu. Mniši u zdi se začali rozcházet. „Přijď za mnou dolů, pokud budeš mít příležitost,“ zašeptal Torrildo, porušuje tak pravidlo.

Černozubovi nomádští předkové vždy vysoce uznávali extatické magické a náboženské zážitky, a toto pohanské dědictví nebylo v nesouladu s tradičně mystickým hledáním, tak atraktivním a přirozeným v klášterním životě. Ale jak pocit sjednocení se zdánlivými bratry postupně vyprchával, Černozub byl stále méně zaujat formálním uctíváním Boha v komunitě. Procesí a zpěv žalmů již nepozvedaly jeho ducha. Ani přijetí svátosti oltářní během mše se již nedotýkalo jeho srdce. Na rozdíl od pochyb ohledně svého povolání k Řádu to cítil jen jako vzdálenou ztrátu. Pokoušel se vrátit zbožné nadšení osamělými zbožnými praktikami, když se mu nedařilo ve veřejných.

Mnichův čas o samotě v cele byl limitován sedmi hodinami v noci, z nichž nejméně hodinu a půl měl strávit meditací, citovými nebo emočními modlitbami. Část času určeného k modlitbám věnoval Černozub tomu, co zmeškal díky své denní práci v opatství, ale málokdy potřeboval na četbu breviáře víc než dvacet minut, a zbytek času věnoval Ježíšovi a Marii. Nicméně ve spánku byly jeho sny prodchnuty mýty z dětství o Vládkyni divokých koní, kterou kdysi viděl.

Černozubův zpovědník a duchovní rádce ho ostře varoval, a to více než jednou, aby nebral vážně žádné zdánlivě nadpřirozené projevy, které se mu přihodí během duševní práce. Takové vize nebo hlasy jsou obvykle buď prací ďábla, nebo falešnými vedlejšími účinky intenzivní koncentrace vyžadované meditací či duchovními

modlitbami. Když jej jednou v noci v cele navštívily vize, přisuzoval je Černozub horečce, protože předchozího dne onemocněl a byl vyloučen ze skriptoria.

Klečel na dřevěné desce vedle lůžka a neochvějně hleděl na malý obraz Neposkvrněného srdce, který visel na zdi. Když jeho mysl zbloudila a objevila se v ní myšlenka, znovu upřel pozornost na obraz. Malba nebyla nijak výjimečná, chyběly jí detaily a byla stěží víc než jen symbolem. Modlitba byla bezeslovná, bezmyšlenkovitá fixace mysli na obraz srdce Panny Marie. Černozub cítil závrať z horečky a jak klečel, pohltila jej strnulost. Čas od času mu zorné pole potemnělo. Tehdy začalo srdce pulzovat, a pak se zvětšilo. Náhle se na ně nemohl soustředit. Jeho mysl jako by se vrhla do temné chodby vedoucí k prázdnotě.

A pak tam bylo: živé srdce vznášející se před ním v černotě vesmíru, tlukoucí ve stejném rytmu jako to jeho. Bylo kompletní v každém detailu. Otvorem v levé komoře unikaly slabé proudy krve. V onom čase necítil ani strach, ani překvapení, neustával se na ně dívat v naprostém vytržení. Věděl, že to není Mariino srdce, ale neznepokojovalo ho to, ani nemátlo. Jednoduše přijal to, co k němu přišlo, ve chvíli, kdy se to stalo.

Ostré zaklepání přerušilo trans. Díky prudké změně vědomí se mu zježily chlupy.

„*Benedicamus domino,*“ odpověděl po chvíli.

„*Deo gratias,*“ ozval se tlumený hlas z chodby. Byl to bratr Jonan; budil všechny k ranním modlitbám. Kroky se vzdálily.

Černozub vstal a připravil se na každodenní rutinu. Celý den i den následující si v sobě nesl kouzlo, vržené na něj vizí. Bylo to velmi matoucí, a to i poté, co jej horečka přešla.

Když jej představený Olshuen nepředvolal ani třetího dne po odjezdu doma Jarada, Černozub představeného vyhledal sám. Olshuen byl jeho starý přítel: býval Černozubovým učitelem a zpovědníkem předtím, než se stal představeným. Ale právě teď příchod starého studenta do dveří jeho kanceláře nevyvolal na tváři představeného úsměv.

„No, já ti vlastně řekl, abys přišel, že?“ řekl Olshuen. „Sedni si.“ Vrátil se ke své židli, lokty se opřel o stůl a přitiskl konečky prstů k sobě. Nakonec se na Černozuba i slabě usmál. Pak čekal.

Černozub se posadil na kraj židle a pozvedl obočí. Také čekal. Představený začal oddělovat jednotlivé prsty, vždy jeden pár naráz, a pak jimi klepl zpátky. Černozuba tento zvyk vždy fascinoval. Koordinace byla dokonalá.

„Přišel jsem se zeptat –“

„Dom Jarad mi přikázal, abych tě vyhodil, pokud přijdeš požádat o cokoli jiného než o požehnání, dokud neskončíš s Boedullem. A já vím, že s ním ještě hotový nejsi. Nevyhodím tě, protože jsem tě pozval.“ Představený přerušil každou frázi odmlkou a klepnutím prstů. Dělal to pouze tehdy, když byl nervózní. „Co si přeješ, můj synu?“

„Požehnání.“

Snadno odzbrojen, Olshuen složil ruce, naklonil se nad stůl a úlevně se usmál.

„Požehnání k mé žádosti být osvobozen od slibů Řádu.“

Úsměv zmizel. Představený se znovu zaklonil, sepjal prsty do střížky a řekl mírným tónem: „Černozube, můj synu. Ty jsi ale mizerný nomádský spratek!“

„Zjevně už jste o mně s domem Jaradem mluvil, Otče představený,“ riskoval Černozub smutný úsměv.

„Neřekl nic, co bys chtěl slyšet. A řekl pár věcí, u kterých je lepší, když je nebudeš znát. Strávil tím minimálně půl minuty a mluvil rychle. Pak mi řekl, abych tě vyhodil, a odešel.“

Černozub vstal. „Předtím, než budu vyhozen, nevadilo by vám sdělit mi, co mohu zjistit o proceduře?“

„O jaké proceduře – o tom, jak se vzdát svých slibů?“ Olshuen počkal na Černozubovo přikývnutí a pak pokračoval. „Dobrá, když vyjdeš ze dveří, zahneš doprava. Projdeš halou ke schodišti a pak pokračuj dolů až do Křížové chodby. Mineš hlavní vchod a vyjdeš na nádvoří. Napříč nádvořím je hlavní brána, projdi jí a budeš na cestě. A pak už je to jen na tobě.“ Nepokládal za nutné dodat, že Černozub bude exkomunikován, čímž se stane nezpůsobilým k zaměstnání na mnoha místech, bude zbaven všech práv u církevních soudů, zůstane

bez přístupu ke svátostem, duchovenstvo a zbožní laikové se ho budou stranit a bude pronásledován každým, kdo zjistí, že se nemůže dovolávat spravedlnosti.

„Mínil jsem samozřejmě legální způsob.“

„V knihovně jsou spisy kanovnického práva.“

„Děkuji, Otče představený,“ Černozub se chystal k odchodu.

„Počkej,“ řekl obměkčený představený. „Řekni mi, synu, kdyby poté, co dokončíš Boedulla – je to pouze hypotetická otázka, rozumíš? – kdyby ti byla dána možnost zvolit si práci, jak by ses cítil ohledně té druhé věci?“

Mnich se zastavil. „Pravděpodobně bych si to znovu promyslel.“

„Kolik ti ještě zbývá?“

„Deset kapitol.“

Olshuen si povzdechl a vybídl ho: „Ještě se posaď.“ Prohledával papíry na stole, dokud nenalezl zalepenou obálku. Černozub spatřil své vlastní jméno nadepsané domem Jaradem. Představený obálku otevřel, rozložil dopis, pomalu jej přečetl a znovu pohlédl na Černozuba. Opět k sobě přitiskl konečky prstů a začal klepat jedním párem za druhým jako předtím.

„Mám možnost zvolit si práci?“

„Ano – ponechal ti výběr. Poté, co dokončíš *Knihu počátku*, můžeš pokračovat se *Stopami dřívějších civilizací* od stejného autora. Pokud tedy nejsi unaven a znechucen Vznešeným Boedullem.“

„Jsem jím unaven a znechucen.“

„Pak budeš překládat *Opakující se myšlenky místních sekt* od Yogena Durena.“

„Do nomádštiny?“

„Samozřejmě.“

„Děkuji vám, otče představený.“ Černozub prošel halou ke schodům, sestoupil do křížové chodby, přešel nádvoří a vyšel hlavní bránou na cestu. Tam chvíli stál a nejistě hleděl na vyprahlou krajinu. Dole na trase ležela vesnice Sanly Bowitts, několik mil za ní se zvedal plochý vrch nazývaný Horou Poslední útěchy. V dálce bylo vidět pohoří, s několika kopci před ním. Země byla nepravidelně pokrytá kaktusy a jukou, a řídkou trávou ve sníženinách. V dálce

spatřil antilopu a také bratra pastevce vedoucího stádo, jehož pes vrčel na opozdilé kusy.

Vůz tažený mulou se u Černozuba zastavil a zaplavil jej tak oblakem jemného prachu. „Jdeš do města, bratře?“ zeptal se prošedivělý vozka z hromady pytlů s krmením.

Černozuba lákalo projít vesnicí a vyšplhat na Poslední útěchu. Říkalo se, že tam straší. Na to místo mniši někdy se svolením přicházeli, aby zde v pustině osamoceně prošli spirituální zkouškou. Po krátké pauze Černozub zavrtěl hlavou. „Mnohokrát díky, dobrý muži.“

Prošel zpátky hlavní bránou a zamířil do podzemních krypt. Tradice pravila, že když svatý Leibowitz založil Řád, nebylo zde nic, pouze dávný vojenský bunkr či skladiště munice, které svatý a pomocníci dokázali skrýt tak, že někdo mohl projít kolem co by kamenem dohodil a nikdy nezjistit jeho přítomnost. Právě na tomto místě byla schraňována nejranější Memorabilia. Podle Boedulla zde nebyly budovány žádné obytné příbytky až do poloviny jednadvacátého století. Mniši žili v osamocených poustevnách a přicházeli sem pouze uložit knihy a záznamy, dokud zuřivost Zjednodušení nevyprchala a nebezpečí od zjednodušovatelů nepominulo. Tady, stále v podzemí, dávná Memorabilia a pozdější komentáře čekaly na svůj osud, který už možná nastal a rychle pomíjel.

KAPITOLA 3

> Ať spí (mniši) oblečeni a přepásáni pásem nebo provazem, ale nemají při spaní u pasu nože, aby se ve spánku náhodou neporanili… Mladší bratři ať nemají lůžka vedle sebe, nýbrž mezi staršími.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 22

Na čtení příliš slabé olejové lampy visely v každém výklenku s uloženými knihami. Pokud chtěl člověk nalézt v policích určitý titul, musel si s sebou vzít ještě další světlo. Obvykle si pak mnich knihu odnesl do čítárny, ale Černozub prolétl Durenův *De Perennibus Sententiis Sectarum Rurum*, svou příští práci, ve světle svíce držené těsně u stránek. Brzy knihu uložil zpět do police a vrátil se k bratru Torrildovi, který se opíral o Kornhoerův elektrický generátor, zrezivělý vrak v osvětleném výklenku.

„Posaďme se tady, kde nás nikdo nechytí," zamumlal Torrildo a vstoupil do hlubokého stínu za strojem. „Bratr Obohl je pryč, ale nevím přesně kde." .

Černozub se zarazil. „Nepotřebuji se skrývat. Mám důvod, abych tu byl, i když jsem se neptal na svolení."

„Psst! Nemusíš šeptat, ale mluv potichu. Já sem smím chodit jenom uklízet. Ne že by na tom teď příliš záleželo."

„Co je to za dveře?" Černozub ukázal do zadní části temného výklenku.

„Jenom od komory plné harampádí. Nejspíš součástek do toho stroje. Pojď sem."

Mnich zaváhal. Stroj na něj nějak zapůsobil. Připomněl mu speciální křeslo v kapli, které bylo skutečnou svatou relikvií.

Díky dobyvatelským úspěchům Hannegana II., které umožnily rychlejší cestování a komunikaci, se vynálezy staly snadno přenosnými. Svět se dvanáct století po Magna Civitas, kdy byl zničen v záplavě plamenů, začal pomalu vzpamatovávat. Nejvíce vynálezů bylo samozřejmě znovuobjeveno, jak vyplývalo z několika málo zbylých záznamů o oné velké civilizaci. V Hanneganově městě bylo zapotřebí účinné a humánní metody hrdelního trestu. Proto zhotovení elektrického generátoru v opatství svatého Leibowitze v 3175 A. D. následovalo několik roků poté elektrické křeslo v Hanneganově městě v Texarské říši. První zločinec, který byl touto novou metodou popraven, byl Leibowitzův mnich. Zločinem bylo, že nesl kardinálovu nabídku azylu synovi thona Taddea Pfardentrotta, nepříteli Texarku, jehož práce v Leibowitzově opatství učinila uskutečnitelnými mnoho nových objevů, z kterých měla Říše prospěch, a to včetně elektrického křesla.

Bylo to poprvé a naposled, kdy bylo křeslo použito. Hannegan III. je umístil na podstavec na veřejném náměstí a zatímco dvě spřežení mul táhla generátor elektřiny, panovník sám přeťal pásku, která dovolovala pružině spustit zařízení. K potěšení davu bylo napětí nízké a mnich zemřel pomalu a bolestivě. Metoda byla opuštěna, dokud nebyl vyhotoven lepší generátor. Nastala doba páry, ale křeslo nikdy neopustilo skladiště, protože pozdější Hannegan si našel nejlepšího kata v muži jménem Wu-shin, jehož předkové přišli z jiného kontinentu a který používal sekeru s takovým mistrovstvím a lehkostí, že celé odpoledne strávené stínáním hlav ho zanechalo schopného sedět v hluboké meditaci dvě hodiny před večeří.

Elektrické křeslo bylo posléze rozebráno a tajně převezeno přes jižní Planiny, pak z Říše k Zátoce duchů. Znovu se poté objevilo v Leibowitzově opatství, kde bylo umístěno do kostela nad kryptu s ostatky mnicha, který v něm zemřel. A pravidelně v den výročí jeho smrti bylo křeslo vykouřeno kadidlem, pokropeno svěcenou vodou a uctěno v jeho památce. Leibowitzovo opatství bylo jediným klášterem na kontinentu s vlastním elektrickým křeslem. O nějakých třicet let později zdědilo i již postaršího popravčího Wu-shina, který se před třemi roky vypotácel z písečné bouře a prosil o vodu a útočiště.

„Hodláš tam stát, dokud mě nechytí?“ zeptal se Torrildo netrpělivě.

Černozub se vmáčkl do temného kouta vedle něj. Někdo do stínu za strojem navršil množství opotřebovaných podušek, roztrhaných a páchnoucích plesnivinou, takže seděli pohodlně.

„O tom jsem nevěděl,“ řekl Černozub.

„Chystáš se utéct, Černozube?“

Starší mnich chvíli mlčel a přemýšlel. Předtím chtěl prostě utéct až na Poslední útěchu, kde by se ujistil, co vlastně chce, a pak se možná vrátit. Torrildo se dotkl jeho stehna, jako by pátral po odpovědi. Poté ruku stáhl a povzdychl si.

„Právě jsem četl výtah z Durenovy knihy,“ začal Černozub. „Je to historie místních kultů a herezí, které se znovu a znovu objevovaly na nejrůznějších místech. Jen Bůh ví, proč chce dom Jarad něco

takového přeložit do nomádštiny. Ani se nepokouším hádat, dokud nepřečtu celou knihu.“

„Tak se nechystáš utéct?“

„Jak bych mohl? Přísahal jsem.“

Torrildovi ve tmě unikl vzlyk. „Já ale uteču.“

„To je nesmysl. Všechno, co potřebuješ, abys mohl bez problémů odejít, je dom Jaradovo svolení, a u postulantů je to jenom formalita.“

„Ale dom Jarad je pryč. A já musím odejít hned!“ Vzlyky zesílily. Černozub mu konejšivě položil paži kolem ramen. Torrildo se o něj opřel a tiše mu brečel do prohlubně klíční kosti.

„Co je to s tebou?“ zeptal se starší mnich.

Torrildo zvedl hlavu a přiblížil obličej k Černozubovi. Vše, co mohl Černozub vidět, byl oválný stín s Torrildovýma nádhernýma očima, zírajícíma na něj z šera.

„Máš mě rád, Černozube?“

„Samozřejmě, že mám, Torri. Co je to za otázku?!“

„Jsi jediným důvodem, proč jsem tu poslední měsíce zůstával.“

„Nerozumím ti.“

„Říkáš, že nerozumíš, ale ve skutečnosti rozumíš. Teď už tu nemůžu zůstat ani o den déle. Jenom bych ti způsobil problémy. Jsem nečistý. Nebyl jsem k tobě upřímný.“

„O čem to mluvíš? Upřímný ohledně čeho?“ Černozub se neklidně zavrtěl na plesnivých poduškách.

„Jsi tak chytrý a přitom tak naivní,“ Torrildo vzal Černozubův obličej do svých jemných dlaní. „Odcházím. Políbíš mě na rozloučenou?“ Ucítil, jak sebou Černozub škubl, a spustil ruce. „Tak ne.“

„Samozřejmě, že ano,“ Černozub mu opatrně nabídl polibek míru, nejprve letmý na pravou tvář, pak –

„Oóóó,“ vzdychl mladík a objal jej divokým stiskem.

Černozub cítil rty, tisknoucí se k jeho rtům, a jazyk, jenž se mu pokoušel proniknout mezi zuby. Trhl hlavou a ucukl. Torri na něj upadl a jal se tápat pod krajem jeho róby, oběma rukama mu míře mezi nohy. Černozub byl nejprve vyděšený a pak omráčený hrůzou nad vlastní erekcí, kterou zanícený Torrildo s nadšením objevil.

„Torri, ne!“

„Víš, měl jsem být dívkou…“

Dveře komory se prudce otevřely. Vyzáblá paže vecpala dovnitř lucernu. V náhlém světle Černozub letmo zahlédl čtyři nahé nohy a dva ztopořené penisy.

„Sodomité!“ rozječel se knihovník, bratr Obohl. „Chytil jsem vás při tom. Nakonec jsem vás chytil, vy neřádi. Nahoru k převorovi!“ Chtěl kopnout Torrilda do nahé zadnice, ale minul. Obohl byl krátkozraký – kdysi vlastnil jediný pár brýlí v opatství, obstaraný v Texarku, ale vzdal se jej z náboženských důvodů. Teď popadl Torrilda za paži a křičel na Černozuba, který se drápal přes generátor.

„Elwene! Bratře Elwene! Pojď zpátky, ty smrade!“

Černozub za sebou slyšel rvačku, jak pádil po schodech nahoru.

Zastavil se v přízemí, aby se vzpamatoval, a pak tiše prošel čítárnou na nádvoří. Venku stanul v oslnivém slunečním světle, omámený a zmatený. Krátkozraký stařec si ho spletl s bratrem Elwenem, novicem pracujícím pro správce kláštera. Černozub viděl Torrilda s Elwenem spolu už několikrát, ale nic z toho nevyvozoval. Teď byl chycen do pasti, kterou knihovník nalíčil na někoho jiného. Omyl se ale neudrží dlouho. Na druhé straně nádvoří, všem na očích, vpravoval Elwen hnůj do půdy pod růžovými keři. Černozub neměl šanci na čestný únik. Obrátil se, že vstoupí do opisovací místnosti, ale nechtělo se mu tam, neboť to bude dozajista trapná situace. Zamířil tedy do své cely, ale zvuk pádících nohou ho přiměl se otočit. Byl to Torrildo, prchal k hlavní bráně. Černozub stál a čekal na následný rozruch, ale žádný nenastal.

Čekal celou minutu. Po krátké modlitbě ke svatému Leibowitzovi se vzchopil natolik, aby se dokázal vrátit do přízemí. Na konci schodů jej čekalo ticho v matném světle. Našel svíci, kterou používal předtím, a podíval se za stroj. Starý knihovník ležel na zádech. Držel se za hlavu a válel se na poduškách. Na čele měl krev. Černozub se nad ním sklonil.

„Kdo je to?“ zasípěl Obohl.

„Černozub svatý Jiří.“

„Díky Bohu, bratře. Potřebuji trochu pomoct.“ Černozub starého muže zvedl, obešel stroj a vrávoral s knihovníkem ke schodům.

„Polož mě. Jsem pro tebe příliš těžký. Za chvíli budu v pořádku.“

Krátce odpočívali, opřeni o zeď. Poté si Černozub přehodil knihovníkovu ruku kolem krku a pomohl mu do schodů. Obohl skřehotavě sípěl.

„Byli to Elwen a Torrildo. Ti smradi. Věděl jsem to. O tom, co tady dělají. Jen jsem je nemohl chytit. Až dneska. Můžeš se podívat. Na semeno rozlité za strojem. Říkají tomu seminář. Kam vlastně šli?“ Zamžoural kolem do svého rozmazaného světa.

Černozub ho v čítárně opatrně posadil na kraj stolu a donutil ho, aby si lehl. Mniši se zvedli od čtecích stolů a rychle se shromáždili kolem. Jeden přinesl džbán s vodou a otřel knihovníkovi obličej. Jiný mu prohlédl ránu na čele. Další se zeptal: „Co se ti stalo, bratře?“

„Přistihl jsem je. Nakonec jsem je přistihl. Bratra Torrilda a bratra Elwena, dělali to za tou elektrickou modlou. Torrildo mě něčím udeřil.“

„Torrildo tě skutečně udeřil,“ řekl Černozub. „Ale nebyl to Elwen. Byl jsem to já, Černozub svatý Jiří.“

Otočil se a beze spěchu odešel do své cely. Položil se na záda a upřeně se díval na Neposkvrněné srdce Panny, dokud si pro něj nepřišli. Kdyby nebyla práce s kompostem určena jako veřejný trest, Černozub by jí dal přednost před kariérou překladatele mnišského pohledu na historii pro nomády, příliš hrdé na to, aby četli. Vynášení surových sraček ze záchodů a převážení v trakaři do první kompostovací bedny byla nejsmradlavější část úkolu. Tam je smíchal s trojnásobným množstvím zahradního plevele, obilných plev, nasekaných kaktusů a zbytků jídel. Každý den přehazoval páchnoucí směs z jedné bedny do druhé, aby do ní pronikl vzduch a urychlil tak rozklad. Když směs dosáhla poslední bedny, drobila se a už ztratila většinu zápachu. Pak ji přemístil do čistého trakaře a odvezl na velkou hromadu poblíž zahrady, kde čekala, až bude využita k zúrodnění.

Třetí den po rozhovoru s představeným utekl i bratr Elwen. Černozub očekával úlevu, ale žádná nepřicházela. Po tři týdny se naplno věnoval svým kompostovým modlitbám, nabízeje každou

páchnoucí lopatu za duši ubohého Torrilda. Není mým přáním, aby se smažil v pekle, můj Pane, říkával.

Nikdo ho nenapomínal ani se ho nestranil (poté, co se vykoupal), ale hanba veřejného trestu Černozuba nutila, aby se od ostatních oddělil. Ve své osamocenosti v noční cele vyhledával stále častěji ono nepopsatelné vyprázdnění sebe samého, které vedlo ke spojení se srdcem Panny: se srdcem nikoli naplněným lítostí, ale vyprázdněným lítostí, nezištnou lítostí, srdcem, které bylo propastí milující tmy, kde někdy jen kratičce zahlédl jiné raněné, ale stále tlukoucí srdce.

„Říká se, že ďábel také rozjímá," bylo zpovědníkovo tvrdé odsouzení vizí a Černozubových soukromých zbožných praktik. „Rozjímání musí být požehnáno naším Pánem. Oddanost naší Paní je úžasná, ale příliš mnoho mnichů se na ni obrací, když je jejich přísahy příliš svazují, když je jim poslušnost obtíží. Nazývají ji Útočištěm hříšníků, a to také je! – jsou pouze dvě cesty: cesta našeho Pána a cesta hříšníků. Dávej pozor v chóru, můj synu, a přestaň se v noci zaobírat vidinami."

Tak se Černozub naučil nezmiňovat své vize. Viděl, že jimi rozzlobil svého zpovědníka – a jak by jim pak mohl rozumět kajícný mnich? Zpozoroval podobný postoj i u představeného Olshuena, který ho na konci třítýdenního trestu poslal zpátky k obvyklé práci, ale také mu k jeho krajní nelibosti přikázal strávit hodinu týdně s bratrem smírcem, aby se s ním poradil.

Bratr smírce, mnich jménem Levion, byl částečně pomocník bratra chirurga stejně tak jako opatrovník Memorabilií o jistých dávných uměních léčby. Řešil případy senility, záchvatů, depresí, halucinací a – vzpurnosti. Také byl vysvěcen jako exorcista. Olshuen, aniž by pochyboval o Černozubově vysvětlení incidentu v suterénu, to viděl jako projev rebelské nespokojenosti, a nespokojenost viděl jako hřích nebo šílenství.

Černozubova oddanost Panně nicméně pokračovala a tímto nesouhlasem rostla. Jeho starý hrdina, svatý Leibowitz, byl přinejmenším dočasně odsunut, aby vytvořil víc místa pro Pannu. Vybral si Durenovy *Opakující se myšlenky místních sekt* jako svou příští práci, které dal přednost před dalším Boedullem, částečně také

proto, že mnoho Durenem popisovaných náboženství bylo zvláštními kulty Marie nebo místních bohyň, které si vypůjčily Mariinu identitu a nesly Mariino dítě ve svém náručí. Duren dokonce zmiňoval nomádskou Denní pannu. Byla to volba, které Černozub brzy litoval, protože bylo extrémně obtížné přeložit teologické myšlenky do nomádštiny, ale záhy byl uchvácen jednou částí, která se zabývala střípkem toho, co bylo před několika staletími zváno Severozápadní herezí. Popis kultovní víry jako by vrhal světlo na jeho vlastní mystické vize.

„Oreganští," psal Duren, „považovali Boží Matku za prapůvodní děložní Ticho, do kterého bylo při stvoření vyřčeno Slovo. Za temnou Prázdnotu, která byla oplozena světlem, když Bůh zařval ‚*Fiat!*'. Slovo a Ticho byly současné, říkali, a každé z nich obsahuje to druhé."

To Černozubovi připomnělo obraz ztemnělého srdce, které se stalo propastí trny obsahující jiné živé srdce. Hluboce jej to zasáhlo.

„A tak se pro členy kultu stalo nemožné," napsal Duren v následujícím odstavci, „vyhnout se inkvizitorovu obvinění, že z Panny udělali čtvrtou boží osobu, inkarnaci Boží ženské moudrosti."

Vzhledem k tomu, že s výjimkou Střízlíka a Zpívajícího tura nikdo v opatství neuměl číst v nomádštině, Černozub se cítil dostatečně bezpečný, aby si dovolil náznak svobody při práci natolik vzdorující srozumitelnému překladu do primitivního jazyka. Při překladu slova *eculeum* („hříbě") si mohl vybrat z jedenácti nomádských výrazů znamenajících mladého koně, aniž by se jednalo o synonyma. Ale jakýkoli jednoslovný překlad latinské „věčnosti" nebo slova „transubstantní" by pouze mátl čtenáře. Teologické pojmy proto ponechal jako latinská slova v nomádském textu a pokoušel se je definovat ve vlastním umem stvořených poznámkách pod čarou. Ale kdykoli si představil sám sebe, jak se podobné záležitosti snaží vysvětlit svému otci nebo strýci, bývaly tyto poznámky okořeněné nejapnými vtípky, o kterých věděl, že je bude muset z konečné verze odstranit. Tato lehkomyslnost činila úkol o něco méně nenáviděný, ale posílila Černozubovo přesvědčení, že je nesmyslný.

Po dvouměsíční nepřítomnosti napsal opat Jarad z Valany a v dopise vyžadoval, aby byla každý týden sloužena mše za zvolení papeže, protože v dohledu nebylo nic, co by dávalo naději na skončení obtížných voleb. Bez vlády zmítal církví chaos. Město Valana bylo příliš malé na to, aby hostilo stovky kardinálů s jejich zapisovateli, asistenty a sluhy. Někteří z nich bydleli ve stodolách.

Napsal málo o koncilu samotném, s výjimkou zjevného znechucení, že již několik kardinálů odjelo domů a zanechalo místo sebe zvláštního zástupce na odevzdání hlasu. Tento způsob umožňoval zákon, který byl přijat kvůli cizím, nikoli domácím kardinálům, ale i domácí si jeho výhody přivlastnili během dlouhého období mezivládí. Zvláštní zástupci v takových případech museli, pokud to bylo možné, být členy duchovenstva kardinálovy titulární Nové římské (nebo valananské) církve, a byli oprávněni hlasovat podle vlastního názoru pod patronátem Ducha Svatého. Ale takový zástupce byl vždy vybírán pro věrnost, a tak se zřídkakdy odchýlil od přání svého kardinála, dokud výsledek voleb nebyl zřejmý a on mohl přejít na stranu vítěze. Tato praktika činila jakýkoli kompromis ještě obtížnější vzhledem k tomu, že sluha byl vždy méně flexibilní než pán. Jarad nepředvídal datum svého návratu. Nicméně posel, který dopis přivezl, se opil v Sanly Bowitts a vyjádřil vlastní názor na celou záležitost: buď všichni kardinálové určí své zástupce a odjedou na zimu domů, čímž vše zanechají na mrtvém bodě, nebo zvolí starého nemocného muže, který pravděpodobně zemře dřív, než stačí způsobit jakékoli vážné problémy.

Další zprávy a drby se do opatství trousily díky cestovatelům, strážcům papežských cest a poslům, kteří zde trávili noc na cestě do jiných míst. Opat Jarad kardinál Kendemin prý obdržel dva hlasy při třicátých osmých volbách – pochybná fáma způsobila příval vzrušení a radosti v opatství a poryv paniky u Černozuba, který potřeboval papežův souhlas k tomu, aby byl zproštěn svých slibů.

„To nedává smysl," řekl mu bratr smírce na jejich pravidelném setkání poté, co pět minut poslouchal Černozubův nervózní monolog. „Ty si myslíš, že tě dom Jarad drží pod krkem. Myslíš si, že nikdy nezmění svůj názor. Jestli se vrátí jako opat, můžeš se obrátit k papežovi. Ale pokud se stane papežem, myslíš si, že nebude mít nic

lepšího na práci než se zabývat tebou? Strávíš celý svůj život překladem Memorabilií do nomádštiny. Proč si myslíš, že tě dom Jarad tolik nenávidí?“

„Nikdy jsem neřekl, že mě nenávidí. Vkládáte do mých úst vlastní slova.“

„Omlouvám se. Drží tě pod krkem. Tvůj otec tě také držel pod krkem, řekl jsi. Zapomněl jsem na to. Snad i tvůj otec tě nenáviděl?“

„Ne! Ani tohle jsem nikdy neřekl!“ Levion se probral svými poznámkami. Seděli v jeho cele, která mu sloužila jako kancelář; práce zvláštního poradce nebyla na plný úvazek.

„Před třemi týdny jsi řekl přesně toto: ‚Můj otec mě nenáviděl.‘ Zapsal jsem si to.“

Černozub seděl schoulený na Levionově lůžku a opíral se o zeď. Náhle se předklonil, opřel se lokty o kolena a zalomil rukama. „Jestli jsem to řekl, tak jsem tím mínil, že mě nenáviděl, když byl opilý. Nenáviděl tu zodpovědnost. Vychovávat mě měla být práce mého strýce. Také se zlobil, protože mě matka učila trochu číst.“ Černozub si překryl ústa dlaní, zrazený tím netaktním odhalením. „To jsou dvě věci, kterým nerozumím, frá Jiří. Za prvé, přišel jsi sem negramotný, nemám pravdu? Za druhé, proč by měl být za tebe zodpovědný strýc namísto otce?“

„Tak tomu je na Planinách. Matčini bratři nesou zodpovědnost za její děti.“ Černozub byl stále nervóznější. Pohlédl ke dveřím.

„Jistě, nomádi jsou matriarchální. Je to tak?“

„Špatně! Pouze dědictví přechází po ženské linii. To není totéž.“

„Nu dobrá. Tak tvůj otec se cítil pronásledovaný osudem, protože tvoje matka neměla bratry?“

„Opět špatně. Měla čtyři bratry. Strýc, který mě měl na starosti, byl nejstarší. Učil mě tance a písně, bral mě na kmenová shromáždění a to bylo všechno. Nemohl jsem se stát bojovníkem. Matka nevlastnila žádná stáda, žádné chovné klisny, byli jsme vyvrhelové.“

„Chovné klisny? Co s tím mají co společného chovné –“ bratr nechal otázku nedokončenou, zamával rukou ve vzduchu, jako by se snažil odehnat vzpomínky. „No nic. Nomádské zvyky. Tyhle záležitosti nikdy nepochopím. Vraťme se raději k problému. Měl jsi

pocit, že tě tvůj otec dusí. Řekl jsi, že tě tvá matka učila číst. Ale sem jsi dorazil negramotný. Lhal jsi?“

Černozub si opřel bradu o ruce a zíral na svá chodidla; zakroutil prsty a neřekl nic.

„Cokoli mi povíš, bratře, zůstane v této místnosti.“

Pacient se zarazil a pak vyhrkl: „Neuměl jsem číst moc dobře ani mluvit skalistštinou. Střízlík ani Zpívající tur neuměli číst vůbec. Neřekl jsem nic, protože si všichni mysleli, že jsme opravdoví nomádi. Kdyby opat Graneden zjistil, že pocházíme z osad, poslal by nás zpátky.“

„Chápu. Tak proto ses učil rychleji než Střízlík a Zpívající tur. Tvoje matka už tě učila. Kde se vzdělávala ona?“

„Tu trochu, co uměla, se naučila od misijního kněze.“ Levion byl chvíli zticha, jak zkoumal svého příležitostného žáka. „Čí to byl nápad utéct k divokým nomádům?“

„Zpívajícího tura.“

„A když vás nomádi vyhnali, čí nápad byl přijít sem?“

„Můj.“

„Řekni mi ještě jednou – kdy tvoje matka zemřela?“

„Předloni.“

„A kdy jsi poprvé řekl domu Jaradovi, že chceš opustit Řád?“

Černozub neodpověděl.

„Bylo to hned poté, co tvoje matka zemřela, že?“

„To s tím nemělo nic společného,“ zahučel.

„Vážně ne? Jako uprchlík – jak ses cítil, když ses dozvěděl, že tvoje matka zemřela?“

Začal odbíjet zvon. Černozub vstal s náhlým úsměvem, neschopný skrýt úlevu.

„Nuže?“

„Samozřejmě mi to bylo velmi líto. Teď musím jít pracovat, bratře.“

„Jistě. Popovídáme si o tom víc příští týden.“

Černozubovi se ta setkání líbila stále méně. Nepřál si být usmířený bratrem smírcem, který léčil jeho přání odejít jako znak nemoci, ne-li rovnou šílenství. Jak pospíchal zpátky do písárny, rozhodl se neříct Levionovi už nic o svých rodičích nebo dětství.

Jeho rozhovory s bratrem Levionem, který zcela pomíjel nomádský život, namísto aby Černozuba usmířil s jeho voláním, sloužily spíše ke zvýšení nostalgie po životě, který ve skutečnosti nikdy nezdědil. Pamatoval si, jak se matka stala křesťankou, a otce, který si na něm někdy zkoušel strýcovu autoritu a trval na tom, že ho připravuje na rituál dospělosti, o kterém Černozub věděl, že nikdy nebude slaven. Církev zakázala obřad, který měnil dospívající mladíky v plně schopné zabijáky válečného kultu. Černozub ale podstoupil trénink a porozuměl něčemu z ducha nomádských válečníků a jejich válečného šílenství. Bylo těžké pravdivě zodpovědět otázku: Jaké je náboženství nomádů? Cokoli divocí nomádi dělali, vždy to mělo souvislost s náboženstvím či magií. Bylo těžké říct, i co náboženstvím nebylo. Někdo mohl sestavit list náboženských náležitostí: slavnosti, zvyky, zákony, magie, léčitelství, věštci, tance, příležitostné rituální zabíjení, Prázdná obloha a Vládkyně divokých koní, a nazvat ten list náboženstvím, ale z toho listu by bylo vynecháno příliš mnoho z denního života. Vždyť existoval i rituál pro defekaci.

Shrbený nad pracovním stolem, Černozub si opět přečetl svou oblíbenou pasáž z Durenových *Opakujících se myšlenek*, zamyslel se nad svou vizí a poté přidal poznámku k překladu odstavce:

> Tato koncepce Panny jako děložního ticha, v němž je vyřčen a vyslyšen Svět, se zdá shodovat s mystickou zkušeností těch, kteří se setkali s žijícím srdcem Ježíše v temném a prázdném srdci Panny Marie.

Zarazil se nad tím, aniž by dopsal, že poznámka je výtvorem překladatele, a hned uvažoval o roztrhání stránky. Jenže bratr opisovatel stál příliš blízko a kdykoli Černozub roztrhal stránku, upozorňoval ho na vysokou cenu papíru. Vrátím se k tomu později, pomyslel si Černozub, protože v písárně už se stmívalo a on měl k dispozici pouze jednu svíci. Potlačil pocit morálního hříchu, uklidil stůl a nechal problém na zítřek.

KAPITOLA 4

> Totéž (potrestání) platí i pro toho, kdo by se opovážil vyjít z klášterní klauzury, kamkoli odejít nebo dělat jakoukoli maličkost bez opatova nařízení.
>
> *Řehole sv. Benedikta,* kapitola 67

Téměř rok poté, co srdce papeže Lina VI. zradilo svého pána v chladné horské bystřině, bouřlivé konkláve zvolilo Olavlana kardinála Fortose, osmdesátníka z jihu Odvážné řeky. O tomto hvězdáři a učenci studovaném v odhalování čarodějnic se věřilo, že je neutrální v nekončícím zápase o moc mezi Východem a Západem. Vybral si jméno papež Alabaster II. a žil natolik dlouho, aby vydal bulu (na věčnou památku celé záležitosti), která přikazovala zemský nultý poledník, od něhož je měřena zeměpisná délka, posunout z jeho pradávného (a dosud nedostupného) místa. Linie nultého poledníku měla nyní procházet středem vysokého oltáře v bazilice svatého Petra v Novém Římě, a navěky zde zůstane, osvobozená od vlivu té, již Alabaster zval Zelenou čarodějnicí[1]. Mnozí představitelé kurie z obou pobřeží kontinentu byli proti výnosu, protože v tomto století, kdy došlo k velmi rychlému rozvoji, se velké dřevěné lodě opět začaly plavit přes moře. Alabasterova bula by nejenže zmátla navigaci, ale uspíšila by i nutnost (předtím očekávanou někdy ve čtyřicátém století) vynechat z kalendáře jeden den, aby čas lidí udržel krok s časem nebeským. Jak Východ tak Západ předpokládaly za zmíněnou bulou politické motivy, nějakým způsobem spojené s okupací teritorií kolem Nového Říma Hanneganovými armádami, a tak Alabaster zemřel na otravu několik měsíců po svém zvolení.

Následné *interregnum* trvalo 211 dní, zatímco stovky kardinálů se hašteřily a lid Valany házel kameny na vozy jejich sluhů. Svatá prozřetelnost nakonec pohnula konkláve, aby zvolilo Rupéze kardinála de Lonzora, také z jihu Odvážné řeky, muže ve Svatém

[1] (poznámka pod čarou: Green Witch – anglicky Zelená čarodějnice; Greenwich je jméno londýnské čtvrti, kterou v současnosti prochází nultý poledník)

kolegiu nejstaršího a nejvíce prolezlého nemocemi. Kardinál de Lonzor si vzal jméno svého předchůdce a stal se tak Alabastrem III., nicméně okamžitě odvolal výnos svého předchůdce bulou (také *ad perpetuam rei memoriam*), která vrátila nultý poledník na jeho původní pozici, protože učenci řádu svatého Leibowitze ujistili papeže, že „Zelená čarodějnice“ není obydlí ďáblovy pomocnice, nýbrž pouze jméno pradávné vesnice na vzdáleném ostrově, který byl vylidněn Plamennou potopou. Opět byly v pozadí tohoto rozhodnutí předpokládány politické motivy. Západaňané byli proti této změně, a tak starý muž zemřel ve spánku poté, co snědl zajíce připraveného na víně a vinném octu, okořeněného smaženou cibulkou a vavřínovými listy.

Vyčerpaní kardinálové se opět shromáždili ve Valaně. Tentokráte bylo jméno opata Jarada kardinála Kendemina nominováno velmi brzy a on proti své vůli shromáždil podporu téměř patnácti procent voličů. To ale bylo předtím, než se rozneslo, že dom Jarad, pokud bude zvolen, pronese *„Non accepto!“*, což bylo naposledy vyřčeno před téměř dvěma tisíci lety, když se jimi svatý Petrus Murro, jinak papež Celestin V., bezúspěšně bránil ve své poustevnické jeskyni, než byl odvlečen na trůn zoufalým Svatým kolegiem.

Konkláve tentokráte marně hledalo někoho ze svého středu, kdo by nebyl znám svou loajalitou k Říši či k valanské byrokracii a jejím západním spojencům. Bylo navrženo jméno Elii Hnědáčka, protože Rudý diákon byl profesí právník a diplomat, zkušený ve vyjednávání. Ale jeho relativní mládí, pověst snadno manipulovatelného muže a skutečnost, že by musel být vysvěcen knězem a pak pomazán na biskupa – a to všechno dřív, než by mohl přijmout papežství, svědčila proti němu. Pouze dom Jarad, nikdy velký znalec lidí, svému příteli navrhl podporu, ale Hnědáček ji nepřijal.

Jediná telegrafní linka na kontinentu se táhla z Hanneganova města v Texarku až do jihovýchodního koutu Denverské republiky. Aby získal dostatek kovu na její zbudování, dal předchozí Hannegan v Říši zabavit veškeré měděné mince, všechny měděné hrnce a mnoho kostelních zvonů. Telegraf učinil dobyté území bezpečnějším před nájezdy svobodných nomádů ze severu. Nyní byl využíván k informování Filpeo Harqa o konkláve a k posílání

instrukcí z kapituly arcibiskupu Benefezovi a jeho spojencům ve Svatém kolegiu. Téměř každý den vyjížděl Benefezův posel na jih ke konečné stanici vyzvednout zprávu, zatímco jiný posel vezl poštu opačným směrem. Žádný jiný kardinál nebyl v takovém kontaktu se svou domovskou diecézí.

Nálada lidí ve Valaně se opět zhoršovala. Církev byla jediným průmyslem Valany a měšťané svým živobytím záviseli na papežově exilu. Modlitby proti schizmatu často zněly na konkláve, ale byly značně nepopulární v místních kostelích. Dělníci denně odstraňovali ze zdí katedrály grafiti, nakreslené předchozí noci jejich příbuznými.

Na rozličných demonstracích se lidé z města a okolních vesnic shromažďovali, aby nedosažitelným a neoblomným kardinálům navrhovali své vlastní kandidáty. Jméno jednoho svatého muže s reputací léčitele a přivolávače deště, jistého Ámena Drozdíka, se v ulicích opakovalo často. Tento kněz z řádu Naší paní z pouště nebyl biskupovi Denveru neznámý – biskup sám ho donutil vybrat si mezi odchodem na odpočinek a obviněním z kacířství.

Ale hnáno Duchem Svatým, svatým strachem z davu a příchodem chladné zimy konkláve nakonec zvolilo samotného biskupa Denveru, nejvyššího reverenda Mariona Scullita, který sice nebyl členem Kolegia, ale byl mužem, u kterého se dalo předpokládat, že neudělá věci horšími, než v současnosti jsou. Přijal jméno Linus VII., naznačuje tím, že se vrátí k politice papeže, kterému se předtím, než naposledy odešel na ryby, podařilo ukončit otevřené schizma.

Ale nyní i Linus VII. pomalu umíral na zhoubnou nemoc, která nemohla být přisuzována otravě jedem (pokud tedy papežovi synovci a sestry, sloužící jako ochutnávači, nebyli sami zapleteni do spiknutí). Po poradě s papežovým lékařem si Elia kardinál Hnědáček najal soukromý povoz bez církevního označení, zaměstnal nomádského kočího, který zjevně nerozuměl řeči ze Skalistých hor („Potřebuji si procvičit dialekt Divokých psů," vysvětlil svému spolupracovníkovi) a v tichosti odjel do jihozápadní pouště jednat s opatem Jaradem kardinálem Kendeminem. Ve skutečnosti nomád mluvil plynně několika jazyky a ti dva muži toho měli na probrání spoustu.

Bratr Černozub opět utekl z kláštera. Věděl, že se bude muset vrátit, ale občas nad ním převzalo vládu dědictví divokých nomádů, opustil na několik dní své sliby a zdravý rozum a utekl. Neutíkal před špatným jídlem a tvrdým lůžkem ani před dlouhou nudnou prací, ale před vševědoucí, vševidoucí a hrdostpohlcující autoritou svých představených. Tentokrát ukradl mince z opatova stolu a koupil si za ně ve vesnici chleba a měch na víno. Měch naplnil vodou a vydal se na sever. První den se pohyboval volnou krajinou, aby se vyhnul poutníkům na silnici; ale kvůli vlkům se na cestu při západu slunce vrátil a strávil noc v mnišské ohradě. Byl to bezstřechý kamenný čtverec tak vysoký, aby jej ani ten nejdivočejší vlk nedokázal přeskočit. Mezi nejrůznějšími kresbami nápis v latině vítal všechny návštěvníky a vyzýval je, aby svou potřebu vykonávali extra muros. Mniši Černozubova vlastního řádu stavěli takováto přístřeší podél cesty, ale nikdo je neudržoval v čistotě. Tenký pramínek vody přitékající od úpatí hory se klikatil po podlaze. Černozub zapálil malý oheň a do vroucí vody v hrnku přidal na ochucení pražená zrna pouštní mesquito. Snědl něco chleba a kus sušeného skopového ještě dřív, než se objevily hvězdy. Věděl, že během několika dní začne hladovět. Spal v rohu a celou noc se chvěl, ještě před úsvitem pak znovu zažehl oheň.

Jeho pouť sledovala – jak mylně soudil podle slunce – směr silnice, z níž utekl poté, co uviděl skupinu jezdců s dlouhými puškami. Konečně došel ke kaňonu a v dohledu nebyla žádná cesta, jak se přes něj dostat. Bylo už pozdní odpoledne a on neměl kde strávit noc, ale na silnici stálo mnišské přístřeší, kde by byl v bezpečí přinejmenším před čtyřnohými predátory. Ovšem právě tam ho budou hledat. Brzy nato, co ráno uhasil zbylé uhlíky, uslyšel za kopcem jezdce. Vyškrábal se z větrné cesty a skryl se ve skalách, dokud mu nepřijeli na dohled. Byli to vojáci. Papežovi strážci nebo texarští? Na takovou vzdálenost si nebyl jistý. Přikrčil se ještě níž v náhlém strachu. Jako malého chlapce vojáci bratra Černozuba znásilnili a hrůza toho zážitku ho pronásledovala až do dnešních dnů.

Dvounohá doprava na silnici byla velmi řídká, a když už po ní šel muž pěšky, byl to buď mnich nebo znechucený zloděj koní. Dneska to byli zloději. Černozub je viděl zdálky. Bylo už dobrou hodinu

a půl před soumrakem, ale stále nenašel jedinou známku cesty přes kaňon. Ten již byl pouhou propastí tmy v zemi pod ním. Bude muset pokračovat dál. V této oblasti nevládl žádný zákon s výjimkou vzdáleného zákona církve. Obrátil se ke kaňonu zády a rozhodl se vylézt na Horu Poslední útěchy. Právě z této hory viděl Černozub, již čtvrtý den mimo opatství, příjezd Rudého diákona, aniž by si uvědomil, že pasažér soukromého povozu, který se vynořil z oblaku prachu na severu a spěchal přes Sanly Bowitts do opatství svatého Leibowitze, je mužem, který má svým obdivem překladu Boedulla podíl na jeho nešťastné minulosti a který mnohem více ovlivní jeho budoucnost.

Když Černozubovi došla voda, prozkoumal Poslední útěchu, hledaje mýtický pramen a chatrč kdysi obývanou poustevnickým starým Židem, který do oblasti přijel v dobách texarského útoku. Chatrč nalezl v ruinách, ale žádný pramen ani jiný zdroj vody, který mohl stěží existovat tak vysoko nad pouští kolem, nikoli. Jiný mýtus pravil, že starý Žid byl přivolávač deště a žádný pramen nepotřeboval. Pravdou bylo, jak mohl Černozub vidět, že stolová hora byla zelenější než země pod ní. Bylo tu nějaké tajemství, ale nepřišel na to jaké. Většinu času, dokud nevyprázdnil měch, se modlil k Panně, nebo jednoduše seděl v suchém větru a bouřil se proti vlastnímu ďáblovi. Bylo časné jaro a v noci téměř zmrzl. Zle se nachladil a došla mu voda, věděl, že nakonec se bude muset vrátit a doznat se k šílenství.

Teď, tři dny po průjezdu povozu vesnicí, seděl třesoucí se a s kapajícím nosem v tmavé hale a čekal na rozsudek. Příležitostně kolem tiše prošel mnich nebo novic na své cestě do knihovny nebo za prací, ale Černozub seděl skrčený s lokty na kolenou a tváří v dlaních, věda, že by nikdo nevzal na vědomí jeho přítomnost ani kývnutím. Objevila se ale výjimka. Někdo jej rychle minul a pak se zastavil u dveří do místnosti. Černozub cítil, že je pozorován, vzhlédl a spatřil svého bývalého terapeuta, Leviona smírce, jak na něj zírá. Jak se jejich pohledy dotkly, Černozub se vnitřně zachvěl, ale v mnichově pohledu nebylo ani opovržení, ani lítost. Levion lehce potřásl hlavou a vstoupil do sálu, zjevně předvolán jako svědek. Co

se stalo mezi nimi dvěma v Levionově cele mělo být stejně důvěrné jako zpověď, ale Černozub už nevěřil nikomu.

Kardinál Hnědáček zjistil téměř okamžitě, že Černozub bez svolení zmizel, protože hned po příjezdu chtěl vidět práci onoho mladého mnicha, který překládal Boedulla do nomádštiny. Jarad tak byl nucen podat zprávu o překladatelově rostoucí vzpurnosti. A co bylo horší, zatímco společně obdivovali nomádskou verzi Boedulla, Hnědáček přečetl nahlas část Černozubova překladu Durena svému nomádskému jezdci, jehož jméno znamenalo Svatá (Malý medvěd) zuřivost, a svému sekretáři, bělovousému starému knězi jménem e'Laiden, který mluvil plynně nářečím Divokých psů, a oba tím otevřeně pohrdali.

„Tyto teologické myšlenky jsou zcela cizí nomádské mysli," vysvětlil Hnědáček Jaradovi, čímž bezděčně podpořil názor překladatele proti Jaradovu. A ještě hůř, když pročítali práci, pozornost doma Jarada se upřela k poznámkám na konci stránek v *Opakujících se myšlenkách*, které Černozub ani neodstranil ani neoznačil za své: „Tato koncepce Panny jako děložního ticha, v němž je vyřčen a vyslyšen Svět, se zdá shodovat s mystickou zkušeností těch, kteří se…"

Hnědáček to pro něj přeložil zpátky do latiny. Nikdo z přítomných ještě neviděl opata Jarada rozzuřenějšího.

Venku před dveřmi refektáře se Černozubův strach změnil v iracionální hrůzu, když se na lavici vedle něj tiše posadil starý postulant jménem Wu-shin. Muž zamumlal cosi, co mohlo být pozdravem v církevštině s výrazným texarským přízvukem (texarsky ol'zarským dialektem mluvit odmítal) a pak si ubalil cigaretu, což obvykle vyžadovalo zvláštní povolení od opata nebo představeného. Ale Wu-shin byl velmi neobvyklý muž, který nikdy nevyjádřil, že by pociťoval jakoukoli náboženskou povolanost, ale jejž postavení politického uprchlíka z Texarku a dokonalé kovářské schopnosti učinily v klášteře vítaným, a to přes jeho hrůznou minulost. Navštěvoval mše a řídil se rituálem, ale nikdy nepřijal svátost oltářní a nikdo si ani nebyl jist, zda je vůbec křesťanem. Původem pocházel ze západního pobřeží a jeho kůže byla žlutá, dnes již vrásčitá, a tvar

očí podivně odlišný. Za jeho zády mu ti, kteří se ho báli a neměli ho rádi, říkali bratr Sekera. Šest let byl popravčím současného Hannegana a několik let i katem jeho předchůdce předtím, než upadl v císařskou nemilost a před hrozbou smrti uprchl na západ.

Ztratil váhu a zdálo se, že rychle zestárl během těch tří let v opatství, ale jeho přítomnost na lavici před soudní síní vyvolala ve viníkovi neuvědomělou paniku. Do této chvíle se Černozub nejvýše bál exkomunikace se všemi souvisejícími občanskými tresty a postihy. Nyní ale přemýšlel o výjimečně ostrých příborech v kuchyni, o sekerách a kosách, které Wu-shin vyrobil pro zahradníky. Proč, proč byl tento profesionální zabiják předvolán k mému soudu? Bylo zjevné, že Wu-shin nemohl být předvolán jako svědek. Vždyť ho stěží znám! Černozuba vždy zajímalo, zda v uťaté hlavě zůstane chvíle zmateného vědomí, když padá do připraveného koše.

Wu-shin se dotkl jeho paže. Černozub zalapal po dechu a málem vyskočil, ale muž mu pouze nabízel čistý hadřík ze své dílny.

„Utři si nos.“

Černozubovi chvíli trvalo, než si uvědomil, že mu muž pouze nabízí kus látky, aby se zbavil řídké tekutiny, jež mu stéká po bradě.

„V noci je na Poslední útěše příšerná zima, co?“ řekl bratr Sekera, prozrazuje tak svou znalost toho, co Černozub prováděl během své nepřítomnosti. Takže už to ví každý. Černozub váhavě přijal hadřík a použil jej. Poté formálně kývl na poděkování dárci, jako by dodržoval pravidlo mlčení, což za těchto okolností připadalo pokrytecké dokonce i jemu.

Wu-shin se usmál.

Povzbuzen, Černozub se zeptal. „Jsi tu kvůli mně?“

„Nejsem si jistý, ale pravděpodobně ne. Myslím, že odsud odjedu s kardinálem.“

Trochu uklidněn, Černozub shrnul své předchozí poznatky. Zdálo se mu divné, že Sekera, který mluvil velmi dobře ol’zarsky, odmítal v tomto jazyce komunikovat. Přitom ol’zarština patřila mezi několik jazyků, které byly v opatství vedle církevní mluvy pravidelně používány. Když jej ale bratr Sekera uslyšel, obvykle šel pryč. Jaké použití, dumal Černozub, má Elia kardinál Hnědáček nebo papežský

dvůr pro popravčího, jenž nenávidí svého předchozího zaměstnavatele? Vzdalovala se snad církev svému zvyku nežádat krev svých nepřátel?

O hodinu později zazvonil zvon k obědu. Soudní hala se opět stala refektářem a soud byl odročen. Jak proud mnichů tiše plnil chodbu, Wu-shin se zvedl a přidal se k nim.

„Ty nebudeš jíst?“ zeptal se souzeného.

Černozub zavrtěl hlavou a zůstal sedět.

Ještě než jídlo skončilo, přišel ke dveřím Levion a řekl: „Bratr lékař říká, že bys měl jíst.“

„Ne. Necítím se dobře.“

„Hlupáku,“ řekl Levion.

„Hloupý a šťastný,“ dodal ještě, víc pro sebe než pro Černozuba, když se obracel zpátky do refektáře. Šťastný? To slovo přetrvávalo v Černozubově mysli, aniž by pro ně dokázal najít smysl.

Po stěží slyšitelném lektorově čtení večeře skončila. S výjimkou členů tribunálu se mniši tiše vytratili z refektáře. Tentokráte je Černozub drze pozoroval, ale nikdo, ani Střízlík nebo Zpívající tur, se na něj nepodívali, když jej míjeli. Poslední muž za sebou zavřel dveře. Proces pokračoval.

Brzy se dveře opět otevřely. Někdo z nich vystoupil a zůstal stát. Černozub vzhlédl, spatřil pihovatý obličej, šedivějící zrzavé vlasy a skvrnu šarlatu. Modrozelené oči na něj zíraly. Černozub se zalapáním po dechu vyskočil a pokusil se pokleknout, s nohou zmrtvělou dlouhým sezením. Elia kardinál Hnědáček ho chytil za paži, když klopýtl.

„Vaše Eminence!“ zaskřehotal Černozub a znovu se pokusil uklonit.

„Posaď se, ještě ti není dobře. Chtěl bych si s tebou na chvíli promluvit.“

„Samozřejmě, mylorde.“

Černozub ale zůstal stát, takže si kardinál sám sedl na lavici a tahal za mnichův rukáv, dokud stojící neusedl vedle něj.

„Pochopil jsem, že máš problémy s poslušností.“

„To je pravda, mylorde.“

„Bylo tomu tak pořád?“

„Já-já si nejsem jistý. Předpokládám, že ano.“

„Začal jsi útěkem z domova, že?“

„Přemýšlel jsem o tom, mylorde. Ale když jsem přišel sem, pokoušel jsem se poslouchat. Zpočátku.“

„Ale pak tě určená práce unavila.“

„Ano. Není to omluva, ale ano.“

Kardinál přešel do dialektu Sarančat s přízvukem Šedých zajíců. „Bylo mi řečeno, že mluvíš a píšeš dobře v několika jazycích.“

„Zdá se, že ano, Vaše Eminence. S výjimkou toho, že jsem slabý ve starověké angličtině,“ odpověděl ve stejné řeči.

„No, víš, většina současných nářečí je přinejmenším zpoloviny starou angličtinou,“ upadl kardinál do skalistštiny. „Pouze výslovnost se změnila, spojila se se španělštinou a trochou mongolštiny, zvláště v jazyce nomádů. Ačkoli mám své pochybnosti o mýtu Vyjící hordy.“

Padlo ticho, zatímco se kardinál zamyslel.

„Předpokládáš, že bys mohl poslušně sloužit jako něčí tlumočník a překladatel? Nezahrnovalo by to hodiny a hodiny hrbení se nad opisovacím stolem, ale musel bys překládat na papír stejně dobře jako tlumočit mluvené slovo.“

Černozub si opět utřel obličej Wu-shinovým hadříkem a rozbrečel se. Kardinál mu dovolil tiše vzlykat, dokud nad sebou znovu nezískal kontrolu. Tohle bylo to, co Levion mínil oním „šťastný“?

„Myslíš, že bys například mohl poslouchat mě?“

Černozub se zakuckal. „K čemu je dobrý slib ode mě? Porušil jsem všechny své přísahy, až na jednu.“

„A kterou, jestli ti nevadí to říci?“

„Nikdy jsem si nevzal ženu ani muže. Třebaže jako chlapce si mě vzali jiní.“ Jakmile to řekl, před očima se mu objevil Torrildův vyčítavý obličej, ale odmítl obviňovat sám sebe.

Rudý diákon se zasmál. „A co osamělá necudnost?“ Když viděl, jak se Černozubův obličej mění, chvatně dodal: „Zapomeň na ten vtip. Vážně se tě ptám, zda chceš toto místo opustit navždy.“

„Navždy?“

„Nu, přinejmenším na velmi dlouhou dobu – aniž bys měl důvod předpokládat, že by tě Řád přijal zpět, i kdybys chtěl.“

„Nemám kam jít, mylorde. Proto jsem se z Hory vrátil.“

„Tvůj opat tě uvolní, abys mohl jít se mnou do Valany, ale musíš přísahat poslušnost a já musím tvému slibu věřit. Nemůžeš být ještě navrácen do laického stavu. Budeš mým služebníkem.“

Ještě jednou byl Černozub přemožen slzami.

„Nuže, je to teď anebo nikdy,“ řekl kardinál.

„Slibuji,“ rozkašlal se mnich, „že udělám to nejlepší, co mohu, abych vás poslouchal, mylorde.“

Hnědáček vstal. „Je mi líto. Co je to tvé nejlepší? Nemohu dovolit, aby sis to rozhodoval sám. Udělal jsi z toho zmrzačený slib. Ne, takto to nepůjde.“ Vyrazil k refektáři. Černozub padl na podlahu, plazil se za ním a držel se lemu jeho sutany. „Přísahám před Bohem,“ vzlykal. „Ať mě Svatá matka zavrhne, ať mě všichni svatí proklejí, jestli selžu. Přísahám vám poslušnost, mylorde. Přísahám!“

Kardinál ho chvíli opovržlivě studoval.

„No dobře, vstaň a pojď se mnou, bratře Patolízale. Tady, dej mi svou paži. Projdi dveřmi. Postav se jim, Černozube. Teď.“

S horečkou a závratí Černozub vstoupil do refektáře, ušel několik kroků k opatovu stolu, podíval se svým soudcům do tváří a ztratil vědomí.

Probudil ho hlas nařizující: „Dejte mu tohle, až se probere, Otče.“ Byl to bratr lékař.

„V pořádku, běž se podívat na dalšího pacienta,“ odvětil představený Olshuen.

„Jsem vzhůru,“ řekl Černozub a posadil se. Ve světle svíce spatřil, že je jediným uživatelem třílůžkové nemocnice. Bratr lékař se vrátil k lůžku, přiložil mu ruku na čelo a podal sklenici mléčné zelené tekutiny.

„Co je to?“

„Vrbová kůra, tinktura z konopného listí, vlčího máku a alkohol. Nejsi nemocný příliš vážně. Pokud chceš, můžeš se vrátit zpátky do své cely už zítra.“

„Ne,“ řekl představený. „Musíš ho zcela uzdravit do tří dnů, aby mohl odjet. Jinak ho budeme mít na krku do dalšího převratu ve Valaně.“ Obrátil se k Černozubovi a jeho hlas zchladl. „Jsi tu

uvězněn, jídlo ti sem bude nošeno. Nebudeš s nikým mluvit, ani s tím, pod jehož autoritu patříš. Jestli bude někdo nemocný potřebovat jednu z ostatních postelí, pak se vrátíš do své cely. Až nás opustíš, vezmeš si s sebou svůj breviář, růženec, toaletní potřeby, sandály a pokrývku, ale svůj hábit si vyměníš za hábit novice. Zůstaneš na neurčitou dobu v opatrovnictví svého dobrodince, kardinála Hnědáčka, bez jehož přímluvy bys byl pod klatbou a v opovržení. Je to jasné?“

Černozub pohlédl na muže, který mu v dětství býval učitelem a ochráncem, a přikývl.

„Chceš nám říct ještě něco?“

„Rád bych se vyzpovídal.“

Představený se zamračil, téměř zavrtěl hlavou, ale pak řekl. „Počkej, dokud nezapůsobí lék. Povím o tom domu Jaradovi.“

Velmi slabým hlasem: „Mohu mít vaše požehnání?“

Olshuen chvíli stál v rozzlobené nerozhodnosti, pak zašeptal: *„Benedicat te, omnipotens Deus, Pater et Filius et Spiritus Sanetus,“* obtáhl ve vzduchu malý kříž a odešel.

KAPITOLA 5

> Kdyby se však ani takto neuzdravil, pak už opat musí použít nůž k odříznutí, jak praví apoštol: ‚Odstraňte špatného ze svého středu;‘ a také: ‚Chce-li nevěrný odejít, ať jde,‘ aby jedna nemocná ovce nenakazila celé stádo.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 28

Pod přísnými pohledy plnými odsudku svých bývalých bratří Černozub s malým rancem opustil svou celu a vyšel na sluncem zalité nádvoří, kde byl vůz Rudého diákona připravován k odjezdu.

Zatímco pomáhal kočímu přivázat své skromné vlastnictví na vrchol povozu, zaslechl Zpívajícího tura, jak mluví k nově příchozímu postulantovi pracujícímu v knihovně.

„Nejdřív zkoušel přesvědčování, za to ručím," vysvětloval Černozubův bývalý druh. „A když ho přesvědčování nedostalo ven, zkusil násilí. A když ho násilí nedostalo ven, zkusil sodomii. Slyšel jsem to od přímého svědka! Ale ani sodomie ho nedostala ven, ani zlodějna, ani útěky. A tak vložil glosu do kopie Vzneseného Boedulla."

„Bez podpisu?" nevěřil pomocný knihovník.

„Ohavné, že?" řekl Zpívající tur.

„To nebyl Boedullus!" zakřičel Černozub. „Jenom Duren!"

* * *

Černozub jel s vozkou, když kodrcali po severní cestě směrem k horským přechodům. Ani jednou se neohlédl k opatství. Sekera byl s nimi – někdy řídil, když Svatá zuřivost jel na kardinálově koni, jindy se zdržoval ve voze, když se kardinálovi zachtělo projížďky. Oba, Wu-shin i nomád, se ke zdiskreditovanému mnichovi chovali zdvořile, ale ten se snažil být co nejméně na očích Hnědáčkovi a jeho kněžskému doprovodu.

Jednoho rána, když byli na cestě třetí den, se ho Wu-shin zeptal: „Proč se schováváš před kardinálem? Přece víš, že ti tam zachránil krk. Opat se na tebe třásl jako liška na králíka, dokud se tě kardinál nezastal. Proč se ho bojíš?"

Černozub se začal ohrazovat, ale pak si uvědomil, že má Wu-shin pravdu. Pro něj Hnědáček představoval autoritu církve, předtím ztělesněnou domem Jaradem, a on byl unavený z poslušnosti, kterou byl opět nucen přísahat, aby se zachránil. Bylo ale nezbytné oddělit úřad od člověka. Po Wu-shinových poznámkách se přestal vyhýbat svému zachránci a vyměňoval si s ním každé ráno zdvořilé pozdravy. Ale kardinál, který cítil jeho rozpaky, po většinu cesty jeho přítomnost pomíjel.

Někdy Wu-shin a nomád zápasili nebo bojovali s dřevěnými holemi. Nomád soupeři říkal Sekero, což si nikdo v opatství nedovolil, ale zdálo se, že Wu-shinovi ta přezdívka nevadí, pokud před ní není řečeno „bratře". Přes svůj věk a zjevnou křehkost byl

Sekera nevyhnutelným vítězem těchto zápasů odehrávajících se ve světle ohně; díky tomu působil nomád tak neohrabaně, že Černozub jednou přijal nabídku, aby si zašermovali se dřevem. Ne-až-tak-nemotorný vozataj ho udeřil šestkrát a nechal ho dřepět v horkém popelu, zatímco se Wu-shin a kardinál smáli.

„Nech Wu-shina, ať tě učí," vybídl ho Hnědáček. „Ve Valaně se možná budeš potřebovat bránit. Žil jsi v klášteře a jsi změkčilý. Na oplátku mu pomoz s jeho přízvukem."

Černozub krátce protestoval, ale kardinál byl neoblomný.

A tak začaly hodiny šermu a jazyka. „Jsi připravený zemřít?" ptal se radostně bratr Sekera na začátku každé lekce, jako se vždy ptával svých zákazníků. Poté spolu mluvívali skalistštinou.

Nejlépe se ale Černozub cítil se Svatou zuřivostí, vozatajem, kterého pokládal za sluhu bez postavení či statutu a proto se s ním sblížil. V nomádštině se dotyčný jmenoval Chür Høngan a Černozuba nazýval „Nimmy", což se blížilo významu slova „dítě" – znamenalo někoho, kdo ještě neprošel rituálem dospělosti. Černozub byl stěží mladší než Svatá zuřivost, ale oslovení ho neuráželo. Je to pravda, myslel si; jsem pětatřicetiletý výrostek. Vždyť stejně mu to připomněl opat. Co se týkalo zkušenosti se světem, mohl být stejně dobře od dětství ve vězení. A nyní, vyděšenému neznámou budoucností, už se mu po tom vězení stýskalo.

Život v klášteře ve skutečnosti nezahrnoval jen modlitby, těžkou práci a ponižování, jak sám sobě opakoval: Dělal i věci, které miloval. Miloval formální modlitby v kostele. Dobře zpíval a když se pokusil spojit svůj hlas s chórem, jeho čistý tenor se jasně vymezil, pokud se chór rozdělil do dvou skupin zpívajících pradávné žalmy v dialogu veršů a odpovědí. Skupina bez Černozuba jej výrazně postrádala. A během tří příležitostí, kdy byli v opatství důležití hosté, Černozub na opatovu žádost zpíval sám pro všechny – jednou v kostele a dvakrát při večeři. V refektáři zpíval nomádské písně s vlastními vylepšeními vztahujícími se k dětským vzpomínkám. Odmítl se tím pyšnit, ale jeho Satan nikoli. V opatství si vyrobil strunný nástroj podobný tomu, který mu dal otec. Vyhýbal se jeho nomádskému původu a nazýval jej po *chitaře* krále Davida, ale

vyslovoval to jako „k'tara“. Přibral ji do skrovného majetku, který si vzal s sebou, ale během cesty hrál jen zřídkakdy, a to když byl Hnědáček pryč na svém koni. Vyhýbal se čemukoli, čím by před svým pánem mohl působit směšně.

Některá z teritorií dobytých Texarkem nebyla nikdy přesně definována. Nejasné území mezi Zátokou duchů, řekou Nady Ann a horami na západě bylo svým způsobem zemí nikoho, kde dosud přetrvávaly slabé ozvěny války mezi chudými uprchlými kmeny Sarančat, které odmítly přijmout farmaření, nomádskými psanci, také převážně Sarančaty, a texarskou jízdou, někdy spojenou s válečnými skupinami Divokých psů v pronásledování nájezdníků. Kardinálova výprava se opatrně vyhnula západnímu okraji. Hnědáček bez přílišného vysvětlování poukázal, že hory, zvláště pak vlhké a úrodné Sajamintové pohoří, jsou dobře bráněny vyhnanci nenomádského původu. Navíc nomádi byli ohledně hor pověrčiví a drželi se od výšin stranou. Cesta vedla při úpatí kopců a noci byly chladné. Na druhou stranu zde bylo mnohem více života než v okolní poušti. Z osamocených divokých jabloní a dubů se začala flóra rozrůstat a zvyšovat. V současnosti bezlistým topolům, vrbám a katalpám se dařilo při říčních korytech, zatímco vysoko v zasněžených horách jeden mohl rozpoznat kmeny jehličnanů. Bylo zde velké množství toků k přebrodění – pramínků vody ohraničených ledem či pouhých suchých koryt, která se naplní až během povodní. Jarní obleva zatím stěží začala. Všechny s výjimkou největších říček zmizí v suché zemi na východě, kde se malé dítě může brouzdat celoročním přídělem deště, aniž by si omočilo kolena.

Jak na své cestě k severu získávali nadmořskou výšku, začalo lehce sněžit.

Nomád si vzal hřebce a vydal se prozkoumat boční cesty. Před večerem se vrátil se zprávou o několika opuštěných staveních méně než hodinu cesty od hlavní silnice. Odklonili se tedy od papežské cesty a jeli několik mil podél nerovného úvozu, dokud nedorazili do rozklížené vesnice. Několik flekatých dětí a pes s dvěma ocasy před nimi utekli do svých domovů.

Hnědáček se tázavě podíval na Chür Høngana, který řekl: „Nikdo tu nebyl, když jsem tu před chvílí jel.“

„Schovávali se před očividným nomádem,“ usmál se Rudý diákon.

Ale pak z chatrče vyšla žena s jedním ohromným modrým okem a jedním malým červeným, s kopím a vyceněnými zuby. Hrbáč s mušketou se bleskově vybelhal za ní. Černozub věděl, že kardinál má pistoli ukrytou v čalounění, ale nechal ji být.

Rozhlédl se po půltuctu churavě vyhlížejících lidí.

„*Geňáci*!“ zalapal po dechu Otec e’Laiden, který se v kočáře právě probudil z dřímoty. V jeho hlase nebylo opovržení, ale stejně to nebylo to nejlepší, co se dalo v danou chvíli říct.

Byla to zjevně malá kolonie geneticky postižených, geňáků, uprchlíků z přelidněného Údolí zrůd, kteří byli od určení hranic smlouvou zváni národem Watchitahu. Takovéto skupinky uprchlíků se nacházely po celé zemi a obvykle byly v obranné válce se všemi cizinci. Hrbáč pozvedl mušketu a namířil ji nejprve na Chür Høngana, který jel na koni, a pak na Černozuba.

„Oba dva sesedněte. A ostatní ven!“ ženský hlas zaskučel v údolském nářečí ol’zarského dialektu. Ta žena byla stejně nebezpečná jako bičovaný čokl, Černozub cítil její strach.

Všichni poslechli s výjimkou Sekery, který tam náhle nebyl. Popravčí seděl na Hnědáčkově koni ještě před nepatrnou chvílí, ale teď byl pryč. Na ženino zavolání přišla blonďatá mladá dívka a prohledala je, zda u sebe nemají zbraně. Byla nádherná a zlatovlasá, bez zjevných defektů, a Černozub zrudl, když se její hebké ruce dotkly jeho těla. Všimla si toho, zasmála se mu do obličeje, přimkla se blíž a stiskla mu penis. A pak odběhla i s růžencem. Žena ji rozhněvaně volala zpátky, ale dívka byla pryč dostatečně dlouho na to, aby korálky schovala. Černozub si byl jistý, že dívka je podvrženec – v Údolí narozený geňák, který vypadá normálně.

Pamatoval si vyprávěné příběhy o obrech lidožroutech, zvrhlících a vražedných maniacích mezi geňáky. Některé z těch příběhů byly pouhými oplzlými vtipy. Ale tváří v tvář těmto hrozivým figurám nemohl zapomenout, že některé smyšlenky se čas od času mohou stát pravdou. Nic nebylo nemožné.

Hnědáček se nakonec pohnul, sestoupil z povozu a s jistou důstojností si nasadil kardinálský klobouk.

„Jsme duchovní z Valany, děti moje," oslovil geňáky. „Nemáme žádné zbraně. Hledáme útočiště před počasím a dobře vám zaplatíme za přístřeší a oheň na vaření."

Zdálo se, že jej stará žena neslyší. „Vezmi všechny jejich věci, zevnitř i ze střechy!"

Kardinál se otočil na dívku. „Ty víš, kdo jsem, a já vím, kdo jsi ty. Jsem Elia Hnědáček ze Sekretariátu."

Zavrtěla hlavou.

„Nikdy jsi mě nepotkala, ale *víš* o mně."

„Nevěřím vám," řekla.

„Pohni!" prskla stará žena.

Dívka se vyšplhala do povozu a začala vyhazovat oblečení a ostatní věci, mezi nimi i Černozubovu *chitaru*. Pak vystrčila ven hlavu a zeptala se. „Knihy?"

„Ty taky."

Hnědáčkova ukrytá pistole bude na řadě příště, pomyslel si Černozub, zatímco dumal, proč Hnědáček předpokládal, že ho dívka zná. Nebyl přece sebestředný ani egoista, aby očekával, že bude rozpoznán všude. Pro tuto chvíli kardinál pokrčil rameny a přestal protestovat. Děvče nakonec pistoli nenašlo.

Náhle se od největší chatrče ozval přidušený výkřik. Znetvořená žena se rozhlédla. Ve dveřích chatrče se objevil stařec se skvrnitou kůží a bílými vlasy. Za ním stál Wu-shin s předloktím zaháknutým o mužovo hrdlo. Sekera dokázal být téměř neviditelný a nyní nepozorovaně obešel vísku a přikradl se zezadu. Teď držel svůj krátký meč ve výši jako varování. Zjevně chytil vůdce vesnice, protože jak žena, tak i hrbáč okamžitě sklonili zbraně.

„Nesmíš je okrást, Linuro," huboval stařec. „Jedna věc je vzít jim zbraně, ale –"

Zmlkl, když jím Wu-shin zatřásl a zamával mečem.

Žena padla na kolena. Dívka utekla. Vrátila se s vidlemi, vrhla se za Hnědáčka a opřela mu hroty o záda.

„Mého otce za vašeho kněze!" zaječela na popravčího.

„Dej ten nůž pryč, Wu-shine,“ zavolal Hnědáček a obrátil se tváří k děvčeti. Lehce jej rýpla do žaludku a varovně vycenila zuby.

„Nejste snad Papežovy děti?“ užil kardinál dávný eufemismus pro zrůdy. Obrátil se a rozpřáhl ruce; do tohoto gesta zahrnul všechny přítomné. „Ublížili byste služebníkům Krista a vašeho papeže?“

„Proboha, Linuro! Ædreo!“ zahučel starý muž. „Zabijí nás nebo odvlečou zpátky k Watchitahům, jestli se budete chovat takhle.“

Pak se obrátil k dívce. „Ædreo, dej to pryč. Postarej se jim o koně a pak nám přines pivo. Teď hned!“

Starší žena sklonila hlavu. „Chtěla jsem jim jenom prohledat zavazadla kvůli zbraním.“

„Dej ten nůž pryč, ‚Shine,“ ozval se znovu kardinál.

„Chci zpátky svůj růženec a k’taru,“ řekl Černozub dívce, ale ta si jej nevšímala.

Starý muž přistoupil, aby políbil diákonův prsten. Když žádný nenašel, namísto něj políbil ruku. „Říkají mi Střep. To je jméno naší rodiny. Jste vítáni v mém domě, dokud nepřestane sněžit. Nemáme toho moc k jídlu, je po zimě, ale Ædrea může zabít jelena.“ Otočil se na starou ženu s pozdviženýma rukama, jako by jí chtěl dát facku. Dala mušketu děvčeti a odspěchala.

„Máme s sebou kukuřici, fazole a mnišský sýr,“ řekl Hnědáček. „Rozdělíme se s vámi. Zítra je Popeleční středa, takže maso nebudeme potřebovat. Dva z nás mohou spát v povozu. Máme celty na ochranu proti studenému větru. Děkujeme ti a modlíme se, aby nám počasí dovolilo odjet brzy.“

„Prosím, odpusťte nám to hrubé uvítání,“ omlouval se skvrnitý muž. „Často sem přicházejí tlupy nomádů, opilců a zločinců. Většinou jsou pověrčiví a bojí se vlajky.“

Stařec ukázal na žlutý a zelený prapor s papežskými klíči a kruhem sedmi rukou, který vlál ze štítu jejich domu. Jako symbol papežovy ochrany se stal znakem národa Watchitahu. „A i ti, co se nebojí, rychle zjistí, že s výjimkou dívky nemáme nic cenného, a nechají nás na pokoji, ale moje sestra prostě nikomu nevěří. Před třemi dny jsme ostatně byli navštíveni texarskými agenty vydávajícími se za kněze. Věděli jsme, že byli posláni, aby tady slídili, a tak jsme byli velmi opatrní.“

„Co se stalo?“

„Chtěli vědět, kolik nás žije v těchto kopcích. Řekl jsem jim, že pouze jedna další rodina čtvrt hodiny cesty odsud. Radil jsem jim, aby tam nechodili, protože ten medvědí chlapec je nebezpečný, ale oni trvali na svém. O hodinu později se vrátili jen dva a velice spěchali, aby byli pryč.“

„To si opravdu myslíš, že by Hannegan štval uprchlíky z Údolí tak daleko od Říše?“

„Nemyslím si to, já to vím. Někteří byli zabiti ještě mnohem blíž provincii. Filpeo Harq využívá lidskou nenávist ke geňákům a nazývá nás zločinci, protože jsme se probojovali z Údolí. Několik jeho strážných přitom bylo zabito.“

Zatímco vypřahali koně, Černozub si všiml dvou krav se střapatou srstí v ohradě vedle stodoly. Nebyla to obvyklá farmářská zvířata a vypadala jako nomádský dobytek. Ale nomádské krávy by se už dávno prokopaly a protrkaly prkny plotu ven, takže to museli být kříženci. Anebo genijská zvířata, stejná jako jejich genijští majitelé. Nomádský dobytek pravděpodobně pocházel z několika úspěšných abnormálních jedinců. Zřídkakdy, ale někdy přece, se ukázalo, že zjevné monstrum, ať už muž nebo zvíře, má pro přežití vyšší hodnotu než zbytek populace.

Pohostinnost místních se po špatném začátku prudce zlepšila. Hrbáč, který zjevně nepocházel ze Střepovy rodiny, zmizel. Ædrea zabila koloucha, přinesla hrnek jeho krve do domu a podala jej Chür Hønganovi, který na ni pohlédl v mrazivém tichu.

Kardinál zrudl, jak se snažil ovládnout smích. Když se na něj nomád podíval, Hnědáček si zakryl ústa. Høngan si odfrkl a vzal si od děvčete krev. Lehce se na ni zamračil a vypil to jediným lokem. Dívka ustoupila, jako by se lekla. Rudý diákon vybuchl smíchy a po chvíli se smáli všichni až na Ædreu.

„Nomádi přece pijí krev, nebo ne?“ dožadovala se. Zrudlá smíchem ostatních odešla vyvrhnout koloucha.

„Někteří ano,“ potvrdil Svatá zuřivost. „Ale jen při slavnostních příležitostech.“

Po večeři sestavené ze zvěřiny, upravené jako jemné telecí, černého chleba, hrachu a džbánů domácího nápoje se shromáždili

kolem ohně ve Střepově domě a opět se rozhovořili. Pouze nomád předstíral, že umí ol'zarsky příliš málo, vzal si pokrývku a šel brzy spát, takže přišel o místo v domě. Další ztroskotanec nocující venku byl Černozub, který se rád alespoň na chvíli zbavil popravčího, kardinála, šíleného kněze a několika zlých předzvěstí, zahrnujících půvabného dívčího posměváčka.

Společným jazykem byla ol'zarština, ale když se Střep ptal orientálce, Wu-shin vždy odpovídal.lámanou církevštinou. Poté, co se to stalo potřetí, se na něj Hnědáček otočil a řekl: „Wu-shine, mluv řečí našich hostitelů. To jest ol'zarskou údolštinou národa Watchitahu."

Sekera se naježil a upřel oči na Hnědáčka, který jeho pohled vyrovnaně opětoval.

„Údolština je jazykem našich hostitelů," zopakoval. Wu-shin pohlédl na podlahu. V místnosti nastalo mrtvé ticho. Wu-shin vzhlédl a pak řekl v bezchybné texarštině: „Dobrý prosťáčku, odpovědí na tvou otázku je, že povoláním jsem byl nejprve námořník a bojovník. Až v pozdějších letech jsem stínal hlavy pro vládce Texarku."

„A jak se stalo, že jste klesl tak hluboko, pane?" zeptala se tiše Ædrea.

Wu-shin na ni bez hněvu pohlédl.

„Ani vzestup, ani pád," řekl ve špatné církevštině, pak se vrátil k jejímu jazyku. „Smrt je cesta bojovníka, děvče. Není v tom ani čest, ani potupa, když k jednomu přijde."

„Ale dělat to pro Hannegana?" Wu-shinův normální výraz byl uvolněný a bdělý zároveň, vždy jakoby připravený k úsměvu, jenž by rozehrál vrásky kolem očí. Nyní mu ale tvář ztuhla do kamenné strnulosti. S očima upřenýma na Ædreu pomalu vstal a sehnul se k ní. Černozub pocítil, jak se mu na zátylku zježila kůže.

Pak se Sekera podíval na Rudého diákona, jako by říkal „Vidíš, co mě nutíš dělat!" a odešel do noci. To bylo naposledy, co se starý kat zdráhal hovořit olzarsky, ale Černozub postřehl, že když tím jazykem mluvil, vždy napodoboval Střepův přízvuk a říkal tomu údolština. Během celého pobytu se pak k Ædree choval s obzvláštní zdvořilostí. Jednoznačně v tom byla jistá hořká lítost, ale lítost kvůli čemu? Černozub si nebyl jistý.

Dva dny přerušovaného sněžení, po které zůstali v Klenutém žlebu, jak Střep to místo nazýval, trávil Chür Høngan vyjížďkami na průzkum podmínek cesty. Wu-shin byl také většinu času pryč, ale nikomu se se svou činností nesvěřoval, možná jen v tajnosti kardinálovi. Zdálo se, že nejlepší bude počkat, až další doprava prohází cestu.

Během druhé noci seděli kolem ohně ve středu Střepovy chaty. Hnědáček se pokoušel zjistit příběh této rodiny, aniž by musel klást příliš mnoho otázek. Jeho zručnost brzy vedla Střepa k vyprávění rodinného dobrodružství od hladomoru a exodu. Před deseti lety se udál hromadný pokus o útěk. Nejméně dvě stovky uprchlíků byly dostiženy a zabity texarskými vojáky při snaze uniknout lesy a podél říčních koryt přes hraniční pohoří. A přinejmenším dvojnásobku se podařilo zmizet jednotkám, které tam byly jak kvůli ochraně Watchitahu před narušiteli, tak i kvůli tomu, aby zabránily útěku geňáků. Údolí bylo víc než jen údolí; byl to malý národ, který si podržel jméno svého původu i během vpádu. Nikdo dosud jeho populaci nespočítal, ale Střep ji odhadoval na čtvrt milionu, což způsobilo, že Hnědáček nadzdvihl obočí. Padesát tisíc bylo mnohem blíže obecné představě.

„Přístupy do Watchitahu jsou Hanneganem stráženy dobře, ale patroly nemohou chytit všechny najednou," řekl Střep. „Tak polovina mrtvých byla zabita texarskými jednotkami a ostatní mají na svědomí farmáři. .Ædrea by samozřejmě mohla utéci a předstírat, že je normální, stát se *podvržencem*. Moje dcera je velmi statečná, že s námi zůstává. Podvrženců se lidi nejvíc bojí a nenávidí je. Mohou si vzít nic netušícího člověka a předat dál prokletí, porodit monstrum."

„Jak bezpeční jste tu ze strany svých rodných?" zajímal se Hnědáček. „Myslel jsem, že toto je země psanců."

„Byla, a v určitém smyslu i je. Nejbližší město je vzdáleno dva dny. Vědí tam, že tu jsme. Vyjma zimy nás kněz navštěvuje každý měsíc. On a baron vládnou městu, nemáme s nimi žádné problémy. Do města chodí jenom Ædrea. A samozřejmě přitom nosí zelenou čelenku. Jsme na jihu Denverské republiky, ale církev je zde ctěna

víc než v Říši. Papežská cesta je střežena, ale stále tu příležitostně řádí psanci. Ti ale hledají cestující obchodníky. My nemáme nic, co by stálo za krádež.“

„Žije vás tu víc?“

„Viděl jste toho hrbáče, Corta. Jeho rodina žije poblíž. Ale jediná rodina za námi je ta s medvědím chlapcem.“

„Střepe, jsem jednatel pro Mimořádné církevní záležitosti.“

Stařec se na něj podezřívavě zadíval. „Pokud jím skutečně jste, tak se nepotřebujete na tyto věci ptát.“

V místnosti se rozprostřelo napětí hraničící s nepřátelstvím, ale pominulo v mlčení. Bylo zřejmé, že Střep lže o přítomnosti dalších geňáků v oblasti.

Poté, co bylo nádobí umyto venku ve sněhu, se Linura vrátila a sedla si vedle bratra, vlastně trochu za ním. Pak přišla i Ædrea a se zkříženýma nohama se posadila na podlahu vedle Černozuba, který se neklidně pohnul a téměř přestal poslouchat. Chtěl zpátky svůj růženec. Dívčin pach mu dráždil nozdry, její kolena svítila odleskem ohně. Když postřehla jeho pohled, přetáhla si přes klín pokrývku, ale krátce se na něj usmála, než se opět věnovala rozhovoru. Maje na paměti, že toto nesmělé stvoření mu při prvním setkání stisklo penis, strčil do ní loktem.

„Vrať mi růženec!“ zašeptal zle.

Zachichotala se a tvrdě jej dloubla zpátky.

„Vždycky jsem přemýšlel o životě v Údolí,“ říkal zrovna Rudý diákon.

„Je tam víc smrti než života, mylorde,“ odpověděl Střep. „Málokdo z místních riskuje narození dítěte. Normální porod je vzácný, většina dětí zemře. Další jsou příliš slabí, než aby přežili. Kdyby nebylo přílivu nových, Watchitah by byl brzy prázdný.“

„Přílivu? A odkud?“

„To musíte vědět, mylorde.“

Hnědáček přikývl. I mnoho rodin s registrovaným rodokmenem mělo prokleté potomky. Aby kvůli takovému záznamu neztratily registraci, rodiny beze strachu z církve zdeformované děti zabíjely. Ale často se vyskytovaly i děti, jejichž znetvoření se projevilo až po

čase, a tyto byly posílány do Údolí. Často je tam vozili mniši a jeptišky. Lidé z okolí Watchitahu jeho obyvatele nenáviděli a báli se jich, zvláště pak těch téměř normálních. Černozub postřehl, že všichni zírají na Ædreu.

„Odpusť, dcero," zamumlal Hnědáček, když se střetl s jejíma očima.

„Nechci si to připouštět," říkal Střep, „ale patroly, které střeží cesty, tu jsou nejen jako naši ochránci, ale i jako naši věznitelé. A nepomohli nám, když přišel hladomor."

„A církev?" zeptal se Rudý diákon. „Příliš zaneprázdněná vlastním schizmatem, než aby byla někomu k užitku?"

„No, samozřejmě jsme byli odříznuti od papežovy ochrany, ale texarský arcibiskup nám poslal nějaké zásoby. Myslím, že to není krutý muž, jen bezmocný."

„Neumíš si představit, jak bezmocný je ve skutečnosti kardinál arcibiskup Benefez," povzdychl si Otec e'Laiden.

Černozub se na něj rychle podíval, jistý si tím, že to byla jen sardonická poznámka, myšlená jako pravý opak toho, co bylo řečeno. Benefez měl přece za sebou moc Hanneganů. A e'Laiden mluvil texarsky jako rodilý mluvčí, jímž pravděpodobně i byl, třebaže jeho velení Divokým psům znamenalo, že žil dlouho na Vysokých planinách.

„Můj růženec!" zašeptal Černozub rozzlobeně.

Mrkla na něj a zašklebila se. „Schovala jsem ho ve stodole. Můžeš ho mít zítra."

Způsob, jakým se na něj dívala, mu nahnal krev do penisu a Černozub pocítil, jak červená. Bál se jí. Mnoho deformací se objevovalo znovu a znovu a často bylo podmíněno geneticky. Rozliční autoři sepisovali seznamy. V jedné mutaci byla velká fyzická krása spojena s poškozením mozku; nejvíce rozpoznatelným symptomem byl počátek duševní choroby, která se začala projevovat pár let po pubertě. Vrhl na ni kradmý pohled, ale Ædrea jej přistihla, olízla se a uculila. Nemusela být šílená, ale jednoznačně byla ďáblem v ženském těle.

Chtěl odejít do povozu spát, ale styděl se vstát. Nakonec si erekci odmodlil a zamumlal dobrou noc ostatním. Ædrea ho následovala ven, ale utekl na latrínu, odkud vylezl zadním oknem.

Okamžitě byl chycen hrbáčem spolu s další kreaturou a vlečen pryč k jinému domu s osvětlenými dveřmi. Téměř omdlelý strachem slyšel, jak hrbáč chraplavě šeptá, že někdo potřebuje rozhřešení.

„Ale já nejsem kněz!“ protestoval.

Zbytečně.

Odvlekli ho do domu ve Střepově sousedství.

Hrbáč a jeho společník Černozuba uvnitř pustili, ale stáli tak, aby mu zamezili přístup ke dveřím. Mnich se mohl pouze posadit na stolici, která mu byla ukázána, a čekat. Lucerna a oheň poskytovaly dostatek světla. Vráscitý starý muž s ježatým vousem se představil jako Tempus a pak postupně ukazoval na ostatní. Obličej jeho ženy, Irene, byl jednou velkou jizvou. Ululata a Pustria byly ženy hrozivého vzhledu. Hrbáč se jmenoval Cortus a jeho společník Barlo. Všichni to byli sourozenci nebo bratranci nebo napůl sourozenci. Barlo měl příšerné svědění, zvláště v oblasti přirození. Tempus na něj zařval, aby přestal masturbovat, ale bez jakéhokoli účinku. Bůh dal ve své moudrosti Ululatě deformovanou nohu, třebaže jinak jí poskytl úchvatný půvab. Ale ta noha nebyla něčím, po čem by jeden chtěl chodit.

„Bůh je takový,“ řekl otec, který dceři poskytl berle.

Jemu dal Bůh sedm prstů, třetí nepoužitelné oko a čtyři varlata se dvěma zdravými penisy, což všechno předvedl. Pustria byla Ululatina sestra, aspoň podle nejlepšího vědomí jejich matky ohledně početí pod vahou téhož muže. Pustria byla postižena pouze slepotou a Irene ji milovala, protože Pustria nemohla vidět matčin obličej, masku z hnisajících strupů.

„Bůh je takový, od potopy plamenů a ledu,“ řekl otec. Tempus vysvětlil, že rozhřešení potřebuje Barlo, aby přestal masturbovat. Černozub objasnil, že on dát rozhřešení nikomu nemůže a že rozhřešení by beztak nemělo požadovaný výsledek. Ale Tempus byl neoblomný. Černozubovi rozhodně nebude dovoleno odejít, dokud to neudělá.

„Pustíte mě pak?“ dožadoval se Černozub.

Tempus vážně přikývl a pokřižoval se. Nimmy na chvíli zavřel oči a shledával latinu.

„*Labores semper tecum,*“ řekl nejmírnějším hlasem, jakého byl schopen, „*Igni etiam aqua interdictus tu. Semper super capitem tuum feces descendant avium.*“

„Amen,“ řekl Tempus jako ozvěna tohoto prokletí.

Nimmy vstal a odešel. V tu chvíli se nestyděl za vyslovené přání věčného utrpení, ani za strašlivý trest vyhnanství a už vůbec ne za povolání nekončícího deště ptačích hoven na hlavu Baria, žblepta, který jej zpovzdálí sledoval, přičemž se nepřestával škrábat v rozkroku.

Chür Høngan již spal. Černozub losoval s Wu-shinem a přišel tím o třetí místo uvnitř. Ulevilo se mu, že to tak dopadlo, zvláště po útěku ze spárů hrbáčovy rodiny. Jestli musí spát v chladném povozu, dával přednost spánku s nomádem. Třebaže během společné cesty ztratil z vraha tisíců nezvladatelnou hrůzu, bratr Sekera jej stále strašil ve snech. Někdy se mu zdálo, že on sám je popravčí, usekávající pro Hannegana hlavy mocným mečem, ale tu noc v kočáře snil, že je Pontius Pilát a Wu-shin coby popravčí stojí vedle něj jako Marcus Centurion, čelem proti žadateli o Království Boží mezi nomády.

Nomádských králů bylo v jeho snu mnoho. On sám dal ukřižovat ne jednoho, ale hned čtyři během své výnosné kariéry v Texasu-Judee. První případ pro něj byl nejtěžší a smutný; tenkrát byl Černozub jako chlapec zabíjející prvního jelena. On sám chtěl prvního, zcela neškodného, nechat jít. Bylo snazší zabít ty, kteří následovali, a bylo nezbytné to udělat jako ukázku skutečnosti, že králové jsou určováni Texarkem a ne pouze kmenovými bohy. Vždy jim položil tutéž otázku. První nechtěl nebo nemohl odpovědět a pouze tam stál, hledě na něj. Druhý čekatel na ukřižování byl hovornější.

„Co je pravda?“ zeptal se Černozub.

„Pravda je esence všech pravdivých výroků,“ řekl druhý král nomádů. „Lež je esence všech lživých prohlášení. Bez slov není ani pravda, ani lež. Nabízím Vašemu Veličenstvu své mlčení.“

„Ukřižujte ho,“ nařídil Pilát, „s patřičnou pečlivostí. A pro jednou to udělejte správně. Obtočte mu ruce a nohy kolem kříže. To je způsob z Texarské prokurátorské příručky. To samozřejmě není dostatečné vysvětlení pro současné rekruty. Vy musíte vědět proč. Dobrá, povím vám proč.

Přibití rukou zezadu na kříž je řádná zásada a řádný vládní postup, protože když přibijete ruce zpředu, váha těla visí na hřebech a ty se vytrhávají, dokud nepřibijete také předloktí. Ale když obtočíte paže přes vrch kříže a přibijete je zezadu, váha těla pak visí na příčce a hřeby nedělají nic, než že jen drží paže na místě. Tímto způsobem mu můžete snáze roztříštit kosti, když je čas jít z práce domů. Dělejte to texarským způsobem, mužové; texarský způsob je věčný způsob. Udělejte to tentokrát s jiskrou.“

„Hail Hannegan!“ zvolal Marcus Sekera.

„Hail Texark! Další případ.“

Pontius se hned cítil lépe. Zpola probuzený věděl, že sní, ale nechal sen pokračovat. Hloupoučké vysvětlení pravdy od druhého krále nomádů pravděpodobně nemělo nic společného s mlčením toho prvního, ale i tak bodalo vzpomínkou na zpola úsměvný pohled, kterým první vyjadřoval důvěrný, nekonečně se opakující návrat do původního stavu. „Hledím na tebe, kdož hledíš na mě, kdož hledí na tebe…“ Jeho žena Ædrea byla vyděšená stejným pohledem. Možná byl sexy, ale právě proto urážlivý pro ty, jejichž povinností bylo vidět takový odpad jako ohavný.

„Co je pravda?“ ptal se Pilát třetího krále nomádů.

„Perly sviním, texarské prase!“

Černozub-Pilát neměl ohledně tohoto krále žádnou pochybnost, co s ním udělat. Probudil se s myšlenkami u Ædrey – a u jejich smluvené schůzky v seníku. Připadalo mu to jako nemístný špás. Mátožně si vzpomínal, že kdysi slyšel bratra Gimpa se přít, že oproštění od sexuální vášně je možné bez abstinence. Bratr Gimpus byl poté chycen nahý s ošklivou vesnickou vdovou, která tvrdila, že mu tak každou středu platila za osm svátostí oltářních.

„Odpočívej v pokoji,“ zašeptal Černozub do polštáře.

KAPITOLA 6

> Vzhledem k lidské slabosti se domníváme, že na den stačí každému hemina vína.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 40

Chür Høngan stále spal, když se Černozub zvedl, probuzen údery kopyt, které se zastavily nedaleko povozu. Pak se ozvaly hlasy tiše hovořící jazykem Sarančat. Mluvili o Střepových krávách v ohradě poblíž stodoly, dokud je něco nevyrušilo, a pak následoval další dusot kopyt ukončený Ædreiným jekem. Mnich vyhlédl ven. Několik vloček sněhu stále padalo v matném ranním světle. Dva ze tří jezdců, zjevně nomádů, mezi sebou drželi kopající dívku. Střep začal z dálky cosi křičet a hrbáč vyběhl ven s mušketou. Černozub se otočil, aby probudil Høngana, ale ten už byl vzhůru, natahoval na sebe vlčí kůže a koženou přilbici s malými rohy a kovovými ornamenty. Obvykle ji nosil pouze na koni. Černozub vrazil ruku hluboko do čalounění a ucítil revolver Rudého diákona.

Chür Høngan vylezl z jiných dveří a vstoupil do jejich zorného pole zpoza kočáru, křiče na odpadlíky v řeči Divokých psů z Vysokých planin.

„Jménem šarfa Divokých psů a jeho matky, pusťte ji. Rozkazuji vám, vyděděnci! Sesedněte!“

Černozub sevřel kardinálovu zbraň, ale ruka se mu příliš třásla. Nomád, který se nezaobíral dívkou, pozvedl mušketu, podíval se blíže na Svatou zuřivost a poté zbraň upustil na zem. Zbylí postavili dívku na nohy a ta okamžitě utekla. Jezdci pomalu sesedli a zjevný vůdce poklekl před blížícím se Høngnem.

Nyní promluvil v Høganově nářečí. „Muži z rodu Malého medvěda, pane Denní panny, nechtěli jsme jí ublížit. Viděli jsme ty krávy a mysleli jsme si, že jsou naše. Jenom jsme tu dívku škádlili.“

„Jenom jste ji hodlali poškádlit menším znásilněním, co? Omluvte se a vypadněte odsud. Dobře víte, že ty krotké krávy nejsou vaše. Jste bez matek, vydědění. Jezdíte na neoznačených koních. Slyšel jsem vás mluvit řečí Sarančat, takže nejste ze zdejšího kraje. Nikdy už tyto lidi neobtěžujte; jsou to Děti papeže, se kterým tři hordy uzavřely smlouvu.“

Návštěvníci okamžitě uposlechli a byli pryč. Událost trvala ne déle než pět minut, ale Černozub byl zcela zmatený. Vylezl z povozu. Chür Ösle Høngan se opřel o kočár a nepřítomně zíral, jak odjížděli k hlavní cestě popraškem sněhu.

„Jsou to psanci Sarančat, ale znali tě! *Kdo* jsi?“ zeptal se Černozub s respektem.

Nomád se na něj usmál. „Znáš mé jméno.“

„Jak tě to ale nazývali?“

„Pane Denní panny? Už jsi to někdy slyšel?“

„Samozřejmě. Tak jeden nazývá vlastního šarfa.“

„Nebo také vlastního stýrce, při některých příležitostech.“

„Ale vydědění tě poznali? Minulou noc se mi zdálo o králi nomádů.“

Høngan se rozesmál. „Nejsem král, Nimmy. Ještě ne. Nejsem to já, koho poznali. *Jen toto*.“ Dotkl se kovových ornamentů na přední části helmy. „Klan mé matky.“ Usmál se na Černozuba. „Nimmy, mé jméno je Svatá zuřivost, po matčině linii jsem z rodu Malého medvěda. Přeříkej to v řeči Zajíců.“

„Cheer Honnyugan. Ale v zaječí mluvě to znamená Magický blázen.“

„Jenom poslední jméno. Jak zní?“

„Honnyugan? *Hannegan?*“

„Přesně tak. Jsme bratranci,“ šibalsky se pousmál nomád. „Nikomu to neříkej a už nikdy to znovu nepřeříkávej po zaječím.“

Kardinál Hnědáček právě přicházel od Střepova domu a Chür Høngan mu vyšel vstříc se zprávou o ranní události. Černozub přemítal, zda ho nomád pouze škádlil. Slyšel už o nomádském původu dynastie, ale protože Boedullus se o tom nezmiňoval, muselo se to přihodit někdy později. Přinejmenším teď věděl, že je Høngan z mocného rodu. Jeho vlastní rodina, přemístěná na farmu, neměla žádné odznaky, a on nikdy nestudoval heraldiku Planin. Jeho zvědavost ještě zvyšovalo zjevně blízké přátelství nomáda s Otcem e’Laidenem, který mu dokonce říkal Medvídě. Kněz často jezdil na koni vedle Høngana a vedli spolu soukromé rozhovory. Na Planinách se tedy znávali dobře. Z odposlechnutých útržků Černozub pochopil, že e’Laiden býval dříve nomádův učitel, ale netázán nadále se tuto

roli neodvažoval hrát, aby se mu snad nyní již dospělý a tak trochu uličnický žák nevysmál do tváře.

Černozub se vydal do stodoly, zpola zanořené ve svahu kopce, hledat svůj růženec a k'taru. Ædreu nikde neviděl, ale slyšel tlumený zvuk drnkajících strun. Kamenná podlaha stodoly byla zametená a čúrek pramenité vody tekl v kanálku zpoza zavřených dveří ven do dobytčí ohrady. Nad dveřmi byl seník. Otevřel dveře a vešel do sklepa se spoustou téměř prázdných nádob obsahujících seschlý tuřín, tykev a několik rašících brambor: zbytek loňské úrody. Na policích se nacházely sklenice s nakládaným ovocem – kde mohlo vyrůst? Vzadu viděl tři sudy, nějaké farmářské nářadí a kupku slámy pro ukládání zeleniny. Nikdo tu nebyl. Otočil se k odchodu, ale ze seníku sklouzla Ædrea a zastavila jej ve dveřích. Nimmy se na ni podíval a couvl. Přes chladné počasí na sobě měla pouze krátkou koženou sukni, zářivý úsměv a jeho růženec jako náhrdelník.

Couvl ještě jednou. „Kd-kde je moje k'tara?"

„Na půdě. Je to tam pohodlnější než tady. Můžeš se zachumlat do sena. Pojď."

„Tady je tepleji než venku."

„No dobře," vešla a zavřela za sebou dveře, zanechávajíc oba ve vlhké temnotě.

„Nemáš lampu nebo svíci?"

Zasmála se a Černozub ucítil, jak ho její ruce zkoumají. „Ty nevidíš potmě? Já ano."

„Nevidím. Prosím. Jak to, že ty vidíš?"

Stáhla ruce. „Vidím co?"

„Potmě."

„Jsem geňák, to přece víš. Někteří z nás to umějí. Třebaže to není tak úplně vidění, prostě vím, kde jsem. Ale mohu vidět auru kolem tebe. Jsi jedním z nás."

„Jedním z koho?"

„Jsi geňák s aurou."

„Nejsem –" zarazil se, když zaslechl zašustění, pak škrábnutí kamene o ocel. Po několika jiskrách se dívce podařilo zapálit trochu troudu a následně lojovou svíci. Nimmy se trochu uklidnil. Ædrea vzala z police dva hliněné hrnky a otočila čepem jednoho ze sudů.

„Napijeme se borůvkového vína.“

„Nemám žízeň.“

„To není na žízeň, blázne. To je proto, aby ses opil.“

„Neměl bych to dělat.“

Podala mu hrnek a posadila se do slámy.

„Moje k’tara –“

„No dobře, počkej tady. Přinesu ji.“

Nervózně spolykal víno, zatímco byla pryč. Bylo silné, sladké, chutnalo po pryskyřici a okamžitě jej uklidnilo. Ædrea se vrátila s k’tarou, ale držela mu ji z dosahu, když po ní vztáhl ruce.

„Musíš mi něco zahrát.“

Přiývl. „Když chceš. Ale jenom jednu píseň. Co bych měl zahrát?“

„Nalij mi ještě jeden, než na to půjdem, bratře.“

Nimmy nalil další hrnek vína a podal jí ho.

„To je jméno písně, hlupáčku.“

„Neznám ji.“

„Tak zahraj, co znáš.“ Žuchla zpět do slámy. Sukně se jí přitom vyhrnula, že pod ni mohl ve světle svíce vidět. Nic pod ní nenosila. Ale něco se mu zdálo neobvyklé. Neviděl takto dívku od doby, co byl dítě, ale toto nebyl pohled, který si pamatoval. Podíval se na ni, vypil víno a nalil si další.

„Zahraj milostnou píseň.“

Napil se znovu, odložil hrnek a začal hrát. Neznal žádné milostné písně a tak se jal zpívat první sloky čtvrté eclogue Vergilií na hudbu, kterou sám složil. Když došel ke slovům *jam redit et Virgo*, Ædrea foukla a ze vzdálenosti šesti stop zhasila svíci. Leknutím se zarazil.

„Nalij další hrnek vína a pojď sem.“

Nimmy slyšel tekutinu vtékající do hrnku a pak teprve si uvědomil, že to dělá on sám.

„Vypij to,“ řekla.

„Jak se odsud dostanu?“

„Musíš najít klíčovou dírku, a ta není příliš velká.“

Došátral k prostoru dveří.

„Tady je.“

Cítil, jak jej tahá za rukáv, a vypil víno, než jej stačí vylít. Pak se vedle ní rozvalil. „Kde je klíč?“

„Právě tady.“ Uchopila to, co uchopila už na jejich prvním setkání. Necítil potřebu tomu odporovat. Zkoušeli to drahnou chvíli, ale posléze prohlásil: „Nepasuje to!“

„Já vím. Chirurg mě upravil tak, aby to nešlo, ale stejně je to legrace, nebo ne?“

„Moc ne.“

Zavzlykala. „Nemáš mě rád!“

„Mám, ale prostě to nepasuje.“

„To je v pořádku,“ odfrkla si, klouzajíc hlouběji do slámy. „Jen pojď sem.“

Tolik překvapený nebyl od Torrildovy snahy v podzemí. V opilosti se bál, že dovnitř každou chvíli vrazí kardinál Hnědáček a zaječí „Aha! Přistihl jsem vás!“, ale nic takového se nestalo.

Když vyklopýtal ze stodoly s troskami svého panictví, usmívající se Ædrea *(semper virgo)* si točila jeho růžencem a ze seníku se za ním dívala, dokud nevlezl do kočáru a nezatáhl za sebou závěs. Výraz „proti přírodě“ se mu tlačil do podnapilého vědomí. Tak opilý ještě nikdy nebyl.

„K čertu s tou čarodějnicí!“ zašeptal, když se probudil, ale vzápětí se těch slov lekl. *K čertu se mnou!* nahradil je rychle. Svatý Izáku Edwarde Leibowitzi, pomoz mi. Můj patrone, těšil jsem se, až vstoupím do stodoly – modli se za mě. Byl jsem rád, že mi ukradla ty věci. Poskytla mi tím potřebnou omluvu, abych jí to mohl provést v předstíraném hněvu. Věci, které mi ukradla, jsem jí měl dát. Teď to vím. Proč jsem to nevěděl tehdy? Přemýšlím, jestli jsem s Torrildem také věděl, co dělám. Já nebo ďábel ve mně. Ó, svatý Leibowitzi, pros za mě.

Černozub se rozzlobeně zamiloval. Jeho sexualita pro něj byla vždy tajemstvím. Přemýšlel nad dávnou hlubokou náklonností k Torrildovi a svým vztahem k těm, kteří v opatství bývali jeho přáteli. V jeho erotických snech se častěji vyskytovaly enormní hýždě než ňadra, ale teď byl znenadání zblázněný do dívky a nebylo pochyb, že to byla ta nejkrásnější láska, kterou kdy cítil. Snad

s výjimkou lásky k srdci Panny, což bylo rouhavé srovnání, nicméně pravdivé. Anebo i ta byla pouhým chtíčem?

Během následujících dní Ædrea odpovídala na jeho zamilovaný pohled samolibým úsměškem a potřesením půvabné hlavy. Věděl, co tím myslí. Ona, jako nositel kletby, měla zakázáno smilnit s kýmkoli mimo Údolí. Trestem bylo zmrzačení nebo smrt. Ale to, co dělali ve stodole, byla pouhá vášnivá hra, nic proti zaběhaným zákonům. Samozřejmě to ale bylo porušením jeho slibů. A ona to věděla. Dokonce si ho dobírala, jak snadno jeho sliby překonala. Věděl, že je těmito přísahami stále svázán a že jedno porušení není omluvou pro další. Ovšem bez chirurgického zákroku byla Ædrea tak jako tak fyzicky neschopná normálního styku. Její otec jí to nechal udělat, ještě když byla dítě. Pravděpodobně z obavy, aby ji někdo jako Cortus nebo Barlo neznásilnil. Ó, Svatá matko, slituj se nad námi!

Nikdo je ve stodole neviděl, ale náhlá pulzace sexuality, přihodivší se, kdykoli se dívka a mnich dostali k sobě, neunikla kardinálově pozornosti. Rudý diákon jej chytil samotného, když Černozub za kočárem přivazoval balíky v přípravách na odjezd.

„Je čas si promluvit, Nimmy. Promiň, Černozube. Slyšel jsem, že ti Høngan říká Nimmy, a zdá se, že se to k tobě hodí. Jak chceš být nazýván?“

Černozub pokrčil rameny. „Nechávám starý život za sebou. Stejně tak mohu za sebou nechat i své jméno. Je mi to jedno.“

„Výborně, bratře Nimmy. Jen za sebou nenech svůj slib poslušnosti. Připomínám ti, že Ædrea je geňák. Chovej se zde velmi opatrně. Střepův útěk nebyl prvním útěkem z Údolí, stávalo se to celé roky. Toto místo je víc, než se zdá, a Ædrea, je víc, než se zdá.“

„Začal jsem si to domýšlet, mylorde.“

„Nebudeš ji znovu úmyslně vyhledávat. Jestli ji kdy zahlédneš ve Valaně, vyhneš se jí,“ poroučel Černozubovi očima. „To nemá nic společného s tvým slibem zdrženlivosti, i když ten by ti mohl pomoct to dodržet. Výš v kopcích skrývají velkou genijskou kolonii, ale nedej znát, že to víš. Už tak jsou z nás dost vyděšení.“

„Nedám.“

„A ještě něco, Nimmy. Chür Ösle Høngan je mezi svým lidem důležitý muž, jak jsi zjistil díky těm psancům. Neměl jsi to ale vědět

a ve Valaně to není známo. Nyní tě musím požádat, abys o tom pomlčel. Je to vyslanec, kterého ke mně poslali z Planin, ale nesmíš to nikomu říct. Je to prostě jen vozka, kterého jsem si najal.“

„Rozumím, mylorde.“

„Otec e’Laiden je další záležitost. Nepotřebuji číst tvou mysl, abych viděl, jak jsi ohledně něj zvědavý. O něm také nesmíš říct vůbec nic. Na tuto cestu si nechal narůst vous, aby ho nikdo nepoznal. Vyzvedl jsem ho čtyřicet mil od Valany a vysadím ho na stejném místě, což tvou zvědavost jistě ještě podnítí. Ani můj přítel dom Jarad neví, kdo to je. Řekl jsem ostatním, že je to jen spolucestující, kterému jsem poskytl místo ve výpravě. Ty ale víš, že jsem ho domu Jaradovi představil jako svého dočasného sekretáře. Ani o něm se nikomu nezmíníš. Pokud ho někdy potkáš ve Valaně bez vousu, nedej najevo, že ho znáš. Jeho jméno mimochodem není e’Laiden. O těchto dvou mužích neřekneš ani slovo.“

„Mám mnoho zkušeností v mlčení, mylorde.“

„To ano. Dávám ti velkou šanci, Nimmy. Proteď je tvou prací držet zavřená ústa. Ve Valaně ti najdu něco dalšího.“

„To by mě potěšilo, mylorde. Roky jsem se cítil nepotřebný.“

Hnědáček se otočil, aby se na něj zblízka podíval. „Jsem překvapen, že to říkáš. Tvůj opat mi sdělil, že jsi pobožný a zdáš se být povolán k rozjímání. Myslíš, že je to nepotřebné?“

„Samozřejmě, že ne. Ale teď je na mně, abych byl překvapen tím, co opat řekl. Velmi se na mě zlobil.“

„Ano, byl velmi rozzlobený, částečně na sebe. Nimmy, je mu líto, že tě donutil dělat ten nesmyslný Durenův překlad. Myslel si, že to bude užitečné.“

„Řekl jsem mu, že nebude.“

„Já vím. On si ale myslel, že se jen vykrucuješ z těžké práce. Nyní se cítí vinen tvou vzpourou. Je to dobrý muž a je mu velmi líto, že tě Řád ztratil. Vím, jak ponižující to pro tebe na konci bylo, ale odpusť mu, jestli můžeš.“

„Odpustím, ale on neodpustil mně. Dokonce mi ani nedovolil se vyzpovídat.“

„Kdo ti to nedovolil, dom Jarad?“

„Převor řekl, že se zeptá opata. Domnívám se, že to udělal.“

„Nikdo tě neočistil od hříchu, což? Otec e'Laiden tě vyzpovídá, pokud nemůžeš počkat, než se dostaneme do Valany. Dokážu si představit, že už to potřebuješ."

Černozub zrudl, přemýšleje, jestli byla ta poznámka vyvolána nějakou Ædreinou narážkou. Ovšemže ano!

Později toho dne dorazil ke starému bělovousému knězi, ale klerik jen potřásl hlavou. „Jeho Eminence na něco zapomněla. Nemám právo ani sloužit mši. Viděl jsi mě to dělat, ale nedával jsem svátost oltářní a nezpovídám. Vést soukromou mši je můj vlastní hřích, jestli to nějaký hřích je – a nezahrnuje ostatní."

Podivná cestovní společnost, pomyslel si Černozub. Kněz v klatbě, námořník-válečník-kat, divoký, ale aristokratický nomád, zneuctěný mnich a kardinál, který je pouhým diákonem. Hnědáček, Černozub a Høngan byli všichni nomádského původu a e'Laiden zjevně mezi nomády žil. Svatá zuřivost, klan jehož matky byl zván Malý medvěd, a e'Laiden se zdáli být starými přáteli a často hovořili o nomádských rodinách známých jim oběma. Černozub byl víc než kdy jindy zmatený úmysly Rudého diákona. Kardinál, jak zjistil, byl hlavou Sekretariátu pro mimořádné církevní záležitosti, nejasného a nedůležitého úřadu kurie – jednou kohosi slyšel jej nazvat „úřadem malicherných pletich".

Po dvou dnech sněžení se obloha projasnila, vládu převzalo jasné slunce a z jihu vál mírný vítr. O tři dny později již byla obleva nezadržitelná. Chür Høngan byl půl dne pryč a vrátil se s tím, že cesta není neprůchodná, třebaže se nejspíš budou muset na několika místech proházet rozbředlým sněhem. Hnědáček zaplatil Střepoví slušnou sumu v mincích z papežské mincovny a cestovatelé vyrazili. Při odjezdu je pozorovali pouze děti, Střep a Tempus. Mnichovy oči marně hledaly Ædreu. Byl si jistý, že se na něj zlobí kvůli jeho smíšeným pocitům a tomu, že se jí vyhýbal. Chtěl jí dát najevo, že viní pouze sebe, ale neměl možnost. Byla pryč.

Když opouštěli Klenutý žleb, byli stále ještě blíž Leibowitzovu opatství než Valaně, ale jak se cesta zlepšovala, postupovali rychleji. O několik dní později, když se dostali výše, všichni začali dýchat s nezvyklou námahou. Něco se při katastrofickém zániku v *Magna*

Civitas stalo se zemskou atmosférou. Nyní bylo možné se pouze dívat k ruinám pradávných měst na úbočích hor vysoko nad dnešní linií stromů, ale nikoli k nim vylézt. Kdysi musel být vzduch dýchatelnější. Samozřejmě i země se změnila, onemocněla z válek, které kdysi dávno přivodily konec světa. Nový svět znovu povstával, ale nemohl růst stejně rychle jako starý. Bohaté zdroje byly vyplundrovány a rozptýleny. V pradávných městech bylo nyní těženo železo. Ropa byla vzácná. Hannegan vlastní lid okradl o veškerou měď. Živá stvoření byla vyhubena nebo se změnila. Vlci z pouští a planin byli známi jako jiný druh, a to i těmi nomády, kteří nosili „vlčí kůže“ a svůj národ nazývali „Hordou Divokých psů“. Bylo méně lesů a více trávy než předtím, ale ani ze záznamů Leibowitzova opatství se člověk příliš nedozvěděl o biologii před Plamennou potopou a velkým mrazem, který následoval. Kletba vyhlášená Bohem v knize Genesis byla obnovena; země a člověk společně padli.

Dvacátého večera jejich cesty spatřil Svatá zuřivost *Nunshån*, Noční stařenu. Utábořili se brzy a Høngan jel napřed zkontrolovat stav cesty a vrátil se po západu slunce celý zsinalý a blábolil.

„Vzhlédl jsem a byla tam, stála na skalním ostrohu proti prvním hvězdám. Ošklivá! Nikdy jsem neviděl tak ošklivou a ohromnou ženu. Skrz černé světlo kolem ní jsem viděl hvězdy. Slunce již zapadlo za pohoří, ale obloha byla stále světlá. Pak na mě zakřičela – ohlušujícím vzlykavým řevem, jako puma.“

„Možná to byla puma,“ řekl Hnědáček. „Řídký vzduch může působit závratě.“

„Puma? Ne, ne, kůň! Byla tam a najednou byla černým koněm a cválala pryč, jakoby přímo do oblohy!“

Hnědáček se potichu zaobíral talířem fazolí. Černozub studoval Chür Hønganův výraz a zjistil, že je vzrušený, ale upřímný. Věděl, že nomád je přinejmenším formálním křesťanem, ale křest nomádské mýty nerozehnal.

Byl to Otec e’Laiden, kdo nakonec promluvil. „Pokud jsi spatřil Noční stařenu, kdo umírá?“

„Papež umírá,“ odvětil Rudý diákon.

„Odkdy se *Nunshån* objevuje kvůli papežům, mylorde?“ zeptal se téměř pobaveně Černozub.

„Mohl by to být můj otec, kdo umírá,“ řekl nomád tiše.

„Bůh nedopusť,“ zadoufal kardinál. „Prastrýc Zlomená noha musí být zvolen pánem Tří hord a stát se následníkem válečného šarfa Høngana Ose. To je další věc, kterou musíš zapomenout, Nimmy.“

„Zapomenu, mylorde.“

Pro Černozuba věci zapadaly na svá místa. Od doby, kdy před sedmdesáti lety válečný šarf Høngan Ose vedl svůj lid proti Hanneganu Dobyvateli a byl obětován vlastními šamany, nebyl nastolen pán Tří hord. Zaječí horda byla zcela poražena, stejně jako několik kmenů, spolu s Černozubovým, část hordy Sarančat a potomci podrobených žili buď v Říši jako malí rančeři nebo farmařili v Denverském svobodném státě. Bez účasti voličů z hordy Zajíců nemohl být tento vojenský a církevní úřad zaplněn. A Hanneganům se podařilo zabránit, aby se to stalo. Černozub přemýšlel o svém šíleném snu, ve kterém jako Pilát ukřižovával rádoby krále nomádů. Věřil ve smysl snů; takový byl jeho nomádský odkaz.

Mezi podrobenými národy, jimiž svobodní nomádi během Černozubova dětství pohrdali, se v poslední době šířil rebelský neklid. Chür Osle Høngan byl příbuzný Høngana Ose a matčin rod jej opravňoval usilovat o hodnost krále. Hnědáček zjevně strkal nos do nomádské politiky, což bylo v podstatě totéž co nomádské náboženství, protože pouze šamani směli volit. Černozuba znenadání napadlo, že kardinál, postarší kněz a nomád s vazbou na královskou rodinu Divokých psů se mohli před návštěvou Leibowitzova opatství zastavit na jednání u šamanů Zajíců. Několik zpola odposlechnutých rozhovorů tuto myšlenku podporovalo.

Měl přikázáno mlčet a hodlal poslechnout. Ale pokládat to za záležitost, která se jej netýkala, nemohl, to by bylo, jako by se obrátil zády ke svým rodičům a jejich dědictví. Byl vděčný Chür Hønganovi za vlídné chování. Jednoho dne by možná mohl být na své dědictví hrdý, pokud ovšem pýcha není jedním ze smrtelných hříchů, varovala jej přijatá víra. Pokud dvě severní hordy, Divocí psi a nepodrobené kmeny Sarančat, přestanou dávat najevo opovržení

vůči porobeným kmenům Zajíců a Sarančat, mohl by Černozub nést hlavu zpříma. Ale věděl, že než se to může stát, tak se Zaječí horda a jeho vlastní vyhnaný lid musí sami znovu prosadit. Kdyby to bylo možné, tak by tomu rád napomohl.

Černozub ji spatřil hned následující ráno. Byla to mladá dívka – tak jako Ædrea, ale genijská dívka za ní dalece zaostávala v kráse. Stála nahá pod skalním převisem, umývala se a tančila pod malým vodopádem z čerstvě roztálého sněhu. Oddrolil se kámen a ona pohlédla na Černozuba, který strnul se zježenými vlasy v zátylku. Její oči jej opustily a přešly na Svatou zuřivost, pro něj neviditelnou, jedoucí na kardinálově hřebci. Sledovaly ho, dokud přes převis nepřepadla velká kupa mokrého sněhu a nedonutila ji couvnout z dohledu. O několik sekund později zpod převisu odeválala křehká bílá klisna a zmizela ve sněhem promáčeném smrčí. Černozub potřásl hlavou. Nadmořská výška mu zřejmě přivodila viziny.

Později, když se nomád zastavil a čekal na ostatní, jej Černozub minul a řekl: „Viděl jsem ji dnes ráno taky. Jako *Fujæ Go*, Denní pannu.“

„Byla mladá?“ zeptal se Chür Høngan.

„Velmi mladá a překrásná.“

„Ať už to včera byl kdokoli, dneska je mrtev,“ řekl válečník. „Chce nového muže.“

„Dívala se na tebe. Nebo na kardinálova koně.“

Høngan svraštil obočí, pak potřásl hlavou a zasmál se. „Na koně. Říká se, že se páří s hřebci, když tu není žádný pán Hord. To ten řídký vzduch, Nimmy. Působí na nás na oba.“

Když povoz dojel čekajícího nomáda, Černozub pokračoval v chůzi. Zanedlouho se tentýž kůň vrátil s jiným jezdcem.

„Proč nejedeš vedle Sekery?“ zeptal se kardinál, poprvé nazývaje Wu-shina tímto jménem.

„Protože mám na pozadí nežit, Vaše Eminence, a také protože se potřebuji projít.“ Černozub vykouřil něco ze silných medicín, které si nomád přivezl z Nebrasky, a cítil se hovornější a méně plachý, než by sám chtěl. Na druhou stranu už se Hnědáčka přestal bát a naopak jej začínal mít rád.

„Co je to, co jsem zaslechl o tobě a Vládkyni divokých koní, Nimmy? Měníš náboženství často?“

„Doufám, mylorde, že má víra dnes je vždy aspoň o maličko lepší než má včerejší. A vize panny v ledovém vodopádu je zázrakem pro mou dnešní víru, třebaže zítra mohu mít o skutečnosti oné vize jisté pochybnosti. Cožpak jsem ale řekl, že to byla *Høngin Fujæ Vurn*?“

Hnědáček se rozesmál. „Cítíš tedy, že realita a náboženství mohou či nemusejí mít v této nadmořské výšce něco společného?“

„V této výšce ano i ne, mylorde.“

„Dej vědět, pokud se objeví znovu,“ požádal mírně Hnědáček a odklusal dopředu.

Byl to čas vizí. Černozub slyšel o zázracích v horách, magii na planinách a vozech na obloze. Panna se vyvoleným objevovala současně na třech různých místech kontinentu. A to, co její zjevení řeklo na západě, její hlas na východě zpochybnil. Bylo to téměř, jako by se hádala sama se sebou. A to bylo možná nejlepším důkazem jejího božství, protože jedině v božství jsou protiklady smířené. *Nunshån* a *Fujæ Go*, Noční stařena a Denní panna, aspekty *Høngin Fujæ Vurn*. Byl zde i třetí aspekt; v určitý čas se stávala Válečným kondorem vládnoucím bitevnímu poli, svému prostřenému stolu.

Je to jen řídkým vzduchem, řekl Černozub sám sobě. Proč by to ale nebyla Vládkyně divokých koní? Viděl ji na koňském hřbetě ještě jako dítě. Viděl ji dnes ráno pod vodopádem a byla to tatáž mladá žena. Ženy z Hord vlastnily chovné klisny a předávaly je svým dcerám. Nomádky byly úžasné ve šlechtění koní. A žádný bojovník by nejel na klisně do bitvy. Jet na klisně bylo zdůrazněním vlastní nepřipravenosti k boji. Hnědáčkův hřebec tak byl nejen jízdním zvířetem, ale i oznámením. A divocí koně byli k chovu zakázáni, s výjimkou jejího snoubence, protože patřili jí. Byla přirozenou projekcí nomádské kultury, ale uznat to neznamenalo, že je zcela nereálná. Křesťané navíc tvořili podobné projekce; kolik bylo doteď zjevení Panny! A ona byla soudcem moci na Planinách; volbou Manžela vybírala krále. Černozuba pobavila představa, jak Vládkyně divokých koní vybírá papeže.

Černozubovi odjezd z opatství neposkytl svobodu myslit si, co se mu zlíbí – tu měl vždy. Ale teď se kvůli tomu nemusel cítit vinen.

Jeho vlastní náboženské praktiky nutně cestou trpěly, ale kvůli svým hříchům se snažil co nejčastěji trávit hodinu tichým recitováním Nákupního lístku svatého Leibowitze: *Plechovka zelí, šest baget, přinést domů Emmě. Ámen.* Krátké a sladké, udržovalo to mysl odvrácenou od přemýšlení o Ædree. Dával Lístku přednost před Maxwelovým právním Memorabiliem, které tolik mátlo Torrilda a možná se podílelo na jeho uklouznutí.

Ale hněv na sebe sama kvůli Ædree si hledal příležitost. A tak když se toho večera utábořili a Sekera se jako vždy zeptal: „Jsi připraven zemřít?“ Černozub bez záporné odpovědi okamžitě kopl k Sekerově rozkroku. Popravčí uhnul, ale noha mu škrtla přes bok. Wu-shin se potěšeně zasmál. „Dneska to myslíš vážně!“

Dovolil Černozubovi zaútočit ještě třikrát, než ho hodil obličejem do rozbředlého sněhu. Bylo to poprvé, co se student učitele vůbec dotkl. Poté, co mu pomohl vstát, jej Wu-shin objal.

„Ale teď už jsi připraven zemřít, že ano?“

To se stalo druhou noc cesty.

Jak se jejich cesta svažovala, pokračovali rychleji. Čtvrtou noc posel se svítilnou donesl zprávu Eliu kardinálu Hnědáčkovi: papež byl mrtvý. Posel i voják sloužící jako doprovod se zastavili, aby si s nimi odpočinuli, a pak pokračovali dál na jih s obsílkou pro opata Jarada a ostatní kardinály podél Odvážné řeky. Mnoho takových poslů vyrazilo z Valany do všech stran s obsílkami pro kardinály biskupy, kardinály kněží, kardinály diákony, kardinály opaty a kardinálku abatyši (1), kardinály synovce a staré přátele z celého kontinentu, zatímco město Valana se připravovalo na další konkláve.

Tu noc dal kardinál hlavu dohromady s nomádem a kaplanem, zatímco Černozub a Sekera zápasili kousek od ohně. Ráno využili veřejných lázní v Poblu, prvním opravdovém městě, které navštívili. Otec e’Laiden si oholil vous a už se s nimi neukázal, třebaže jej Černozub později zahlédl ve společnosti muže v nomádském oblečení a s nomádskými zbraněmi, ale se způsoby nepocházejícími z Planin. Svatá zuřivost odjel z Pobla na jih směrem k Planinám. O půl hodiny později ho následoval i kaplan e’Laiden, spolu se světlovlasým městským bojovníkem.

Hnědáček najal místního vozataje a pokračoval do Valany se svými novými služebníky, obyčejným katem a neobyčejným mnichem.

Černozub v sobě držel nevyřčenou otázku už příliš dlouho. Vina za setkání s Ædreou ho nutila otálet, ale teď se zeptal. „Mylorde, když nás chtěli v Klenutém žlebu okrást, proč jste předpokládal, že vás to děvče pozná?“

Hnědáček na chvíli svraštil čelo a pak nenuceně odpověděl: „Oh, můj úřad měl nějaká jednání se skupinou ozbrojených geňáků v té oblasti. Domníval jsem se, že jsou to členové oné skupiny. Zjevně jsem se ale mýlil.“

Černozub zůstával zvědavý. Wu-shin a Høngan tu oblast důkladně prozkoumali, ale o tom, co našli, mluvili pouze s kardinálem. Rozhodl se zeptat bratra Sekery.

V pozdním odpoledni projížděli zablácenými uličkami plnými psů a dětí, přes cihlové a kamenné vesnice s doškovými střechami a komíny chrlícími kouř. Ozývalo se bušení z kovárny a ženské hlasy smlouvající s pouličními prodavači o cenách brambor a kozího masa. Tyto vesnice obklopující Valanu vyrostly během schizmatu a vyhnanství, přitáhnuty tržbou a samy přinášející nový obchod a průmysl k úpatí hor, jejichž vrcholy Černozub v mládí vídával z dálky. Teď však byly příliš blízko, než aby bylo možné spatřit vrcholky – byly zde pouze jako mohutný masiv na západě. Mnichovi všechno přišlo špinavé a matoucí. Třebaže strávil prvních patnáct let svého života ve vzdálenosti několikadenní jízdy odsud, nikdy nebyl uvnitř města. A město se začalo objevovat kolem nich. Kardinálův povoz se nořil hlouběji do hustěji obydlených oblastí, kde byla stejně jako v opatství většina domů dvou a dokonce i třípatrová. A tomu všemu dominoval ústřední opevněný vrch, jehož zdi obkružovaly Svatý stolec. Tyčily se z něj kostelní věže katedrály svatého Jana ve vyhnanství, kde vikář Krista na Zemi sloužil mši pro Otce. Černozub byl přehršlí nových dojmů omámen a stěží slyšel kardinála, když na něj promluvil. „Prosím, mylorde?“

„Věděl jsi, že náměstí před svatým Janem je dlážděno kočičími hlavami přinesenými až z Nového Říma?“

„Říkali mi, mylorde, že prostranství kolem katedrály je teritorium Nového Říma. Ale všechny ty kameny?“

„No dobře, všechny ne, ale svatý Jan ve vyhnanství stojí na půdě Nového Říma. Na dovezené půdě. To je důvod, proč zdejší obyvatelé tvrdí, že není třeba se vracet. Všem připomínají, že Nový Řím sám byl postaven na dovezené půdě.“

„Dovezené ze zámoří?“

„Říká se to.“

„Vznešený Boedullus si ale myslel něco jiného.“

„Já vím. Teorie schizmatu v době katastrofy? Kdo ví, jak se vlastně stalo, že poté, co byla latina zcela vyčleněna z normálního života, se znovu začala používat?“

„To bylo, mylorde, podle Boedulla během Zjednodušení. Paliči knih totiž neničili náboženské práce, a tak jedním způsobem, jak zachránit drahocenný materiál, bylo přeložit jej do latiny a ozdobit jako bibli, i když to byla třeba učebnice. Latina byla také používána jako tajný jazyk…“

„Ta budova před námi je Sekretariát,“ přerušil ho kardinál. „To je místo, kde ty a možná i Wu-shin budete občas pracovat. Ale nejdříve vám oběma musíme najít ubytování.“

Naklonil se a promluvil na kočího. O chvíli později odbočili z kamenem dlážděné hlavní cesty do rozbahněné uličky překlenuté rašícími větvemi. Svatý týden byl blízko a stejně tak i čas začít s volbou papeže.

KAPITOLA 7

> Posvátný počet sedmi chvál naplníme tak, že vykonáme svou povinnou službu v době ranních chvál, primy, tercie, sexty, nóny, nešpor a kompletáře, neboť právě o těchto denních hodinách řekl prorok: ‚Sedmkrát za den tě chválím‘. A o nočních vigiliích

> tentýž prorok praví: ‚Uprostřed noci vstávám, abych tě chválil.‘ V tyto doby tedy vzdávejme svému Stvořiteli i my chválu pro jeho ‚spravedlivá rozhodnutí…‘ a k chválám vstávejme i v noci.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 16

Teplý suchý vítr z hor dýchl na sníh a sníh zmizel. Chür Høngan objel chudé farmářské usedlosti podél řeky Kensau a vydal se na severovýchod. V Poblu se ozbrojil krátkým lukem a toulcem šípů. Kardinál mu na cestu dal dvojhlavňový revolver a přivedl mu neokovaného hřebce od nomádského obchodníka. Chtěl se vyhnout potížím s Černozubovým lidem, který obdělával zavlažovaná políčka brambor, kukuřice, pšenice a slunečnic, sídlil v opevněných usedlostech z kamene a drnů a pracoval pro vlastníky půdy, mezi jinými i pro denverského biskupa. Mohli by si ho splést s nomádským psancem, jako byli ti, kteří navštívili Klenutý žleb. Půda zde bývala chudá, ale šetrné obhospodařování ji obohatilo. Nyní byl téměř čas k setbě a na polích pracovali muži s mulami, takže se Chür vyhnul rozježděným cestám a držel se ve vyšších polohách, opouštěje cestu, kterou Otec Ombroz/e’Laiden a texarský přeběhlík mohli snadno sledovat.

Texarští agenti tudy vždy cestovali z konečné stanice telegrafu, nacházející se jihovýchodně od Pobla, takže Høngan jel sám, dokud nebyl daleko v krátké trávě dobytčí země Divokých psů. Teprve pak zastavil, aby počkal na ostatní. Čekal v prohlubni, skrývaje svého koně i sebe nedaleko cesty, kterou opustil, dokud je neuslyšel projíždět. I pak čekal. Když jejich hlasy odumřely v dáli, vylezl z prohlubně a opatrně naslouchal větru z jihozápadu. Krátce přiložil ucho k zemi, pak vstal a vplížil se do prostoru mezi dvěma balvany, kde mohl být spatřen pouze z cesty přímo pod ním. Zaslechl vzdálené hlasy.

„Zjevně tudy projeli tři koně.“

„Ale nemuseli jet spolu. Pouze jeden kůň je okovaný.“

„To bude zvíře kapitána Loyta.“

„Už nikdy toho zrádce nenazývej kapitánem! Prodal svou hodnost a čest za kundu nomádského špeha.“

Mluvili ol’zarsky. Høngan vzal šíp a natáhl luk. První jezdec se objevil v mezeře a spadl z koně se šípem v hrdle. Høngan vyrazil a střelil druhého jezdce, když pozvedal mušketu. S druhou hlavní si vyměnil střely s třetím jezdcem, ale oba muži minuli. Přeživší otočil koně a ujel. Tato válka mezi nomády a Říší byla starší než sedmdesát let, ale takovýchto bitev bylo málo a byly bojovány pouze tehdy, když imperiální vojska napadla země Klisny.

Svatá zuřivost znovu nabil revolver a postřílel zraněné. Poté si došel pro koně a odchytil zbylá dvě zvířata. Po prohledání sedlových brašen a nalezení důkazu, že jezdci byli agenty, zvířata pustil a vrátil se prohledat těla kvůli dalším listinám. Zahleděl se rozzlobeně na stopu přeběhlíkova koně. Znal cíl cesty a protože nikoho nesledoval, tak si předtím otisků kopyt nevšiml.

Opět na koni jel s teplým větrem stále v zádech za knězem a jeho hostem. Jeho vlastní válka s Texarkem začala kdysi dávno a nikdy neskončí. To přísahal jménem svého předka, Zuřivého medvěda, a volal si přitom za svědky Prázdnou oblohu a Svatou pannu. Sledoval stopy celé odpoledne a pak i za šera. Až do rána měsíc nevyjde. Snědl trochu sušeného masa a bez ohně se připravil strávit noc naslouchánímhoukání sov a štěkotu divokých psů, které prosťáčci zvali vlky a velmi se jich báli. Obstaral koně a rozvinul pokrývku a pomalu obešel ochranný kruh ve vzdálenosti pěti až šesti kroků a vždy po několika krocích označil své místo na spaní čúrkem vlastní moči. Zvířata obvykle neobtěžovala člověka spícího v takto označeném kruhu, pokud z něj necítila krev nebo nemoc. Pouze jednou během noci Høngan ucítil tuláky. Vyletěl z pokrývek a vyrazil řev předstíraného záchvatu vzteku. Ozval se sbor varovných štěknutí a několik temných siluet za světla hvězd uteklo z návětrné hranice jeho domény. Ta událost mu zaplašila spánek, i ulehl se smutnými myšlenkami na ty, které dnes zabil.

Chür Høngan zabil prvního muže ve dvanácti, byl to texarský pohraničník. Ombroz chlapce zprostil viny, tak jako by tehdy zprostil

viny každého vojáka, protože kavalerista byl na špatné straně řeky, ve vojenské uniformě a bez cestovní vlajky, jak bylo vyžadováno Smlouvou Posvátné klisny. Pokud Divocí psi věděli – a kněz choval mínění Hordy v úctě – po Svaté klisně nebyla uzavřena dohoda s žádnou světskou mocí, natožpak s Texarkem. A válka proti Texarku nikdy neskončila, jenom se utišila, až téměř odumřela; téměř odumřela proto, že jediná hranice, kde Divocí psi čelili Říši, byla na jihu řeka Nady Ann, za níž ležela okupovaná země Zajíců. Mohlo by se zde bojovat, ale ne dřív, než Zajíci nezačnou bojovat také. Na východě, v zemi vysokých travin, Sarančata útočila na nepřítele, kdykoli se naskytla příležitost, ale od Divokých psů pomoc nežádala – chyběl pán Tří hord.

Ombroz jej snadno zprostil viny za zabití, ale udělal mu ze života peklo kvůli dodržení dávného zvyku. Chlapec usekl kavaleristovy ušní lalůčky a snědl je jako poctu zabitému nepříteli, jak bylo podle strýce Medvědího ducha správné. Kněz to však nazýval jinak. Donutil chlapce denně hodinu meditovat nad významem svátosti oltářní a znovu jej provedl částmi katechismu, než mu poskytl přijímání. Høngan si na to vzpomněl s úšklebkem. Nikdy knězi neřekl, že zatímco jedl ušní lalůčky, plakal pro svou oběť. V mužích, které zabil dnes, nedokázal vidět, co se ho Wu-shin pokoušel naučit. Něco o prázdnotě. Sekera to neúspěšně zkusil přirovnat k nomádské Prázdné obloze. Něco o prázdnotě stávající se člověkem… Nebo to bylo křesťanství, co se mu do toho vmísilo? Bylo příliš mnoho způsobů, jak se na věci dívat. Pro jeho praprastrýce existoval pouze jeden způsob. Høngan si pomyslel, že starý způsob mohl být trochu podobný Wu-shinovu, ale s hlubším cítěním a vizemi. Pravá cesta, jeho vlastní cesta, ještě nebyla Hønganovi příliš jasná.

Před úsvitem setřásl jinovatku z pokrývek a za mdlého měsíčního světla jel na východ. Znal cestu, takže nemusel sledovat stopy, a během dvou hodin je našel. Zastihl je, jak pijí horký čaj, uvařený na ohni z trusu, a přikusují sušené maso. Kaplan jej přivítal a přeběhlík, kterému ještě nebyl představen, se s očekáváním zvedl. Ale nomád šel přímo k uvázaným koním. Jednoho z nich polaskal,

jemně na něj promluvil, pak přeřízl provaz na hřebcových nohách a zvedl mu přední kopyto, aby je prozkoumal. Pak se k nim otočil.

„Otče, přivedl jsi mezi nás špeha!“

„O čem to mluvíš, můj synu? Toto je kapitán Esitt Loyte, ten, kterého doporučil kardinál Hnědáček. Je ženatý s vnučkou Wetok Enar, tvým vlastním rodem.“

„Nezajímá mě, s kým je ženatý, i kdyby to bylo s vnučkou z ďáblova klanu! Jede na podkovaném koni, aby jim dal vědět, že je tady.“

Kněz se na bývalého kavaleristu zamračil a pak vstal, aby se podíval k západu.

„Neobávej se, Otče. Dva jsem zabil a třetí utekl Tady jsou jejich papíry.“

Høngan se postavil proti Loytovi a vytáhl revolver Cizinec si odplivl do ohně a řekl:

„Možná by ses měl podívat na obě strany koně Ale děkuji, že jsi zabil mé vrahy.“

Høngan mu zamířil na břicho. „Tvůj vrah je přímo tady.“

„Počkej, Medvíděl“ štěkl kněz. „Udělej, co řekl. Podívej se na cejch.“

Nomád neochotně sklonil revolver a prohlédl si znovu cizincovo zvíře. „Jeden z koní prababy Wetok!“ řekl překvapeně. „A tys ho nechal v Poblu okovat? Ty prokletý blázne!“

„Jestli mě chtěli zabít, proč bych jim nechával stopu?“ začal vysvětlovat Esitt Loyte, ale Høngan si ho nevšímal, vzal si z vaku nástroje a jal se šťourat v podkově.

„Pomoz mi,“ řekl Ombrozovi.

Brzy byly hřeby vytaženy a úkol hotov. Høngan uložil podkovy do sedlových vaků.

„Musíme je ukázat tvé tchyni,“ řekl cizinci. „Nemínil jsem…“

„Medvíděl, je to expert v taktice texarské jízdy, zná jejich válečné plány. Přišli ho sem zabít.“

„Ale teď je nám k ničemu, protože vědí, že tu je.“

„Ze stop okovaného koně? To mohl být kdokoli. Mohl to být duchovní nebo obchodník.“

„Nebo zrádce. Než zemřeli, zmínili jeho jméno.“

„Dobrá, už je to tedy provedeno a tady stopa končí. Loyte má pravdu. Přišli ho zabít. Přinejmenším *oni* si musejí myslet, že nám bude užitečný, i když ty si to nemyslíš.“ Obrátil se na bývalého důstojníka. „Proč jsi dal toho koně okovat?“

„Než jsem odjel do hor, mluvil jsem v Poblu s obchodníkem s koňmi a ten to doporučil. Vždycky jsem jezdil na okovaném koni. V kavalerii –“

„Stopa tu končí,“ zopakoval kněz. „Medvídě, není se čeho bát.“

„Nasedněte,“ řekl nomád a ukázal k horizontu. „Podívejte na ten prach. Přímo na východ od nás se nachází migrační cesta. Stáda se stěhují na sever. Počkáme tady, dokud nedorazí honáci. Pak několik hodin pojedeme před dobytkem a naše stopy zmizí.“

„Pokud to uděláme,“ zaprotestoval Loyte, „nebudeme doma před setměním.“

„Doma?“ odfrkl si Høngan.

„Ve srubech jeho ženy a její báby,“ dodal Ombroz neústupně. „Ale souhlasím, raději to uděláme, jak jsi řekl.“

Až v pozdním odpoledni byl Svatá zuřivost spokojen, že huňatý nomádský dobytek, který je sledoval ve vzdáleném oblaku prachu, zničil jejich stopy. Pak změnili směr, opustili dobytčí cestu a pokračovali na severovýchod.

Ombroz se pokoušel oba muže usmířit. „Pokud ten kardinálův plán uspěje, Hannegan bude muset s nájezdy do země Divokých psů a Sarančat přestat, přinejmenším na mnoho let. Hordy budou do té doby pod jedním králem silnější.“

Høngan chvíli mlčel. Oba věděli, že země Sarančat, země vysoké prérijní trávy ležící na východě, ponesou hlavní nápor každé invaze. Ti z Černozubových lidí, kteří tam zůstali jako pastevci, se z nutnosti stali nejbojovnějšími z Hord. Čelili Hanneganovým armádám i pomalému pronikání farmářů do úrodného východního okraje. Divocí psi ale byli nejblíž církvi ve Valaně i možným spojencům za horami. Mezi Hordami vládly spory, zhoršující se díky nomádským psancům, kteří odvrhli dědickou posloupnost po ženské linii a přitahovali mladé uprchlíky z dobytého jihu země Zajíců.

„Máme přednější starost, a to jak zaplatit zboží,“ řekl nakonec Høngan knězi.

„O to se nestarej,“ vpadl kavalerista. „Jeho Eminence vládne dostatečným jměním.“

„Ano, Míšenec vlastní mnoho dobytka,“ potvrdil Høngan kysele.

„Jsou i jiné formy jmění než jen dobytek,“ namítl kapitán Loyte. „A jak se ostatně opovažuješ říkat mu Míšenec? Nejsi přes to přese všechno křesťan?“

Kněz se rozesmál. „Nerozčiluj se, Loyte, můj synu. Medvídě si jenom procvičuje kmenový přízvuk. Přece jak by ‚Jeho nejvyšší Eminence lord Elia kardinál Hnědáček, diákon svaté Masie‘ znělo z úst syna Zlomené nohy, pána Tří hord?“

„Můj otec zatím není pánem ničeho,“ zabručel Chür Høngan, jehož mrzutá nálada přetrvávala.

„Vidíš, jak se stává hulvátským, když se blíží k domovu?“ řekl Ombroz.

„Nejenže je pánem ničeho,“ pokračoval Svatá zuřivost. „Jsem jen jeho syn, ne synovec.“

„Víš, že v tom není žádný rozdíl,“ uklidňoval ho kněz. „Ten starý úřad nemůže být naprosto žádným způsobem zděděn, po matčině linii ani jinak. Staré ženy se dívají na tebe, Svatá zuřivosti. A když stařeny hledají Qœsacha dri Vørdara, hledají magického vůdce, ne něčího synovce nebo syna.“

„Tento rozhovor se mi nelíbí, učiteli,“ zamračil se Høngan. „Miluji a respektuji svého otce. Mluvit o dědictví je jako mluvit o jeho smrti. A Qœsacha dri Vørdar tu nebyl od dob Zuřivého medvěda. Kdo ví, co si po sedmdesáti letech ty moderní ženy budou myslet.“

Ombroz se zakuckal nad slovem moderní.

„Prastrýc Zlomená noha bude žít dlouho,“ prohlásil bývalý texarský důstojník. „Viděl jsem ho před třemi měsíci, když přišel navštívit mé švagry.“

„Přeběhlík má zjevně hodnost i v medicíně,“ zavrčel nomád.

Důstojník po něm střelil rozzlobeným pohledem. „Nebyl to tady Magický blázen, kdo tvrdil, že viděl Noční stařenu, Otče?“

„K čertu, starý kněže! Musel jsi mu to říct?“

Otec Ombroz se na ně rychle podíval. „Přestaňte se hádat, vy dva. Nebo mi dejte zbraně, sesedněte a bojujte. Právě tady, právě teď.“

„Soud soubojem?“ zahihňal se Høngan. „Ano, Černozub mi řekl, že to církev dělávala. Proč jsi mě o tom neučil, Otče? Vynechal jsi část katechismu o Pánu armád a teď tu po nás chceš, abychom se podrobili Božímu soudu skrze pěstní souboj? Já navíc žádný spor nevyhledával. Jen jsem chtěl tady od našeho texarského poradce vědět, jaký jiný druh bohatství krom dobytka Míšenec vlastní. Když přeběhlík řekl, že taková věc existuje.“

„Bůh proklej tvoji hubu!“ zvolal důstojník, přenesl svou váhu tvrdě na levý třmen a zastavil tak koně.

Chür Høngan se na něj chvíli díval, pak pokrčil rameny a sesedl.

Ombroz rychle řekl: „Musím tě varovat, kapitáne, Svatá zuřivost cvičil zápas s odborníkem – s bývalým Hanneganovým popravčím. Možná ho znáš.“

„Myslíš toho žlutokožce-geňáka? Wu-shina? Poslouchej, pokud se bojíš zrádců, boj se jeho. Nedivil bych se, kdyby ho Filpeo Harq poslal zabít kardinála. Je to kádr nájemných vrahů. A všechno to jsou chytří infiltrátoři.“

„Sekera není geňák, ty jeden občane,“ řekl nomád, užívaje slovo „občan“ jako nadávku. „Tam, odkud pochází, *ty* vypadáš jako geňák. A Filpea Harqa nenávidí téměř stejně, jak ho nenávidím já, měšťáku.“

„Medvídě, proč to děláš? Kapitán Loyte je na naší straně. Zná svůj úkol. Zkus nebýt idiot, můj synu.“

„Dobrá, tak tomu bastardovi nařiď, ať se ke mně přestane chovat povýšeně.“ Høngan se otočil, aby znovu nasedl. Ale Loyte jej švihl přes záda svým jezdeckým bičíkem.

Høngan se otočil, popadl Loyteho, který se ho pokoušel švihnout bičíkem podruhé, za zápěstí, a ostrou botou kopl kapitána do žaludku.

Několik minut, kdy byl kapitán napůl v bezvědomí, se zdálo, že by kop mohl být i smrtelný. Ale nakonec jej kněz ošetřoval tak dlouho, až se probral, a pak trval na tom, že noc stráví na místě, aby se Loyte zotavil. Ombroz se za ně modlil dlouho a rozzlobeně, prose

Boží milost, aby jim poskytla dostatečný čas se kát. Høngan na něj ospale zamručel, Loyte zaskuhral a zaklel.

Následující den Chür Høngan vyvlekl důstojníka z pokrývky a vytáhl jej na nohy. „Teď mě dobře poslouchej, sviňomrde. Jestliže jsi ve své armádě kapitán, já jsem tvůj důstojník. Budeš mi říkat ‚pane' a salutovat."

Pak bývalého kavaleristu srazil na zadek; Loyte hekl bolestí vyvolanou otřesem.

„Ne, ty mě poslouchej!" Ombroz popadl své medvídě za paži a rychle je odtáhl z doslechu. „Ještě nikdy jsem tě neviděl tak hrubého! Proč? Dát najevo svou nadřazenost je jedna věc, ale ty jsi mu málem natrhl vnitřnosti. Udělal sis nepřítele na celý život jen kvůli špatné náladě."

„Ne, neudělal. Už teď je nepřítelem všech. Zločinec svého vlastního kmene nemůže být přítelem žádného muže. Je to, co je, a musí znát své místo."

„Co to říkáš? Před Bohem je jeho místo stejné jako tvé!"

„Před Bohem ano. Ale jeho místo mezi muži bojujícími pod válečným šarfem je to, co mě zajímá, a on musí vědět, že jeho postavení je nízké. Nemůžeme mu důvěřovat."

„Víš to díky své převelké znalosti lidských charakterů," odpověděl Ombroz ironicky. „Větší, než je kardinálova, který ho doporučil. Věřím mu, když říká, že agenti, kteří ho sledovali, nebyli posláni pouze ho stopovat, ale i zabít. A v každém případě bude žít s klanem Wetok, ať už s námi pojede nebo ne. Už ho přijali, zimoval s nimi."

„Viděl jsi mě v poslední době se s někým hádat?"

„Ne, Svatá zuřivosti. A doufám, že se ohledně toho muže mýlíš. Ví o nás příliš mnoho, než abys ho mohl vyštvat."

„Toho se neboj, vždyť nemá, kam by šel. Necháme ho s lidem jeho ženy, ať už kardinál říká cokoli. Pořád ale chci vědět, jak ví, že Hnědáček může získat tu část ceny zbraní, kterou slíbil. A odkud ty zbraně budou?"

„Elia pracoval tvrdě pro papeže Lina, Medvídě, a papež Linus ho štědře odměňoval. Vím, že Hnědáček vlastní pozemky na západním pobřeží a nahoře v Oregonu, ale nejspíš nepoužije své vlastní jmění.

Věř mu. Jestli zaplatíš obchodníkům šesti sty kusy dobytka, kardinál zařídí, aby někdo jiný zaplatil zbylé dvě třetiny ceny. Jako nejmocnější stát na kontinentu má Texark mnoho nepřátel a pouze několik spojenců. Mnoho z těchto nepřátel rádo pomůže vyzbrojit hordy. Jsi nevděčný.“

„Nejsem. Mám rád Hnědáčka. Vím, že jeho vliv se počítá víc než jeho jmění. Věřím, že má ty nejlepší úmysly. To ale neznamená, že věřím všemu, co z jeho záměrů vzejde. Jestli je bohatý, tak je to skvělé. Ale jak to Loyte ví?“

„Pravděpodobně neví. Vyskakoval si na tebe. Nomád nebo občan, každý se cítí nad druhého povýšený. *Nomas et civis* – je to příběh starý jako Genesis. Ale ohledně peněz? Na západ od rozvodí leží státy, které by rády viděly, aby bylo Hanneganovo impérium zastaveno, kde je, nebo zatlačeno zpátky na východ. V Texarku se příliš mluví o sjednocení kontinentu a jejich ambasády to oznamují domů. Jeden nebo i víc z nich ti mohou dát zbraně zdarma, za nic.“

„Šest stovek dobytčat není nic.“

„Je to téměř nic. Kardinál Hnědáček mi sdělil skutečnou cenu zboží. Je to víc než hodnota šesti set kusů.“

„Jestli vůbec ty zbraně dostaneme. Jen aby obchodníci nedodali vadné harampádí.“

„Co tě dostalo do tak příšerné nálady, Svatá zuřivosti? Málem bych očekával, že Loyta nazveš trávožroutem.“

Høngan se rozesmál. „V domě mé matky je to slovo stále používáno. Doma ho možná užiji.“

„Víš, máš v sobě jistou politickou ošklivost, Svatá zuřivosti, kterou ses nenaučil ode mě.“

„Ale naučil!“

„Ne, nenaučil!“

„Taky mě švihneš, ó učiteli?“

„Už jsem to *udělal*.“

„Když mi bylo deset a tys byl mladší. Učil jsi mě neuhodit kněze, ale ty nejsi –“ nomád se zarazil. Spatřil změnu v Ombrozově obličeji, potřásl hlavou, *promiň*, a odešel ke svému koni.

Když připravovali tábor na druhou noc strávenou pod hvězdami, potkali posla od vládnoucího kmene Divokých psů. Jel na jih se

špatnými zprávami. Prastrýce Zlomenou nohu postihla mrtvice, ztratil schopnost používat levou nohu a skládal svou píseň smrti. Proto se zdálo moudré, aby prabáby a šamani začali uvažovat o dalších kandidátech na dávný úřad *Qæsacha dri Vørdara.*

Následující den přijeli do hoganů klanu prabáby Wetok Enar. Stařena byla slabá a churavá, takže to byla Loytova žena Potear Wetok, kdo je přišel přivítat. Její manžel sesedl a šel k ní, ale ona jej odstrčila. Jeho „učení se o našich koních“, nomádský eufemismus pro zacházení s ženichem jeho novou rodinou, ještě nebylo u konce. Poklonila se Otci Ombrozovi i Chür Hønganovi a pozvala je do hoganu ke své matce. Ze zdvořilosti ji následovali, třebaže oba spěchali k Hønganově rodině.

„Chüre, slyšel jsi špatné novinky?“ zeptala se vnučka. „Doufám, že to nebudu já, kdo ti to bude muset říct.“

„Potkali jsme posla. Vím o svém otci.“ Podal jí koženou mošnu s podkovami. „Tvůj manžel ti to vysvětlí, ale až později.“ Zvědavě se na mošnu podívala, ale nechala ji neotevřenou hned za dveřmi, jak je uváděla do hoganu.

Stařena seděla v kožené závěsné židli mezi dvěma kůly zaraženými ve tvrdé špinavé podlaze. Pokusila se vstát, ale Høngan odmítavě mávl rukou. Svou úctu ale Hønganovi a Ombrozovi prokázala pozdravem kokai – udeřila se do čela klouby prstů a sklonila hlavu, zatímco umístila ruku proti svému temeni palcem trčícím ke každému z nich. Tato zdvořilost se zdála být poněkud přehnaná a ona ji neopakovala vůči Loytovi. Svého zetě si vůbec nevšímala. Zda to bylo obvyklé šikanování („učení se o našich koních“) nebo skutečné pohrdání se dalo jen stěží určit.

„Velice mě rmoutí to, co Noční stařena pošetile provedla tvému otci, Høngane Ösle Chüre.“ Výrok byl plný zlých předzvěstí. Ombroz postřehl, že Høngan se před ní ošil. Přisoudit nemoc Zlomené nohy Noční stařeně a zvát to pošetilostí znamenalo, že on byl volbou této vědmy wíjasú pro post *Qæsacha dri Vørdara*. A její záměna Chürova jména se jménem po matce umístěným na konci znamenala, že postavení syna Zlomené nohy v jejích očích stouplo, ať už z jakéhokoli důvodu. Ale *Høngan Ösle* byla zdrobnělina pro

historického *Høngana Ose*, který prohrál bitvu a půlku svých lidí ve válce s Hanneganem II.

„Napiješ se dnes s námi krve?“ zeptala se stařena. „Dnes slavíme. Poteařině nejlepší klisně se narodila dvojčata. A jsou i zdravá – vzácná a nádherná událost.“

„Připij na slávu Panny namísto nás, prababo,“ řekl Otec Ombroz. „Přijmi mou omluvu za náš spěch, ale prastrýc Zlomená noha nás potřebuje.“

„Ano, bude chtít vidět syna, a od tebe bude chtít poslední pomazání. Jděte tedy s Kristem a Paní.“

Jeli dál, ponechávajíce Esitta Loyta s jeho nevěstou a novými příbuznými.

„Kapitán se o Wetokiných koních musí ještě hodně naučit,“ podotkl Ombroz jízlivě, když byli z doslechu.

Høngan se zasmál. „Naučí se poměrně hodně a ve spěchu, až Potear ukáže té staré wíjasú podkovy.“

Hory zmizely v prachovém oparu na západě, když Svatá zuřivost znenadání oznámil, že Zlomená noha se díky své nemoci stal popudlivým a že jeho stará žena shledala nezbytným určit jako dočasnou hlavu rodiny někoho jiného.

„Jak to víš?“ vysmál se mu kněz. „Vize?“

„Tahle vize,“ Høngan ukázal směrem k východu. Opatrně se v sedle zvedl a brzy stál na hřbetě koně.

„Moje staré oči nevidí nic než prázdnotu. Co je to?“

„Někdo tam je, myslím, že můj strýc. Je to míle daleko! Pohybuje pažemi a tančí zprávu. Vidí náš prach.“

„Jistě, nomádský semaforový jazyk. Měl jsem se to naučit, když jsem byl mladší. Vždycky mě ohromoval.“

„Poskytuje nám to výhodu nad jejich vojáky,“ Høngan ukázal palcem na texarského důstojníka.

„Ne od telegrafu,“ odfrkl si Loyte. „A používáme sluneční zrcadla se stejným výsledkem.“

„Ale jenom za slunečných dnů, a my jsme se vaše signály naučili.“

Když se hogany klanu Malého medvěda zvedly na horizontu, objevil se nevelký oblak prachu a vzápětí jim přijel vstříc jezdec. Bratr ženy Zlomené nohy, Rudý kondor, byl formálním vůdcem klanu, ale podrobil se muži své sestry, protože si to přála. Teď se během manželovy nemoci bratr znovu ujal své právoplatné role. Byl to hubený vážný muž, téměř šedesátiletý, s popelavými skvrnami na kůži, které by jej mohly označovat za geňáka všude vyjma nomádů, kterými byly kosmetické vady vysoce ceněny jako znamení Prázdné oblohy. Vážně ke Svaté zuřivosti promluvil o stavu Zlomené nohy, který vůdci sice překážel, ale zjevně se právě teď nezhoršoval.

„Někteří naši honáci jsou už zpátky na jihu," řekl Rudý kondor Ombrozovi, „spolu s muži Medvědího ducha. Ti, co zůstali, jsou teď s ním, Otče. Ale samozřejmě chce vidět tebe."

Ombroz mu začal vykládat o papežovi, ale Rudý kondor už všechno věděl. I v nepřítomnosti kardinála Hnědáčka jeho Sekretariát ve Valaně stále vysílal posly k lidu z Planin. Když dorazili do vesnice Malého medvěda, děti a mladší ženy vyšly ven se přivítat s Hønganem a svým knězem.

„Zůstaneš s námi, až se uvidíš s otcem?" zeptala se jeho matka. „Nebo musíš jet do země Sarančat?"

Svatá zuřivost zaváhal. Ještě jí to neřekl. „Myslím, že se se mnou Kuhaly rozvedla." Pohlédl na Ombroze, který je oddal, ale kněz se díval jinam. „Řekla, že pro mě pošle, jestli mě bude chtít. I když to udělá, možná nepřijdu."

Obličej Hønganovy matky ztuhl. „Obviňují tě, že nemáš žádné dcery?"

„Možná. Také z toho, že jsem většinu času pryč. Její bratři si stěžují. Udělal jsem moc málo pro rodinu. Říkají, že jsem příliš vázaný na tebe. Víš, jak se tomu říká."

„Bála jsem se, že to tak dopadne, když si vezmeš někoho ze Sarančat. Naši honáci nám řekli, že opět museli bojovat s jejich honáky, aby se v zimě vůbec dostali na pastviny."

„Byl někdo zabit?"

„Z našich nikoli, jen zranění. Mezi nimi nevím. Byla to výměna střel a šípů. Teď se pojď podívat na otce."

Šamani rodiny Malého medvěda opustili hogan, když Otec Ombroz udílel poslední pomazání svému nejstaršímu konvertitovi. Kněz věděl, že se obávali, že některé z jejich zvyklostí nebudou slučitelné s novým náboženstvím, které učil, a že se nechali pokřtít pouze proto, že si to Zlomená noha přál. Až starý muž zemře, jejich obava (a závist?) by se mohla změnit v nepřátelství. Ale celá rodina věděla, že když byl on, Ombroz, nucen vybrat si mezi nimi a svým řádem, když ho nový nadřízený toho řádu, jmenovaný arcibiskupem Benefezem a tedy Filpeo Harqem, povolal zpět do Nového Říma, tak odmítl odejít. Byl vyloučen a dán do klatby – toto opatření nicméně ignoroval. Přesto jej trest bolel víc, než si sám sobě připouštěl. Věděl, že ženy wíjasú budou jeho spojenkyněmi, pokud dojde k roztržce se šamany Medvědího ducha, ale on se tomu chtěl vyhnout, a oni doposud také. Díky jeho učení se většina těchto nomádských rodin stala křesťany, zatímco on sám se během let stal nomádem.

Ombroz nebyl prvním učitelem z řádu svatého Ignáce, který viděl svého oblíbeného studenta myslet jinak, než kněz předvídal. Tu noc si těžce povzdychl, když sledoval Chüra Høngana tančit tanec smrti se šamany v matném a kouřovém světle plamenů před hoganem Zlomené nohy.

Zdálo se, že bubny říkají: „Hrůza jde, hrůza jde, hrůzná máti jde…“

Tanec měl usmířit Černý vítr, úděsný protějšek Prázdné oblohy, a zahnat Noční stařenu. Vydal se na procházku vesnicí, navštěvoval obdobné ohně a mluvil se starými „farníky“. Pouze několik jich bylo skutečnými křesťany, ale většinu pokřtil a většina ho také přijala jako člena šamanské třídy. I mezi nepokřtěnými bylo jeho moudrému hlasu dopřáno sluchu, když zpíval v radě.

Před Hanneganovým vpádem takové vesnice neexistovaly. Ale nyní byly Planiny více a více tečkovány hogany z kamene a drnu, podobnými těm farmářským a umístěnými u občasných říček a napajedel. Staří a děti v nich zůstávali přes zimu, zatímco honci hnali huňatý dobytek podle ročního období za nejlepší pastvou a za ochranou před nejhoršími ze skučivých blizardů, které v zimě pádily z Arktidy a přes Planiny zeměmi Klisny až do dobyté provincie,

patřící hordě Zajíců. Kdysi dávno tu Zajíci drželi řídce zalesněnou zemi s listnatými stromy – zemi, na kterou si nyní dělalo nárok Texarské impérium. Zajíci zde na zimní měsíce pronajímali pastviny, částečně chráněné před ledovými poryvy, Sarančatům a Divokým psům a bylo jim dobře placeno v dobytku a koních. Důsledkem toho se stal národ Zajíců nejméně kočovným z hord už před válkou a pouze menšina po vpádu utekla vytvořit diasporu v chudých farmářských oblastech, v sousedství ožebračených rodin bývalých Sarančat, které stejně jako Černozubova uprchly k horám přes zemi Divokých psů.

Nemohl se těch bubnů zbavit. Teď se zdálo, že říkají: „Svoboda přichází, svoboda přichází, svobodná panna přichází…“

Po návštěvě téměř všech usedlostí se Otec Ombroz vrátil k hoganu Zlomené nohy. Stál poblíž ohně a nějaký čas sledoval tanec, pak se po přestávce na chycení rytmu nahlas zasmál a sám se přidal k tanci, což mu vyneslo pobavené povzbuzení od jeho Medvíděte.

KAPITOLA 8

> Pátý stupeň pokory spočívá v tom, že mnich netají před svým opatem žádné zlé myšlenky, které se mu objevují v srdci, ani co vskrytu vykonal špatného, ale pokorně se mu z toho vyzná.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 7

Sekretariát pro mimořádné církevní záležitosti byl umístěn v jedné z několika zbylých budov nedaleko centra města, které pocházely z dob před příchodem papeže. Dvoupodlažní budova z kamene, která kdysi bývala vojenskými kasárnami pro několik tuctů strážných, stála osamocena uprostřed smrků na akru půdy, patnáct minut chůze od Svatého Jana ve vyhnanství.

První noc se mnich a starý bojovník třásli ve svých pokrývkách na polních lůžkách v přízemí Sekretariátu. Ovšem během jediného dne byli ubytováni spolu se třemi studenty semináře, kteří se jmenovali Aberlott, Jæsis a Crumily v malém domě, který pro ně Hnědáček našel u západního okraje města. Vyhrál nad prvotní nevraživostí studentů souhlasem, že jim bude za své služebníky platit polovinu nájmu, a slibem, že ti se budou podílet na domácích pracích a nebudou uplatňovat své vyšší postavení nad o mnoho mladšími studenty, z nichž jeden – Jæsis – byl nemocný. Aberlott byl buclatý, dobře naladěný klaun ze severozápadu, a Černozub si ho okamžitě oblíbil. Crumily byl východňan s dlouhým obličejem, který na první pohled vypadal jako morous, ale který prokázal jízlivý smysl pro humor, jímž obvykle překroutil konec Aberlottových vtipů. Charakter Jæsise bylo kvůli nemoci těžké postihnout, ale Aberlott onoho adepta kněžství nazval částečným fanatikem. Přesto jej měl rád, třebaže pocházel z Hanneganova města.

Dům sám přiléhal k pivovaru. Potok tekoucí pivovarem a ven za dům přicházel z kopce v létě jako čistý horský pramen, ale nyní byl rozvodněný roztálým sněhem. Jejich dvorek a ostatní blízké okolí bylo nad úrovní potoka a pravděpodobně jím bylo během silných dešťů odvodňováno. Černozub viděl děti pít z potoka dole na brodu a přemýšlel o nemoci Jæsise, který, pokud zrovna neskuhral v posteli, byl slyšen, jak naříká před domem. Černozub a Wu-shin sdíleli místnost vzadu a přicházeli a odcházeli zadním vchodem, třebaže mohli používat společnou kuchyni i místo ke studiu. Tak to bylo dohodnuto. Nově příchozí měli několik dní na prohlídku města, než začnou s prací pro Sekretariát.

Seznali, že město samotné je špinavé s výjimkou místních enkláv moci a bohatství, kde pouliční zametači neustávali v činnosti a voda tam byla přiváděna akvadukty. Valana vyrostla rychle okolo staré pevnosti, která byla v předchozích staletích obrannou baštou horského lidu proti divočejším nomádům dřívějších věků. S výjimkou pradávné pevnosti, nyní obkroužené centrem novějšího Nového Vatikánu a v odpolednách zastíněné věžemi kostelů katedrály svatého Jana ve vyhnanství, bylo město beze zdí. Dříve, než se sem přestěhovalo exilové papežství, se město stalo něčím jako

menším královstvím přilehlé obydlené oblasti, kde obchodníci směňovali s horníky stříbro, s nomády kůži a maso a s farmáři pšenici a kukuřici. Byli zde dva kováři, obráběč stříbra, dva výrobci šípů, mlynář, tři obchodníci, jeden doktor medicíny a jeden výrobce střelných zbraní, když sem papež utekl z Nového Říma. Od té doby se množství obchodů zečtyřnásobilo a byli zde doktoři, právníci i bankéři, zatímco předtím půl tuctu městských vlád Valany soutěžilo o několik obchodů. Už tehdy ekonomika rostla, ale s příchodem hlavy církve se vzestup stal přímo výbušným. Pouze jedna budova z pěti byla starší než začátek exilu. Mezi nimi byla budova Sekretariátu, ve smrcích od cesty téměř neviditelná.

Černozub nahradil v Sekretariátu dobrovolného překladatele, který mluvil nomádsky lépe než skalistštinou, křesťanského bratrance Chüra Høngana, který byl rád, že směl práci opustit a vrátit se ke své rodině na Planinách. Bylo zde sedmnáct zaměstnanců, počítaje v to i domovníka, ale nepočítaje posly, kteří kmitali mezi Hnědáčkem a jeho mnoha dopisovateli, některými tajnými, některými oficiálními. Bylo zde pět překladatelů-sekretářů včetně Černozuba, tři opisovači, tři muži ochranky a pět mužů, kteří pracovali v uzavřené části budovy, přístupné zvenčí pouze zamčenou železnou bránou a zevnitř pouze kardinálovou kanceláří. Černozub rychle seznal, že pouze kardinál zná všechny záležitosti Sekretariátu a že zaměstnanci jsou od sebe odděleni, jak jen to jde.

Černozub zdědil místo po svém nomádském předchůdci poblíž Hnědáčkovy kanceláře, protože ten muž potřeboval více dozoru než ostatní. Nicméně jakkoli byl kardinál tajnůstkářský vůči vlastním zaměstnancům, byl nucen svěřit se jeptišce, sestře jménem Julian ze Sekretariátu státu, která zde byla, aby kontrolovala ony „mimořádné záležitosti“, které mohly snadno ovlivnit oficiální diplomatické vztahy Valanského papežství. Zdálo se, že má jistým způsobem právo veta a k Černozubovi a Hnědáčkovým ostatním lidem se chovala podezřívavě a nadřazeně, třebaže se zdálo, že s pánem vychází dobře. Nicméně ani ona nebyla oprávněna vědět, co se děje v uzamčené části domu, neboť i jí tam byl odepřen přístup.

Kardinálové teď průběžně přijížděli na blížící se konkláve. Jakmile si našli ubytování, změnili barvu oděvu z červené na

smuteční purpurovou, vhodnou pro půst, který se blížil ke konci. Až smutek skončí, bude barva změněna na šafránovou. Až do volby papeže kardinálskou červeň znovu neobléknou.

Mezi prvními kardinály dorazil ten, co pocházel z nejvzdálenější diecéze celého křesťanstva a který ve skutečnosti vyplul nikoli na toto, ale na předchozí konkláve, jež zvolilo biskupa Denveru, nyní již zesnulého. Jmenoval se kardinál Ri, arcibiskup Hongu, a plul přes Pacifik s manželkou a dvěma krásnými mladšími ženami, o kterých kdosi prohlásil, že jsou to konkubíny. Místní Společnost čistoty na ně pohlížela s hrůzou, ale policie byla varována kardinálem Vysokým komořím, aby takovým lidem zabránila obtěžovat toho divného cizího arcibiskupa; existence jeho diecéze byla neznáma po staletí. Teprve před třemi desetiletími ji nalezla objevná plavba křesťanské komunity na ostrovech daleko na západě. Papež Linus byl natolik potěšen zjištěním, že zde stále ještě jsou orientální křesťané, že učinil biskupa Ri kardinálem dříve, než byly plně prozkoumány tradice jeho církve. Sekera byl také potěšen zjištěním skutečností o kardinálu Ri, třebaže z jiného důvodu, a okamžitě vyrazil setkat se s lidmi z jeho doprovodu. Vrátil se s tím, že se s nimi obtížně, ale přece domluvil ve svém rodném jazyce. Tak podobné si byly dva dialekty pradávného jazyka. Také na něj učinily dojem pokročilé zbraně strážců kardinála Ri. Když o nich Sekera pověděl Hnědáčkovi, Míšenec kardinála Ri navštívil. Zjevně požádal, aby byly tyto zbraně drženy mimo pohled, protože od té chvíle stráže nosily pouze běžné pistole.

Wu-shin vysvětlil Černozubovi, že zjevné konkubíny jsou formální posvátné ženy a že si je Ri vydržuje, protože je to u něj doma od muže arcibiskupova postavení očekáváno. Podle zaměstnanců spolu všichni čas od času spali. Na to sice kardinálové ze Společnosti pohlíželi s hrůzou, ale stěží se zde našel konklavista, na kterého by někdo nepohlížel s hrůzou. Kardinál Ri byl velmi bohatý, ale samozřejmě si s sebou nevzal více jmění, než kolik může šest mužů strážit během plavby, a nyní potřeboval úvěr, aby jeho rodina a doprovod mohli žít v pohodlí. Většina obchodníků ve Valaně mu úvěr navýšila poté, co se za něj Hnědáček přimluvil (ale spolupodepsat směnky odmítl).

Sorley kardinál Nauwhat z Oregonu, sám kandidát, přivítal orientálního preláta nejvřeleji, a Emmery kardinálka Buldyrková, abatyše z N'Orku, se okamžitě spřátelila s jeho posvátnými ženami a nabídla jim pohostinství ve svém pronajatém apartmá. S tím Ri zdráhavě souhlasil, když mu pověděli o tom, jaká nálada panuje ve městě vůči jeho ženám navíc. Stejně byl nějakým způsobem nemocný – jeho lékař mluvil o dračím dechu z hor – a pravděpodobně necítil potřebu ženské společnosti. Nebyl jediným ženatým kardinálem, ale většina z nich byli laikové nebo diákoni, kteří stejně zanechali své ženy doma.

Zvláštní bylo, že nejmocnější prelát kontinentu, Urion kardinál Benefez, arcibiskup Texarku, se na konkláve opozdil. Místo sebe poslal telegrafem zprávu, že si přeje oslavit velikonoční mši ve své vlastní katedrále se svým lidem a svým Hanneganem.

Hnědáček a jeho noví služebníci byli ve Valaně již týden, když se Černozub rozhodl jít ke zpovědi. Kardinál, v osobních záležitostech malému mnichovi vždy shovívavě nápomocný, mu sjednal schůzku s knězem, se kterým chtěl, aby se setkal.

Reverend Ámen Drozdík, O.D.D. *(Ordo Dominae Desertarum)* žil sám v něčem, co kdysi.bývalo jeskyní ve svahu kopce. Někdo s kamenickým náčiním vnější jeskyni vytvaroval, opracoval tunel, prohloubil ho, vyplnil díru za obytným prostorem štěrkem a maltou a přidal krátké zdi z kamene vyčnívající ze svahu. Otec Drozdík částečně znovuotevřel díru v místě, kde se chodba napřimovala (ponechává to duchu hor volnost přicházet a odcházet kuchyní, vysvětlil). Klenutá střecha, také z kamene, zaštiťovala zdi trčící z kopce, takže viditelná část usedlosti Černozubovi připomínala předek nomádského hoganu, zpola pohlceného horou. Černozub zjistil, že zámožný majitel obchodu s kněžským oděním to před desítkou či více lety užíval jako sklep, dokud kardinál Hnědáček nekoupil jeskyni pro Otce Drozdíka, když tenkrát biskup Denveru donutil starého kněze odejít na odpočinek. Ovšem poté, co se stal biskup Scullite Linem VII. blahé paměti, si při několika příležitostech předvolal Otce Drozdíka do svých soukromých komnat. Pokud byly fámy pravdivé, Černozuba mohla čekat zpověď

u zpovědníka minulého papeže. Jiná fáma, šířená papežovou pokojskou, byla, že Linus VII. na smrtelném loži jmenoval starého muže kardinálem, ale nikdo nemohl příběh služebné dokázat.

Mnich stál ve stínu pod stromy a dodával si odvahy přejít cestu a zaklepat na těžké borovicové dveře. Z komínu se zvedal proužek dýmu. S výjimkou světla z ohně muselo být uvnitř šero, protože v obydlí byla pouze dvě malá okna, usazená vysoko v silné zdi. Když předtím opouštěl dům, nacházel se Nimmy ve vhodném rozpoložení mysli pro řádnou zpověď. Ale teď, když dorazil, dostal strach. Opustil tehdy Leibowitzovo opatství nevyzpovídán a páchnoucí vinou; navíc na výletě do Valany spáchal nevyslovitelné skutky. A teď se třásl při představě zpovědi cizinci; to dosud nikdy neučinil. Svátost pokání mu vždy byla poskytnuta knězem řádu, obvykle jednou týdně. Zpovídal se pouze z tolika zlomyslností, kolik mohl mnich spáchat za týden, i tak vzpurný mnich jako Černozub svatý Jiří. Obvykle to bylo sebeobviňování přednášené běžnému zpovědníkovi, který určoval trest, řekněme několik desítek růženců nebo veřejnou omluvu bratrovi nebo sebebičování třemi nebo pěti ranami nepříliš bolestivým kusem provazu. A to všechno za ojedinělé hříchy nečistoty, špatné myšlenky nebo selhání v dobročinnosti či odvaze. Po takovýchto trestech se vždy cítil očištěn a připraven přijmout při mši svátost oltářní.

Nyní ale páchal hříchy celé týdny – často zanedbával modlitby, porušoval přísahy a tajně neposlouchal svého dobrodince kardinála. Byl to ve skutečnosti kardinál, komu zmínil svůj strach zpovídat se cizinci, když mu kardinál poprvé nabídl e'Laidena, ale e'Laiden odmítl. A byl to opět kardinál, kdo mu ve Valaně zajistil zpověď údajnému svatému muži, nikomu jinému než samotnému Ámenu Drozdíkovi, jehož jméno bylo při minulém konkláve jednou nebo dvakrát vzato v potaz jako jméno kandidáta na papežství! Černozub si nyní přál, aby se o svých potížích Hnědáčkovi nikdy nezmínil. Raději by se v seminární kapli vyzpovídal anonymně beztvářnému knězi za mřížkou, než aby to udělal v přítomnosti svatého muže. Nyní přemýšlel o útěku a zpovědi jinde. Ale Otec Drozdík by se pak ptal, kdy se naposledy zpovídal, jak bylo obvyklé, a seznal by, že jej Černozub obelstil. A navíc, představoval si Černozub, by mohl být

seminární kněz tak vyděšený tím, co by slyšel, že by jej mohl odmítnout zprostit viny, a pak by o tom musel říct i Drozdíkovi. Být katolíkem byla mimo opatství velmi komplikovaná věc pro jednoho ex-nomádského samotáře s pramalou znalostí vnějšího světa.

Znenadání se borové dveře otevřely, vyšel z nich starý černý muž s hřívou bílých vlasů a huňatým bílým obočím a zamířil přímo k němu. Vous měl také bílý, ale krátký, jako by si jej jednou měsíčně holil nebo jej udržoval nůžkami. Oděný byl v čisté, ale rozedrané šedé sutaně a sandálech, které vypadaly jako vyrobené ze slámy. Byl vychrtlý, téměř jako kostra s tenounkými svaly nataženými na kostech, s vpadlými tvářemi a břichem po dlouhém půstu. Živě kulhal, a přitom si pomáhal krátkou holí, dostatečně těžkou na to, aby byla pořádným kyjem. Když vyšel ze dveří, díval se na Černozuba ve stínu a šel přímo k němu. Na tváři měl jemný úsměv a svítícíma očima přejížděl po malé a nesmělé postavě před sebou. „Diákon Hnědáček mi o tobě něco pověděl, synu. Mohu ti říkat ‚Nimmy'? Opustil jsi klášter, nemám pravdu? Proč?"

„Začal jsem se cítit, jako bych nesl okovy, Otče. Nakonec mě vyhodili."

Ámen Drozdík jej vzal za paži a vedl ho přes cestu k poustevně.

„A teď jsi své okovy ztratil, není to tak?"

Vešli do místnosti, která holými kamennými zdmi Černozubovi připomněla Leibowitzovo opatství. Na jednom konci plápolal oheň a ve druhém byl soukromý oltář.

Černozub se zamyslel nad knězovou otázkou. „Ne. Pokud něco, tak je cítím těsnější než předtím, Otče."

„Kdo je utáhl? Kdo tě vlastně v první řadě spoutal? Byl to opat? Byli to tví bratři? Byla to svatá církev?"

„Samozřejmě, že ne, Otče! Vím, že jsem to udělal sám."

„Ach," Ámen Drozdík se potichu posadil. „A nyní chceš vědět, jak se osvobodit?"

„Měl byste znát pravdu a…" mnich pokrčil rameny. „Jeden musí znát pravdu, aby byl svobodný."

„Přesně tak. A jakou pravdu už znáš?"

„Pravda byla vtělena v maso a zdržuje se v nás. Musíme k Němu přilnout sami."

„*Přilnout* k němu? Nimmy, Ježíš přišel, aby byl obětován za tvoje hříchy. My se mu nabízíme, na oltáři se mu obětujeme. A ty k němu chceš *přilnout*?“ kněz se zasmál. „Jsi nyní připraven ke zpovědi?“

Černozub zaváhal. „Mohli bychom si nejprve chvíli povídat?“

„Samozřejmě, ale o čem si chceš povídat?“

Zatápal po námětu. Po čemkoli, co by oddálilo nevyhnutelné. „Nechápu, co míníte onou obětí.“

„Obětovat Ježíše samozřejmě znamená vzdát se ho.“

Mnich sebou trhl. „Já jsem se ale všeho vzdal *pro* Ježíše!“

„Skutečně jsi to udělal? Možná s výjimkou Ježíše samotného, dobrý prosťáčku.“

„Jestli se vzdám Ježíše, nezbude mi nic!“

„To by mohla být ta pravá naprostá chudoba, ale ještě jedna věc: ono nic… toho by ses měl taky zbavit, Nimmy.“

Černozub začínal být zmatený. „Jak je možné, aby takto mluvil kněz církve?“

Drozdík ukázal na svá ústa a výsměšně zapracoval čelistí, aniž by vydal jediný zvuk. Pak beze stopy hněvu lehce pleskl mnicha přes tvář. „Vzbuď se!“ přikázal.

Černozub se posadil na tvrdou lavici. Zarecitoval formule, pokoušel se najít správná slova pro starého muže, ten se ale jen smál.

„Jsi bohatý chlápek,“ řekl Drozdík. „Tvé bohatství je tvými okovy.“

„Já ale nemám nic než své oblečení; k’taru, kterou jsem si vyrobil, mi ukradli,“ zaprotestoval mnich s jistým hněvem. „Teď už nemám ani růženec. Ten mi taky ukradli. Jím jídlo jiných lidí a spím v domech jiných lidí. Dokonce ani nechčiju do vlastního nočníku. Slíbil jsem, že pro Krista budu chudý. Jestli jsem tu přísahu porušil, tak nevím jak. Porušil jsem ty ostatní.“

„Jsi pyšný na tuto neporušenou přísahu?“

„Ano! Chci říct, že ne! Oh, chápu, jsem bohatý pýchou, je to tak?“ Drozdík se posadil proti němu. Dívali se na sebe v matném světle. Pohled starého muže byl jako pohled dítěte: zvědavý, otevřený, veselý a plný očekávání. Nečekaně hlasitě luskl prsty. Černozub na ten zvuk nevyskočil, ale v odpověď se jeho pohled stal ostražitým a stočil jej stranou. Drozdík pokračoval v tichém pozorování.

Stále váhající Černozub začal rychle mluvit o životě v Leibowitzově opatství, ne o svých hříších jako o hříších, ale o své frustraci, o láskách a přátelstvích, o svém zanícení pro zakladatele řádu a pro Matku Boží, o svém povolání a o tom, jak je ztratil, a o svém stesku po domově, po onom místě, odkud se tak usilovně snažil uprchnout. Dělal delší pomlky a doufal, že poustevník naslouchající příběhu mu nabídne radu, ale starý služebník Naší Paní v poušti pouze čas od času pokývl, že porozuměl. Černozub začal být rozpačitý ze své vlastní sebelítosti a zmlkl. Nastalo dlouhé ticho.

Po chvíli začal Drozdík mírně mluvit.

„Nimmy, jediná opravdu těžká věc ohledně následování Krista je ta, že musíš odhodit naprosto všechny hodnoty, a to i hodnotu, kterou vidíš ve sledování Krista. A odhodit je neznamená prodat je. Znamená to být skutečně chudý v duši, odhodit své lásky a své nenávisti, svůj dobrý a špatný vkus, své záliby. Ty si přeješ být, nebo nebýt, mnichem Krista. Vykašli se na to. Nemůžeš ani vidět cestu, když se staráš, kudy vede. Osvoboď se od hodnot, musíš to vidět obyčejné jako den. Ale pokud máš jedno jediné malé přání, přání být bez hříchu nebo třeba přání vyměnit si špinavé šaty, cesta ti zmizí. Přemýšlel jsi někdy nad tím, že okovy, které neseš, mohou být tvé vlastní drahocenné hodnoty, Nimmy? Tvé poslání nebo jeho nedostatek? Dobro nebo zlo? Ošklivost nebo krása? Bolest nebo potěšení? Toto jsou hodnoty a toto jsou zároveň i těžké okovy. Nutí tě se zastavit a přemýšlet a právě tehdy ztrácíš cestu našeho Pána.“

Černozub trpělivě naslouchal, zpočátku fascinován, ale čím dál tím rozrušenější. Cítil, že se stařec pokouší zničit všechno, co věděl a cítil k náboženství. Byl snad tento druh řečí důvodem, proč biskup donutil Ámena Drozdíka odejít?

„Ďábel!“ řekl mnich tlumeně.

Pokud to Drozdík pochopil jako obvinění, nevšímal si ho. „On? Odhod ho, vyklop ho do jámy s výkaly, hod na něj nehašené vápno.“

„Ježíši!“

„Toho samozřejmě také, do jámy s tím parchantem, jestli tě obohacuje.“

Černozub zalapal po dechu. „Ježíše? Toho, jejž následuji? Proč bych ho pak měl následovat? To, co jste řekl, je rouhání.“

„Víš, Nimmy, je v pořádku zvednout Kristův kříž a nést jej. Ale jestli si myslíš, že za to dostaneš něco zvláštního, tak ten kříž prodáváš a stáváš se bohatým mužem. Cesta je bez důvodu. Prostě jen běž."

„Aniž bych chtěl?"

„*Sine cupidine.*"

„Pak proč?"

„Tvá touha po *proč* je tvými okovy."

„Já tomu prostě nerozumím."

„Dobrá. Pamatuj si to, Nimmy, ale nechápej to. To by tě zkazilo."

O Černozuba se pokoušela závrať. Byl ten stařec vůbec příčetný?

Ámen Drozdík se jemně pousmál. „A teď tvoji zpověď, pokud pořád ještě chceš, abych ji vyslechl."

Po zpovědi, na kterou chtěl zapomenout, co nejrychleji to půjde, šel Černozub nejprve domů. Vzduch tam byl ale plný pachu zvratků. Někdo umyl podlahu u Jæsisovy postele, kde student sténal. Ztratil už hodně váhy. Jen jednou otevřel oči a nasupeně pohlédl na mnicha, který se ho zeptal, zda nechce zavolat doktora.

„Byl tu, ráno," zaskřehotal Jæsis. „K ničemu to nebylo."

Černozub mu přinesl mokrý ručník na hlavu a pak se vrátil do Sekretariátu, kde strávil odpoledne a většinu večera překládáním kardinálových zpráv. Velmi rychle se naučil mnoho o nomádské politice a důležitých osobnostech mezi hordami. Zjistil, že Chür Høngan se nyní vrátil do hoganů a ke stádům své prababy z klanu Malého medvěda; že strýce Zlomenou nohu sklátila na lůžko náhlá nemoc; že protikřesťanská frakce mezi muži Medvědího ducha a vědmami wíjasú z hordy Sarančat, z níž se mnozí báli Hønganovy kandidatury, se znenadání sjednotila na jméně jistého Hultora Bráma, zabijáka nezpochybnitelné zručnosti. A toho chtěla navrhnout jako nejvhodnějšího válečného šarfa k znovusjednocení Tří hord. Bráma zaujal Černozuba pouze proto, že patřil k Sarančatům a mohl to být i vzdálený příbuzný. Stoupenci jeho jméno překládali jako Vlídné světlo, ale v řeči Zajíců znamenalo *hultor bråm* ošklivou spáleninu. Také zjistil, že jeho pán nebyl až tak zcela nepotěšen tímto vývojem. Protože byl Bråm posedlý zuřivostí, v porovnání s níž se Hønganův

temperament zdál být mírným, kardinál, třebaže znepokojen nemocí Hønganova otce, věřil, že většina prabáb by pro nejvyšší funkci a ženicha *Fujæ Go* nikdy nenavrhla někoho tak horkokrevného, jako býval Zuřivý medvěd, jehož bezohledné vůdcovství jej stálo jižní území Zajíců a Sarančata mnoho mužů a dobytka. Přinejmenším Divocí psi na Vysokých planinách stále ještě strádali po tomto starém vpádu.

Hnědáček vždy nechával poznámky, aby mnichovi pomohl vyhnout se v překladu politickým léčkám, kdy by užití špatného slova mohlo jisté skupiny urazit nebo zkompromitovat jeho plány, pokud by korespondence upadla do špatných rukou. Kardinál dostával více a delších dopisů, než sám psal, a Černozub byl překvapen, kolik má na Planinách gramotných spojenců. Věděl, nebo mu bylo řečeno, že nomádská gramotnost je kolem pěti procent. Pisatelé většinou náleželi ke křesťanským menšinám mezi hordami a většinou k mocným rodinám. Hnědáček se zjevně snažil udržet tyto tři menšiny ve vzájemném kontaktu. S pomocí jistých vědem wíjasú si dokonce hrál na zprostředkovatele manželství, aby upevnil spojenectví mezi rodinami Divokých psů, Sarančat a Zajíců.

Černozub dospěl k podezření, že nešťastné manželství Chüra Hønganа s dívkou ze Sarančat bylo jedním z výsledků této snahy. Kardinál to dělal od časů papeže Lina VI. a s požehnáním pozdějších papežů. Při průzkumu těchto spisů Černozub neúmyslně narazil na materiál od žen wíjasú, který se vztahoval ke kardinálovi osobně. Jeho přátelé roky pátrali mezi lidem Divokých psů po stopě rodiny Hnědáčkovy matky nebo po komkoli, kdo by si ji pamatoval. Informace od wíjasú byly předávány e'Laidenem Ombrozem: „S pomocí rodiny Medvíděte mohu hledání ukončit shrnutím, Vaše Eminence, že tu není a nikdy nebyla rodina Divokých psů užívající jméno ‚Hnědý pony'. Jestli jsou lidé vaší matky mezi námi, není to jejich jméno. Sestry, které vám ten příběh pověděly, musely být špatně informovány. Možná je to jméno Sarančat nebo Zajíců nebo převzaté. Je mi líto, že jsem vám nemohl pomoci."

Zahanbený mnich vrátil spis na místo, aniž by si přečetl zbytek, a nikdy se o tom Hnědáčkovi nezmínil.

Černozub byl svému pánu vděčný, že mu důvěřuje natolik, aby mu dovolil byť náhodou se dozvědět o těchto záležitostech, ale také věděl, že některé zprávy z Planin byly v kódu a že byly předávány Hnědáčkovi osobně. Dělo se něco nebezpečného buď Hnědáčkovi osobně nebo reputaci Sekretariátu, ale Černozub nenašel v netajné korespondenci žádný klíč k povaze intriky. Nebylo mu dovoleno číst kardinálovu korespondenci s Oregonem a západním pobřežím, která nebyla psána v nomádštině. Daleko na západě se po téměř století vyvíjela technická civilizace soutěžící s Texarkem, třebaže vzdálenost a hory je udržovaly oddělené a zatím neznepřátelené.

Mnich se zrovna díval na svého pána mezi dvěma hromadami korespondence, přemýšleje, proč je kardinál sám tak zřídka zmíněn jako kandidát na papežství, když tu se Hnědáček znenadání otočil a pohlédl na něj.

„Nimmy, unavuje mě být neustále terčem tvých očí, adresátem všech tvých nevyslovených otázek. Co o mně chceš vědět?“

„Nic, mylorde! Je nepatřičné…“

„Je nepatřičné lhát svému patronovi. Zeptej se mě, samozřejmě neomaleně.“

Po chvíli ticha nalezl Černozub hlas. „Jak se stalo, že nejste kněz, mylorde?“

„Ano, to bude první otázka. Obhaj sám sebe občasnému mnichovi, Elio Hnědáčku. Řekni mu, jak jsi kdysi býval ženatý a jak se papež Linus předtím, než tě jmenoval kardinálem, chystal udělat z tebe kněze, ale ty jsi odmítl s tím, že Seruna může být naživu, třebaže jsi věděl, že je mrtvá. Unesli ji nomádští psanci, stejní jako ti z Klenutého žlebu. Takoví nenechávají unesené ženy žít dlouho. Tak, Černozube, tady máš vlny. Chceš také oceán?“

„Stydím se, že jsem se odvážil zeptat.“

„Nepodlézej. Byl jsem povolán být právníkem, ne knězem, tak to prostě je. Je mnoho kněží, kteří by raději měli být právníky, a dokonce i několik právníků, kteří by měli být kněžími. Říkám, že jsem byl povolán praktikovat právo a řešit rozepře. Nejsem si jistý, odkud to povolání přichází. Praktikování práva a řešení rozepří, to je to, co dělám dobře. Nebyl bych dobrým knězem. Nejsem na to ani dostatečně dobročinný, ani zbožný. Nejlépe mohu církvi sloužit jako

ovčácký pes chránící stádo nebo chňapající po nohách zbloudilých kusů, aby udržel ovce pohromadě. Není žádná šance, že by Seruna mohla být naživu. Svým způsobem jsem ji miloval, ale ona nebyla šťastná. I kdyby byla naživu, tak by se ke mně nevrátila. Ale nemohu dokázat, že je mrtvá.“

„To jste neměli žádné děti?“

„Mám syna v semináři svaté Maisie v Novém Římě.“

„A vy jste kardinál diákon –“ Černozub se zarazil a přikryl si ústa rukou.

Hnědáček se zasmál. „Diákon církve svaté Maisie v Novém Římě, ano. Protežování příbuzných? Zařídil to papež Linus. Aniž by se mě zeptal? Samozřejmě se mě nejdřív zeptal. Co ještě chceš vědět?“

„Omlouvám se, že jsem do toho strkal nos.“

„Nestrkal. Zvědavé pohledy na mě za mými zády nejsou šťouráním. Jsi dobrý chlapík, Nimmy. Znáš své místo a pracuješ tvrdě. O polovinu ti zvyšuji plat.“

„Padesát procent z –“ Černozub se zarazil.

„ – z ničeho je nic. Dobrá, můžeš o tolik navýšit své životní náklady a já přikážu Jaronovi, aby je zaplatil. A teď pokračuj s těmito dopisy na východ. Jsem příliš zaměstnán tím, kdo je na konkláve a jak bude volit, že nemám čas na své obvyklé věci.“

Když zrovna nepracoval, upadal mnich do nálad blízkých zoufalství. Nebylo to ale tím, že by hřích s Ædreou byl sám o sobě tak příšerný, ale že se přitom neovládal. Jeho život náležel Bohu, ale pokud by ve svém srdci uchoval Boha, nikdy by s tou dívkou do seníku nevlezl. Nezáleželo mu na tom, že tím, co spolu dělali, by nevzniklo dítě. Ani by to nemusel být hřích, kdyby nebyl zaslíben Bohu, ale milovat ji znamenalo milovat Boha méně, nebo ne? Nebyl to samotný čin, čím opovrhoval, ale kaz v charakteru, který to připustil.

Šel jsem do kláštera, abych se stal morálně dokonalým?

Ne, ani omylem.

Proč tedy?

Mnichovým nejvyšším cílem je přímé spojení s Bohem. Ale zamířit na tento cíl znamená zcela jej minout. Jeho úkolem je zbavit se ega skrze rituální modlitby a meditaci, zažít sebe jako žijící

beztvarost a prázdnotu, do které může Bůh dle libosti přijít. Jak před dvěma tisíci lety řekl Eckhart: „Bůh dává zrození svému Synovi v duši.“ Pouze v sebeprázdnotě se může stát, že se jednoho dne Kristus probudí v mnichovi jako jeho vlastní já. Ale v Černozubovi se probudilo ještě něco dalšího a jemu se po ní velmi, velmi stýskalo.

KAPITOLA 9

> Třetí stupeň pokory spočívá v tom, že se mnich z lásky k Bohu ve vší poslušnosti podřídí představenému a napodobí tak Pána, o němž apoštol říká: Byl poslušný až k smrti.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 7

Černozuba přídavek na životní výdaje potěšil. Hned začal plánovat, že změní bydliště, ale dokud neskončí volby a davy neopustí město, musel zůstat se studenty. Wu-shin měl odjet za několik dní, jakmile to kardinál přikáže.

Když se Černozub o svatém úterý odpoledne vrátil z práce domů, jen vkročil do dveří a student jménem Aberlott křikl: „Chytej!“ a něco po něm hodil. Černozub po tom hmátl a minul. Předmět se odrazil od stěny a spadl na zem. Mnich se otočil, aby se na něj podíval – a napůl skloněný překvapeně znehybněl.

„Co se děje?“ zeptal se ho student. „Tak ono to není tvoje? Říkala, že ti to patřilo.“

Černozub předmět zvedl, obrátil se k Aberlottovi a chvíli na něj zíral. „Říkala?“ zalapal nakonec po dechu.

„Ta jeptiška. Proboha, co je s tebou? Úplně jsi zbledl.“

„Jeptiška?“

„Jasně. Patřila k jednomu z těch přísnějších řádů, myslím. Hnědý hábit, bílý čepec. Bosá. Tak je to tvůj růženec, nebo ne? Říkala, že jsi ho nechal v kardinálově povozu.“

„Byla to geňačka?“

„Geňačka? Tak to nevím. Čelenku neměla. Na druhou stranu, ti, kteří žijí v náboženském celibátu, ji nosit nemusí. Ale opravdu netuším – co vidíš z jeptišky kromě dlaní, nohou a obličeje? No, je pravda, že na jeptišku byla dost pěkná. Ale nevypadala na geňáka. Čekal jsi nějakou geňačku?“

Černozub se posadil na postel a civěl na růženec a krucifix. Stříbro bylo pečlivě vycíděné a korálky se zdály mnohem zářivější, než si pamatoval – někdo je vyleštil.

„Řekla ještě něco?“

„Ne. Tedy alespoň nic, co bych si zapamatoval. Prohodili jsme pár slov o konkláve. Řekl bych, že jsem se pokoušel flirtovat. Byla celkem milá, ale odtažitá. Jo, a zeptala se, kde jsi – tak jako mimochodem. To je vše.“

„Cos jí řekl?“

„Že touhle dobou býváš na Sekretariátu. Ale nemyslím si, že tě doopravdy hledala. Odešla na opačnou stranu. Asi ti jenom chtěla vrátit růženec. Víš, co mi přijde divné? Co dělala v kardinálově povoze?“

„Kradla,“ zašeptal mnich.

„Co říkáš?“

Černozub si lehl na lavici a zavřel oči. Po dlouhé chvíli řekl: „Díky, Aberlotte.“

„To nic nebylo,“ kývl student a vrátil se ke svému čtení.

Ta jeptiška byla nejspíš pravá, Ædrea jí ten růženec prostě odevzdala – toť vše. Na tom, že geňácká jeptiška nenosila zelenou čelenku, nebylo nic neobvyklého a špatného, zatímco geňačka, která by se za členku náboženského řádu jen vydávala, aby skryla svůj původ, by porušovala zákony jak Denverské republiky, tak všech ostatních zemí. Pronásledování geneticky vadných bylo prakticky všudypřítomné. Chránilo je jen církevní právo, ale rozhodně ne natolik, aby jim povolovalo vydávat se za členy náboženských řádů. Krom toho – církev sice čas od času protestovala proti diskriminační legislativě světských autorit, ale nikdy se neozvala proti eugenickým zákonům zasahujícím proti smíšeným manželstvím mezi zdravými a Papežovými dětmi. Neodporovala ani zákonům, které definovaly vhodnost občanů ke sňatkům na základě stupnice sestavené podle

míry příbuzenství se známými monstry. Církevní záznamy o křtech byly použitelné jako důkaz u světských soudů a kněží měli povinnost zaznamenávat rodokmeny rodičů na potvrzeních o křtech. Než světská autorita vydala párům povolení ke sňatku, oba dotyční se museli svléci a podstoupit prohlídku u zdravotních inspektorů státního magistrátu. Nomádi se samozřejmě řídili svými vlastními pravidly, ale rozhodně nebyli tolerantnější. Deformované, ať už bylo jejich postižení dědičné či jiné, jednoduše zabili hned po porodu.

Hrál si s korálky růžence a zvolna docházel k názoru, že ho Ædrea musela předat některé z jeptišek cestujících s poutními skupinkami po papežské cestě. Mnich se cítil provinile za nával strachu a naděje, který pocítil, když růženec sbíral ze země. Ovšemže to byla jen jeptiška. To, co by s geňačkou vydávající se za občanku udělala policie, nebylo nic proti tomu, co by s ní udělala rozvášněná chátra. A krom toho, Ædrea by růženec jistě neleštila, ani by nečistila krucifix. Kdyby ho jen poslala trochu dříve, aby Černozub nemusel při své zpovědi zažít tu hnusnou zkušenost, kdy povídal o tom, jak se růženec – dle Drozdíkovy interpretace – snažil vykoupit sexem… Ale proč ho vůbec vracela, i když nepřímo?

„Jakou barvu měly její vlasy?“ zavolal na studenta, ponořeného do učebnice.

„Koho?“

„Té jeptišky.“

„Které –? Aha! Měla je pod čepcem.“ Zamyslel se. „Asi blond. Měla hodně světlou pleť.“

Černozub se neklidně zavrtěl. Blonďatých dívek moc nebylo, ale ve Valaně by se jich nejspíš našly celé tucty. Promíchaný původ pevninské populace vytvářel barvy pleti v různých odstínech hnědé, černá a bílá pleť se vyskytovala zřídka, stejně jako ryšavé a blond vlasy.

Zvedl se z lavice a vyšel ven. Na ulici kromě jednoho starce a dvou dětí nebyl nikdo. Smrdutý zápach potoka tekoucího za domem byl dnes odpoledne obzvlášť silný. V poslední době onemocnělo několik lidí ze sousedství, zřejmě z vody či z výparů z toku. Černozub zamířil nahoru na kopec, směrem od Sekretariátu.

Šel asi hodinu. Domy postupně řídly; Černozub nakonec dorazil k plotu a strážnímu stanovišti u hranic města. Dál už byl jen les a několik pousteven, mezi nimi i domov Ámena Drozdíka. Mnich se zastavil, aby si promluvil s hlídkou.

„Jak dlouho jste ve službě, desátníku?“

Mladý důstojník se podíval na slunce, visící nízko nad obzorem. „Hádám tak čtyři hodiny. Proč?“

„Nešla tudy mladá jeptiška? Hnědý hábit, bílý čepec…“

Strážný se okamžitě ohlédl k lesu, potom upřel zkoumavý pohled na Černozuba. Nakonec se začal vilně pochichtávat: „Ach ták! Já si říkal, proč tam jde sama!“

Mnicha tím naštval. Černozub se obrátil a rázoval zpět k domovu. Vzápětí se vztek opět změnil ve strach. Věděl, že to je strach o Ædreu, ale současně si říkal, že dívka je určitě v bezpečí doma v Klenutém žlebu. Ta jeptiška byla pravá. Na druhou stranu – kdyby někde v lesích nad Valanou měly jeptišky klášter, podivoval by se strážný jejímu cíli?

Tu noc se mu zdálo, že má na hlavě zelenou čelenku a prchá před rozzuřeným davem. Chtěli ho kastrovat za sexuální styk s Torrildem, který měl ňadra velká jako Ædrea – nebo to spal s Ædreou, která měla penis velký jako Torrildo? Zahnali ho do Střepovy stodoly, kde teď byl umístěn i generátor bratra Kornhoera a elektrické křeslo z kaple. Někdo křičel. Ve chvíli, kdy ho hrubé ruce kurtovaly do křesla, s ním někdo zatřásl a probudil ho. Hrubé ruce patřily Wu-shinovi.

„Přestaň kvílet!“ nařizoval Sekera. „Vzbudíš celé sousedství.“

„To už udělal,“ zamručel ospalý Aberlott ze sousední místnosti. Crumily klel a mlátil do polštáře. Jæsis nepřestával chrápat a sténat.

Černozub si počkal, než ostatní zase usnou, a potom si sáhl pod polštář pro růženec. Pohrával si s krucifixem a tiše šeptal vyznání. Pak přestal. Ať už byl růženec vyleštěný, jak chtěl, v jeho mysli byl znesvěcený. Černozub se ve své zpovědi pokusil svalit vinu za krádež růžence na Ædreu, ale Otec Drozdík ho přinutil přiznat, že si po bouřlivém výbuchu vášně z příjemného, ale rozhodně hříšného sexu ve slámě na korálky ani nevzpomněl.

„Neberme si servítky. Vyměnils růženec za kuřbu," řekl mu stařec rozmrzele, „a porušils slib celibátu. Mluv dál. Co jsi ještě provedl?"

Černozub stále ještě činil pokání, které mu Otec Drozdík uložil. („Sepíšeš seznam všeho svého bohatství, můj synu.") Mnich si nejprve myslel, že to je triviální trest a že seznam bude krátký, jenže čím déle na něm pracoval, tím více chápal, že soupis jeho majetku byl shodný s výčtem jeho hříchů. Chudoba znamenala něco jiného než nic nevlastnit.

Od doby, kdy město přijalo návštěvníky, na tom nebylo dobře. Jako by na něj z hor dýchl smrdutý vítr a vloudil se s nákazou mezi mnohé z mladších, starších a choulostivějších obyvatel. Jídlo začínalo být vzácné. Pšenice už zbývala jen malá zásoba, muselo se dovážet žito pochybné kvality a vysokých cen. Hostince praskaly ve švech, nevýkonná kanalizace zaplavovala ulice v každém dolíku. Kardinálů stále ještě nedorazilo dost na to, aby byli usnášeníschopní. Z těch přítomných několik onemocnělo. Nejprve se to svalovalo na vodu. Návštěvníci říkali, že se to stává pokaždé; jen místní ji mohou pít bez obtíží. Jenže tentokrát to bylo horší než kdykoli dříve. Nemoc se šířila i mezi místními. Příznaků bylo mnoho a ne každý případ se vyznačoval stejnými. Mnozí zvraceli a bojovali s horečkou, jako například student Jæsis. Jiní zažívali závratě, bolesti hlavy, deprese, mánie, delirium a paniku. Jeden z lékařů prohlásil, že nejde jen o jednu, ale hned o dvě nemoci, šířící se nezávisle na sobě. Jediní, kdo se zdáli být imunní, byli bohatší Valaňané – ale bohatství nebylo důvodem. Hostující kardinálové také nebyli chudí, a přesto mnozí vykazovali příznaky. Začaly horečné pokusy o započetí konkláve a pokud to bude alespoň trochu možné, o jeho rychlé ukončení. Místní lidé svalovali vinu na stísněné podmínky, které způsobili návštěvníci. Jiní viděli za nemocí Boží pomstu, kterou odvrátí jen rychlá volba.

Ten měsíc se ve Valaně odehrálo mnoho nepokojů a demonstrací, způsobených hrozbou nemoci a netrpělivostí z protahovaného konkláve. O Květné neděli se od fakulty svatého Stona k bývalé pevnosti na vrcholu kopce vydal dav, který zpočátku vypadal jako náboženské procesí. Jak se však blížil k chrámu svatého Jana ve vyhnanství, postupně se měnil. Rozvinuly se nad ním jiné praporce

a z procesí se stala politická přehlídka, jejíž jen napůl vážný cíl bylo vyjádření všeobecné podpory studentů semináře svatého Stona Ámenu Drozdíkovi jakožto kandidátovi na trojitou korunu a trůn svatého Petra. Sotva o tom Otec Drozdík uslyšel, nečekal, až ho současný biskup denverský povolá, a chvatně se dobelhal do města, aby se od celého toho podniku distancoval a studentům za jejich počínání patřičně vynadal. Vůdci hnutí byli zatčeni světskou policií – což Drozdík také považoval za vhodné odsoudit.

Následujícího dne se studenti světské fakulty rozhodli uspořádat parodii na proběhlý incident a demonstrovali za kandidaturu kardinála Ri z Hongu, žijícího v trigamii. To velmi potěšilo Sekeru, který se spřátelil s Riovou šestičlennou osobní stráží a naučil se od nich vše, co mohl, o životě za západním oceánem. Lídři studentů byli opět zatčeni, nicméně vězení bylo již tak plné opilých farmářů, nomádů a kapsářů, kteří přišli do města využít přítomnosti rostoucího množství prosebníků a lobbistů, obvykle se sbíhajícím ke konkláve. Předáci studentstva dostali lehký výprask, ostatní podmínečné vyloučení. Kromě toho bylo uděleno několik církevních trestů za pokusy o ovlivňování volby.

Během Svatého týdne, v úterý, se děkan Svatého kolegia objevil na balkonu chrámu svatého Jana ve vyhnanství a slíbil rozbouřenému davu pošklebujících se lidí, že konkláve začne hned, jak se shromáždí 398 kardinálů. „Bude to zřejmě do deseti dnů," dodal. Zesnulého papeže Lina VI. již v té době následovalo do hrobu dalších dvaadvacet kardinálů a další tři papežové respektovali moratorium na udílení rudých klobouků; nicméně, podle stávajícího práva, bylo ke zvolení stále třeba dvou třetin všech způsobilých volitelů plus jednoho navíc, z toho vyjímaje ty, kteří byli prokazatelně churaví. A pokud by nedorazilo víc než oněch nutných 398, museli by se o novém papeži usnést jednohlasně, takže děkanův slib byl prázdný a dav to věděl. Žádné vážně míněné hlasování nemohlo začít, dokud do Valany nedojedou všichni kardinálové s výjimkou těch senilních, nemocných a chromých.

Hlasy byly odhadovány s předstihem a valanští bookmakeři už přijímali sázky – čímž samozřejmě páchali hřích hodný exkomunikace. Z odhadovaných šancí nevzešel žádný jasný favorit,

ale mohli jste si vsadit dva alabastry na kardinála Golopeze Onya ze Starého Mexika, a vyhrát tři, zatímco fanoušci Uriona Benefeze mohli tři vyhrát za jeden. Přibližně stejný poměr zajišťovala sázka na Urionova největšího konkurenta, kardinála Ottu e'Notta z povodí Velké řeky, a na Chuntara Hadalu, velmi respektovaného misionářského biskupa z Údolí zrůd, nyní národa Watchitahu. Sázky na Sorelyho Nauwhata z Oregonu se uzavíraly deset ku jedné; to způsobovaly přetrvávající doktrinální problémy v jeho diecézi. Opata Jarada Kendernina hodnotili na patnáct ku jedné, za to zase mohl jeho odmítavý postoj. Pokud chtěl chudý nosič nebo žena v domácnosti opravdu zbohatnout, musel si vsadit na tak nepravděpodobné kandidáty, jako byli kardinál Elia Hnědáček nebo Ámen Drozdík.

Papež chyběl, ale Svatý týden byl i přesto slaven se vší možnou pompou. Mše byly odslouženy za přítomnosti všech kardinálů, kteří toho byli schopni, a mnohá z náboženských procesí byla skutečná. Okázalá nádhera však neodvedla pozornost cílevědomého davu, který toužil po zvolení papeže, západního papeže, a chtěl jej co nejdříve. Mnoho zloby bylo namířeno proti nepřítomnému kardinálovi arcibiskupovi texarskému za to, že svůj příchod schválně oddaloval, ale jeho předsunutá skupina legistů, služebníků a konklavistů již pilně připravovala jeho – beze všech pochyb – grandiózní vstup na scénu v té nejvhodnější chvíli.

Předběžná schůze volitelů, jejich asistentů a konklavistů, diplomatů, vůdců náboženských řádů a význačných učenců, mezi které patřili teologové, historici a političtí teoretikové, byla plánována na odpoledne Zeleného čtvrtku. Jako téma schůze byla vyhlášena diskuze o proměnlivých vztazích mezi církví a světskou mocí v první polovině třicátého druhého století. Neformální a nenáboženská podoba tohoto setkání byla zdůrazněna jejím konáním ve Velké síni semináře svatého Stona a přizváním některých skupin nepodílejících se na jednání jakožto pozorovatelů.

„Půjdeš se podívat na ten zápas, Černozube?" zeptal se mnicha Aberlott, který si oblékal svůj studentský stejnokroj.

„Kdo bude bojovat?" chtěl vědět Černozub.

„No, vypadá to na Benefeze proti kterémukoli vyzyvateli. Kdo ví, třeba tu rukavici za západ zvedne tvůj pán?“ Jæsis se převalil na druhý bok a zaskučel.

„Kardinál Hnědáček se nemá ve zvyku rvát a arcibiskup texarský ještě ani nedorazil do města.“

„No jo, ale už tu má celý personál. A třináct kardinálů z Říše. Však on svůj tah provede – uvidíš!“

Jæsis ze spánku vyjekl a zamumlal kletbu.

„Jen se zmiň o Benefezovi a Jæsis se může zbláznit.“ Aberlott kývl hlavou ke spáči, třesoucímu se zimnicí. „Ale dost možná víc nenávidí Hannegana.“

„Myslíš, že se tam strhne hádka?“

„Vím to. Rozhodně je jisté, že tam bude otec představený Corvany z řádu svatého Ignáce.“ Ta poznámka Jæsise probudila. Začal klít souvisleji.

Černozub se natáhl pro svůj hábit. „Znám jednoho kněze z Corvanyho řádu, co se mu vzepřel.“

„A to je pořád knězem?“

„Jak se říká: Navždy, dle Melchisedechova přikázání. Ale uvalili na něj interdikt. Nechtěl si poslechnout mou zpověď.“

„Jak se jmenuje?“

Černozub zaváhal, pak zavrtěl hlavou. Litoval, že se o ignaciánovi zmiňoval. Během své práce překladatele pro Sekretariát se dozvěděl, že Otec e’Laiden, se kterým cestoval do Pobly, a Otec Ombroz, tutor a kaplan klanu Malého medvěda, jsou jeden a týž člověk. „Na jméno si nevzpomínám,“ řekl nakonec. „Smíchalo se mi v paměti s jiným…“

„No, tak jdeš?“

„Jen co se obleču.“

V posluchárně fakulty svatého Stona byly dva tisíce míst. První čtvrtina byla vyhrazena kardinálům, ale většina z nich byla prázdná ještě ve chvíli, kdy zvon kampusu odbil třetí. Dalších dvě stě padesát míst bylo určeno pro nejdůležitější podřízené kardinálů a plně obsazeno kněži a písaři, kteří měli za úkol všechno zapisovat a nudit se. Zbývající polovinu míst směli obsazovat nižší preláti, fakultní učitelský sbor, kněží, mniši a studenti, přesně v tomto pořadí.

Nabídka přesahovala poptávku. Černozub a Aberlott, kteří přišli včas, se usadili přímo za přímými podřízenými kardinálů a nikdo po nich nechtěl, aby se přesunuli dál dozadu. Několik lidí se ubíralo k pódiu. Černozub poznal ředitele semináře, potom uviděl muže v bílé tunice a škapulíři s černou kápí, kterého odhadl na prominentního dominikána, zřejmě hlavu řádu ze západního pobřeží. Mnich se najednou shrbil a schoval hlavu mezi ramena. Lord opat Jarad Kendemin vyšel z jednoho z křídel semináře a posadil se vedle dominikána. Zářivě se na sebe usmáli, vyměnili si políbení a začali si živě šeptat přes volné místo, které mezi nimi zůstalo.

„Co se děje?“ zeptal se Aberlott. Díval se na Černozuba: „Nechtěl by sis lehnout až na zem?“

Když hodiny někde nad nimi odbily čtvrt, Aberlott vstal a s vážným výrazem oznámil: „Přichází rozhodčí.“ Kolem nich hned začali vstávat další lidé.

Černozub ho stáhl za rukáv: „Sedni si, ty šašku!“

Ten muž, jehož příchod na pódium Aberlotta tak zaujal; byl rektor semináře. Pronesl několik slov na uvítanou, poté vyzval kardinály, kteří si to přáli, aby si přivolali své podřízené k sobě, a ostatní posluchače požádal, aby se posunuli dopředu a zaplnili tak prázdná místa. Aberlott přesunul své korpulentní tělo o jedno sedadlo doleva, odehnal jednoho vetřelce prohlášením, že to místo mezi nimi je obsazené, a sotva se hlediště uklidnilo, otočil se a zagestikuloval na Wu-shina, stojícího vzadu. Sekera však pozvání odmítl. Jeho přítomnost znamenala, že kardinál Hnědáček je někde nablízku. Bojovník se stal osobním strážcem Rudého diákona a očekával, že ho kardinál brzy přestěhuje do služebních pokojů svého domu.

První promluvil dominikán, kterého rektor představil jako doma Fredaina e’Goniana, opata z Gomaru, nejvyššího představeného řádu oregonských kazatelů. „*Tu es Petrus*,“ začal své kázání v souladu se všeobecným očekáváním a pokračoval několika plamennými výzvami k jednotě. Ty brzy vystřídal kousavým odsuzováním těch, kdo se počítali mezi přívržence exilu či návratu papeže jen pro své vlastní obohacení. Později toho dne byl viděn s hábitem zašpiněným splašky vylévanými z oken druhých pater v obchodní čtvrti.

Jako druhého rektor představil Corvanyho, otce představeného řádu svatého Ignáce z Nového Říma, muže, který již očividně dosáhl sedmdesátky, ale ještě stále si zachovával šarm a eleganci. Jeho graciézní držení těla a sympatické vystupování Černozubovi připomněly, k jeho vlastnímu překvapení, kardinála Hnědáčka. Také se obvykle usmíval, působilo to naprosto přirozeně – ale jakmile ten úsměv zmizel, bylo na čase bít na poplach. Corvany pronesl jen pár slov k ostatním Jejich Eminencím, potom se zamračil. „Musela se stát chyba! Prosím, omluvte mě na moment.“ Odstoupil od pultíku, sešel do hlediště a smělým gestem vzal za ruku Její Eminenci kardinálku Buldyrkovou, abatyši z N'Orku. „Prosím, vaše místo je na pódiu!“

Buldyrková se nechala odvést dopředu, zapomněla přitom zavřít ústa. Mezi kardinály to užasle zašumělo, ozvalo se dokonce několik pobouřených výkřiků. Corvany totiž nebyl ani členem Svatého kolegia. Rektora semináře svým jednáním naprosto zaskočil.

„No? Co jsem říkal?“ pošeptal Aberlott Černozubovi. „Vsadím měďák, že to sedadlo bylo určeno kardinálovi Ri.“

Abatyše byla usazena mezi Jarada a dominikána, což oba nesli se špatně skrývanou nelibostí, a Corvany se svým činem pasoval na nejliberálnějšího a nejgalantnějšího ze všech prelátů. Již opět se zářivým úsměvem představil publiku učeného člena svého řádu svatého Ignáce, kterého určil jako svého mluvčího, thona Urika Yordina, S.I., který byl jak knězem, tak profesorem historie na světské Texarské univerzitě. Byl to hubený šedovlasý a obrýlený muž po padesátce, očividně další člen předsunuté skupiny arcibiskupa Benefeze. Když pronášel svůj projev, nevypadalo to, že mluví z kazatelny – spíš jako by přednášel ve škole.

„To, co v souvislosti s častým stavem schizmatu v naší církvi mnozí nechápou, je skutečnost, že rozdělení církve je pouhým odrazem přirozeného schizmatu našeho světadílu. Pokud to tak Vašim Eminencím mohu říci, církve tu vždy byly dvě: jedna na západě, druhá na východě. Dokud papež sídlil v Novém Římě, poblíž Velké řeky, byl od tohoto regionu a Dálného západu snad ještě vzdálenější, než kdyby žil v Atlantiku. Od doby, co pontifikát přišel sem k úpatí hor, se západní církev do velké míry ozdravila – její

problémy teď chápeme lépe. Nejzřetelnějším důkazem jsou pro nás nedávné události v Oregonu.“

Černozub zahlédl dva západní biskupy, jak se k sobě naklání, aby si vyměnili šeptané poznámky. Bylo opravdu podivné slyšet jednoho z Benefezových lidí začít projev přiznáním váhy jednomu z hlavních argumentů, které Západaané používali ve prospěch pokračování Valanského papežství. Zdálo se, že zvolil smířlivý přístup.

„A abychom lépe pochopili západní problém,“ pokračoval thon Yordin, „stačí jen popřemýšlet o trase, kterou se ubírali naši poslové před ustavením míru v Provincii. Na počátku tohoto tisíciletí by člověk, dostatečně pošetilý na to, aby cestoval sám z Nového Říma až na Dálný západ, putoval přibližně takto: směrem na jih po lesních stezkách, kolem Údolí zrůd, potom k Zálivu duchů a souběžně s pobřežím až k Odvážné řece.. Řeku by překročil a narazil by na královskou cestu mířící západně přes poušť. Tuto cestu chránili královští vojáci. Aby se náš cestovatel posléze dostal až na Dálný západ, musel by se opět obrátit severně. Osamělý poutník cestující na východ musel použít podobně zdlouhavých oklik. A já se ptám: Proč?“

Všem ukázal svazek papírů. „Mám zde sto čtyřicet osm let starou kopii vojenských pravidel papežské stráže pro případ nutnosti doprovázet papežského legáta či jiné vyslance přes Planiny přímou cestou. Ne, nebojte se, nebudu vám je tu číst. Dávám je k dispozici; kdokoli by si přál do nich nahlédnout, ať tak učiní. Tato pravidla požadují jednotku čtyřiceti těžce ozbrojených jezdců pod velením kapitána a družinu dvaceti lučištníků v lehkých zbrojích, vybavených kromě luků i meči. Navíc s sebou měli pro jistotu mít i halapartny, naložené na mule. Předpisy dále určují některé přijatelné trasy, většinou koryta řek, a používání frekventovaných přechodů bylo zakázáno. Poté, co byla výprava připravena k cestě, čekalo se na slovo kapitána. Jedině on směl vydat rozkaz vyrazit. Uhodnete proč?

Nuže, tehdy skutečně existovali bláhoví dobrodruzi, kteří se o takovou cestu pokusili na vlastní pěst či v malé ozbrojené skupince. Přirovnal bych to k plavbě na otevřeném moři v rybářské bárce. Dokonce i v případě, že by ten obrovský travnatý oceán nebyl obydlený – když se zmiňuji o trávě, myslím zpočátku, dokud míříte

západně, vysoké traviny, později nižší, nakonec, na jihu poblíž úpatí hor, jen občasné pouštní porosty – tedy, i v případě, že by tam nikdo nežil, jednalo by se o velmi nebezpečnou cestu. Samotný tento světadíl živoří v přirozeném stavu schizmatu, Vaše Eminence. Je rozdělen přírodou. Otevřené pláně jsou dokonce i dnes místem děsivých změn počasí: dují tam hrozivé větry, střídá se tam parno a mráz. Není tam nic než země, obloha, vítr a tráva. Není se kam schovat. Kamkoli se člověk podívá, je obklopen jen vzdáleným obzorem. Lány trávy se vzdouvají ve větru. Ano, takový je veliký travnatý oceán.

V dřívějších časech ho obývaly kruté pirátské bandy pastevců se svým divokým huňatým dobytkem. Vyžívaly se v mučení; posly stahovaly zaživa z kůže a hodovaly na jejich vnitřnostech, z těch šťastnějších si udělaly otroky. Ti z vás, kteří sem přijeli přes Planiny, se setkali s potomky těchto kanibalů. Věřím, že jste po cestě jistě zažili mnoho strádání, ale přesto jste požívali relativního bezpečí. Ze strany pastevců vám už nic nehrozilo – pokud jste tedy nenarazili na nějakou bandu desperátů. Ne oni, ale jejich předkové byli důvodem mimořádných pravidel, která teď držím v ruce.

Ano, tito pastevci jsou stále divocí a krutí, ale dnes vás již nechají projet bez obtěžování. Ačkoli, jak všichni připouštíme, se Západní církev zavázala poslušností jedinému pravému faráři Kristovu, který tradičně sídlí na východ od Planin, ve svých záležitostech víry, morálky a doktríny kráčí samostatnou cestou. O tom nás poučily například historické události v Oregonu. Pokud o tom máte nějaké pochyby, odkazuji vás na díla Durenova.“

Černozub vrhl krátký pohled na opata Jarada. Hned toho litoval. Jeho bývalý vládce ho sledoval se sotva znatelným vítězným úsměvem na rtech. Někteří další kardinálové v jeho okolí si vyměňovali tiše mumlané poznámky. Aberlott si všiml Černozubova neklidu a pošeptal mu: „Nimmy, jestlipak víš, že oregonští dávají do chleba používaného při velikonoční mši kvasnice?“

„Ne, to tedy nevím,“ sykl Černozub odpověď. „A nevěděl to ani Duren. Teď mlč!“

„Ale ano! A když kněz ten chleba pozvedává, neříká: ‚Hle, beránek Boží‘, ale ‚Hle, on nakynul‘!“

Černozub ho kopl do holeně. Aberlottova ústa se zformovala do bolestného *aúú*!

„Tehdy byla doprava mezi východem a západem zkrátka příliš náročná na to, aby papež mohl udržovat stálé spojení se všemi svými věřícími a jejich biskupy," pokračoval profesor v přednášce. „Avšak dnes máme na Planinách a na prériích relativní klid – nepočítáme-li desperátské bandy – a na jihu je situace ještě lepší. Po dobu životů většiny z vás ctihodných je od východního břehu Velké řeky až sem do hor možné cestovat osamoceně či v malé ozbrojené skupince – jak někteří z vás z jihovýchodu nedávno udělali – a nesetkat se s většími nebezpečími, než na cestách ve vlastní diecézi. Proč? Protože jižní hordy byly zpacifikovány, Provincie je dobře vedena a ti na sever od ní, tedy ti z nich, kteří ještě nebyli umírněni, alespoň vědí, že loupeže, znásilňování a vraždění nás trávožroutů přináší rychlou odvetu. A tak dnes, v době obnoveného spojení a volného cestování, domnělé výhody západu plynoucí z exilového papežství už nejsou reálné." Opat Jarad se zvedl k protestu, ale přednášející byl pohlcen svým výkladem a zřejmě si ho nevšiml.

„Já nejsem voják," pokračoval profesor, „ale –" zarazil se, protože publikum zíralo napravo od něj, a obrátil se ke stojícímu Jaradovi. „Ano? Vaše Eminence?"

„Možná jsou výhody exilu opravdu jen domnělé, jak říkáte. Modlím se za návrat do Nového Říma, pokud to podmínky dovolí, protože exil je skandál a sprostota. Nicméně bych učenému řečníkovi rád připomněl, že Smlouva Posvátné klisny je datována před vítězstvím nad pastevci, vojenská pravidla, která řečník citoval, jsou datována před onou smlouvou a že smlouva samotná byla vyjednána mírově, a církev tomu pomohla coby prostředník. Krom toho dodávám, že přechody přes Planiny skutečně nesou velké nebezpečí, ale církevní poslové tu cestu běžně vykonávali již déle než století bez jakékoli pomoci texarské armády." Jarad se posadil, v obličeji úplně rudý, a rozhlédl se kolem sebe po souhlasných výrazech. Žádné nenašel.

„Děkuji. Jak jsem říkal, já nejsem voják, ale bylo mi vysvětleno, že poslání texarských vojáků, kteří v současné době operují v blízkosti Nového Říma, nemá nic do činění se samotným Novým

Římem či s papežstvím. Byli tam posláni bez jakéhokoli úmyslu nějak provokovat či zastrašovat papeže. Tehdejšího Hannegana udivil papežův útěk do Valany stejně, jako byl udiven celý zbytek země. Vojáci tam nebyli posláni, aby obklíčili Svaté město, ale aby chránili farmáře osidlující lesnaté oblasti mezi Velkou řekou a nezalesněnými prériemi. Farmy byly ohrožovány ze západu a ze severu východní hordou, tou, která nese jméno Sarančata. Většina obyvatel Nového Říma už dnes chápe, že to vojsko jsou jen mírové jednotky. Pastevci často pronikají na farmy, kradou zásoby a unášejí mladé chlapce.

Nomádům se totiž rodí více děvčat než chlapců, víte? Pokud vím, mají to vrozené. Tak či tak, texarští vojáci by návratu papežství do Nového Říma nebránili, oni by poskytli ochranu –“

„Tak moment.“ Jasná a hlasitá slova, znějící celým sálem, pronesl kardinál Hnědáček. Černozub se obrátil, stejně jako mnoho jiných, ale nikde Rudého diákona neviděl. „Jen minutku strpení, pokud mohu žádat.“

Oči všech přítomných sledovaly hlas nahoru a dozadu. Hnědáček stál na ochozu kůru. Hned vedle něj seděl Sekera, na druhé straně ctihodný Ámen Drozdík, O.D.D. Černozuba a Aberlotta stráže nejprve na ochoz nepustily, ale po začátku shromáždění ho zřejmě otevřely, aby zamezily opozdilcům promenádovat se hlavní uličkou a rušit.

„Jsem potomkem těch kanibalů, jak jste je nazval. Moje matka, jak mi sdělily sestry, které mě vychovávaly, nesla rodinné jméno Hnědáček. Nikdy jsem ji nepotkal, ale sestry říkaly, že její rodina patřila k Divokým psům a že to byla mladá vdova po Zajícovi, který utekl z texarského vězení, ale podlehl texarským kulkám. Znásilnil ji jeden z vašich mírumilovných texarských vojáků, když putovala na jih, aby navštívila rodinu svého mrtvého manžela. Já jsem plodem toho násilného spojení. Sestry, které mě vychovaly ve vaší provincii, mi dovolily ponechat si jméno, které jim udala.“

Černozub zíral na Wu-shina vytřeštěnýma očima a jeho překvapení se zrcadlilo i v bojovníkových očích. Ani jeden z nich nikdy nemluvil o Hnědáčkově původu s nikým jiným, považovali to téma za tabu, a nyní sám Rudý diákon vyhlásil své tajemné

bastardství do světa, který si o něm zatím jen nesměle šeptal. Přitom o něm Hnědáček také věděl jen málo či vůbec nic, alespoň pokud mohl Černozub soudit dle složky, do níž nahlédl na Sekretariátu.

„A tam je můj tajemník," a Hnědáček shlédl na Černozuba. „Jeho předkové byli utečenci náležející ke kmeni Sarančat, kteří prchali před vaší texarskou pacifikací. Kvůli Hanneganovu nemocnému skotu přišli o všechen svůj dobytek. Jeho rodiče zemřeli bez koní, zatímco obhospodařovali zemi někoho jiného. Od něj vím něco o historii a lidech kmene Sarančat. Po celá staletí pásli svůj dobytek v oblasti, o které vy teď mluvíte, a v mnohých dalších. Celý ten region se na starých mapách, tuším, jmenoval Iowa, a ačkoli je prakticky bez lesů, pořád je ještě natolik úrodný, aby po něm farmáři toužili. Sarančata získávala dřevo na tyče, kolíky, šípy a oštěpy z řídce zalesněných krajů na sever a na jih od svých území. Pokud tam dnes jsou farmáři, museli se tam usídlit až po Hanneganově masakru. Vykreslujete nám zde texarské síly jako ochránce. Chcete papeže zpět v Novém Římě, mezi těmi ochránci. Já také chci papeže zpět v Novém Římě, navzdory jeho ochráncům, mezi jeho nepřáteli, mezi které jste se právě započítal i vy. Poslali vás sem, abyste odvrátil palbu od svého pána. Všichni dobře víme, že to je kardinál arcibiskup texarský – a on se teď musí buď postavit za vaše názory, nebo vaše urážky lidí z Planin veřejně odsoudit."

V sále zavládlo překvapené ticho, následované krátkým potleskem a výkřiky dvou Západňanů. Z tváře otce představeného Corvanyho zmizel úsměv; tím opět nabyla hrozivého výrazu. Představený řádu svatého Ignáce zvolna vstal. Potlesk ihned umlkl. Hnědáček se posadil, stále se usmíval. Kardinálové se na něj zvědavě ohlíželi. Opat Jarad vše z pódia sledoval s otevřenými ústy. Hnědáček byl známý jako vždy zdvořilý diplomat a usmiřovatel, který se jen zřídka postavil na jednu ze znesvářených stran.

Svá slova pronesl klidným tónem, ale i tak právě vyhlásil válku – a něco takového vyžadovalo pečlivé zamyšlení.

Corvany se chystal promluvit, ale předběhl ho mrzutý arcibiskup z delty Velké řeky, nyní součásti texarského císařství, který vyskočil a s prskáním a vzteklým zadrháváním začal bránit profesorovo tvrzení, že role Hannega-nů na Blízkém západě byla ochranná,

a protestovat proti dalšímu vyrušování. Namířil obviňující prst na ochoz a spustil cosi o Hnědáčkovi. V tu chvíli se však zvedl děkan Svatého kolegia a vykřikl: „Klid Boží! Klid Boží!“

Seminář se zvrhával ve verbální půtku a jen málokdo si všiml studenta, který přicházel hlavní uličkou. Trochu se potácel. Aberlott najednou sevřel Černozubovu paži a ukázal na příchozího. Muž v uličce byl Jæsis, neučesaný a neoholený. V popelavě šedé tváři mu jasně vystupovaly rudé skvrny. Zastavil se uprostřed úseku vyhrazeného pro kardinály a ze své jen napůl zapnuté sutany cosi vytáhl. Zachroptěl Yordinovo jméno, potom sprostou nadávku. Ozvala se rána, Jæsise obklopil kouř. Thon Yordin si sáhl na hruď, podíval se tam, ale žádnou krev neviděl. Místo něj byl zasažen jeden z mužů usazených za ním na pódiu. Spadl ze židle a zůstal ležet na zemi, kde silně krvácel. Byl to sám Corvany, otec představený řádu svatého Ignáce. Útočník v uličce zamával nad hlavou texarskou jízdní pistolí, ještě jednou zaječel na thona Yordina, z druhé hlavně vystřelil do stropu a sesul se na zem. Publikum bylo na nohou a řvalo.

„Vrah! Texarský vrah! Hanneganovi špióni!“

Černozub se rozhlédl, aby našel zdroj těchto scestných výkřiků, ale uviděl jen zaťatou pěst vztyčenou nad vlnícím se davem.

Padlý student zmizel v rojícím se houfu mužů, z pódia se ozývalo volání po doktorovi. Černozuba a Aberlotta zatkla policie, když se snažili kvapně opustit budovu.

Následovalo osm hodin vyptávání ve valanských policejních kasárnách, ale celkem brzy se objevil kardinál Hnědáček, aby jednal jako jejich zástupce. Nedošlo k žádnému násilí. Policie se od fakulty dozvěděla, že Jæsis pochází z Texarku, navštěvoval na tamější univerzitě hodiny thona Yordina, neprošel zkouškami a byl přeložen ke svatému Stonovi. Doktor stanovil, že Jæsis i nyní trpí deliriem z horečky. Policie propustila Černozuba a Aberlotta krátce po půlnoci; odešli domů pod světlem pašijového měsíce. Jagsis tu noc zemřel ve vazbě.

Zatímco město spalo, ctihodný thon Yordin vypravil spěšného posla k telegrafní stanici na poslední vojenské základně na cestě do Provincie. Zpráva byla adresována kardinálu Urionu Benefezovi,

a společně s kopií určenou přímo císaři měla dorazit do Hanneganova města za úsvitu Velkého pátku:

OTCE CORVANYHO DNES ZABIL STUDENT, KTERÝ JE SPOLUBYDLICIM HNEDACKOVA NOMADSKEHO TAJEMNIKA. TAJEMNIK BYL VYSLECHNUT, ALE PROPUSTEN PO HNEDACKOVE INTERVENCI. VRAH ZEMREL V POLICEJNÍ VAZBE. PODROBNOSTI ZASLU BRZY. OCEKAVAM DALSI INSTRUKCE. VAS ODDANY SLUZEBNIK V KRISTU, YORDIN

KAPITOLA 10

> Je si vědom (mnich), že Bůh se z nebe na člověka stále dívá, božský zrak na každém místě vidí jeho skutky a andělé je stále Bohu oznamují.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 7

Ve Valaně, v neděli 17. dubna roku 3244, vstal Černozub ještě nad ránem a díval se, jak měsíc, nyní krátce po úplňku, zapadá za horami. Potom si vyčistil zuby popelem a vroucí vodou, ulevil si v kadibudce, oblékl se a krátký čas zbývající do svítání strávil v modlitbách. Nejedl nic, neboť ještě nepřijal svátost oltářní, a odešel z domu. Časné ráno ho přivítalo přízemními mrazíky. Zatímco kráčel na mši, přepadl jej pocit, že ho někdo sleduje. Obrátil se, ale uviděl jen jednoho muže hovořit do otevřeného okna kousek opodál a druhého, který mířil opačným směrem. Pokud v okně někdo byl, mnich ho nezahlédl. Ten muž, který mluvil do okna, byl stejný žebrák, kterého Černozub viděl na ulici o den dříve, než Jæsis zastřelil Corvanyho. Zřejmě to byl někdo ze sousedství. Mnich si začínal být jistý, že pocit, že je sledován, pramenil jen z jeho hanby. Pokračoval dál ke katedrále svatého Jana v exilu.

Bylo velikonoční ráno.

Díky účasti stovek kardinálů byla mše Zmrtvýchvstání v papežově vlastním kostele velkolepou podívanou – i bez samotného papeže. Černozub přišel včas, takže mu bylo dokonce přiděleno místo, kde měl dost prostoru ke stání i k pokleknutí; většina opozdilců čekala v davu před chrámovou lodí i před samotnou katedrálou. Dostat se po mši z budovy ven bylo těžší než dostat se dovnitř, protože mnoho z těch, kteří se hrnuli ven, se zastavovalo, aby si promluvili se známými, a překáželo v cestě. Byla to ideální příležitost k vraždě. Černozub pocítil, jak se mu dýka zabodává do boku. Držela ji ruka, která vystřelila mezi dvěma jinými věřícími, kteří okamžitě vystrašeně odskočili. Černozub si sevřel ránu a obrátil se, aby čelil útočníkovi. Byl to ten muž, co mluvil s prázdným oknem, žebrák. Mnich si všiml, jak se od něj lidé stahují, a rychle se rozhlédl. Žebrák nebyl sám, byli tu dva další. Všichni tři oblečení ve špinavých ošoupaných hadrech, dva ozbrojeni noži, třetí řetězem. Pustili se do něj přímo na vysokém schodišti katedrály, které nemělo žádná odpočívadla. Dva z nich vzápětí letěli dolů, překvapeni nečekanými bojovými schopnostmi své oběti. Někdo zavolal konstábla, jiní křičeli po papežské stráži. Původní útočník, ten žebrák, sekl mnicha přes obličej a dost možná by svou prácí i dokončil, ale v tu chvíli zadul konstáblův roh a všichni tři útočníci vzali nohy na ramena.

Černozubova zranění vyčistili a obvázali na policii, ale vzápětí mnicha podrobili úmornému výslechu. Jakýsi nedůtklivý nadporučík si vzal do hlavy, že Černozub, Aberlott, Jæsis a Crumily jsou spiklenci zapletení do jakéhosi rozsáhlejšího plánu. Mnich se však díky svému spojení s Hnědáčkem cítil prakticky imunní proti jakémukoli zastrašování ze strany policie, snad až na použití násilí. Řekl nadporučíkovi, co podle jeho názoru potřeboval vědět, a snažil se přejít mlčením všechny ostatní otázky, založené na mylném předpokladu o spiknutí.

„Žádní obyčejní darebáci by se nepokusili okrást chudého mnicha!“

„Oni mě ale nechtěli okrást, chtěli mě jen zabít!“

„Přesně tak! A proč? Museli mít nějaký důvod tě nenávidět!“

„No, vzhledem k tomu, že opravdu vypadali jako obyčejní darebáci a neměli důvod mě nenávidět, tak si je musel někdo najmout, ne?“

„A kdo? Koho za tím vidíš?“ snažil se důstojník.

„Nějakého pitomce, co si myslí, že Jæsis smrt Otce Corvanyho naplánoval a že já s tím měl něco společného!“

Nadporučík si to očividně myslel také. Nasupeně vyrazil z místnosti a zůstal venku několik minut. Černozub se modlil ke svatému Leibowitzovi. Když se důstojník vrátil, jeho chování se změnilo.

„Musíte si dávat pozor na další takové pokusy. Držte se lidí, které znáte. V noci zůstávejte doma. Také se vyhýbejte skrumážím, jako byla ta dnešní. Teď jděte před mou kancelář a posaďte se na lavičku, váš představený tu bude za chvíli.“

„Jeho Eminence sem přijde? Kvůli mně?“

„Kvůli sobě. Pokusili se zabít i jeho. Víc vám o tom může povědět jeho vlastní člověk.“

Ze sousední výslechové místnosti vyšel Wu-shin. Posadil se vedle Černozuba a v krátkosti mu popsal, jak dva neznámí muži vyzbrojení pistolemi zaútočili na Hnědáčka. Kardinál zůstal nezraněn, útočníci jsou mrtví. Policie na místě činu našla jedno bezhlavé tělo a jednu uťatou ruku, stále svírající pistoli. Bezruký vrah byl nalezen v blízké uličce. Krátce nato vykrvácel. Pokud z něj konstábl, který ho objevil, stačil něco dostat, policie si to nechávala pro sebe. Černozub se nemusel ptát, jak ti dva zemřeli. Brzy poté přinesl jeden důstojník Wu-shinovi jeho meče. Byly otřené, ale trocha zaschlé krve na nich zůstala. Sekera se zamračil, ale schoval je do pochev bez jediné námitky. Krátce nato se objevil i Hnědáček, a jakmile se vyptal na závažnost Černozubových zranění, odebrali se společně zpět na Sekretariát, chráněni dvěma ozbrojenými muži, kteří je následovali v uctivé vzdálenosti. „Přemýšlel jsi o tom, co tohle znamená, Nimmy?“

„Znamená to, že někdo udělal chybu. Už jen to, že si mě spojovali s Jæsisem… A vy, mylorde?“

„Je to stejná chyba. Pro funkčnost Hanneganovy politiky je důležité, aby geňáci, nomádi a občané žili ve stálém strachu a odporu

vůči těm druhým a byli díky své nejednotnosti lépe ovladatelní. Věděl jsi, Nimmy, věděls – že Jæsis byl podvrženec?“

„Skrytý geňák? To ne, pane! Tomu je těžko uvěřit. Viděl jsem ho svlečeného.“

„Provedli pitvu a našli příznaky. Na veřejnost se to ale nedostalo. Žádný pogrom se už neudál po celá desetiletí a neradi bychom nějaký způsobili. Ihned si přestěhuj věci. Dokud ten dav neopustí město, budeš bydlet ve sklepě Sekretariátu. Jen pro případ, že to zkusí znovu. Asi se nikdy nedozvíme, kdo ty vrahy najal, ale byli to amatéři.“

„Najali je mezi místními,“ konstatoval mnich. „Jednoho z nich už jsem tu zahlédl.“

„Možná ano, ale to vlastně nic neznamená. Telegraf z nás udělal předměstí Texarku a zprávy putují rychleji než slunce nad zemí. Naštěstí snad v půlce týdne začne konkláve. Až dorazí Benefez, nebo alespoň Corvanyho náhradník, převezme nad svými lidmi kontrolu. A nemyslím si, že kardinál Benefez najímá vrahy…“

„Jeho synovec ano,“ zabručel mnich. „Ale jen profesionály, Nimmy, nikdy žádné amatéry,“ upřesnil Wu-shin.

Když došli k Sekretariátu, velké, ale nízké budově příhodně umístěné mezi stromy, Černozub zjistil, že tři sklepní místnosti už byly zařízeny pro občasné posly či politické uprchlíky a že jednu z nich nyní obývá Sekera. Černozub si ze zbývajících vybral tu, která se nacházela blíž k záchodu, a Sekera ho okamžitě varoval: „V noci používej nočník. Za tmy z těch dveří nikdy nevycházej, pokud nebudu s tebou!“

Žádné další útoky se však nekonaly. O Velikonoční středě se konečně sešel potřebný počet kardinálů a zatímco lidé, nakažení Jæsisovou chorobou, buď pobíhali po ulicích, nazí a pološílení, nebo skučeli bolestí doma ve svých postelích, pokus o konkláve započal. Kardinálové se nejprve sešli v katedrále ke společné mši, poté vyšli ven a ve slavnostním procesí přešli náměstí a vstoupili do paláce, v němž se volba měla konat. Na jedné straně ohromného trůnního sálu byl připraven oltář a celá budova byla dočasně vysvěcena.

Kardinál Hnědáček si za své konklavisty vybral bratra Černozuba svatého Jiřího a sestru Julianu z Nanebevzetí; pravidlo, že jeho

konklavisté musí náležet ke kléru svaté Maisie, by platilo jen za jeho nepřítomnosti a on žádnou absenci neplánoval. Nimmy považoval výběr Juliany za velmi chytrý diplomatický tah, ale jeho vlastní jmenování ho nepříjemně překvapilo – dokud si nepovšiml, že Hnědáček velmi často konverzuje s Jaradem a že opat jako jednoho svého konklavistu přivezl bratra Zpívajícího tura. Nimmyho to přivedlo do rozpaků. Možná bylo správné, aby Duch Svatý při volbě papeže zvážil i politický náhled nomádů. Vlastně, proč ne? Ale při pomyšlení na setkání se Zpívajícím turem či opatem tváří v tvář přebíhal Černozubovi mráz po zádech.

Konkláve stěží započalo, když kardinál z Utahu smrtelně onemocněl a musel být omluven, takže se celé shromáždění muselo odročit pro nedostatečnou usnášeníschopnost. Černozub se vrátil do svého nového sklepního příbytku. Budovu pro jistotu sledovala policie, ale k žádnému dalšímu útoku již nedošlo.

Během tří dnů, po které kardinál předsedající konkláve prodlužoval odročení, přijelo sedm dalších volitelů z daleké severovýchodní provincie. Z telegrafní stanice dorazila zpráva, že arcibiskup texarský dorazí během deseti dnů. Sotva konkláve opět započalo, kardinál Hnědáček ve spolupráci s jedním Benefezovým konklavistou – který se přidal, aby ukázal, že není arcibiskupovou slepě oddanou loutkou – prosadil pravidlo, které papežskou stráž opravňovalo zatknout kteréhokoli kardinála-volitele, jenž by se pokusil opustit město či dokonce i samotnou budovu bez svolení konkláve. Ozvaly se prudké protesty kardinálů, kteří se obávali nákazy, ale Hnědáček ve své odpovědi zachmuřeně poukázal na vzrůstající vztek lidí v ulicích a na to, co by se mohlo stát kardinálům, pokud by opět nedokázali udržet kvórum. Pravidlo bylo posléze schváleno valnou většinou hlasů a odesláno na valanskou radnici s prosbou o pomoc při jeho prosazování. Prosbě bylo vyhověno a útěk kteréhokoli kardinála z města se stal zločinem. A tak konečně začalo hledání kandidáta, jenž by připadal přijatelný jak Duchu Svatému, tak i mnohým pozemštějším silám, a stojí za zmínku, že se tak stalo dříve, než dorazil ten nejvýznačnější ze všech světských mocných, lord kardinál arcibiskup Urion Benefez.

Město dál podléhalo nemocem.

I tentokrát byl dodržován prastarý zvyk pálení hlasovacích lístků s vlhkou slámou či bez ní, aby se docílilo vyslání signálu hustým bílým či černým kouřem vycházejícím z komína, ale zákony upravující samotnou volbu papeže se přizpůsobily požadavkům věku. Teoreticky měl být biskup římský volen klérem římským, zamčeným v uzavřeném domě (con clave) až do chvíle, než dvě třetiny z nich dojdou ke shodě. Po tisíce let byl každému novému kardinálovi, ať už žil kdekoli, přidělen jeden z římských kostelů, jehož udržování bylo pak jeho povinností a jehož jméno se stalo součástí jeho titulu: kardinál Elia Hnědáček, diákon svaté Maisie v Novém Římě. Nyní však bylo kardinálů víc než kostelů v Novém Římě i Valaně dohromady.

Čas od času městem procházely skupinky demonstrantů, které se shromažďovaly na náměstí svatého Jana a skandovaly protestní slogany. Pátého dne konání konkláve už lidé házeli na dveře paláce kamení a papežská stráž, stále ještě ve smutečních barvách za zesnulého papeže, byla vyslána, aby obnovila pořádek. Žádný z vojáků však nechtěl prolít krev, takže byli během chvilky odzbrojeni. Civilní policie si s davem také nedokázala poradit, protože nehodlala použít střelné zbraně. Houfy lidí se scházely a rozcházely, jak se jim zachtělo. Vystrašení kardinálové hlasovali celé tři dny. Jakmile se totiž hlasovalo, lidé se odebírali jinam – i když pár jednotlivců čekajících na bílý kouř zůstávalo vždy.

Občas se některý kardinál, většinou nemocný, pokusil opustit město, byl chycen a přivlečen zpět do paláce, kde byla v jedné z místností přiléhajících velkému konklávnímu sálu zřízena provizorní nemocnice. Volitelé mohli hlasovat i z postelí, což bylo provedeno tak, že předali svůj hlas jednomu ze svých konklavistů, který jej pak nad hlavou – aby bylo vidět, že nedochází k žádným výměnám – donesl až k oltáři a vložil do kalichu. Lidé venku se však předčasným a nerozhodným hlasováním nedali ošálit nadlouho. Dvoukřídlá bronzová vrata zvenku zablokovali bytelnou dřevěnou konstrukcí, kterou kovář ukotvil do olověných závěsů vrat dlouhými železnými hřeby. Kromě toho také zatloukli okna.

Během šestého dne věznění kdosi vyšplhal na střechu paláce a s pomocí perlíku a páčidla odstranil několik hliněných tašek. Další

muž se sekerou prorazil díru do dřevěného trámoví pod taškami. Hned nato začali na lanech vytahovat kbelíky s pomyjemi a za všeobecného veselí je lili dovnitř. Dámám z valanské vyšší společnosti bylo znemožněno přinášet nouzové zásoby, protože kuchyni obsadili buřiči. Nakonec odřízli i přívod vody do paláce.

Kardinál s nejzvučnějším hlasem vylezl do rozbitého okna a začal na dav řvát nenávistné klatby. Exkomunikoval každého, kdo z náměstí do pěti minut nezmizí. Zástupy mu tleskaly a povzbuzovaly ho, jako by jim oznamoval dobré zprávy. Ve skutečnosti mu v tom rámusu nikdo nerozuměl ani slovo.

Později odpoledne jeden kardinál s průjmem vykřikoval, že záchody přetékají, protože sluhové pracující venku nebyli vpuštěni, aby je vyprázdnili. Všechny žádosti o svíčky a olej do lamp byly zamítnuty. Palác začínal smrdět jako místní vězení, kdyby ho někdo vykouřil kadidlem. *Konkláve* teď bylo skutečně ‚s klíčem'. Také s hřebíky a prkny. Kardinálové měli k dispozici dost polních lůžek, ale jejich konklavisté spali na zemi.

Černozub seděl opřený o zeď a zůstával ve střehu pro případ, že by ho jeho pán potřeboval. Díval se, poslouchal, čichal a snažil se potlačit strach. V Hnědáčkových službách získal velkou sebedůvěru. Také to, že se dokázal ubránit útočníkům, mu hodně dodalo. Bylo příjemné vědět, že vyrostl. Nebylo to tím, že by se nějak změnil – vnímal to spíš jako rozvoj svých stránek, které dosud ponechával ladem. Rubem celé věci však bylo, že se takovým vývojem stával světštějším.

Hnědáček mu pokynul. „Promluv s co nejvíce konklavisty. Zjisti jejich názory na kardinála Nauwhata a opata Jarada. Hlavně na Nauwhata."

„Ano, pane. Mylorde." V tu chvíli někdo zvenku rozbil další okno a mnich se nervózně otočil za hlasitým cinkotem rozsypaného skla.

„Byl jsem na čtyřech konkláve, ale něco takového jsem ještě nezažil," vrtěl hlavou Hnědáček. „Ta nemoc snad způsobuje šílenství!"

Černozub se vydal počítat hlasy. Chodil od kardinála ke kardinálovi, ale nemluvil přímo s nimi – vždy oslovoval jejich pomocníky. Potom však dorazil k opatu Jaradovi. Sebevědomí, které

mu tak pomohlo při jednání s policií, zmizelo jako pára nad hrncem. Mohl přistoupit k bratrovi Zpívajícímu turovi, který zde byl přítomný jako opatův konklavista, ale místo toho padl na kolena a políbil Jaradův prsten. Opat ho jemně vytáhl na nohy a usmál se, ale neobjal ho – a oslovil ho jménem, aniž by k němu připojil slůvko ‚bratře'. „Chtěl jsi se mnou mluvit, můj synu?"

„Dome, můj pán mě posílá, abych požádal o radu, co se týče možné nominace kardinála Sorelyho Nauwhata."

„A chce tu radu ode mě, nebo ode všech?"

„Ode všech, dome."

„Pak mu vyřiď, že pokud není proti Duch Svatý, já jsem pro," usmál se opat na Černozuba a odvrátil se.

„A co se týče nominace kardinála Jarada Kendemina?"

„Duch Svatý i já jsme oba proti. Je to vše?"

„Ne tak docela."

„Toho jsem se obával."

„Chtěl bych požádat, aby opat požehnal mému propuštění z řádu."

Jarad se na něj podíval nepřítomným pohledem: „Já byl tím knězem, který ti udělil svátost vysvěcení, pamatuješ?"

„Ovšem."

Jarad sepjal ruce, zahleděl se do temnoty pod stropem, a promluvil k Bohu: „Cožpak ty jsi někdy vzal zpět svá vysvěcení?"

„Nikdy," přistoupil k nim kardinál Hnědáček. „Copak, máme tu nějaký problém?"

„O žádném nevím," zvolal Jarad a položil mu ruku na rameno.

„Ani ty ne, Nimmy?"

„Já jeden mám. Kdy a jak budu konečně laicizován?"

„No, tak to zčásti závisí tady na opatovi."

„A bez jeho svolení to musí rozhodnout papež?" Černozub přejel pohledem na Jarada, všiml si jeho vzteku a všiml si i toho, jak svůj vztek ovládá. Opatovy rty se pohybovaly v tiché modlitbě. Hnědáček zatím odpovídal:

„Ale ne, ono to k papeži dojde tak jako tak, ale pokud opat souhlasí, svolení Svatého Otce je prakticky jisté." Hnědáček tázavě pohlédl na Jarada, který pustil jeho rameno a hluboce dýchal, aby se uklidnil.

„A pokud opat nesouhlasí, je prakticky jisté zamítnutí?“ Černozub také hleděl na Jarada. „Ne,“ zavrtěl hlavou Rudý diákon, „papež by zřejmě požadoval osobní rozhovor. V tvém případě jsem si tím jistý.“

Jarad se obrátil přímo k Černozubovi: „Předpokládám, že ti dlužím slyšení. Chceš si se mnou o tom promluvit? Až to tady skončí, přijď za mnou.“

„Děkuji vám, dome!“

Černozub se obrátil k odchodu, Hnědáček s ním držel krok. „Chceš být laicizován, nebo se jen toužíš hádat s opatem? On tě nechá jít, jenom ho nesmíš rozzuřit víc, než se ti už povedlo! Nech to být, Nimmy. Není z tebe zrovna nadšený, tak to nedělej ještě horší.“

Mnich odtamtud odešel, co nejdál mohl. Z jeho sebedůvěry nezbyla ani kapka na dně. Stýskalo se mu po opatství. Toužil po Jaradově požehnání nebo alespoň po nějaké známce odpuštění. Pokračoval v agitaci, ačkoli mu bylo jasné, že jediné, čeho chtěl Hnědáček docílit, bylo rozšířit povědomí o tom, že zvažuje Sorelyho Nauwhata. Snaží se je oklamat, pomyslel si Černozub. A nebo také ne. Severozápadní část církve byla pravděpodobně spokojenější, když bylo papežství na druhé straně Planin. Z Valany se ji papež snažil řídit mnohem více než kdysi z Nového Říma. Nauwhat byl zastánce okamžitého návratu, i přes to, jak nepřátelsky se kardinál Benefez stavěl k nezávislosti severozápadu ve věcech liturgie a katolického učení. Pokud Černozub dobře porozuměl skrytým narážkám svého pána, Hnědáček předhazoval církevním ohařům falešnou stopu, aby je odvedl od politiky k teologii. Na druhou stranu – Sorely Nauwhat by možná opravdu byl vhodným mužem pro nejvyšší post.

Zvenku se začalo ozývat opakované skandování: „Zvolte papeže! Zvolte papeže!“ Tu a tam se měnilo na: „Zvolte Ámena! Zvolte Ámena!“ Zvenčí přišla zvěst, že Otec Drozdík opustil svou jeskyni a zamířil do hor a že výbor občanů pátrá po jeho stopách. Černozub se modlil ke svatému Leibowitzovi a snažil se dodržovat svůj breviář, ale modlit se uprostřed takového rámusu mu nešlo ani zdaleka tak dobře, jak se to zřejmě dařilo opatu Jaradovi.

K tomu dostával pořádný hlad.

Kardinál arcikomoří Hilan Bleze se vyděšeným prelátům pokoušel předzpívávat *Veni Creator Spiritus*, ale bez valného úspěchu. Přes lomoz na střeše, bušení na okna a dveře, cákání vylévaných pomyjí a změť ustrašených konverzací stovek volitelů a jejich konklavistů nebylo hymnus vůbec slyšet.

O dvě hodiny později, možná jako odpověď na invokaci Ducha Svatého, někdo dírou ve střeše vhodil dovnitř živého ptáka. Hned poté díru zakryl, aby opeřenec nemohl uletět. A nebyla to žádná holubice, ale sup, kterého okolní dění k smrti vyděsilo. Zmateně létal katedrálou sem a tam. Když se konečně usadil, vybral si k tomu ohromný krucifix, který visel na řetězech upevněných na střešním trámu přibližně mezi hlavní chrámovou lodí a oltářem. Několik kardinálů začalo ječet cosi o osudových znameních a Božím varování.

Hnědáček vyšplhal přímo na provizorní oltář a zařval: „Ticho! Ve jménu Božím, ticho!“

Díky znesvěcení oltáře si získal pozornost. Konečně zavládl klid.

„To, co vidíte a slyšíte, je skutečně naším Božím trestem! Nyní je povinností této kongregace pozvat Otce Ámena a nechat jej promluvit! Měl by být jedním z nás! Vyslechneme ho a vyslechneme ho hned! Co na to říkáte?“

„Slez odtamtud dolů, Elio!“ vykřikl opat Jarad.

„Neslezu, dokud se o tom nebude hlasovat!“

Mezi kardinály zaznělo nesouhlasné mumlání, dokonce i několik pobouřených výkřiků, ale za zdmi paláce se v tu chvíli ozvalo několik tlumených výkřiků a dav zničehonic umlkl. U rozbitých oken se objevili pozorní posluchači.

„Mlčte! Nechte jako první hlasovat proti!“ zvolal Hnědáček. „Bude jednodušší je spočíst. Ti, kteří odmítají vyslechnout Otce Ámena, nechť zvednou ruce.“

Ukazoval na hlasující a počítal je nahlas. „Sedmnáct! Ámen Drozdík k nám promluví!“ kývl a slezl.

V rozbitém okně nad ochozem kůru se objevila tvář jednoho z valanských policistů. Hnědáček a kardinál arcikomoří zmizeli ve dveřích a brzy se objevili na ochozu, aby si s důstojníkem promluvili. Vykřikoval jejich slova k davu. Díra ve stropě byla odkryta, aby pták

mohl odlétnout, ale vyděšený opeřenec si toho nevšímal a dál seděl na kříži, přímo nad znamením INRI. Dav venku řval nadšením.

Brzy byla odkryta některá okna, ale k uvolňování dveří se zatím nikdo neměl. Za dvě hodiny začalo odklízení hoven z přeplněných záchodů. Dírou ve stropě byly spuštěny košíky s nakyslým žitným chlebem pokrytým černými skvrnkami a dokonce se rozběhla i vodní čerpadla. Krátce poté se však opět ozval řev, to když sup zničehonic slétl z kříže na podlahu, přilákán smradlavou hroudou odpadků na dlaždicích. Nakonec byli dovnitř vpuštěni tři sluhové, aby ptáka odehnali a setřeli pomyje z podlahy.

Zmatek se uklidnil, byl obnoven pořádek. Jediným zvukem v paláci zůstala směsice škytání, skučení, vzdychání a sténání nemocných, směsice, která spolehlivě přehlušila veškeré šeptané rozhovory a vracela se v ozvěnách od zdí a klenby velké, dočasně posvátné jeskyně. Světlo sláblo, přicházel soumrak. Sluhové začali zapalovat svíce, ale jen několik kardinálů zůstalo vzhůru. Zkyslý chléb byl sněden, většina vody vypita, ale i tak noci vládl hlad, žízeň a strach.

Černozub zaslechl rozhovor texarského konklavisty s jednou z abatyšiných pomocnic:

„Všichni vědí, že si kardinál Hnědáček sundal rukavičky. Na jaře odjel do Leibowitzova opatství a najal si tam tajemníka a osobního strážce. A kdo je tím osobním strážcem? Texarský zločinec na útěku, bývalý kat Wu-shin, odsouzený k smrti za zradu. A kdo je tím tajemníkem? Uprchlík z hordy Sarančat, který k Texarku nechová nic než nenávist. V hordě ho vychovali, aby pohrdal říšskou civilizací, a navzdory tomu získal v opatství vzdělání. A přátelil se s Corvanyho vrahem! Kardinál diákon pranýřoval našeho učeného thona Yordina a současně očerňoval kardinála Benefeze, načež málem vyhlásil texarské církvi válku! A teď nám podsouvá jakéhosi horského poustevníka, který ani neumí pořádně latinsky a Nový Řím by ho vystrašil k smrti, a chce, abychom jej zvolili jako příštího biskupa Nového Říma – opět in absentia! Vypadá to, že by kardinál Hnědáček viděl raději všechny papeže in absentia! Ať už by můj pán z respektu k Ámenu Drozdíkovi volil jakkoli, kvůli kardinálu Hnědáčkovi se bude muset zdržet. Tím jsem si jistý.“

Nicméně dvacet nutných hlasů bylo tiše shromážděno a Ámen Drozdík se stal papežským kandidátem ještě dříve, než se dostavil na svou řeč.

KAPITOLA 11

> Pro závažnost mlčenlivosti se proto má i dokonalým žákům dávat svolení k řeči jen zřídka, i kdyby šlo o rozhovor užitečný, svatý a poučný.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 6

Ámen Drozdík nebyl ochotný navštívit konkláve, ale také nebyl dost silný, aby ve své neochotě mohl vzdorovat davu, který ho tam krátce po ránu odvlekl. Nakonec, aby uklidnil lid i osazenstvo Papežského paláce, tedy starý černošský poustevník souhlasil, že ke kardinálům promluví. Aby to mohl učinit – vzhledem k tomu, že jeho statut kardinála *in pectore* (udělený mu jeho bývalým pronásledovatelem) byl mnohými zpochybňován, souhlasil umírající kardinál Ri, že z něho učiní svého zvláštního konklavistu. Ochotné ruce pomohly starci oknem na balkon, načež byly dírou ve střeše spuštěny další košíky zkaženého chleba a džbánů s vodou.

Jednání konkláve bylo přítomno několik písařů, jejichž úkolem bylo zapsat každé řečené slovo – a později svůj zápis předložit jednotlivým řečníkům k úpravám či zamítnutí – ale ti z prelátů, kteří skutečně vydrželi naslouchat zdánlivě nekonečné homílii starého poustevníka, byli ochotni přísahat, že zapisovači usínali a žádný z nich nezaznamenal kázání v celé jeho délce. Zpočátku však všichni naslouchali zvědavě.

O Ámenu Drozdíkovi kolovaly po venkově zvláštní zvěsti. Někteří stařešinové tvrdili, že poustevník při měsíčku tiše prochází po horských stezkách a mluví s antilopami, horskými duchy a zmrtvýchvstalým Kristem. Jiní si byli jisti, že ho v ranním šeru

viděli létat nad vrcholky stromů a že ve své jeskyni skrývá hady, mumii starého Žida a zázračnou geňačku. Někdy navštěvoval farmy a přivolával jim déšť. Byl to muž velmi vychytralý a lstivý. Říkalo se, že seslal jakési kouzlo na papeže Lina VII., který ho jakožto biskup denverský přinutil k odchodu na odpočinek, a to kouzlo stálo za jeho častou přítomností v Papežském paláci po dobu Linovy vleklé choroby. Bud si ho tam papež volal, aby Ámen ono kouzlo zrušil, nebo aby léčil nemoc, jejíž příčinu nedokázal odhalit žádný z lékařů. (Krom toho byl Černozub svědkem poustevníkovy proměny v kočku a zpět, ale současně přiznával, že je krátkozraký a jeho očím by prospěly brýle. Důvod, proč si je nepořídil, netkvěl ani tak v jeho chudobě jako ve strachu, že ostrý zrak by zahnal jeho občasné, halucinacím podobné vhledy do lidských duší i věcí.)

Kacíři i svatí muži vykonávali do Ámenovy jeskyně pouti.

Děti bezbožných rodičů mu házely kamení na dveře a nazývaly ho sodomitou, a bylo pravdou, že ho často navštěvoval kardinál Hnědáček, který sloužil jako zpovědník většině prominentních hříšníků ve městě. Těhotné ženy za poustevníkem přicházely, aby jim požehnal bříška, a za malý dar ochotně promluvil s horskými duchy, které nazýval jmény svatých a kteří se starali o počasí dokonce i na západních Planinách, a vyzvěděl od nich nejlepší čas pro setí či sklizeň či šlechtění ovcí.

Nyní však tento starý černoch s kudrnatou hřívou bílých vlasů promluvil ke kardinálům v konkláve, a to přesně stejným tónem, kterým jednal s Černozubem kajícníkem. Vystoupil v roli stárnoucího zpovědníka, který hříšníky kárá s velkou dávkou taktu a současně nemilosrdně zkouší jejich mysli nejrůznějšími paradoxy a občasnou zmučenou syntaxí.

Objal publikum svýma dlouhýma, kostnatýma rukama, a začal: „Ctihodní otcové, Vaše Eminence, mezi námi je prosťáček bez postavení, sedí tu jako zvěd uprostřed nepřátelského tábora. Právě jemu je mé kázání určeno.“

Arcibiskup apalačský vyskočil a vykřikl: „Ukažte nám ho, Otče! Zavolejte zřízence!“

„Skutečně je zde bez našeho svolení, to ano,“ Drozdík gestem vrátil stráže zpět na posty. „Ale zůstaňte prosím sedět. Onen

prosťáček je mezi námi již od samého začátku a bude tomu tak i nadále. Svým vyzvídáním totiž slouží samotnému Ježíšovi – té straně, jíž je tato konkláve skutečným nepřítelem.“

Katedrálou zašumělo spravedlivé rozhořčení a protesty odkazující na Ducha Svatého a apoštolské následnictví, ale brzy opět utichlo.

„Ten prosťáček, sedící mezi námi, je zvědem našeho svědomí. Pocity provinění nemají žádné postavení, nepatří do žádné společenské vrstvy. Nemůže to být například kardinálovo svědomí nebo žebrákovo svědomí. Vztahuje se vždy k nahému muži, úplně odhalenému. A k nahé ženě.“ Abatyše n’orská sebou cukla, ale Drozdíkův pohled se jí vyhýbal. „V něm nebo v ní, Otec dává život Synovi.

Mluvím k tomuto nahému prosťáčkovi, ať už zastává jakýkoli úřad. Úřad bojuje s úřadem, postavení s postavením. Zápasí spolu i původy, kraj s krajem. Chce prosťáček jednoho jediného papeže, papeže pro každého? Pak ho nechme, ať zahodí úřad, postavení i kraj svého původu a prosme Boží milost, ať hlasuje coby ryzí člověk.“ Otec Drozdík dokončil svůj uvážený úvod a začal přeskakovat z tématu na téma.

Zpočátku se věnoval hlavně otázce návratu papežství do Nového Říma, která sice nebyla blízká jeho srdci, ale považoval ji za nejdůležitější. K naprostému překvapení svých valanských stoupenců, davu čekajícího před vchodem, již od první chvíle jasně podpořil bezpodmínečné obnovení papežství Nového Říma v jeho původním prastarém sídle. Dokonce i Hnědáček, který se počítal mezi jeho přátele, vypadal, jako by ho toto odhalení vyvedlo z míry.

Jedině kardinálové z Denverské republiky požadovali, aby se exil stal permanentním stavem, a i oni byli opravdu šokováni. Vždy se zdrželi nazývat exil Exilem a navrhovali, aby se jméno Valana změnilo na ‘Řím‘. Jejich pohnutky byly podloženy dobrými argumenty, ale i tak se shodli s lůzou venku v ulicích, že ukončení exilu by znamenalo konec i pro Valanu. Nicméně valanská frakce zastávala v konkláve jen mizivou menšinu. Všichni ostatní chtěli, aby se papež vrátil do Nového Říma. Ostrý názorový střet tkvěl v tom, za jakých podmínek se návrat uskuteční, a v požadavku, aby Říše provedla v okolních krajích úplnou demilitarizaci.

Konkláve ustrnulo na mrtvém bodě.

Obecně vzato, Dálný východ a Západ se spojily proti středu, v němž stál Texark a jeho vazalské státy podél Velké řeky. Našli se také volitelé, pro něž otázka valanského exilu neznamenala nic zásadního a hlavní váhu přikládali jiným problémům. Jedním z nich byla například emeritní kardinálka Buldyrková. Pocházela z dalekého severovýchodu a na minulých dvou konkláve podpořila Západ, nicméně v nynější volbě se klonila spíše k Benefezovi, protože se prý změnil jeho postoj k vysvěcování žen na kněze. Benefez však zatím nedorazil, aby potvrdil příchylnost svých konklavistů, a hlas této dámy tedy ještě nebyl jistý. Kardinál Hnědáček dělal, co mohl, aby ji svým šarmem konvertoval zpět na svou stranu, a ona zase napřela svůj šarm ke svedení jeho femininní stránky.

Černozub si chvílemi zapisoval poznámky, ale stařec mluvil příliš nesouvisle. Špatně citoval Písmo svaté. Odříhl si. Trochu vylepšil předchozí výrok. Prdnul si. Omluvil se za své slabosti. Vyprávěl o svém dětství na severozápadě. Přešel k poučkám o stodolách. Vyzdvihoval moudrost bezduchého Boha. Jedna z pasáží proslovu, kterou písaři pečlivě zaznamenali a kterou Ámenovi odpůrci později použili proti němu, zněla takto:

„Všechny tyhle řeči o církvi, státu a příčinách schizmatu mi připomněly jeden příběh. Když se kněží ptali Ježíše, zda mají platit daně tehdejšímu Hanneganovi, Ježíš si od nich půjčil minci a zeptal se, čí hlava je na ní vyražena. ‘Hanneganova‘, odpověděli. A tak jim odpověděl: ‚Zaplaťte Hanneganovi, co je Hanneganovo, a Bohu, co je Boží‘. Potom schoval minci do kapsy a usmál se. Když po něm kněz chtěl minci zpět, Ježíš se ho zeptal: ‚Komu myslíš, že patří Hannegan?‘ Když nikdo neodpovídal, připomněl jim: ‚Země patří Otci ve své plnosti, jakož i svět a všichni, kdož tam přebývají.‘ To je samozřejmě jen jiný způsob, jak říct: ‚Lišky mají své nory, ale Syn Člověka nemá kde složit hlavu.‘

A tak Ježíš vrátil minci a šel spát pod jeden z Hanneganových mostů, společně s Petrem a s Jidášem. Kněz odešel domů, zaplatil daně a sepsal žalobu.“

V tu chvíli Drozdík ztratil nit týkající se Nového Říma a Valany.

„Můžete se ptát, proč vlastně Jidáš, Petr a Ježíš spali pod mostem?“ odklonil se od tématu, „Jidáš k tomu měl dobrý důvod, víte? Někdo mu ukradl koně a byl příliš unavený, než aby šel pěšky do hostince. Petr měl také dobrý důvod: na hostinec neměl peníze. Ježíš žádný důvod neměl, vůbec žádný. Ježíš se *rozhodl* spát pod mostem. To je svoboda. To je opodstatnění. Takové je přemítání.“

Dalšího zkreslení Písma svatého, opět později použitého proti němu, se dopustil těmito slovy:

„‘Jakého zisku docílí člověk, který získá celý svět, ale ztratí svou vlastní duši?‘ Už dříve jsem mluvil o tomto světě a o tom, komu patří, ale mohli byste se ptát, co je to ta vlastní duše, kterou můžeme ztratit? Duše, ať už jsoucí či nejsoucí, je místem utrpení. Když se Ježíš narodil, rozhlédl se a řekl své matce: ‚Od nejvzdálenějšího k nejniternějšímu, to já sám jsem tím trpícím.‘ Toto mi řekl kardinál Ri, jehož jsem konklavistou. A je to též základní pravdou víry: *Já jsem* znamená ‚Já trpím.‘ Ale proč trpím? Je to Boží pomsta na vlastním synovi? Ne, je to způsobeno tím, že já, má duše, se stále snažím uchopit svět a získat jej pro sebe, jenže svět má ostré zuby. A ostny. To je druhou pravdou víry.

Svět je také kluzký a vykrucuje se. Sotva si už myslím, že jsem ho pevně zachytil, popíchá mě a vyklouzne mi. Také z něj může umřít část, která je drahá mému srdci, a já klesnu pod tíhou žalu a vědomí ztráty – to je následek hříchu.

Ale existuje způsob, jak přestat sahat po tomto kluzkém světě, jak přestat trpět a hladovět. To je třetí pravdou víry. Tuto třetí pravdu, ctihodní otcové, bychom mohli nazvat ‚Cestou Kříže‘. Vede do Golgothy. Pro toho z vás, kdo se stane papežem, vede do Nového Říma.“

Návrat k tématu přišel s nemilosrdnou náhlostí.

„Mluvím zde o základních věcech. Čtvrtá pravda víry je nazývána ‚Zastávky na Cestě Kříže‘,“ zagestikuloval k malbám na stěnách katedrály.

„Ctihodní otcové, říkám vám o Novém Římu toto: Cesta Kříže končí tam, na poslední zastávce. Papež musí jít zpět do Nového Říma stejně jako do Golgothy a nechat se tam ukřižovat. Hannegan dostane svou minci, která tak jako tak patří Bohu – chápeme-li správně jeho

ironii – a Petr bude mít své ukřižování. Když Benedikt v minulém století utíkal z Nového Říma, Ježíš se mu zjevil a zeptal se: ‚Quo vadis‘, ale Benedikt si ho spletl s nomádem, odpověděl: ‚Ad Valanam‘ a ani se neotočil. To jsem slyšel od jednoho z vás.“ Usmál se na jednoho z texarských konklavistů, jejichž obličeje během projevu vystřídaly mnoho výrazů: od počátečního nepřátelství přes údiv až k pobouření. Nakonec převážil ostražitý souhlas, protože ať už shledávali Ámenovy předpoklady, na jejichž základě dosáhl ke svým závěrům, pro texarského monarchu jakkoli nelichotivé, výsledný závěr se s jejich stanoviskem naprosto shodoval: papežství by se mělo vrátit domů bez jakéhokoli ústupku ze strany císařského vládce Texarku.

Většinou tichý, ale dnes podivuhodně matoucí muž mluvil celé odpoledne. Sluhové začali rozsvěcet lampy, a on stále mluvil. Černozub si v jednu chvíli trochu zdříml a když opět zvedl hlavu, uviděl, jak se kuguár v potrhané sutaně mění zpět ve starce s tmavě hnědou pletí a rozčepýřenými bílými vlasy.

Ámen Drozdík držel řeč, která se stala jednou z nejslavnějších událostí v historii církve – to uznávali i ti nejzavilejší kritikové. Následují některé citace, správné i nesprávné, v podobě zapsané přítomnými písaři:

Ámen mluví o Pádu a jeho následcích: „Ctihodní otcové, plodem stromu bylo přemítání. Z přemítání vyvstalo dobro a zlo. Ďábel je přežvýkavec s rozštípnutými kopyty. Had Satan přežvykoval duše a naučil ženu přemítat, načež to ona naučila muže. Ať už děláte cokoli, nepřemítejte! Pomazaný nikdy nepřemítá. Kráčí z hrobky přímo do pekla – či vystoupá do nebe, pokud se mu zrovna zachce.

Ale pokud už jste přemítali, a tak hřešili skrze smilstvo, zuřivost či chtivost, nikdy se nestyďte za své viny. Stud není nic jiného než pýcha, pýcha nic jiného než stud. Vaše pýcha je váš stud, váš stud je vaše pýcha. Dívají se každý jiným směrem, stud i pýcha, protože když stud pohlédne zpříma do očí pýše a pýcha zas jemu, oba okamžitě zemřou. V téže chvíli se člověk rozesměje, protože si uvědomí, že si ty dva dlouho choval v srdci a bláhově je držel odděleně. Jakmile pocítí, že jsou jedním a tímtéž, navždy se od nich

oprostí, zbaví se jejich hříchu. Nicméně pozor – viny se nezbaví, protože ta není pocitem.

Když pochopíš, že jsi zhřešil, a kaješ se za svůj poklesek, *nikdy* si nepřej, aby ses onoho hříchu vůbec nedopustil. Raději si přej, aby jej Bůh na své tajemné cestě obrátil v dobré, protože tvůj hřích se již zapsal do minulosti Jeho trvajícího stvoření světa. Přát si, aby se nestal, znamená odporovat Jeho vůli."

Ámen o pravdě: „Pravda je lstivě ohavné slovo Páně, ctihodní otcové – *subtile ad infandum* je jeho slovo."

Ámen se vrací ke své řeči o místu člověka v Božím světě: „Což nevíte, že Ježíš Kristus je ve vesmíru osamělý a bez přátel? Což nevíte, že Země ve své úplnosti patří Stvořiteli? Co jiného *toto* znamená, ctihodní otcové, než že lišky mají své nory, zatímco Syn Člověka nemá kde složit hlavu? Často spí pod mosty.

Co je Bůh, že jeho dbáš, a co je Syn Boží, že jeho navštěvovat máš?

Ten, kdož se nachází v Boží blízkosti, je v nebezpečí. Může totiž být tak osvícený, až z toho oslepne. Světlo je pro tebe tak jasné, že již Boha nikdy neuvidíš."

Amen upadá do vytržení a káže o muži, ženě a Trojici: „Bůh žije v nitru Syna. Či Dcery." Kývl k abatyši n'orské. „Jeho trůn – víte, ono je na něm větší horko než v pekle. Dokonce ani sám ďábel by na něj nedokázal usednout. Ale vy to dokážete. Já to dokážu. Sedíme v klíně Božím a víme, jaká je božská přirozenost – zevnitř. Jsem Bůh ve středu Slunce, jsem větší než já sám. Jsem taktéž Ježíš. Duchem Svatým – také jsem. A samozřejmě – jsem i svatou Pannou. Měl by se stydět každý, kdo o Bohu mluví ve třetí osobě."

Pokračoval v kázání a otevřeně hlásal to, co Černozub rozpoznal jako dogma tak zvaného starého Severozápadního kacířství. Většina publika však byla v té chvíli příliš ospalá, než aby si toho všimla.

„Odkud přišla Trojice a svatá Panna? Nevyslovitelné Božství si zívlo a oni se objevili. Panna je oslavné ticho, do něhož Otec skrze Svaté Vydechnutí zazpívá Slovo a zplodí tělo uvnitř jejího těla od samého počátku. Před Stvořením Bůh nebyl Bohem. Ale za tímto hrůzostrašným čtyřnásobným Bohem že je nerozlišené Božství.

Toto říkat je však nesprávné, ctihodní Otcové. Už jen zmínit to znamená lhát. Božství? Opovážit se jej nazvat jménem či na něj i jen činit narážky znamená zcela se s ním minout – ačkoli jsme do něj zcela pohrouženi. A přesto je právě jednota s tímto dokonalým Božstvím cílem, o který se opovažujeme usilovat. V oné jednotě je duše jako sklenice vody přelitá do obrovského oceánu. Její identita jakožto identita jedné určité sklenice vody se rozplyne do identity tohoto oceánu. Nic neztratí. Nic nezíská. Vrátila se domů."

„A ve svém hříchu jsem i váhami smrti," dodal. Zřejmě ho to napadlo až dodatečně.

Bratr Černozub si brzy uvědomil, že se publikum nechalo starcovým zbožným nadšením uchvátit jen nakrátko a nyní již přestalo pozorně naslouchat slovům.

Na Ámenovi bylo něco úchvatného. Dokázal být sám sebou tváří v tvář davu a získat si jeho přízeň pouhou silou svého ducha – jenže pokud to trvalo celé hodiny, ztrácelo to na působnosti. Kardinálové se začali obracet jeden k druhému a dokonce i vstávali, tiše přecházeli po trůnním sále a vedli šeptané hovory.

Bylo již k ránu následujícího dne, když Ámen požehnal svému nepozornému posluchačstvu a posadil se. Promluvil se celou nocí. Byl to první z mnoha zázraků, kterými nový papež proslul. Ačkoli kázal sedmnáct hodin bez přestávky a nevypil přitom jedinou sklenici vody, neochraptěl. Umluvil publikum do naprosté malátnosti. Ranní paprsky slunce dopadaly do sálu okny obrácenými k východu. Jediný starcův přítel kardinál Hnědáček vyslovil: „Ámen," protože ke konci naslouchalo již jen málo kardinálů, ale hrstka z nich naslouchala skutečně pozorně. Ostatní většinou spali. Ti zbylí si četli ve svých breviářích či ve dvojicích politikařili a dokonce přecházeli od trůnu k trůnu.

Takhle zrána si sedící biskupové šeptali se sousedy a hihňali se jako nevinné dívenky.

Když Hnědáček zakončil své kázání slůvkem: „Ámen," Drozdík zase vstal a popleteně se zeptal: „Prosím?" –a v tu chvíli, jako by je ovanul Duch Svatý, těch několik pozorných posluchačů vyskočilo a odpověděli: „Ámen!" tak procítěně, že strhli i ostatní, a sálem se ozval chór provinile znějících *amen*.

A to bylo vlastně vše. Ámenův proslov nezískal svou proslulost již tehdy. Stejně jako mnoho jiných ukázek velkého řečnického umění v lidských dějinách, i Drozdíkova slova působila na posluchačstvo spíše matoucím dojmem, ale konkláve nakonec i přes to divné kázání starce ze zoufalství zvolilo. Proslov ožil až mnohem později, když si lidé pozorně četli přepis a neuspořádané poznámky, a jedni jej proklínali jako to nejodpornější kacířství, jiní Ámenova slova velebili jako Bohem dané nové Zjevení. Jen Hnědáček.a těch několik dalších, kdo Ámena dobře znali, v jeho kázání slyšeli totéž co ve štěbetání ptáků, v němž každý rozezná přesně ta slova, která slyšet chce.

Drozdíka zvolili ještě dopoledne, dřív, než davy začaly házet kamení na bránu. Kardinál Ri ležel na svém polním lůžku mrtvý. Starý Otto e'Notto dočista zešílel. Chodby paláce byly plné zvratků a výkalů. Více než pětadvacet kardinálů sklátila nemoc a pět dalších museli jejich konklavisté s nemalými potížemi udržovat mimo, aby jim zabránili v násilnostech. Ke zvolení došlo bez dalších debat před polednem.

K překvapení většiny přítomných, včetně Černozuba, starý muž skutečně odpověděl: „*Accepto*," a nazval se svým vlastním jménem, papež Ámen, s čímž mnozí vyjádřili nesouhlas. Bylo to v rozporu s jednou z nejstarších tradic. Samozřejmě se objevilo i několik mdlých protestů před volbou.

„Vždyť řekl, že pomazaný kráčí přímo do Pekla!" stěžoval si opatovi kardinál z jihovýchodu.

„'Z hrobky' sestoupil do Pekla," doplnil Jarad. „A třetího dne povstal z mrtvých a zamířil k Nebesům. Přijde mi to dostatečně ortodoxní."

„Ale jen pokud se mu zrovna zachce! A nazval slovo Páně ohavným!"

„Malé přeřeknutí," upokojoval jej Hnědáček. „Chtěl říci oslavným."

„Ne, řekl: 'Lstivě ohavné!' To jsou vlastnosti ďábla! Had byl nejlstivějším ze zvířat. Slovo Páně je Satan?"

„Ale no tak!" chlácholil ho opat. „Myslím, že jste se skutečně přeslechl. *Verbum subtile atque infandum*. To znamená jemně

utkaný, avšak nevyslovitelný. Nebo vytříbený, avšak nevyslovitelný. Pravda tak stěží znatelná, že se nedá postihnout slovem. Mlčení Kristovo. A když to Drozdík říkal, odkazoval se v gestech na všehomír.“

Konkláve se nakonec jednohlasně dohodlo na jedné věci: Pokud existoval člověk schopný vrátit se do Nového Říma jako hlava církve a stát se Petrem pro vládcova Cézara bez jakýchkoli projevů strachu, byl to právě Ámen (kardinál *in pectore* jmenovaný Linem VII., jak nyní mnozí ochotně připouštěli) Drozdík. Nicméně jeho zvolení bylo také následkem strachu, který donutil konkláve ke kompromisu a dokonce přinutil hlasovat i konklavisty nepřítomného arcibiskupa Benefeze. To samozřejmě nebylo legální; neměli právo hlasovat, aniž by jim jejich představený přikázal, pro koho to má být. Tlak událostí je však přesto – k jejich pozdější zlosti – přinutil zvolit vychrtlého a naivního poustevníka.

„*Gaudium magnum do vobis. Habemus Papam. Sancte Spiritu volente, Ámen Cardinal Drozdík…*“

Zbytek řeči utonul v řevu shromážděného davu; konkláve se opět vrátilo dovnitř, kde postupně všichni kardinálové předstupovali před nového papeže, líbali jeho pantofel a nechávali se obejmout novým dědicem klíčů svatého Petra, jakož i – pokud byl výklad právníka Hnědáčka správný – obou mečů svatého Petra, symbolizujících jak duchovní sílu, tak sílu světskou, přičemž ta druhá byla podřízená té první. Právník Hnědáček, který věděl o dějinách kanonického práva a papežství víc než kdokoli jiný mimo Leibowitzovo opatství, se během konkláve na téma prastaré teorie dvou mečů mnohokrát zeširoka rozmluvil k nemalému rozčarování konklavistů nepřítomného arcibiskupa texarského. Citoval ze starobylé buly: „*Porro subesse Romano Pontifici… de necessitate salutis…* A tak, aby kdokoli mohl dosáhnout spasení, musí být poddaným římského papeže.“

Dle Hnědáčkova vysvětlení byl tento nepopulární dekret namířen zvláště proti panovníkům, ať už vládli státům či kočovali, a též proti Hanneganům a Cézarům, nicméně prošel zkouškou neomylnosti, neboť vymezoval věc víry a za zprotivení se ukládal jasně formulovaný trest –ztrátu spasení.

Přívrženci Texarku se snad ze všeho nejvíc obávali Hnědáčka na stolci papeže, ale tento strach nyní nahradil strach z Hnědáčka jakožto šedé eminence. Bylo všeobecně známým faktem, že kardinál udržoval s poustevníkem vřelé přátelské vztahy, že mu sloužil za patrona a že se dokonce postaral o Ámenův návrat mezi oblíbence papeže Lina VII. Zpočátku to vypadalo jako neškodná náklonnost mezi bohatým velkopanským duchovním a pokorným svatým mužem. Mnozí to cynicky komentovali slovy: Když se člověku nedostává svědomí, tak si ho u někoho zaplatí. I přesto se však zdálo, že Hnědáček a Drozdík, ač ve svých názorech na hony vzdálení, chovají jeden k druhému skutečný respekt a právě toto přátelství teď mnohým nasadilo brouka do hlavy.

V ulicích se rozlehl jásot davů, ale netrval dlouho. Lidé se dozvěděli, že jejich hrdina obrátil a zřekl se svých původních výroků o tom, že pravý Řím je tam, kde je i papež. Další ranou pro město byla klatba, kterou na Valanu papež Ámen uvalil do doby, než se mu přihlásí strůjci násilí proti konkláve.

Obyvatelstvo zuřilo plné tři dny. Klatba znamenala zákaz mší a zpovědí; uděleno smělo být jen poslední pomazání. Město trpělo nemocí a obecně se vědělo, že skutečným původcem interdiktu je kardinál Hnědáček.

I přesto byli čtvrtého dne viníci dovlečeni před papeže. Byli spoutáni, ale papež je okamžitě nechal rozvázat, vyslechl jejich společnou zpověď a udělil jim rozhřešení pod podmínkou, že pod dohledem kardinála penitenciáře splatí veškeré škody způsobené na paláci a dostojí i veškerým dalším nárokům, které vznese rozhodčí soudce.

Poté, co si papež takto podrobil město, rozhodl se opět svolat konkláve a nechat se znovu zvolit, tentokrát bez jakýchkoli násilností zvenčí. I tento čin byl později přisuzován Hnědáčkovu vlivu. Hlas proti papeži se stal hlasem proti brzkému odjezdu z Valany; žádné takové hlasy se neozvaly, jen dva se zdržely.

Drozdík skutečně jednou prohlásil, že Řím je tam, kde se papež usadí, ale to neznamenalo, že se musí nutně usadit ve Valaně. Drozdík nikdy neřekl, že by to papež měl udělat, neboť papež byl papežem pouze proto, že byl biskupem Nového Říma. Úřad pro styk

s veřejností, který informoval občany a současně ovlivňoval jejich názory, vydal rozbor Drozdíkových stanovisek a nechal jej vyvěsit na vrata či zeď každého kostela ve městě. Z této eseje vyplývalo, že se Valaňané v souvislosti s papežovým odchodem do Nového Říma nemusejí ničeho obávat, neboť Valana zůstávala jeho domovem. Sice odjížděl jako duchovní dobyvatel, ale hodlal se vracet každé léto až do konce svého života a také se chystal ve Valaně trvale umístit mnohé církevní instituce, které v současnosti sídlily v Novém Římě – například řád svatého Ignáce –, aby město osvobodil od císařské nadvlády.

I přesto se však rozlícení měšťané chystali papeži zabránit v odjezdu alespoň do chvíle, než dorazí kardinál Urion Benefez a pokloní se Jeho Svatosti.

Tou dobou již naprostá většina volitelů, kardinálů Shromáždění, poklekla před papežem, políbila jeho prsten a nechala se obejmout Jeho Svatostí, papežem Ámenem. Jen hrstka z nich odmítla, prohlašujíc, že volba byla uskutečněna pod nátlakem a tudíž nemohla být platná. Všichni tito kardinálové měli očividné vazby na Texark a podobný postoj se od nich čekal.

Přibližně v poledne tohoto osudného dne volby dorazil do ochořelého města kočár, který doprovázela jednotka kavalerie. Nevystoupil z něj nikdo jiný než samotný nejctihodnější lord Urion, kardinál Benefez, arcibiskup texarský. Černozub krátce zahlédl, jak arcibiskupovu těstovitou tvář zrůznil rozzuřený výraz – to se Urion dozvěděl o vynucené volbě – a zaslechl část ze záplavy nadávek, kterými Urion zahrnul své konklavisty za to, jak hlasovali. Obojí však z mysli mladého mnicha okamžitě zmizelo, vytlačeno pohledem na druhou stranu náměstí, kde stála bosá dívka v hábitu jeptišky. Byla to Ædrea. Šokovaně na něho zírala.

Vykročil k ní; vzápětí se mu však v mysli ozval Hnědáčkův hlas: *Nebudeš ji znovu úmyslně vyhledávat. Jestli ji kdy zahlédneš ve Valaně, vyhneš se jí…* Zastavil se. To už se však i ona otočila a zmizela v davu.

KAPITOLA 12

> Zahálka je nepřítelem duše. Proto mají být bratři v určité hodiny zaměstnáni tělesnou prací, v jiné hodiny zase svatým učením.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 48

Sotvaže se Elia Hnědáček dozvěděl, že jeho starý přítel-nepřítel Urion Benefez dorazil do města, začal hledat způsob, jak uniknout probíhajícím obřadům – jako například uvedení nového papeže do úřadu. Jakmile se mu to podařilo, trval na tom, aby jej k arcibiskupovi Hanneganova města doprovodil i Černozub. Mnich si nedokázal představit, co k tomu kardinála vedlo.

Zatímco spěchali k domu, který si Benefez zabral jako svou rezidenci, Černozub přiznal, že zahlédl Ædreu. Třásl se mu přitom hlas. Kardinál se přestal usmívat a ostře se na něj podíval.

„Řekl jsem ti, aby ses jí vyhýbal!“

„Já váš příkaz neporušil, mylorde!“ – zatím, tiše dodal Černozubův vnitřní démon.

Hnědáčkův úsměv se matně vracel. „Já vím. Ona se ti vyhnula. Mluvil jsem s ní o tom.“

„Kde?“

„Na úřadu, zatímco jsi byl pryč. Nařídil jsem gardě, aby za mnou Ædreu poslala, až zase přiveze stříbro z kolonie. Když jsme se zastavili v Klenutém žlebu, povídal jsem ti o společenství geňáků v Sajamintových horách.

Říkají si Nový Jeruzalém. Těží tam stříbro v jednom starém dole. Ædrea přichází přibližně jednou za měsíc do, eh, druhého křídla budovy, aby směnila stříbro za peníze. Geňáci jednají zásadně jen s tajným křídlem budovy, a já jsem o tom ihned informován. To byl také důvod, proč mě Ædrea nepoznala – ačkoli mě to velmi překvapilo. Zachováváme jejich tajemství. Bojí se o svůj důl – i o jiné věci. Pamatuješ, že nad Střepovým domem vlála papežská vlajka?

Povím ti, jak naše návštěva vypadala z jejich pohledu, Nimmy. Nacházejí se na hranicích krajů neznajících zákon. Z poslední skupinky duchovních, která se zastavila v Klenutém žlebu, se vyklubali agenti Texarku, kteří si Střepovu rodinu měřili náramně podezřívavě. Jeden z nich dokonce pronikl až za jejich dům, na cestu vedoucí do hor, a spatřil příliš mnoho. Stráže ho tiše zabily a tělo odtáhly pryč. Když si jeho dva společníci uvědomili, že se nevrací, chtěli se po něm jít podívat. Střep jim tvrdil, že je to příliš nebezpečné, protože tam na lidi často útočí medvědi. Kdyby se nenechali přesvědčit, stráže by je musely oba zabít.

Naštěstí souhlasili s tím, že hledat půjde Ædrea, která po nějaké době přinesla zpět ruku jejich společníka se znatelnými stopami po zubech a drápech. Pomodlili se nad ní, pohřbili ji a vrátili se na jih, odkud přišli.

Avšak než se rozloučili, oznámili Střepovi, že jsou na straně Texarku a že všichni geňáci by se měli vrátit k národu Watchitahu.

Krátce poté, co tito falešní texarští kněží odjeli, se najednou objeví kardinál bez biskupského prstenu, mnich, co hraje na kytaru, nomád v kouzelné pokrývce hlavy a šermíř, co přiznává, že pracoval pro Hannegana. K tomu všemu, kdyby ten kardinál skutečně byl tím, kým se prohlásil, musel by o Střepově rodině vědět – ale nevěděl.“

„A to schovávají jen ten stříbrný důl?“

„Nejen ten. Geňáci žijící v Novém Jeruzalému jsou z devadesáti procent podvrženci, jako Ædrea, relativně normální a schopní splynout s lidmi. Prchají do těch hor už po celé generace. Skryli se za žblepty a pojmenovali to tam Rokle strašáků.

A teď, co se týče Ædrey…“ Odmlčel se a zahleděl se na mnicha. „Posílá ti omluvu.“

„Za co?“

„Asi za to, že ti na tom náměstí utekla. Nejspíš i za to, že si tě tehdy v jejich domě dobírala. Co k ní vlastně cítíš?“

Nimmy se pokoušel najít slova, ale nedokázal to.

„Chápu. Sekretariát si nemůže dovolit udržovat žádné viditelné spojení s kýmkoli z Nového Jeruzaléma. Rozumíš mi?“

„Ne, mylorde.“

„Jejich záměry jsou ožehavé. Některé naše také. Jsou to uprchlíci, navíc obvinění z vražd texarských vojáků – to se stalo tehdy, když utíkali od národa Watchitahu. Obávají se, že na ně císařské síly z Provincie podniknou nájezd. Snaž se od tohoto tématu držet dál – i od ní. Přináší jen potíže.“

Jako bych to nevěděl! pomyslel si Černozub zkroušeně.

„Už ji nebudeme přijímat jako jejich zástupce,“ dodal kardinál ostře. „Tím by to mělo být vyřízené.“

Z kočárů z Texarku ještě nikdo nesložil zavazadla a kolem postávali vojáci i služebnictvo, jako by každou chvíli očekávali rozkazy. Kardinálovi zdvořile zastoupil cestu jeden z monsignorů a zeptal se ho na jméno a důvod návštěvy.

„Prostě mu sdělte, že přišel Rudý diákon.“

„Mohu mu také oznámit účel…“

„Řekněte mu, že jsem přišel zjistit, proč chtěl nechat mě a mého tajemníka zabít.“

Monsignor potřásl hlavou, uvedl je do přijímací místnosti a odešel se zprávou dovnitř. Půlminutu nato se objevil učitel thon Urik Yordin. Ve tváři byl bílý jako stěna, chvíli na oba příchozí zděšeně zíral a pak prchl. Kardinál se podíval na Černozuba a usmál se. Nimmy už pochopil, proč ho sem Hnědáček vzal.

Kardinál byl pozván dovnitř. Černozub se posadil u dveří, které se zcela nedovřely. Arcibiskup texarský se ještě nepřevlékl z cestovních šatů a vztekle rázoval z jednoho konce místnosti na druhý.

„Elio, jak se – i kdyby jen žertem – opovažuješ obviňovat mě přímo před mými sluhy a hosty?“ zuřil Hanneganův strýc.

„Netušil jsem, že máš návštěvu,“ uslyšel mnich svého pána lhát. „Ten pošetilec vypadal pořádně vyplašeně. Omlouvám se, Urione.“

„Dobře, to uznávám, Yordin je pošetilec. Když nám sděloval, že Corvanyho zavraždili, spojoval celou tu záležitost s tebou a s jedním z tvých mužů. Je mi líto, že se tě někdo pokusil zabít, ale tvé narážky mě urážejí – stejně jako tebe dozajista urazily ty Yordinovy.“

„Ještě jednou se omlouvám, Vaše Eminence. Občas mám pocit, že by za tím mohl být sám Yordin… ale už raději nechám tuto ránu, aby se konečně zacelila. A co ty, Urione, zacelíš ránu v církvi a půjdeš

vzdát hold Jeho Svatosti? Vím, jak se teď asi cítíš, ale přes svůj neobvyklý průběh byla volba naprosto platná. Buď velkorysý! Nový papež se chce vrátit domů do Nového Říma, přesně tam, kde ho Říše chce mít, a neklade si žádné podmínky. Dosáhl jsi všeho, čeho jsi chtěl!“

Černozub málem slyšel, jak Hnědáček za slovem ‘chtěl‘ nabírá dech, aby doplnil: *kromě papežského diadému*, ale ta slova zůstala nevyřčená. „Urione, on nebude požadovat, aby Texark stáhl svá vojska.“

Následovalo dlouhé ticho. „Poradím se s mnoha jinými kardinály, Elio. Děkuji ti za tvou radu,“ odpověděl nakonec tělnatý arcibiskup. „To, co se ke mně doneslo, se mi vůbec nelíbí, ale nebuďme hned nepřáteli.“

„A co se k tobě doneslo?“

„Že to tví agenti ve městě vyprovokovali povstání. Nebo že to udělal, hm, přímo ten poustevník.“

„V tom případě ti lhali. Lidé museli toho poustevníka na konkláve dotáhnout proti jeho vůli. Zeptej se Jarada. Zeptej se Blezeho. A potom si zajdi promluvit s Jeho Svatostí, s tím poustevníkem, pro lásku k církvi. Pro lásku, kterou máme společnou.“

„Ó ano, Elio! Já vím, že církev miluješ. Lámu si však hlavu, co miluješ kromě ní. Však uvidíme, však uvidíme.“

Na cestě ven si Hnědáček všiml, že se k Černozubovi v přijímací místnosti přidali tři frustrovaní volitelé, kteří do Valany přišli jako spojenci Texarku. Jeden z nich už však poklekl před papežem Ámenem a Jeho Svatost jej objala. Hnědáček si s nimi vyměnil několik názorů na počasí a spěchal dál.

„Proč jste chtěl, abych tam šel s vámi, mylorde?“ zeptal se Černozub nevinným tónem.

„Protože jsem samozřejmě věděl, že tam bude Yordin. Chtěl jsem, aby se bál, že ho obviníme. Krom toho, abych byl upřímný: chtěl jsem mu u arcibiskupa nadělat potíže.“

„Myslíte, že to on najal ty vrahy?“

„Pokud to nezařídil osobně, pak alespoň ví, kdo to byl. Také si ale uvědomil, že udělal chybu. Myslím, že už jsme v bezpečí. Každopádně to dokazuje, jak jsou nebezpeční. Všichni teď

potřebujeme trochu odpočinku. Tohle bylo to nejhorší konkláve, jaké jsem kdy zažil. Vezmi si dva nebo tři dny volna.“

Když Černozub odcházel ze Sekretariátu, předal mu voják u vchodu dva dopisy. Jedním z nich byla zpráva od Ædrey. Mnich vrhl letmý pohled po strážném. Voják ho sledoval s výrazem, který Černozuba přiměl k otázce: „Předal ti tuto zprávu odesílatel osobně?“

„Obdržel jsem ji od mladé sestry ve hnědém hábitu, frá Jiří. Doufám, že vás se vší úctou nepopudilo, že jsem se jí nezeptal na jméno. Byla totiž taková tichá a já ji nechtěl rušit.“

„Rušit v čem?“

„V tom tichu.“

Nimmy si ho překvapeně prohlédl. Strážný byl svalnatý muž zralého věku a vypadal jako vysloužilý voják. Jmenoval se Elkin. „Ty jsi byl v klášteře, vid?“

„Když jsem byl mladý, tak jsem tři roky pobýval v tvém opatství, bratře, ve stejnou dobu jako kardinál. Tehdy samozřejmě ještě nebyl kardinál, dokonce ani diákon. A já nebyl voják. Odešli jsme ve stejnou dobu. On tam studoval, zatímco já tam byl, abych…“ Pokrčil rameny.

„Abys došel k povolání či ne,“ zakončil za něj Nimmy, rozhodnutý nechat se touto informací ohromit až později. „Zpět k té tiché sestře. Chodí sem často?“

Vojákova tvář vybreptala ano dřív, než se vzpamatoval a řekl: „O takových věcech by sis měl raději promluvit s Jeho Eminencí, frá Jiří.“

„Samozřejmě, děkuji ti.“ Obrátil se k odchodu. V druhém dopisu se opat Jarad omlouval, že nebude moci dostát svému slibu a sejít se s ním. *Píši tvým jménem Jeho Svatosti, můj synu, a můžeš se spolehnout, že napíši jen to, co je příznivé tvým dobrým úmyslům.*

Ať už to znamenalo cokoli.

Ve zprávě od Ædrey stálo: *Zanechám tvou chitaru v prasklině skalního převisu, pod vodopádem, co je nahoře na kopci nad papežovým starým domem.*

Černozub se tam vydal. Divil se, že nenechala jeho k'taru u strážného namísto dopisu. K vodopádům to bylo dobrých pět mil a z výstupu na kopec se mu točila hlava. Když konečně dorazil na místo, spatřil bílého koně, jak pije z malé tůňky pod vodopády. Ten pohled ho zmrazil na místě; pak si však všiml, že to není klisna, ale valach, a že má udidlo, ale žádné sedlo. Sotva ho kůň uviděl, odfrkl si a odklusal za ohyb cesty. Vodopád byl stěží něčím víc než jen nesmělou sprškou; kapky poletovaly ve větru a občas vytvářely duhové záblesky. Černozub obešel tůňku, obávaje se a napůl doufaje, ze za vodopádem nalezne Ædreu. Byla tam jen k'tara, jak dívka slíbila. Nástroj od vší té vody poněkud zvlhl, coz mnicha rozladilo. S podrážděným bručením otíral k'taru o svůj háv. Proč ho Ædrea táhla až sem?

Když procházel zpět okolo tůňky, zběžně pohlédl na otisky kopyt v písku. Vzápětí se zastavil. Stopy kopyt křižovaly a částečně i překrývaly pár lidských Šlépějí, menších, nez byly jeho vlastní. Obojí vedlo pryč od tůňky. Černozub chvíli sváděl vnitřní boj, načež se vydal stejným směrem.

Její stopy ho vedly do zalesněné rokle, potom pod nízký převis, který vyčníval nad písčitým břehem rozvodněné říčky. Musel se přikrčit, aby mohl projít, potom dokonce lézt po všech čtyřech.

Nakonec ji našel. Už o tomto místě slyšel, ale nikdy je neviděl. Malá jeskyně pod převisem prý byla domovem Ámena Drozdíka předtím, než mu kardinál Hnědáček koupil přebudovanou jeskyni blíže městu.

Slábnoucí paprsky slunce pronikaly listovím a vytvářely jemné vzorky na kamenech a na Ædreiných obnažených stehnech. Dívka již na sobě neměla hábit jeptišky; vyměnila ho za sukni z kůže a blůzku končící nad pasem. Seděla holou kůží na holém písku. Černozub sledoval její stopy leza po rukou a kolenou. Když pohledem zachytil odhalené nohy, zastavil a díval se. Usmála se na něj a odložila revolver, který držela v klíně.

„To už můžeš rovnou obdivovat i zbytek." Vytáhla si sukni a roztáhla nohy, aby jí slunce svítilo na rozkrok, pak rychle stehna zase přitáhla. Už to viděl dříve, matné, tehdy ve stodole. Stehy zmenšily její vagínu na dírku po hřebíku, ale klitoris měla velký jako

Nimmyho palec. Mnich na jejím rozkroku neviděl nic odpudivého, cítil spíš rozpaky – snad proto, že ji miloval. Viděla to na něm; poznala, že ho neznechucuje, že je Černozub z toho všeho jen smutný, zvědavý a nesvůj. Šibalsky se na něho usmála a poklepala ho po ruce.

Sedl si do měkkého písku vedle ní. „Proč si mě dobíráš?“ zeptal se roztesknĕně.

„Teď, nebo tehdy doma?“

„Tehdy i teď.“

„Omlouvám se. Jednou se u nás doma zastavil mnich, co uprchl z vašeho řádu. Vůbec jsem se mu nelíbila, ani trošičku. Byl zamilovaný do jiného mnicha. Byla jsem zvědavá, jestli jsi jako on. A také jsem viděla tu propast.“

„Propast?“

„Propast mezi tím, jaký jsi, a tím, jak se navenek snažíš vystupovat. Nezapomínej, že jsem geňák. Já vidím propasti. Někteří lidé mě mají za čarodějnici, občas i můj vlastní otec – když má vztek.“

„A co jsi viděla v té propasti?“

„Věděla jsem, že nejsi uprchlík jako ten druhý, ale něco bylo špatně. Něco na tobě bylo falešné. Říkala jsem si, jestli nejsi kardinálův vězeň.“

Nimmy se slabě usmál: „Něco takového. Byl jsem v nemilosti.“

„A jsi v ní pořád?“

„Jakmile kardinál zjistí, že jsem se s tebou viděl, zase budu.“

„Já vím. Nařídil mi, ať už se ve městě neukazuju. Proto jsem nezůstala u vodopádů, takže jsi mohl jít zpátky, kudy jsi přišel.“

„Nechalas mi tam stopy.“

„Nemusels po nich jít.“

„Ale musel,“ obvinil ji.

„Pojď sem dozadu, ať nás nikdo neuvidí.“ Převalila se a vlezla do jeskyně. Pistoli vzala s sebou. Nimmy ji následoval. Skála nad hlavou nebyla ani ve výši obvyklého stropu, takže se nemohl postavit. V mdlém světle přicházejícím od vchodu uviděl na zemi ležet matraci, sedlo, nízký stůl se svíčkou a několik dřevěných beden.

„Tys tu bydlela!“

„Jenom tři dny. Tvůj představený řekl sestrám, aby mě vykázaly. Tohle byla moje poslední cesta do Valany, na Sekretariátu už nejsem vítaná. Naši lidé si na to budou muset najít někoho jiného. Vracím se domů. Ten kůň venku je můj.“

„Ale proč? Jeho Eminence mi řekla, že směňuješ stříbro za peníze, ale…“

„Za peníze?“ rozesmála se Ædrea. „Ano, to je pravda. Ne celá pravda, ale pravda. Už nechce, abych to měla na starosti – kvůli nám dvěma a také kvůli Jæsisovi. Byl jedním z nás. Kardinál si teď myslí, že máme mezi sebou špióna. Může mít pravdu, ale nejsem to já.“

„Kde jsi přišla k té zbrani?“

„Ukradla jsem ji z jedné z krabic z naší dodávky.“

„Dodávky?“

„Té, co ministerstvo posílá do Nového Jeruzaléma, samozřejmě.“

Nimmy nedůvěřivě zavrtěl hlavou: „My vám dáváme zbraně?“

„Nedáváte. Prodáváte. Je to výměnný obchod – vy nám jich pár prodáte, my sloužíme jako skladníci arzenálu Sekretariátu. To jsi nevěděl? Je nás mnohem víc, než si myslíš, skoro už národ. Hory se lehko brání.“

„Neměl jsem sem chodit!“ řekl Černozub znepokojeně.

Chytila ho za ruku dřív, než stačil vycouvat ze vchodu. „Už o tom nebudeme mluvit. Myslela jsem, že to víš.“ Její dlaň stoupala po jeho ruce, vnořila se pod rukáv, mazlivě hladila. „Jsi hezky chlupatý.“

Zase se posadil. Revolver ležel na jedné z beden. Zvedl ho.

„Buď opatrný, je nabitý. Sama jsem se tu bála. Je to ten nejmenší typ, ale vystřelí pětkrát. Půjč mi ho, ukážu ti to.“ Vzala si od něj zbraň, něco na ní zmáčkla a do klína jí postupně spadlo pět malých mosazných předmětů.

„Jestli to jsou kulky, kde je prach?“

Jednu z nich mu podala. „Olověná část je kulka. V mosazné je prach. Teď se dívej.“ Natáhla kohoutek a část pistole se trochu otočila. Zmáčkla spoušť a opět natáhla kohoutek, čímž způsobila další pootočení. „Vidíš? Střílí pětkrát. A nabíjení je strašně jednoduché.“ Otáčela bubínek pokaždé o jedno cvaknutí a pouštěla náboje zpátky do komor.

„Ale jak ty náboje zase naplníš?“

„V bitvě ne. Hodně nábojů si neseš s sebou. Pokud neztratíš nábojnice, na základně je nabíjecí stroj.“

„Nic takového jsem nikdy neviděl.“

„Texarská kavalerie taky ne. Tyhle zbraně pocházejí ze západního pobřeží. Myslím, že plány jsou ze země kardinála Ri, ale nejspíš je tam okopírovali od předků.“ Odložila revolver a najednou mnicha objala. „Už tě nikdy neuvidím. Pojďme se milovat – alespoň těmi způsoby, kterými můžeme.“

Černozub se smířil s osudem a pokračoval v tom, co začal. Pokusil se Ædreu ukojit, jak jen dokázal. Leželi na matraci, líbali se a tiskli se tělo na tělo. *Bože, jak je krásná,* povšiml si mnich ve slabém světle přicházejícím od vchodu. Duch v prapůvodním bahně ošoustal Zemi a Země porodila ji, zlatovlasou jako čerstvá kukuřice a smějící se s větrem. Ó, Denní panno, tvým jménem budiž Ædrea a já tě miluji.

„*Fujæ Go!“*

„Copak?“ zašeptala, zavrtěla se pod ním a zazubila se vlastní rozkoši.

„*Fujæ Go.* Je to jedno ze jmen…“

„Co?“

Zůstal zticha. Díval se jí do fialkových očí, které se snažily číst z těch jeho.

„Nevyslovitelné?“ pokusila se hádat.

„Ty jsi, takřka, probuzená!“ zasténal v náhlém orgasmu.

„Ah, nech mě to přijmout. Jako předtím!“ Sáhla dolů a zachytila výron semene do dlaně.

Černozub byl vyčerpaný- ale i tak sebou překvapeně trhl. Ædrea si vtírala jeho sperma do toho maličkého otvoru, co nebyl větší než hrot psacího pera. „Co to děláš?“ zalapal Nimmy po dechu.

Pořád se ještě zubila: „Zkouším otěhotnět. Jako minule. Od té doby jsem nekrvácela – i když už jsem dávno měla.“

Omráčeně se posadil. Ve Střepově vinném sklepě byla tma jako v pytli a navíc byl opilý, takže si vůbec nebyl jistý tím, co se vlastně stalo. Tehdy to cítil, nic neviděl, i když ve zpovědi řekl poustevníkovi něco jiného.

„Nimmy, ty jsi bílý jak stěna!“

„Proč?“

„Střep zaplatil jednomu chirurgovi, aby mě zašil a považuje to za jedinou správnou věc. Je to můj otec, miluji ho a nechci se mu vzpírat, takže nepůjdu za jeho zády k jinému doktorovi a nenechám se rozříznout. Jestli se mi ale podaří otěhotnět, dítě mi to samo roztrhne…“

„Proboha!“ vykřikl mnich zoufale a schoval obličej do dlaní.

„Nimmy, prosím, neplač!“ Držela ho za ramena a pokoušela se zmírnit jeho třes. „Prosím, prosím – Já nechtěla, abys byl nešťastný! Jen jsem si tě vybrala za otce svého dítěte. Tebe!“

Nimmymu se točila hlava a dělalo se mu špatně Zatmělo se mu před očima. Zdálo se mu, že to trvalo jen chviličku, ale když se probral a vyšel ven, Ædrea i její valach byli pryč. Stál před malou jeskyní úplně sám Po dívce mu zůstal jen vzkaz v písku: *Měj se dobře, Nimmy. Ty opravdu jsi mnich.*

Po cestě domů ji však ve městě ještě jednou zahlédl. Kráčel ulicí, uslyšel klapot kopyt a ohlédl se Uviděl Ædreu, jak ho zvolna předjíždí. Rychle zavrtěla hlavou, skoro se na něj ani nepodívala. Chápavě přikývl a nezastavoval se. Nejspíš musela ještě někde něco vyřídit a nyní opět projet městem, aby se dostala na hlavní cestu a domů.

Černozub měl na sobě stále svůj hábit leibowitziánského novice. Zahnul za roh a málem vrazil do mladíka, který skákal přes švihadlo. Měl na sobě postroj z kůže a dřeva, který mu u úst přidržoval harmoniku, na kterou během skákání hrál rychle, ale poznatelně *Salve Regina*. U nohou měl hrnek, do něhož mu už kolemjdoucí hodili pár mincí.

Mnich potlačil překvapení a pokusil se co nejnenápadněji projít za ním – ten mladík, co ze sebe dělal za pár šupů blázna, měl totiž na sobě hábit leibowitziánského postulanta a nebyl to nikdo jiný než Torrildo.

Černozub ušel sotva šest kroků. Harmonika i plácání švihadla utichly. Mnich uslyšel klapání kopyt koně své milované, která už také projížděla kolem exkomunikovaného žebravého hudebníka.

„Hej, Černozube!“ zavolal za ním Torri. „*Miláčku*!“

Nimmy se rozběhl pryč. Slyšel, jak si Ædrea s Torrildem hlasitě vyměňují nejapné legrácky. Očividně se znali z dřívějška.

Než utekl za roh, zaslechl ještě Ædreu pobaveně vykřiknout: „Aha, tak to byl on!“

Ten zvuk přicházel z kaple: *svištivé* plácnutí následované zasténáním. Opakoval se každé dvě či tři sekundy. Jeho Eminence kardinál Hnědáček se zastavil, chviličku poslouchal, a pak vstoupil. Po třech dnech bezvýsledného hledání konečně našel svého tajemníka pro věci nomádské. Černozub se nikoho nezeptal a prostě zmizel; nyní klečel před oltářem Svaté Panny v soukromé kapli Sekretariátu a mrskal se ostnatou metlou.

„Nech toho,“ přikázal mu kardinál tichým hlasem. Zvuky přesto pokračovaly: *svist*, plácnutí, zasténání. Pauza. *Svist*, plácnutí, zasténání. Pauza.

Představený SMCZ si hlasitě odkašlal:

„Nimmy, dost!“

Mladý mnich si ho stále nevšímal. Hnědáček se obrátil k návratu do své kanceláře; Sekera, který mu celou dobu stál po ruce, ho tiše následoval. „Přijď za mnou co nejdřív,“ zavolal kardinál přes rameno, zatímco mrskání pokračovalo. „Zítra brzy ráno máme audienci u Jeho Svatosti. Týká se to tvé petice.“

Audience neproběhla zrovna nejlépe. Černozuba bolela záda a bylo mu špatně z pocitu viny. Kráčel po boku svého pána k Papežskému paláci a neřekl ani slovo. Hnědáček také zachovával mlčení. Jeden druhému se odcizili více než kdy předtím. Kardinál očividně věděl, že ho Černozub neposlechl a setkal se s Ædreou, avšak o tom, že mnichovi také řekla o pašování zbraní, se mohl nanejvýš dohadovat. Pokud by během cesty začali mluvit, mohlo by dojít na vzájemné obviňování. Nimmy byl za nervózní ticho vlastně vděčný.

Papež budil dojem, že se ve své bílé sutaně ještě stále cítí nepohodlně. Uvítal návštěvu vřele a bez obvyklých formalit.

Zatímco Černozub poklekl, aby políbil Ámenův prsten, stařec kývl na kardinála. Hnědáček se uklonil a odešel, nechávaje překvapeného mnicha s papežem o samotě.

„Prosím vstaň, Nimmy. Pojďme si sednout támhle.“

Černozub vykročil jako ve snách. Když usedal, přepadl ho nutkavý pocit, že se vrací do role kajícníka v Drozdíkově domovské jeskyni. Koutkem oka zachytil, jak se stařec mění v divokou pumu.

„Zdá se, že je tu s námi božská bytost,“ řekla puma a slabě se usmála.

„Božská bytost by měla zavřít hubu,“ uslyšel Nimmy mluvit sám sebe a s potěšením zaznamenal, jak se puma rozesmála. Bytost byla hravá.

„Pokud nic nenamítáš, zůstaneš ještě po nějaký čas ve službách kardinála Hnědáčka,“ pronesla puma uvážlivě, zatímco se zvolna měnila ve starého muže s hřívou bílých vlasů a bílou čapkou.

„Překvapuje mě, že o mě pořád stojí.“ (To Nimmy opět uslyšel svá vlastní slova.)

„Proč si myslíš, že si ze všech svých překladatelů vybral právě tebe za osobního tajemníka?“

„Právě to mě stále přivádí k údivu, Svatý Otče. Napadá mě snad jen to, že mu během jeho častých návštěv u nomádů přirostl lid jeho neznámé matky k srdci. Jsem stejné krve.“

„Opravdu si myslíš, že v tom není nic jiného než etnický nepotismus?“

„Jedinou alternativou je, že ve mně vidí nějaký talent či vlastnost, pro které stojím za trpělivost i navzdory své neposlušnosti. Já však o žádné takové vlastnosti nemám ani tušení, Svatý Otče. Myslím, že se ve mně kardinál velmi mýlí.“

„Jinými slovy: tys jen ubohý hříšník, hluboce milující Boha, ale co se týče tvých nadání, nemáš co nabídnout.“

Sarkasmus? Černozub se zarazil. Nevědomky si nasadil masku pokory a puma, jako Drozdík-Petr, té masce nemilosrdně nastavila zrcadlo.

Po chvilce přemýšlení o důvodu papežova sarkasmu se vzpamatoval: „Tak dobrá, přiznejme si, že v oblasti nomádských jazyků jsem génius. Vymyslel jsem celou novou abecedu, kterou prý používá i fakulta svatého Stona. Také jsem se naučil sebeobraně, mám povědomí o většině kardinálových záležitostí týkajících se

nomádů – a tam teď také míříme. Proto má jeho volba smysl. Krom toho jsem se naučil, jak zabít člověka.“

„Jsi povinován vyhnout se zabití, synu,“ řekla mu stará horská kočka.

„Stejně jako je mi zapovězeno prahnout po sousedově volu, Svatý Otče.“

Papež se srdečně rozesmál. „Občas se probereš, Nimmy. Věřím, že jsi povolán k rozjímání.“

Černozub si povzdychl a svěsil hlavu. „Mohl bych být laicizován, a přesto zůstat v kardinálových službách, Svatý Otče. Nemusím být mnich, abych rozjímal.“

Drozdík se vrátil k tématu: „Myslím, že v tvém případě tomu tak je. Kardinál Hnědáček si tě vybral, protože ty *jsi* mnich, Nimmy, opravdový mnich, přemýšlivý. Proč si myslíš, že se on, bohatý a mocný muž, spřátelil se mnou, žebrákem a poustevníkem, ucouraným a mnohokrát káraným knězem bez farnosti, jemuž po několik let odpírali přístup k valanským oltářům? Tvůj pán se chce dozvědět víc o lidech, jako jsme my, Nimmy. Má ještě naději, protože si uvědomuje, jak jsme jiní, a neprobouzí to v něm pohrdání, ale zvědavost. Pokud bys nebyl skutečným řeholníkem, proč by si vybíral tebe, když o záležitostech Sekretariátu víš rozhodně méně než alespoň tři další pracovníci? Znám ho. Přemýšlí o tom, jaké to je poznat Boha.“

„Pokud jsi právě teď neomylný, vzdávám se. Pokud ne, myslím, že kardinál udělal chybu, protože já jsem, nebo jsem byl, velmi špatným mnichem.“

„Vozíš si s sebou pořádný náklad hnoje. Klidně se vyzpovídej, pokud to uznáš za vhodné, ale vynášet soudy posledního dne ti nepřísluší.“

„Zamiloval jsem se do podvržence. Do geňačky, Svatý Otče.“

„Tak proto chceš být laicizován?“

„Zpočátku to s tím nemělo nic společného.“ Nimmy si povzdechl. „Teď už asi má.“

„Asi?“

„Protože ona také říká, že jsem mnich. Všichni to říkají – kromě mě.“

„Chytrá dívka. Pokud k ní cítíš lásku, pokus se v ní vidět Boha. Nenech svou lásku k ní převládnout nad svou láskou k Pánu. Utrpení je druhou tváří soucitu, ne jeho opakem. Měl bys být schopen vidět a milovat Boha skrze všechna jeho díla, dokonce i skrze zakázanou dívku. Přesto pamatuj, že jsi mnich řádu svatého Leibowitze. Láska sama o sobě není hřích!“

„Její naplnění však ano.“

„Pro tebe. To ty sis to vybral za hřích.“

„Jenže už v patnácti letech, jako zoufalý uprchlík.“

„Formální přísahu jsi složil až mnohem později, frá Jiří!“

„Ale ani tehdy jsem nic netušil o světě, kterého jsem se vzdával. Jste jediný, kdo mě toho slibu může zbavit, Svatý Otče.“

„Naučil ses v poslední době o světě hodně?“

„Zamiloval jsem se.“

Papež Ámen se zasmál. „Milovat Boha skrze jeho tvory je obdivuhodné, pokud víš, co děláš. Mluvil jsem s opatem Jaradem a on mi něco připomenul. Řád svatého Leibowitze byl původně řádem poustevníků. Můžeš zůstat součástí řádu, ale žít mimo klášter. Řídil by ses pravidly samotného svatého Leibowitze, tak, jak je původně stanovil. To bude samozřejmě možné teprve tehdy, až tě propustí tvůj současný představený. Chtěl bych, abys o této možnosti přemýšlel a zdržel svou žádost o laicizaci do doby, než se rozhodneš.“

Černozub si zhluboka povzdechl. Podíval se na starého černocha; puma zmizela. Mnich poraženě svěsil hlavu. Zůstávala zde jedna otázka: *Co když je opravdu těhotná?* Přemýšlel o tom, zatímco odcházel. Cítil se prázdný. Tedy, ne zcela: vždyť on, ubohý mnich, právě rozmlouval se samotným papežem! Jaké to naplnění…

Ostatní zaměstnanci SMCZ Černozuba rychle zpravili o událostech, které se seběhly během jeho pětidenní nepřítomnosti, Valana byla stále vzhůru nohama. Vnější násilí a vnitřní zbabělost, které roku 3244 poskvrnily konkláve, vzal na vědomí dokonce i nový papež, který na nemocí sužované město uvalil interdikt. Klatba byla pro všechny překvapením. Strážný ochranky Elkin vyjmenoval Nimmymu jména vůdců násilníků, které Valana nakonec vydala, aby

na sebe vzali zodpovědnost za opravu paláce. „Těch sedmnáct banditů tam klečelo před papežem Ámenem, svým hrdinou. Vymohl od nich slib, že opraví všechny škody. Potom jim uložil pokání, modlitby a půst, a dal jim rozhřešení.“

„Ale nic z toho neuklidnilo Benefeze a jeho lidi,“ hádal Nimmy.

Elkin přitakal.

Okamžitě bylo jasné, že zvolení excentrického pobožného asketika pochybných a z hlediska církve divokých názorů způsobí otřesy v hierarchii a mocenské struktuře od pobřeží k pobřeží. Buď na konkláve neočekávaně zaútočil sám Duch Svatý, nebo to bylo dílo ďáblovo a Rudého diákona.

Arcibiskup texarský hovořil nejméně se sto sedmdesáti kardinály, kteří se účastnili volby, než našel dost volitelů ochotných potvrdit, že pro Ámena Drozdíka hlasovali pod nátlakem. Ve městě zůstal jen tři dny. Potom se prohlásil za nemocného, a to uvedl i jako důvod, proč nepřišel zvolenému papeži vzdát hold. Odjel se svými vojáky a s poměrně velkým počtem východních kardinálů, z nichž většina byla dost bohatá a také dychtivá konečně opustit nemocné město. Někteří členové arcibiskupovy frakce prohlásili, že Svatý stolec stále není obsazený, protože volby byly vynucené. Požadovali, aby starý poustevník přiznal, že volba není platná, aby svolal další konkláve do Nového Říma a aby sestoupil z trůnu, na nějž neprávem usedl. Hnědáček a ostatní naopak zastupovali stanovisko, že volba platná byla a navrhovali, aby Benefezova frakce buď uznala Jeho Svatost, nebo se připravila, že na ni budou uvaleny církevní sankce. Jen jeden z kardinálů poslechl a změnil svůj názor; ostatní odjeli z Valany domů. Schizma, staré nezhojené zranění v boku církve, se opět ozvalo a zpřetrhalo stehy.

Kardinál Ri ve své poslední vůli, sepsané přímo ve Valaně, zanechal všechny své služebníky kardinálu Hnědáčkovi. Představený SMCZ tuto poněkud trapnou situaci sdílel společně s papežem, kterému arcibiskup hongský zanechal svou ženu a konkubíny. Kdosi vznesl domněnku, že právník, který poslední vůli sepsal, zřejmě oba odkazy zaměnil, ale advokát na to odpověděl velmi zlostnou a ublíženou obhajobou. K té se navíc neméně vztekle připojil i Rudý diákon, který odmítl možnost, že měl obdržet ženy, a dosvědčil, že

jej kardinál Ri před svou smrtí požádal, aby se postaral o jeho služebnictvo. Také prohlásil, že je jasné, že Ri nechtěl své milované ponechat v žádných jiných rukou než v rukou služebníka služebníků Božích, Ámena Papá Drozdíka.

Protože Riovi služebníci projevili velkou radost z nalezení nového pána, Hnědáček se rozhodl ponechat si všechny až na jednoho, avšak nikoli jako nesvobodné sluhy. Nabídl jim pětiletou smlouvu, obnovitelnou pouze oboustrannou dohodou. Papež souhlasil s navýšením fondů SMCZ, z nichž byly placeny veškeré výlohy spojené se zaměstnáním šesti zkušených bojovníků, dvou osobních sluhů a Riova zpovědníka. Posledně jmenovaného kněze papež uvolnil a přidělil na fakultu svatého Stona, která zamýšlela bývalého kaplana v budoucnosti využít jako učitele jeho rodného jazyka a orientálních obřadů prováděných v jeho domovině.

Co se týče papežova dědictví, Ámen všechny tři ženy podaroval zlatem, které mu prelát odkázal, načež jim dal svobodu a, pokud chtěly, na vybranou ze školy, kláštera či sňatkového dohazovače.

Wu-shin byl velmi potěšen, že mu bylo přiděleno velení nad oddílem dobře vycvičených bojovníků, kteří sdíleli jeho tradiční přístup k vojenským zvyklostem. Sekera se naučil skalistštinu, jako by to byl jeho mateřský jazyk, a už jen tato skutečnost jej určovala za přirozeného vůdce Hnědáčkovy malé soukromé armády. Wu-shin přesto trval na tom, aby si ho vojáci formálně zvolili za velitele, a poté přísahali věrnost jemu i kardinálovi jakožto svému představenému.

Sekera jednou Černozubovi prozradil, že každý bojovník dodržující orientální tradici by bez váhání zabil kohokoli, na koho jeho pán ukáže – klidně i papeže, klidně i sám sebe. Mnichovi vrtalo hlavou, jestli o tom Hnědáček ví. Wu-shin také Nimmymu vyprávěl o rozdílech mezi Riovými bojovníky a Hanneganovými profesionálními vrahy. Své pohrdání těmi druhými vůbec neskrýval.

Zatím nikdo nevznesl otázku, za jakým účelem má Sekretariát na výplatní listině jednotku šesti zkušených zabijáků. Ve Valaně se toho zatím dělo příliš mnoho. Černozub se na to však sám sebe ptal už od chvíle, kdy společně se Sekerou opustil Leibowitzovo opatství a vstoupil pod ochranná křídla Rudého diákona. Cítil, že

o kardinálových soukromých záměrech ví mnohem méně, než jeho práce tajemníka navenek naznačovala. Od chvíle, kdy mu Ædrea ukázala revolver, se z pocitu stala jistota. Celé jedno křídlo Sekretariátu mu bylo zapovězeno. Velká část aktivity SMCZ pro něj zůstávala neviditelná.

Snažil se potlačit svou zvědavost. Právě teď dočasně sdílel vnější kancelář se dvěma dalšími odbornými tajemníky a přinejmenším jednou denně byli svědky příchodu někoho ze zakázaného křídla, který byl bez jakýchkoli otázek uveden do Hnědáčkovy soukromé pracovny. Vždy přinášel svazky dokumentů a odcházel bez nich. Žádný z těch dokumentů nebyl vynesen z pracovny a předán tajemníkům k založení s obvyklými lejstry.

Hnědáček neměl v pracovně žádnou kartotéku. Jen krb na pálení papíru.

Černozubovi spolupracovníci přišli s teorií, že se zakázané křídlo zabývá vyzvědačstvím a utajenými akcemi, s čímž mnich v duchu souhlasil. O zbraních pomlčel.

KAPITOLA 13

> Opat se postará o správnou velikost, aby oděv těm, kdo ho nosí, nebyl krátký, ale na míru.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 55

Černozub zvolna získával dojem, že se zájem jeho pána o nomádskou politiku mění v posedlost. Ve Valaně probíhala krize papežství, východní část církve vřela - a Hnědáček, místo aby udržoval stálou korespondenci s kardinály z východu, kteří podpořili volbu papeže Ámena, zval Hultora Bráma z kmene Sarančat, aby přijel do Valany na setkání s papežem a klidně si s sebou vzal tolik bojovníků, kolik se mu zachce. Důvod byl očividný: kardinál byl obviněn, že straní kandidatuře Chüra Ösla Høngana z kmene Divokých psů před kandidaturou válečného šarfa Sarančat. Hnědáček se proto rozhodl prokázat svou neutralitu a pozval Hultora Bráma

dříve než Høngana. Dokonce opustil papeže, který se na něj v těchto zapeklitých chvílích velmi spoléhal, nechal doma svou impozantní osobní stráž a v doprovodu jednoho mírného policisty vyrazil válečnému šarfovi naproti do Planin.

Ačkoli si Černozub nemohl pomoci a ve své fantazii neustále promýšlel divoká podezření ohledně Hnědáčkovy loajality k papeži a jeho aktivit kolem zbraní pro zrůdy, jeho obdiv ke kardinálově odvaze vzrostl. „Toto je ten svět, ó svatý Izáku Edwarde Leibowitzi, který jsem opustil jako tvůj mnich. A kde jsem teď?“

Společně s Wu-shinem vyrazil na místo, kde se s nimi kardinál chtěl setkat po návratu z Planin. Dorazili do té ulice předčasně, ale Ædrein náhradník, který se měl schůzky zúčastnit jakožto posel z Nového Jeruzaléma, už tam stál. Teď, když se Černozub oficiálně od Hnědáčka i přímo od Ædrey dozvěděl něco o kontaktech mezi Novým Jeruzalémem a tajnou částí SMCZ, byl jemu i Sekerovi představen Ulad z kolonie.

Nimmy ze svých zkušeností vyvozoval, že všichni podvrženci mají normální vzhled. Ulad také vypadal normálně, ale jen tehdy, pokud stál na ulici sám a kolem nebyl nikdo, s kým by ho bylo možné porovnat. Jakmile se totiž ocitl v davu, vyčníval nad ním o dobrou třetinu výšky dospělého muže, a co se týče hmotnosti, té měl za dva a půl.

Černozub sledoval, jak se obrovy nepřiměřeně štíhlé prsty probírají v kapsách kolemjdoucích. Když se to stalo potřetí, přešel ulici, aby ho varoval: „Uděláš to ještě jednou a ohlásím to.“

Ulad napřáhl jednu ze svých dlouhých útlých rukou a zvedl mnicha za hlavu do vzduchu. Palcem mu drtil spánek tak, že Nimmy málem ztratil vědomí. Wu-shin však proklouzl obrovi za záda a udělal mu něco s kolenem. Ulad zavyl bolestí, pustil mnicha, chytil se za nohu a sesul se na obrubník. Sekera k němu přistoupil zepředu a přitlačil mu meč plochou stranou na nos: „Uděláš to ještě jednou a zabiju tě.“

„Nepoznal jsem tě,“ omlouval se obr maličkému starému bojovníkovi překvapivě melodickým kontraaltem. Znělo to, jako by zpíval.

„Máš rád svou práci?“ zeptal se Sekera.

„Ano, mám. Mít povolení chodit do města je příjemný.“

„Vědí vaši, že jsi zloděj?“ ptal se mnich, zatímco se zvolna sbíral ze země.

„Je to součást mého krytí. Lidé mě tu znají. Vůbec nevadí, když mě zatknou, protože mě znají i policajti. Myslí si, že jsem místní, a vlastně jsem – tak na půl úvazku. Občas mě na pár dní zavřou, občas pro ně něco udělám. Dřív jsem do města jezdil jako Ædreina stráž. Na tomhle místě jsme se setkávali, než jsme se vraceli domů.“

„Ví o tomhle všem Jeho Eminence?“

„Mám se tu s ním sejít. Přijede v kočáru toho nomáda od Sarančat. Nenávidím nomády. A ty taky vypadáš jako nomád a navíc jsi mě nazval podvržencem.“

Nimmy čelil jeho zamračenému pohledu beze strachu. „Už jsi někdy viděl nomáda v mnišském hábitu?“ vysmál se mu. „A vypadáš jako podvrženec?“ Ucítil, jak se Wu-shin dotkl jeho lokte, aby se ho pokusil varovat, ale bylo pozdě.

Ulad zavrčel a vytáhl nůž. Ocel se srazila s ocelí, čepele sjely jedna po druhé. Vzápětí ostří krátkého meče rozseklo obrovo předloktí. Všechno se seběhlo v jednom jediném bleskurychlém pohybu, od bodnutí nože přes seknutí a pád upuštěné zbraně na zem až po krev roztékající se po chodníku. Pak na okamžik všechno ztuhlo.

Wu-shin zasunul meč do pochvy a tiše obrovi doporučil: „Běž si s tou rukou něco udělat. Není to hluboké.“

Ulad mu věnoval vzteklý pohled, ale poslechl.

Černozub se teprve teď vzpamatoval: „Myslím, že se mě pokusil bodnout, Sekero.“

„Opravdu?“ ušklíbl se bojovník. „Dobrá! Kardinál mě před Uladem varoval. Není nadšený, že právě tohohle obra vybrali jako Ædreinu náhradu. Má špatný zvyk ztrácet hlavu a propadat zuřivosti. Řekl bych ale, že je tu jen dočasně; je to odpověď vůdců Nového Jeruzaléma na Hnědáčkovo prohlášení Ædrey za *persona non grata*. Rozzuřili se a hodili nám za to na krk Ulada. Dokáží být pěkně arogantní.“

„Proč není v kleci?“

„No, za prvé proto, že ho kardinál chce seznámit s tím nomádem, který nás navštíví, a za druhé proto, že Ulad je bojovník očividné síly a zřejmě zastává post vysokého důstojníka v malém vojsku, které chceme mít na své straně.“

„Pro lásku Boží, na své straně proti *komu*? Sečteš to své za prvé a za druhé do nějakého za třetí? Která je ta naše strana?“

„Přece strana našeho pána!“ odsekl Wu-shin a zabodl do mnicha zkoumavý pohled. „Tvá loajalita je pro mě otázkou, frá Jiří. Mám o ní pochybovat? Klidně tě podříznu, abych ti zabránil ho zradit!“

„Hej, nech toho! To jsem já, Černozub! Jenom jsem se snažil pochopit, jak myslí.“

„To ti nepřísluší.“

„Tak ty mi teď říkáš, kde je mé místo, a hlídáš, abych z něj nevystrkoval nos? To jsou mi novinky!“

„Nemohu ti říct, kde je tvé místo, ale střez se, abych na tebe narazil mimo něj.“

To jsou mi novinky – a přesně tak to bylo. Tehdy poprvé Černozub vycítil ze strany starého bojovníka hrozbu. Zřejmě Hnědáčka rozzuřil mnohem víc, než si byl vědom.

Dokud se s Wu-shinem potkával v opatství, obával se ho, protože mu o Hanneganovu katovi představivost vykreslovala strašlivé věci. Později se však o Sekeroví dozvěděl, že smyslem jeho života je plnit přání svého pána a chránit jeho život a blahobyt; v tom Wu-shin spatřoval nejvyšší cíl bojovníka. Černozub však byl jiného vyznání a vnímal loajalitu jinak – on svého pána neuposlechl. Sekera to věděl, nebo se to alespoň domníval na základě mnichovy dlouhé nepřítomnosti. I když ho zachránil před Uladovým nožem, od té doby to už mezi nimi nikdy nebylo jako dřív. Ædrein vliv od základu změnil Nimmyho život.

Ulad se už vracel s ovázaným předloktím. V tu chvíli se na východním konci ulice objevil povoz tažený čtyřmi nádhernými šedáky a dojel až před restauraci Ráj zvěřiny. Před ním jel vysoký nomád, nesoucí totemu podobnou standartu Sarančat, na níž visely připomínky minulých vítězství. Nomád sesedl a ostražitě zaujal místo před vchodem do restaurace.

„Kupředu kráčejí prapory pekelného krále," utrousil Černozub kysele citát z díla prastarého poety.

Nimmy se později dozvěděl, že ve chvíli, kdy se Hnědáček setkal s Hultorem Brámem, jel nomád ve svém honosném kočáře, který byl zřejmě vyroben kdesi na východě a ukraden během nájezdu do tamějších lesnatých krajů, a navíc jej doprovázelo šestnáct po zuby ozbrojených jezdců. V porovnání s pokorně vyhlížejícím strážcem pořádku, který zcela sám doprovázel jednoho z nejmocnějších církevních hodnostářů, to vypadalo nepatřičně a Hultor Bram se důvěrou svého hostitele zřejmě cítil zahanbený. Ihned odeslal všechny jezdce až na dva domů. Gesto, které Hnědáček učinil svým uvítáním, válečného šarfa překvapilo. Nezačal se sice hned tvářit přátelsky, ale pozval kardinála, aby zbytek cesty do města strávil s ním v kočáře.

Hned jak zastavili před Rájem zvěřiny, Ulad přistoupil ke kočáru a představil se kardinálovi. Ten se na něj zamračil, řekl jen pár slov a poslal ho zpět.

„Máš počkat, až tě zavolá," vyřídil obr Černozubovi. Potom se obrátil k Sekeroví: „Ty máš hlídat vchod."

Vypadal pořádně vztekle. „Všechny nomády by měli zavřít, sotva vkročí do města!"

„A neškodilo by to obchodu?"

„Nomádi a obchodovat? Vždyť jenom kradou!"

„Hm. Pokud tomu dobře rozumím, jejich krádeže jsou zločin, zatímco tvé jsou jen neškodný sport?"

Ulad zavrčel a Wu-shin opět dloubl mnicha loktem.

Vedle vozky seděl bojovník s ručnicí a zlým obličejem. Dva ozbrojení jezdci drželi stráž po stranách. Valanský Policista a jeden z nomádů vystoupili z kočáru a pomohli ven prelátovi a dalšímu nomádovi, který vypadal mnohem noblesněji než ostatní. Ulada pohled na neuvězněné obyvatele stepí zjevně zklamal. Tři nomádi a policista zůstali na stráži u kočáru, Hnědáček a jeho noblesní host se odebrali do restaurace na jídlo.

Vůz byl následkem dlouhé cesty přes Planiny celý zaprášený, ale elegantní tvar i řemeslné zpracování naznačovaly, že původní majitel rozhodně neváhal utrácet. Spřežení bylo unavené, ale všichni čtyři

šedáci byli graciézní a skvěle vyšlechtění. Na koňském trhu by jejich společná cena nešla pod tisíc piů. Dvířka kočáru byla natřená na zlato a modro; na rodinném erbu prosvítajícím nánosem prachu se dala rozeznat i trocha červeně.

O erbu kdosi poblíž mluvil. Za tu chvíli se kolem trojice shromáždila skupinka lidí, kteří na cestě kolem hostince uviděli nomády, policistu a honosný kočár a zvědavě se zastavovali. Postupně se tvořil dav. Černozub raději obezřele sledoval, zda Ulad nevyužívá příležitosti.

„Říkám vám, že to nemůže patřit kardinálovi," hlasitě prohlašoval hokynář z blízkého obchodu. „To není jeho znak a nepatří ani žádnému jinému duchovnímu."

„A co to motto?" zeptala se žena stojící vedle něj. „To je latinsky, ne?" Hokynář pokrčil rameny, takže se obrátila k žebravému mnichovi, který právě vyšel z hostince a také si prohlížel kočár: „Je to latina, Otče?"

„Ve skutečnosti ne."

„Přece to není nomádsky!"

„Ne, to také ne. Je to církevní jazyk. Staroangličtina."

„A co se tam píše?"

„Ze školy jsem vyšel před dvaceti lety," pokrčil duchovní rameny. Obrátil se k odchodu, ale ještě dodal: „Stojí tam něco o ohni. Mimochodem, uvnitř hostince sedí kardinál Hnědáček, takže byste odtud raději měli odejít."

„Běžte vy, Otče! Já tu bydlím!"

„Možná se papež chystá založit vlastní požárníky," zasmál se student z fakulty svatého Stona, z něhož se vzápětí vyklubal Aberlott.

Černozub to nevydržel a zasáhl: „To motto říká: ‘Zakládám ohně‘. Je to znak šarfa Sarančat." Pak svému bývalému spolubydlícímu řekl: „Uvidíme se později," a odešel se postavit k oknu hostince.

Uvnitř se kardinál a jeho hosté již věnovali jídlu. Ráj zvěřiny je pohostil kuřecím na bylinkách a místním pivem. Hladoví nomádi byli zdvořilí a neprojevili žádnou nevoli nad nedostatkem hovězího, ale veškeré stopy zeleně z masa pečlivě oškrábali. Bram pokračoval v útočném monologu, který začal již po cestě. Hnědáček zahlédl

svého tajemníka stát u okna a pokynul mu, aby vstoupil. Černozub poslechl a když dorazil ke stolu, nalezl svého pána sužovaného palbou hrubé teologie.

„Otec matky Boží je také jejím synem a milencem," dovozoval právě šarf. Přivřenýma očima zíral z okna a předstíral, že kardinála nevnímá. „Tak to naše wíjasú vysvětlují."

Kardinál ukousl další sousto a rychle žvýkal. Díval se přímo na Bråma.

„Slyšel jste, co jsem říkal?"

„Ne," zalhal Hnědáček. „Řekněte mi to ještě jednou." Dialekt Sarančat používal takřka bezchybně, ale přesto se občas podíval na Černozuba, aby se ujistil.

„Otec matky Boží je také jejím synem a milencem. Tak to vidí i Medvědí duch Sarančat."

„Tak tak." Hnědáček namočil kuřecí stehno do omáčky a opět si ukousl. Hultor Bråm se otevřeně snažil si ho znepřátelit, a to nejokatějším možným způsobem.

Šarf se narovnal a svraštil čelo: „'Tak tak'? Vy souhlasíte?"

„'Tak tak' znamenalo, že jsem slyšel, co jste řekl. Já jsem právník, ne teolog. Vezměte si kousek kuřete."

„Pobízí vás, abyste si ještě vzal kousek kuřete," upřesnil Černozub, protože měl pocit, že kardinál použil dialekt Divokých psů.

„Pokud jste právník, proč mě nenecháte zatknout?"

„Protože nejsem právník teologa a protože když vás nechám zatknout, nebudete nikomu k ničemu." Podíval se na Černozuba, který souhlasně přikývl. Poopravovat musel skutečně jen zřídka.

„Jste přece papežův právník."

„Tak tak. To bílé maso je sušší, zkuste to tmavé."

„Ježíš je Mariin milenec."

Kardinál Hnědáček si znechuceně povzdechl a začal stehnem poklepávat o desku stolu.

„Proč se se mnou nutně musíte hádat? Copak já říkám nějaké špatné věci o Prázdném nebi nebo o vaší Vládkyni divokých koní?"

„Jednou jste to udělal. Přímo u ohně svatého shromáždění. Proto s vámi mluvím takhle. Pokusil jste se ji odehnat a vaše křesťanská

loutka pobila její kněze.“ Hnědáček si opět povzdechl. „Doufal jsem, že tohle už je minulost. Omyl… Ale neříkejte, že Sunovtash An byl něčí loutkou. Co se mě týče, udělal jsem tehdy chybu. Dnes to již vím a lituji toho. Nicméně se to nestalo na vašich Východních planinách, ale v zemědělské osadě!“

„To nic neznamená. Šlo o kmen, který k Sarančatům kdysi patřil. Tu svatokrádež musíte odčinit.“

„Jak to mohu provést?“

„Už jsme o tom mluvili. Musíte jít za ní.“

„Kam? Zpátky do těch polí?“

„Ne. Ona žije v lůně Země: tam, kde chová své divoké koně. Je to místo smrtonosných plamenů. Nazýváme je Hřebčinec.“

„O tom jsem slyšel. Nejedná se o stejné místo, kde se Zuřivý medvěd stal pánem Tří hord, než celé tehdejší tažení začalo?“

„Ano, to je to místo. Každý, kdo usiluje o uznání své spřízněnosti s posvátnými předky, musí být Vládkyní vybrán přímo tam. Potom v Hřebčinci stráví celou noc a měsíc v úplňku je jeho jediným společníkem. Brzy se to bude znovu opakovat. Nadchází doba volby nového *Qæsach dri Vørdara*. Stane se jím jeden z nás tří šarfů.

Je to však také místo zkoušky. Muži obvinění ze spáchání zločinu zde prokazují svou nevinu. Mnoho jich nepřežije. Další se vrátí nemocní a vypadají jim vlasy. Jen málo jich přežije v plném zdraví.

Vy jste také spáchal zločin, Hnědáčku. V očích našich wíjasú a Medvědího ducha je tomu tak.“

„A pokud se podrobím té zkoušce?“

„Pokud přežijete, uzavřeme s vámi alianci a s Divokými psy mír.“

„Ať bude vaším pánem zvolen kdokoli?“

Brám potřásl hlavou, kardinálova slova ho zmátla.

„Zvolen *Qæsach dri Vørdarem*,“ vložil se do rozhovoru Černozub.

„Ach tak! O tom nemusíte mít pochyb! Staré ženy dobře vědí, co je správné. *Høngin Fujæ Vurn* také.“

Kardinál promluvil na Nimmyho ve skalistštině: „Vysvětli šarfovi opatrně a zdvořile, že Jeho Svatost vystupuje jako velekněz všeho křesťanstva a že diplomatická imunita, kterou si tu na mě zkouší, se

nevztahuje na *crimen laesae majestatis*. Jinak řečeno, řekni mu, ať drží svůj jazyk na uzdě.“

Hultor Bråm byl statný nomád přibližně Chür Hønganovy výšky, jen možná o trochu štíhlejší. Jazyk jeho těla sestával jen z několika slov a veškerý přízvuk sestával ze síly, která v každém okamžiku zůstávala připravena skočit po tobě a buď tě sevřít v srdečném objetí, nebo tě zabít. Všechny jeho svaly sloužily snad jen k tomuto účelu.

Černozub velmi nervózně přeložil Hnědáčkovo prohlášení.

Šarf na něj chvíli nasupeně zíral a jazyk jeho těla říkal: *Zabiju posla.*

Potom se však otočil ke kardinálovi a úsečně přikývl. V tu chvíli do místnosti vkročil Ulad a zamířil přímo k jejich stolu. Jak kráčel hostincem, vypadal jako přikrčená masa svalů. Hnědáček ihned poslal Černozuba pryč.

Mnich vytušil, že se tedu stolu budou projednávat věci, které nejsou určeny pro jeho uši. Hnědáček by ho totiž právě v této chvíli potřeboval mnohem víc než předtím – geňácký obr mluvil jen ol’zarsky a trochu skalistsky. Ulad měl zřejmě za úkol diskutovat se šarfem Sarančat o zbraních a Hnědáček musel zaujmout pozici jejich tlumočníka. Protože měl Černozub zatím volno, zamířil domů. Přidal se k němu Aberlott, s nímž se neviděl už od volby papeže.

„Poslechni, slyšel jsem, že se schyluje k dalšímu schizmatu, nebo dokonce k válce! Co je na tom pravdy?“

„K obojímu potřebuješ dvě strany. Kdo by měl válčit? A proč se na to ptáš mě?“

„Protože děláš pro Sekretariát.“

„Tam by ti nejspíš také nikdo nedokázal odpovědět. Proč se nezeptáš wíjasú?“

„Žádnou neznám. Ty ano?“

„Ještě ne.“

„Ale poznáš? Kdy? Slyšel jsem, že tvůj kardinál uvažuje o odjezdu do nomádských krajů.“

Černozub mu věnoval podezřívavý pohled. V poslední době všichni kolem něho věděli o Hnědáčkových aktivitách víc než on. „Kde jsi to slyšel?“

„Od člověka, co vyšel z hostince těsně před tebou.“

Nimmyho to znepokojilo. Hnědáček byl dost lehkomyslný na to, aby svému rozhovoru s Hultorem Brámem nechal naslouchat i jiné zákazníky – a jeden z nich mohl rozumět nomádsky. Mnich si však nevšiml, že by jim někdo v hostinci věnoval pozornost.

„Provalilo se nějaké tajemství?“ zeptal se Aberlott po chvilce mlčení.

„Nejsem si jistý. Mám pocit, že mě stejně dřív či později propustí.“

„Kardinál? A za co?“

„Pamatuješ na tu osobu, co ti vrátila můj růženec?“

Černozub už nic víc neřekl. Jeho přítel však uviděl, jak mnich zrudl v obličeji, a na nic dalšího se ani ptát nemusel. Odvrátil se, aby nebylo vidět, jak se směje. Když se opět uklidnil, vážně se zeptal:

„Co se s tebou stane pak, Nimmy?“

„Nevím. Musím splatit veliký dluh. A co ty ksakru vlastně děláš venku ze školy?“

„V létě nechodím na semináře. Rád si trochu zacestuju.“

„A kam chceš jet?“

„Kam mě kůň zanese. Nepoužívám otěže, víš? Akorát ho kopnu, když se začne pást moc často.“

„Dej pozor, ať si vybereš pořádného koně, ty hňupe, nebo tě zaveze ke svému rodišti.“ Mávl rukou na východ k rovinám. Aberlott se zasmál a šel dál.

Trvalo dva dny, než Hultor Bråm obdržel pozvání na audienci u Jeho Svatosti. Za Hnědáčkovy nepřítomnosti u papežské kurie se stalo mnohé – v neposlední řadě bylo ohlášeno datum návratu Svatého Otce do Nového Říma. Představeného SMCZ pořádně namíchlo, že ho vynechali z rozhodování, ale na druhou stranu měl alespoň alibi, že s touto nešťastnou záležitostí nemá nic společného.

Papež plánoval odjet velmi brzy. Texark o svém záměru neinformoval. Rozhovor s Hultorem Brámem využil k poslání apoštolského požehnání wíjasú Sarančat a lidu Medvědího ducha a připojil žádost o svolení k průjezdu přes země Sarančat na cestě do Nového Říma. Válečný šarf laskavě přislíbil poskytnout doprovod

stovky bojovníků, kteří se k papežově výpravě připojí hned poté, co opustí území Divokých psů.

Hnědáček naslouchal bez námitek, ale vzápětí dal jasně najevo, že on sám se k výpravě nepřidá, neboť musí vyřídit důležité záležitosti jak na Planinách, tak i v samotném Texarku.

„Byl bych velmi rád, kdyby ses stal apoštolským vikářem Tří hord," oznámil starý černoch následujícího dne Rudému diákonovi.

Nimmy pozoroval, jak Hnědáček překvapeně lapá po dechu a přítomní členové kurie si vyměňují zděšené pohledy. Následovalo dlouhé ticho, protože papežova slova způsobila myšlenkovou lavinu. Jako první každého napadlo: pokud budou území všech tří kmenů spojena do jednoho apoštolského vikářství, znamená to de facto zrušení statutu Zaječí hordy jakožto misie texarské arcidiecéze. Arcibiskup již nebude oprávněn uplatňovat svou moc v Provincii a všechny své misionáře buď odvolá, nebo je postoupí pod správu nového představeného. Druhá myšlenka: Benefez by se rozzuřil k nepříčetnosti, ať už by byl jmenován kdokoli, ale papež si ještě ke všemu vybral Hnědáčka! Třetí myšlenka: dříve, než papež jmenuje Hnědáčka apoštolským vikářem, musí jej vysvětit na kněze a vzápětí ještě na biskupa některé z dávno zaniklých prastarých diecézí, protože kardinálův nový post bude rovnocenný postavení biskupa misionářské oblasti, která se ještě nestala diecézí. Černozub si dobře vzpomínal na Hnědáčkova vlastní slova: *Byl jsem povolán, abych se stal právníkem, nikoli knězem, a tak to prostě je.*

„Tak co, Elio? Přijímáš?"

„Svatý Otče, já si nemyslím, že jsem povolán."

„*My* tě povoláváme. Právě teď." Bylo to poprvé, co Černozub uslyšel Ámena použít papežské *my*, nepočítaje formální proslovy v latině.

Hnědáček velmi důstojně poklekl a dotkl se čelem země. Neříkal nic. Setrval v této poloze, dokud si papež jeho gesto nevyložil jako souhlas. Černozub si však Hnědáčkovo chování vykládal spíš jako projev podřízenosti.

„Vstaň, Elio. Do týdne tě vysvětíme a připravíme na cestu. Pokud se nám to podaří udržet v tichosti, možná se budeš moci zúčastnit shromáždění na Planinách a Benefez se nic nedozví."

Černozub později na kardinálovu žádost vše přetlumočil Hultoru Bråmovi, který se již chystal k odjezdu. „Stane se zplnomocněncem papeže u všech hord a bude spravovat veškeré kostely a misie na jih i na sever od řeky Nady Ann. Je to již jisté, ale udržte to v tajnosti, dokud to nebude vykonáno.“

Šarf potřásl hlavou. „Sarančata ho neuznají,“ zavrčel svůj postoj ke Hnědáčkovu jmenování, „pokud se neusmíří s *Høngin Fujæ Vurn*, jak slíbil. Kromě toho se musíme poradit s Medvědím duchem.“

Černozub předal tento vzkaz svému představenému. Hnědáček si povzdychl: „Zdá se mi, že od chvíle, kdy jsem udělal tu chybu a odsoudil Yordinův proslov, se na mě ze všech stran valí nepříjemná překvapení – a ne všechna pocházejí od mých nepřátel. Tobě to nepřijde, Nimmy?“

„Upřímně řečeno, přijde. O jedno z těch překvapení jsem se přece postaral sám.“ Nic podobnějšího omluvě mnich do té chvíle nevyslovil, ale kardinál to nijak nekomentoval. Jen mu věnoval zvědavý pohled.

Nimmy Hnědáčka podezříval z mnoha postranních úmyslů, ale i přesto věřil, že papežovo rozhodnutí zastihlo kardinála naprosto nepřipraveného. Spíše usuzoval, že někdo využil nepřítomnosti Rudého diákona – možná kardinál Sorely Nauwhat nebo Hilan Bleze – a myšlenku na sjednocení všech nomádských území do apoštolského vikářství Ámenovi podsunul.

Pokud by teritorium Tří hord získalo statut budoucí diecéze, kterou by spravoval biskup přímo zodpovědný papeži, arcibiskupství texarské by v dobyté provincii ztratilo své výsadní postavení misionáře. Všechny svátostánky na tomto území v současnosti vedli misionáři určení kardinálem Urionem Benefezem, ale nikdy nedošlo k jejich připojení k texarské diecézi. Většina představených byla současně i vojenskými kaplany.

Vytvořením nového vikářství by Benefez přišel o moc a příjmy plynoucí z dobré poloviny území ovládaného jeho synovcem. Mohl takový plán pocházet od starého bohabojného poustevníka, nebo mu jej podsunula nějaká zlověstná postava skrývající se v pozadí? Černozub nevěděl, co si má myslet. Co se jeho týkalo, ta zlověstná postava mohl být i sám Duch Svatý. Starý černoch měl svou hlavu;

jak říkával svatý Leibowitz: ‘Zkus zastavit kance na ledě!‘ Celá ta myšlenka byla opravdu tak pošetilá, že mohla klidně pocházet od Boha či od Drozdíka. Nebo, jak by zřejmě podotkl Urion Benefez, od Satana či od Hnědáčka. Kardinálovo bleskové povýšení do stavu arcibiskupského nutně vypadalo podezřele – alespoň pro každého, kdo chtěl být podezřívavý – a k představám o velkém spiknutí vedeném starým šílencem, který se chopil vlády dříve, než byl skutečně zvolen, nebylo třeba velké dávky fantazie.

Hnědáčkovo vysvěcení na kněze a biskupa palermského proběhlo v naprostém utajení a nesměl mu být přítomen nikdo mimo samotných účastníků ceremonie. Kardinál až do dne svého odjezdu na Planiny – který stanovil tak, aby Valanu opustil ještě před. papežovou cestou do Nového Říma – nezměnil šat a nezačal nosit biskupský prsten. Zjevně si přál, aby se Filpeo Harq a Urion Benefez nedozvěděli o jeho novém postavení do chvíle, než jej všechny tři hordy přijmou jako duchovního vůdce křesťanů na Planinách i v Provincii.

„Samozřejmě se to doslechnou, Nimmy,“ řekl při jedné příležitosti Černozubovi, „ale oficiálně je o tom zpraví až sám papež – až to uzná za vhodné. Teď pro tebe mám nový úkol. Tvůj předchůdce se dočasně ujal tvých povinností. Já navštívím nejprve Chüra Høngana, potom Hultora Bråma.

Ty doručíš dopis starostovi Dionovi do Nového Jeruzaléma; je to zpráva a současně tvůj průvodní list. Sděl mu, že představeným ministerstva se teď na nějaký čas stává kardinál Sorely Nauwhat. Potom mu vyřiď, že se Ulad vymyká kontrole a musí být nahrazen. Možná se bude ptát, proč jsem odmítl jednat s Ædreou. Pokud na tom budou trvat, asi jim budeš muset prozradit, že navázala příliš intimní vztahy s duchovními.“

„Stydím se za to, mylorde.“

„Nechceš se raději kát? Ale to teď nechme stranou. Snaž se je co nejvíc uchlácholit. Zjisti o Novém Jeruzalému co nejvíc. Wu-shin ti po cestě řekne, co se bude dít. Zatím je to tajné, třebaže o tom ví stále více a více lidí.

Po skončení svého úkolu můžeš, ale nemusíš pokračovat v práci pro Sekretariát – pro kardinála Nauwhata. *Můžeš* se u něj hlásit,

pokud budeš chtít. Pokud pro tebe žádnou práci nenajde, sdělí ti, kde mě najdeš, ale také *můžeš* jít zpět za svou přítelkyní z Klenutého žlebu a klidně se zabydlet v kolonii. Nebo se *můžeš* vrátit do opatství a zkusit je uprosit, aby tě vzali zpět. Nebo se staň poustevníkem. Já tě každopádně nechci vidět do chvíle, než tvá práce bude hotová.“

„Myslel jsem, že mě vyhodíte, mylorde. Neposlechl jsem vás.“

„Uvidíme, jak se to s tebou vyvrbí.“

„Sekera tedy půjde se mnou?“

„Společně se všemi šesti bojovníky od kardinála Ri a s jedním strážcem z druhého křídla ministerstva – Elkinem. Znáš se s ním, že?“

„Jen jsem nevěděl, že pracuje pro druhé křídlo. Myslel jsem si, že je jenom recepční.“

„Je to skvělý strážce a navíc i bojovník takřka Wu-shinových kvalit. Nějakou dobu přebýval v Leibowitzově opatství.

Budete cestovat s karavanou dvanácti mul, která poveze velmi cenná zavazadla, ale o to se nemusíš starat, to budou mít na starosti Elkin s Uladem. Pokud po cestě nepotkáte žádná nenadálá překvapení, možná se ty, Sekera a Ulad vydáte napřed a dorazíte do Nového Jeruzaléma s předstihem. Hábit si schovej do tlumoku a cestuj inkognito. Až dorazíš na místo, můžeš si ho opět obléci. Nimmy, svěřuji ti důležitá tajemství. Nesmíš mě zklamat.“

„Budu opatrný. A co vy, mylorde?“

„Já se vydám na shromáždění šamanů Tří hord, kam míří všechny wíjasú i muži Medvědího ducha. Doufám, že mě díky podpoře Svatého Blázna a Otce e’Laidena uznají za křesťanského šamana a dovolí mi účast v roli pozorovatele. Tím získám možnost vysvětlit jim své nové postavení.“

„Hultor Bråm se vám v tom pokusí zabránit.“

„Počítám s tím. Spoléhám však na to, že se za mě postaví Zajíci, kterých se změna dotkne nejvíce. Budou chtít vědět, co se chystá. Bråm nemá šanci získat většinu. Jeho prabába by mohla, ale neudělá to.

Podle toho, jak shromáždění dopadne, se potom buď přidám k papeži na cestě do Nového Říma, nebo dokonce zamířím do Texarku. Na shledanou, Nimmy. Požehnal bych ti, ale slyšel jsi mě

přiznat, že se necítím povolán. Stojím zde před tebou a nejsem ničím jiným než sprostým podvodníkem…“

„Mylorde, z dějin je mi známo, že kdysi, v dobách mnohem mladší církve, povolání do stavu kněžského znamenalo povolání od biskupa, nikoli od Boha. Slyšel jsem vaše přiznání, ale také jsem slyšel, jak vás povolal samotný biskup římský!“

Kardinál se usmál: „Děkuji ti, Nimmy. V tom případě ti žehnám, synu. Uvidíme se zítra.“

Černozub se sklonil, aby políbil prsten, ale kardinál ucukl a jen mu stiskl ruku. Se slovy: „Zítra se rozloučíme,“ se rychle odvrátil a odešel.

Nimmy si uvědomil, že má slzy na krajíčku. Zamířil k nejbližšímu kostelu a usilovně se modlil. Hnědáček pro něj byl přívětivým nomádským otcem, který se nikdy ani nedotkl alkoholu, a opat Jarad zase přísným nomádským strýcem, který jej vždy soudil a nalézal chyby. Po opatovi se mu stýskalo; byl si jistý, že bez kardinála mu bude ještě mnohem hůř. Věděl, že láska k bližním je svým způsobem i láska k Bohu, ale pokud k někomu silně přilnul, nechoval se jako správný mnich. Jeho lpění na milovaných osobách bylo jen důkazem přílišného sepětí se světem a žití v zajetí klamu. Láska k bližnímu nebyla špatná, ale přilnutí k němu ano – nakonec vždy přijdou muka loučení. Se vším pomíjivým je to stejné.

Do zítřejšího rána se ze záchvatu světabolu sebral natolik, že si vzpomněl na bývalého spolubydlícího a tajně přemluvil svého milovaného (a zřejmě i zatraceného) kardinála, aby si s Aberlottem promluvil. Černozub soudil, že by jim veselý student – díky svému přátelství s Jæsisem – mohl velmi dobře posloužit jako vyslanec SMCZ, který navštíví rodinu zemřelého studenta a přesvědčí radu kolonie, že dokud policie neprovedla pitvu, nikdo neměl ani tušení, že je Jæsis podvrženec. Vztahy mezi Sekretariátem a kolonií byly napjaté k prasknutí a Nový Jeruzalém věřil, že někdo z Hnědáčkových lidí jejich špeha prozradil. Rudý diákon uznal, že podobné smířlivé gesto je namístě, zvláště teď, když jeho úřad dočasně převezme kardinál Sorely Nauwhat.

„Jenže nemohu připustit, aby se o vyzbrojování geňáků dozvěděl další člověk, Nimmy, takže odpověď zní ne.“ Bylo to poprvé, co

kardinál v jeho přítomnosti zbraně zmínil, a jistě by to ani teď neudělal, kdyby už nepochopil, že o nich Černozub ví od svého zapovězeného setkání s Ædreou.

„Opravdu si myslíte, že je to tajemství před Texarkem v bezpečí, mylorde?“

„Ne. V současné chvíli už se můžeme jen snažit, aby se toho dozvěděli co nejméně. Vědí o geňácké kolonii. Vědí, že je velmi dobře vyzbrojena a že je podporuji. Doufám, že tím to končí.

Modlím se jen, aby to tajemství zůstalo co nejdéle skryto před papežem.“

Poslední poznámka mnicha překvapila. Nejenže nevěřil, že před Ámenem Drozdíkem může něco zůstat skryto, ale – a to hlavně – to celé zavánělo zradou.

Dokázal zachovat kamennou tvář a pokračovat v předešlé diskuzi. Nakonec se mu podařilo kardinála přesvědčit, aby Aberlotta přijal, a vydal se za studentem do města.

„Slyšel jsem, že v horách je v létě příjemný chládek. K tomu si zadarmo zajezdíš na koni. Poznáš Jæsisovu rodinu a naučíš se úplně novou věc!“

„A to jako co?“

„Držet klapačku!“

„K čemu to je?“

„Tajní agenti s tím déle přežijí.“

Aberlott se s ním vrátil na Sekretariát. Hnědáček jim kráčel naproti z hlavního vchodu. Přešel rovnou k věci a uvítal svého tajemníka a jeho přítele slovy: „Bylo mi řečeno, že jste student od svatého Stona. Co si myslíte o našem městě a zdejších mladých dámách?“

Aberlottova pohotová odpověď vehnala Černozubovi ruměnec do tváře: „No, víte, když jsme s Černozubem někdy minulý měsíc šli kolem policejní stanice, viselo tam tělo a na kotnících mělo přivázanou ceduli. Houpala se pěkně ve výši očí, aby se to dobře četlo, a stálo tam: ‘Za coitus interruptus.‘ Abych řekl pravdu, já se tu mladých dam bojím.“

Hnědáček si ho změřil s předstíraným zděšením: „Vy si myslíte, že valanská policie podléhá papežství?“

„V teologii se necítím zrovna silný v kramflecích, Vaše Eminence.“

„Nebo je snad papežství podřízeno policii?“

„Nic takového jsem tím nemyslel, mylorde!“ Aberlott začínal blednout.

„Samozřejmě myslel a myslíš si to stále. V Texarku je úřad vládce součástí policie. Jejich města jsou v tomto ohledu značně odlišná.“

Aberlott začínal litovat svého zvyku koketovat s nebezpečím. Rozhovor se mu naprosto vymkl z rukou. Hnědáček ho zatlačil do rohu a trval na odpovědi. Student si uvědomil, že dělat si legrácky z jednoho z nejvýše postavených církevních hodnostářů se nemusí vyplatit.

„Teď si vzpomínám, že na té ceduli stálo něco jiného: ‚Visí za drzé chování k prelátovi.‘ Prosím za odpuštění, mylorde.“

„Žádné odpuštění nemám. Hledej ho u sebe.“ Hnědáček mu věnoval povzbudivý úsměv, pak se obrátil k Černozubovi: „Opravdu jsi přesvědčen, že tomuto muži můžeme důvěřovat?“

„Samozřejmě, mylorde.“

„Všechno, co potřebujete na cestu, je připraveno ve stáji. Pověření si vyzvedni v kanceláři. Dokud nedojedeš do kolonie, měj na sobě civil. Až Ulada vymění a rada bude spokojená, zjisti si, zda tě kardinál Nauwhat potřebuje. Pokud ne, tvé povinnosti vůči Sekretariátu končí.

Já se vydám na východ a setkám se s Chürem Hønganem, Hultorem Bråmem a šarfem Zajíců, s nímž se ještě stále neznám. Netuším, jak dlouho budu pryč.“

„A co bude potom, mylorde?“

„Jsi volný, dokud se ti já nebo kardinál Nauwhat neozveme. *Nebo tvůj opat.* Na shledanou, Nimmy. Bůh tě opatruj.“

Černozub o tom později přemýšlel. Vyhazov očekával, ten ho nepřekvapil. Stejně tak předpokládal i Hnědáčkovu toleranci k Aberlottově drzosti a dokonce i jeho rychlé přijetí neznámého studenta – to, co ho však uvádělo v úžas, byl Aberlottův špatný odhad Hnědáčkovy osobnosti. Student mylně usoudil, že si právě k tomuto kardinálovi může dovolit být drzý. Obyčejně se takovým pochybením dokázal vyhnout, měl dobrý čich na správné

obecenstvo, ale tentokrát se dal ošálit aurou Hnědáčkovy přívětivosti, která vyzařovala jeho rudým šatem. Černozub už z dřívějška dobře věděl, jak je zrádná.

Hnědáček nikdy nemrhal svým nepřátelstvím, používal ho jen pro efekt; zůstával přívětivý, i když zaútočil. Zdálo se, že předjímá stav věcí těsně *předtím*, než k němu dojde, a vkládá do svých vyhlídek naprostou důvěru. Důvěru, kterou se lidé kolem něj neodvažovali zklamat.

Pokud se někdo přece jen odvážil, většinou toho trpce litoval – a kardinál se o to ani nemusel příliš zasazovat. Lidským stádem se pohyboval s nevázanou elegancí a nedílně do něj patřil, avšak nevypadal jako jedna z ovcí; připomínal spíše přívětivého ovčáckého psa v přestrojení – dokonce i mezi kardinály, z nichž mnozí před jeho nedávným vysvěcením zastávali mnohem váženější funkce. Vystupoval jako neškodný muž, přístupný shora, zdola i zpříma.

„To by byl papež!“ prohlásil Aberlott zasněně. Podíval se na Nimmyho a čekal souhlas, ale mnich zachoval významné ticho.

KAPITOLA 14

> Stejně ať nevynechají stanovené hodinky ti, kdo jsou posláni na cestu, ale v mezích možností ať se modlí sami, aby nezanedbali povinnost své služby.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 50

Západní cesta do Nového Jeruzaléma byla o dost hůře vytyčená a nepřístupnější povozům než papežská cesta na východě, po níž Černozub a Wu-shin doprovázeli na jaře Hnědáčka do Valany. Ve výpravě měli sice jen čtyři vozy – k tomu samozřejmě i muly s nákladem –, ale každou chvíli museli potahu pomáhat, nemluvě o tom, že pozdně letní deště cestu proměnily v bláto a vozy zapadaly na každém kroku.

Výprava vyrazila do kolonie zrovna během každoročního období srážek a pouštní nížiny pravidelně zaplavovaly přívaly vody. Bylo by mnohem rychlejší a pohodlnější využít papežskou cestu, ale tam by se nevyhnuli setkávání s jinými poutníky.

Klíčové slovo znělo: ‘Utajení.‘

Při jedné příležitosti se brodili mělkou říčkou a jedna z beden zakrytých nepromokavou plachtou spadla z vozu a její obsah se vysypal. Černozub sledoval, jak Wu-shin a Riovi strážci horečnatě loví ručnice z mělké vody a přitom se nenápadně rozhlížejí po okolí, jako by v každém jalovci očekávali špióna. Později se nevyhnul odhalení, že náklad mul sestává z revolverů a střeliva. Vyzpovídal Elkina a dozvěděl se, že jde o relativně malou zásilku. Recepční ze SMCZ budil dojem, že celé skupině velí, a sdělil Nimmymu, že pracuje pro tajné křídlo Sekretariátu. Kromě něj šlo s výpravou několik poháněčů mul, Wu-shin, Aberlott, Ulad a šest bojovníků z družiny zesnulého kardinála Ri.

Riovi muži byli velmi dobře trénovaní v boji beze zbraně. Zápasili spolu za svitu ohně a Wu-shin se přidal; měl nad nimi zřetelně navrch, ale souboj s jejich velitelem, o třicet let mladším než on, zůstal velmi dlouho vyrovnaný.

Rozmlouvali spolu v rodném jazyce a Wu-shin se rozesmál.

„Prosím, Sekero,“ zavolal na něj Černozub, „připomeň jim, že by si měli procvičovat buď skalistštinu nebo církevštinu.“

Sekera cosi zabručel a jeho svěřenci se pokusili pokračovat v konverzaci zajímavou církevní mluvou. Nimmy si najednou uvědomil, že mluvili o něm, protože představoval výjimku z toho, co považovali za zdejší pravidlo: že mniši v této zemi nebojují, ať už proto, že to neumějí, či proto, že nechtějí. Riovým bojovníkům se to zdálo podivné – ačkoli jeden z nich měl doma ženu, všech šest jich složilo mnišský slib. V jejich zemi to bylo obráceně. Když si to Černozub nakonec nechal od Wu-shina vysvětlit, nestačil se divit.

Riovi tělesní strážci pro něho už od počátku byli jednou velkou hádankou. Wu-shin se s nimi naopak rychle sžil a zdálo se, že se s pomocí frenetických gest bez problémů navzájem dorozumějí.

Třetího dne se mu Černozub odvážil znovu připomenout, že ho Hnědáček pověřil, aby Žlutou gardu – jak se Riovým mužům ve

Valaně začínalo říkat – naučil církevní mluvu. Wu-shin na to odpověděl jen zlostným zamračením, ale po chvilce ze sebe vysoukal, nikoli bez zahanbení, že se ho bojovníci ve svém jazyce pokoušeli přemluvit, aby konvertoval ke křesťanství.

Černozub na něj nedůvěřivě zíral.

Sekeru jeho výraz rozesmál.

„Neřekl bych, že bys chtěl naši rozpravu poslouchat v církevštině. Zapomněl jsi, že byli tělesnými strážci kardinála Ri?“

„Já jen předpokládal, že jsou to křesťané, a občas jsem zaslechl jejich zpěvy…“

„Ale nečekal jsi, že vojáci budou tak zbožní?“

Nimmy se nad tím na chvilku zamyslel. Před očima se mu matně promítla mrazivá vzpomínka na vojáky, kteří jej ještě jako mladého chlapce znásilnili. „Asi v tomhle ohledu trpím předsudky, Sekero. Znám hodně zbožných vojáků, ale s tvou výjimkou jsem ještě nepotkal žádného, který by žil duchovním životem.“

„S mou výjimkou? Tak já žiju duchovním životem, Nimmy?“

„Klidně se směj, ale já si to myslel. Vždyť o tobě vím jen to, co chceš, abych věděl. Není to tak snad?“

„No, tam, odkud tito muži pocházejí, podstupují všichni mniši, dokonce i křesťanští, tradiční trénink v boji beze zbraně.“

„Teď ale zbraně mají! Chceš říct, že to skutečně jsou mniši?“

„Ano, asi bys je tak mohl nazvat. Co se týče zbraní, Ri jim udělil zvláštní výjimku a náš pán ji potvrdil. Jejich řád je asijský a církev ho zde oficiálně neuznává. Jakmile se kardinál Hnědáček nebo papež dozvědí, že všech šest složilo mnišský slib, zbaví je svobody do doby, než se církev dokáže rozhodnout, jak s nimi naloží.

Nijak zvlášť netouží po návratu domů, ale jejich slib je hodně podobný tomu vašemu. Rádi by zde založili vlastní svobodnou komunitu, ale bojí se zeptat. Proto se chtějí a potřebují co nejdříve naučit církevní mluvu. Nemusíš na nás neustále naléhat. Navrhl jsem kardinálovi, že by mohli nějaký čas zůstat v Leibowitzově opatství. Tam by mohli obléci své hábity a naučit se vaši liturgii. Byli by tam vítáni?“

„Já nejsem ten pravý mluvčí opata Jarada kardinála Kendemina.“ Černozub svedl krátký souboj s trpkostí, která se mu tlačila na jazyk,

a pak pokračoval: „Četl jsi řád svatého Benedikta, Sekero. Bratři Leibowitzova opatství stále ctí převážnou většinu jeho předpisů, což znamená, že je jejich povinností nabídnout pohostinství každému, kdo o ně požádá, jako by to byl sám Kristus přicházející z pouště. Já však neradím, aby se Riovi muži tohoto pravidla dovolávali.“

„Ne, ty samozřejmě nechceš, aby se opat dozvěděl, že jsi jim to poradil vyslovením rady přesně opačné,“ přikývl Wu-shin nevrle. „Ale máš pravdu s tou církevštinou. Budu ji s nimi víc procvičovat. A pokud půjdou do Leibowitzova opatství, nebude to na tvou radu, ale na radu kardinála – ten se vyslovil jasně.“

„Dobrá. Tímto na to zapomínám, ačkoli bych se velmi rád dozvěděl něco víc o jejich řádu.“

„Všimli si, že jsem tě naučil trochu bojovat, a rádi by věděli, jestli by se i ostatní mniši tvého řádu směli učit boji beze zbraně, nebo jestli by to bylo proti pravidlům?“

„Hm, žádné pravidlo to přímo nezakazuje, alespoň dokud by se to provozovalo jako sport či procvičení těla. Občas vyjdeme za zeď hrát míčové hry, tedy ti z nás, jejichž zaměstnání nezahrnuje fyzickou práci.“ Černozub se zasmál. „Ale umíš si představit lorda opata, jak dává svolení k výcviku bojovníků?“

„Rozumím. To je špatné. Jejich řád má velmi zajímavé tradice. Pokud zde mají zůstat, chtěli by založit komunitu, nebo se alespoň s nějakou spojit.“

Wu-shin se mnichovi později přiznal: „Víš, Nimmy, moji vlastní lidé byli uprchlíci od těchto asijských křesťanů. Žili na pobřeží už po několik generací. Kardinál Ri ve své zemi znamenal ještě mnohem víc než Benefez zde. Křesťané tam byli dobyvateli. Mí lidé prohráli a utekli za oceán.“

Nimmy se na starého kata zadíval, jako by ho viděl poprvé. „Mí lidé také prohráli,“ řekl tiše. „Vlastně jsme duchovní bratři.“

Sekera se zamračil, do pohledu se mu vrátilo ostří. Černozub pochopil, že svou důvěrností zašel příliš daleko. Raději obrátil koně a zamířil zpět ke strážím a vozu. Opět si uvědomil, že od chvíle, kdy neuposlechl kardinála, mu už Wu-shin není ochoten zcela věřit.

Starý kat se mu opět odcizil, ale Černozub věděl, že důvod toho odcizení najde uvnitř sebe sama. Když mu Wu-shin se zřejmým

nádechem ironie sděloval, že se ho Žlutá garda pokouší přivést ke své verzi křesťanství, pocítil hluboké rozpaky. Proč on a ostatní mniši v opatství ignorovali Wu-shinovo náboženství – pokud tedy nějaké měl? Sekera obvykle přicházel na mši, ale nikdy nešel k přijímání. Jeho loajalita měla jistý spirituální aspekt, stejně jako jeho přístup ke smrti. Nimmy byl přesvědčený, že by z něj byl velmi dobrý mnich, avšak albertiánský řád svatého Leibowitze se nikdy nezabýval přesvědčováním pohanů. Bylo to proti pravidlům. Právě proto v tomto ohledu Wu-shina pomíjeli. Směli hostům odpovídat na otázky týkající se náboženství, ale Sekera se nikdy nezeptal.

A teď jej tito zvláštní lidé chtěli přijmout do svého náboženského bratrstva. Řád svatého Leibowitze propásl šanci získat do svých řad kata a mnicha-bojovníka. Musel se spokojit se svým elektrickým křeslem.

Wu-shin prozradil svým novým přátelům, že velkou část života strávil ve službách Hannegana Filpeo Harqa a jeho předchůdce jako mistr popravčí. Nimmy ten rozhovor vyslechl; z jejich smíšeného dialektu nerozuměl téměř ničemu, ale zčásti se pokoušeli i o církevštinu, takže smysl pochytil. Žlutí gardisté projevili pochopení i zájem a Černozub vycítil, že Sekera odcházel zčásti s úlevou, zčásti rozčarován. Nimmymu se zdálo, že Wu-shin kvůli svému bývalému povolání podlehl pocitu takřka křesťanské viny a že se ho z něj ostatní bojovníci pokoušejí vyléčit právě nabídkou, aby konvertoval.

Sekerovi očividně chyběl kardinál úplně stejně jako Černozubovi; mnich dumal nad tím, kdo teď, po pokusu o atentát, asi vykonává úlohu Hnědáčkova osobního strážce. Jen se Riovi muži naučili alespoň lámaně skalistsky, poskytl je apoštolský vikář SMCZ pro potřeby utajeného křídla. Teď byli všichni zde, daleko od svého nového pána, a cítili se stejně ztracení jako sám Nimmy.

Černozub se opět snažil učinit z náboženství svůj jediný zájem, alespoň na dobu cesty, ale jeho úsilí postupně sláblo, až zcela odumřelo. Mnich začal být v důsledku svého selhání tak podrážděný, že se po celé tři dny ani nepokusil v předepsaném čase meditovat či odříkat modlitby. Horkem sužovaná mysl mu ukazovala Jarada, Hnědáčka, Ædreu, Svatou zuřivost či papeže a zkoušela s nimi vést

imaginární dialogy, přivést je k rozumu. Hlavně Ædreu. Věděl, že si tak hýčká vlastní požitkářství, sebestřednost, marnivost a ego. Nakonec pochopil, že svou mysl nedokáže uklidnit vnitřně, takže se obrátil ven a snažil se ji udržet zaměstnanou. Vhod mu přišel dokonce i rozhovor s Aberlottem.

Skupina poutníků pod Elkinovým vedením přijala takřka vojenský řád a strukturu velení; Wu-shin a Ulad působili jako zástupci velitele. Na trase, kterou si pro další cestu zvolili, je už sice nečekalo nebezpečí ani od agentů Texarku, ani od zapuzených nomádů, ale vyprahlou končinou občas táhli nejrůznější psanci – možnost setkání s nepřáteli tedy zůstávala.

Krajina zde byla mnohem členitější než kolem papežské silnice, po níž Černozub poprvé přijel do Valany. Nebyly zde žádné jasně znatelné cesty; snad jen v hornatějších oblastech, kde nutnost svedla všechny poutníky na jednu trasu. Členové výpravy byli vybaveni jen obvyklými zbraněmi – novější modely nechtěli vystavovat na odiv, ale nakonec se s žádnými bandity nesetkali. Potkali jen seschlého starce, který je dohnal jednoho večera, těsně po západu slunce, a připojil se k nim.

Jeho příchod zapříčinil velké rozepře na téma utajení a bezpečnosti, ale k žádným opatřením nedošlo. Stařík vypadal, že už je jednou nohou na onom světě, a tak jako tak mířil do Nového Jeruzaléma. Ulad navíc prohlásil, že ho zná: „Už u nás byl. Magistr Dion si ho najal, takže o nás ví.“

„Najal si ho? Na co?“

„Za stříbro přivolává déšť.“

„A opravdu to dokáže?“

„Sprchlo, ale ne moc. Dion mu tedy zaplatil, ale také ne moc.“

„Ví tedy o městě. Dobrá – ale ví také o našem nákladu?“ staral se Elkin. „Už nás viděl, takže musí jít s námi. Pokud nebude dělat potíže, budeme s ním nakládat jako s hostem. Pokud se pokusí odejít, uvězníme ho až do chvíle, než dorazíme na místo.“

Stařec se k nim skutečně odmítl připojit. Elkin už už vydával rozkaz k jeho zajištění, spoutání a uložení na jeden z vozů, když tu z hovoru vyplynulo, že Černozub je mnich od svatého Leibowitze. Starce to nesmírně zaujalo a změnil názor. Zdálo se, že mnichovu

přítomnost považuje za veliký zdroj zábavy – hned si začal utahovat z jeho přestrojení: Nimmy sice na sobě neměl hábit, ale růženec u pasu si nechal.

Černozub se pokoušel další konverzaci se starým cizincem vyhnout, ale příliš se mu to nedařilo. Neznámý věděl o Leibowitzově opatství mnohem víc, než by se zdálo možné, a do mluvení měl velkou chuť.

Trvalo dlouho, než se nechal odradit. Teprve po mnoha pokusech o navázání rozhovoru pokrčil rameny a přestal; mnichovu nepřístupnost zřejmě připsal náboženskému slibu mlčenlivosti. Ani poté si však neodpustil občasné kritické poznámky – snad aby se udržel ve formě.

Sám sebe označil za poutníka, ale nikoli za křesťana. Jeho potrhané oblečení bylo nahrubo utkané z konopných vláken a všechen svůj majetek nesl ve vaku přivázaném na konci dlouhé hole. Temeno si před sluncem chránil podivně vyšívanou čapkou, kterou nazýval jarmulka. Zpočátku se choval nejistě a podezřívavě, ale vypadal neškodně a po prvním dni se z něj vyklubal pořádný mluvka.

Nimmy nevěřil, že by Hnědáčkovi nepřátelé poslali tak vetchého človíčka jako svého agenta. Elkin jeho názor patrně sdílel, protože nejprve starci povolil jet na náhradní mule a poté, co si poutník stěžoval na otlačeniny od sedla, jej dokonce nechal vysadit do jednoho z vozů – i přesto, že tam cizinec seděl přímo na jedné bedně plné zbraní.

Mimo jiného jim o sobě prozradil, že je Žid a výrobce stanů. Zjevně patřil mezi tuláky, kteří se toulají po oblastech s nízkými srážkami a prodávají své umění přivolávat déšť. Kromě toho měl několik dalších užitečných schopností, které dokázal zpeněžit: za patnáct piů vytrhával zuby; za osm ze zbylého chrupu seškraboval povlak a pořádně ho vydrhl mastkem. Cenu odstraňování obsahu kořenových kanálků domlouval s každým zákazníkem zvlášť. Když se nechal najmout na přivolání deště a do týdne nezaznamenal žádný úspěch, nechtěl kromě jídla a střechy nad hlavou žádný plat – pokud však úspěšný byl, řekl si o tolik, kolik si dle jeho názoru jeho zaměstnavatelé mohli dovolit. Rady na všechna možná témata

rozdával naprosto zdarma komukoli ochotnému naslouchat. Těm, kteří ochotni nebyli, je pro jejich vlastní dobro vnutil.

Černozub hodlal využít cestu k soukromému, tichému rozjímání, ale to už nyní rozhodně nemohl. Alespoň pokud chtěl zůstat zdvořilý a slušný. Starý Žid ho ani na chvilku nenechal na pokoji. Teď se zrovna neustále vyptával na jakéhosi opata Jeromeho. Pokud si Nimmy vzpomínal, Jerome zemřel před sedmdesáti lety sešlostí věkem – ale starý poutník trval na tom, že byl jeho přítel, Benjamin.

„To by vám muselo být sto let," spočítal si Černozub pochybovačně, „nebo i víc."

„Hmm-hnn! To by muselo, že?"

V Údolí zrůd se prý vyskytovali skutečně dlouhověcí jedinci, ale starý poutník nevypadal na žblepta. Přesto byl v minulosti vpuštěn do skryté kolonie v Sajamintech a bylo mu dovoleno ji i opustit. Magistr Dion si ho jistě prověřil. Vše nasvědčovalo tomu, že je stařec podvržencem – ale to by o tom měl vědět i Ulad. Obr však považoval starce jen za dešťového šamana pochybné pověsti.

Skutečnost, že Sajamintové hory slouží zrůdám jako útočiště, byla uvnitř církve přinejlepším veřejným tajemstvím. Ani vysoce postavení duchovní však netušili, že v srdci kolonie přežívá národ podvržených, skrytý před zvědavými zraky díky žbleptům obývajícím předhůří – například Střepem a jeho rodinou, kterým Nový Jeruzalém nepřiznává plné občanství, ale poskytuje jim dobře ozbrojenou podporu proti psancům, zapuzeným nomádům a texarským vyzvědačům. Obyčejní cestovatelé se té oblasti většinou vyhýbali, stejně jako se neodvažovali do blízkosti Údolí zrůd. Kdo se pokusil vstoupit, býval zabit či odehnán.

„A co přivádí mnicha od svatého Leibowitze do Nového Babylónu?" zeptal se stařec. „Navíc mnicha v nemilosti?"

„Kdo ti to řekl?" zareagoval Nimmy ostře. Překvapilo ho, že se klepy dostaly i k tomuto naprostému cizinci. Který člen výpravy o jeho nezáviděníhodném postavení věděl?

Vzápětí mu došlo, že vlastně všichni. Wu-shin, Elkin, Aberlott, všichni. Zchladl a přestal si poutníka podezřívavě prohlížet, ale přesto ho rozladilo, že jsou jeho soukromé záležitosti přetřásány na veřejnosti.

„Jsem jen posel nesoucí zprávu od kardinála. Proč kolonii nazýváš Novým Babylónem?“

„Proč ty ji nazýváš Novým Jeruzalémem?“

„Respektuji jméno, které si kolonisté zvolili. Žijí tam, mají na to právo. Odkud přicházíš do Nového Babylónu?“

„Z Valany, jako vy.“

„A co jsi dělal ve Valaně? Přivolával déšť?“

„Chtěl jsem navštívit svého starého přítele Ámena Drozdíka, ale nepustili mě k němu. Nevadí. Stejně to není On.“

„Kdo by měl být?“

Starý Žid pokrčil rameny. „Kdo ví?“

Obr Ulad, jehož Černozub zpočátku odhadl jako nebezpečného násilníka a šílence, se během výpravy do Sajamintových hor proměnil v hravé dítě. Nepříjemné stránky jeho povahy očividně vyvolala jeho počáteční nedůvěra ke komukoli, kdo nebyl geňák, ale během dlouhé cesty na jih se lépe seznámili a nedůvěra se. rozplynula.

Úmorné putování se podepsalo na Nimmyho trpělivosti. Dokonce se jednou opravdu rozčílil – díky Bohu ne kvůli starému poutníkovi, ale jen kvůli Aberlottovi. Potom se mu to však stalo znovu! Tentokrát ztratil sebeovládání kvůli opatu kardinálovi Jaradu Kendeminovi, *in absentia*, tedy během denního snění. Na té představě bylo něco krásného: jak rukama sevřel Jaradův krk, jak palce tlačily na průdušnici… Sice vždy přestal škrtit těsně předtím, než stařík ztratil vědomí, ale konat zlo bylo omamné. Opájel se jím.

Bylo těžké se z něčeho takového vyzpovídat. Pokud by se pokoušel vyprávět zpovědníkovi o nádherných pocitech z konání hříchů, kněz by se okamžitě rozzuřil; jako by se ho kajícník pokoušel přesvědčit, aby se také přidal k požitku pramenícímu z prohnilých ničemností.

Černozub měl pocit, že se jeho mysl v poslední době odpoutává od reality. Wu-shin ho přistihl, jak během jízdy mumlá bezbožnosti. Přetáhl ho po zádech, aby jej z toho vytrhl, a mnich málem spadl ze sedla.

Za pouhých pár měsíců se stalo tolik! A nic z toho se mu už nezdálo skutečné. Občas se mu podařilo sebe sama přesvědčit, že

zřejmě zešílel. Místo modliteb snil za bílého dne a šeptal tiché kletby.

„Něčím se zaměstnej," poradil mu Sekera.

Zaměstnat se nebylo tak těžké. Stavění a rušení tábora ukouslo z každého dne notný kus. Za ideálních podmínek padlo jedenáct hodin na samotnou cestu nehostinnou krajinou a zbylých třináct na balení, rozbalování, péči o zvířata, lov, vaření, jídlo, mytí nádobí, drobné i větší opravy a konečně i na spánek. Jedenáct hodin jízdy denně, pokud vše šlo tak, jak mělo. Většinou to bylo jen deset.

Sedmého dne se Ulad, Wu-shin a Elkin sešli k poradě a rozhodli, že k ochraně cenného nákladu konvoje už přítomnosti Černozuba, Aberlotta, Ulada a Elkina není třeba. Mohli si dovolit vyslat je napřed, aby do Nového Jeruzaléma dorazili v polovičním čase. Wu-shin a Žlutá garda zůstanou s vozy a poháněči mul, aby odrazili případný útok psanců či pouštních banditů. Jediná pochybnost vyvstala ohledně zajištění bezpečnosti pro předsunutou skupinu, ale Ulad i Elkin byli vojáci a Černozuba naučil bojovat Wu-shin – byli si jistí, že se o sebe dokáží postarat. Starý Žid a Aberlott směli jet také, protože by při obraně konvoje k ničemu nebyli.

Aberlott přisuzoval Černozubovy temné nálady šílenství. „Myslím, že se brzo zblázníš," oznámil student mnichovi hned zrána, když vylézali zpod pokrývek. „Celý den odmítáš mluvit a vynahrazuješ si to v noci. Pusa ti jela jako nezavřená."

„A o čem jsem mluvil?"

„O dívce s velmi malou dírou."

„Jaké dívce?"

„S malou dírou! Vykřikoval jsi, že je to díra do všehomíra. Opravdu se zblázníš, Nimmy."

„Díra? Možná ty máš v hlavě díru!" pokusil se to Černozub obrátit v žert, ale pak si uvědomil, že je Aberlott nezvykle vážný. „No dobrá. Občas sním za bílého dne, ale to je vše. Nebo že bych opravdu bláznil? Selhal jsem ve dvou pracích… Asi prostě potřebuju někoho, kdo mi říká, co mám dělat. Bez nějakého strýce, opata nebo kardinála se cítím naprosto ztracený."

„Nebo bez papeže? V noci jsi zmínil i jeho."

Pětičlenná předsunutá skupinka konečně dorazila k západním úbočím Sajamintových hor. Elkin byl přesvědčen, že oproti zbytku výpravy získali aspoň třídenní náskok. Svahy na této straně hor byly mnohem strmější než poblíž Střepova domu.

Sotva začali stoupat, z výšky přilétla salva šípů a balvanů. Bylo to jen varování, nikdo nebyl zasažen. Skupinka ihned zastavila. Nahoře se zvedli tři žblepti ozbrojení lukem a jeden s mušketou a nepřístupně se na ně mračili. Ulad je zahrnul rouhačskými nadávkami, vzápětí se představil a oznámil jim svůj úkol. Žblepti se stáhli.

„Údolí strašáků," uchechtl se starý Žid. „Doma v Údolí zrůd by jim bylo lépe."

„Možná. V Údolí zrůd hodně lidí věří, že se Kristus vrátí jako jeden z nich," vyprávěl Ulad, zatímco jeli po skalnaté cestě vzhůru.

„Chceš tím říci, že se tak narodí?" chtěl vědět Černozub.

„Ano."

„Ale tak se to nemá stát," zavrtěl Aberlott hlavou. „Má být spatřen, jak přichází z oblaků."

„Než bude moci přijít, musí se někde zase narodit."

„To se nikde neříká."

„A říká se někde, že to tak nebude?"

„To asi ne."

Černozub zůstal zticha. Starý Žid se jim všem pohrdavě smál.

Když dorazili na menší náhorní plošinu, Elkin se Ulada zeptal, jak dlouho cesta do středu kolonie ještě potrvá.

„Nejméně osm hodin," odpověděl obr.

Cesta dál do hor vedla v těch místech po okraji hluboké strže; z druhé strany je od vysoké stolové hory dělilo pár akrů rovné krajiny. Blížila se noc a Elkin rozhodl, že se utáboří na plošině. Ulad byl proti: nejprve tvrdil, že v okolí straší, vzápětí ještě dodal, že tu žije mnoho pum. Hlasovalo se a obr byl poražen.

„Ale raději nechoďte do lesa!" kladl jim na srdce.

Noc uběhla poklidně. Střídali se v udržování ohně a nevyrušili je ani duchové, ani pumy. Černozubovi připadla poslední hlídka. Ke konci se už na východním nebi objevovaly první známky svítání.

Než vzbudil ostatní, vzal kbelík a slezl do zalesněné strže, aby nabral vodu z říčky. Za stromy se otevírala malá písčitá pláž – a hřbitov.

Písek v ohybu říčky navršily jarní záplavy, byl tak deset stop široký a plný maličkých kostí. Voda je sem musela přinášet z nějakého jiného místa proti proudu, blíže Novému Jeruzalému. Všechny řeči o tom, že kolonie vrací zrůdy zpět národu Watchitahu tedy byly bohapustou lží.

Všechny kosti nepatřily novorozeňatům. Jedna z napůl pohřbených lebek vypadala na aspoň pětileté děcko. Mrtvé děti, pohroma zděděná po Velké civilizaci. Na pláních se taková místa občas také objevovala.

Nimmy nebyl vyděšený, jen se rozhodl vodu nenabírat. Pitné vody měli ještě dost v polních lahvích a holení a mytí mohlo počkat.

Na půli cesty zpět do svahu uslyšel, jak se někdo velmi rychle řítí dolů. Byl to Ulad; zastavil skluzem přímo nad mnichem a zasypal ho štěrkem a hlínou.

„Cos tam dole dělal?“ chtěl okamžitě vědět.

„Nakonec nic,“ poklepal Nimmy na prázdný kbelík. Ulad ho chytil za ruku. „Před dvěma roky jsme tu měli epidemii,“ prohlásil nesmlouvavě. „Umřelo hodně dětí.“

„Chápu,“ odpověděl Nimmy klidně. Vyprostil ruku z obrova sevření a škrábal se dál. Ulad ho nechal jít.

Nimmy chápal hlavně to, že podobnými epidemiemi každých pár let trpěla většina obcí po celém světadílu. Všechny oběti zemřely v průběhu jediného týdne a všechny byly jasnými žblepty nebo i něčím horším. Když se o tom mnich později zmínil starému Židovi, poutník měl pro nemoc i jméno: „Geňácký exodus.“

„Co si myslíš o Novém Jeruzalému a jeho politice vracení žbleptů do Údolí zrůd teď?“ zeptal se mnicha Aberlott.

Černozub jen pokrčil rameny. Vše, co věděl o Novém Jeruzalému, se dozvěděl od Ædrey. Mrtvé děti po proudu od vesnice byly spíše pravidlem než výjimkou. Nic víc v tom nebylo. Jen to, že Nový Jeruzalém měl být tou výjimkou.

Výstup do hor je vedl dlouhými zákrutami sledujícími linie údolí či hor a cesta byla nezřídka zablokována sesuvy, s nimiž si doprovod konvoje bude muset nějak poradit, aby mohl projet. Na svazích se po obou stranách tyčily prastaré jehličnany. Objevovaly se první známky osídlení a lidé, kteří se chodili dívat na poutníky, vypadali naprosto normálně. Těch několik místních rodin žbleptů žilo zjevně jen na periferiích roztahující se kolonie, stejně jako rodiny Střepa a Tempa na východních svazích pohoří.

Brzy projížděli mezi skutečnými farmami. Půda zde musela být mnohem úrodnější než ta, na které žily strážné rodiny žbleptů. Horské vrcholy přitahovaly déšť a sníh a po každém tání z nich stékaly bohaté přívaly vláhy. V průsmycích a údolích podél potoků se táhly celé sady jabloní, třešní, hrušní a broskvoní. Pole už teď v pozdním létě čekala na sklizeň a pokoutní prodavači se se svými vozíky sjížděli na návsích – vesnic tu bylo několik – a lačně odhadovali, jaká bude letos úroda. Vyvržená bezhlavá těla hovězího a skopového dobytka i větších kusů zvěřiny byla rozvěšena na tyčích a porcována tak, jak si zákaznice poručily. Zaprášení muži s obličeji zašpiněnými od sazí a střelného prachu se k večeru unaveně vraceli z dolů.

Sídlo vlády, pokud někdo chtěl použít tak honosný výraz, byla třípatrová kamenná budova nahrubo slepená maltou. V přízemí se nacházela kuchyně a obecní jídelna, rozdělená příčkou na dvě části. V té větší jedli zašpinění horníci, v té menší zaměstnanci vlády a hosté. Ve druhém patře Nimmy nebyl, ale bylo mu řečeno, že se tam nachází kancelář magistra Diona a sál, v němž se každý týden scházel nepočetný sbor městských zákonodárců, aby schválili či zamítli úřední rozhodnutí.

V centru města byl jen asi tucet budov. Obydlí a stodoly kolonistů, většinou sroubené z klád a postavené na kamenných základech, byly rozesety po okolních horách.

Černozubovo vidění Nového Jeruzaléma bylo hodně ovlivněno Ædreiným nadšeným vyprávěním, ale dětský hřbitov v něm vzbudil hlodavé podezření. Proto se mu hodně ulevilo, když se k nim vrátil Ulad, který jel napřed, aby ohlásil jejich příjezd, a oznámil, že

magistr Dion odjel do jiné části hor a nestihne se vrátit dřív než zítra odpoledne.

Aberlottovo setkání s Jæsisovou rodinou bylo také odloženo až na zítřek. Prozatím ho společně s Černozubem, Elkinem a starým Židem ubytovali v domě pro hosty, v němž už přespával další host kolonie, který jim vyšel naproti s širokým úsměvem. Černozub nejprve překvapeně zalapal po dechu, pak se však vzpamatoval, poklekl a políbil prsten kardinála Chuntara Hadaly, apoštolského vikáře národa Watchitahu.

„A jak se má kardinál Hnědáček?“ zeptal se biskup z Údolí zrůd.

„Když jsem ho viděl naposledy, tak se měl dobře, Vaše Eminence. Předpokládám, že teď je na Planinách s Chürem Hønganem a ostatními nomádskými šarfy.“

„Ano, vím o jeho plánech. Zřejmě tě překvapilo, že se tu setkáváš se mnou?“

„To ano, ale vlastně mi mohlo dojít, že budete mít s Novým Jeruzalémem bližší vztahy, když byl vlastně kolonizován přímo z vaší diecéze.“

„Z vikariátu,“ opravil ho Hadala. „Ale dost řečí, měli byste si vybalit a umýt se, abyste stihli večeři. Uvidíme se tam.“

Ulad čtveřici ukázal, kterou část ubytovny jí přidělili.

Hadalova přítomnost v Černozubovi opět probudila hanbu, kterou pociťoval za neuposlechnutí svého kardinála, ale mnich hned začal svůj stud poměřovat s nedávnými dojmy. Přepadl ho pocit, že Hnědáček podrývá papežství, že není věrný Papá Drozdíkovi a že pokud není přímo původcem celého spiknutí, pak je alespoň do celé věci nějak zapleten. Spiknutí mělo zjevně za úkol zajistit valanské církvi vojenskou sílu, která by nebyla závislá na alianci s nomády. Černozub na tom neshledával nic špatného – s výjimkou skutečnosti, že celý tento plán zůstával skryt před papežem. Bylo tak jisté, že by Ámen Drozdík nesouhlasil s tím, aby církev vlastnila zbraně? Zřejmě ano, hádal Nimmy.

Bylo tedy jeho povinností informovat papeže? Mnich přemýšlel o způsobu, jak zjistit, zda kardinál Chuntar Hadala o plánu spiknutí ví, ale přišel jen na to, že musí pečlivě sledovat kardinálovu reakci, až dorazí konvoj se zbraněmi.

Toho večera však kardinál pozval Ulada a Elkina ke svému stolu, který se nacházel na druhé straně místnosti než ten, který Černozub, Aberlott a starý Žid sdíleli s několika úředníky z kanceláře starosty Diona. Mnich se rozhodl, že sledovat kardinála by bylo ztrátou času. Stačil mu fakt, že kardinál využívá večeři jako krytí pro setkání s Uladem a tajným agentem SMCZ. Rozhodl se, že si užije zvěřinu, brambory a čerstvé ovoce a pokusí se lépe porozumět kolonii poslechem Aberlottova žertování s úředníky. Nedozvěděl se však mnoho nového. Vyprávěli jen o tom, jak Nový Jeruzalém vznikl díky emigraci z Údolí zrůd.

Watchitah-Ol'zarkii, jak začali tamější obyvatelé nazývat oblast na sever od Texarku, kde z původního Údolí zrůd povstal celý národ žijící v horách jako v ghettu, obklopovaly pohraniční stráže církve i Říše. V noci však jejich bdělost notně polevovala a celá hranice připomínala síto. Podvrženci neobtěžkaní zavazadly prchali často a úspěšně. Mnohé útěky byly jen projevy nerozvážnosti; jejich protagonisté se po několika dnech či týdnech vraceli domů – samozřejmě, že většinou bohatší, než odcházeli.

Mužští podvrženci opouštěli Údolí, aby kradli nebo aby si našli krátkodobou práci ve městě, ženy odcházely ze stejných důvodů, ale také proto, aby otěhotněly s farmářskými synky, u nichž předpokládaly zdravé geny.

Nicméně mnoho uprchlíků se nikdy nevrátilo. Na východě přežívalo několik menších kolonií podvržených, ale žádná z nich se nemohla pochlubit tak příhodnou odlehlostí, tolika přírodními zdroji a tak dokonalou přirozenou ochranou jako Nový Jeruzalém v Sajamintových horách.

Ten se díky tomu stal největším shromážděním geneticky pochybných osob mimo Údolí zrůd a také nejlákavějším cílem všech uprchlíků toužících po stálém útočišti. V letech následujících po Hanneganově tažení populace rostla obzvlášť rapidním tempem, protože díky císařské nadvládě přestala být cesta přes teritorium Zajíců nebezpečná. Jediná místa, kterým se uprchlíci museli vyhýbat, byly texarské vojenské základny a místní domobrany.

„Hory dokážeme ubránit bez větších obtíží," vysvětloval šéf úředníků po večeři, zatímco provázel Černozuba zpět na ubytovnu,

„ale pokud nepočítáme teror, nemáme proti Texarku žádnou možnost ofenzívy. Podvrženci se stali dobrými tajnými agenty, máme lidi v jejich armádě i v texarské církvi, máme je i ve Valaně a v Novém Římu. Pokud budou Watchitah týrat, odpovíme terorem.“

Nimmy se zastavil a rozhlédl se. Nikdo je nepozoroval a nikdo neposlouchal. Mimo jídelnu se šéf úředníků docela rozpovídal.

„Tak to vaši lidé se pokusili zabít mě a kardinála?“ zeptal se mnich tiše.

Úředník si povzdychl: „Abych řekl pravdu, nevím. Není to tak jednoduché. Rozkaz rozhodně nevyšel odtud. Naši lidé ve Valaně samozřejmě tvrdí, že nic takového neprovedli, ale neručím za ně. Pod břemenem dvojího života se často lámou i ti nejrozumnější lidé.

Jæsis se měl stát knězem, ale selhal při studiu. Na jeho místo však nastoupí další. Možnost použít teror je stále otevřená. Až přijde ten správný čas, jsme připraveni – a ať nás za to církev i náš přítel Hnědáček klidně proklejí. O kardinálových plánech toho nevím o nic víc než vy. Kardinál Hadala je možná do věci zasvěcen, ale stejně tak žádný dlouhodobý plán vůbec nemusí existovat. Byl jsem s magistrem Dionem ve Valaně a sledoval jsem, jak s vaším kardinálem hrává šachy – prohrál stejně často jako vyhrál. Hnědáček vidí pár tahů dopředu, ale v šachu si nemůžete vytvořit dlouhodobý plán. Shromažduje tu zbraně, pro nás i pro jiné. Nemůžeme vědět, kdo jsou ti jiní, ale zřejmě to budou nomádi. Uzavírá aliance se všemi národy, které se obávají Texarku. Má spojence na východ od Velké řeky a na jih od Odvážné řeky. Dělá na mě dojem člověka, který se v šachu snaží zaujmout co nejvýhodnější pozici. Ještě nevzal žádnou figuru. Sbírá síly.“

Úředníkova otevřenost Nimmyho překvapovala. Hnědáček tu možná nebyl tak oblíbený, jak si myslel. Kolonie měla své zájmy a kardinál také své.

Mnich se rozhodl změnit téma: „Mohl byste mi říci, kde bych našel jednoho z vašich bývalých valanských agentů?“

„A kdo by to měl být?“

„Jmenuje se Ædrea. Je to Střepova dcera.“ Úředník otevřel ústa, vzápětí však zavrtěl hlavou a zase je zavřel. Svraštil čelo a váhavě

pronesl: „Řekl jsem toho až moc. Tady už bydlíte. Musím jít.“ Otočil se na patách a vydal se zpět ke kamenné budově.

Té noci se Černozubovi zdálo, že se vrátil do kláštera. Nikdo ho tam nevnímal a nikdo na něj nepromluvil. Předpokládal, že toto vyloučení je součást jeho exkomunikace. Ačkoli vyloučení nebylo zcela výstižným označením toho, co se kolem něj dělo. Stál převorovi Olshuenovi přímo v cestě, se skloněnou hlavou, a čekal. Když uviděl, že se mu převorovy sandály objevily v zorném poli a rychle se blíží, uskočil stranou jen tak tak, aby se vyhnul srážce. Olshuen se mu ani nepokusil vyhnout. Šel by přímo na něj – nebo skrze něj, jako by Černozub byl jen duch. Mířil přímo na hřbitov a postavil se tam k otevřenému hrobu.

Byl to tentýž hrob, na tomtéž místě, jako když Nimmy brzy na jaře odcházel. Klášter svatého Leibowitze v poušti měl vždy jeden hrob připravený, i tehdy, když nikdo nebyl nemocen. Znamenalo to, že od smrti zbožného bratra Hvězdičky již nikdo nezemřel. Hrob stále čekal na svého nájemníka. Jeho obruba byla kolem dokola obestavěna nízkým doškem, obráceným dovnitř tak, aby dešťové kapky stékaly po stéblech do díry a neničily okraj. Pokud to bylo třeba, do hrobu slezl mnich s lopatou a všechnu spadanou hlínu vyházel ven. Během roku se sedmkrát konaly kajícné průvody, na jejichž konci se mniši shromáždili kolem hrobu a dívali se dolů, zatímco se slunce přesouvalo na západní stranu zející díry, jako by se do ní chystalo zapadnout. Ta díra byla ničím, stejně jako duše, ničím ve středu vesmíru. Černozubovi se tato meditační ceremonie nijak zvlášť nezamlouvala, ale někteří z ostatních mnichů říkali, že obřad zanechá jejich mysl v příjemně zaostřeném stavu – alespoň po zbytek dne.

Slaměný došek vypadal vlhce. Černozub se díval na hrob, který náhle přestal připomínat hrob. Zíral na něj dál. Došek se změnil ve stydké pysky, díra už nebyla hrobem. Mnich potřásl hlavou, vzpomněl si na Ædreu a zamířil za opatem, aby mu sdělil, že se z hrobu stala kunda. Vzápětí však uslyšel dětský pláč. V díře se objevilo novorozeně. Vrátil se tam, aby se podíval. Dítě bylo místy porostlé srstí a nemělo ruce: očividná zrůda. Geňák. Jeho vlastní syn?

Slyšel sám sebe chrčet, jako by ho někdo škrtil. Pak ucítil, jak ho někdo pleskl po krku. Probral se ze snového tranzu a uviděl Aberlotta sedět vedle sebe na postelí. Student si byl dobře vědom změn, které se v Černozubově mysli i těle udály od odjezdu z Valany. Mnichovo denní snění se zvolna měnilo v noční můry.

„Pronásleduje mě Ďábel," řekl Nimmy svému příteli.

Černozubův pocit, že svět je nanejvýš podivné místo, byl opět rozdmýchán, když se mnich setkal s nomádem Önmem Kunem, který se následujícího dne vrátil s magistrem Dionem a jeho družinou. Dokud ho Nimmy neslyšel promluvit ol'zarštinou s typickým přízvukem, ani nepoznal, že stojí proti nomádovi. Musel patřit k Zajícům – to bylo jasné z oděvu, který byl vyroben z plátna, z nohou, které nebyly zkřivené častou jízdou, a z barvy kůže, která neztmavla neustálým vlivem paprsků slunce. Současná generace Zajíců byla také o něco nižší než ostatní nomádi i než jejich předkové – za to mohlo složení jejich chudé stravy.

Zde, v *Parva Civitas* Nového Jeruzaléma, který se zřejmě pozvolna měnil ve zbrojnici všech dětí Prázdného nebe a Vládkyně divokých koní, Kun zjevně vystupoval v roli neoficiálního mluvčího své hordy. Nimmy mu vyšel vstříc a promluvil na něj nomádsky, používaje přitom jižního nářečí. Kun se přátelsky zazubil a s potěšením si s ním chvíli vyměňoval zdvořilosti a útržky životních příběhů. Popovídali si o chystaném shromáždění wíjasú a lidu Medvědího ducha všech tří hord a mnich nomáda příjemně překvapil oznámením Hnědáčkova povýšení do stavu apoštolského vikáře celých Planin, dokonce i jejich jižní části, navzdory vlivu, který tam uplatňovalo texarské duchovenstvo.

Když se však Nimmy zeptal Önmu Kuna na důvod jeho návštěvy v Novém Jeruzalémě, nomád mu stroze doporučil, ať si hledí svého. Mnich se pokoušel o omluvu, ale Zajíc jen pokrčil rameny: „Možná vás vaše postavení kardinálova bývalého tajemníka opravňuje k takovým otázkám, ale já nejsem schopen odpovědět." Aby svému odmítnutí trochu ztupil hrany, připojil košilatý nomádský vtip o wíjasú, texarském biskupovi a úpěnlivé snaze o erekci.

Aberlott odešel navštívit Jæsisovu rodinu. Černozub už se s ním v Novém Jeruzalémě nesetkal.

Kdykoli se mnich vyptával na Ædreu, narazil na odmítavé tváře. Nikdo mu neodpovídal na otázky, nikdo ani nepřiznal, že by ji znal.

Starosta nechal Nimmyho čekat dlouho. Poslal pro něj až den poté, co dorazil konvoj se zbraněmi a celý obchod mezi Elkinem a *Civitas* byl uzavřen. Do té doby se mnichovi každou noc zdálo o blonďatém ďáblíkovi s modrýma očima a neprůjezdnou bránou. Probouzel se k smrti vyděšený.

Sny ho také připravily na jeho první setkání se starostou Dionem. Magistr přistoupil rovnou k věci: „Víme, proč jste tady, frá Jiří," řekl laskavě. „Urazili jsme se, když sekretář odmítl jednat s agenty, které jsme určili. Mimo to jsme byli přesvědčeni, že důvodem Jæsisovy smrti byla vaše zrada. Střepova dcera Ædrea nás však přesvědčila, že jsme se mýlili. Vzala na sebe plnou zodpovědnost. Nemusíte nic vysvětlovat ani se omlouvat, frá Jiří. Určili jsme nového zástupce, který za nás povede jednání se Sekretariátem. Setkáte se s ním ještě dnes. Věřím, že to je vše – pokud tedy pro nás nemáte ještě nějaké zprávy?"

Černozub na okamžik sklopil zrak, ale poté starostovi opět zpříma pohlédl do šedých očí: „Chci přednést už jen svou vlastní omluvu, magistře. Ædrea za nic nemůže, byla to moje vina. Ví to dokonce i kardinál. Ædrea je nevinná. Kde je, mohl bych ji vidět?"

Pohled šedých očí se na něho upíral dlouho a pozorně. Nakonec magistr mlčení prolomil: „Naneštěstí vám musím oznámit, že Střepova dcera Ædrea je mrtvá." Opět se na mnicha jen chvíli tiše díval, pak pokynul stráži: „Ty! Raději ho podepři, ať neupadne!" Na druhou křikl: „Přines mu brandy, tu broskvovou, nejsilnější!"

Černozub schoval obličej v dlaních. Nakonec se dokázal alespoň zeptat: „Jak zemřela?"

„Samovolný potrat. Nastaly komplikace. Jak víte, jejich dům je odtud daleko, až u Papežské cesty. Než se tam náš doktor dostal, bylo pozdě. Ztratila příliš mnoho krve. Víc mi řečeno nebylo."

Magistr ještě okamžik vyčkával, aby nerušil mnichův zármutek, poté tiše odešel z místnosti. Předtím ještě pošeptal Elkinovi: „Sejdeme se tu zase zítra."

Černozubovo diplomatické poslání bylo úspěšně zakončeno, ale mnich to ani nevnímal. Vypadal jako tělo bez duše. Vydal se do

místního kostela ke zpovědi, tři dny se postil a neustával v modlitbách za svou zesnulou milovanou a její ztracené dítě. Pak pocítil výčitky svědomí. Utápět se v žalu bylo stejně špatné jako utápět se v čemkoli jiném: ve chtíči, triumfu či, jak by řekl Drozdík, v lásce ke Kristu.

Proto se na několik dalších dní odebral do místní knihovny a ponořil se do studia dějin kolonie. Když ho přemohl žal, přestal na chvíli se studiem historie a věnoval se jemu – pečlivě ho rozebral, neústupně jej stlačil z bránice do břicha a pokračoval v pročítání soukromé korespondence, kterou si první kolonisté vyměňovali se svými příbuznými z národa Watchitahu. Hledal cokoli, co by mu prozradilo něco víc o Střepově rodině či o jejích předcích. Zjevně opravdu šlo o pozdější přistěhovalce, jak o sobě tvrdili, a překrásní obyvatelé těchto hor, dostatečně ozbrojení a obklopení svou ohavnou předsunutou obranou, se o ně nijak zvlášť nezajímali. Proč vlastně tito helótští žbleptové ze všech těch strašáckých údolí proti sparťanským podvržencům nepovstali? Možná proto, že dobře ozbrojení Sparťané byli příbuznými mužů, jako byl Střep, a Střep byl na svou Ædreu hrdý. Segregace byla sice běžná, ale neprovázel ji žádný viditelný útisk. Nežádoucí nebyli žbleptové, pouze jejich geny.

Zjistil mnoho zajímavých věcí. Trestem za sexuální styk mezi občanem *Res Publica Jerusalem Nova* a žbleptem byla smrt pro občana a potomka, pokud ze spojení vzešel. V Novém Jeruzalému žili lidé se zvláštními schopnostmi. Rodiny sjednávaly sňatky na smluvním základě a byla požadována ratifikace magistrátu. Lidé tu byli šlechtěni jako zvířata, ale tím se kolonie nijak zvlášť neodlišovala od mnoha jiných příkladů z historie. Novinkou byl důraz kladený na genetický potenciál domlouvaných manželství – dávní dohazovači se soustředili spíše na správné kombinace majetku.

Nimmy si nejasně uvědomoval, že zdejší kritéria nejsou nijak zvlášť odlišná od těch, která by stanovil vládce Texarku.

Zde však člověk buď vyrostl ve zdravého jedince s podivuhodnými schopnostmi, nebo putoval na dětský hřbitov, například na ten, co se u něj tehdy utábořili. Možná, že některé příliš zmutované děti narozené občanům opravdu putovaly zpět k národu Watchitahu, ale cesta do Údolí zrůd byla dlouhá a nebezpečná.

Černozub se dlouho zamýšlel nad svou značně nejistou budoucností a nakonec se rozhodl, že se po dokončení svého poněkud nedůležitého poslání v kolonii vrátí do světa skrze Leibowitzovo opatství. Mířili tam totiž Riovi muži a potřebovali doprovod, neboť Wu-shin dostal rozkaz k návratu do Valany. Nimmy měl své vlastní důvody pro návrat do kláštera. Za prvé měl pocit, že se ho Hnědáček touto misí chtěl jen zbavit, za druhé už nevěřil ani jemu, ani Nauwhatovi, ani Hadalovi. Nehodlal se nechat zaplést do žádného spiknutí a za spiknutí považoval jakékoli jednání, o němž nebyl papež Ámen zpraven. Také si nutně potřeboval vyspravit vlastní svědomí a vztah k Bohu. Chtěl se vyzpovídat Jaradovi; opat mu stále dlužil slyšení.

Věděl, že ho z kláštera nevyhodí, ale že tam nebude vítán ani o chvíli déle, než bude nutné. Nezamýšlel zapůsobit na osazenstvo kláštera jako kajícný prosebník, ale byl si jist, že ho Jarad do té pozice zatlačí.

Zatímco si Černozub a Žlutá garda balili výstroj a sedlali koně na cestu, připojil se k nim Önmu Kun. Jel na voze, který byl očividně naložený zbraněmi.

„Tohle s sebou do opatství nemůžete vzít," varoval ho Nimmy.

„A kdo říkal, že mířím do opatství?" odpověděl nomád s pokrčením ramen. Když jezdci vyrazili a zamířili na východ, zařadil se za ně.

Starý Žid, který stále tvrdil, že se jmenuje Benjamin, kus cesty putoval s nimi, ale pak si to rozmyslel. „Vyřiďte opatovi, že ho navštívím, než přijde zima." Nimmy slíbil, že vzkaz doručí.

Ačkoli ho starosta varoval, ať se Klenutému žlebu vyhne, Černozub se tam na cestě z hor přesto chtěl zastavit. Sotva ho však Střep uviděl, běžel si pro pušku. Garda vypálila varovný výstřel těsně nad žbleptovu hlavu; potom jeden z bojovníků praštil mnichova koně pažbou po zadku a křičel, že je třeba ustoupit. Nimmy poslechl. Kolem hospodářství projeli tryskem a zamířili dál k papežské cestě. Černozub propadl chmurám: nedovolili mu ani plakat nad Ædreiným hrobem.

Jakmile dorazili k papežské cestě, nomád ze Zaječí hordy se rozloučil s Černozubem a prohlásil, že teď pojede mimo cesty přímo na jihovýchod. Pokud mluvil pravdu, mířil do země nikoho rozkládající se kolem nejasně stanovené hranice císařské provincie.

„Neobáváte se texarských zvědů?“ zeptal se ho Nimmy.

„Ještě dnes večer se setkám se svými zákazníky,“ ujistil ho Önmu Kun s přátelským zazubením. „Oni pak zamíří domů a já zpět do Nového Jeruzaléma.“

Vyměnili si mírové gesto Zajíců a rozjeli se každý na jinou stranu.

Nimmy si z toho všeho dal dohromady, že Kun pašuje zbraně pro svou porobenou hordu. Nebyly to však zrovna nejmodernější kousky – zřejmě pro případ, že by se dostaly do rukou císařských vojáků.

Po cestě k opatství se velitel Žluté gardy – jmenoval se Jing-U-Wan – obezřetně vyptal Černozuba na řád svatého Leibowitze, načež mu vyprávěl o tom svém.

„Řád mečů svatého Petra následuje dvě tradice. První je čistě křesťanská. Naše vyznání se od vašeho takřka neliší. Naše kanonické modlitby sice nejsou identické, ale velmi podobné. Zpíváme méně žalmů a častěji v tichosti meditujeme. Lidé v naší zemi od nás očekávají vykonávání stejných povinností, jakých se v minulosti zhostily nekřesťanské řády – v tom jim vyhovíme. Mimo práce v kapitule chodíme vypomáhat na pole. Žebráme jen tehdy, pokud jsme na cestách.

Druhá tradice je boj beze zbraně. Udržujeme ji, protože mniši v naší zemi tak činili vždy. Byla to nutnost. V minulosti to v naší zemi chodilo tak, že každý přepadený byl považován za nedbalého, pokud nenosil zbraň, a musel proto zaplatit za veškeré kroky, které policie proti viníkovi podnikla. Mnichům byly zbraně zapovězeny pravidly jejich řádu, museli být tedy schopní ubránit se pouze rukama a nohama.“

„Ale teď zbraně nosíte!“

„Pokud to mnichova práce vyžaduje, bývá mu udělena výjimka. Když pán zemřel, chtěli jsme zbraně odložit a putovat bez nich, ale pán je na pokraji války.“

Černozubovi chvíli trvalo, než si uvědomil, že druhý zmíněný pán je kardinál Hnědáček. „Proč si myslíš, že je na pokraji války?“

Velitel se zarazil. Odpověděl velmi opatrně: „Svým způsobem jsme vždy ve válce.“ Byl to velmi průhledný pokus o změnu tématu.

Nimmy nenaléhal.

Černozub hned po svém příjezdu do opatství navštívil otevřený hrob, o němž se mu zdálo. Poslal je k němu strážce brány. Starý mnich nepromluvil, jen mlčky kývl na pozdrav a ukázal jim, aby šli dozadu za opatství.

K Nimmyho údivu byl už připraven jiný hrob. Ten starý byl nedávno zasypán a na novém dřevěném kříži stálo jméno jeho obyvatele:

HIC JACET JARADUS CARDINALIS KENDEMIN, ABBAS. Datum smrti bylo dva týdny staré.

„Frá Jiří!“ zavolal na mnicha známý hlas.

Přicházel k nim převor Olshuen. Překvapeně si měřil bojovníky Žluté gardy, ověšené meči.

Převor držel smutek. Celý klášter držel smutek. Černozub šel do kaple, aby v modlitbách prosil za odpuštění svých chyb, ale zdálo se mu to jalové. Cítil se, jako by v sebeobviňování nacházel požitek. Po chvíli, během níž se marně snažil ovládnout vzrůstající strach, se vydal poradit s převorem.

> *Bylo to skutečně masivní krvácení. Opat Jarad sloužil středeční ranní mši a krátce poté, co požehnal chléb a víno, se obrátil ke svým ovečkám na kůru a začal odříkávat* ‘Ecce agnus dei‘. *Vtom zbledl, vyrazil ze sebe přidušený výkřik a zřítil se ze schodů sanktuária za velkého lomozu poraženého svícnu a zvonění mosazného poháru a patény o kamennou podlahu.* ‚Tělo a krev po celé podlaze‘, *popsal situaci bratr Střízlík. Kardinál opat kláštera svatého Leibowitze již nenabyl vědomí a zemřel.*

KAPITOLA 15

> Musí si (opat) být vědom, že každá ztráta, kterou shledá pastýř na užitku svých ovcí, bude dána za vinu pastýři.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 2

Než zpráva o opatově smrti dorazila od texarského telegrafního terminálu do Valany, Svatý stolec a většina kurie již odjely k Novému Římu a kardinál Hnědáček zamířil o něco severněji k posvátnému místu shromáždění wíjasú a šamanů Medvědího ducha.

Zpráva samozřejmě putovala nejprve ke Kongregaci pro náboženství, jejíž předsedající kardinál odcestoval s papežem. Jeho vikář však promptně informoval SMCZ a ministerstvo pro věci zahraniční. Sorely Nauwhat, nyní představený SMCZ, byl jedním z mála kardinálů, kteří setrvali ve Valaně. Ihned vyslal posly za Hnědáčkem i za papežem, i když věděl, že je na rozlehlých pastvinách nebude lehké najít.

Kdyby Nauwhat poslal se zprávou kurýra znalého nomádských znamení, možná by poselství dorazilo k cíli ještě dříve, než ti, kterým bylo určeno, avšak Hnědáček mu se svým úřadem nepředal i své nomádské konexe. Poslové byli odsouzeni k dlouhému bloudění.

6. září roku 3244 bylo úterý. Měsíc se nacházel pět dní za první čtvrtí a vycházel dlouho před západem slunce.

Hlídky Divokých psů, rozmístěné na pomezí osady ‘Lůno světa‘, v níž měla svůj hřebčinec samotná *Høngin Fujæ Vurn*, konečně zahlédly maličký sloupec prachu. Zvedal ho osamělý jezdec, který máváním rukou vysílal nomádské znamení pro ‘Církev‘ a nepřestal s tím, dokud si nebyl jistý, že byl spatřen a rozpoznán jako očekávaný host z Valany. To ale cestoval sám?

Otec Ombroz nevycházel z údivu. Předpokládal, že kardinál přijede se svým mladým tajemníkem a alespoň s jedním

důvěryhodným osobním strážcem. Raději okamžitě poslal pro mladého ministranta a nejnovějšího studenta Voleplaše, bojovníka, který se mohl pochlubit vzdálenou spřízněností s Chürem Hønganem a který už tři roky vypomáhal knězi při mších.

„Kvůli tomu pohřbu mu nemohu jet naproti," sdělil mladému muži, „takže je na tobě, abys ho zastavil dostatečně daleko od brány a nejprve ho informoval o novinkách. Chovej se k němu, jak by ses choval ke svému prastrýci – s nejvyšším možným respektem. Počítej s tím, že mu budeš říkat věci, které neuslyší rád. A teď už si pospěš, ať nedojede k táboru moc blízko. Snaž se k němu dostat co nejnenápadněji, nepřátelé se dívají, a nezapomeň zmínit, co se povídá o jeho matce, i když to možná není pravda."

„Jak si přeješ, Otče," přikývl Voleplaš a ihned vyrazil z ležení.

Mladý bojovník byl překvapen stejně jako jeho učitel, že vidí nového apoštolského vikáře přijíždět samotného, jen s přikrývkou a mušketou, oblečeného v obyčejných cestovních šatech. To jediné, co Hnědáčka odlišovalo od vetřelce na nomádském území, byla jeho rudá čapka, kterou však mohl snadno a rychle schovat.

Mladý akolyta musel kardinálovi povědět příliš mnoho věcí, takže nebyl čas zahájit hovor obvyklou výměnou zdvořilostí. Políbil apoštolský prsten a aniž by od něj odtrhl oči, začal probírat všechny novinky kmene Divokých psů. Vypadal, že se cítí nesvůj, a vyhýbal se pohledu kardinálových očí.

„Otec Medvíděte včera v noci zemřel. Šarf je mrtev. Klisna je zde opět vdovou. Dnes večer se koná pohřeb. Byla to rituální smrt." Voleplaš na okamžik zvedl zrak, aby se ujistil, že Hnědáček pochopil správný kontext slova ‘rituální‘. Kardinál takřka neznatelně přikývl. „Je zde však mnoho rozepří mezi Medvědím duchem a wíjasú. Porážková slavnost se měla konat v pátek, za úplňku."

„Měla se konat? Co to znamená?"

„Odložili ji. Vždy trvá několik dní a už měla začít. Odložení tak svatého obřadu nemá obdoby, avšak bylo by nevhodné, aby Velký strýc, ehm, *umíral*, zatímco se poráží dobytek. A pak také, ehm, však víte, hostina."

„Chápu. Pokračuj."

„Pohřeb se bude konat dnes večer. Stalo se toho hodně, mylorde. Dorazil představitel texarské církve: monsignor Sanual. Je zde jako Benefezův pozorovatel, ale také jako jeho mluvčí. Jménem arcibiskupa nařídil Otci Ombrozovi, aby se vrátil ke svému řádu do Nového Říma. ..“

Hnědáček se rozesmál: „Dovedu si představit, jak dobrotivý Otec odpověděl. Dobrá, jako jeho nový apoštolský vikář mu rozkážu, aby zůstal. Je mi velmi líto, že prastrýc Zlomená noha zemřel. Tvůj učitel mu samozřejmě udělil poslední pomazání, že?“

Ombrozův ministrant na něj chvíli nehnutě hleděl, jako by nerozuměl, a pak pokračoval ve výčtu novinek: „Lord Chür Høngan si myslí, že nalezl vaši matku. Řekl mi, abych vám vyřídil, že zřejmě přijede sem na shromáždění. Náčelník si prý nemůže být zcela jist, ale věří, že je to ona. Z tohoto a několika dalších důvodů zřejmě nebude nutné, abyste vyhověl přání šarfa Saranč at Vlídného světla a strávil noc v hřebčíně ďáblice. Šarfa to zřejmě nepotěší, ale nemusíte si dělat starosti. Svou arogancí si u wíjasú nezískal dobré jméno.“

„Ta noc mě však nejspíš stejně nemine, ať už to Hultor Brám požaduje, nebo ne.“

Mladý nomád vypadal, že ho ta poznámka vyplašila: „Je to strašlivé místo, mylorde! Mnoho mužů tam zemřelo!“

„Muži umírají všude.“

„Zabije každého, koho odmítne!“

„Nejsi snad křesťan?“

„Já ano, ale ona ne!“

„Možná ji zvládnu přesvědčit.“

Voleplašova tvář byla zděšení samo:

„Ale *Høngin Fujæ Vurn* –“

Hnědáček ho přerušil: „Nemusíš se bát, nebudu to zkoušet. Ale podstoupit tu zkoušku musím. Jak jinak bych prokázal své právo na vládu nad vaší církví? Monsignor Sanual se ke mně může přidat, pokud bude chtít.“

Mladý nomád se uchechtl: „Myslím, že by se tam strachy počůral.“

„Řekni, proč je Svatá zuřivost přesvědčen, že má matka žije?“

„Vím jen to, co mi řekl Otec Ombroz – že řádové sestry, které vás vychovaly, rozuměly pouze nářečí Zajíců a špatně přeložily jméno její rodiny.“

„Tak já možná nejsem *hnědáček*?“

„Existuje rodinné jméno Divokých psů, které znamená hnědý hřebeček. Ale jak by ho přeložili Zajíci…“ Pokrčil rameny.

„Co o ní víš?“

„Jen drby, mylorde. Má vznešenou krev, ale její rodina je malá, spíše chudá a nevýznačná. Je dost stará, aby byla vaší matkou, ale nikdy se nevdala. Má družku, s níž žije jako v manželství, a prý nenávidí muže. Možná jsem vám tohle neměl říkat, ale u nás je to celkem běžná věc.“

Ombroz se s nimi setkal na kraji tábora. Jeho oholené temeno zářilo odraženými paprsky slunce. Na mnoha místěch měl jizvy, všude tam, kde břitva strhla kožní nádor. Hnědáčkovi při pohledu na něj došlo, že knězovo jméno zní v nářečí Divokých psů takřka jako oholená hlava, ale starý duchovní tvrdil, že se holí jen proto, aby se odlišil od obvyklých šamanů.

Když mu kardinál vyřídil, že Ámen Drozdík zrušil jeho dočasné vyloučení z řádu svatého Ignáce a dokonce zvažuje, že ho jmenuje otcem představeným, Ombroz se jen smutně usmál. „To bude mít v Novém Římě asi takovou váhu jako vaše jmenování zde, mylorde.“

„V tom máte pravdu, ale papež musí uplatňovat všechna svá práva a výsady, jako by o legitimitě jeho zvolení nikdo nepochyboval. Musí se chovat jako papež v každém směru.“

„Samozřejmě rozumím, ale řád bude mé opětovné dosazení do funkce ignorovat. Jak to bude s vámi, Eminence?“

„Nu, přinejmenším z vás udělám faráře jednoho z kostelů ve svém vikariátu.“

Ombroz se opět zasmál. „Můj kostel jsou mé sedlové brašny. Tví kurýři mi přinášejí hostii a víno společně s poštou.“

„I když je putovní kostel jen uvnitř brašen, potřebuje jméno!“

„Má jméno. Naše paní v poušti.“

Hnědáček se usmál: „Stejné jméno, jaké nesl papežův bývalý řád? *Ordo Dominae Desertarum*. Tak dobrá. Zřejmě byste byl šťastnější, kdybyste byl přeložen od svatého Ignáce jinam?“

„Pokud Jeho Svatost svolí. Řád svatého Ignáce zradil exilové papežství a nehodlá uznat papeže Ámena. Já sám jsem na jejich seznamu Božích nepřátel. Pokud tedy Jeho Svatost dovolí?“

„Proč ne? Jsem si jist, že bude souhlasit.“ Kardinál pohlédl k zalidněnému prostranství: „Copak se tam děje? Kde je Svatá zuřivost?“

„Drží smutek. Jak už jistě víte, Vaše Eminence dorazila právě včas na pohřeb jeho otce.“

„Jeho smrt byla očekávána, není-liž pravda?“

„Ano. Dokonce plánována.“

„Už zase lidské oběti?“

„Šlo o rituální zabití, to ano, ale v jeho případě bych to spíše nazval eutanazií. Ale buď jak buď, katolíci to stejně nepřijmou.“

„Chür Høngan s tím souhlasil?“

„Ne. Šamani Medvědího ducha ho vyloučili z rozhodování kvůli jeho náboženství.“

„To náboženství přijal i jeho otec.“

„Zlomená noha nebyl při smyslech. Nevnímal, co se děje.“

„Přece nehodlají –“

„Uctít ho? Obávám se, že ano. Dnes v noci.“

„Kéž bych přijel až o den později…“

„Pořád nemohu uvěřit, že jste přijel sám! Kde je bratr Černozub? A co Wu-shin a Žlutá garda?“

„V Novém Jeruzalémě.“

„Se zbraněmi?“

„Se zbraněmi.“ Hnědáček se zamyslel. „Měl byste vědět, že papež teď právě projíždí Planinami jižně od nás. Zřejmě se zrovna utábořil na noc.“

„Vím o tom. Doufám, že ho nechají projet. Eminence, je tu legát z Texarku. Od Benefeze. Soudím, že jste dorazil právě včas.“

„Váš mladý žák už mi o něm pověděl. Kdo je monsignor Sanual a co tu chce?“

„Je zde prý proto, aby se setkal s Medvědím duchem, s wíjasú a s šarfy. Je to zajímavé, Benefez nikdy dříve nic takového nedovolil. Jsem zvědavý, jestli Sanual bude takový blázen, aby ty lidi obracel na víru. Hádám, že pokud by se chtěl vetřít na setkání, které by se konalo na území Sarančat, Hultor Bråm by ho okamžitě zabil za špehování. Zde však monsignora přijal Chür Høngan a učinil z něj hosta své truchlící rodiny. Poradil jsem Medvíděti, ať se o toho chlápka postará, protože jinak by to padlo na vyslance Zajíců."

„Čímž by navenek vypadal jako jejich ochránce nebo spojenec. Dobře jste to provedl, příteli. Tohle přinese ještě lepší ovoce, než byste čekal."

„Čekal jsem to. Přece už vím, že všechny kostely Zajíců, které se nacházejí na území Provincie, teď náležejí pod vaši pravomoc. *Pokud* je o tom přesvědčíte."

„Nemohu kostely farářům vyrvat násilím, ale možná bych jim dokázal sebrat věřící – pokud se najde dost kněží loajálních papeži a připravených mi pomoci. Samozřejmě, že budou muset umět nářečí Zajíců."

„Takových už je v Provincii mnoho, mylorde, a jsou to přesně takoví muži, kteří budou věrní papeži i navzdory tomu, že je vyškolil texarský arcibiskup. Kněží, kteří umějí nomádsky, jsou většinou konvertovaní nomádi. Přijali náboženství, které hlásá vládcův strýc, ale vládcova strýce či samotného vladaře ne."

„Rád slyším, že mé domněnky byly správné."

„Také vím o výhrůžce, kterou vyslovil Vlídné světlo – že si musíte usmířit Vládkyni divokých koní nocí v Lůně světa, jak tomu místu říkají. Hultora Bråma však nikdy nenavrhnou a nemůže vás k ničemu nutit. Raději jsme však s Medvídětem vymysleli plán. Mám vám o něm říct teď, nebo až později?"

„Později, prosím. Teď nás sledují, ne?"

„Ano. A dopouštíme se chyby: málo se smějeme. Měli bychom budit dojem, že nehovoříme o vážných věcech. Mohu vás teď doprovodit k nejvyšším prabábám a jejich manželům? Nebo si chcete nejdřív odpočinout?"

„To druhé, prosím. A koupel, pokud je to možné."

Kardinál spal několik hodin. Když se vzbudil, byla už noc a po celém ležení se rozhořely táborové ohně. Většina nomádů již slavila pohřeb Zlomené nohy, všude se zpívalo a tancovalo. Vůně vařené svátosti pronikla dokonce až do Hnědáčkova stanu.

Sotva kardinál vyšel ven do svitu mihotavých plamenů, připojil se k němu Voleplaš a upozornil jej: „Tamhle je váš Otec Ombroz.“

„Můj?“ Hnědáček se na něj zvědavě zadíval. „Svatá zuřivost říkal, že jsi pokřtěný. Není tedy i tvým pastorem?“

Bojovník provinile pokrčil rameny. „Občas ano – jenže se holí.“

„Odlišuje ho to. Nemusí pak nosit kolárek obráceně.“

„Šamani Medvědího ducha se neholí, ale on se občas chová jako šaman. Například teď. Mám ho rád, my všichni ho máme rádi, ale moc mu nerozumím. Chcete si s ním promluvit?“

„Zřejmě bych měl, ale nechce se mi ho rušit, hm, při jídle. Mimoto se mi zdá, že je pořádně sjetý – pokud víš, co tím myslím.“

„Kouřil s ostatními keneb z Nebrasky.“

Hnědáček si povzdychl a zamířil k Ombrozovi. Starý kněz, jejž intriky zbavily hodnosti v řádu svatého Ignáce a jejž chtěl Ámen dosadit zpět jakožto otce představeného, seděl u ohně na kupě vyschlých hovězích kůží a zbývajícími předními zuby se s chutí zakusoval do dobře propečené lidské ruky. Když si všiml, že k němu kardinál přichází, odložil ruku do misky, ale Hnědáčkovu upřenému pohledu čelil s veselým úsměvem, bez sebemenšího náznaku studu.

Voleplaš se držel poblíž. Kardinál věděl, že za zvláštní stav, v němž se Otec e’Laiden nachází, nemůže alkohol, ale nomádská směs posvátných lektvarů. Rudý diákon měl pocit, že se Ombroz po účasti na kmenových obřadech změnil v někoho úplně jiného. Když se na něj starý duchovní přátelsky usmál, odpověděl mu pohledem, který přicházel z místa vzdáleného snad tisíc mil. *Tohoto muže, svého starého přítele, už vlastně vůbec neznám.*

Ombroz přerušil nastalé ticho jako první: „Starý šarf mi odkázal svou pravou ruku – je to velká čest! – a odmítnutím bych ho urazil.“

Apoštolský vikář se na něj mlčky díval.

„Někdy,“ začal Ombroz a opět zvedl chrupavčitou ruku prastrýce Zlomené nohy, „někdy vezmu chléb a požehnám ho coby pravé tělo

Kristovo. A někdy vezmu pravé tělo Kristovo a požehnám ho jako chléb. Rozumíte tomu?“

„Aha!“ vyrazil Voleplaš překvapené vzdechnutí. Hnědáček se k němu zvědavě otočil. Voleplaš se trochu usmíval, jako by teď opravdu porozuměl.

Kardinál měl pocit, že se ještě stále nachází někde tisíc mil odsud. „Opravdu se chcete stát členem papežova bývalého řádu, Otče?“

Ombroz e’Laiden nebyl natolik vzdálený realitě, aby si v otázce nepovšiml stopy sarkasmu. „Vyřiďte prosím Jeho Svatosti, že mě nemoc přinutila zůstat zde, mylorde. Nemohu se vrátit do svého řádu a jsem už příliš starý, než abych se měnil.“

„Dobrá, sdělím mu to.“

Hnědáček se obrátil k odchodu. Voleplaš zaváhal, pak krátce položil ruku na knězovo rameno. Stařec se na něj zakřenil a pokračoval v pojídání svátosti. Voleplaš odspěchal za kardinálem.

„Tolik k řádu svatého Ignáce,“ utrousil Hnědáček ironicky.

„Mrzí vás, že je teď jedním z nás?“ chtěl vědět mladý bojovník.

„Ne. Cítím zármutek jen nad ztrátou Ombroze e’Laidena, člověka.“

„Protože se stal nomádem?“

„Ne. Protože mimo církev není spasení,“ zamumlal kardinál, cituje prastaré tvrzení. Ta odpověď Voleplaše zmátla; Ombroz mu o kardinálovi hodně vyprávěl a vždy tvrdil, že Hnědáček přijímá k podobným záležitostem velmi liberální stanoviska. Od takového muže se ta poznámka zdála nepatřičná. Pravdou však bylo, že se mezitím stal knězem a biskupem.

„Mylorde, kdo smí určovat, kdo je a kdo není uvnitř církve?“

„Proboha, Voleplaši! Samozřejmě papež a zákon!“

„A Bůh jim do toho nemluví?“

„Otec Ombroz je osvícený muž,“ prohlásil Svatá zuřivost, který se zničehonic vynořil ze tmy. Oba se k němu obrátili s nečitelnými výrazy a čekali, co k tomu ještě dodá. Høngan však jen zívl a zavrtěl hlavou: „Ta žena, která je zřejmě vaše matka, je už zde, mylorde.“

Hnědáček se podíval na měsíc a změnil téma: „Papež se dnes večer půjde projít. Vždy se prochází pod svitem luny a zpívá pro její sestru Svatou pannu. Náš papež, který by rozdal církev chudým –

pokud bychom mu to já a Nauwhat dovolili.“ *Ach Bože, co jen budeme dělat?*

„Vaše Eminence, copak se s tou ženou nechcete setkat? Je královské krve, patří mezi mé vzdálenější příbuzenstvo. Pokud jste její syn, pak jsme vlastně bratranci!“ Šarf se zasmál. Možná v tom byla stopa hořkosti.

„Její rodinné jméno zní Urdon Go, nikoli Avdek Gole,“ dodal, když kardinál dlouho neodpovídal. „Takže ne hnědáček, ale hnědý hřebeček.“

„Voleplaš mi to už říkal. Ale proboha!“ zašeptal Hnědáček a z obličeje se mu ztratila všechna barva. „Po všech těch letech! Sestry v klášteře opravdu znaly jen nářečí Zajíců…“

„Vaše matka, pokud jí tedy skutečně je, přijela sem. Je to ta žena, co sedí na pokrývkách před vchodem do tamtoho srubu. Radím vám, buďte opatrný. Dokáže být divoká jako *Nunshån*.“

„Samozřejmě. Děkuji.“ Hnědáček k ní rychle vyrazil, ale zastavil se několik kroků od ní. Oči měla bílé zákalem, ale uslyšela ho přicházet. Vrásčitá maska jejího obličeje se k němu obrátila. „Ty jsi texarkan?“ zeptala se podezřívavě. „Jen poloviční,“ odpověděl v řeči Divokých psů. „Jen poloviční, matko.“

Oslovit ji matko byla zdvořilost; nemusela to chápat doslovně.

Ale ona vstala. Plivla mu do tváře a na sutanu. Nevěděl, jestli to udělala schválně. Žvýkala byliny. Snad si chtěla jen odplivnout a špatně mířila? Ale když jemu řekli o ní, přece museli také jí povědět o něm!

Kardinál couvl. Tohle nikam nevedlo. Nemohl té ženě říci, že muž, jemuž teď ve své slepotě čelí, je ta věc, co do ní před dlouhou dobou násilně vsadili a co si nezvána vynutila cestu ven mezi jejími stehny. A že má zrzavé vlasy. Věděl, že by ho nechtěla poznat. Viděl v ní prostou ženu, ale zahořklou. Bylo nabíledni, že její rodina je vážená, ale chudá.

Avšak mohl se otočit a jít pryč? Nyní, když Chür Høngan a ostatní náčelníci věděli, že je její syn, se k ní jistě nakonec donese, že tu byl – pokud už to nevěděla. Jistě ho očekávala.

Nemohl udělat nic jiného než oznámit nomádským náčelníkům, že je ochoten ji navštívit, pokud jej k sobě zavolá. Byl přesvědčený, že se to nikdy nestane.

Sice se cítil pod psa, ale byl rád, že ji viděl, a ještě raději, že nemohla s jistotou vědět, že to byl on.

„Vaše Eminence, prosím!“

Hlas, který se ozýval od vchodu jednoho stanu, patřil monsignorovi Sanualovi, legátovi Texarku. Boubelatý diplomat vypadal velmi rozrušeně. „Prosím, pojďte dál, Eminence, jen na moment!“

Ačkoli to vypadalo, že jej Sanual po celý den okázale ignoroval, Hnědáček mu tiše vyhověl, sklonil se a prolezl do monsignorova stanu. Vnitřek osvětlovala skomírající lucerna a vonělo to tam po zemině a rozlitém svátostním víně. Sanual nervózně chytil kardinála za ruku. Jeho dech byl též cítit po víně.

„Oni požírají starého náčelníka! Já myslel, že dnes zůstanete zavřený ve svém stanu!“

„To jsem si měl něco takového nechat ujít?“ Hnědáček opatrně vyprostil ruku ze Sanualova sevření. „Arcibiskupův legát ať se klidně schovává ve stanu, ale papežský nesmí.“

Sanual se stáhl. Oba věděli, že tu jsou jen proto, aby si získali přízeň divokých kmenů a budoucího křesťanského náčelníka, který dost možná brzy všechny tři hordy sjednotí.

„Udělal byste cokoliv! Kdyby Jeho Svatost věděla…“

„Dívejme se na to takhle: moje matka je nomádka. Nebožtík náčelník byl také mým příbuzným. Samozřejmě jen vzdáleným. Každopádně jsou to mí lidé – a já nehodlám zavrhovat jejich tradiční zvyky. A teď – o čem jste se mnou chtěl mluvit?“

„Jen o tom. O vašem příbuzenství.“ Sanual se pohrdavě šklebil. „Ombroz mi prozradil, že jste byl také vybrán, abyste se zúčastnil rituální volby krále!“

„S Ombrozem jsem se zrovna viděl. Nic takového mi neřekl. A vy mu vždy ukazujete jen záda – nevěřím vám, Otče. Jste opilý.“

„Řval to na mě! A přitom se smál tím svým kdákáním… Samozřejmě, že je senilní a prakticky šílený, ale věřím mu. Je to tak, že?“

„Informovali mě jen o tom, že mám během slavnosti jakožto syn královské linie právo na zvláštní pocty. Bude to záležitost čistě osobního rázu, která nemá nic společného s mým úřadem či posláním.“

„Pak doufám, že poctíte také Boha, Eminence, a svléknete na ten strašný obřad roucho svého úřadu.“

„Jste zde proto, abyste vyjádřil texarský nesouhlas s nomádským pohanským rituálem, nebo proto, abyste se zúčastnil inaugurace jejich křesťanského náčelníka?“

„Doufal jsem, že se mi podaří obojí, ale nepočítal jsem s vaší ochotou tančit s ďáblem. V tomto případě bychom se měli spojit! Pro lásku Boží, kardinále, ta tolerance už musí mít někde meze!“

„Až donedávna jsem nebyl knězem, Otče. Jsem jen právník, kterému nebožtík papež Linus VI. udělil rudý klobouk a ze kterého papež Ámen udělal biskupa. Jemné nuance teologie nemám v rejstříku.“

„Považujete kanibalismus za jemnou nuanci, Eminence?“

„Vaše protesty beru na vědomí. Zmíním se o nich ve své zprávě papeži, tak jako se o nich vy zmíníte v hlášení arcibiskupovi. Je to vše?“

„Ne tak docela. Kolují zvěsti, že jste sem byl vyslán, abyste zde uplatnil jakousi pochybnou biskupskou pravomoc nad kostely na našem misionářském území. Je to pravda?“

„Vaše misionářské území? Pokud byste nějaké vaše misionářské území měli, pak jedině díky právu dobyvatele, a takové právo nemůže vyvstat jinak než z vedení spravedlivé, obranné války. To není váš případ. Papež Ámen mě ustanovil apoštolským vikářem Tří hord – na to jste narážel? – a vašich pánů se to netýká. Ani arcibiskupa, ani Hannegana.“

„Krucinál! Žádný papež není! Na ničem se neshodnem! Ani na obyčejné slušnosti, dokonce ani na záchraně církve před schizmatem!“

Sanual se ke kardinálovi otočil zády. Hnědáček okamžitě ze stanu odešel. Zamířil k hlavním táborovým ohňům, chvíli pozoroval orgie a pak šel spát.

Té noci však slepá žena přišla do jeho stanu a pokusila se ho zabít. Na poslední chvíli ho vzbudil šramot. Překvapeně vykřikl. Voleplaš zareagoval okamžitě. Vyskočil ze spacího pytle a vrhl se po stařeně. Okamžik se s ní potýkal; nakonec se mu podařilo vykroutit jí nůž a odvést ji pryč.

„To nemůže být vaše matka," vrtěl hlavou bojovník, když se po chvíli vrátil.

„Ale je. Právě to dokázala."

Kardinál Hnědáček strávil zbytek noci pozorováním hvězd větracím otvorem na špici stanu. Myslel na svou ženu, Serunu. Myslel na řádové sestry, které ho vychovaly, na církev, na Svatou pannu a na *Høngin Fujæ Vurn*, jíž byla blízká propast zasvěcena. Nyní už věděl, že opravdu musí podstoupit tvrdou zkoušku, kterou pro něj bude znamenat vstup do prastarého domova Vládkyně divokých koní, do místa, kde před dávnými časy hořel strašlivý plamen a kde se on musí dvořit pohanské modle. Pokud se měl stát v očích Lidu nejvyšším křesťanským šamanem, musel se stát nomádem úplně stejně jako Otec Ombroz. Znovu slyšel jeho opilá slova: *Někdy vezmu chléb a požehnám ho jako pravé tělo Kristovo. A někdy vezmu pravé tělo Kristovo a požehnám ho jako.…*

Svým způsobem to znělo, jako by to řekl Ámen Drozdík.

Měsíc už skoro zapadl. V průchodu do stanu se objevila černá silueta. Přece se nevrátila! Voleplaš spal a chrápal, tentokrát by mu nepomohl včas. Z vetřelce se však naštěstí vyklubal Svatá zuřivost, který na kardinála tiše zavolal: „Rychle se oblečte, mylorde. Chci vám ukázat propast."

Hnědáček poslechl, ale když vylezl ven, vyjádřil svůj údiv: „Neviděli bychom na ni lépe ve dne?"

„Ne. Pokud máte podstoupit zkoušku, musíte propast poznat v noci, ve tmě, protože dokonce i pouhé měsíční světlo zastře svit jedu."

Nasedli na koně, které Høngan přivedl, a tiše vyjeli z tábora. Hlídka na ně ospale zamžourala a chtěla slyšet heslo, ale na šarfovo

nevrlé zavrčení se zase stáhla. Oranžový měsíc se právě dotkl obzoru a zavládla takřka dokonalá tma, ale koně byli místní a kráčeli po paměti.

K okraji kráteru dojeli za půl hodiny. Měsíc už zapadl, ale na východě se ještě neobjevilo nic víc než náznak svítání. Propast připomínala jezero plné temnoty.

Sesedli a opatrně k ní došli pěšky. Svatá zuřivost uchopil kardinála za rameno.

„Sakra!“ zavrčel po chvíli.

„Je něco špatně?“

„Oheň sotva problikává. Dnes ho ani já nevidím.“

„Nevím ani kam se dívat.“

„Podívejte se na nebe. Najděte tu nejjasnější hvězdu ve Zlodějovi a pak sjeďte zrakem přímo k zemi. Blízko středu propasti byste měl uvidět maličkou rudou tečku.“

„Zloděj je nomádské souhvězdí. Které to je?“

Høngan ukázal. Hnědáček se podíval podél jeho ruky: „Myslím, že my ho nazýváme Perseus. A ta hvězda musí být Mirfak.“

Oba se posadili na okraj kráteru a tiše se dívali. Jediným zvukem bylo hučení větru a vzdálené vytí divokých psů. Chür Høngan občas potichu zaklel.

„Opravdu na tom záleží?“ zeptal se ho kardinál. „Nemůžete mi to ukázat za denního světla?“ Podíval se na východ. Nebe se zvolna rozjasňovalo.

„Záleží na tom. Bylo by dobré, abyste tu záři viděl. Až tam budete, uvědomte si, odkud fouká vítr, a držte se v závětří. Někdy je možné zahlédnout, kudy vanou výpary, občas je dokonce poznat i ta díra, která je chrlí.“

„Copak není lepší, když je oheň nečinný?“

„To ano, ale celá propast je nějak zamořená. Skoro nic tu neroste. Snad jen pár keřů na té straně, odkud fouká nejčastěji. Tam byste měl zůstat – pokud se vítr neotočí. Za pár minut uvidíte, co tím myslím.“

Zůstali tam, dokud se slunce nevyhouplo nad kopce. Paprsky rozehnaly stínové jezero. V celé propasti nebylo vidět jedinou známku života, až na ubohou trochu trávy a keřů na úpatí srázu.

To ráno vál vítr směrem od zeleně.

Následujícího dne se vůdci šamanů Medvědího ducha a wíjasú sešli, aby zvážili Hnědáčkovo přání ucházet se o přízeň *Høngin Fujæ Vurn* v Lůně světa a postavit se skrytým ohňům Hřebčince. Kardinál se schůzky účastnit nesměl. Chür Høngan dvakrát vyšel z poradního stanu, aby mu položil otázku.

První otázka: „Zachováte k Velké klisně stejnou uctivost jako ke Svaté panně?“

„Ano, pokud se k ní smím i stejně modlit.“

O hodinu později došlo na druhou otázku: „Jistě chápete, že v případě jejího odmítnutí vám žádná horda nedovolí uplatňovat církevní moc nad svými křesťany. Jste v takovém případě ochoten vzdát se postavení, které vám papež přisoudil?“

„Pokud nezemřu dříve, než to stačím, pak ano.“

Høngan mu věnoval příkrý pohled a vrátil se na shromáždění.

Po jeho skončení šarf Divokých psů vyhlásil, že kardinál Hnědáček stráví v propasti čtvrteční noc. V pátek se Vládkyni divokých koní bude dvořit on, šarf Divokých psů Svatá zuřivost, a sobotní noc připadla šarfovi Sarančat Vlídnému světlu.

Náčelník Sarančat si postěžoval, že Høngan si pro sebe vybral to nejlepší, neboť jen jemu bude po celou noc svítit měsíc, v úplňku, avšak Svatá zuřivost mu mezi čtyřma očima podal vysvětlení: „Pokud znáš propast natolik, že se i ve tmě vyhneš zrádným srázům, pak měsíc přestává být tvým přítelem. V jeho jasném světle nespatříš záři pekelného ohně. Však víš, že ji často nelze zahlédnout ani za úplné tmy.

Oblaka možná měsíc zakryjí. Pokud nechceš skončit někde v hlubinách, radím ti, abys čas zbývající do námluv strávil u propasti. Prohlédni si ji ze všech stran. Pokud se během tvé noci změní vítr, budeš se muset rychle přesunout jinam.“

Příští noc strávil Hnědácek v propasti.

Voleplaš ho dovedl na nejschůdnější místo, odkud se dalo celkem bezpečně sestoupit dolů. Slunce zapadalo a na východě se nad obzor dral již takřka dokonale kulatý měsíc. Kardinál si s sebou nesl deku.

Nehodlal spát, to by bylo příliš nebezpečné, ale po půlnoci se prý do propasti snese chlad.

„Můj učitel si přál, abych přenocoval zde nahoře a udržoval oheň," sdělil mu mladý bojovník. „Pokud se změní vítr, zvednu pochodeň. Raději se sem dívejte často, tam dole si lehčích vánků jinak těžko všimnete."

„Je to přípustné?"

Voleplaš se na chvilku zamyslel. „Nezačnu dřív, než všichni usnou, a za touhle skálou si toho nikdo ani nevšimne. Krom toho – šarf Bråm je jediný, kdo by proti něčemu takovému protestoval. Bůh a Klisna s vámi, mylorde."

Vítr vanoucí přes okraj kráteru přinášel oblaka prachu, která zakryla i hvězdy, ale naštěstí to byl jen prach z prérie, nikoli z propasti.

Hnědáček slezl mezi několik ubohých keříků a zůstal tam; vítr teď odnášel prach z pekelné jámy pryč od něj. Smutně se posadil. Ještě stále se plně nevzpamatoval ze setkání se zahořklou ženou, jejíž lůno jej proti své vůli přivedlo na svět.

Byl synem násilí a nenávisti ještě předtím, než ho matka zanechala v konventu, ale ani od řádových sester nepoznal nic jiného než zášť. Jedinou výjimkou byla sestra Magdalena ('Pláč řeky'), bývalá nomádka z hordy Zajíců. Často mu vyprávěla nejrůznější příběhy a postarala se, aby se mu dostalo slušného vzdělání. Později, když se oženil, mu jeho žena Seruna Magdalenu trochu připomínala.

Dnes byly obě po smrti.

Napadlo ho, že až bude na inspekční cestě po svých kostelech projíždět území Zajíců, mohl by se zastavit i ve svém bývalém sirotčinci. Potřásl hlavou. Pocházelo to nutkání z nostalgie, nebo také ze zášti? Rozhodl se, že se tomu místu raději vyhne. Žádná z těch dvou emocí by jeho duchovním a politickým plánům zrovna neprospěla.

Po nějaké době se začal modlit. Nejprve odříkával jen růženec. Očima přitom těkal kolem temného místa, v nějž se proměnil vchod do malé jeskyně pod skalním převisem. Skály zaléval stříbrný měsíční svit. Hnědáček tlumeně promlouval k tomu temnému místu,

ale nemohl se zbavit vzpomínky na to, jak mu matka plivla do tváře. Její sliny pálily jako kyselina.

Snažil se to vytěsnit z mysli a promlouvat k té druhé matce, k té, jež nesla myriádu jmen: *Regina Mundi, Domina Rerum, Mater Dei, Høngin Fujæ Vurn*, dokonce i Kondor války. Její zjevení byla vždy vázána k určitému místu: Betlém, Lurdy, Guadaloupe a zde, Lůno světa.

„Narodil jsem se na jihu tvého království, Matko, a znám tvé zvyky. Setkal jsem se s nimi dokonce i tam, kde Lid otročí uchvatitelům tvé země. Marie, matko Boží, oroduj za mě."

Velký mrak zakryl měsíc, který již vystoupal téměř k zenitu. Voleplaš pozvedl louč. Hnědáček teď konečně uviděl podivné světélkování nad a kolem díry ve středu propasti. Rychle se přesunul o sto kroků stranou, mimo směr pekelného plamene.

„Slituj se nade mnou, Pane. *Kyrie eleison*."

Vítr mu naštěstí opět vál do zad.

„Má matka pochází z kmene Divokých psů, Matko; můj otec přinesl jí i tvému lidu jen utrpení. Od nynějška je v mých vzpomínkách mrtev, stejně jako je pro mě mrtvá má matka. Nechť mi nikdy nezkříží cestu, neboť bych poskvrnil své ruce jeho krví.

Je tomu již dávno, co mne navštívil duch mé matky a chtěl, abych sem přišel. Tehdy pro mě ještě nebyla mrtvá, ale přesto jsem ji neposlechl. Opustil jsem Lid. Přijal jsem náboženství sester, které mě učily. Nyní jsem však konečně zde a klečím před tebou, Matko."

Té noci se vítr často stáčel. Kardinál musel být neustále v pohybu.

„Kriste, slituj se nade mnou. *Christe eleison*."

Opět se přesunul, aby měl vítr v zádech. Řídil se pochodní. Stále však zdvořile promlouval k jeskyni.

„Mé vlasy jsou zrzavé. Říkala jim, že on je měl také takové. Těm sestrám, které ji ošetřovaly. Které mě vychovaly. Marie, matko Boží, oroduj za mě. Kdyby byl ještě naživu, zabil bych ho. *Ora pro me,* Vládkyně divokých koní. *Kyrie eleison.*"

V jednu chvíli ji dokonce i zahlédl: černou ženskou siluetu, orámovanou září pekelného ohně. Ruce měla vzpažené, jako křídla. *Nunshån?* Ne, ta postava patřila mladé ženě, Noční stařena by byla stará. Podle křídel to musela být Burregun, Kondor války.

Vstal, aby jí šel vstříc. Zmizela.

Ámen Drozdk o ní mluvil, jako by byla čtvrtým členem Svaté Trojice a Benefezova frakce se toho chytila. Byl to jeden z hlavních argumentů, kterým se arcibiskupovi přívrženci oháněli při diskuzi o uznání či neuznání volby papeže. Papež, který pronáší bludy, nemohl být papežem On však v té době ještě papežem nebyl. Zopakoval by to i dnes?

Ne. Hnědáčka až překvapilo, s jakou lehkostí se starý poustevník ujal nové role. Skeptik by to nazval přetvářkou. Zastánce volby by byl přesvědčen, že to je práce Ducha Svatého, který své stádo bedlivě chrání před pochybením.

Kolik asi papežů se smažilo v pekle? zamyslel se kardinál. Dante jich několik jmenoval, ale tím to jistě nekončilo. Přinejmenším tam musel být i papež, který církev spravoval těsně před Plamennou potopou.

S tou myšlenkou se propadl do dřímoty. Celonoční vypětí ho zmohlo, měsíc již zapadl za okraj propasti. Probralo jej až světlo svítání a Voleplašův křik. Vítr se opět obrátil – kdo ví, jak už to bylo dlouho.

Sebral deku a poklusem vyrazil k místu, kudy do propasti sestoupil. Ať už byl výsledek jakýkoli, jeho zkouška byla u konce.

„Jestli ti bude špatně ještě za týden, zemřeš," prohlásila jen tak mezi řečí wíjasú, které měl o svých námluvách vyprávět. „Pokud ne, stejně nepočítej s vysokým věkem. Pověděli ti o tom před zkouškou?"

„Samozřejmě, Prastará."

Vyptala se na všechno. Řekl jí i o ženě se zdviženýma rukama, kterou viděl proti svitu pekelného ohně. Zmlkla a chvíli na něj jen tiše hleděla. Po dlouhé chvíli se ho zeptala: „Víš, kdo je Kondor bitev?"

„Ano, slyšel jsem o Burregun."

„Kondor bitev je rudý a létá nebem."

„Nebyla na nebi."

Stařena přikývla a rozhovor byl u konce. Své názory na Hnědáčkovo vyprávění nevyslovila a vzala si je s sebou do

poradního stanu. O něco později pak za kardinálem přišel Chür Høngan a oznámil mu, že ho Medvědí duch podmínečně přijímá za křesťanského šamana. Tou podmínkou bylo, že v dohledné době neonemocní.

Hnědáček však neměl náladu oslavovat. Z Valany právě dorazil posel se zprávou o odchodu kardinála Jarada, opata svatého Leibowitze, za nejvyšším soudcem na nebi. Další posel vyřídil, že papež a jeho doprovod se utábořili v zemi nikoho na pomezí teritoria Divokých psů a Sarančat. Svatá zuřivost blahosklonně nabídl, že si s Vlídným světlem vymění noc své schůzky s *Høngin Fujæ Vurn*, aby Hultor Bráms mohl odjet se svou družinou již v sobotu ráno, setkat se s Ámenem Drozdíkem a dovést ho k hranicím Říše.

Hnědáček se rozhodl, že na jih pojede s nimi. Bráms, který se právě vrátil ze setkání s Klisnou, neměl námitek.

V sobotu brzy zrána si kardinál Hnědáček vypůjčil od Otce Ombroze chléb, víno, misál a přenosný oltář. Zamýšlel odsloužit pontifikální velkou mši; nemohl si nechat ujít příležitost k tak snadnému zapůsobení, jak politicky, tak čistě pro efekt. Bohužel neuměl moc dobře zpívat a od svého vysvěcení ještě neodsloužil víc než tucet mší, proto požádal o pomoc Sanuala. Monsignor však striktně odmítl; nehodlal se zúčastnit ani jako spolucelebrant, ani jako ministrant. Rudý diákon tedy mlčky pohlédl na Ombroze.

„Vyslechnete nejprve mou zpověď?“ zeptal se starý ignacián.

„Chtěl byste se vyzpovídat z nějakého čerstvého hříchu?“

Ombroz pochopil, co tím Hnědáček myslel, a rozmrzele zavrtěl hlavou. Pak si nechal zavolat Voleplaše, svého vlastního ministranta, a společně svolali všechny křesťany.

Pozvali i wíjasú a šamany Medvědího ducha, ať přijdou, pokud chtějí.

Apoštolský vikář Tří hord si vybral trochu vyvýšené místo v prérii kousek od ležení, kde poté odsloužil prostou mši. Vzduchem se nesla vůně kadidla a mísila se s odérem ohňů živených sušeným dobytčím trusem. Zvědavé shromáždění divokých nomádů si od oltáře udržovalo uctivý – a bezpečný – odstup. Když došlo na přijímání, přišlo si pro svátost rozhodně více lidí, než bylo přítomných křesťanů, ale Hnědáček se nikoho na víru neptal. Jen odhadoval, že

ti, kteří vypadali překvapeni mdlou chutí těla Kristova, museli být pohanští šamani.

Sanual a Ombroz k přijímání nešli.

Po *Ite, missa est* začal dav provolávat slávu. Hnědáček si nebyl jistý, kdo s tím začal. Ať už to však přišlo od kohokoli, byl si teď jistý svým přijetím za nejvyššího šamana všech křesťanů Lidu.

Monsignor Sanual se opět opil. Když Hnědáček odjížděl, Benefezův vyslanec vyšel před svůj stan a křičel za kardinálem, že podporuje špatnou stranu, že falešný papež nikdy nevejde do Nového Říma a že z toho všeho pro církev vzejde jen žal.

„Díky za vaše požehnání, monsignore," odpověděl kardinál.

Hultor Brám ještě nebyl připraven stát se přítelem přítele svého rivala, ale jeho námluvy o páteční noci neproběhly zrovna nejlépe a rada Medvědího ducha přijala jeho vyprávění velmi chladně. Bylo nabíledni, že wíjasú již rozhodly předem. Šarf přiznal svým bojovníkům, že titul *Qœsach dri Vørdara* takřka jistě připadne náčelníkovi Divokých psů. Snad jedině kdyby Svatá zuřivost prožil ještě strašlivější noc než on…

Nicméně bylo dobré, že prastará hodnost dojde obnovení a Tři hordy se opět spojí.

Všiml si, že kardinál Hnědáček zaslechl jeho přiznání, a nevlídně se ho zeptal na jeho setkání s Klisnou. „Přijala vás té noci za svého hřebce?" chtěl vědět. „Nebo jste ji ani neviděl?"

Kardinál zaváhal: „Nejsem si jistý, co jsem vlastně viděl. Když strávíte celé hodiny zíráním na temné skvrny, začnete vidět, co ve skutečnosti není…"

„A co přesně tam nebylo?"

„Zdálo se mi, že vidím ženu. Stála mezi mnou a tím mdlým světlem. Nedokážu ji popsat. Stála ke mně čelem a měla vzpažené ruce. Pak zmizela."

„Vypadala jako Kondor bitev?"

„To vám řekli vaši šamani. Já to netvrdil."

Brám přikývl. „Kdybych ji viděl já, byl bych teď *Qœsach dri Vørdar*. Místo toho brzy zemřu."

„Jste nemocný?"

„Vy jste viděl Kondora bitev. To je vaše budoucnost. Mně řekli, že jsem viděl tu svou.“ Bråm se zasmál a jel dál. Později jeden z bojovníků kardinálovi prozradil, co šarf Sarančat té noci podle mínění wíjasú viděl: zjevila se mu prý Noční stařena. Bråmův jezdec však také dodal, že wíjasú už rozhodly předem ve prospěch Svaté zuřivosti a že nevěří, že Vlídné světlo zemře.

Mezi bojovníky vládla dobrá nálada. Bråm jim totiž slíbil, že církev za doprovod papeže velmi dobře zaplatí. Hnědáček však o penězích s šarfem nikdy nemluvil. Ze zmínek o platbě byl nesvůj. Doufal, že pokud kurie – či dokonce papež – něco takového nabídla, může svůj slib také splnit.

Sledoval, jak jezdci dovádějí jako malé děti. Prérie a zářijové slunce byly svědky podivuhodných věcí: jeden z bojovníků se postavil na hřbet svého koně. Další následoval jeho příkladu a pronásledovali se tak dlouho, dokud si poražený nemusel rychle sednout do sedla či dokud spadl. Vždy to doprovázelo halekání a výskot ostatních.

Další bojovník za jízdy sklouzl ze sedla, podlezl pod břichem svého koně a vylezl zpět na druhé straně. Když to zopakoval třikrát, jeho oř dostal erekci. Slezl počtvrté, uviděl to a vrátil se zpět. Někdo na něj křikl veselou urážku a za okamžik už oba stáli na zemi proti sobě a na slunci se leskly jejich nože. Hultor Bråm otočil koně a vrátil se k nim. Chvíli sledoval smrtící tanec, pak si upravil vysokou koženou helmu s erbem své prababy a odznak válečného šarfa.

Vytryskla krev. Nebyl to hluboký řez, ale náčelník okamžitě vyštěkl rozkaz: „Nože pryč! Skončete to beze zbraní, nebo vůbec ne. Poslouchejte mě dobře! Žádné zabíjení! Ne mezi námi. Pokud spolu máte nevyřízené účty, odložte to, než se vrátíme z válečné stezky.“

„Proč říká, že jste na válečné stezce?“ zeptal se Hnědáček muže, který jel vedle něho. „Měla to být čestná stráž.“

„Sarančata jsou *vždy* na válečné stezce,“ prohlásil jezdec a nasadil koni ostruhy, aby nebyl u toho farmáře a křesťana s červenou čapkou tak blízko.

KAPITOLA 16

> Lůžka má opat často prohlížet, aby tam mniši neměli své soukromé věci. Kdyby se u někoho našlo něco, co nedostal od opata, ať je velmi přísně potrestán.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 55

Jsme jako vojsko bláznů, myslel si velitel policejní stráže. Třicet sedm kardinálů se trmácelo v sedlech za papežem; zbylých čtyřiadvacet se natřásalo vzadu na vozech, které napříč pláněmi táhla mulí spřežení. O bezpečí duchovních se staraly tři desítky denverských jízdních policistů a stejný počet válečníků kmene Divokých psů – obě skupiny se však měly otočit a odjet zpět, hned jak družina dosáhne území Zajíců a setká se s jezdci šarfa Bráma.

Na hranici dorazili bez potíží, rozbili tábor a čekali na bojovníky hordy Zajíců.

Ámen Drozdík vyčkával trpělivěji než ostatní. Divocí psi jim zapůjčili celkem pohodlné stany, což útrapy pobytu ve volné přírodě zmírnilo, a papež trval na tom, aby se k němu kardinálové každý den připojovali ke chvalozpěvům, mším a večerním modlitbám i k ostatním kanonickým obřadům. Duchovní to poněkud vyvádělo z míry: většina z nich byla zvyklá oddrmolit jen prvních pár řádek každého žalmu a tím své povinnosti považovat za splněné.

Tábor putující kurie přitáhl pozornost žen a dětí z nomádských rodin – Divokých psů i Sarančat, jejichž stáda a hřebčíny se nacházely poblíž. Ležení bylo brzy doslova obklíčeno, avšak bojovníci doprovodné stráže nikoho nepouštěli dovnitř, aby zabránili krádežím.

Když se na hřebenu kopce konečně objevili jezdci z kmene Sarančat, všichni si oddechli – snad kromě bojovníků. Brámovi muži už se mezi sebou nebavili a nehašteřili; jeli v typické bojové formaci svého kmene, dlouhé blížící se řadě, která tu na jednom místě zpomalila, tu zase zrychlila, aby nepříteli poskytla co nejmlhavější

představu o nadcházející bitvě. Zvědové Divokých psů stáli proti jasné přesile, ale chopili se kopí a pistolí a rozběhli se ke svým hřebcům. Vtom náčelník Sarančat zavelel stát a vykřikl: „Mír! Ve jménu *Fujæ Go!*“

Kurie sledovala, jak kardinál Hnědáček opouští řadu lítých bojovníků a vyjíždí k táboru. Ámen Drozdík mu vyšel naproti a rychle ho zvedl, když před ním Rudý diákon padl na zem a chystal se políbit Rybářův prsten.

„Slyšeli jsme, Elio, že Jarad odešel za Kristem a ještě nepovstal.“

Podal tu zprávu skutečně zvláštním způsobem, ale kardinál odpověděl: „Věděl jsem, že to bude první věc, kterou zmíníte, Svatý Otče. Pokud mě uvolníte, rád bych jel do Leibowitzova opatství a připojil se k jejich truchlení.“

Starý pardál vypadal překvapeně: „Myslel jsem, že zamíříš na jih od Nady Ann a navštívíš své kostely v Provincii.“

„To také, Svatý Otče. Texarští mě však očekávají a budou předpokládat, že pojedu přes Nady Ann, nikoli přes Zátoku duchů. Pokud pojedu ze západu, snad se vyhnu zatčení. A zdržení nebude tak velké – uctění Jaradovy památky jistě nebude trvat déle než den nebo dva.“

„Kdokoli se na tebe v Provincii odváží vztáhnout byť jen prst, toho exkomunikujeme. Dám ti to písemně. Rozkazuji ti, abys navštívil Leibowitzovo opatství a poté zamířil na východ na území Zajíců.“

„Děkuji. Poté bych rád zajel i do Hanneganova města, Svatý Otče.“

„Pak tam pocestuješ jako můj legát. Vosk na tvých pověřovacích papírech bude zapečetěn mým prstenem – až budou hotovy, pošlu je za tebou do opatství.“

„Omluv mou troufalost, ale je možné, že to na arcibiskupa a jeho synovce neudělá patřičný dojem.“

„Však také nemáš mé svolení k mučednické smrti, Elio.“

„Potřebuji ho?“

Papež se usmál a změnil téma: „Jak se mají naši přátelé mezi wíjasú a Medvědím duchem? A co ta jejich jeskyně? Strávil jsi v ní noc?“

„Je to Hřebčín, Svatý Otče. A abych řekl pravdu, jeho pověst je notně přiživena mýty a vyprávěním. Dost možná to před několika stoletími bylo velmi nebezpečné místo, ale pokud se nic zlého nestane ani Svaté zuřivosti, soudil bych, že ta ďáblice ztratila svou moc.“ Vyřkl ta slova sebejistě, ale o tři týdny později ho v Leibowitzově opatství přepadl první záchvat nevolnosti a letargie.

Než tam odjel, šel ještě poděkovat Hultoru Brámovi za jeho laskavost. Náčelník si mu postěžoval, že dosud nedostal zaplaceno. Kardinál zachoval kamennou tvář a zapřel, že by měl se záležitostmi kolem peněz něco společného. Nechal to na unavených papežových prelátech.

Poslední slova, která mu Ámen před odjezdem řekl, byla: „Postarej se o Leibowitzovo opatství, Elio. Ať si zvolí nového opata, ty jim ho pak za mě potvrdíš. Kdyby to chtěl později někdo zpochybnit, tady kardinál Onyo dosvědčí, že jsem tě tím skutečně pověřil.“

Rozloučili se rychlým objetím.

Hnědáček se ohlédl na bojovníky kmene Sarančat. Nomádi i valanští je obcházeli širokým obloukem. Divocí psi osedlali koně a odjeli na severozápad; policisté s odjezdem ještě nějakou dobu počkali.

* * *

Historici pozdějších dob se přeli o přesném začátku války, která zničila papežství. Nakonec dospěli k názoru, že byla zahájena už ve chvíli, kdy Drozdík přijal devadesát devět bojovníků kmene Sarančat, bojovníků, které Hultor Bram naverboval, odvedl od rodin, vycvičil je, vštípil jim své názory – ale kterým nezaplatil, protože měl vztek na kardinála Hnědáčka a přenesl svou zášť i na Hnědáčkova představeného.

Když se velitel policejní stráže dozvěděl o šarfových finančních nárocích, vyptal se na platbu i kurijního účetního. Bylo mu řečeno, že výprava žádné zlato neveze. Ustaraně se odebral za papežem a seznámil ho se situací.

Valanské papežství uzavřelo smlouvu s některými rodinami Sarančat a Divokých psů, jejímž obsahem bylo mimo jiné poskytování čerstvých koní církevním poslům. Díky tomuto opatření

se cesta přes Planiny z Denverských svobodných států do okrajových farem na východě zkrátila na méně než deset dní. Dvě nejpodnikavější rodiny z obou kmenů navíc samy dopravovaly zprávy přes Planiny – Církevní kurýmí služba se s nimi nemohla měřit; jedinou konkurencí jim byl nedostižný Hanneganův telegraf. Tyto rodiny měly výsadní postavení, které jim zaručovalo jistou formu nedotknutelnosti jak v psaném, tak v obyčejovém právu. Možná bylo předčasné usuzovat, že se mezi nomády vytváří nová podnikatelská třída, avšak jisté prababy nashromáždily za poskytované služby ostudná bohatství – ostudná proto, že jejich zákazníkem byl nepřítel: civilizace. I bohatství samotné však bylo vnímáno jako špatné: nomádská společnost vždy následovala divoká, neohrazená stáda, a větší množství majetku poutalo vesnici k jednomu místu.

Přes to všechno se Hultor Bråm odvolával právě na tuto smlouvu a na jejím základě požadoval platbu.

Papež nemohl odpovědět nic jiného než: „Slibte jim, že zaplatíme později.“

Bråm se prozatím nechal uchlácholit. Papež a kurie se vydali dál na východ a jejich strážní démoni v sedlech je následovali.

Staří duchovní nemohli jet plnou rychlostí, a tak jim cesta trvala čtyři dny namísto dvou. Papež rád rozmlouval s obyčejnými lidmi a kdykoli měl příležitost, zapředl rozhovor s některým z bojovníků jejich doprovodu.

„Naše kmeny se hněvají,“ prozradil mu jeden z nich. „Hněváme se, protože Divocí psi pozvali církev na posvátné shromáždění hord. Ještě ke všemu tam nepřijel jen kardinál Hnědáček, ale také vyslanec arcibiskupa Benefeze. A Hnědáček nadržuje Öslu Hønganu Chürovi. Hultor Bråm nedostal šanci.“

Papež si všiml, jak bojovník zdvořile obrátil pořadí jmen Svaté zuřivosti. Možná se hněval, ale rozhodnutí prabáb přijal. Protekce byla na Planinách legitimním prostředkem politické moci.

Vztek na Hnědáčka, který to v očích Sarančat vše způsobil, však trval a obracel se i proti papeži. Bojovník neomaleně přešel na téma peněz a požadoval platbu předem. Ámen se ho pokusil přesvědčit, že o svou odměnu nepřijde, ale tím stížnosti neskončily.

„K tomu všemu Divocí psi poskytli monsignorovi Sanualovi jídlo a přístřeší!“

„Zajímavé. Čekal bych, že Benefezův vyslanec zůstane u zástupců Zajíců,“ poznamenal Drozdík zaujatě.

„Ale ano, on chtěl! Mezi zástupci Medvědího ducha Zajíců je několik křesťanských šamanů. Vlastně už to vypadá, že Zajíci nejsou nic jiného než loutky v rukou texarské církve!“

„Církev je jen jedna, synu.“

A nějak podobně to vypadalo po celou cestu.

V souladu se Smlouvou Posvátné klisny platilo toto: Pokud kterýkoli farmář či voják Říše vstoupil na území Sarančat a byl ozbrojen, musel počítat s útokem, který posléze nemohl být chápán jako vyhlášení války. Stejně tak nomád, který dojel ke hranicím Říše blíž než na dostřel mušket, mohl být bez varování zastřelen.

Proto se Hultor Bråm a jeho muži zastavili na vrcholu kopce, z něhož už bylo vidět pohraniční opevnění texarského vojska, a nechali papežovu družinu jet dál samotnou. Mezi jezdci se stále ozývalo nespokojené mumlání o nesplacených dluzích, ale Bråm pozorně sledoval, co se děje před opevněním.

„Ať už tak nebo tak, všichni dostanete, co vám náleží,“ trval na svém. „A možná dřív, než jste čekali.“

Procesí prelátů dorazilo téměř k bráně. Ámen vystoupil z kočáru a celkem marně se pokusil oprášit svou bílou sutanu. Poté zamířil k texarskému plukovníkovi, který čekal uprostřed silnice s rukama založenýma na prsou. Po boku mu stáli další dva vojáci s dvouhlavňovými brokovnicemi.

„Jménem Hannegana, otočte se zpět!“ zahřímal důstojník. „Pokud neuposlechnete, budete zatčeni!“

„Nebraň nám v cestě, synu. Skloň se před Boží vůlí.“

„Ukaž mi Boží vůli!“

„Zvedni pravou nohu a podívej se.“

Plukovník poslechl a celý zrudl.

„Vidím stín své boty,“ ucedil vztekle, pomíjeje kobylinec s otiskem své podrážky.

„Jeho vůle již byla završena,“ pokrčil rameny Drozdík. „Smůla.“

„Ty jsi mi ale chytrolín! Tak tohle je ta tvá *moudrost*? Promiň, eh, Svatosti, ale pro mě jsi jen osina v zadku. A nemyslím si, že lord vládce bude mít na věc jiný názor. Proč nám raději neřekneš něco nového, něco, co pochopí každý prosťáček?“

Ámen se na něj široce usmál, přimhouřil oči a ukázal na slunce. Plukovník se už už otočil naznačeným směrem, ale pak se opanoval: „Dobrý pokus, starče. Jsou dobří podvodníci a jsou špatní podvodníci – ty jsi zatraceně dobrý.“

„Abych řekl pravdu, takhle jsem o tom nikdy nepřemýšlel, synu, ale zřejmě máš pravdu. Můj úřad to ode mě vyžaduje.“

„Tak nevím, jestli na tebe mám plivnout nebo před tebou pokleknout, ty starý blázne. Nekomplikuj to a vrať se domů.“

„Plukovníku, proč sám sebe věznite v takové dvojakosti?“

„Jaké dvojakosti zase?“

„Plivající Bůh či klečící Bůh.“

„Podívej, ať už tím chceš říct cokoli, nezajímá mě to. Já mám rozkazy od samotného Hannegana. Nasedni do toho kočáru, obrať se a vrať se do Valany, nebo pojedeš šupem do Hanneganova města před církevní tribunál. Ještě slovo, kacíři, a zopakuju jim všechno, cos mi tu povídal.“

„Žehnám ti, synu, a děkuji.“

Plukovník si pohrdlivě odfrkl, prohodil pár tichých slov ke kapitánovi a odjel do opevnění. Kapitán namířil jezdeckou pistoli papeži přímo do jeho vyhublého černého obličeje. Dva kardinálové rychle přiskočili, chytili Svatého Otce za ruce a s pomocí třetího ho odtáhli ke kočáru.

A tak se papeži Ámenu Drozdíkovi uzavřela cesta do Nového Říma.

Nomádští bojovníci uhnuli do stran a nechali preláty projet zpět. Žádný z nich se ke kurii nepřidal – ani poté, co kardinál Golopez Onyo výmluvně pokynul Brámovi, že je čas k návratu. Jezdci kmene Sarančat zůstali stát na kopci, dokud se z nich nestala jen tečka na západním obzoru.

Ámenova unavená družina (čítající většinu Svatého kolegia) se zvolna vracela po svých stopách. Ze západu k nim doléhaly sotva

slyšitelné bojové pokřiky a zvuky výstřelů, ale preláti s tím nemohli nic dělat a papež Ámen při své nedoslýchavosti ani o ničem nevěděl.

Cesta z východu je vedla lesíky, poté přes křovinaté pláně porostlé vysokou travou; zažili několik žhavých dní a mrazivých nocí na okrajích pouště. Když dorazili k zavodňovaným oblastem, měli to nejhorší za sebou. Po cestě se museli spoléhat na nomádskou pohostinnost – vlastní zásoby dávno neměli. Když nakonec dorazili k horám a vydali se kolem úpatí, setkali se s vyslanci posvátného shromáždění u Hřebčína.

Chür Ösle Høngan se oženil s *Fujæ Go*. Novopečený *Qæsach dri Vørdar*, pán Tří hord, manžel Denní panny, poklekl před papežem, políbil mu prsten a složil slib věčné věrnosti Jeho Svatosti, ve jménu Božím a jeho Svaté panny.

Než se obě výpravy opět rozjely každá na jinou stranu, kardinál Golopez Onyo si vzal Svatou zuřivost stranou a pověděl mu o podivném chování šarfa Hultora Bráma u hraničního opevnění.

„Nevrátili se s námi a zaslechl jsem střelbu a křik. Nemohu to tvrdit s úplnou jistotou, ale zřejmě se tam bojovalo.“

Pán Tří hord nasedl na svého hřebce a na tvář se mu zvolna dral zamračený výraz: „Jestli udělal to, co si myslím, tak chci jeho hlavu.“

„Papež o tom neví,“ dodal Onyo.

„Hned někoho pošlu, ať zjistí, co se dá.“ Svatá zuřivost zavrčel rozkaz na jednoho ze svých podřízených. Poté se svou výpravou odjel zpět k Hřebčínu. Jeho podřízený zamířil na východ.

Zjistit se toho dalo hodně. Toho osudného dne se nomádský doprovod papežovy družiny, dosud setrvávající půl míle od veškerého dění u hraničního opevnění, rozjel.

Sotva se oblak prachu zvedaný odjíždějící kurií ztratil za kopci, válečný šarf Hultor Bråm zavelel svým devadesáti devíti elitním bojovníkům zajistit přístup do Nového Říma silou. Zamířili obloukem na jih a zkřížili cestu k Hanneganovu městu, po níž k domovu ujížděl plukovník, jenž odmítl papeže vpustit do Texarku. Zemřel jako první z mnoha dalších obětí toho dne.

Nomádi se obrátili zpět na sever a skutečně nakrátko obsadili cestu do Nového Říma. Ty v sedle zrozené lidské šelmy projely texarskou lehkou jízdou jako nůž máslem. Zůstávala po nich jen bojiště posetá mrtvolami vojáků a koní. Pomalé střelné zbraně neměly proti rychlým a přesným lukům šanci. Mnoho Sarančat sice používalo ukořistěné pistole, ale jen jako záložní zbraně. Nomádští koně byli lepší a rychlejší a společně se svými majiteli se tváří v tvář nezkušeným texarským vojákům proměnili ve skutečné Jezdce Apokalypsy. Bylo jich devadesát devět a jejich vůdce byl horší než démon.

Papežská pokladnice zůstala ve Valaně. Nomádi nedostali zaplaceno, tak se k věci postavili po svém. Rozsekali na kusy texarské vojáky, zabili sto čtyřicet šest farmářů, znásilnili jejich ženy, dcery, sestry, matky i syny a probili se zpět k hranici přes čerstvé, ale nezkušené posily. Ano, všech zbývajících třiatřicet se probilo zpět – byli vyčerpaní, opilí adrenalinem a jejich velitel měl poraněnou nohu a sklíčený výraz. Sedlové brašny však byly nadité k prasknutí; po návratu na Planiny musela být část kořisti přeložena na smyky. Nyní dostali zaplaceno.

Přeživší na nájezd vzpomínali jako na zatraceně dobrý flám. Když skončil, vrátili se ke svým čekajícím manželkám, jejichž srdce a rozkroky se již chvěly nadějí a očekáváním, povětšinou s povadlými a přepracovanými údy. Té noci museli prokázat opravdovou mileneckou vynalézavost, aby své ženy přesvědčili, že se z bitvy vracejí s nefalšovanou touhou po jejich sexuálních půvabech. Mnozí se vymluvili na únavu z boje a ulehli sami.

Život byl za války mnohem zábavnější – o tom nebylo pochyb: dokonce i tváří v tvář šanci dvě ku jedné, že zemřeš dřív, než dojde na znásilňování, drancování a zapalování stodol plných čerstvé slámy.

V ležení klanu šarfovy matky se té pozdně zářijové noci slavilo i štkalo. Rozjařené bojové pokřiky co chvíli přehlušovaly kvílivé oplakávání mrtvých.

„Zakládám ohně! Zakládám ohně!“

Tak znělo královské motto zapsané i na vlajce Hultora Bráma.

Nikdo nepochyboval o faktu, že šarf svým nájezdem hodil rukavici novému pánovi Tří hord, jehož vyslanci dorazí do dvou dnů. Následující ráno se u wíjasú a Medvědího ducha Sarančat sešlo několik vdov, které si na Bráma stěžovaly. Vlídné světlo byl povolán před radu. Obvinění si vyslechl v tichosti a nijak se nehájil.

Vpád k samým zdím vznešeného Nového Říma snad vzešel z ďábelského vnuknutí, neboť znamenal porušení Smlouvy Posvátné klisny a vzplanutí dávno přerušené války mezi Sarančaty a Texarkem. Na druhou stranu, všichni se dobře pobavili – kromě mrtvých, znásilněných a nadosmrti zmrzačených. Válka už je taková, mohl by říct starý Tempus.

Díky telegrafu se zpráva o Brâmově nájezdu dostala do Valany dlouho před papežovým příjezdem. Ámen stále nevěděl nic víc, než že jeho nomádský doprovod zmizel a že se od hranic ozval nějaký křik a střelba. To však texarským nezabránilo vznést obvinění, že útok nařídil buď přímo on, nebo alespoň Sekretariát.

Krátký a nešťastný pontifikát papeže Ámena Drozdíka poté ve Valaně odvedl více důležité legislativní práce nez pontifikát všech ostatních papežů od počátku schizmatu. Nebylo to nijak překvapivé. Vzhledem k tomu, že se texarští spojenci nepodíleli na rozhodování, nebylo těžké dosáhnout jednohlasného schválení všech návrhů, které papežovi noví rádci vedení Sorelym Nauwhatem předložili.

O Sorelym se v mnoha ohledech mluvilo podobně jako o Hnědáčkovi, který se ještě stále nevrátil z cest. Papež se však v žádném případě nestal loutkou v rukou Nauwhata či kurie. Občas se zmínil o rezignaci, ale ze všeho nejdřív musel nastolit pořádek v zákonech.

V bule nazvané *Unita ex Adam Orta Progenies* papež – po obvyklém úvodu – opět potvrdil, že nikdo lidského původu nesmí být považován za něco horšího než člověka a že mutantům nesmí být odepřena rovnoprávnost před církevními i národními zákony. Stejně tak bylo zapovězeno, aby Dětem papežovým nějaký zákon přikazoval přebývat na jednom jediném místě, například v Údolí zrůd. Papež výslovně zakázal užívání zrůd jako otroků v dřevařských táborech v Ol'zarkii. V bule vlastně nebylo nic zvlášť nového, snad

kromě pranýřování církevního zvyku zapisovat rodokmeny na křestní listy, kterážto praktika byla často zneužívána. Pokud někdo neměl toto osvědčení a ocitl se v cizině, mohl se stát obětí státních předsudků a být nucen prokázat, že není podvrženec pokoušející se vydávat za normálního člověka.

„Panovníci, kteří za účelem politického zisku neváhají těžit z lidského strachu z dědičně postižených jedinců a kteří proti takovým osobám hřeší skrze nespravedlivé zákony a podněcování davových násilností, nechť jsou za tato zla odpovědni. Rozsudky *ipso facto* vyobcování vyslovené našimi předchůdci proti všem, kdo, Bože nedovol, spáchali násilné činy na tak zvaných Dětech papežových, jsou tímto dokumentem potvrzeny.“

Bulu zakončovala trestní doložka, v níž byly definovány postihy za přestoupení obsaženého zákona i jeho litery. Mezi možnostmi se objevily i tělesné tresty posvěcené zdáním zákonnosti. Jazykem doložky sice byl jen čistý právnický žargon, Ámenova hrozba však byla očividná.

Později – bez pomoci kurie – vytvořil svou kostrbatou kaligrafií *Motu Proprio* (papežovým vlastním skutkem), v níž odsoudil odklon církve od správné liturgické úcty k *theotokos* (matce Boží). Ani nemusel zmiňovat, která část duchovní domény církve v tomto ohledu volala po reformě. Biskupové sdružení ve starosvětských společnostech na severozápadě si libovali v pranýřování Mariolatry, kterou papež nepřímo podpořil ve svém projevu ke konkláve před tím (jak jeho přívrženci zdůrazňují), než v důsledku pozvednutí do papežského stavu všechna jeho *ex cathedra* prohlášení získala statut neomylnosti. Nyní již neomylný byl, nicméně *Motu Proprio* postrádala jasné definice a trestní doložku, které se od všech neotřesitelných papežských výroků očekávaly; proto se v očích Ámenových nejhlasitějších odpůrců nikdy nestala ničím víc než prázdným plácáním a poetickou oslavou Matky Všech.

Papež také rozhodl, že je nezbytně nutné upravit zákon ošetřující papežovu rezignaci – událost, která se přihodila přibližně jednou za tisíc let. Ustanovil, že rozhodnutí o odstoupení musí vzejít přímo od samotného člověka, nikoli od papeže. Člověk, jenž býval papežem, vstane z trůnu, svlékne papežský ornát a prohlásí, že *sede vacante*,

slovy: „Papež již není.“ Poté zkrátka zamíří pryč a jde, neboť z něj odešel Duch Svatý. Nikdo ho za rezignaci nepochválí, ale také by neměl být trestán – pokud se nepokusí o návrat.

Drozdík na této změně zákona trval a kardinál Hilan Bleze zkoušel přesvědčit ostatní. Papežův návrh skutečně mohl ukončit prastarý spor o tom, zda papežská rezignace je či není možná.

„Chystá si svůj vlastní odchod,“ prohlásil Nauwhat, ale přesto se zákonem souhlasil.

Vlídné světlo byl předurčen ke smrti. Bylo tomu tak již od chvíle, kdy mu wíjasú oznámily, že se v propasti setkal s Noční stařenou. Svou smrt předvídal i v rozhovoru s Hnědáčkem. Po dvou týdnech od svých námluv v Lůně světa onemocněl.

Když šamani Divokých psů přijeli, aby se poradili se svými protějšky u Sarančat, Bråm věděl, jak bude znít rozsudek. Nabídl, že dobrovolně podstoupí rituální smrt výměnou za to, že jeho mladší bratr Eltür Bråm (Démonické světlo) nastoupí na jeho místo a stane se novým válečným šarfem Sarančat. V opačném případě spáchá sebevraždu.

Wíjasú obou hord se poradily a vyslechly i názory všech prabáb. Eltür se mezi bojovníky těšil značné proslulosti, ale nájezdu se nezúčastnil a na rozdíl od svého mrzoutského bratra byl znám klidnou povahou. Prabáby se poptaly mezi syny a synovci, zda je Eltür hoden následování. Záchvat bojového šílenství již v ležení opadl a dokonce i oněch třiatřicet bojovníků, kteří přežili nájezd, pochopilo důsledky Bråmova činu – byla to zrada *Qæsacha dri Vørdara.* Za svůj podíl na jeho provinění jim byl nařízen sedmidenní rituální půst, avšak jinak potrestáni nebyli.

Padlo rozhodnutí, že Hultor Bråm nebude uctěn rituálním pohřbem, který se odehrál po smrti prastrýce Divokých psů Zlomené nohy. Většinu prabáb totiž rozzlobilo množství padlých bojovníků, které měl na svědomí. Jedna z nich prohlásila: „V mém hřebčíně je divoký hřebec, kterého se chystám vypustit.“

Všechny ostatní na ni upřely souhlasný pohled a o způsobu Hultorovy smrti už nebylo třeba dál rokovat.

Wíjasú se snažily zabránit přílišnému křížení mezi příbuznými zvířaty, a tak čas od času pářily své klisny s divokými hřebci, kterých se žádný muž nesměl dotknout. Wíjasú za nimi neposílaly lovce – měly svůj vlastní způsob, jak je chytit.

Někdy to trvalo týdny, někdy i měsíce. Lovkyně se pozvolna představovala divokému stádu tak, že se postavila daleko od něj směrem proti větru. Pomalu se přibližovala, krok za krokem, dokud si jí vůdčí hřebec nevšiml. Poté klidně, avšak rychle odešla. Koně ji nakonec začali považovat za součást okolní krajiny.

Po několika dnech jí jeden z bojovníků její rodiny přinesl nádobu s močí klisny v říji. Potřela se touto močí a vydala se ke stádu jako obvykle. Když se vůdčí hřebec začal naparovat a zamířil k ní, opět odešla. Tento postup opakovala, s močí i bez, až nakonec mohla volně procházet mezi pasoucími se mustangy. Vybrala si vhodné zvíře, krmila ho pamlsky, navlékla mu na krk provaz, uklidnila ho, přemluvila, odlákala, nechala spářit se svými klisnami a nakonec opět pustila na svobodu. Tímto způsobem zabránila přílišnému křížení příbuzných zvířat – vždy však divokého hřebce respektovala. Když ho sváděla, nikdy na něj nevsedla a nesnažila se ho zkrotit. Jedinou těžkostí, která v důsledku této praktiky vznikala, byla ztráta strachu z lidí. Osvobozený hřebec by se mohl stát snadnou kořistí osiřelých nomádů.

Aby se jednomu z těchto hřebců vrátila jeho divokost a opatrnost, byl bývalý šarf hordy Sarančat obětován Vládkyni divokých koní. Přivázali ho k lanu a osvobozený kůň jej usmýkal k smrti.

KAPITOLA 17

> Především a zvláště se musí věnovat péče nemocným. Slouží se jim tak, jako by se skutečně sloužilo Kristu, který řekl: ‘Byl jsem nemocen, a navštívili jste mě‘.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 36

O zvolení Abiquia Olshuena opatem – po uplynutí patřičného období smutku – nikdo nepochyboval, ale převor i přesto omezoval svá rozhodnutí jen na nedůležité věci a zdržel se skutečného vedení opatství, dokud se volba neuskuteční. Proto zatím jen přidělil Černozubovi a Žluté gardě ubytování v křídle pro hosty a pozval je, aby se podíleli na obvyklých čtyřech či pěti hodinách manuální práce. Nimmymu navíc nakázal, aby se připojil k ostatním mnichům na kůru, ale aby si nechodil pro svátost oltářní, dokud mu to výslovně nepovolí jeho zpovědník – tím myslel sebe.

Když mu Černozub oznámil, že cizáčtí gardisté nejsou pouze křesťané, ale že dokonce složili i mnišské sliby, byl Olshuen zmatený. Zavolal si k sobě smírce bratra Leviona a chvíli se s ním radil. Nakonec k dlouhé diskuzi o postavení cizinců přizvali i Černozuba.

Olshuenovi a Levionovi nebylo pomyšlení na profesionální zabijáky s mnišskými sliby zrovna příjemné a Nimmy jim vlastně o vyznání a způsobech Žluté gardy nedokázal říci nic bližšího. Co však znal a co také převorovi připomněl, byla minulost samotného Leibowitzova opatství: před mnoha staletími i zdejší mniši bránili klášter se zbraněmi v ruce – důkazy visely po zdech opatství a mnoho starých rezavých zbraní bylo také zamčeno ve sklepeních, od nichž měl nyní klíč jen Olshuen.

Černozub si nemohl pomoci a stále zíral na Levionův hábit. Z mnicha se totiž stal kněz. Nimmy nemohl říci, že smírce nesnáší, ale dovedl si představit zpověď u něj jako jednu z hlavních atrakcí svého soukromého pekla, pokud tam tedy oba po smrti zamíří.

Černozub se od odchodu z opatství zase až tolik nezměnil, ale jedna maličkost tu přece jen byla. Díky službě u kardinála Hnědáčka a tréninku bojových umění pod Wu-shinovým vedením už z lidí, jako byl Levion, neměl takový strach. Samotného jej překvapilo, jak skvělým uklidňujícím prostředkem je vědomí, že dokáže zabít – dokonce i mezi lidmi, které má rád a jichž si váží.

„Proč si s nimi raději nepromluvíte osobně?“ zeptal se Otce Leviona, svého bývalého cvokaře.

„Zkoušel jsem to, frá Jiří, ale sotva jim rozumím. Nemohl byste vy?“

Nimmy už v duchu viděl, jak má úlohu tlumočníka přišitou navěky. Zavrtěl hlavou: „Pokoušejí se naučit církevštinu, Otče. Bylo by od vás laskavé, kdybyste jim pomohl trochou praxe. Jsem si jistý, že jste v ní lepší než já.“

Po této ukázce diplomatické vychytralosti se jen horko těžko bránil pocitu samolibosti.

Krátce nato cizinci obdrželi pozvání, aby se připojili k bratřím leibowitziánům při modlitbách; přijímat tělo Páně však prozatím nesměli – nejprve museli při zpovědích a rozhovorech s katechety prokázat, že plně chápou, jak je katolické křesťanství praktikováno na tomto kontinentu. Olshuen ještě stále nebyl zvolen opatem, obával se valanského nesouhlasu a nevěděl nic bližšího ani o názorech Ámena Drozdíka ani o skutečném pohledu na svět členů zabijáckého komanda nebožtíka kardinála Ri.

Nimmymu přidělil práci v kuchyni: mytí nádobí a vytírání podlah. Bývalí přátelé se k nezvedenému mnichovi chovali jako k někomu podřadnému. Černozub se snažil nedat jim příležitost, aby mu v něčem pomohli, a tak ještě onu přezíravost posílil. Opat Jarad jim o jeho práci pro kardinála Hnědáčka očividně řekl jen málo či vůbec nic; jen Olshuen vypadal, že něco ví, ale zjevně ho to příliš nenadchlo.

Pokud bratr Zpívající tur někomu prozradil, že Černozub zastupoval kardinála Hnědáčka jako konklavista u zvolení papeže Ámena, nikoho tím asi nezaujal. Jediným zájmem opatství byly modlitby a uchování dědictví. Povědomí o dění ve vnějším světě bylo záměrně potlačováno na naprosté minimum.

Nimmy byl rád, že se mu nikdo nevysmívá do obličeje a nepomlouvá ho tak hlasitě, aby to zaslechl.

Do Leibowitzova opatství tehdy zavítalo mnoho návštěvníků a v křídle pro hosty byl jen tucet zařízených cel. Když se Černozub jednoho dne vracel z večerních modliteb, uviděl hořet lampu v cele, která byla ještě ráno prázdná. Letmo se podíval okénkem ve dveřích

a ztuhl překvapením. Na posteli, podepřený několika polštáři, ležel bledý a vyčerpaný kardinál Elia Hnědáček.

Černozub přitiskl čelo na mřížku, aby na churavého preláta a svého bývalého i budoucího pána lépe viděl.

„To jsi ty, Nimmy? Už jsem si říkal, kde se asi schováváš. Pojď dál, jen dál.“

„Nikdo mi neřekl, že jste přijel, mylorde.“ Černozub padl na kolena a políbil Hnědáčkův prsten. Cítil, jak sebou kardinál trhl, a předsevzal si už nikdy jeho prsten nelíbat.

O dva dny později dorazil do opatství Önmu Kun. Nimmy to pokládal za podivuhodnou shodu okolností, ale pak uviděl, jak Zaječího psance bezodkladně vedou přímo ke stonajícímu kardinálovi – Kun dokonce ani nenavštívil převora.

Zajíc a kardinál spolu rozmlouvali několik hodin. Když jim Nimmy přinesl z kuchyně jídlo, Önmu se k němu choval přátelsky, ale rozhovor uvázl na mrtvém bodě, sotva mladý mnich vstoupil, a pokračoval teprve po jeho odchodu.

Pašerák opět putoval z Provincie do Nového Jeruzaléma, ale zůstal v opatství, dokud nebyl Hnědáček připraven k odjezdu, a ještě nějakou dobu poté.

Již od počátku nebylo žádných pochyb, že převor Olshuen po volbě zaujme místo opata, duchovního otce a vládce opatství svatého Leibowitze, avšak Hnědáček ho ponechával v nejistotě co se týče svého oprávnění potvrdit funkci, které mu papež svěřil. Olshuen z toho očividně pochopil, že navrácení kardinálova zdraví je v současnosti prvořadým zájmem celého opatství.

Rudý diákon dlouho trpěl nevolností a vyčerpáním. Neměl chuť k jídlu. Jen se v něm vždy ponimral a pokud něco spolkl, za chvíli se dostavil záchvat zvracení a následná dýchavičnost. Kdykoli kardinál opustil lůžko, točila se mu hlava. Dýchal jen mělce, tep se mu nebezpečně zrychloval.

Černozub požádal, aby byl zproštěn vytírání podlah v kuchyni, aby mohl opět nahlédnout do Ctihodného Boedulla, neboť onen vážený autor psal i o Hřebčíně a o nemocech, které z následků ozáření čas od času vyvstávaly. Dokonce zaznamenal recept, který se

nazýval dušeným gulášem a který podle názoru prastarých obyvatel Planin pomáhal při léčbě.

Převor Olshuen žádost o Černozubovo propuštění z kuchyně nejprve odmítl, protože bratr lékař od někoho takového nechtěl žádnou pomoc přijmout. Když se však Hnědáček dozvěděl, že nezvedený mnich na převorův příkaz vykonává ty nejpodřadnější práce, zavolal si Olshuena do své cely a kromě obvyklé bledosti vykazoval i všechny symptomy špatné nálady. Dokonce se zmínil i o své nejistotě v otázce potvrzení volby opata – pokud bude převor tak úporně trvat na Jaradově chybě.

„O jaké chybě to mluvíte, Vaše Eminence?“

„O tom, jak pořád držíš Nimmyho pod krkem, ty proklatý blázne!“

„Ale… vždyť všichni vykonáváme manuální práce a já myslel…“ Raději zmlkl. Rudý diákon se totiž chystal vybuchnout.

Bratr Černozub byl zproštěn kuchyňských povinností a přidělen kardinálovi.

Nimmy znovu pročetl Boedulla a poradil se s bratrem lékařem a s kuchaři. Výsledkem byl návrh přísné diety, kterou se Hnědáček uvolil podstoupit. Dvakrát denně musel sníst jablko, do něhož byly zabodnuty železné hřebíky a ponechány v něm po tři dny. Dušený guláš směl obsahovat jen maso z vnitřností. „Dostane to, co psi nechaj,“ usoudil nabručený kuchař, mimochodem zcela nesprávně – pastevci by jej poučili, že pokud to svým psům dovolí, sežerou ze zvířete úplně cokoli až na rohy a kopyta.

Recept dále obsahoval plané cibulky a malé pálivé papričky. Smradlavé plané cibule rostly jen podél břehů řek a poblíž opatství žádné nebyly, a tak kuchař použil ty z klášterní zahrady. Co se týče paprik, pastevci sice při vyhánění stád nalezli několik divokých papriček, ale nakonec i zde došlo na vlastní zdroje klášterních záhonů. Léčivá síla dušeného guláše byla stejně obsažena hlavně v nadrobno nasekané směsi jazyků, jater, srdcí, mozků, brzlíků, ledvin a drštěk. To vše se pak podusilo v železném hrnci a přilila se trocha octa či červeného vína.

Původní recept vyžadoval telecí, nikoli skopové, ale žádná z těch několika málo krav, které si opatství chovalo kvůli mléku, se letos neotelila. Skopového byl naopak dostatek.

Na Hnědáčkovu léčbu padly zhruba dvě mladé ovce týdně. Aby nebyly využity jen vnitřnosti, došlo k dočasnému zrušení zákazu konzumace tmavého masa a mnichům bylo povoleno – dokonce k tomu byli vybízeni – jíst dušené skopové. Ti nejpobožnější se sice raději postili, ale většina noviců jedla s chutí (pepře a česneku) a čistým svědomím.

Během druhého týdne se kardinálovi vrátil apetit. „Poslouchej, Nimmy, tohle dušené je skutečně lahodné! Zeptej se kuchaře, co do toho dává, ano?“

„Pochybuji, že to skutečně chcete vědět, mylorde.“

„Ne? A proč jsou vlastně v těch jablkách ty díry a hnědé šmouhy? A proč mě pořád krmí dýňovými semínky?“

„Ty díry jsou po železných hřebících. Ctihodný Boedullus tvrdil, že to pročistí krev. A ty dýně – teď máme říjen a jsou zralé.“

„Ale proč jen semínka? Ale to nic. Tak Boedullus? To je ten, cos k němu připsal poznámku, že? Ta ale nebyla o dýňových semínkách.“

„Tak tohohle se snad nikdy nezbavím.“

„Nebud hned tak skleslý. Mně je to jedno. Pověz mi o své návštěvě Nového Jeruzaléma.“

„Zemřela, mylorde.“

„Ædrea? To je mi líto. Byla to chytrá slečna. Také pěkný rošťák, samozřejmě. Myslíš, že se z její ztráty vzpamatuješ?“

„Nikdy na ni nezapomenu.“

„Poučil ses z toho?“

„Ano.“

„Pak máš dvě možnosti: Buď pojedeš se mnou na východ, nebo zůstaneš zde u svého řádu.“

„Pojedu, mylorde. A děkuji. Tohle místo mě vybízí ke hříchu. Cítím zde příliš mnoho nespravedlivého hněvu.“

„Jen si nech své díky, nebude to lehká cesta. Pěkně vymrzneme – než dorazíme do Hanneganova města, nastane zima. Myslíš, že bys mohl přesvědčit jednoho z Riových gardistů, aby jel s námi?“

„Přesvědčit? Nerozumím. Přece vás považují za svého pána, dokonce za svého majitele!“

„Já vím. Proto jim nikdy neřeknu, co mají dělat, dokud se přes tuhle mýlku nějak nepřenesou.“

Nimmy s přemlouváním Žluté gardy neměl žádné potíže. Všichni chtěli jít.

„To nepůjde,“ odmítl jejich nabídky. „Budeme cestovat s falešnými doklady. Kdokoli s námi půjde, bude muset uschovat své zbraně do pokrývky a obléci sutanu.“

Wu-shin mu prozradil, že nejlepším bojovníkem je Kum-do, ale Nimmy vybral We-gea, protože byl nejmenší a jeho pleť měla takřka světle hnědou barvu. Jediné, co ho odlišovalo od místních obyvatel, byly oči.

Než do kláštera dorazily zapečetěné dokumenty pro kardinála a dopis od papeže, byl Hnědáček připravený odjet z opatství, podniknout cestu na východ do Provincie a poté do Hanneganova města. Z dopisu se dozvěděl o Hultorově nájezdu, ale jen to, že se odehrál a že vina je svalována na papeže. Kardinál rychle napsal odpověď, v níž papeže prosil, aby nemyslel na rezignaci, dokud se on nevrátí od císařského dvora. Zprávu připojil k obvyklé korespondenci opatství, která byla odesílána ze Sanly Bowitts, kde ji posel vyzvedával každých deset dní.

Poté trojice mužů oblečených v mnišských hábitech zamířila do Provincie.

Brzy po jejich odjezdu se v Leibowitzově opatství objevili další dva poutníci. Jedním z nich byl starý Žid, který tudy procházel na cestě k Hoře Poslední útěchy; vedl s sebou dvě mladé těhotné kozy s modrou hlavou, plným vemenem a nafouklým břichem. Doprovázela ho mladá dívka s blonďatými vlasy, která byla jen o málo těhotnější než obě zvířata. Starý Žid odmítl nabídku ubytování a přijal jen vodu, několik sucharů a studené skopové. Dívka utekla od svých rodičů – prý ji věznili – a chtěla se setkat s otcem svého nenarozeného dítěte.

„Odjeli před dvěma dny. Kardinálovi řekl, že jste mrtvá,“ sdělil jí Olshuen.

„On si myslí, že jsem mrtvá, ale kardinál zná pravdu.“ Opat zaťal zuby a s největším sebezapřením jí nabídl pohostinství, ačkoli bylo hostinské křídlo zpoloviny obsazené cizáckými bojovníky a pašerákem zbraní; neměli tu zvláštní ubytování pro ženy a mnich, kterého hledala, už odjel.

„Můžete přespat v zamčené cele,“ prohlásil odměřeně. „Dostanete nočník. Budete tam v bezpečí.“

„A kdo bude mít klíč?“

Olshuen se nad tím zamyslel. Sice by mohla vycházet ven a obtěžovat muže, ale nemohlo se to dít i obráceně?

„Tak dobrá, raději si to vezmu na starost sám.“

„Tak mě tam zamknete vy?“ Mrkla nahoru na tři mnichy, kteří ji zvědavě sledovali z nízké zídky. Šibalsky se zazubila a zvedla si předek kožené sukně až k pasu. Neměla spodní prádlo. Jen velké břicho a světlý kožíšek. Strčila do zděšeného opata, zavrtěla boky jen a jen pro něj, pustila sukni, otočila se na patách a zamířila k Sanly Bowitts. Svůdně při tom vrtěla zadkem.

Někdo zavýskl. Opat se zamračil na vršek zídky, ale trojice mnichů už zmizela.

Chvíli poté dívku dohnal povoz s ovčí mrvou a nabídl jí svezení. Krátce nato nabrali i starého Žida a jeho kozy.

„Černozube, Černozube,“ mumlal si znechucený Olshuen a uchýlil se do kaple, kde padl na kolena. Než se začal modlit, změřil si pulz. Mnich, který se začne modlit s rozháraným srdcem a myslí, se modlí špatně.

Olshuen odříkal rychlý Otčenáš s rychlým pulzem a vrátil se do své kanceláře.

Cesta z Leibowitzova opatství k východním hranicím území Zajíců měla trvat téměř dva měsíce. Önmu Kun dodal kardinálovi seznam kostelů, jejichž faráři a věřící byli z většiny nomádského původu a kterým pašerák prodával zbraně. Některá jména se shodovala s těmi na kardinálově seznamu dopisovatelů SMCZ. Bylo takřka jisté, že dokud se omezí jen na tyto kostely, jejich inkognito zůstane zachováno, avšak kardinál chtěl navštěvovat i osady poblíž

vedení telegrafu, aby si udržel povědomí o dění ve Valaně a v Hanneganově městě.

Jeli tak dlouho na sever, že mohli přebrodit Řeku duchů, aniž by koně museli plavat, a současně se vyhnuli i císařským pohraničním stanovištím. Od té chvíle vypadalo jejich putování na mapě jako lomená čára od kostela ke kostelu, od osady k osadě. Většinou projížděli pochmurnou suchou krajinou, protože se raději drželi na sever od úrodnějších kopců.

V jednom menším městečku jménem Yellow se Hnědáček nakonec dozvěděl i o plném rozsahu provinění válečného šarfa Bråma proti *Qœsachu dri Vørdarovi* a o rituální smrti, kterou Vlídné světlo za trest podstoupil. Kardinál se s Eltürem Bråmem (Démonickým světlem) nikdy nesetkal, ale slyšel, že prý byl Hultorovým dvojvaječným dvojčetem, mladším o dvě hodiny. Zaječí kněz jménem Stojí-na-hadovi, který znal rodinu obou šarfů, později Hnědáčkovi prozradil, že Eltür nebyl tak impulzivní a agresivní jako jeho bratr, ale určitě byl mazanější. Stojí-na-hadovi neskrýval nad výběrem prabáb své překvapení, neboť si byl jistý, že Démonické světlo jistě bude chtít bratra pomstít. Prý ho doslova zbožňoval.

Filpeo Harq od Sarančat požadoval bezpodmínečné vydání všech viníků masakru, dále také odevzdání padesáti dětských rukojmí, která budou držena jako záruka, že se nic podobného v budoucnosti nezopakuje, a konečně polovinu všeho bohatství Sarančat ve formě koní a dobytka. Jedinou alternativou byla totální válka.

Nicméně vojska císařského vládce v současnosti postrádala logistické kapacity nutné pro podporu pěchoty, která by vedla zákopovou válku na celém území rozsáhlých Planin.

Texark sice pracoval na nápravě, ale zatím mohl do boje poslat jen svou kavalerii, která chvíli obtěžovala, načež ji nomádi zdecimovali.

Filpeo si mohl dovolit vyhlásit válku až tehdy, když bude schopen obsadit a udržet území. Právě kvůli vleklé okupaci a držení zemí Sarančat měl tak málo sil na rozšiřování panství na západě. Pokud by texarští bojovníci přišli v bitvě o šestašedesát vojáků z devětadevadesáti, přeživší by rozhodně neměli náladu na oslavy. „Tak se můžou chovat nanejvýš tak špinaví, pohanští nomádi,“

zasmál se kněz sarkasticky. V dohledné době bude válka proti Sarančatům jen nesourodým využíváním okamžitých příležitostí, ale zato se vší možnou krutostí.

Provincii na jih od Nady Ann vládl prokonzul, který měl k dispozici armádu policistů zvyklých prosazovat odvěký a neměnný úkol: chránit majetek bohatých před chtivostí chudých. Černozub přemýšlel nad zbraněmi, které do země přivážel Önmu Kun. Ze strachu, že by padly do rukou texarských, to nebyly zrovna ty nejmodernější kousky z novojeruzalémského arzenálu, a mnichovi se stejně nezdálo, že by Zajíci byli schopní rozpoutat revoluci. Na druhou stranu zaslechl i nějaké zvěsti o banditech z kmene Zajíců, osiřelých, kteří se zdržovali v kopcovitých zemích daleko na jihu. V Texarku se už slovo ‘bandita‘ skloňovalo ve všech pádech.

Jeden fakt však hrál Filpeovi do rukou: nový pán Tří hord, Svatá zuřivost (Malý medvěd), naléhal na nového šarfa Sarančat, aby se vyvaroval boje. Jediný přípustný útok byl protiútok. Stále zde však zůstávala nezodpovězená otázka, zda Démonické světlo chová větší loajalitu ke svému pánovi, šarfovi šarfů, nebo ke svému obětovanému bratrovi.

Zpráva o Brâmově nájezdu vzbudila po celé Provincii nadšení a prababy, které se mu za to odvděčily rituální smrtí, byly všemi proklínány.

To vše se Hnědáček dozvěděl od kněze-Zajíce v městečku Yellow, v jehož blízkosti se také nacházel zajímavý kráter téměř stejně velký jako Hřebčinec, ale na rozdíl od svého protějšku obydlený živými tvory.

Stojí-na-hadovi byl tak dobře informovaný díky udržování dobrých styků s nomádem z kmene Sarančat, který bydlel poblíž s rodinou své zaječí manželky. Ten získával zprávy z domova své rodiny a hordy zase od nomáda, který bydlel na břehu Nady Ann a sledoval, jak si Divocí psi a Sarančata předávají znamení z vrcholků kopců za řekou. Znamení byla prováděna celým tělem, často rytmicky, a velmi často záleželo i na pohybu jezdcova oře drženého na krátké uzdě; díky tomu se daly signály rozeznat a pochopit i na velké vzdálenosti. Pokaždé, když zpráva proběhla, trvalo několik dní, než se dostala až do Yellow.

A tak byl Hnědáčkův hostitel, Otec Stojí-na-hadovi, ve stálém styku se Sarančaty a mimo to také s jedním texarským seržantem, který vyslechl všechna oficiální hlášení procházející přes blízký telegrafní terminál a očividně si sám dokázal určit, co je ještě tajné a co už ne.

„Jste si jistý, že tomu seržantovi můžete věřit?“ podivoval se kardinál.

„Jeho dívka je jedním z mých farníků a vodí mi ho do kostela každou neděli. Věřím jí, protože ho má ráda méně, než má rád on ji. Je to prosťáček, neschopný přetvářky. Ale ne, vlastně si nejsem jistý, že mu mohu věřit – a beru jeho zprávy s rezervou.“

„Bylo by možné poslat zprávu papežovi do Valany?“

„Ne,“ odpověděl Stojí-na-hadovi, ale pak zaváhal. „Je to příliš nebezpečné.“

„Musím zkusit i nebezpečné věci.“

„Ohrozilo by to mého farníka.“

„Tu dívku?“

„Ano. A také toho vojáka a mě.“

„Ale věděl byste, jak to provést?“

„Jednou poslala zprávu svým příbuzným na západ tak, že ji zašifrovala a přemluvila svého přítele, aby ji vsunul mezi ostatní depeše.“

„A mohla by to zopakovat?“

„Prosím, už na mě nenaléhejte!“ rozzlobil se Otec Stojí-na-hadovi. „Zeptám se, ale víc nechtějte.“

„Nesmíme papeži dovolit, aby rezignoval!“

„A zpráva od Vaší Eminence by ho od toho dokázala odradit?“

„Slíbit to nemohu.“

„Ja také nic neslibuji, ale promluvím s ní.“

O tři dny později zpráva odešla. Stálo v ní pouze: ‘Nedělejte nic, dokud si nepromluvím s Filpeem Harqem,‘ a dívka ji jakýmsi podivným způsobem uschovala mezi několik stovek slov školáckého dopisování. Hnědáček naprosto netušil, jakým způsobem se určí, komu je zpráva adresována, ani jak vlastně bude doručena, ale mohl říci jen: „Je to lepší než neudělat nic.“

S odjezdem z městečka Yellow dlouho váhal, protože je cesta po území Zajíců již neměla zavést tak blízko k řece Nady Ann, zpoza níž přicházely zprávy o dění na Planinách.

Otec Stojí-na-hadovi věděl o pokračujícím soužití civilizace a nomádské společnosti z rozlehlých pastvin mnoho. Narodil se během texarského vpádu a pamatoval si, jak jeho otec odešel, aby se přidal k rebelům v kopcovité zemi na jihu. Když potom otec zemřel, ujaly se ho jeptišky, stejně jako Hnědáčka o více než generaci později. Po čase, když vyrostl v mladého muže, se společně s jedním mladíkem z kmene Divokých psů vydali na sever, ale Stojí-na-hadovi neměl ani nadání k boji, ani k péči o dobytek, a tak nenašel žádnou rodinu, která by se jej uvolila adoptovat. Nějakou dobu zvažoval, že se přidá k bandám osiřelých, ale od jeptišek získal odpor k hříchu, takže se raději vrátil do Provincie a stal se knězem.

Nyní byl nadšen, že může za svého duchovního vůdce namísto kardinála Benefeze přijmout kardinála Hnědáčka, a jeho odpor k hříchu mu nijak nezabránil schválit vyzbrojování svých farníků zakázanými zbraněmi od Önmu Kuna. Dokonce slíbil, že podpoří výcvik tajné domobrany z těch, které považoval za věrné církvi i svému nomádskému dědictví.

Dost možná nevěděl o nomádské kultuře o mnoho víc než Černozub či Hnědáček, ale bylo mu již sedmdesát pět a viděl věci z odlišné perspektivy, mnohem širší a takřka oddělené od své loajality k Zajícům.

Otec Stojí-na-hadovi byl schopen toho nejkomplexnějšího vnímání pozice nomádů, s jakým se kdy kterýkoli z jeho tří hostů setkal. Většinu toho již slyšeli, ale jen v podobě kusých informací. Když však byli svědky, jak ten podivuhodný sedmdesátník skládá všechny dílky té obrovské skládačky do jednoho úplného obrazu celého světa, tajil se jim dech.

Zpráva o Brâmově nájezdu ho velmi znepokojila a nebylo to jen z morálních důvodů křesťanského kněze. Zesnulý šarf nebyl hloupý. Věřil ve svou bezprostřední smrt, neboť mu ji wíjasú po jeho mukách v propasti předpověděly. Jeho nájezd, podle slov Stojí-na-hadovi, byl ve skutečnosti poselstvím pro samotného kardinála Hnědáčka, které si měl vyslechnout přímo v této faře – patřilo Hnědáčkovi, protože

jej Bråm považoval za jednu z nejdůležitějších a nejmocnějších osobností valanské církve.

Kardinál potřásl hlavou. Očividně se mu tento výklad vůbec nelíbil, ale Nimmy si povšiml, že jeho pán nic nepopíral. Místo toho zamumlal: „Sarančata jsou vždy na válečné stezce.“

„Co tím myslíte?“

„To mi řekl jeden z Hultorových bojovníků, když jsme jeli na jih od Hřebčince na schůzku s papežem.“

Stojí-na-hadovi trval na tom, že Bråm dovedl své jezdce až k samým bránám Říma proto, aby předvedl kardinálovi (a samozřejmě také papeži), že hlavní nápor jakékoli války s Texarkem vždy ponesou Sarančata, nikoli Divocí psi, a že valanské papežství zbytečně ztrácí čas a energii dvořením se Chüru Ösle Hønganovi.

‘Úspěch‘ nájezdu byl též ukázkou pro Filpea Harqa, že vzhledem k nepopiratelným výhodám na straně Sarančat je jeho průlom na západ spíš zdánlivý než skutečný.

Čím déle Černozub naslouchal tomuto provinčnímu Zajíci-kněži, tím více obdivoval odvahu a neochvějnost zesnulého šarfa – i navzdory jeho vražedným choutkám. Opět se zadumal, zda nemůže být alespoň Bråmovým vzdáleným příbuzným.

Stojí-na-hadovi shrnul vojenskou, kulturní a politickou situaci, jak ji viděl on:

Nomádský bojovník měl oproti texarským kavaleristům jednu obecně známou výhodu – vyrostl v sedle. Bylo celkem běžné, aby primitivní kmen, který se nikdy předtím nesetkal s koňmi, podlehl při první konfrontaci s cizím národem mylnému dojmu, že jezdec a jeho oř jsou jedním jediným zvláštním zvířetem. Svůj omyl pochopí teprve později. Pokud by však tím cizím národem byli nomádi z Planin, prvotní dojem by byl správný. Nomádský kůň a nomádský bojovník jsou dohromady jedna bytost.

Ať už je to při práci či během boje, nomád v sedle není oslovován svým vlastním jménem – používá se jméno jeho koně. Při slavnostnějších příležitostech se použije jméno koně a jméno jeho chovatelky, povětšinou matky bojovníkovy manželky. Muž byl

koneckonců jen tím, kdo koně ovládal, ať už to bylo ve válce či při práci s dobytkem.

Jednou z prvních věcí, kterých si náhodný pozorovatel všimne v nomádském táboře – ať už dočasném či trvalém – je početní převaha žen nad muži. To se mění jen o svátcích, kdy se většina bojovníků a pastevců vrátí z planin, kde obyčejně žijí a hlídají napůl divoký dobytek. Po svém návratu většinou i ve svém vlastním ležení působí dojmem naprostých cizinců.

Starci, chlapci a mrzáci žijí přímo v táboře a čas od času se zapojují do práce se ženami. Tedy, zapojují se spíš jen chlapci. Ti starší pracují v sedlech a vyhánějí stáda, ti mladší ošetřují koně a pokoušejí se jezdit na napůl zkrocených hřebcích.

Nomádští starci se na práci jen dívají. Trvají na tom, že je jejich minulé slavné skutky plně opravňují k neproduktivnímu a pohodlnému životu ve výslužbě. Vaření, praní, nošení vody, spravování, výroba hliněného nádobí a péče o koně – to je přece povinnost mladých a žen.

Občas některá z wíjasú použije své nadpřirozené schopnosti a vysloužilého bojovníka k práci přinutí – pokud nejde o nic ponižujícího, ale veteráni jsou líná holota a klidný bezpracný život jim zajišťují i jejich četné svazky s Medvědím duchem. Příležitostně se vykoupí i poskytnutím návalu léčivé moudrosti, která zázračně uklidňuje mladé muže rozohněné zuřivou pří.

Průměrný pastevec a válečník žijící na sever od Nady Ann je stále ještě analfabetem a neumí jinou řeč než dialekt své hordy, ale jeho matka či babička je wíjasú, která se nejspíš číst a psát naučila a zřejmě to předávala i jeho sestrám a bratrům. V tom je vidět pokrok, stejně jako v tom, že si náš průměrný nomád navzdory svému analfabetismu a nezájmu o jazyky dokáže představit mnohem větší svět, než jeho praprastrýc. Už ví, že svět za horami nekončí bezednou propastí a že i na východ od Velké řeky žijí lidé, kteří jsou stejně nebezpeční a opovrženíhodní jako trávožrouti na západním břehu. Dokonce má i podezření, že velký Hřebčín Vládkyně divokých koní není skutečným lůnem světa a že by hřebčín jeho vlastní prabáby, pokud nějaký má, nejspíš nezabil každého muže, který by se do něj odvážil vstoupit – ačkoli držet se od něj dál určitě

není na škodu. Není ani zdaleka takovým nomádským puristou jako jeho nejstarší strýcové. Používá nástroje občanů, obléká šaty občanů, popíjí alkohol občanů a často i pojídá fazole a obilí občanů – „Pokud si dokonce nemusí pěstovat vlastní," dodal Stojí-na-hadovi s potutelným úsměvem.

Země byla stvořena, aby na ní rostla tráva a žil dobytek, vysoká, antilopy, psouni a koně, díky nimž na ní jsou i lidé, divocí psi a několik druhů dravců a kočkovitých šelem. Hierarchii zvířat na Planinách vládli díky svému dravému spojení tři svrchovaní panovníci: muž, kůň a pes, společně se svými družkami: ženou, klisnou a fenou. Život na Planinách byl zkrátka mnohem jednodušší než v zemi pěstitelů obilí a fazolí.

Nomádi občas s farmáři soucítili, stejně jako je možné soucítit s lovenou kořistí, a viděli, že farmář je ve skutečnosti kořistí i pro jiné lidi: vojáky, policii, kněží a výběrčí daní. Litovali je. Zemědělce vázala půda na jedno jediné místo, zatímco nomádovi patřil celý svět pod Prázdným nebem. Jedno ze jmen, které pro sebe obyvatelé Planin měli, na to přímo odkazovalo: Synovec Prázdného nebe.

Prázdné nebe bylo samozřejmě osobou, ale kromě toho bylo i vším, co nomád uviděl, když se podíval na oblohu: zkrátka prázdným nebem.

Jedině na Planinách, ze hřbetu svého koně, mohl člověk pozorovat svět v celé jeho rozlehlosti – lépe by ji vnímal už jen ze stěžně námořního škuneru. Nomád si však nebyl jistý, že věří v moře. Sice věděl, že každá věc má svůj protiklad a že když se kolem něj rozkládá nekonečný, takřka vyprahlý oceán trávy, představa oceánu vody byla jen přirozená – ale ne všechny přirozené věci musely být nutně skutečné. Po porážce, kterou jeho prastrýcům uštědřili vojáci a nemocný dobytek druhého Hannegana, se náš průměrný nomád stal skeptikem.

Už nevěřil všemu, co jeho strýcové či wíjasú řekli – výjimku tvořili ti, kteří se chtěli stát šamany Medvědího ducha. Ti však nepatřili k průměrným nomádům, kteří naopak ve schopnosti kmenových kouzelníků ztráceli víru.

Mezi Divokými psy bylo celkem běžné, že nemocný nomád odjel do jednoho z horských městeček a vyhledal tamního doktora –

zvláště tehdy, pokud bylo třeba chirurgického zákroku. Většinou šlo jen o mladší členy hordy, ale někdy se u horského doktora objevil i někdo starší, který s tím souhlasil jen napůl a jeho příbuzní ho tam museli dotáhnout.

Mnoho šamanů Medvědího ducha se však také rozhodlo na čas odejít od kmene a pracovat v církevních či císařských nemocnicích, aby se tam o nových postupech léčení naučili vše, co bylo možné. Po návratu si začali mýt ruce a věděli, které léky krást.

Potom tu byly mýty o původu světa, o zrození této travnaté Země a jejího pravého Lidu z prastaré pohromy.

V prapůvodním čase velké smrti existoval jen oheň a led. Z té strašlivé smrti povstalo několik zvířat a několik lidí. Pak, po prapůvodním čase, přišel Starý čas, v němž mezi člověkem, psem a koněm vznikla tajná dohoda o panování nad chlupatým dobytkem, který žil v neřádu a volně se toulal po Planinách, té svaté zemi Prázdného nebe a Posvátné klisny. Bytost Člověk-Kůň-Pes vládla chlupatému stádu proti jeho vůli, ale tak, aby z toho mělo užitek, a hnala ho tam, kde rostla zelenější tráva. Dobytku se za jeho maso, kůži a kosti dostalo protislužby – Člověk-Kůň-Pes ho ochránil před vlky a kočkovitými šelmami –, ale již navždy zůstal volně žijící kořistí šípů vystřelovaných ze sedla koní, kteří byli těmi nejlepšími.

„Mnoho dnešních stád už volně nežije," dodal k tomu Stojí-na-hadovi. Všude po kraji Planin vyrůstaly ohrady. Některé rodiny se totiž pokoušely zůstávat celý rok na jednom místě. Krom ohrad si nomádi stavěli i trvalé příbytky a další domy. Na podzim potom snižovali počty kusů ve stádech (a některá ta stáda byla i ovčí!) – nejprve si vybrali, se kterými zvířaty budou pokračovat v chovu, poté porazili všechna, která mohli využít, rovnou sníst či uskladnit jejich maso na zimu; zbytek prodali či vyměnili s farmáři za obilí.

Někteří, navzdory nechuti pravého Lidu, dokonce chovali prasata.

Hordy zpočátku považovaly tyto ‘ohrazené nomády‘ za vyvrhele, stejně opovrženíhodné jako byli bývalí nomádi, kteří se dali na zemědělství – například Černozubova rodina, která však navíc ani nevlastnila půdu, kterou obdělávala. Potom se však do věci vložily staré ženy z Planin, tyto vychrtlé prabáby s kostnatými pěstmi, výsměšnými pohledy a wíjasú silami, a postavily se do role obhájců

ohrad. Neudělaly to však přímo. Místo toho šeptaly svým manželům, bratrům, synům i otcům varování, že Noční stařena povolá do své temné náruče každého náčelníka, který začne ubližovat svým vlastním územím či bytostem, které tam žijí. A to nebylo vše: pokud se usazení nomádi odcizí potulným, ke komu se obrátí? Jediní zbylí spojenci byli farmáři a Texark.

Když potom lidé začali vídat Stařenu, znervóznělí náčelníci podlehli a souhlasili, že nomádi, kteří se usadili za ohradami, by neměli být okrádáni a zabíjeni, ale raději – pokud možno – přivábeni zpět k tradičnímu životu hord. Tato tolerance se však vztahovala jen na stávající haciendy. Některé rodiny se totiž posléze pokusily ohradit ty nejlepší části Planin a zabrat je tak jen pro sebe. V takových případech se však náčelníci nerozpakovali a ihned na místo poslali své bojovníky, aby ohrady strhli. Bezbranným obyvatelům pak dali na vybranou – buď se vrátí ke správnému způsobu života, nebo opustí zem, která je všem společná. Někteří odmítli a zůstali, avšak bez ohrad se stali snadnou kořistí psanců. Kmeny jim nepomohly; náčelníci byli jen rádi, že si sami nemuseli špinit ruce krví. Samozřejmě se však připojili k prohlášení církve, která vražedníky zavrhla.

Od doby Høngana Öse, kdy Hannegan II. použil jako zbraň dobytčí mor a rozšířil jej mezi nomádská stáda nakaženým skotem, se život od základu změnil.

Kmenoví věštci vyjevili nomádům jejich budoucnost. Předvídali, že se pláně zmenší a že lidé, kteří na nich žijí, buď pomřou, nebo se změní. Ve skutečnosti se však měnili již po celé tři generace, od času Vpádu, a charakteristikou dnešní populace bylo jediné slovo: mládí. Plodná bedra prabáb a matek za neuvěřitelně krátkou dobu zdvojnásobila počet obyvatel. Všichni nomádští bojovníci věřili, že schopnost jejich žen rodit rychle – a přivádět na svět i dvojčata a trojčata – roste a klesá s potřebou národa.

Ať už byl důvod jakýkoli, Planiny se zmenšovaly, ale počet jejich obyvatel rychle rostl. Nebyl právě to hlavní důvod rozbrojů? Války vždy začaly tím, že se muži usadili na jednom místě a měli tam se svými ženami spoustu sexu a dětí – tolik dětí, že už jim nedokázali najít dost práce. Znudění mladiství zakládali gangy a nadělali

spoustu potíží, hlavně v sousedství. Brzy bylo nutné sjednotit všechny gangy pod náčelníkovo velení a zabavit je něčím dostatečně násilným – pokud možno namířeným proti lidem, kteří se netěšili náčelníkově přízni. Tak dle nomádů začínaly války – zemědělstvím. Neříkali ostatně křesťané, že to byl právě farmář Kain, kdo zabil prvního honáka Ábela?

Kmeny byly neklidné, úzkostlivé a vzteklé. Všichni nomádi byli nuceni ke kompromisům; i ti nejméně civilizovaní už používali nástroje a zbraně, které pocházely z měst a osad na východě a západě. Přiváželi do obchodních stanic hovězí maso, umělecká díla, kravské i vlčí kůže, medvědí sádlo a nadbytečné poníky a zpět do Země prabáb odjížděli s nákladem nástrojů, střelného prachu, kulek, látek, fazolí a lahví destilátů – i když si jich mohli jen sotva dovolit tolik, aby se opili alespoň stařešinové. Stále však zpívali staré písně, křepčili rituální tance, uctívali Divoký lid a přemisťovali svá obydlí a stáda podle ročních období.

Každá horda měla své posvátné trasy a podél nich posvátná místa, na nichž trávila patřičné části roku. Na pastvinách se orientovali rovným dílem podle nočního nebe a podle krajiny. Nebe jim také říkalo, kdy se mají vydat na jih. Přicházela polovina třiatřicátého století a Polárka opisovala nad severním obzorem mnohem větší kruh než za časů svatého Leibowitze, avšak hordy stále tvrdily, že na cestách jsou jejím lidem.

Když se potom utábořily na léto, byly lidem Prázdného nebe a Denní panny. Během přezimování se z nich stávali synové Vlka a Stařeny.

Černozub věděl o jejich tradicích hodně, i když podle nich nikdy nežil. Hodně se toho však změnilo. Dnes už to viděl; zamlada mu to chybělo. Bojovní honáci se začínali vymykat kontrole a prabábám se množily vrásky na ustaraných čelech. Někteří bojovníci byli vybráni za náčelníky, aniž by došlo k tradiční poradě s prabábami, wíjasú a šamany Medvědího ducha. Války ohrožovaly koně a posvátné rody a zabíjely vnuky. Ženy se vždy stavěly proti válkám - pokud nešlo o trestnou výpravu za mezikmenovou krádež koní.

Když Prázdné nebe umíral, stálo kolem něj jeho Sedmnáct šílených válečníků. Vyslovil svou poslední vůli a slíbil jim, že pokud budou potřebovat jeho pomoc, vrátí se. Aby poznal, že přišel ten správný čas, museli vyslovit jeho magické, sedmnáctislabičné jméno – a museli ho vyslovit všichni. Prázdné nebe každého ze svých věrných kněží a bojovníků naučil jednu tajnou slabiku, kterou bylo možné vyslovit jen jedenkrát – pokusit se o to podruhé znamenalo navždy oněmět. Umírající otec směl předat svou slabiku nejstaršímu synovi, či, pokud byl syn nehodný takové cti, jinému muži vybranému šamanem Medvědího ducha. Prázdné nebe měl přijít, kdykoli všech sedmnáct bojovníků správně vysloví jeho jméno, ale učinit tak znamenalo vyřknout slabiky ve správném pořadí.

Jaké však bylo to správné pořadí?

Rokovali o tom kolem jeho smrtelného lože velmi dlouho. Většina z nich se shodla na tom, kdo má první a kdo poslední slabiku, ale nikdo se nenamáhal sledovat, jak mají po sobě jít ty ostatní. Byl tam například jeden kopiník, který říkal, že než Prázdné nebe došel až k němu, pošeptal svůj odkaz nejméně deseti mužům, ale možná i jedenácti či dvanácti.

Zřejmě se nakonec muselo stát i to, že jeden mladý skeptik vyslovil zděděnou slabiku nahlas, pak se ji pokusil vyslovit znovu a ihned oněměl. Ostatní slyšeli, jak ji vyřkl, takže nebyla ztracena – ale hned z toho vznikly další pochybnosti: bude slabika fungovat, když ji, byť i ve správném pořadí, pronese někdo jiný než její původní strážce? A když někdo z nich vysloví svou vlastní slabiku, bude pak schopný vyřknout i tu osiřelou, nebo také ztratí vládu nad jazykem?

Nakonec se však jednoho dne, přibližně před sto lety, všichni strážci slabik až na oněmělého skeptika sešli a rozhodli se zavolat Prázdné nebe – nikdo nepochyboval, že pro lid přicházejí špatné časy.

Vyslovili slabiky a nic zvláštního se nestalo. Považovali to za neúspěch, ale pak uslyšeli z vedlejšího stanu křik novorozeněte.

To dítě bylo synem matky královské linie a strážci prosadili, aby dostalo jméno Prázdné nebe. Během rituálu vstupu do dospělosti

však obdržel jiné jméno: Høngan Ös, Šílený medvěd. Když dospěl v muže, stal se z něho *Qœsach dri Vørdar*, který dovedl spojené hordy ke strašlivé pohromě.

Svaté jméno zjevně nebylo vysloveno správně.

Vyprávění starého kněze je dočista uchvátilo. Odjezd však již nemohli oddalovat, museli pokračovat v cestě, zamířit přes jedno z ramen Červené řeky na jihovýchod a spěchat do Hanneganova města.

Na začátku města uviděli značku, která je posléze dovedla až na kraj místního kráteru. V jeho středu uviděli malé jezírko obklopené úrodnou půdou a samou zelení. Pásli se tam dva divocí koně a někdo rybařil.

„Před Vpádem," nadechl se Hnědáček, „prý tohle býval hřebčín Zajíců."

Černozub nadzvedl obočí: „Vypadá to v Hřebčinci také tak?"

„Ne. Takhle hřebčín Vládkyně divokých koní opravdu nevypadá."

Mnich pokrčil rameny, pak ukázal před sebe. „Támhle je rozcestník. Nejspíš to tu má i nějaké jméno."

„Jaké?"

„Jezero požehnaného ujištění," přečetl z kamene Černozub a ohlédl se na Hnědáčka, který zíral na druhou stranu rozcestníku. „Je tam ještě něco, mylorde?"

„Ano. Stojí tu: 'Byl jsem tady, Boedullus.' "

„Cóó?!" Nimmy se rychle také podíval. „Vždyť je to barva! Celkem čerstvá. Je to žert! Musí být. Nebo…" Zarazil se. „Věděl jste, mylorde, že Ctihodný Boedullus zemřel při výbuchu na místě vykopávek, které vedl? V jedné legendě se vypráví o obrovském sumci jménem Bodolos, který žil v jezeře ležícím v kráteru, který po té bombě zbyl…"

„Takže je to vtip, za nímž se skrývá vědecká teorie, a zřejmě ho má na svědomí někdo z Leibowitzova opatství. Nebo o Ctihodném Boedullovi ví mimo vaše zdi ještě někdo jiný?"

„Řekl bych, že téměř nikdo. Ledaže by nomádi opravdu četli můj překlad…"

„Vypadá to, že se nám tu někdo podepsal – tohle by mohly být iniciály, ne? BRT. Říká ti to něco? Opravdu se mi nechce ztrácet čas a vracet se kvůli tomu za Otcem Stojí-na-hadovi.“

„Tak se raději zeptáme támhle toho farmáře od Zajíců,“ navrhl Nimmy a ukázal na muže, který kolem nich projížděl na mule.

Farmář se od srdce zasmál. „Víte, můj praprastrýc chytil starého Bodola už skoro před sto lety. Nakrmil jím celou vesnici. Ten chlapík, co to tu napsal, si to jméno nejspíš popletl – každopádně měl na sobě stejný hábit jako vy.“

Hnědáček a Černozub si vyměnili podezřívavé pohledy. V opatství se jim o mnichovi, který by v nedávné době také mířil do Provincie, nikdo nezmínil.

„No, tak aspoň jeden z farmářů od Zajíců umí číst…“ shrnul později Hnědáček poznatky z jejich krátké odbočky.

„V Yellow mají malou církevní školu, víte?“

„Jsem si jistý, že si v Provincii hodné nomádů dokáže přečíst knihu, ale na koně se nevyšplhá – zvláště ne do bitvy.“

„Za jak dlouho se naučí střílet a pochodovat?“ zeptal se v tu chvíli většinou tichý We-ge.

Mnich i prelát o jeho otázce chvíli přemýšleli, ale neodpověděli.

Překročili Červenou řeku a zamířili přes pastviny na východ.

Celkem se zastavili ve třiadvaceti kostelech a zajistili si loajalitu sedmnácti farářů z kmene Zajíců. Některé noci se nedostali až k cíli; pak museli prosit farmáře o nocleh ve stodolách či dokonce vzít zavděk převisem vyschlého říčního břehu. Dvakrát si pronajali pokoj od texarských hostinských – ti však měli příliš mnoho všetečných otázek. Kardinál nesnášel lhaní a rozhodl, že už v hostincích nocovat nebudou. Bylo to však těžké rozhodování: ke konci cesty se už o slovo přihlásila zima. Sníh s deštěm v těchto krajích většinou nepřicházel dřív než v lednu, ale tentokrát udělal výjimku.

Kardinálovi stále ještě nebylo úplně dobře. Už uvěřil varování wíjasú, že podstoupením zkoušky přichází o část života. Černozub ho dál krmil jablky, do nichž vbodával železné hřebíky, ale Hnědáčkův stav se už nelepšil. Rudý diákon ztrácel vitalitu i chomáče svých šedivějících zrzavých vlasů.

Takové už bylo prokletí Hřebčince.

KAPITOLA 18

> Čtvrtým druhem jsou mniši zvaní gyrovagové. Tráví celý svůj život přecházením z jednoho kraje do druhého a nechávají se tam v celách po tři čtyři dny hostit… O přeubohých mravech všech těchto mnichů je lépe mlčet než mluvit.
>
> *Řehole sv. Benedikta,* kapitola 1

K předměstí Hanneganova města došli brzy zvečera. Kardinál rozhodl, že se na periférii zastaví na noc a zaplatí si pokoje v hostinci, aby se před další cestou dozvěděli od krčmáře a ostatních poutníků novinky a ve vládním věstníku si přečetli, jak na ty novinky zareagovali vládcovi úředníci.

Hnědáček se již také musel převléci z mnišského hábitu do rudé a černé. We-ge už dokonce potřeboval úplně nové šaty a po nutném nákupu se ujal role kardinálova osobního strážce a opět začal nosit své zbraně viditelně. Černozub potřeboval jen koupel a čistý hábit.

Během cesty jim narostly dlouhé vousy, ale jen We-ge se rozhodl je ostříhat. Jeho bradka byla spíše řídká a dodávala jeho vzhledu zdání cizosti. Hnědáčkův vous byl rudější než jeho řídnoucí vlasy. Černozub měl na bradě víc šedi než na temeni, které již nutně potřebovalo oholit. We-ge se toho zhostil svým krátkým mečem – chytil čepel oběma rukama a plynulým pohybem ji protáhl pod namydlenými vlasy. Černozub si stěžoval, že se na něj bojovník příliš tiskne. „Jen proto, abych tě udržel nehybného," usmál se We-ge na napěněného mnicha a poodstoupil o dva kroky. „Jestli chceš, můžu tě oholit až odtud." Černozub se na něj podíval s předstíraným zděšením. Gardista držel meč napřažený od pravého ramene, jako by se chystal dlouhé strniště zkrátit jediným vodorovným sekem.

„Přestaň se vytahovat. Když tedy musíš, klidně se na mě tiskni.“ Nedokázal potlačit překvapení, protože to bylo poprvé, co We-ge prokázal smysl pro humor. A navíc pro černý.

Vlastně bylo nezvyklé i to, že vůbec promluvil. Během cesty územím Zajíců neměl důvod ani mluvit, ani tasit meč – pokud Nimmy nepočítal zastrašení skupinky mladých rabijátů, kteří se rozhodli užít si trochu zábavy s trojicí potulných žebravých mnichů a najednou zírali na We-geovo ostří a do hlavně Hnědáčkovy zbraně.

Oběma, kardinálovi i mnichovi, chyběla Sekerova společnost. Nimmy se zamyslel, zda – i když nechtěně – náhodou oba dva nebrali We-gea jako ubohou náhražku za Wu-shina, kterého však s sebou mít nemohli, poněvadž na jeho hlavu byla v Texarku vypsaná vysoká odměna. We-ge se však nesnažil být něčí náhražkou a odtažité mlčení svých společníků si nezasloužil. Černozub se rozhodl, že pokud na to ještě bude čas, zkusí se s ním spřátelit.

Následující ráno bylo slunné, ale chladné, a ani později teplota o mnoho nestoupla. Cesta do středu města jim trvala většinu dne, ale než se odpoledne přechýlilo ve večer, stáli na schodech katedrály svatého Michaela, anděla války, a mluvili s jejím kardinálem arcibiskupem. Po jeho levici, o krok vzadu, stál pohledný mladý ministrant oblečený v dlouhé komži s háčkovaným lemem a krajkovím.

Torrildo se nejprve na Černozuba šťastně usmál, ale pak si špatně vyložil Nimmyho překvapený výraz a upřel pohled do země. Mnich nebyl tak šokován tím, že si Benefez najal vzhledného uprchlíka, ale náhlým pochopením, že písmena BRT pod namalovaným nápisem ‘Byl jsem tu, Boedullus‘ u kráteru v Yellow znamenala ‚br. Torrildo‘, který tehdy očividně putoval z Valany do Hanneganova města.

We-ge byl nervózní, protože Benefez na něj vrhal jeden letmý pohled za druhým. Nakonec to arcibiskup nevydržel a zeptal se: „Mladý muži, neznáme se odněkud?“

Hnědáček odpověděl za bojovníka: „Z Valany, Urione. We-ge tehdy byl ve službách kardinála Ri. Teď pracuje pro mě.“

„Ach ano, bylo jich tam pět nebo šest, že? Kdepak jsou ti ostatní?“

Hnědáček zavrtěl hlavou a pokrčil rameny. „Jsem na cestě už dva měsíce.“ Černozub si všiml, že se kardinál sice vyhnul otázce, ale i přesto by se jeho odpověď už málem dala považovat za lež.

„Chápu,“ kývl Benefez a vrátil se k načatému rozhovoru. „Elio, hm, Vaše Eminence, já jsem také učený v kanonickém právu. Před Plamennou potopou se odehrály jen dvě papežské rezignace. Jeden z těch takzvaných papežů byl velkým hříšníkem, druhý naopak světcem. Ten první papežství prodal, ten druhý od něj prchl v posvátné bázni. Otázkou však zůstává, zda ti dva vůbec někdy byli legitimními papeži. Může tedy opravdový Svatý Otec rezignovat? Já si to nemyslím. Pokud odstoupí, jen tím prokáže, že si ho Duch Svatý dokonce ani nevybral.

Možná teď hovořím proti názoru většiny, ale na svůj názor mám právo. Jeden básník, jeho současník, ho poslal do pekla, ale ten básník byl zatrpklý nedůtklivec. Já si o tom starci myslím, že je to skutečný svatý muž, ale o legitimitě jeho zvolení prostě pochybuji. Kdyby skutečně byl papežem, nerezignoval by, ani by nemohl, a dokonce by o tom ani nemluvil.“

„A teď mluvíme o San Pietrovi z hory Murrone,“ zeptal se Hnědáček, „nebo o papeži Ámenu Drozdíkovi?“

„Není to jedno? Jejich případy jsou totožné.“

„Ne, Urione, to nejsou.“ Hnědáček zaváhal. „Ačkoli, jak to vlastně mohu vědět? Ámena Drozdíka znám osobně, ale San Pietra jen z knihy z Leibowitzova opatství. Pisatel o něm soudil, že to byl svatý šašek.“

„Cožpak se ten popis nehodí i na Ámena Drozdíka? Myšleno v dobrém, samozřejmě.“

Hnědáček opět chvíli přemýšlel. Vypadal, že je v tomto rozhovoru už naprosto bezbranný. Černozub se pokusil vzpomenout, jak to Wu-shin nazval: ‘*Happu biraki*‘, upamatoval se nakonec. V boji se to rovnalo výzvě k smrtící lehkomyslnosti.

Hnědáček se vrhl na svou kořist. „I kdyby ano, tento svatý šašek, papež Ámen a Jeho Svatost, je připraven tebe, Urione, zprostit všech rozsudků exkomunikace, které sis svým konáním přivodil, *crimine ipso laesae majestatis facto*, a také důsledků všeho dalšího buřičství,

kterého ses dopustil myšlenkou, slovem i činem. Přišel jsem, abych ti to oznámil.“

Černozub si byl jistý, že nachové zbarvení Benefezova obličeje nezpůsobil jen odraz světla z fialového roucha (které na sobě měl proto, že ten den byl vyhrazen pohřbům). Arcibiskup však nezačal prskat – namísto toho zlověstně zapředl: „No, není to od něj milé, Elio? Vsadil bych se, že tak velkorysý člověk mi ani neuloží tvrdé pokání! Nech mě hádat: musím jen políbit jeho prsten?“

„Pochybuji, že by ti to dovolil, Urione. Je to upřímný muž. Neklade si žádné podmínky a nepožaduje žádné pokání – pokud se ti ho nerozhodnu uložit já.“

„Ty?“

„Papež považuje tento případ za tak důležitý, že poslal svého zplnomocněnce. Mě.“

„Tebe!“

„A já tě zprošťuji pokání, Urione, bezpodmínečně, *in nomine Patrisque Filiique Spiritusque Sancti.*“

Černozub viděl, jak arcibiskup škubl pravicí a málem zopakoval znamení kříže, které nad ním Hnědáček udělal, ale nebyl v tom úmysl – jen síla zvyku.

„Tvé pověřovací listiny jsou stejně dobré jako tvá latina, Elio. Jdi domů a přestaň mě otravovat.“

„Jsem též zmocněn ti nabídnout vládu nad některými provinčními kostely. Jde o ty, jejichž farníci jsou z větší části osadníci či vojáci mluvící ol’zarsky.“

„Ale ale, najednou už se neohlížíme na zeměpis?“

„Zeměpis jsou ohrady a hranice. Nomádům nedává smysl.“

„Ano, to je pravda. Nedávno nám o tom u Nového Říma podali vskutku vyčerpávající vysvětlení. A hodnota lidského života jim také nedává smysl, že? Pokud ovšem nejde o hodnotu masa, které žerou!“

„Jedí jen lidi, kterých si váží. Je to pohřební obřad, pocta statečnému nepříteli.“

„Ty snad ten hnus ještě bráníš!“

„Ne, já ho pouze popisuji.“

V dálce někdo vykřikl: „Z cesty! Z cesty!“ Kardinál Benefez se otočil a chvíli se v pouličním ruchu snažil rozeznat, co se děje.

„To zřejmě přijíždí můj synovec,“ oznámil za okamžik Hnědáčkovi. „Nechceš raději dovnitř?“

„Ptáš se mě, jestli se chci schovat? Ne, Urione, děkuji. Stejně se s ním musím vidět, abych mu předal tohle.“ Ukázal Benefezovi zapečetěné dokumenty, které mu papež poslal do opatství. „Pokud mě neuvidí a nezastaví tu, půjdu za ním do paláce a požádám o audienci.“

Císař spěchal, jako vždy, a nařídil kočímu použít bič. Panovníkův kočár projížděl zalidněnými ulicemi, poddaní se mu uctivě klaněli a odpovědí jim bylo vládcovo přátelské mávání. Cestu razili dva jízdní gardisté, jejichž oblečení vypadalo honosněji než šat samotného vládce.

Filpeo si totiž budoval pověst skromného, střídmého muže, jenž dokáže být štědrý a plně se věnuje ekonomickým zájmům Říše a blahobytu obyvatel. Snažil se vymezit jasnou dělicí čáru mezi sebou a svými poněkud urputnějšími předchůdci – například zkrátil seznam zločinů, jejichž spáchání se trestalo smrtí.

Svou vlastní divokost pečlivě skrýval. Několikrát sice trval na tom, že nejvyšší trest provede sám, ale vždy to bylo za nejvyššího utajení. Jedním z mála svědků jeho vášně býval Wu-shin.

Právě kvůli své fascinaci smrtí přišel o toho nejlepšího kata, jakého kdy měl. Hannegan miloval onen takřka umělecký způsob, jakým Wu-shin ukončoval životy odsouzenců. Když to však po něm začal co nejvěrněji opakovat, Sekera zřejmě pocítil náhlý odpor. Nedokázal se dívat, jak jeho pán praktikuje katovské – jeho vlastní – umění.

A Harq ho nechal jít! Obvykle se v lidském charakteru nemýlil, ale při posuzování Wu-shina se dopustil velké chyby.

Filpeo Harq byl synem manželky předchozího Hannegana, ale nikoli vládce samotného. Mnozí považovali toto následnictví po přeslici za nanejvýš podařenou ironii, neboť texarská civilizace obvykle stála na přísně maskulinních, patrilineárních a dozajista patriarchálních základech, které původně vznikly jako reakce na matrilineární kulturu obyvatel Planin.

Původní Hannegan (neboli Høngan, pokud se jeho titul vyslovil v nářečí Zajíců) přijel do malého městečka zvaného Texark a jeho obchodní stanice v čele bandy nomádských ‘psanců‘, dobyl jej a prohlásil se zde vládcem. Výraz ‚psanec‘ pro podobné bandy používali jen farmáři; mezi nomády, kteří volnými hordami sice také pohrdali, ale nebáli se jich tolik jako zbabělí trávožrouti, se ujal výraz ‚osiřelí‘.

‚Osiřelí‘ byli všichni muži, kteří putovali prériemi a vyhýbali se rodinám – ať už to bylo z čirého nepřátelství či proto, že je žádná žena ze Tří hord nechtěla. Tito muži se většinou seskupovali do homosexuálních (nikoliv nutně v erotickém smyslu) válečných skupin a pokud měli to nutkání a vhodnou příležitost, kradli ženy hordám a ponechávali si je jako otrokyně.

Z pohledu *civis* byli všichni *nomas* psanci, avšak nomádi sami považovali ‚osiřelé‘ za devianty, kteří se zvykům lidí z Planin vzdálili, jak jen mohli. ‚Ti, kteří nemají matku‘, si svou zradou vysloužili nenávist všech kmenů – nenávist snad i palčivější, než jakou k psancům pociťovaly samy oběti jejich nájezdů, farmáři žijící na východním okraji prérií.

Jak to často bývá: zcela cizí nepřítel je ti milejší než úchylný bratr.

Osiřelí, kteří kdysi dobyli Texark, tam byli původně vyhnáni správně smýšlejícími, ortodoxními nomády z vážených rodin. Pro ospalý kraj malých obchodníčků a hrstku farem okolo byl příchod bojovníků dlouho potřebnou vzpruhou – objevila se čerstvá krev a nové nápady. Texark se rozrostl a vybudoval si opevnění. Jeho dávní zakladatelé si však nevybrali zrovna nejlepší místo; město bylo kvůli své poloze otevřené útokům ze dvou stran a pokud chtělo růst, nemělo mnoho na vybranou: muselo buď dobývat, nebo padnout.

Nicméně dnes, po pěti generacích agresivních bojovníků, se přerod barbarských psanců v civilizované aristokraty takřka završil a Filpeo byl oblíbeným panovníkem – samozřejmě s výjimkou dobytých území.

Samotné město Texark – či jak jej nesprávně nazývají církevní latináři Texarkana – nebylo založeno přímo na místě původního stejnojmenného osídlení. Rozkládalo se na Červené řece, na nejasné hranici mezi pláněmi a lesy, kde sloužilo jako menší obchodní

stanice pro styk mezi oběma kraji: osetým lesnatým a divokým bezlesým. Víceméně mírumilovní lidé z kmene Zajíců sem přicházeli směňovat své nadbytečné koně, dobytek a kůže za dřevo, kovy, kořalku, léčivé byliny, kovářské výrobky a za cokoli dalšího, čím obchodníci vzbudili jejich zvědavost.

Mezi usedlíky se našli i kuplíři, kteří osiřelým prodávali či na čas pronajímali nevěsty a proměnili jejich hlad po sexu ve výnosný obchod – na čas. Tím to všechno začalo. Když začal být o nevěsty příliš velký zájem a ceny stouply, banditi bez rozpaků pobili kuplíře, vzali si, co chtěli, a usadili se přímo na stanici, kterou přejmenovali na Hanneganovo město. Své koně již nesvěřili ženám – stejně jako o veškerý další majetek se o ně začali starat sami. Během jedné generace se jejich způsob života doslova postavil na hlavu.

Filpeo Harq se dlouhý čas věnoval studiu místní a rodinné historie, obyvatelům jeho říše již prakticky neznámé. Osobně se zajímal o zápisky dějepravců z kolegie – dnes již prosperující univerzity – a každý mudrc, který chtěl získat definitivu a královskou přízeň, se snažil sepsat své poznatky takovým způsobem, aby panovníka potěšil. Ten, který došel k poznání, které potěšitelné nebylo, se jen vzácně dočkal publikace svých prací a o životě v luxusu též nemohla být řeč. Filpeo měl pro tmáře a buřiče dostatek ubytovacích prostor ve svých žalářích…

Když kočár projížděl kolem katedrály, panovník zničehonic rozkázal kočímu zpomalit. Ukázal ke schodům zalitým ranním sluncem, na malou skupinku duchovních, mezi nimiž stál i jeho strýc Urion. Kardinál Benefez tam vřele rozmlouval s jiným mužem v rudém zuchettu, který však zůstával ke kočáru otočen zády.

„Kdo je to?“ zeptal se Filpeo ostře.

„Který, Vaše Císařská Ctihodnosti?“

Neznámý kardinál se náhle podíval přes rameno. Vládce se přestal vyklánět z okna, znovu se usadil a zabušil na kočího, ať se opět rozjede rychleji.

Vedle kardinála stál ještě jeden duchovní, oblečený v hábitu albertiánského řádu svatého Leibowitze, a kousek za nimi jakýsi ozbrojenec, zřejmě jejich osobní strážce. Císař se zamyslel. Alespoň

o jednom z nich tušil, co je zač: ozbrojenec vypadal příliš cize, než aby mohl být kardinálovým tajemníkem.

Pátý muž, který stál kousek za Benefezem, vyvolal na Filpeově tváři jen úsměv: strýček Urion si mezi své ministranty pořídil dalšího pohledného mladíka.

„Jedeme dál."

Zástupce výrobce sice dorazil na Fakultu války dříve, než císař a jeho dvořané vystoupili z kočáru, ale ani on, ani přítomní důstojníci ještě nebyli připraveni provést ukázku. Filpea zdržení rozladilo, ale rozhodl se nenechat ani chviličku přijít nazmar. Ihned svolal schůzku nejvyššího štábu, aby prodiskutoval dlouhodobou strategii Texarku na území Planin.

Členové důstojnického sboru byli nenadálou nutností bez jakékoli přípravy odpovídat na monarchovy otázky nepříjemně vyvedeni z míry a Filpeo si jejich neklid jako vždy patřičně užil. Bývalo to poučné – hodně se tak o svých nejvýše postavených poddaných dozvídal a odhaloval mezi nimi nepotřebné hlupáky.

Dnes však odjeli nejvyšší velitelé pěchoty a ženijního sboru na manévry mimo město. Místo nich tedy byli povoláni jejich zástupci. Filpeo je nechal bez jakýchkoli průtahů a formalit odtáhnout od čehokoli, co v té chvíli dělali, a okamžitě přivést do konferenční síně.

Admirál e'Fondolai dorazil osobně, stejně tak i velitel štábu generál Goldæm a generálmajor kavalerie Alvasson. Pěchotu a ženisty zastupovali plukovníci Holofot a Blindermen. Nikoli žertem, ale rozhodně v žertovném duchu sám Filpeo odchytil plukovníka Pottscara, S.I., zatímco se nejvyšší kaplan ignaciánského řádu vracel ze mše, a také jej přivedl na schůzi.

„Vaše služby by tu někomu mohly přijít vhod, Otče," usmál se monarcha na užaslého Pottscara. „Kdo ví, možná i mně samotnému? Jestlipak jste věděl, že kardinál Hnědáček a – zřejmě – ten jeho problémový mnichotajemník jsou přímo tady ve městě?"

Otec-plukovník Pottscar přikývl: „Právě jsem se o tom doslechl v kostele. Předpokládám, že již požádal Vaši Ctihodnost o audienci?"

„Ne! Aspoň mi o tom ještě nedošlo hlášení."

„Jsem si jist, že to brzy udělá. Bylo jen přirozené, že nejprve navštívil arcibiskupa.“

„Proboha, měl bych ho okamžitě nechat zatknout. A jestli Urion věděl, že sem Hnědáček míří, měl mi to říct. O co sakra jde?“

„Předpokládám, Vaše Ctihodnosti, že k nám přišel jednat jménem muže, kterého nazývá papežem.“

„Chá! Toho muže, který poslal hordu Saranče rozbít brány Nového Říma? Proboha, sice jsme těch nomádů zabili celé dvě třetiny a tu prohnilou kurii i s tím jejich Drozdíkem zahnali zpět do Valany, ale jakou tu za sebou nechali spoušť! Tolik mrtvých mužů, tolik znásilněných žen, tolik vypálených domovů! Podobné zvěrstvo se neodehrálo už od vpádu druhého Hannegana. A my teď máme se Saranče problémy po celé hranici – hlavně kvůli němu!“

„Komu? Hnědáčkovi? Sire, zřejmě jste byl špatně informován. On s tou takzvanou kurií ani nebyl. V době útoku pobýval u volby nového krále nomádů společně s monsignorem Sanualem – ten sám mi to dosvědčil. Mimochodem, kardinál ho notně vyděsil. Monsignor tvrdí, že ten muž je pohan.

Ať už je tomu jakkoli, Hnědáček sice zamířil se Saranče na jih a setkal se s papežem, avšak nepřipojil se k němu. Pokračoval dál na jih.

Vaše Ctihodnosti, podle hlášení jednoho z mých kaplanů, který se tehdy zdržoval v oblasti bojů, se družina, eh, podvodného papeže obrátila zpět k Valaně hned poté, co je naše stráž nepustila přes hranice. Tento kněz mi sdělil, že nomádi zaútočili až poté, co kurie zmizela za obzorem. Není tudíž zcela jisté, že jednali na rozkaz z Valany.

Krom toho vím, že arcibiskup obdržel od toho blázna Drozdíka nějaký dopis. Zřejmě oznámení Hnědáčkova příjezdu.“

„To bych rád věděl, proč ho stráže pustily přes hranice!“

„Pochybuji, že prošel místy bojů, sire. Zřejmě se sem dostal z Provincie.“

„V tom případě jeho cesta dost možná vedla přes Leibowitzovo opatství. Byl s ním totiž jeden z tamních mnichů. Nuže: chci, abys teď hned poslal jednoho ze svých kaplanů, ať přivede Hnědáčka ke mně. K ruce mu bude jeden z vojenských policistů. Pokud Hnědáček

odmítne, ať ho klidně přitáhnou v poutech. A toho mnicha s ním.“ Otec-plukovník Pottscar odspěchal. Hannegan se zvědavě otočil na admirála e‘Fondolaie a zeptal se: „Nevzpomínám si, že bych tě sem také volal. Potřebujeme snad na Planinách i námořnictvo? Tedy, ne, že bys nebyl vítán –“

„To já, Vaše Ctihodnosti. Požádal jsem ho, aby přišel,“ omluvil se generál Goldæm. „Hnědáček zdědil šest cizích bojovníků od kardinála, který zemřel během konkláve, a tady Kapřík leccos ví o jejich rase i národu. Mohlo by to být důležité.“

Admirál se zamračil. V dobách své pirátské slávy, kdy se stal druhým mužem, který po dávné pohromě obeplul zeměkouli, sice vystupoval pod jménem Caprios Loupežník, ale nesnášel, když mu někdo říkal ‘Kapříku‘ – zvláště v přítomnosti jeho Hannegana.

Vstoupili do konferenční síně a Filpeo Harq jim začal klást otázky. Ze všeho nejdříve chtěl vědět, jaký je teď stav vojska, které chrání nové farmářské oblasti, a zda došlo k nějakým dalším bitkám s kmenem Sarančat. Obdržel odpověď, že se nomádi stáhli do obranných pozic, a rozkázal, že nesmí dojít k žádným trestným výpravám, dokud on sám nerozhodne jinak. Poté prohlásil: „Kdybych já byl válečným šarfem Sarančat, pokusil bych se uzavřít spojenectví s Divokými psy a chtěl po nich, aby zaútočili na Provincii. Poté bych na několika místech přerušil telegrafní vedení. Divocí psi by přeťali Provincii vejpůl, Sarančata by zaútočila přímo na Texark. Co si o tom myslíte?“

Otec-plukovník Pottscar vstoupil do místnosti. Na Filpeův tázavý pohled odpověděl přikývnutím. Promluvil plukovník Holofot:

„Dokáží ničit, ale dobyté území neudrží. Jejich invaze by nebyla ničím víc než obrovským nájezdem. Naše pevnosti nepadnou. Nomádi mohou masakrovat osadníky z kmene Zajíců a ostatní kolonisty, ale rychle se vyčerpají. Potom je lehce zaženeme zpět, stejně jako během prvního nájezdu Sarančat.“

Generál Goldæm pohlédl svému vládci zpříma do očí a zavrtěl hlavou: „To, co jste nám předestřel, je krajně nepravděpodobné, sire. Nomádi krátce po Vpádu začali zakládat zimní tábory a jsou kvůli tomu velmi zranitelní. Dobře vědí, že kdyby zaútočili na jihu, naše kavalerie by odpověděla na severu a smetla jejich nechráněné rodiny.

Dokud si ještě hordy zachovávaly plnou mobilitu, mohly před námi donekonečna ustupovat a zcela pronásledovatele vyčerpat, ale teď zapustily kořeny. Mají nepohyblivý majetek a jsou napadnutelní. A nemají žádnou pěchotu, která by mohla dobýt a udržet území.“

„A co když se Zajíci vzbouří a přidají se k útočníkům?“

„Zabránili jsme jim nosit zbraně,“ pokrčil rameny ženista, plukovník Holofot, „čím by bojovali – vidlemi?“

„To zřejmě ne, ale mohli by útočníky zásobovat proviantem, poskytovat jim přístřeší a ukázat jim vhodná místa k úkrytu,“ zamyslel se generál. „Otázka však zní: udělali by to? Zajíci nemají na seveřany zrovna milé vzpomínky – divoké hordy jimi vždy opovrhovaly. Abych řekl pravdu, netuším, koho nenávidí víc, jestli nás, nebo seveřany.

Ale i kdyby útočníkům podporu poskytli, plukovník Holofot má pravdu. Hromadný útok kavalerie zaměřený na jih by nomády zcela vyčerpal a jejich severní slabina by zůstala nechráněná. Předpokládám, že by raději zaútočili na zemědělské oblasti na sever od Údolí zrůd, eh, vlastně od národa Watchitahu – a to je právě to, na co ještě nejsme dostatečně připraveni.

Naše nevýhoda je však pouze dočasná. Očekávám, že do dvou let se nám podaří celou oblast opevnit. Mimoto přesouváme na místo další zdroje – vyzbrojujeme muže, kteří přežili nájezd a zůstali na svých farmách. U nich si můžeme být jistí, že k nomádům necítí nic než nenávist, a pokud na ně bude veden další útok, podpoříme je pěchotou. Na to tam máme vojáků dost, oblast ubráníme. Jediné, co si nemůžeme dovolit, je předčasný protiútok, neboť na severu čelíme stejnému problému jako oni na jihu.“

„A to je co?“

„Můžeme útočit, plenit a zabíjet, ale chybí nám dostatek mužů i logistické zázemí. Na území Sarančat se neudržíme, leda bychom riskovali a oslabili své síly v Provincii.“

Filpeo se na chvilku zamyslel. „Rád bych věděl,“ pronesl pak zvolna, „proč ty farmy na východní hranici, kde často a vydatně prší, nemají tak dobré výnosy jako ty v krajích uprchlíků pod Skalistými horami, kde je prý půda vyprahlá jako poušť?“

Na okamžik zavládlo ticho. Všichni se snažili pochopit, jak se Hanneganova poznámka týká projednávaného tématu – válečné hrozby ze strany nomádů.

„Sire, tou otázkou jste zabrousil mimo okruh mých znalostí," přiznal nakonec velitel štábu. „Domnívám se však, že to má co dělat s jejich kázní. Jak víte, ti naši jsou většinou svobodní a pěstují hlavně pro sebe. Když totiž používáte slovo výnos, myslíte zřejmě výnos, který se dostane na trh. Proto je zde ten nepatřičný poměr: bývalí nomádi totiž nevlastní půdu a jsou nuceni pracovat na polích zemědělských pachtýřů – například biskupa denverského –, kteří plodiny nespotřebují, ale prodají. Je tam jen málo polí, která patří nomádům a na kterých se nepěstuje pro zisk."

„Myslím, že takto se to vysvětlit nedá," odporoval však Otec-plukovník Pottscar. „A navíc to není tak úplně pravda. Bývalí nomádi se totiž poučili od horalů, kteří již podobně suchá území obdělávají po celá staletí, a umějí velmi dobře vystačit i s naprostým nedostatkem vody. A co se týče množství srážek – na severu od Valany se nachází klášter, jehož řádoví bratři v očekávání příchodu Pána zaznamenávají vše, co se děje na nebesích. Jednou ze sledovaných věcí je i déšť, neboť tamní mniši se často modlí za dobré počasí, a ze záznamů je patrné, že srážky nad západní stranou hor se od doby před osmi sty lety takřka zdvojnásobily. To a nic jiného je ten váš skrytý důvod úspěšnosti farem exnomádů.

Je vcelku pochopitelné, že osazenstvo kláštera považuje zvýšení srážek za zázrak, který je odpovědí na jejich osm set let trvající modlení, ale to není tak důležité. Ať už je to zázrak, nebo ne, dnešní zavodňování je mnohem pokročilejší než v dávných časech."

„No dobrá," přikývl monarcha, „ale neprojeví se toto zlepšení na celých Planinách?"

„Jejich záznamy jsou jen místní. Nejsem si jist. Thon Graycol poukázal na skutečnost, že na okrajích našich lesů, tam, kde přecházejí v prérie, nejsou žádné opravdu staré stromy. To by mohlo znamenat, že se zalesněné oblasti již po několik století zvolna rozšiřují směrem na západ, ale nikdo to nechce tvrdit s jistotou. Je docela dobře možné, že nomádi všechny starší stromy porazili kvůli dřevu."

„Nu,“ vložil se do Pottscarova výkladu generál Goldæm, „pokud je příroda zahání z východu i ze západu, stejně o ty své vzácné pustiny přijdou. Proč bychom tedy lesům nepodali pomocnou ruku a trochu to vyhynutí neuspíšili?“

„Vyhynutí? Tohle slovo už nikdy nechci slyšet, generále!“ okřikl ho Filpeo Harq zostra. „Pacifikace a kontrola, to jsou naše cíle – žádné vyhlazování! Na jihu se nám to už přece podařilo! Kmen Zajíců se zklidnil a připojil se k nám.“

„Až na to, že jejich mladí stále utíkají a připojují se k tlupám psanců.“

„O ty se postarají severní nomádi. Já však říkám, že při zajištění oblasti mezi lesy a horami na západě půjdeme cestou kolonizace. Nic bych za to nedal, že je to naše jediná opravdová možnost!“

„Ale jak to provedeme, sire? Kromě východní hranice je celá ta země neúrodná, voda je tam vzácná a počasí hrozné! Kdo jiný než ti divocí nomádi by tam mohl či vůbec chtěl bydlet?“

„Zkrocení nomádi. A krotší plemeno skotu,“ odsekl Filpeo Harq. „Vyrostou tam ranče, stejně jako na jihu. Nedostatek dřeva? Pokud vím, tak tam dole občas používají místo plotů takové ty stromy se žlutým dřevem. Když je zasadí stopu od sebe a pravidelně je prořezávají, je z toho živý plot dost hustý a dost ostnatý na to, aby udržel dobytek uvnitř.

Pro zemědělce není na Planinách dost vody, ale pro skot stačí jen vykopat pár pořádných studní. Dál na severu, kde stromy nepřežijí zimu, budeme muset postavit opravdové ohrady, ale to nebude obtížné. Na východě máme spoustu lesů – budeme osadníkům dodávat dříví a oni zaplatí hovězím masem a kůžemi.

A navíc bych si nebyl zase až tak jistý, že se tam nakonec neuchytíme i se zemědělstvím. Univerzita se už na tento cíl zaměřila.

Chceme sjednotit celý kontinent a přinést mu mír a prosperitu, ale Planiny nám v tom zůstanou překážkou, dokud na nich nebudou žít civilizovaní lidé. A papež to nezmění, i kdyby žil třeba na Měsíci.“

„Ale kdo by na Planinách sakra chtěl bydlet?“

Hannegan Harq chvíli přemýšlel. „Na jih jsme nemuseli posílat kolonisty – zabydlel to tam sám kmen Zajíců. Proto nesnesu žádné řeči o vyhlazování.“

„Zajíci však byli napůl usazení už dlouho předtím, sire, zatímco Sarančata a Divocí psi by raději pomřeli ve válce, než aby se vzdali svých tradic. Obdělávat pole a dřít na ranči – to je přece práce; a pro nomáda je práce totéž co otroctví.“

„Bývalí nomádi se naučili pracovat tehdy, když přišli o koně. Ty tedy víš, co si kmeny vyberou, zda práci či smrt - my jim však nesmíme dát možnost takové volby! Pokud se nám podaří zcivilizovat samotné divoké nomády, nemusíme si dělat starosti s kolonizací! Chci, aby Urion co nejdříve vyslal své misionáře i na sever.“

„Kardinál Urion tam již poslal monsignora Sanuala,“ odpověděl kaplan, „ale ten se vrátil s prázdnýma rukama - abych pravdu řekl, považuji ho za pěkného tupce. Každopádně však teď víme, že ti nomádi, kteří konvertovali ke křesťanství, se rozhodli uznat za svého představeného valanského papeže. Dokonce koluje zvěst, že se papež chystá našemu arcibiskupovi odebrat i kostely na území Zajíců.“

„Ve Valaně však není žádný papež! Dokud nebude obsazen trůn v Novém Římě, nomádi nemají koho uznávat!

Urion doufá, že příštím papežem bude on. Pokud ne, pak si pořídíme vzdoropapeže, který nomádům nabídne mnohem sladší spasení než ten valanský. Zvláště Sarančatům – poté, co se jim dostane spravedlivého trestu.

Čas je zralý na změnu. Papežství je volně k mání a nový pán Tří hord není Saranče, ale Divoký pes. Musíme na svou stranu získat obojí.“

Hannegan se na chvíli odmlčel. Založil si ruce na prsou.

„Pochopte, prosím, že po vás chci, abyste mi řekli svůj názor na vývoj situace, pokud se rozhodneme udělat to nebo tamto, i kdybych nic takového nikdy udělat nechtěl. Aby vám bylo jasnější, co tím chci říct, zeptám se teď generála Goldæma: co se tedy stane, když rozpoutáme válku prostě proto, abychom vybili nomádské obyvatelstvo celých Severních planin?“

Rozhostilo se ticho. Hannegan nakonec musel generála pobídnout: „Nuže?“

„Sire, já opravdu nechtěl naznačit, že bychom měli…“

„Ovšem, to nic, já samozřejmě vím, že všechny ty útočné pokřiky jen dělají dobře tvému zelenému mozku, takže se neomlouvej a pokračuj. Odpověz na mou otázku: co se stane, když se pokusíme vyhladit Sarančata a Divoké psy?“

Generál zrudl, ale po několika vteřinách ze sebe dostal odpověď: „Myslím, že by se nám to nepovedlo. Naše síly jsou rozprostřeny na příliš velkém území, k tomu ještě udržujeme pořádek na území Zajíců pod řekou Nady Ann. I kdybychom na Sarančata zaútočili se vší možnou tvrdostí, jen by se před námi stahovala až do chvíle, kdy by naše zásobování nedokázalo udržet krok s postupem vojsk.“

„Nomádi se klidně živí i mršinami a cvrčky. Proč je to pro vás překážkou?“

„Není. Ale nemůžeme bojovat bez střelného prachu a kulí.“

„Dobrá odpověď. Tvůj zelený mozek se konečně zmohl na nějakou tu myšlenku, co? Tak ho nenechávej moc odpočívat a sestav mi prapor bleskového úderu. Chci v něm mít muže, kteří budou nomádštější než nomádi. Vyber ty největší, nejodolnější, nejkrutější šelmy, které najdeš jak mezi našimi, tak mezi osiřelými nomády – pokud se dají naverbovat. Nauč je žít po nomádsku, mluvit po nomádsku, všechno po nomádsku. A ať rozumí i těm jejich znamením!“

„Co bude úkolem tohoto praporu, sire? Dobývání území asi ne.“

„Samozřejmě, že ne. Jejich úkolem bude překvapit, zabít, zničit a prchnout. Trestné výpravy, kterými odpovíme na jakékoli další nájezdy. Co se týče výzbroje – nech je vybavit těmi novými biologickými věcičkami, co vynalezli na univerzitě. Když to nepůjde dost rychle, klidně naverbuj i thona Hilberta.“

Goldæm se podíval na Capriose, trpce se ušklíbl a nenápadně mrkl.

Nevěřil, že biologické zbraně jsou tím správným směrem vojenského vývoje a doufal, že s ním Kapřík souhlasí; bývalý pirát však jen pokrčil rameny.

Filpeo se obrátil na kaplana. „Plukovníku Pottscare, předpokládejme, že by můj strýc arcibiskup získal přístup k neomezeným zdrojům za účelem přesvědčit kmen Sarančat, aby konvertoval. Co by se stalo?“

„Nu, pokud by ty peníze neutratil za mladé chlapce, promrhal by je vysíláním tupců, jako je monsignor Sanual.“

Vládce okamžik bojoval se smíchem: „Těmi mladými chlapci myslíš ty nebohé chudáčky v sirotčincích?“

„Ach ano, jistě! Vezměte si například toho uprchlíka z Leibowitzova opatství, kterého se ujal minulý týden. Ihned mladého bratra Torrilda ustanovil svým pomocníkem a ministrantem. Arcibiskup by se pro mladé chlapce klidně rozkrájel.“

„Jsem s chováním svého strýce celkem dobře obeznámen, Otče-plukovníku Pottscare. Nechme toho tlachání. Má otázka zůstává: myslíš si, že utratit další peníze na pokřesťanštění nomádů je dobrá investice?“

„Ne.“

„Proč?“

„Protože se nomádi nechají pokřtít, vezmou si peníze, přestanou si kněží všímat a dál si budou žít po svém jako vždycky předtím.“

„Přesně tak. No, ale jen se podívejte na hodiny! Pojďme se seznámit se zbožím našich výrobců, pánové.“

„Ještě okamžik, sire,“ zastavil ho Goldæm. „Myslím, že Kapřík… eh, tedy admirál by vám nejprve rád něco řekl.“

„Tak jen do toho, Kapříku,“ usmál se Hannegan.

Admirál sebou trochu škubl, ale potom zvolna promluvil: „Zbraně, které přivezli ti cizí bojovníci, zmizely brzy poté, co se setkali s Hnědáčkem.“

„Jak to můžeš vědět? A pokud je to pravda, co to pro nás znamená?“

„Hlásil mi to Esitt Loyte, sire. Za mořem mají mnohem lepší zbraně, než teď my, a v současné chvíli už je nejspíš vyrábějí i po celém západním pobřeží.“ Vytáhl malý revolver, který mu však ihned sebral jeden z Filpeových osobních strážců. Gardista se pokoušel zjistit, zda je zbraň nabitá, ale nevěděl, jak to poznat. Admirál ho ujistil, že nabitá není.

„Kde jsi tu věc vzal?“ zeptal se ho Filpeo.

„Asi tak pět tisíc osm set námořních mil odtud, sire. Na velkém kruhovém kurzu, tuším, že přibližně na severozápad odtud. Nebo šest

tisíc tři sta mil, takřka na západ, na kosočtvercovém kurzu. Blíž to bez mapy netrefím.“

„Tedy za oceánem? Ne na našem západním pobřeží?“

„Ne, ale jak jsem řekl: i tam je teď už nejspíš vyrábějí.“

„Ukaž mi, jak to funguje, admirále,“ rozkázal mu Filpeo.

Caprios Loupežník vytáhl z kapsy pět nábojů, nabil revolver, přešel k nejbližšímu oknu, zamířil na nebe a všem málem přivodil ohluchnutí – stiskl spoušť, držel ji zmáčknutou a hranou druhé ruky pětkrát bleskurychle přejel přes úderník. Když se otočil zpět, Filpeo byl bledý jako stěna.

„Můj Bože! Tak tohle skladují v Sajamintových horách?“

„To naneštěstí netuším, sire. Ale tenhle speciální prapor, který chcete po Goldovi, ten by měl raději mít pořádnou palebnou sílu.“

„Dej mi tu zbraň. A teď půjdeme za těmi zbrojmistry.“

Admirál se revolveru očividně vzdával jen velmi nerad.

Prodejci, kteří zde zbrojařskou firmu zastupovali, tvrdili, že už mají prototyp podobné zbraně také navržený a uvedení do výroby očekávali nejpozději do dvou let. Když však uviděli, že konkurence již s takovou palnou zbraní přišla, nedokázali zakrýt zděšení.

„Pokud byste tuto zbraň dostali k prozkoumání, dokázali byste výrobu urychlit?“

„Je to velmi pravděpodobné, sire.“

Caprios Loupežník sebou opět škubl.

„Pošlu vám ji, než odjedete z města,“ přislíbil prodejcům Filpeo. Potom se podíval na admirálův obličej a dodal: „Samozřejmě, že jakmile s ní budete hotovi, vrátíte ji původnímu majiteli.“

„Spolehněte se, sire.“

Hnědáčkův rozhovor s Jeho Císařským Majestátem Filpeo Harqem, Vládcem Hanneganem VII., se odehrál na Městské radnici, též nazývané Císařským palácem, ve čtvrtek 5. ledna – tím byla prokázána lživost pověstí, které o panovníkovi kolovaly kmenem Zajíců a podle nichž se Filpeo Harq během tří dnů kolem úplňkové noci nechával zamykat ve svých komnatách a odmítal přijmout jakoukoli byť sebedůležitější návštěvu.

Úplněk vyšel přesně na ten den. Filpeo otevřel zapečetěné listiny od papeže Ámena a takřka okamžitě vybuchl takovou zlostí, že si Černozub přál, aby všechny ty pověsti byly pravdivé. On a We-ge museli zůstat sedět na lavičce v chodbě před vládcovým trůnním sálem a slyšeli zevnitř jen tlumený řev, v němž nebylo možné rozeznat slova. Bylo však nabíledni, že to neřve kardinál na císaře, ale jen a pouze císař na kardinála. Chodbou právě přišel kněz s pásem monsignora a vyměnil si několik slov se strážemi. Jeden z vojáků hlasitě zaťukal na dveře, otevřel je a vykřikl: „Monsignor Sanual přichází poslušen rozkazu lorda vládce!“ Potom postrčil kněze dovnitř, vešel za ním a dveře opět zavřel. Řev se na okamžik uklidnil.

Černozub nikdy předtím Sanuala nepotkal, ale od svého pána i od Stojí-na-hadovi o něm slyšel dost. Bylo mu celkem jasné, že dvůr právě projednává Hnědáčkovo chování během nomádského pohřebního rituálu na Planinách a jeho účast v pochybném rituálu uctívajícím Vládkyni divokých koní. Monsignora Sanuala sem povolali, aby o věci svědčil, a rozhodně se nedalo čekat, že jeho výpověď bude nestranná. Mnich si vyměnil rychlý pohled s We-gem a z jeho ustaraného výrazu pochopil, že bojovník myslí na totéž.

Stráž, která uvedla Sanuala dovnitř, teď nakrátko otevřela dveře a promluvila na druhého vojáka: „Chop se jich!“ Pak dveře opět zavřela.

Gardista se jich těžko mohl chopit obou najednou, ale namířil mušketu na We-gea a rozkázal mu, aby odhodil zbraně. O dvě vteřiny později ležel na zádech a o hrdlo se mu opíral hrot meče.

„Vezmeš si jeho zbraň, bratře?“ Byl to návrh, nikoli příkaz.

„Ne,“ zavrtěl Černozub hlavou. „To byla chyba. Zapomínáš na kardinála.“

We-ge se podíval na dveře. Potom kopl ležícího muže do břicha. Voják začal bezmocně lapat po vyraženém dechu, bojovník mu sebral pušku a vrazil do trůnního sálu.

Rozraženými dveřmi Nimmy viděl, co následovalo. Překvapený monarcha seděl na trůnu. Hnědáčka zřejmě předtím přinutili, aby si před vládcem klekl, a stráž mu držela u hlavy pistoli. We-ge zamířil na Filpea Harqa a vyštěkl: „Nechte mého pána jít!“

Nimmy odskočil ode dveří, protože vedle vládce stály další dvě stráže s pozvednutými mušketami. Voják s vyraženým dechem se plazil k mnichovi, který od něj opět jen odskočil, aby se vyhnul boji.

Ozvaly se tři výstřely, pak ticho. Nakonec promluvil Filpeo Harq: „Odveďte ho. I toho druhého, co zůstal venku.

Černozub opět nahlédl dovnitř. We-ge ležel na zemi v rozlévající se kaluži krve. Jeden z mušketýrů také padl, ale sám vládce držel v rukou revolver. Zbraň vypadala takřka stejně jako ta, kterou Nimmymu ukázala Ædrea tehdy v jeskyni.

Mnich nedokázal odhadnout, kdo vlastně We-gea zabil. Všechny zbraně v místnosti stále ještě na bojovníka mířily. Když si Hannegan všiml, že pobledlý Nimmy stojí ve dveřích, opět pozvedl revolver – ale Černozub do třetice uskočil. O útěk se však nepokoušel. Vyděšený a ponížený kardinál Hnědáček stále klečel v trůnním sále.

Jeden ze žalářů v Hanneganově městě byl součástí veřejné zoologické zahrady. Zajímaví vězni v něm byli vystavováni v klecích hned vedle vlků, pum a opic.

Když tam Hnědáčka a Černozuba vedli, procházeli kolem plácku ohrazeného bytelným plotem, na němž visel nápis: CAMELUS DROMEDARIUS, AFRIKA, DAROV. ADMIRÁL E‘FONDOLAI.

„Vojáku, co je to za zvířata?“ zeptal se Hnědáček.

„Máš to tam napsané!“ odsekl mu vězeňský dozorce. „A žádné civění!“

„Ono je to krotké!“

„Ty jsi mi ale všímavý! Kdyby nebylo, tak na něm támhleten klouček asi nesedí s tak šťastným kukučem, he?“

„Ale k čemu jsou dobrá?“

„Vydrží bez vody mnohem déle než koně. Admirál říkal, že v pouštních válkách jsou k nezaplacení.“

„Máte jich ještě víc?“

„Teď o žádných dalších nevím, ale brzy jeden přibude.“ Ukázal na velbloudici s obrovským břichem. „V současnosti jsou jediní svého druhu na celém kontinentu. Admirál je dovezl v nákladovém prostoru svého největšího škuneru. A dost řečí, jdeme dál!“

Vedl je kolem klecí plných menších zvířat, pak kolem klecí plných lidských vězňů. Na mřížích otočených do uličky bylo vždy vyvěšeno jméno druhu tvora, který se nacházel uvnitř. Lidští chovanci byli většinou vrahové: *Homo sicarius* či *Homo matricidus*, ale našly se i dvě *Homines seditiosi* a jeden násilnický pedofil. Všichni se dívali, jak dozorce zamyká oba duchovní do třetí klece nalevo a nepokrytě se jim posmívali.

Strážný rozbalil nápis a pověsil ho nad dveře klece, mimo dohled i dosah uvězněných, a obrátil se k odchodu. Jeden z ostatních obyvatel zoo, muž vystavený přímo naproti, si označení obou nováčků přečetl, chvíli si cosi šeptal se svým sousedem a nakonec zmlkl. Díval se teď na duchovní s čímsi ne zcela nepodobným úctě.

Na jeho vlastní kleci nestálo *Homo*, ale *Gryllus* (Saranče), a proviněním byly válečné zločiny. Jeho úsměšky se omezily na nomádské vrčení. Když dozorce odešel z doslechu, Černozub na něj promluvil v jeho mateřském jazyce.

„Co stojí na naší ceduli?“

Nomád neodpověděl. Mlčky na sebe s Hnědáčkem zírali. „Já tě znám,“ řekl nakonec kardinál v nářečí Divokých psů. „Tys jel s Hultorem Bråmem.“

Nomád přikývl. „Ano,“ odpověděl ve svém vlastním dialektu. „Vzali jsme tě s sebou na jih, aby ses setkal se svým papežem. Ptal ses mě, proč lord šarf říká, že jsme na ‘válečné stezce‘. Teď už to víš. Ke své hanbě jsem se potom jako jediný nechal zajmout. Ale tady Pforft mi říká, že jste se prý pokusili zabít Hannegana?“

„Víc tam napsáno není?“

Nomád očividně neuměl číst. Opět si začal šeptat s mužem jménem Pforft, ale nakonec jen zavrtěl hlavou: „Nevím, co všechna ta slova znamenají.“

Pforft, který tu byl zavřený za sodomii, se ozval místo něho: „Přišili vám kacířství, svatokupectví, znevažování císařského majestátu a pokus o královraždu.“

Naštěstí se už připozdívalo a zoologická zahrada zavírala.

Ačkoli všichni ostatní vězni měli na sobě stejnokroj, kardinálovi a jeho tajemníkovi nikdo žádný nepřinesl. Jejich klec byla z jihu zcela otevřená všem rozmarům počasí, ale proti lednové noční zimě

dostali jen tři tenké pokrývky. Mohli se nanejvýš utěšovat, že na ně možná po většinu dne bude svítit slunce.

Kardinál se ještě stále plně nezotavil z prokletí Hřebčince. „Zdá se, že jsem od své Kondoří paní dostal polibek smrti," zasmál se na Černozuba v jednom ze záchvatů hysterického veselí. „Až se Urionův anděl války pustí do boje s mým Kondorem bitev, na koho si vsadíš?"

„Mylorde, neříká se v té staré modlitbě: 'Svatý archanděli Michaeli, *zachraň* nás před válkou?'"

„Ne, neříká, bratře mnichu. Stojí tam: ‚*chraň* nás *ve* válce' a také: ‚zachraň nás *před* nástrahami ďáblovými'. Však to dobře víš. Ale kolik bys teď vsadil na úspěch kterékoli z těchto dvou modliteb?"

„Nic. Pokud si správně vybavuji nomádské mýty, vaše Kondoří paní – když už jste ji tedy pojal za manželku – při pojídání padlých bojovníků vždy truchlí. Smrt dětí její sestry Denní panny ji nenaplňuje radostí. Také nechce válku."

„Máš pravdu. I když se chystáme do války, musíme se modlit za mír. Samozřejmě máš pravdu, Nimmy, ty máš přece vždycky pravdu!"

Mluvili neolatinou, aby jim ostatní vězni nerozuměli. Kardinál si úplně přestal dávat pozor na jazyk. Nimmy po jeho poslední větě svěsil hlavu a zamračil se.

Hnědáček však svá slova nemyslel ironicky: „Myslím to vážně. Udělal jsi dobře, když jsi odešel z opatství – i když jsi leibowitzián. Dobře bylo i to, když ses zamiloval do Ædrey. Také jsi měl právo mě kritizovat za to, že dovážím a prodávám zbraně ze západního pobřeží bez vědomí Jeho Svatosti."

Černozub k němu překvapeně vzhlédl. Hnědáček si toho všiml a pokračoval: „Papež Linus VI., který udělil rudý klobouk mně i vašemu zesnulému opatovi, mi k tomu vyzbrojování dal příkaz. Jeho dopis mám stále uložený ve Valaně. Linus chtěl, abych ho nikdy nikomu neukazoval, pokud nebude vše prozrazeno, a i poté abych o věci zpravil jen papeže. Nimmy, víš ty co? Já už si přál, aby to někdo všechno prozradil…"

„Och." Černozub o tom začal přemýšlet. Vzpomínal si na všechny ty příležitosti, kdy Hnědáček naprosto zanedbával opatrnost. Vždyť

dokonce dovolil, aby se o zbraních dozvěděl i ten mluvka Aberlott! Ale jistě by byl nejraději přistižen samotným Ámenem Drozdíkem.

Kardinál najednou ztratil v mnichových očích většinu své zlověstné aureoly. Už to byl jen nemocný muž, který se potácel pod tíhou břemene obrovské zodpovědnosti a za sebou jako vězeňskou kouli vlekl špatné svědomí.

Jakmile zoologická zahrada následujícího dne otevřela, objevila se před klecemi spousta dětí, které se náramně bavily pliváním skrz mříže. Na druhou stranu, být zde za lidské zvíře mělo i své kladné stránky – vězni byli pro pobavení davu jednou denně krmeni syrovým hovězím masem a bramborami, což bylo vítané zpestření jinak naprosto jednotvárné stravy: kukuřičné kaše.

Nimmy si z Boedulla pamatoval, že pojídání syrového masa – či ještě lépe pití čerstvé krve, jak bylo zvykem u nomádů – blahodárně působilo na pacientovu vlastní krev, a podařilo se mu Hnědáčka přesvědčit, aby alespoň trochu hovězího snědl. Černozub sám byl na syrové maso zvyklý a k úplnému štěstí by mu stačilo, kdyby bylo čerstvější. Většinou totiž chutnalo jako něco, co zbylo po mrchožroutech… a ze syrových brambor oba vězně brzy bolelo břicho.

Filpeova správa se starala, aby výstavní kousky zoologické zahrady dostávaly dostatek kukuřičné kaše a nevypadaly vyhladověle.

Během doby, kterou Hnědáček a Černozub strávili v kleci, dozorci odvedli tři jejich spoluvězně z cel smrti k popravčímu špalku. Od těch zbývajících se mnich dozvěděl, že Wu-shina nenahradilo další elektrické křeslo, ale jakýsi jednoduchý sekací mechanismus. Elektrické dynamo bylo drahé a raději ho používali jinde. Plýtvat tak vzácným zařízením na smažení zločinců se již nikomu nezdálo moudré.

Měsíc zvolna přešel z úplňku až do novu. Jednoho odpoledne, krátce po skončení návštěvní doby, přišel do zoologické zahrady muž v komži lemované krajkami. Zastavil se před jejich klecí a dlouze se na ně zadíval.

„Torrildo!“

Bývalý řádový bratr na Nimmyho mrkl, ale nepromluvil.

„Co po nás chceš, sluho?“ vyštěkl na Torrilda Hnědáček.

„Můj pán arcibiskup by rád věděl, zda byste chtěli, aby vám sem nechal donést svátost oltářní.“

„Chtěl bych chléb a víno, abych zde mohl odsloužit mši sám.“

„Zeptám se na to,“ přikývl Torrildo a obrátil se k odchodu.

„Zjisti, jestli papež ví, že jsme ve vězení!“ zavolal za ním Černozub.

„Nimmy!“ zasyčel kardinál nesouhlasně.

Torrildo se však zastavil. Nepodíval se na ně, jen tiše Pronesl: „Ví to.“ Potom šel dál.

„Proklatě!“ zavrčel Hnědáček vztekle. „Je po všem!“ Sklesle zavrtěl hlavou a sedl si do rohu.

Černozub se rozhodl, že mu raději dopřeje trochu klidu. Zachumlal se do svých pokrývek a navzdory mrazivému větru se pokusil usnout.

Torrildo se vrátil za tři dny. Tentokrát na něj Černozub mrkl jako první. Torrildo se začervenal: „To je poprvé, co někoho vidím mrknout kousavě.“

„Bude ten chléb a víno?“ zeptal se kardinál netrpělivě.

„Vaše Eminence již nestihne odsloužit mši.“ Mladý ministrant vytáhl z rukávu několikastránkový dopis a ukázal jim i klíč. „Smím vás propustit hned, jak si to přečtete a slíbíte, že se rozsudku podřídíte.“

Hnědáček od něho převzal papíry a začal číst, podávaje přečtené stránky Černozubovi.

„Proklatě! Je po všem!“ zopakoval podruhé – opět sklíčeně, ale tentokrát bez vzteku.

„Myslel jsem, že kardinálové mají své kostely v Novém Římě,“ poznamenal Nimmy po přečtení prvních pár řádků.

„V Novém Římě *je* kostel svatého Michaela,“ řekl mu Hnědáček. „Patří Urionovi, stejně jako zdejší katedrála. Na rozdíl od ní však nedělá z Michaela anděla války.“

Dál četli potichu. Torrildo je zatím nervózně sledoval a poklepával si klíčem o dlaň. Na první straně stálo:

Komu: Jeho Eminenci kardinálovi Eliu Hnědáčkovi, diákonovi svaté Maisie.

Od: Kardinála Uriona Benefeze, arcibiskupa svatého archanděla Michaela.

Jelikož podvodný papež, jistý Ámen Drozdík, svým pokusem o rezignaci přiznal, že nikdy papežem nebyl, má Jeho Císařská Milost, vládce texarský, to potěšení prominout všechny vaše zločiny s výjimkou pokusu o královraždu, za niž vás a vašeho služebníka Černozuba svatého Jiřího podmíněně odsuzuje k smrti. Budete z Říše vyhoštěni jakožto *personae non gratae*. Podpisem tohoto dopisu na vyznačeném místě prohlašujete vzhledem ke zbývajícímu obvinění *nolo contendere*, kteréžto vyjádření Jeho Milost blahosklonně přijímá, a souhlasíte, že se pod vojenským dohledem a bez zbytečného prodlení necháte odvézt na vámi vybraný přechod přes Řeku duchů. Podpisem dále stvrzujete, že se do Říše již nikdy nevrátíte, pokud vás k tomu výslovně nevyzve stávající papež, Všeobecný koncil či konkláve, a ani tehdy se neodchýlíte z nejpřímější možné cesty do nebo z Nového Říma od nejbližšího hraničního přechodu.

Pod textem, nad místem vyhrazeným pro jejich podpisy, bylo ještě zopakováno prohlášení, že nepřiznávají vinu, ale přijímají udělený trest, a že souhlasí s rozsudkem trvalého vyhnanství.

Na zbylých stránkách Benefez víceméně důvěrným tónem žádal, aby Hnědáček a ostatní valanští kardinálové uznali Nový Řím za jediné správné dějiště příštího konkláve a že by se volba nového papeže měla uskutečnit co nejdříve.

Když Hnědáček dočetl, vzhlédl k Torrildovi. Ministrant mu mřížemi podal železný psací brk a lahvičku s inkoustem. Oba vězni rychle podepsali a klíč se otočil v zámku.

Zpět na západ do Zátoky duchů jeli notně drncajícím dostavníkem, ale protože mohli použít hlavní vojenskou silnici, cesta netrvala ani deset dní. Hanneganovi vojáci je doprovodili až na

hranici Provincie a nedovolili žádné zdržování; naštěstí s výjimkou koupě dvou koní od jednoho farmáře z kmene Zajíců.

Měsíc byl opět v úplňku, takže občas mohli jet i v noci. Když nakonec dorazili až do Leibowitzova opatství, nadšený opat Olshuen jim vyšel vstříc. Poklekl, políbil kardinálův prsten a se špatně potlačovaným vzrušením oznámil, že papež Ámen před svou rezignací svolal konkláve, na němž rozlícení valanští kardinálové zvolili Hnědáčka papežem. Nyní dychtivě očekávali jeho *accepto*.

„To je mi ale bláznivina. Od koho jste to slyšeli?“ chtěl vědět kardinál.

„Proboha, od našeho bývalého hosta, co s vámi odjel do Nového Říma. Jmenuje se Wu-shin. Kardinál Nauwhat ho sem poslal s dopisem od kurie – který mám teď uložený ve své kanceláři – a s ústním poselstvím.“

„Jak znělo to poselství?“

„Že sice konkláve od tohoto rozhodnutí zrazoval, ale že doufá, že volbu přijmete.“

„Vždyť musí vědět, že to není legální,“ vyjádřil se Rudý diákon okamžitě. „Samozřejmě, že ji nepřijmu.“

„Máte i jeden naléhavější problém,“ pokrčil rameny Olshuen, který se konečně vzpamatoval ze záchvatu posvátné hrůzy z kardinála.

„A tím je co, dome Olshuene?“

„Pověděl jste frá Jiřímu o jeho mladé přítelkyni? Zatímco jste byli pryč, přišla si sem pro něj. On si ale myslel, že je mrtvá, ale vy jste prý – podle jejího tvrzení – věděl, že to není pravda.“

Hnědáček znervózněl. „O tom si promluvíme později. Pojďme do vaší kanceláře. Musím si přečíst ten dopis z kurie.“

KAPITOLA 19

> Všichni příchozí hosté se mají přijímat jako sám Kristus, který jednou řekne: ‚Byl jsem na cestě, a ujali jste se mě.‘
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 53

Do Leibowitzova opatství dorazili o Popeleční středě, pozdě odpoledne během hodiny vyhrazené pro zábavu. Novicové se pod dohledem Žluté gardy právě pustili do cvičných soubojů v kickboxu; v koutě dvora se o to poněkud nemotorně pokoušeli dokonce i zapřísáhlí odpůrci pohybu bratr Střízlík a bratr Zpívající tur. Černozub zaznamenal, že se vyučovaný styl boje v některých aspektech liší od toho, který s ním trénoval Wu-shin; ačkoli Sekera vždy tvrdil, že vlastně ani žádný ‘styl‘ nemá. Velitel Žluté gardy Jing si jeho bojové umění však přesto zařadil a mluvil o něm jako o ‚cestě potulného meče‘ a o ‚stylu bez stylu‘.

Hnědáček se ihned po příjezdu odešel poradit s opatem Olshuenem.

Černozubovou povinností bylo sdělit Žluté gardě špatné zprávy. Nejprve se však ubytoval v křídle pro hosty.

„Vy jste tu snad pořád!“ vykřikl, sotva tam vešel.

„Ale ne,“ usmál se Önmu Kun, pašerák zbraní z kmene Zajíců. „Co jste odjeli, už dvakrát jsem stihl odjet a zase se sem vrátit.“ Byl pořádně zpitý vínem a chtělo se mu mluvit. „Wíjasú a Medvědí duch našeho kmene si mě vybrali za šarfa, to koukáte, co?“

Nimmy o tom pochyboval, ale bylo mu to celkem jedno. Rozhlédl se po okolních místnostech a podle zbraní a výstroje zjistil, že druhové zesnulého We-gea, navzdory tomu, že v opatství vykonávají

těžkou práci, účastní se liturgií a učí novice boji beze zbraně, ještě stále bydlí zde v křídle pro hosty s Önmu Kunem. Nimmy si z toho vyvodil, že se opat Olshuen rozhodl, že cizí mnichy jako postulanty či novice nepřijme, dokud k tomu nedostane jasné svolení shora.

Když se bojovníci vrátili z tréninku, přivítali se s mnichem úsměvy a potřásáním rukou. Nestihli se však na nic zeptat, neboť Önmu Kun ani na chvíli nezmlkl a se smíchem všem vypravoval o svých dobrodružstvích v Provincii. Všichni gardisté byli neuvěřitelně zdvořilí a nechtěli jej přerušovat. Uctivě čekali, než pašerák skončí, a své otázky: „Co je s We-gem? Kde je?“ pokládali Nimmymu jen dychtivými pohledy.

Önmu si pochvaloval, jak mu Hnědáčkovo putování po kostelech notně vypomohlo v prodeji zbraní. Stačilo se každého faráře jen zeptat, jestli se u něho kardinál Hnědáček stavil na své cestě do Hanneganova města. Pokud kněz odpověděl ne, Önmu bez dalších řečí jel dál. Pokud odpověděl ano a vypadal alespoň trochu zapálený pro věc, znamenalo to, že se mezi jeho farníky vyskytuje skupina stoupenců revolty, která potřebuje zbraně.

Jedna z těchto skupin – jejíž členové si říkali Rytíři Prázdného nebe – byla dobročinnou společností. Önmu Kun jim pro tyto účely prodal celý náklad pěchotních zbraní, načež se k nim ještě jednou vrátil a přivezl i tři děla, z nichž se dalo střílet buď koulemi o velikosti broskví, nebo nahrubo nasekaným železem – dobročinnosti není nikdy dost.

‚Šarf’ Önmu také tvrdil, že Rytíři každému kanónu udělili poslední pomazání, uložili jej do dobře utěsněné bedny, vykopali na kostelním dvorku mělký hrob a v noci jej tajně pohřbili.

Černozub zdvořile zamumlal odpověď, ale pak už se k opilému pašerákovi obrátil zády. Před ním stála pětice bojovníků, která jej zpod nezvykle nezvrásněných víček napjatě sledovala tmavýma očima a očekávala odpověď. Styděl se za to, že se nedokázal spřátelit s cizincem jen proto, že to nebyl Wu-shin.

„Bratr We-ge padl při obraně života svého pána,“ oznámil bojovníkům – poněkud hlasitěji, než bylo třeba, aby umlčel Önma. „Slyšel jsem to, ale neviděl. Zazněly tři výstřely. Když jsem se podíval dovnitř, uviděl jsem čtyři muže, kteří na něj mířili. V té

chvíli už byl mrtev. Předtím sebral zbraň jedné ze stráží – pokud z ní vystřelil, musel minout.

Je mi to velmi líto. Ať už byl jeho útok chybou, nebo ne, padl při plnění svých povinností. Byl lepším mnichem, než jsem já.“

„*Byla* to chyba?“ zeptal se velitel Jing-ju-wan. –

„Kdo byli ti čtyři muži?“ chtěl vědět Gai-si.

„Měl pohřeb?“ přidal se Wuso-lo. „Patřičný pohřeb?“

„Mohli bychom požádat opata Olshuena, aby za něj odsloužil mši?“

Nimmy se pokusil některé z jejich otázek odpovědět a u zbytku se omluvil, že odpovědět nedokáže. Rozhovor zakončil slibem, že se opata zeptá, zda by za We-geho odsloužil mši za klidné spočinutí duše, a hned vyrazil do kanceláře. Dveře byly otevřené. Hnědáček seděl za opatovým stolem a mluvil k Olshuenovi, který seděl na židli.

„Je opravdu škoda, že nikdo kromě Hannegana nesmí používat telegraf,“ stěžoval si kardinál, který právě dopsal dopis. Nimmy si byl jistý, že adresátem bude valanská kurie. Hnědáček se otočil k opatovi a uviděl svého tajemníka ve dveřích. Pokynul mu, aby vstoupil, a pokračoval: „Církev má dost prostředků, aby Filpeovým technikům zaplatila za stavbu dalšího. Mohli bychom ho vést odtud do Valany a dost možná i z Valany do Oregonie.“

Opat na to odpověděl: „Peněz je dostatek, to je pravda. Co však měď? Slyšel jsem, že Hannegan musel zkonfiskovat mince, hrnce i kostelní zvony. Vy byste ji koupil – ale kdo by prodal?“

„Stříbro je prý ještě lepším vodičem elektrické energie než měď. Nejsem si jistý, jestli je to proveditelné v praxi, ale pokud ano, zdroj stříbra by byl.“

„Opravdu? Kde?“

Hnědáček změnil téma. Předal Olshuenovi dopis a zeptal se: „Co si o tom myslíte? Nimmy, už pojď dovnitř, jen dál.“

Opat začal číst a držel dopis tak, aby na něj Černozub také viděl – pokud chtěl:

> Pro: Kardinála Sorelyho Nauwhata, představeného Sekretariátu pro mimořádné církevní záležitosti
>
> Od: Kardinála Elii Hnědáčka, apoštolského vikáře Tří hord

Non accepto!

Dobře víte, že konkláve nelze uspořádat bez vyrozumění všech kardinálů na kontinentu. Kurie jistě Jeho Svatosti doporučila, aby vyjasnila zákony dotýkající se rezignace a konkláve, takže nedokáži pochopit, jak mohla souhlasit s legálností konkláve, které kurie uspořádala tak očividně nepřípustným způsobem. Vy to víte, já to vím. Dovedu si představit, že jste se to pokusil vysvětlit, ale že jste stál proti rozlícenému Svatému kolegiu v menšině.

Mé uvěznění v Hanneganově žaláři dohnalo Jeho Svatost k nabídnutí rezignace. Nyní jsem však volný a zapřísahám Svatého Otce, nechť to ještě zváží. Nemusí se cítit vázán ničím, k čemu jej dohnali sprostým vydíráním; nechť svou rezignaci prohlásí za vynucenou, tudíž neplatnou. Pokud to odmítne, musíte povolat všechny kardinály (mě z tohoto opatství nevyjímaje) do Valany ku zvolení nového nástupce svatého Petra, v naprostém souladu s existující legislativou.

Ačkoli se mi líbí ta ironie, že jste zvolili papežem muže, kterého Hannegan právě propustil z žaláře, navíc v důsledku tak odporné výměny, musím opakovat své *non accepto*. Vy, Sorely, jste dobře věděl, že to udělám.

Očekávám další příkazy od svého svrchovaného pána, papeže Ámena, a velmi bych ocenil, kdyby mi je – pokud jej můžete postrádat – doručil Wu-shin.

„Ptáte se mě, co si o tom myslím? Jak to mám vědět?“ rozhodil Olshuen bezradně rukama. „Pro Boha na nebesích, mylorde, já jsem jen prostý mnich svatého Leibowitze! Nejsem opat Jarad. Mé poslání je zde, můj Bůh je zde, a ačkoli jsem služebníkem svaté matky církve…“

„Ale kruci! Dost, dost, prosím! Neměl jsem vám to ukazovat. Jarad měl červený klobouk odmítnout, ale sedmý Linus na tom trval. Já to vím, vy to nejspíš víte také.“

„Zkouším se rozpomenout, jestli některý zdejší opat kdy odmítl papežovo přání, mylorde.“

„Možná ne, ale kdyby se z vás pokusil Ámen Drozdík udělat kardinála, co byste mu na to řekl?“

Olshuen s odpovědí chvíli váhal: „Dokonce i jemu bych řekl ne.“ Bylo očividné, že starého kněze-poustevníka-čaroděje-papeže zbožňovali i ti, kteří jej znali pouze z doslechu. Pokud však šlo o ty, kteří milovali pocit moci, z nich si papeže opravdu zamiloval jen Hnědáček.

Nimmy přednesl petici za Jingovy gardisty a jejich zesnulého bratra a Olshuen slíbil, že mši odslouží.

Následujícího rána Hnědáček poslal Černozuba s dopisem do Sanly Bowitts a dal mu s sebou tolik zlata, aby bylo na zaplacení kurýra a dvou koní, na kterých zprávu spěšně odveze do Valany. Posel slíbil, že pojede od soumraku do úsvitu a klidně i v noci, pokud bude měsíc svítit dost jasně, a že ve Valaně počká na odpověď – pokud jej Wu-shin nezastoupí.

Když se Černozub vracel do opatství, potkal Gai-siho, který jel proti němu. Pozdravili se a vyměnili si pár slov. Nimmy se ho zeptal, proč jede do vesnice, a Gai-si odpověděl: „Poté, co jsi odjel, se kardinál rozhodl, že pošle ještě jednu zprávu. Mám ji u sebe.“

„Další dopis do Valany?“

„Ne. Do Nového Jeruzaléma.“ Bojovník si uvědomil, že zřejmě udělal chybu. Zamračil se: „Na to se smíte ptát?“

„Zřejmě ne. Zkusím to zapomenout.“

Jeli dál každý svým směrem. Nimmy dobře věděl, co asi kardinál magistru Dionovi vzkázal. Jedna ze zbraní z jejich tajné zbrojnice se nějakým způsobem dostala až do rukou samotného Filpea Harqa. Viděl to Hnědáček, viděl to i Černozub. Bylo nabíledni, že se jednomu z Hanneganových zvědů podařilo proniknout až do Nového Jeruzaléma. Mnich se však rozhodl, že se na to nebude kardinála ptát, aby nedostal Gai-siho do potíží.

Osazenstvo kláštera se k Nimmymu chovalo jinak.

V říjnu ode všech cítil jen nevlídnost, teď na začátku března už to však bylo zcela otevřené nepřátelství. Starší bratři se mu opět vyhýbali. Na druhou stranu, někteří mladší novici se o něj zajímali mnohem více než předtím. Snažil se zjistit, jaký to má důvod, ale místo odpovědi se mu dostalo jen mumlaných slov: ‘nevítaní hosté‘.

Tři novicové, kteří čekali V opatové předpokoji, zaslechli hádku mezi Olshuenem a kardinálem Hnědáčkem – či ‚papežem Hnědáčkem', jak ho jeden z nich nazval – a zmínili se o tom Nimmymu. Z křiku, který se z kanceláře ozýval, mnoho nerozuměli, ale rozhodně si byli jistí, že to bylo o Černozubovi.

Černozub se rozhodl, že se za kardinálem vydá a konečně se ho na všechno vyptá. Když však Hnědáčka našel, kardinál klečel před oltářem Svaté Panny. Nimmy tedy jen poklekl vedle něho a čekal.

Hnědáček se neklidně ošil. Mnich si byl dobře vědom jeho neklidu. Rudý diákon se pokřižoval a vstal. Nimmy okamžik vyčkal, pak to po něm zopakoval. Hnědáček zamířil ke dveřím. Nimmy se šoural za ním. Kardinál uslyšel jeho kroky a otočil se k němu.

„Potřebuješ něco, frá Jiří?"

„Chci jen vědět, co se děje."

Vyšli před kapli a zastavili se.

„Věděl jsem, že *může* být naživu, ale nechtěl jsem vzbuzovat falešné naděje. Jdi a vystup na Horu Poslední útěchy. Muž, který se s ní setkal jako poslední, tam teď zřejmě žije." Kardinál vykročil.

„S ní? S kým?" vykřikl za ním Nimmy.

Hnědáček se na něj ohlédl, ale neodpověděl.

„*S Ædreou?!*"

„Vystup na tu horu. Řeknu opatovi, že jsem tě tam poslal. Chtěl to udělat sám, ale bylo to na mně. To já jsem tě zklamal."

Nimmy, bledý jako stěna, vyrazil do kuchyně, aby si tam na cestu vyprosil trochu vody a několik tvrdých sucharů. Kuchař měl dobrou náladu a obdaroval ho nejen suchary, ale i bochánkem sýra a měchem, v němž žbluňkal vinný střik. Poté si došel do hostinského křídla pro svou přikrývku; už bylo pozdě, takže tam ještě přespal a odešel před svítáním, zatímco ostatní bratry svolávali k laudám.

K Poslední útěše to byl pořádný kus cesty. První věc, kterou mnich uviděl, když dorazil k úpatí hory, byl nový hrob označený dvěma tyčkami svázanými řemínkem do kříže. Netušil, co to mohlo znamenat. Pomalu vystoupal vzhůru, slunce už mezitím zapadalo za vzdálené vrcholky hor. Vykročil rovnou k polorozpadlé chatrči, kterou tu objevil minulý rok, a zjistil, že ji kdosi přestavěl. Nikdo

však nebyl doma. Mnich váhal, nechtělo se mu vstoupit bez dovolení.

Několikrát zkusil zavolat, zda ho někdo neuslyší, ale marně. Rozložil přikrývku, sedl si na ni a čekal. Světlo už zešedlo a na čtení kompletáře ho bylo málo, tak jen odříkal růženec. Při tom přemítal zčásti o mystériích všech dekád a zčásti o překrásném dítěti, které jeho růženec tehdy ukradlo. Před očima se mu stále objevoval obraz hrobu u úpatí Poslední útěchy. Netrpělivě potřásl hlavou a vrátil se k přemítání o pátém zářném mystériu, jímž byla korunovace Matky jejím Synem na Nebesích, poté, co byla nanebevzata. Nebylo však žádné předtím ani potom, tak říkal Ámen Drozdík, pro něhož byla korunovace Svaté Panny událostí náležející celé věčnosti.

Obličej Svaté Panny se stal Ædreinou tváří. Černozub dokončil poslední mystérium, jak nejrychleji mohl. Vzhlédl a uviděl, že nad ním – ostře narýsovaná proti soumračnému nebi – stojí vychrtlá mužská silueta s napřaženým kyjem.

„Nevstávej!“ zaskřehotala nesmlouvavě. „Kdo jsi? Co tu děláš?“

„Já jsem bratr Černozub svatý Jiří, a poslal mě sem můj pán kardinál Hnědáček.“

„Aha, už si na tebe vzpomínám,“ přimhouřil oči starý Žid. „Ty jsi ten, co mi na cestě do Nového Jeruzaléma kladl příliš mnoho otázek.“

„Přivolal jsi jim déšť?“

„Pořád příliš mnoho otázek. Tvůj pán tě poslal? Se zprávou pro mě?“

„Ne, poslal mě sem s otázkou. Co mi můžeš říct o Ædreee? Setkal ses s ní. Kam šla?“

Starý Žid se na několik vteřin zamyslel. „Nu, trochu jsem se přichomýtl k jejímu útěku od otce, pomohl jsem jí. V opatství ji nechtěli, tak přišla se mnou sem. Porodila tu své děti a zase šla pryč.“

„Děti!“

„Dvojčata, chlapci. Ale nebyli si moc podobní. Nechala mi je tu, protože nebyli dokonalí. Její otec by je zabil a ona nemohla jít nikam jinam než zpátky domů. Ví toho příliš mnoho o záležitostech Nového Jeruzaléma, nemohla riskovat cestu na východ do Údolí zrůd.“

„Kde jsou ty děti?“

„Pryč. Mléko mé kozy jim nedělalo dobře, tak jsem je vzal do Sanly Bowitts. Nechal jsem je tam u ženy, která mi slíbila, že se o ně postará, dokud si pro ně někdo nepošle.“

„A kdo si pro ně má poslat?“

„Hmm-m. Jak to mám vědět? Někdo z Údolí. Nebo možná ty, jejich otec.“

„Ædrea ti řekla, že jsem jejich otcem?“

„Je to užvaněná mladá slečna. Byla tu se mnou, hmm, sedm nebo osm týdnů, a celou tu dobu buď zpívala, nebo mluvila. Po jejím zpěvu se mi stýská, po mluvení ne.“ Hmátl do svého vaku a podal Nimmymu křesadlo. „Támhleto je krb, tam ve stínu. Zapal troud. Dřevo je narovnané vzadu.“

„Byl to těžký porod?“

„Velmi těžký. Musel jsem řezat. Ztratila hodně krve.“

„Řezat? Ty jsi doktor?“

„Jsem mužem všech řemesel.“

Nimmymu se podařilo rozdělat oheň až po dlouhém snažení. Podle poustevníkových pokynů našel v chýši bednu s rozdrobenými plátky sušeného masa, kterého nasypal dvě hrsti do kotlíku a přilil vodu z velké nádoby u vchodu. „Pověs to na trojnožku. Míchej to čistým klackem.“

„Co to vařím?“

„Jídlo, Otče.“

„Tak mi neříkej. Já nejsem kněz!“

„Řekl jsem to snad? Ale otec jsi. Tak ti mám říkat ‘táto‘?“

Černozub cítil, jak mu nachoví tváře: „Říkej mi raději ‚Nimmy‘.“

„Tak ti říkají v opatství?“

„Ne, to můj pán.“

„A on není v opatství?“

„Je. No a?“

„Přijde mi, že tě tvůj pán nechal při tom, že je mrtvá, ne?“

„Řekl, že si nemohl být jistý a že ve mně nechtěl vzbuzovat falešné naděje. Myslím, že mu věřím.“

„Cha!“ začal se starý Žid tiše pochechtávat.

Nimmy míchal vodu v hrnci, dokud kaše nezhoustla. Starý poustevník přinesl kovové talíře, lžíce a hrnky. Nimmy vytáhl ze své

pokrývky suchary a nalil do hrnků zředěné víno z měchu. Posadili se na lavičku vyrobenou z plochého kamene položeného na dvou dalších, zapuštěných v zemi, a za příjemného svitu ohně povečeřeli.

Černozub se pokřižoval a zašeptal děkovnou modlitbu. Starý Žid, s miskou stále v rukou, zazpíval pár slov v cizím jazyce, v němž Nimmy rozpoznal hebrejštinu.

Benjamin mu prozradil, že kaši vaří z usušených semen mesquite, která si přinesl ze Sanly Bowitts. Později, až bude lepší počasí, si je prý začne sbírat a sušit sám. Kromě toho tu už choval kozy i dříve a znovu se pokusí o založení stáda.

Ve svém povídání mluvil o starých časech, jako by tam byl a osobně je prožil. Několikrát se zmínil o ‘opatovi Jeromym‘, jako by dotyčný ještě stále řídil opatství, a o vpádu Hannegana II. vyprávěl jako o něčem, co ještě stále probíhá. Zdálo se, že v jeho soukromém *teď* probíhají všechny věky současně.

Nimmy v jeho staré chýši přenocoval. Opět se mu zdálo o otevřeném hrobě na dvorku opatství, o tom, co v něm leželo nemluvně, ale pak se s překvapením probudil – uvědomil si, že už tam přece byl pohřben opat Jarad Kendemin. Ráno se odvážil zeptat Benjamina na hrob a kříž u úpatí Poslední útěchy. Poustevník mu řekl, že o tom nic neví, a všiml si, že mu Nimmy příliš nevěří.

„Jestli si myslíš, že jsem ji tam zakopal, běž ji zkusit vykopat.“

„Věřím ti.“

Nimmy s odchodem nespěchal. Rozmluva s Benjaminem v něm vzbudila velkou zlost na kardinála a před svým návratem se chtěl všech podobných pocitů zbavit, neboje alespoň přeměnit v pouhou ztrátu důvěry v Hnědáčkova slova.

Kardinál už mu zamlčoval pravdu i předtím, ale ještě nikdy se neuchýlil k naprosté lži. Ædrea si však – dle poustevníkova tvrzení – byla jistá, že Hnědáček lhal. Přece jen ale neslyšela přesné znění toho, co kardinál Černozubovi řekl…

Zůstal tam další den a noc. Nebe bylo zamračené a zvedl se studený vítr. Měch i nádoba u dveří byly prázdné.

„Jak sem nahoru dostaneš vodu?“

Benjamin se na něj krátce podíval, pak jen tak mimochodem ukázal na nebe a dál dojil kozu.

Uběhlo dvacet vteřin. Velká, studená kapka dopadla mnichovi přímo doprostřed čela. O pár okamžiků později se strhla krátká přeháňka. Nimmy už se na nic neptal.

Poustevník si stěžoval, že mnich sní víc jídla, než s sebou přinesl. Nimmy tedy odešel krátce po úsvitu třetího dne. Když se za ním na cestě ozvalo rachocení štěrku, ohlédl se. Starý Žid ho následoval s lopatou v ruce.

Nimmymu se před očima opět objevila vidina otevřeného hrobu. *A třetího dne opět povstala…*

Hrob však nebyl vykopaný. Místo toho u úpatí Hory našli ještě jeden. Ten nový nemohl být starší než jeden den. Starý Žid se opřel o lopatu a podíval se na Nimmyho zpod přimhouřených víček.

„Ne, já kopat nebudu," zavrtěl mnich hlavou. „Nashledanou a děkuji." Rychle vykročil k Sanly Bowitts a neohlížel se.

Benjamin mu pověděl jméno staré ženy, která se ujala Ædreiných dvojčat. Její dům našel bez potíží a napočítal na dvoře sedm hrajících si dětí. Najednou pochopil, že se dívá na sirotčinec, který opatství vždy podporovalo. Stařena, která jej vedla, byla těhotná a věděla, s kým má tu čest a proč za ní mnich přišel. Dívala se na něho jako na vyvrhele a bídáka. „Proč jsi pro ně nepřišel před deseti dny? Už je odvedly k adopci."

„Kdo?"

„Tři sestry."

„Kam je odvedly?"

„To nesmím prozradit."

Černozub se na ni rozzlobil, ale vysloužil si tím jen nadávky. Nazvala ho lumpem, prostopášníkem a falešným mnichem. Poručila mu, ať okamžitě odejde, a vrátila se do domu.

„Kam šla jejich matka?" vykřikl za ní, ale odpověď nedostal.

Celý skleslý se vrátil do opatství.

Následujícího dne se v blízkosti opatství začalo střílet. Začalo to ve chvíli, kdy většina mnichů obědvala v klášterním refektáři. Otec Levion, nyní již převor, se při prvním vzdáleném: *búúm!* právě postil. Modlil se, tak jak většinou dělával, otočen k majestátnímu horizontu divoké pouště a k Bohu, který jej tak stvořil. První exploze

jej málem ani nevyrušila, jen jeho oči přelétly krajinu a hledaly stopy kouře. Jakmile se ozvalo druhé *búúm!*, Önmu Kun vyrazil z refektáře a běžel napříč dvorkem. Všiml si Leviona nahoře na zdi a zamířil po schodech za ním.

„Kde?“ vyrazil ze sebe, úplně bez dechu.

„Nevím. Nic jsem neviděl.“

Búúm! Odmlka mezi explozemi trvala přibližně minutu a půl.

„Řekl bych, že to přichází tamodtud,“ řekl Levion a ukázal dolů do údolí.

„To se vám jen zdá, může za to boční vítr,“ zavrtěl hlavou Önmu a zadíval se přímo k Hoře Poslední útěchy. Po čtvrtém *búúm!* přikývl. Na úbočí hory se opravdu objevil malý obláček kouře.

Když se *búúm!* ozvalo popáté, z místa vzdáleného asi dvě stě kroků od opatství vylétl sloupec hlíny. „Sakra! Už se skoro zaměřil!“ vykřikl pašerák. Šesté *búúm!* provázela dělová koule, která dopadla přímo doprostřed cesty k opatství, odrazila se do otevřené brány, potom od kamenného obrubníku růžového záhonu, nakonec prolétla dovnitř do kláštera a dveřmi přímo do refektáře. Ozvaly se výkřiky a z budovy se vyhrnuli vyděšení mniši.

„Kryjte se!“ zařval na ně Zajíc. „Ještě má dvě koule!“ Žádná střelba se však již neozvala. Osazenstvo kláštera naštěstí neutrpělo žádné ztráty, palba jen všechny k smrti vyděsila. Jediné škody, které stály za zmínku, byly v kuchyni. Když se vřava uklidnila, všem došlo, že Önmu o tom všem musí něco vědět.

Dělová koule, kterou vyhrabali z trosek kuchyně, byla zdeformovaná a zploštělá nárazy, ale dalo se na ní rozeznat několik vyrytých znaků v hebrejštině. Zavolali odborníka. Čitelné bylo: ‘...činil, aby ze země vzešel chléb’. Byla to část modlitby před jídlem.

„Celkem trefné, vzhledem k tomu, kam mířil,“ soudil překladatel.

V opatové kanceláři se okamžitě konala porada. Zavolali tam i Černozuba a ustanovili ho vyslýchajícím, protože Önma znal nejlépe a hovořil jeho jazykem. Mnich se s nomádem setkal v hostinském křídle.

„Jakým právem zde přebýváš, dobrý prosťáčku?“

„Byl jsem pozván,“ odpověděl Zajíc.

„Kdo tě pozval?“

„Opat Olshuen, kdo jiný?“

„Na kardinálovu přímluvu?“

„Zřejmě.“

„Opat ví, čím se živíš?“

„Netuším. Ale i kdyby to věděl, nechtěl bych a nemohl bych přivézt své zboží pod jeho střechu. Nikdy jsem to neudělal.“

„Tak je zakopeš v poušti, dokud nejsi připraven na další cestu, pak je zase vykopeš.“

„Tentokrát to vykopal jeden stařec. Měl jsem smůlu. Myslel jsem, že nikdy nechodí dolů a že nemá žádné návštěvy. Zakopal jsem to tam poprvé. Nečekal jsem, že znesvětí hrob.“

„Je trochu blázen, ale není hloupý. Věděl, že to není hrob. Proto vykopal tvé dělo a poslal nám jím zprávu.“

„Aby dostřelil až sem, musel hlaveň zvednout na čtyřicet stupňů a nacpat mnohem víc prachu, než je bezpečné.“

„Také střílel z místa, které je o pět set stop výš než my.“

„Snažil se někoho zabít?“

„Starý Benjamin? Ne. Jen oznamoval opatovi, co provádíš.“

„Měl bych raději odjet.“

„Co bylo v tom druhém hrobě?“

„Ručnice“

„Jestli se chceš pokusit získat své zboží zpět, někdo z nás tě doprovodí - je nás tu šest a jeden každý si s tebou dokáže poradit.“

„I ty?“ rozesmál se Zajíc.

Černozub mu vrazil pěst do břicha a odhodil ho do kouta. Önmu se na něj díval překvapeně. Sotva lapal po dechu, ale netvářil se nepřátelsky.

„Proč jsi to udělal, frá Jiří?“

„Abych ti ukázal, co se stane, když se tomu starci pokusíš vzít zbraně násilím.“

„Ale to jsou *moje* zbraně! Jsou pro Zajíce a já jsem kmenový šarf!“

„Dobře víš, že to je lež. Sám jsi mi řekl, že z toho všeho máš provizi.“

„Samozřejmě, pokud je prodám! Pokud o ně ale přijdu, jsou moje!“

„Tomu nerozumím.“

„Musím za ně zaplatit. Kdo myslíš, že je vlastní? Kardinál Hnědáček?“

„O tom pochybuji. Snad starosta Dion. Ale ať už je prodává kdokoli, ty jsi jen prostředník.“

„Ale kromě toho jsem i šarf! Samozřejmě potají.“

Té noci Önmu Kun z opatství zmizel a už nikdy se nevrátil.

Aby byl někdo zvolen šarfem celé hordy, musel prokázat svou spřízněnost s královskou rodinou, a Nimmy pochyboval o tom, že by Kunův nárok na náčelnictví Zajíců uznal kterýkoli z nomádů sídlících na sever od Nady Ann.

Opat dal Gai-simu svého koně a poslal ho tryskem k Poslední útěše, aby starého Žida ochránil a pokud možno s ním domluvil podmínky navrácení zbraní. Bojovník se .vrátil následujícího dne. Jedno z děl táhl za sebou. Ohlásil, že oba hroby byly prázdné a že Benjamin vykopal jen jeden z nich. Kunoví se očividně podařilo získat ručnice a ztratit se.

Tak se stalo, že Leibowitzovo opatství zmodernizovalo svůj arzenál – i když prozatím chyběla munice. Abiquiu Olshuen zamkl dělo do sklepa k rezavým zbraním z minulých století.

Novicové si šuškali o další hlasité výměně názorů mezi opatem a kardinálem, opět za zavřenými dveřmi. Tentokrát se týkala zbraní. Hnědáček vyšel ven notně rozezlen, avšak ponížen; později řekl Černozubovi, že jej dom Abiquiu nařkl ze zneužívání leibowitziánského pohostinství.

„Teď už ví, že Zajíce vyzbrojujeme. Bojí se, co by se stalo s klášterem, kdyby Hannegan usoudil, že v tom zdejší mniši mají prsty. Chce, aby Jingovi muži odešli.“

„Ale vždyť s tím nemají nic společného!“ bránil je Nimmy.

„Ne, ale celý koncept mnichů-bojovníků je příliš vzdálen Olshuenovu vnímání křesťanství. Přijde mu ostudný. Měli bychom odtud co nejrychleji odjet.“

„Opravdu si prababy kmene Zajíců vybraly Önmu Kuna za šarfa, nebo mi lhal?“

„V kraji Zajíců je všechno opředené závojem tajemství, Nimmy. Nejde tam o nějakou zákonnost, jen o to, zda věci fungují. Je to jednoduché: pokud ostatní bojovníci následují Kuna do bitvy, je šarfem. Pokud ne, tak jím není – ať už wíjasú říkají co chtějí.“

Postní období již bylo v plném proudu, když z Hanneganova města dorazil posel s žádostí adresovanou všem biskupům a podepsanou Urionem Benefezem a sedmi dalšími kardinály. Jejím obsahem bylo vyhlášení Všeobecného koncilu, který se měl konat v Novém Římě a jehož začátek byl stanoven na šest týdnů po Velikonocích. Dostavit se bylo povinností každého biskupa a opata schopného cesty. Benefez koncil svolal za účelem vytvoření nových zákonů určujících způsob konání konkláve.

„Jedině papež má právo svolat nejvyšší koncil,“ řekl na to Hnědáček a odmítl podepsat. Olshuen také odmítl. Posel pokrčil rameny a jel dál.

Wu-shin dorazil o den později a Hnědáček, Černozub a Žlutá garda se s ním vřele přivítali. Přivezl s sebou očekávané pozvání na konkláve do Valany. Znělo podivně. Kurie očividně věděla o Benefezově žádosti, neboť zvolila velmi ostrý tón a v posledním odstavci dokonce vyhrožovala exkomunikací každému kardinálovi, který by se zúčastnil novořímského vzdorosetkání, kde se ‘kacíři a schizmatici pokusí na trůn apoštola Petra dosadit známého sodomitu‘.

Pod pozvánkou sice byl podepsán *Ámen, Episcopus Romae, servus servorum Dei*, ale Hnědáček o pravosti podpisu očividně pochyboval. Ani text poselství nevypadal jako něco, co by napsal Drozdík.

„Začíná přituhovat,“ prohlásil Rudý diákon. „Musíme jet hned teď.“

KAPITOLA 20

> Máme za to, že k dennímu jídlu, ať je o šesté, nebo o deváté hodině, postačí ke každému stolu dva vařené pokrmy – s ohledem na slabost jednotlivců, aby se ten, kdo by nemohl jíst jedno, nasytil druhým.
>
> *Řehole sv. Benedikta,* kapitola 39

Černozub měl pocit, že už víc než rok strávil na cestách.

Tentokrát se do Valany nevezli dostavníkem. Osm mužů uhánělo po papežské cestě na sever, každý měl k dispozici dva koně a pravidelně je střídal.

Scházelo jim jen několik mil k odbočce mířící ke Střepovu domu a horami do Nového Jeruzaléma, když kardinál Hnědáček zavelel stát. Přivolal si Wu-shina a Černozuba a ohlásil, že dál se pojede oklikou.

Černozub protestoval: „Mylorde, jediný, kdo musí teď jet oklikou, jsem já. Pojedu na východ tou křovinatou oblastí, pak několik mil na sever a nakonec se vrátím na cestu a doženu vás ještě před soumrakem."

„Ne," zavrtěl kardinál hlavou. „Nechci, aby žblepti viděli víc než jednoho z nás. Wu-shine, vyber spolehlivého muže, který projede kolem jejich stráží a doručí zprávu magistru Dionovi. Ve skutečnosti je ta zpráva určená spíš Střepovi, ale ten nikoho jiného než starostu neposlechne."

„Nemám to vyřídit sám?" nabídl se Sekera.

„Ne. Střep si tě jistě pamatuje."

Nimmy na to řekl: „Dost možná si nás pamatuje všechny. Když jsme tudy projížděli minulý podzim, zaběhl si dovnitř pro pušku a střílel po nás."

Sekera se šel poradit s mnichy-bojovníky. Když se vrátil, oznámil: „Poslal bych Gai-siho. Je z nás nejmenším cílem a má nejrychlejšího koně. Pokud se mu nepodaří najít cestu okolo stráží, počká do noci

a projede Roklí strašáků plným tryskem. Měsíc svítí dost jasně, půjde to.“

Hnědáček přikývl a přivolal k sobě Gai-siho, a vysvětlil bojovníkovi, že se má vyhýbat veškerým kontaktům s rodinami hlídajícími cestu. „Dionovi vyřiď toto: ‘Na východ otevři brány Divokým psům a Sarančatům. Na západ pošli dary kurii.‘ Teď mi to prosím zopakuj.“

„Na východ otevři brány Divokým psům a Sarančatům. Na západ pošli dary kurii.“

„Dobře! Potom mu připomeň, co jsme já a Nimmy viděli v Hanneganově ruce. Už jsem mu o tom poslal zprávu z opatství. Pokud ji dostal, už ví, co je třeba udělat.

Až odtamtud budeš odjíždět, ať ti s sebou dají plně naloženou mulu. Pusť se z Nového Jeruzaléma na západ a doraz do Valany, jak nejrychleji dokážeš.“

Gai-si sesedl, uklonil se kardinálovi a posadil se vedle cesty. „Počká do tmy,“ vysvětlil Sekera. „Také si myslím, že to bude bezpečnější.“

Hnědáček se podíval na Černozuba: „Proč se tváříš tak zklamaně?“

„To nic, mylorde.“

„Doufal jsi, že zjistíme, jestli se Ædrea náhodou nevrátila do domu svého otce?“

„Je mi jasné, že to není dobrý nápad. Bylo by to příliš nebezpečné.“

„To nic. Gai-si se na ni může zeptat starosty.“

„A dozvědět se stejně věrohodnou pravdu, jakou jsem se tehdy dozvěděl já?“ Hnědáček pokrčil rameny. „Nemohu Dionovi nařizovat, co má říkat či dělat – pokud se to netýká mého majetku.“

Bylo to poprvé, co kardinál označil zbraně za svůj majetek, ale právě to teď Černozuba vůbec nezajímalo.

„Mylorde, byl bych raději, kdyby se Gai-si o Ædree před starostou nezmiňoval.“

„Proč ne?“

„Protože Dion teď mezi svými lidmi bude hledat zvěda či zrádce, který předal Hanneganovi ten revolver, a Ædrea utekla právě v té

době, o kterou jde. My víme, kam šla a že je mimo podezření, ale starosta tomu věřit nebude.“

Kardinál se podíval na Gai-siho: „Slyšel jsi nás a porozuměl jsi tornu?“

„Ano, mylorde kardinále. Budu mlčet.“

„Setkáme se tedy ve Valaně. A teď zajeďme tak míli stranou do těch křovin.“

O tři dny později, navečer v pondělí 3. dubna, rozbili tábor v křovinatém dolíku půl míle na východ od papežské cesty, v noci měl nastat přesnicový úplněk Svatého týdne, ale protože slunce ještě nezapadlo a zásoby vody se tenčily, Nimmy se vydal hledat kořínky a jedlé bylinky. Měl pocit že už by mohly růst. Wu-shin mezitím vzal jedinou střelnou zbraň, kterou výprava vlastnila, a vydal se na lov; ostatní bojovníci začali sbírat dřevo a připravovat oheň.

Hnědáček, který byl očividně vyčerpaný dlouhou cestou a čas od času jej přepadaly záchvaty ošklivého kašle, se zabalil do přikrývek, použil sedlo jako polštář a ještě před setměním usnul.

Černozub na břehu napůl zmrzlého potoka vykopal pár loňských planých cibulek; samotné se však jíst nedaly, spíš jen jako přísada k masu – pokud se Sekerovi podaří něco ulovit. Ten den by samozřejmě měli držet půst, ale mnich usoudil, že jsou ve stavu nouze.

Zvláště Hnědáček, jenž se nikdy zcela nezotavil ze své zkoušky v Hřebčinci.

Nimmy si během hledání pokoušel udržet povědomí o tom, kde přesně je tábor. Nejprve sledoval západ slunce, potom hvězdy, nakonec se orientoval podle vzdálené záře táborového ohně. Našel juku a s pomocí špičatého klacku vydloubl ze země několik vysušených hlíz.

Když uslyšel dva výstřely, usoudil, že pocházejí z Wu-shinovy pistole, potom se však ozval třetí. Sekera nemohl tak rychle nabít. Kolem břehu potoka tryskem projel kůň a Nimmy rozpoznal nomádského jezdce. Od tábora se ozval křik, provázený dalším výstřelem. Černozub rozeznal hlasy velitele Jinga a Wuso-loa, kteří v rozčilení používali vlastní jazyk. Potom se konečně ozval i Sekera.

V lámaném, ale srozumitelném nářečí Divokých psů komusi vyhrožoval smrtí. Kardinál slabým hlasem potvrzoval, že to bojovník myslí vážně a dokáže svou hrozbu splnit.

Nimmy spěchal zpět k ohni tak potichu, jak jen dokázal. Na zemi, v obklíčení Hnědáčkových bojovníků, tam seděli dva nomádští psanci s rukama svázanýma za zády. Kardinál je sledoval z pokrývek. U keře jalovce byl přivázán podivný malý kůň a o kládu přitaženou k ohni byly opřeny dvě muškety, které tam prve nebyly.

„Nimmy, kde jsi?“

To se ptal Hnědáček. Černozub si pospíšil k ohni a vysypal juku a plané cibulky vedle těla mrtvého divokého psa. Kardinál sebou trhl – cibulky měly velmi silný odér.

Wu-shin mnichovi vše vysvětlil: Žlutí gardisté se vydali pro další dřevo a Hnědáček na chvíli osaměl. V tu chvíli k ohni dorazili tři osiřelí, kteří měli jen jednoho koně, a rozhodli se kardinálovi ukrást dva jeho. Nevěděli, že tu není sám. Jeden z nich rychle ujel, ale zbylí dva se zdrželi – chtěli Hnědáčka prohledat a oloupit. Vzápětí dorazil Sekera s ostatními bojovníky a oba osiřelé přemohl a zajal. Otrhaní nomádi se vystrašeně ohlíželi po podivných cizincích a jejich dlouhých čepelích.

„Nimmy, řekni jim, co je teď čeká,“ mrkl na mnicha Sekera.

Černozub si oprášil oděv od hlíny a postavil se vedle svého pána. Hleděl na nomády přes oheň. Napřímil se, ukázal na jednoho z osiřelých a v bezvadném nářečí Sarančat prohlásil:

„Znám vás. Sužujete tento kraj. Nyní jste se opovážili obtěžovat dokonce apoštolského vikáře Tří hord, k němuž si i sám *Qœsach dri Vørdar* Ösle Høngan Chür chodí pro radu, o šarfovi Saranča Eltür Bråmovi nemluvě. Váš druh ve zločinu právě ukradl koně nejvyššího šamana všech křesťanů, příštího šarfa a Velkého strýce svaté církve římské a muže, kterého si vybral Kondor bitev, jak to wíjasú ohlásily.“

„Nepřežeň to, Nimmy,“ mírnil ho kardinál v církevštině.

„Kůň za kůň!“ řekl statečnější z obou zajatců. „Ty vzít tento kůň, Velký muž. My vyrovnaní.“

Nimmy ho ignoroval a dál mluvil k tomu druhému, kterého znal:

„Ty! Pamatuješ, jak ses před rokem u Střepova domu pokusil znásilnit Ædreu? Ten muž, který ti v tom zabránil, byl sám Svatá zuřivost, nynější Pán hord!“

Psanec pokrčil rameny a neodpověděl, ale očividně to na něj zapůsobilo. Vypadal hned mnohem pokorněji.

Hnědáček se zvedl z pokrývek a šel se podívat na ušpiněného mustanga. Byla to klisna. Obešel ji, obrátil se k zajatcům a stroze na ně promluvil v nářečí Divokých psů: „Patří *Høngin Fujæ Vurn*. Odvážili jste se znásilnit klisnu Vládkyně divokých koní! Lord Ösle Høngan Chür by vás nechal vykuchat a hodit psům. Wu-shine, okamžitě to zvíře pusť.“

Sekera dvakrát švihl mečem. Dokonalým sekem přeťal ohlávku, která klisně poutala nohy, potom ji naplocho pleskl po zadku. Mustang si odfrkl, vykopl zadníma nohama a odcválal do noci.

Vzhledem k tomu, že si Gai-si na svůj průjezd Roklí strašáků nevzal náhradního koně, ještě stále měli dva na osobu, ale Hnědáček ani jeho muži to nehodlali nechat jen tak.

„Kdo je vaším pánem?“ zeptal se kardinál.

„Jeho jméno být Vsedne-na-vše.“

„Jak daleko odtud je jeho ležení?“

„Skoro den jízdy, Velký muž.“

„Kolik mužů má vaše banda?“

Psanec vypadal, jako že v duchu počítá na prstech. „Třicet sedm, já myslet.“

„A žen? A dětí?“

„Včera tam být pět zajatec. Dnes možná více, možná méně.“

„A kolik takových band tu je?“

„Já nevědět. Někdy my potkat jiná lid, ne-rodina. Někdy my bojovat, někdy my spojit. Mnoho svobodný muž na kraj země Divoký pes a na jih u Nady Ann.“

„Utočíte někdy na farmáře? Loupíte u nich?“

„To nebýt moudré.“

„Stává se to?“

„Někdy.“

„Chtěli byste za boj proti farmářům dostat zaplaceno?“

Zajatci se neklidně zavrtěli a vyměnili si znepokojené pohledy. Hnědáček pokračoval:

„Mezi Sarančaty a Hanneganem zuří válka.“

„To my vědět, ale my být ve válka s ten i s ten.“

„A co kdyby vás Sarančata přijala za své spojence?“

„To oni nikdy neudělat, Velký muž.“

„Cožpak jsi neposlouchal, když ti tento mnich říkal, že jsem křesťanským šamanem všech hord?“

„My nevědět, co to znamenat.“

„To znamená,“ vysvětlil Černozub, „že slovo Jeho Eminence má velkou váhu u všech tří hord.“

„Bojovali byste proti Hanneganovi pod velením Démonického světla?“

„To nebýt možnost.“

„A co takhle pod velením šarfa Zajíců?“

Zmínka o tom, že by Zajíci měli nějakého šarfa, vzbudila u obou zajatců hurónský smích.

„Nechte ty zbabělce jít,“ rozkázal Hnědáček. Potom se opět obrátil k osiřelým: „Vy kňučící štěňata, běžte a vyřiďte Vsedne-na-vše, ať přijede do Valany, navštíví mě – pokud také není zbabělec – a přiveze mi jiného koně za toho, kterého jste mi ukradli. Jinak vás vyženeme až na jih od Nady Ann a na východ od Zátoky duchů. Hannegan už si tam s vámi poradí. A teď zmizte!“

Velikonoce přišly dříve, než výprava dorazila do Valany. Hnědáček odsloužil mši Zmrtvýchvstání v zapadlém kostelíku společně s knězem, který liturgií klopýtal jako slepý. Kardinálova přítomnost ho tak vystrašila, že se až do konce obřadu nezmohl na nic víc než na zmatené blábolení.

O několik dní později se zastavili na noc v Poble a poslali napřed rychlého posla, který oznámil jejich příjezd do Valany. Díky tomu na ně Sorely Nauwhat a voják ze SMCZ Elkin čekali v restauraci Ráj zvěřiny – tam, kde minulý rok Hnědáček rozmlouval s Vlídným světlem.

Slunce již téměř zapadlo, takže si objednali večeři. Oba preláti se svými pomocníky se posadili k jednomu stolu, Wu-shin a Žlutá garda k druhému. Sorely Nauwhat mluvil rychle a měl toho hodně co říct.

Než papež rezignoval, což Nauwhat stejně jako Hnědáček považoval za odvolatelný – když už ne naprosto neplatný – čin, porušil nedávno zavedenou tradici a jmenoval nové kardinály. Bylo jich celých čtyřicet devět a své hodnosti získali naprosto bezprecedentním způsobem na úkor již stávajících kardinálů. Hnědáček byl takovým postupem šokován, ale současně pochopil, proč se Valana pokouší o konkláve. Shoda při volbě již byla možná. Legalita celé věci byla samozřejmě diskutabilní.

Ámen Drozdík trval na tom, že jeho rezignace byla patřičným způsobem předložena kurii, a odebral se zpět do svého bývalého domova, staré budovy, která zdánlivě vyrůstala ze skalní stěny. Předtím byla vinným sklepem, ještě předtím byla jen jeskyní, jejíž vzdálenější zákoutí nikdy nikdo neprozkoumal – starý poustevník ji znovu otevřel, ‘aby duchové hory mohli dovnitř i ven‘. Tam za ním také přicházeli kardinálové z kurie, aby se s ním radili, prosili jej a spílali mu. Bezúspěšně.

Také dorazily nové zprávy z Texarku. Ačkoli se tam – díky telegrafu – objevily jakési dokumenty, které všichni považovali za text papežovy rezignace, podepsaný originál se ztratil a nikdo ho nemohl najít, ani ve Valaně, ani nikde jinde. Jeden podnikavý falzifikátor prodal umný padělek texarské arcidiecézi za deset tisíc piů. Celá tato suma byla vyplacena na základě prohlášení policejního experta, který se dušoval, že rukopis dokumentu patří antipapeži Ámenovi. Krátce poté však jiný expert demonstroval, že text obsahuje do nebe volající chyby a nepřesnosti, právě takové, jaké vznikají při přepisu z telegrafické depeše – dokonce i několik čistě obslužných kódů, např. ZMF: ‚stop, další následuje‘. Padělatel uprchl na území Zajíců a již nikdy ho nikdo neviděl.

„Tak papež odmítá sídlit v Paláci,“ zopakoval Nauwhat, „a vrátil se do své staré jeskyně. Velikonoční mši odsloužil tam, nikoli v Janovi ve vyhnanství. Přijme kohokoli, kdo za ním přijde, a s úsměvem se podrobí jakýmkoli urážkám a nedůstojnostem. Podepsal prázdné buly, dost možná celé tucty. Svou pečeť otiskne

takřka na cokoli. Ani nevím, jestli se namáhá to číst. Opravdu jmenoval všechny ty kardinály, nebo to někdo udělal za něj? Měl bych to vědět, ale nevím. Drží mě od všeho stranou, protože zjistil cosi o nějakých zbraních ve vlastnictví SMCZ a myslí si, že jsem za to zodpovědný.“

„Nu, budu se mu muset přiznat, že –“

„Ne, nedělej to. Já jsem za to zodpovědný, teď už ano. On se chová jako muž, který ztratil kontakt se životem, dost možná přišel i o rozum, ale stále si zachoval smysl pro humor. Stále mluví o tobě, Elio, a bude mít radost, že ses vrátil. Musíš za ním hned zítra zajít. A bratr Černozub s tebou.“

„Samozřejmě. Ale o čem budeme mluvit, když ne o těch zbraních?“

„To on tě nominoval. Jediným tématem, které ho bude zajímat, bude jeho oddanost novému papeži.“

„Budu mu to muset vysvětlit.“

„Klidně to zkus,“ povzdychl si Nauwhat. „Dál. Kromě nových kardinálů zamířilo do Valany i celé Svaté kolegium a ti z východu s sebou přivádějí vojenské důstojníky a vyslance, které jsi pozval. Vydávají je za své osobní strážce.“

„To kvůli téže výzvě, kterou jsem dostal i já? Kdo vlastně tu špinavost napsal?“

„Kardinál Domidomi Hoydok.“

„Měl bych ho znát?“

„Ne. Je to jeden z těch nových. Není to kněz, živil se jako právník. Pochází z Texarku, ale Benefez ho exkomunikoval za podporu papeže Ámena. Drozdíkova odpověď byla povýšení Hoydoka na kardinála.“

„Jak se sem východňani dostanou?“ ptal se Hnědáček dál.

„Většinou přes Iowu. Tamější farmáři vycházejí se Sarančaty mnohem lépe. Hodně spolu obchodují. Na sever od řeky Mizérie se texarské patroly odvažují jen zřídka a určitě by si tam nedovolily zatýkat kardinála, i kdyby nakrásně věděly, že míří na konkláve.“

„Řeka Mizérie?“

„Za starých časů se jmenovala ‘Missouri‘, mylorde,“ vysvětlil Nimmy.

„‘Mizérie‘ jí dnes sluší víc,“ řekl na to Sorely. „Než došlo k okupaci zemědělských oblastí, bývala přirozenou cestou do Nového Říma.“

„Samozřejmě. Jen mi to vyklouzlo z paměti,“ pousmál se Hnědáček. „První věc, kterou zítra musím udělat, je poslat zprávu Svaté zuřivosti a Plavajícímu losovi, aby sem dorazili na poradu a aby do Nového Jeruzaléma poslali válečnou výpravu pro zbraně.“

„Plavající los je kdo?“

„Šarf Eltür Brám, Hultorův bratr. Náčelník Sarančat.“

Přinesli jim večeři. Tentokrát to byla zvěřina a dobré červené víno. Po dlouhé cestě, během níž se ještě ke všemu postili, byli hladoví jako vlci. Nimmy nepřítomně přemítal, zda se má při zpovědi přiznat, že během dnů odříkání jedl pečeného psa, navzdory tomu, že kardinál udělil všem členům výpravy z půstu dispens.

„Mimochodem, co se teď vlastně děje v Texarku?“ zeptal se kardinál Nauwhat.

„Nu, zdá se, že Provincie vře touhou po revoluci. Krom toho se tam sporadicky strhne nějaká ta šarvátka se Sarančaty. V Hanneganově městě se toho moc nezměnilo, až na to, že začali z Afriky dovážet nějaká zvláštní pouštní zvířata určená pro válčení v suchých oblastech. A vědí o našich zbraních.“

„Dvě špatná znamení.“

„A ještě jedna věc.“ Hnědáček se obrátil k sousednímu stolu a poklepal Wu-shina po rameni. „Sekero, myslím, že jsem tě zapomněl upozornit na jednu malou změnu.“

„Mylorde?“

Hnědáček se podíval na Černozuba: „Řekni mu to ty.“

„Jeho císařská Milost vládce tě nahradil mechanickým sekáčkem, Sekero.“

Wu-shin pokrčil rameny: „Muž, jenž pozbyl stínu a podoby, se při sekání hlav také stává strojem. Žádná změna.“

Jeho odpověď přiměla ostatní přítomné bojovníky u jeho stolu k mumlaným poznámkám, očividně nikoli souhlasným – ale možná chápavým.

„Pozoruhodný muž,“ řekl na to Sorely trochu třesoucím se hlasem, když se Wu-shin otočil zpět ke svému stolu.

„Muž beze stínu a podoby,“ zahloubal se Hnědáček nahlas.

Od rozloučení s Gai-sim již uplynuly čtyři týdny a všichni se začali obávat, že se bojovníkovi nepodařilo projet Roklí strašáků. Tehdy však konečně dorazil. Neměl s sebou však onu plně naloženou mulu s dárky pro kurii, kterou měl po kolonistech chtít – místo toho ho doprovázel sám starosta Dion, Ulad, osm plně naložených vozů a celá brigáda lehké pěchotní jízdy po zuby ozbrojené novými a pokročilými zbraněmi. Tajemství Nového Jeruzaléma už nebylo žádným tajemstvím. Hnědáček tím nebyl překvapen a Nimmy si uvědomil, že jeho poselství Dionovi musel být předem dohodnutý kód.

Valana rozhodně neměla dostatečné kapacity na ubytování přívalu kardinálů a současně i celé brigády lehké jízdy, z níž byli měšťané navíc pořádně vyděšení, jakmile se proslechlo, že všichni ti ozbrojenci jsou podvrženci. Magistr Dion se však nehodlal vnucovat. Jeho vojáci se okamžitě dali do stavby opevněného ležení na kopci za městem. Vozy byly urychleně vyloženy a odjely zpět do Nového Jeruzaléma pro další náklad. Starosta naplánoval pravidelné konvoje, které měly za úkol zásobovat jeho muže jídlem, municí a dalšími nevyhnutelnými součástmi vojenského života. Zpočátku se spalo jen ve stanech, ale už po čtyřech dnech stál mohutný srub s rozsáhlým sklepením, v němž se skladovala munice a plnily prázdné nábojnice. Nabíjecí stroje byly lehké a snadno přenosné, aby si je vojsko mohlo brát s sebou i do bitvy.

Nimmy se rozhodl, že zkusí zjistit něco o Ædree. Přišel k bráně nově postaveného srubu a doufal, že se mu podaří vymoci audienci u magistra, který nyní přejal roli velícího důstojníka. Stráže mnicha zdvořile vyzvaly, aby ráčil počkat, a jedna z nich vyrazila ke zbrojnici. Černozub se dal do řeči s těmi ostatními.

Černozub si všiml, že jejich pušky jsou podobné revolverům – také měly otočné bubínky, tentokrát se šesti komorami místo pěti. Jeden z vojáků mu ukázal, že obě zbraně používají náboje stejného kalibru a ze stejné mosazi, jen hmotnost nábojnic a střelného prachu v nich se lišila. Menší revolverové náboje se daly bez nebezpečí vystřelit i z pušky, jen s kratším dostřelem – obráceně to tak

bezpečné nebylo. Vzhledem k tomu, jak byl bronz vzácný, platil přísný rozkaz všechny vystřelené nábojnice sbírat, dokonce i v bitvě.

Po třech hodinách čekání se stráž konečně vrátila. Nimmymu se dostalo zdvořilé omluvy od magistra Diona a rozloučení. Vrátil se do soukromého sídla Rudého diákona, které stálo mimo město. Vzhledem k tomu, jak bylo město přeplněné, tam teď společně s kardinálem přebývali všichni.

Hnědáček obdržel seznam nových kardinálů, které papež Ámen jmenoval během jeho nepřítomnosti. Černozubovi dal kopii pro jeho vlastní potřebu společně se dvěma kopiemi výzvy pro všechny přijíždějící kardinály, aby se zaregistrovali v Papežském paláci u úředníka z ministerstva zahraničí; tento úřad papež Ámen po období mezivládí opět vrátil do rukou kardinála Hilana Blezeho. Hnědáček požádal Nimmyho, aby jednu z kopií výzvy pověsil na náměstí svatého Jana ve vyhnanství, a potom aby najal městského vyvolávače a předal mu tu druhou kopii, podle níž měl text výzvy vyhlásit na každé valanské křižovatce.

Když Nimmy skončil s touto prací, vrátil se do svého starého bytu, kde ho poněkud sklesle uvítal Aberlott. Jindy veselý student se totiž zamiloval do mladší sestry nebožtíka Jæsise.

„Mně se zdá," prohlásil Aberlott nezvykle vážně, „že se lidé v těch horách chovají k vnějšímu světu úplně stejně nesnášenlivě, jak se vnější svět chová k podvržencům. Oni námi snad pohrdají!"

„Ædrea taková nikdy nebyla."

„Já vím. Však ji taky zatkli."

„Proboha! Viděls ji?"

„Ne, to mi nedovolili."

„Z čeho je obviněna?"

„Před několika měsíci bez povolení odešla. Nic víc nevím."

Díky vlivu svého představeného se Černozubovi podařilo dosáhnout přijetí u magistra Diona. Starosta zdvořile naslouchal mnichovu líčení Ædreiny cesty do Leibowitzova opatství a k Hoře Poslední útěchy, kde dívka porodila. „Potom zamířila zpět do domu svého otce," zakončil své vyprávění. „Nic víc neudělala."

„A její otec ji zbil a přivedl ke mně. Nemůžeme dovolit, aby od nás lidé odcházeli bez povolení."

„Ale do Valany přece směla vždy!“

„Ne, jedině pokud k tomu dostala rozkaz.“

„Střep by přece zabil její děti!“

„Děti?“

„Starý Benjamin říkal, že měla dvojčata.“

„Všechno, co mi tu říkáte, víte jen z doslechu. Zvážím to, ale zatím zůstane ve vazbě. Berte to jako ochranu před její vlastní rodinou. Už nikdy ji nezkoušejte navštívit. Ani váš kardinál, ani já to nedovolíme.“

Černozub opustil ležení rudý vzteky. Proklínal Diona i Hnědáčka. Po cestě domů se chtěl zastavit v horském domě Ámena Drozdíka a požádat ho o pomoc, ale před jeskyní stála fronta nejméně čtyřiceti lidí, většinou kardinálů, a sám Rudý diákon byl desátý v řadě. Nimmy dělal, že ho nevidí, a odešel do blízkého kostela, kde se pokusil zahnat vztek modlitbami.

* * *

Prvního květnového dne – který nomádi obvykle slavili jako svátek – se do Valany dostavili ti, kteří vyslyšeli Hnědáčkovu výzvu k válečné poradě: Chür Høngan, jeho vzdálený synovec Voleplaš, Otec Ombroz a Démonické světlo se svým zástupcem přijeli do města společně.

Kardinála velmi překvapilo, že Voleplaše navzdory jeho mládí zvolili na uprázdněné místo šarfa Divokých psů (Svatá zuřivost jako soudce a pán všech tří hord již nemohl svůj kmen vést sám).

Oba příslušníci kmene Divokých psů se před kardinálem uklonili a políbili jeho prsten.

Eltür Démonické světlo to neučinil – místo toho po nomádsku zasalutoval.

Následujícího dne z jihu dorazil Önmu Kun. Byl naprosto střízlivý a na hlavě měl koženou helmu se znakem své rodiny. Představil se jako šarf kmene Zajíců. Ostatní šarfové však znali jeho pověst a chtěli vidět důkaz jeho nového postavení. Předložil jim svitek měkké jelenice zdobený perlovými ozdobami wíjasú, na němž byla zobrazena mužská postava se zaječíma ušima. Poté ze sedlové brašny vytáhl čelenku z kondořího peří, kterou očividně též vyrobily wíjasú;

tento posvátný talisman si šarf směl připnout na helmici jen tehdy, když vedl své bojovníky do bitvy.

Ostatní šarfové spolu krátce hovořili a hodně přitom vrtěli hlavami, ale nakonec Kunova pověření uznali.

Hnědáček je chtěl všechny náležitě uctít a po poradě s ostatními členy kurie ubytoval nomádské náčelníky v Papežském paláci, který od papežovy rezignace a odchodu do jeho jeskynního domova stejně zůstával prázdný.

Válečná porada se měla konat ve čtvrtek 4. května v SMCZ a pozván na ni byl i magistr Dion se svými starými důstojníky. Předtím však, v noci 3. května, ještě do města dorazila veliká obtíž, která za svitu úplňku projela celou Valanou a zamířila přímo ke Hnědáčkovu sídlu, kde ztropila velký rámus přímo před hlavním vchodem. Wu-shin a Wuso-lo ihned vyrazili z jídelny, aby nečekaného návštěvníka vyslechli. Vzápětí se však vrátili pro Černozuba.

Nimmy na tu zvláštnost stojící ve světle měsíce chvíli zíral.

Bylo to tři sta liber svalů, černých vlasů a chlupů. Tyčilo se to tam jako hora s rukama založenýma na prsou a měřilo si to všechny kolem vzteklým pohledem. Z úst se návštěvníkovi řinuly obscénnosti v nářečí kmene Zajíců a neustále chtěl vidět toho ‘křesťanského šamana, který se mým bojovníkům vychloubal, že se oženil s Burregun, a který o mně řekl, že jsem zbabělec!‘

Černozub hlasitě polkl a vrátil se k jídelnímu stolu. „U dveří čeká osiřelý, který si přeje mluvit s Vaší Eminencí.“

„Kdo je to?“

„Myslím, že se jmenuje ‘Vsedne-na-vše‘. Pamatujete na ty psance, které jste propustil? Mluvili o svém náčelníkovi. ..“

Kardinál si otřel omáčku z úst, vstal a došel ke vchodu.

„Kde je můj kůň?“ obořil se na statného psance.

„Uvázaný u brány, ty zatracený trávožroute!“

„V tom případě pojď a pojez s námi hovězí, ty zatracený zloději!“

Osiřelý vešel dovnitř, obklopen podezřívavými strážemi s tasenými meči. Protože kolem sebe šířil nevábný zápach, kardinál ho usadil na druhý konec stolu.

Většina ostatních už mezitím dojedla. Jeden ze sluhů pro něj odřízl několik plátků z pečeného hovězího a z kuchyně k tomu donesl horký vařený brambor a opečené cibulky. Nic víc, další běžné přílohy ještě nerostly, takže se nomád nemohl vztekat, že mu na talíř dávají trávu. Přesto zavrčel alespoň několik stížností na nedostatek vnitřního masa.

Nimmy věděl, že nomádi jedli zvířata prakticky celá, s výjimkou kůže, rohů, kopyt a kostí – víceméně dle receptu Ctihodného Boedulla na léčbu nemoci z ozáření.

Psanec jedl rukama, balil si kousky bramboru do plátků masa. Kardinál ho chvíli pozoroval, pak promluvil: „Děkuji za navrácení svého koně. Věděl jsi však, že všichni šarfové hord a *Qæsach dri Vørdar* jsou přímo zde, ve městě?“

Vsedne-na-vše přestal jíst a zamračil se. „Ty jsi mě sem pozval. Oni jsou mí nepřátelé. Zamýšlíš mě nechat zabít?“

„Ne, chtěl jsem jen svého koně.“

„Mluvil jsi s mými muži o boji s farmáři. Za peníze.“

„Ptal jsem se jich na pár věcí.“

„Kteří farmáři jsou tvými nepřáteli? Ti poblíž?“

„Ne, ti jsou pod ochranou biskupa denverského.“

Černozub se do rozhovoru raději vložil: „Jeho Eminence nechtěla říct farmáři, ale občané, a myslela konkrétně ty občany, kteří jsou poddanými Hannegana – a ještě konkrétněji ozbrojené složky jeho armády. Nemyslela mírumilovné lidi, kteří obdělávají půdu a hospodaří na polích. Mnozí z nich bývali nomádi, například i má vlastní rodina.“

„Děkuji ti, Nimmy,“ řekl Hnědáček trochu podrážděně. Potom se znovu obrátil k Vsedne-na-vše: „Kolik bys dokázal shromáždit bojovníků, kdybys k tomu měl důvod?“

Vsedne-na-vše chvíli v duchu počítal: „To záleží na způsobu platby. Za zlato mnoho ne. Potřebujeme dobré koně. Když zkoušíme chytat ty divoké, rodiny nás zabíjejí. Nabídni nám dva dobré koně a ženu za každého bojovníka a máš slušnou armádu.“

„Koně ano, ženy ne. Jak ‘slušná‘ by pak byla ta armáda?“

„Kolem čtyř set mužů. Ale s farmáři na východě už válčí Sarančata. My nemůžeme bojovat po jejich boku!“

„Toho jsem si vědom. Máte něco i proti Zajícům?“

Vsedne-na-vše se najednou zatvářil podezřívavě: „Červí tvář mi říkal, že jsi nám vyhrožoval vyhnáním na jih od Nady Ann do Texarku.“

„Gai-si, přines sem tu novou pušku.“ Malý bojovník se na okamžik vzdálil do sousední místnosti a vrátil se s jednou ze zbraní ze západního pobřeží. „Nabij ji a vezmi našeho hosta ven na malou ukázku.“ Černozub a Hnědáček zůstali sedět u stolu, sluhové zatím uklízeli. Potom se během šesti sekund ozvalo šest výstřelů, následovaných vyděšeným zaržáním a klapotem kopyt od brány.

Wu-shin se vrátil dovnitř s osiřelým, který svíral pušku v rukou s posvátnou úctou. „Je mi líto, ale váš kůň utekl,“ oznámil Sekera kardinálovi.

„Až ho najdou, vraťte ho tady šarfovi psanců – a nechte mu i tu pušku.“

Statný bojovník zíral na Hnědáčka jako na zjevení: „Já ti přece nic neslíbil!“

„Já vím. A také mé dary nedostaneš, dokud to neuděláš.“

„Žádné sliby!“

„No dobrá. Chci po tobě jen, abys tu dnes zůstal přes noc a zítra po většinu dne. Na válečnou poradu tě vzít nemohu, bojím se, že by tě tam někdo zkusil zabít. Viděl jsi po cestě sem tu pevnost na kopci?“

„Ano. Je nová.“

„Zítra večer tam půjdeš a promluvíš si s magistrem Dionem a Zajícem Önmu Kunem. Všichni muži, které najmeš, budou pod jejich velením, stejně jako ty, a pokud se tak stane, nikdo vás na jih od Nady Ann vyhánět nebude. Naopak – pojedete tam dobře vyzbrojeni a po boku dalších vojsk.“

„Budu o tom přemýšlet.“

Kardinál se podíval stranou. „Sekero, dohlédni, aby ho vykoupali, oholili, ostříhali mu vlasy a oblékli ho jako horala. Může tu zůstat, dokud zítra večer nevyjde měsíc.“

Vsedne-na-vše rozzlobeně zavrčel a vstal, ale tři napolo tasené meče na něj měly zázračně uklidňující účinek. Dovolil, aby ho odvedli.

Hnědáček se podíval na Černozuba s otázkou v očích. „Mylorde, ti muži žijí jen pleněním a vražděním.“

„Tomu se přece říká válka, není-liž pravda?“ Té noci se Nimmy vroucně modlil za mír, ale bál se, že ho Svatá Panna neposlouchá. Pokud totiž kardinála skutečně zvolí papežem, jmenuje ji velícím důstojníkem všech hord.

KAPITOLA 21

> Kdykoli se má v klášteře rozhodnout něco důležitějšího, opat svolá celou komunitu a sdělí jí, oč se jedná… Řekli jsme, že se k poradě mají svolat všichni, protože Bůh často zjevuje to, co je lepší, mladšímu.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 3

Nimmy té noci nespal dobře, trápily ho noční můry. Dvakrát se probudil celý zpocený a šel se usilovně modlit ke kříži.

Jednou měl při tom společnost. Měsíční paprsky, které do kaple pronikaly malým oknem, odhalily temnou postavu zahalenou do bílého prostěradla. Soudě dle její mohutnosti nemohlo jít o nikoho jiného než Vsedne-na-vše. Černozub rychle vyskočil na nohy, připraven k boji – pro případ, že by se nomád pokusil dostát svému jménu.

Obr však jen cosi zavrčel a šel jinam.

O několik vteřin později se chodbou tichounce připlížila další temná postava a následovala osiřelého. Nimmy hádal, že to byl někdo ze Žluté gardy. Zřejmě měl za úkol nomáda sledovat na každém kroku – i nyní, když Vsedne-na-vše hledal místo, kam by se mohl vymočit.

Nimmy se vrátil do postele. Bál se zítřka, neboť už jasně viděl, kam události spějí a jak s nimi Hnědáček manipuluje. Ne že by měl

Rudý diákon jasně načrtnutou trasu, kterou se budoucí dění bude ubírat, ale stanovil si jasný cíl; od té chvíle vnímal věci jen dvojím způsobem – zda ho k jeho cíli přivedou blíž, nebo ne.

Nimmymu by nevadil pád Říše, či alespoň omezení její moci, a obnovení papežství v Novém Římě. To byly Hnědáčkovy cíle a mnich je shledával dobrými. Dokonce i některé prostředky, kterých kardinál používal, mohly být legitimní. Spravedlivá válka přece existovala; mnich nepochyboval o prastaré moudrosti, která to tvrdila.

Leibowitz však byl mužem míru. Nebo snad ne? Ano, v mládí se zapletl do války, ale později se jí zřekl. Jeho současný řád tedy nemohl válku podporovat a Černozub, ať už dobrovolně či ne, byl ještě stále jeho členem. Nic na tom neměnilo peklo, které zažíval pod opaty jako byl Jarad či je Olshuen.

Zřekl se světa, stejně jako opati a bratři jeho řádu, ale teď se ocitl přímo uprostřed světa a měl pocit, že jeho odříkání pozbylo smyslu.

Po zbytek noci většinou ležel, zíral do stropu a nedokázal usnout. Přemýšlel o své oddanosti svatému Leibowitzovi a Svaté Panně. Když si nakonec na chvilku přece jen zdříml, zdálo se mu o Ædree. Vzbudil se s erekcí. Jen těžce odolával nutkání masturbovat – ale venku už svítalo a dům ožíval ranní činností.

Kardinál ho chtěl vzít s sebou do Paláce na jednání s náčelníky hord a veliteli sil z Nového Jeruzaléma, ale Černozub tím nebyl zrovna nadšený. Byl si jistý, že porada potrvá celý den. Představený si všiml jeho nevole, ale jen zavrtěl hlavou:

„Je mi to líto, Nimmy, ale budu tě tam potřebovat. A náčelník Sarančat také.“

Jednání se zúčastnili pouze čtyři členové Svatého kolegia: Sorely Nauwhat, Chuntar Hadala, Elia Hnědácek a jeden z nových kardinálů, náčelník Jestřáb Irrikawa, který prý vládl jakémusi lesnímu národu na severovýchodě. Na rudé čapce nosil našité pero a prohlašoval, že svým postavením převyšuje jakéhokoli jiného církevního hodnostáře s výjimkou samotného papeže.

Kromě čtyř kardinálů se jednání zúčastnilo několik vojenských velitelů vyslaných od svých národů sídlících na východ od Velké

řeky i na západ od kontinentálního rozvodí – ti přijeli do Valany společně se svými kardinály.

Následovalo čtení listiny přítomných a sáhodlouhé představování. Starosta Dion byl stále ještě rozezlen Nimmyho žádostí a zpočátku protestoval proti jeho a Wu-shinově přítomnosti na jednání.

Hnědáček se obrátil k Eltüru Bråmovi, mrkl na něj a řekl: „Mohl byste prosím zde pro velitele vyjmenovat všechny bitvy, které se strhly mezi Sarančaty a Texarkem od smrti vašeho bratra?“

Šarf se jízlivě usmál a začal mluvit. Po půl minutě se Dion přihlásil o slovo.

„Co říká?“

„Já většině z toho rozumím,“ odvětil kardinál, „ale opravdu dobře umím jen nářečí Zajíců a trochu ovládám dialekt Divokých psů. Potřebujeme zde bratra Černozuba, neboť jazyk Sarančat je jeho mateřštinou.“

Dion se podíval na Nimmyho a mrzutě přikývl.

„Wu-shinova přítomnost je též žádána. Je to velitel Žluté gardy, která je schopná poskytnout výcvik ve velmi účinných metodách boje beze zbraně.“

Starosta tedy souhlasil, ale – jako by chtěl prokázat svou nezaujatost – vykázal Ulada a ještě jednoho svého velitele na lavičku před poradní síň.

Černozub tedy přetlumočil výčet bitev mezi Sarančaty a texarskou jízdou, který podal šarf Démonické světlo, ale jednalo se pouze o menší šarvátky s minimem zraněných a takřka žádnými mrtvými. Šarf Eltür Bråm byl poslušen rozkazů, které mu dal *Qæsach dri Vørdar*, a na zemědělské oblasti pod ochranou Texarku už žádné další nájezdy nepodnikl. K tomu pobaveně poznamenal, že farmáři na sever od řeky Mizérie, které císař nechrání, jsou před nomády v mnohem větším bezpečí – už déle než generaci s nimi mírumilovně obchodují.

Většina přítomných si s sebou přivezla své vlastní tlumočníky a jejich místní nářečí se překládala do církevštiny. Všechno se tím velmi zpomalovalo.

Ve středu zájmu byla většinou nástěnná mapa oblasti mezi Skalistými a Apalačskými horami. Všichni nomádi kromě Svaté

zuřivosti měli potíže mapu chápat, ale Otec Ombroz dělal co mohl, aby jim podobnost země a papíru co nejvíc přiblížil.

Nimmy zjistil, že slouží šarfovi Sarančat za uši i hlas, a už brzy začal napomínat ostatní, zvláště Hnědáčka a Diona, že mezi sebou hovoří v církevštině či ol'zarštině a nečekají na jeho tlumočení. Dokonce i Önmu Kun zvládal všechny tři jazyky, ale jestli Démonické světlo rozuměl čemukoli mimo nářečí nomádů, nedával to najevo. Když však Nimmy přeložil 'Rudý vous' jako ‚Jeho Eminence', všiml si, že se šarf ušklíbl. Sám Rudý diákon oproti tomu, ačkoli po sarančím trochu rozuměl, zachoval kamennou tvář.

Bráms nebral na vědomí nic, co znělo jako rozkaz či požadavek, pokud to nepřišlo přímo od lorda Høngana Ösle Chüra. Jedině *Qœsachu dri Vørdarovi* se byl ochoten – byť by to bylo jen naoko – podřídit. Pod zdvořilostí skrýval přirozenou aroganci.

Nimmymu se náčelník Sarančat nesmírně zamlouval. Ano, přišlo mu to nesmyslné – asi jako obdiv, kterým by muž uctil pumu či medvěda, ale koneckonců mohl být s Démonickým světlem spřízněn. Šarf se k mnichovi také nechoval přezíravě či hrubě, ačkoli dobře věděl, že Černozubovi předkové zběhli od hordy, aby mohli farmařit na půdě patřící denverské arcidiecézi.

V jedné chvíli si Nimmy všiml, že Svatá zuřivost hledí na jedno z oken pod stropem. Černozub sledoval jeho pohled a zjistil, že to je totéž okno na tomtéž balkonu, z něhož byl během minulého konkláve spuštěn dovnitř Ámen Drozdík. Bylo otevřené. Jeden policista a mladý šarf Voleplaš, jehož nepřítomnost – alespoň Černozubovi – připadala nápadná, gestikulovali na pána Tří hord. Svatá zuřivost vstal.

„Mylorde kardinále, Vaše Eminence, omluvte mě prosím. Musím jít zjistit, co chtějí." Ukázal.

Hnědáček se podíval na okno a přikývl: „Budeme zatím projednávat záležitosti, které se netýkají vaší země. Pokud se stalo něco důležitého, pak nás potom, prosím, informujte."

Chür Høngan (Černozub se pokoušel pamatovat na uctivé převrácení jeho jména, když k němu mluvil, ale někdy se spletl) byl pryč asi čtvrt hodiny, během níž se mluvilo hlavně s dodavateli

vojenského materiálu ze západního pobřeží. Když se Pán hord vrátil, jeho obličej se podobal bouřkovému mračnu.

„Celou tu dobu nás poslouchal špión z Texarku. Slyšel každé naše slovo!“ zavrčel vztekle a díval se přitom na Hnědáčka.

„Přistihli ho tam nahoře?“

„Ano. Náš šarf Voleplaš byl na stráži.“

„Jste si jistý, že je z Texarku?“

„Samozřejmě. Znám ho. A Vaše Eminence ho zná též.“ Na okamžik se odmlčel. Stále ještě probodával Hnědáčka pohledem. „Je, nebo byl, manželem Potear Wetok. Je to ten váš expert na texarskou kavaleristickou taktiku. Pamatujete se? To vy jste ho za námi poslal! Mně se od začátku zdál podezřelý.“

Otec Ombroz, který seděl poblíž, schoval obličej do dlaní a zaúpěl: „Esitt Loyte!“

Hnědáček pobledl: „Zadrželi jste ho?“

„Ó ano, mylorde. Voleplaš mu svázal ruce a dostal udidlo.“

Nimmy sebou škubl. Dobře věděl, co Pán hord myslel udidlem. Nomádi prořízli do zajatcových tváří díry a protáhli jimi provaz či kožený pásek.

„Mám ho sem přivést k výslechu? Klidně udidlo zase přetneme, aby mohl mluvit.“

„Ne, raději ať ho hodí do místního žaláře. Ať si tam klidně shnije – mně je to jedno.“

„NE! On patří mně a rodině Wetok. Až odtud odjedu, on pojede se mnou, živý nebo mrtvý.“

Hnědáček vstal a zpříma se postavil nomádskému náčelníkovi: „Důvěřoval jsem mu. Byla to moje chyba. Máš právo jej soudit, to ano – ale jakožto tvůj apoštolský vikář ti, lorde Høngane Ösle Chüre, zakazuji jej zabít!“

Oba na sebe chvíli zírali. Nomád nakonec sotva znatelně přikývl. Kardinál se opět posadil.

Høngan znovu odešel, tentokrát skoro na hodinu.

Když se vrátil, zadíval se na Hnědáčka.

Kardinál se zeptal: „Je ve vězení?“

„Ano. Většina ho je ve vězení,“ odpověděl *Qœsach dri Vørdar*. „Zbytek je tu s námi.“

S těmi slovy vysypal na stůl před svého apoštolského vikáře pytel plný krvavých kousků těla. Nimmy rozeznal dlaň, dva ušní boltce, špičku nosu a něco, co zřejmě bývalo kapitánovým penisem.

Démonické světlo, který seděl hned vedle Černozuba, vyskočil na nohy s ohlušujícím bojovým pokřikem Sarančat. Dal tím najevo svůj naprostý souhlas. Hnědáček se odvrátil a zvracel.

„Nařídil jste, abych ho nezabíjel," řekl Høngan nevzrušeně.

Jednání bylo přerušeno, dokud sluhové neuklidí. Když se vyslanci sešli znovu, Voleplaš se přidal k druhým dvěma šarfům, kteří stále seděli společně se svým pánem Hønganem a Eltürovým tlumočníkem. Nimmy teď byl obklopen čtyřmi nomády. Zdálo se mu, že všichni ostatní se přesadili. Žádné křeslo poblíž nomádů nebylo obsazeno.

Magistr Dion zpočátku nesouhlasil s plánem, který se Hnědáčkovi a nomádům zamlouval nejvíce; chtěl raději spojit síly s Divokými psy a Sarančaty a přejít Planiny severně od Nady Ann, poté přibrat žblepty z národa Watchitahu a zaútočit na Hanneganovo město ze severu. Kardinál Chuntar Hadala, apoštolský vikář Údolí, byl dobře obeznámen s vojenským potenciálem národa Watchitahu – který by ohromně vzrostl, pokud by tamější obyvatelé dostali do rukou zbraně – a stál za Dionem a jeho plánem na vytvoření kombinovaného vojska podvržených ze Sajamint a jejich zmutovaných příbuzných z Ol'zarkie. Magistr s tím původně počítal jako s hotovou věcí a právě proto do Valany přivedl svou brigádu lehké jízdní pěchoty.

Nicméně Hnědáček s tím nesouhlasil. Po svém důkladném průzkumu Provincie předvídal válku na třech frontách. Na jednání byli přítomni důstojníci z vojsk čtyř národních států v Apalačské oblasti, kteří byli připraveni vpadnout na území loutkových spojeneckých států Texarku na východním břehu Velké řeky. Jejich cílem by nebylo ani tak něco dobýt jako spíš přinutit Filpea, aby v zájmu udržení kontroly nad řekou poslal svá vojska na pomoc ohroženým spojencům. Jakmile by Hanneganova armáda dorazila, nájezdníci by přešli na taktiku bleskových útoků a rychlých ústupů, což by armádě zamezilo návrat až do chvíle, než by bylo v ohrožení samotné Hanneganovo město. Velící důstojník ozbrojených složek

království Tenesí načrtl plán, na němž se východní národy již domluvily. Byl jim při tom hodně nápomocen i Jestřáb Irrikawa.

Většina nomádů byla plánem východňanů velmi potěšena.

Lord Høngan Ösle Chür navrhl, že by šarf Sarančat mohl nabídnout Filpeovu vojsku dočasné příměří těsně předtím, než by útoky započaly.

„Díky tomu nebude tolik váhat s vysláním svých sil přes řeku."

Šarf Démonické světlo se na svého pána usmál a tím úsměvem jasně naznačil, že pokud takovou dohodu s Texarkem uzavře, v první příhodné chvíli ji opět poruší.

V tomto plánu byla vojskům Nového Jeruzaléma přisouzena úloha spojenců guerillových bojovníků Önmu Kuna, kteří byli v současné chvíli roztroušeni po celé Provincii. Guerilly se v malých skupinách přemístí do území nikoho, které se rozkládá několik dní jízdy na západ od města Yellow. Zpočátku raději nebudou používat úzké, ale dobře střežené veřejné cesty, které vedly podél telegrafu k jeho poslednímu terminálu poblíž Valany.

Kun si vzal ukazovátko a vyznačil na mapě kružnici kolem území, kde Řeka duchů i Nady Ann byly stěží něčím víc než pouhými potoky, občas přehrazené prastarými přehradami, které na nich vytvářely malá jezírka a vodopády. Byl to kraj psanců. Nacházel se na východ od papežské cesty a Černozub už začínal chápat, proč jeho pán chtěl Vsedne-na-vše mezi své spojence – ačkoli se kardinál o této vyhlídce nikomu ani nezmínil. Severní hordy by proti spolupráci s osiřelými dozajista protestovaly, ale Zajíci díky ochraně Texarku neměli s psaneckými bandami žádné problémy.

Poté, co by se vojsko Kunovo, Dionovo a psanců sjednotilo pod jedním velením, mohlo by vybavování Zajíců moderními zbraněmi – které Önmu Kun dosud nesměl pašovat – rychle pokračovat. Zvažovalo se i zničení telegrafu a přemístění drátů do Nového Jeruzaléma. Místní domobrana Zajíců měla současně s postupem Dionova a Kunova vojska na východ vyvolat povstání na celém území mezi Červenou řekou a Nady Ann.

Zatímco by tedy vojska Texarku musela bojovat v Provincii i za Velkou řekou, Divocí psi a Sarančata by zaútočili ze západu, pokusili

se vyzbrojit všechny schopné žblepty z národa Watchitahu a společně s nimi zahájili útok na Texark.

Magistr Dion se nakonec nechal přesvědčit. Trval však na tom, aby si Valana vycvičila vlastní domobranu a obsadila pevnost, kterou jeho lidé vystavěli, aby se tam místní občané mohli uchýlit v případě nájezdu vyzvědačů či psanců. Domobrana by sloužila i k zadržování neloajálních měšťanů, zvláště těch, kteří pocházejí z Texarku. Za toho nejlepšího velitele určil jednoho ze svých dvou vojenských poradců, majora Elswitche J. Gleavera, muže s poněkud bečkovitým tělem, rudým obličejem a dlouhým knírem.

Černozub očekával, že se jeho pán tak očividné uzurpaci města nepodvolí, ale kardinál na to nic neřekl. Chuntar Hadala nakonec přerušil dlouhé mlčení a s mrknutím Hnědáčkovi řekl:

„Já vám tu na majora dohlédnu, kardinále. Zůstanu v pevnosti."

Na to, jak asi Valana za svého vládce přijme cizince a ještě ke všemu podvržence, se raději nikdo ani neptal.

Když jednání konečně skončilo, byla venku skoro tma. Hnědáček sdělil nomádům, že Papežský palác bude zítra nutno uvolnit kvůli započetí konkláve a požádal je, aby si zabalili a na noc se přestěhovali do jeho sídla. „Černozub vám ukáže cestu."

Pokynul mnichovi a pošeptal mu: „Postarej se, ať tam nedorazí před východem měsíce. Teď si soukromě promluvím s Dionem a povím mu, ať očekává toho nomádského psance."

Nimmy kývl, že rozumí. Pak přemluvil šarfy a Svatou zuřivost, aby si na kardinálovy útraty dali večeři v Ráji zvěřiny. Než dorazili do Hnědáčkova sídla, Vsedne-na-vše byl pryč. Snad opravdu šel na schůzku s Dionem.

Hnědáček nomády srdečně uvítal, ale dostalo se mu jen chladných odpovědí. Šarfové byli ještě stále rozzlobeni přítomností texarského zvěda. Ihned se odebrali do svých ložnic.

Večeře už skončila, ale Hnědáček pozval Nimmyho, ať mu dělá společnost nad sklenicí vína. Zeptal se ho, co si myslí o dnešních událostech.

„Cítil jsem se, jako bych sloužil hordám a ne vám, mylorde."

„To je celkem pochopitelné. Byl jsi Brámovým tlumočníkem. Co ještě?“

„Byl jsem současně vystrašený a rozzlobený.“

„Z koho vystrašený? A na koho rozzlobený?“

„Z vás a na vás.“

Tou odpovědí si od Wu-shina vysloužil výhružné zavrčení.

„Řekl bych, že i to je pochopitelné,“ kývl však kardinál. „Svatá zuřivost a ostatní šarfové na mě rozhodně rozzlobení byli, kvůli Esittu Loytovi. Muselo se to na tebe přenést. Loyte byl jeden z mála lidí, v nichž jsem se naprosto zmýlil… Nu, zítra začíná konkláve. Uvidíš, že je tentokrát nebudou provázet žádné výtržnosti, a –“

Podíval se na výraz Černozubovy tváře a zmlkl uprostřed věty. Sekera si Nimmyho reakce také všiml a mračil se, neboť jeho věrnost pánovi byla neotřesitelná.

„No dobrá, můžu se tam bez tebe obejít,“ řekl Rudý diákon. „Na konkláve nebudu potřebovat tlumočníka z nářečí Sarančat a tajemníka si mohu vypůjčit od kardinálů Blezeho či Nauwhata. Ještě pořád se zlobíš?“

„Ne, mylorde. Jsem jen velmi unavený.“ – „Byl to náročný den. Víš co? Dokud nezvolíme nového papeže, máš dovolenou. Nomádi budou ještě pár dní ve městě, musí prodebatovat hodně věcí společně i s Dionovými důstojníky. Pamatuj však na Loyta a na ten útok, co na nás podnikli minulý rok. Dávej na sebe pozor.“

Brzy ráno následujícího dne spatřil Černozub na ulici několik kardinálů a jejich sluhů spěchat do Paláce na konkláve. Jedním z nich byla žena, ale nebyla to kardinálka Buldyrková. Nimmy už o ní slyšel, ale dnes ji viděl poprvé.

Na jižním břehu Odvážné řeky byl malý klášter, v němž žila, pracovala a modlila se komunita bosých jeptišek, sester *Ordo Dominae Desertarum Nostrae* Ámena Drozdíka. Matku představenou Iridiu Silentiu papež jmenoval kardinálkou a uvedl tak do Svatého kolegia druhou ženu.

Černozub si povšiml, že kardinálčiny konklavistky mají na sobě tentýž hábit, který nosila Ædrea, když ještě sloužila jako posel mezi SMCZ a Novým Jeruzalémem. Minulý rok pobýval jejich řád

dočasně ve Valaně a Nimmy předpokládal, že jedna z jeptišek, Ædreina přítelkyně sestra Juliana, poskytla mutantce svůj hábit jako převlek.

Řád však Valanu již opustil. Černozuba se najednou zmocnilo podivné tušení, které přemohlo jeho obavy z oslovení jeptišky na ulici. Potichu na ni promluvil:

„Odpusť mi, sestro. Jsem mnich od Svatého Leibowitze, ale netěším se nejlepší pověsti. Občas sem od vašeho kláštera přicházela mladá žena oblečená ve vašem hábitu. Jmenovala se Ædrea. Myslel jsem, že bys mi mohla říci…“

Jeptiška upírala zrak na zem před špičky Nimmyho nohou a neodpovídala. Matka Iridia si všimla, že jednu z jejích konklavistek oslovil jakýsi neomalený duchovní a se zamračeným výrazem k nim vykročila. Vyměnila si s řádovou sestrou několik tichých slov v cizím jazyce. Matka Iridia si pozorně prohlédla Černozuba od hlavy až k patě, přikývla, sáhla do své kabely a podala mu modlitební kartičku.

„Bůh ti žehnej, bratře Černozube,“ řekla a naznačila mu nad čelem malý kříž. „Modli se za ty, kteří mají potíže.“ Popadla svou pomocnici za ruku a odtáhla ji pryč.

Černozub byl ohromen, že znala jeho jméno – a tedy i jeho hřích. Zrudl ve tváři tak, že to až hřálo. Podíval se na kartičku. Byla tlustá, lesklá, silně nalakovaná a zřejmě požehnaná svěcenou vodou stejně jako podobné svaté plakátky prodávané členy žebravých řádů.

Většina takových kartiček byla přeslazená a sentimentální, ale tato ne. Na jedné straně byl zobrazen krucifix, ale ukřižovaná byla žena, a nahoře bylo její jméno: Santa Librada. Pod křížem si poutník mohl přečíst radu napsanou ve staroangličtině, kterou si Černozub po chvilce námahy přeložil. Říkalo se tam:

Modli se k Santě Libradě,
když máš potíže s policií a soudy a i kdykoli jindy,
když se ti svoboda ztrácí z očí.
Pokud věříš, pomůže ti.

Ædree se svoboda z očí rozhodně ztratila!

Chtěl se za jeptiškou rozběhnout a požádat ji, aby mu řekla víc, ale tím by se dopustil nehorázného nezdvořáctví a matka Iridia by mu jistě neodpověděla. Namísto toho se rozhodl, že jí pošle dopis a pověří jednoho z Hnědáčkových sluhů, aby ho doručil.

Podíval se na druhou stranu kartičky. Byla tam vytištěna modlitba – nebo báseň, které takřka nerozuměl. Jazyk, v němž byla napsána, se podobal latině, ale latina to nebyla:

Santa Librada del Mundo,
Tengo ojos, no me miren;
Tengo manos, no me tapen;
Tengo pieses, no me akansan.
Con los angeles del 43,
Con el manto de Maria estoy tapado.
Con los pechos de Maria estoy rosado.

Vzpomněl si na Aberlotta, který se již vrátil do školy ke svatému Stonovi, a vykročil k jejich starému společnému bytu. Možná, že přítel student zná na fakultě někoho, kdo by kartičku dokázal přeložit.

Na náměstí Jana ve vyhnanství se shromažďoval dav, ale té rozzuřené lůze z minulého roku se nepodobal ani v nejmenším. Ve městě neřádila žádná nemoc a lidé se spíš báli, než vztekali – a pokud se už vztekali, pak na Texark a jeho kardinály, kteří nebyli přítomni. Lid chtěl, aby Drozdík zůstal papežem, ale jeho odmítnutí už zvolna přijímal jako smutnou skutečnost.

Hnědáček byl všem dobře známý a populární, nikoli však uctívaný; tento nedostatek svatosti však vyvažoval stejným nedostatkem nadutosti a prostí měšťané měli pocit, že na nich kardinálovi opravdu záleží.

Černozub se na chvíli zastavil a sledoval nové kardinály, které papež Ámen nedávno jmenoval a kteří nyní přicházeli na shromáždění. Mnich stál vedle mladého kněze, který mu sděloval jejich jména.

Přijel opat kardinál Joyo Shlížeč z opatství Shlížení daleko na východ od Velké řeky.

Po něm se dostavil kardinál Wolfer Poilyf ze Severní země, který neodložil své kožešiny, ačkoli bylo teplo.

Kardinála Domidomi Hoydoka z Texarku Benefez exkomunikoval za podporu papeže Ámena, který odpověděl jmenováním Hoydoka do Svatého kolegia. Jednalo se o autora onoho rozlíceného pozvání na konkláve. Své rozlícenosti očividně nepozbyl ještě teď, když vcházel do síní Papežského paláce.

Poté přišel kardinál Furi Shirikane, tiše, téměř se plížil; pocházel ze západního pobřeží ze stejné oblasti jako Wu-shin – jak se mnich dozvěděl od Sekery. Kardinálova tvář opravdu vykazovala jisté asiatské rysy.

Následoval kardinál Abraha Linkono, učitel z novojeruzalémské školy, který byl současně i jediným veřejně známým podvržencem ve Svatém kolegiu.

„A tamhle jde náčelník Jestřáb Irrikawa," oznámil mnichovi mladý kněz.

„Já vím. Toho jsem viděl už včera."

„A víte také, že jeho jmenování navrhla papeži Ámenovi kardinálka Buldyrková? Opatství N'orské totiž sousedí s Irrikawovým lesním královstvím."

„To mě překvapuje," odpověděl Nimmy. „Minulý rok jsem měl pocit, že se abatyše kloní spíše ke kardinálovi Benefezovi."

„Cha! Jenže potom papež vysvětil dvě ženy a z další udělal kardinálku," řekl na to kněz – dle Nimmyho mínění poněkud upjatě.

„Irrikawa si činí zvláštní nároky. Tvrdí, že jeho rodina je stejně stará jako tento světadíl. A to jeho orlí pero! Odmítá oslovení 'kardinále'. Chce, aby ho jeho sluhové titulovali ‚Sire' nebo ‚Výsosti'."

Do Papežského paláce teď vešli dva lidé nižšího původu: kardinál Buzi Fudsow, místní instalatér, který Ámenu Drozdíkovi dodal a namontoval do jeskynního domu splachovací záchod dle vlastního návrhu, a kardinál lord Leevit Bæhovar, obchodník z Utahu.

Nakonec se dostavil nový biskup denverský, kardinál Varley Sviňák, jehož diecéze zahrnovala celé Denverské svobodné státy s výjimkou samotné Valany; jeho katedrála se nacházela v Danferu, dva dny jízdy na sever, kde se biskup staral o menší obec věřících

žijících na periferii prostoru pokrytého zpola zasypanými troskami dávného města Denveru. Ačkoli biskup denverský před několika roky sám usedl na Petrův trůn, nebylo obvyklé, aby denverskou arcidiecézi spravoval kardinál.

Černozub poděkoval knězi a začal se davem shromážděným na náměstí prodírat pryč.

Konkláve, ať už bylo svoláno legitimně či nelegitimně, ještě nebylo oficiálně zamčeno a zapečetěno. Dveře a okna byly stále otevřeny a lidé na náměstí zůstávali potichu. Naslouchali znělému hlasu, který uvnitř promlouval k již shromážděným prelátům. Nimmymu chvíli trvalo, než poznal, že to mluví jeho pán, protože Hnědáček hřímal velmi rozzlobeně:

„Císařský vládce mě podmínečně odsoudil k smrti. On, arcibiskup a jejich spojenci prohlásili papeže za podvodníka. Pokoušejí se svolat do Nového Říma všeobecný církevní koncil, což – jak všichni víme – nelze bez souhlasu papeže, a pokud žádný papež není, pak to nelze vůbec.

Texark se rozhodl, že s valanským papežstvím povede nevyhlášenou válku, která ohrožuje nás všechny.

Nikdo z nás samozřejmě neschvaluje útok, který Sarančata podnikla na okupované území kolem Nového Říma, a všechny nás rmoutí následný masakr nevinných, ale i přesto nás okolnosti nutí stát s hordami bok po boku – proti Říši.

Musíte se chránit. Ve Valaně jsou texarští zvědové. Jednoho včera přistihl Pán hord a bez mého vědomí jej nechal šeredně zohavit. Poslal jsem tomu nešťastníkovi do vězení alespoň lékaře.

Tím to však nekončí. Jistě si pamatujete, že na mě a mého tajemníka byl o minulých Velikonocích spáchán atentát. Musíte počítat s tím, že další útoky budou následovat.

Máme zbraně – velmi moderní zbraně – pro papežskou stráž a pro kohokoli z vás, kdo by je chtěl pro sebe či pro své poddané. Valana je otevřené město. Nemáme pohraniční stráž a můžete si být jistí, že Hanneganovi agenti přicházejí a odcházejí, jak se jim zlíbí. Vydáme vám osobní zbraně…“

Nimmy přemýšlel, zda je Hnědáčkův vztek jen řečnickou technikou. Nakonec však jen udiveně potřásl hlavou a pokračoval

v chůzi. Nelitoval, že si Hnědáček tentokrát vybral jiné konklavisty; jen doufal, že mu kardinál promine jeho očividnou neochotu stát se jedním z nich.

Aberlott nebyl doma. Černozub se rozhodl, že podivnou modlitbu opíše, přidá k tomu prosbu a nechá mu to ležet na stole, ale bylo zamčeno. Černozub pokrčil rameny a vykročil k odchodu, když mu náhle blesklo hlavou, že kvůli davům před poustevníkovými dveřmi ještě stále nenavštívil Ámena Drozdíka. Situace se již jistě změnila: lidé, kteří nebyli v práci, se teď shromažďovali na náměstí svatého Jana ve vyhnanství, a kardinálové byli v Paláci.

Černozub se tedy otočil a vydal se k Ámenovu domu.

* * *

„Nepřeložím ti to," řekl starý černý papež a přiblížil si kartičku od matky Iridiy k očím.

Seděli uvnitř skalního domu, jen sami dva. Od kamenů šel chlad. V krbu však plápolal malý ohníček, který sice místnost příliš nevyhřál, ale tu nejhorší zimu zahnal.

„Je to spíš báseň než modlitba. Není psána v jazyce, kterým spolu sestry mluví dnes, ale jejich řeč obsahuje více klasické španělštiny než skalistština či ol'zarština. Ta modlitba je psaná ve starošpanělštině a možná jsou tam i dvě tři slovíčka v nějakém jejím místním dialektu. Už jsem se s ní setkal a vím, co pro sestry znamená. Pokládají ten obrázek ukřižované ženy nikoli za zobrazení historické události, ale za ztvárnění Mariiných myšlenek ve chvíli, kdy se rozhodla pocítit bolest svého syna."

„Ona si přála, aby ji ukřižovali místo něho?"

„Přála? V jejím srdci se tak stalo.

Librada del mundo znamená osvobozen od světa. V dalších třech verších promlouvá sama ukřižovaná. Má oči, ale nevidí se. Ruce má přibité na kříž a nemůže se sama sebe dotknout. Má přibité i nohy, takže nemůže chodit. Ten následující verš – 's anděly čísla 43' – jeho smysl je ztracen v minulosti.

Poslední dva verše zřejmě vyslovil Kristus jako dítě: ‚Mariina pokrývka mě přikrývá. Mariiny prsy mě naplňují nadějí.' Marie ho kojí. Tak to alespoň chápou sestry."

„Jak to chápete vy?"

„Já nejsem překladatel. To ty jím jsi, Černozube. Máš oči, ruce, nohy. Můžeš se vidět, dotýkat se sám sebe a chodit?“

„Nikdy jsem o tom nepochyboval, ale…“ odmlčel se. Ale to, co vidím v zrcadle, to nejsem já, že? Mohu se dotknout svého těla, ale jsem to já? Pohybuji nohama, ale kdo vlastně chodí?“

„Pokud znáš ty správné otázky, proč potřebuješ odpovědi? Všechny najdeš už v těch otázkách.“ Ámen se šelmovsky usmál: „Tvé otázky se mi líbí.“

„Můžete něco udělat pro Ædreu?“

Drozdík zmlkl. Nimmy se bál, že mu poustevník odpoví: Tahle otázka už tak pěkná není.

Stařec však po chvíli zapředl jako puma: „Zůstaň tu a modli se se mnou. Budeme se modlit mlčenlivou modlitbu.“

Modlili se beze slov.

Černozub občas vstal a přiložil. Když se venku začalo smrákat, skromně povečeřeli a modlili se dál. Ráno nasekal Černozub dříví a Ámen Drozdík vyvěsil ceduli: Modlím se – běžte pryč.

Nimmy s ním zůstal a modlil se. To ticho bylo přesně takové, jaké si ho přál tehdy v Leibowitzově opatství. Pátého dne kdosi přišel a vykřikl: *„Habemus Papam!“* Třikrát to zopakoval, než konečně odešel. Drozdík si toho zřejmě ani nevšiml. Jejich společné ticho zůstalo neporušeno.

Černozub zůstal po devět dní, byla to pro něj svým způsobem novéna. Během těch devíti dnů se o své duši dozvěděl mnohem víc než za všechny ty roky v Leibowitzově opatství. Ámen Drozdík uměl mlčením učit. V jejich sdílené bezhlasé modlitbě se začala duše studenta přibližovat duši učitele. Nebylo možné to nijak vysvětlit - jakékoli objasňování by zničilo drahocenné ticho.

Byl by zůstal déle než devět dní, ale když desátého dne ráno vyšel ven a chtěl opět sekat dříví, spatřil, jak se z Valany zvedají oblaka dýmu. Že by celé město hořelo?

Ámen šel za ním téměř až k úpatí kopce, dokud oba neviděli, že hoří jen Papežský palác a policejní kasárna. *Jen!* Tak by to řekl Drozdík.

V tichosti se objali a v tichosti se rozešli každý po svém. Nimmy měl o starého muže trochu starost. Poustevník se pokusil sám sebe

naprosto odstranit z církevního a politického boje o nadvládu, ale jak by se mohl doopravdy osvobodit, když se mnozí nepřestávali hádat a bojovat o jeho vzdání se nároku na papežský stolec? Byl vůbec kdy papežem? Byl jím snad stále? Kam zmizela jeho rezignace? Černozub věděl, že pokud někdo zničil originál, stařec nemohl být v bezpečí. Přesto si však byl vědom, jak by bylo zbytečné pokoušet se ho přemluvit, aby se uchýlil do ústraní.

Stráže u brány mu prozradily, že požáru předcházelo několik explozí, ale kardinál Hnědáček, nyní papež Ámen II., při nich nezemřel. Pouze prchl z města společně s většinou kurie. Ale kam? To stráž nevěděla.

Většina brigády magistra Diona odjela na jih po papežské cestě. Zanechala na místě jen několik mužů a část Žluté gardy, která měla za úkol v pevnosti vybudované podvrženci vycvičit místní domobranu. Společně s nimi se tam uchýlilo i několik kardinálů.

Možná, že Svatý Otec odjel s Dionem.

Texarský špión zmizel z vězení. Voják u brány odhadoval, že ve Valaně muselo být alespoň čtyřicet vyzvědačů, aby mu dokázali pomoci s útěkem a ještě provést tak ničivý útok na Papežský palác.

„Ti bastardi tu s námi žili celé roky – osadníci z Texarku. Většina z nich předstírala, že jsou uprchlíci."

Potom Nimmymu řekl, že se nomádi vrátili na Planiny. Možná je papež spíš s nimi.

Černozub nejprve spěchal za Aberlottem. Na dveřích byl vzkaz: ‘Šel jsem do pevnosti. Vemte si, co chcete‘. Nimmy strčil do dveří. Tentokrát bylo odemčeno. Soudě dle spoušti na podlaze a převráceného nábytku si někdo už opravdu vzal, co chtěl – nebo to byly stopy po zápasu, který student svedl s těmi, kdo ho do pevnosti chtěli odvést.

Černozub se vydal do SMCZ. Celá budova byla opuštěná, až na tajné křídlo. Když tam však zkusil vstoupit, ihned ho odehnali. Šel tedy do svatého Jana ve vyhnanství, kde našel pouze vikáře. Ten mu řekl, že poté, co se Papeži podařilo utéci z hořícího paláce, se Svatý Otec pustil v kočáře šarfa kmene Saranča na jih – a že opravdu jel za Dionem.

„Bylo na dveřích toho kočáru napsáno ‘Zakládám ohně‘?"

„Tak to ten nápis znamenal? Já vím jen to, že to byla nejspíš staroangličtina.“

Bråm jede převzít velení nad dodávkou zbraní, pomyslel si Nimmy a vyrazil k pevnosti.

Po cestě ho kdosi náhle chytil za zátylek a táhl ho za sebou. Byl to Ulad a také mířil k pevnosti. Nechtěl věřit, že by tam mnich šel i dobrovolně.

„Dobře víš, že jsem kardinálův, eh, že jsem služebník papeže Ámena druhého!“ protestoval Nimmy.

„Kdyby to byla pravda, byl bys teď s ním. Kdepak, od této chvíle jsi voják, hovňousku. Budeš bojovat za svaté město.“

Svaté město? Myslel tím Nový Řím, nebo Nový Jeruzalém?

„Uvidím Ædreu?“

„S tím nepočítej,“ zavrčel obr.

Nimmy se přestal vzpouzet, ale Ulada neobměkčil. Kolosovy štíhlé prsty zůstaly na mnichově krku po celou cestu až k pevnosti.

KAPITOLA 22

> Jedna dobře vážená libra chleba má stačit na den, ať už je jídlo jedno, nebo oběd i večeře.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 39

Eliovi Hnědáčkovi – nyní papeži Ámenu II. – jeho tlumočník chyběl; nikdo však Nimmyho neviděl již od volby. Nový pontif váhal uvěřit, že by od něho Nimmy mohl utéct; proto zanechal zprávy u všech kardinálů, kteří zůstali ve Valaně.

Nyní cestoval s šarfem Voleplašem a Démonickým světlem v Bråmově kočáře a několik kardinálů je následovalo, někteří také v povozech, jiní na koních. Wu-shin, jenž jako tlumočník nebyl k ničemu, seděl vedle kočího na kozlíku.

K pontifově mírné nelibosti se šarf Voleplaš rozhodl, že ho zahrne úctou a lichocením, a zatímco Bråm zůstal u oslovení ‘Rudý vous‘,

Voleplaš Hnědáčka zasypával ‚Vaší Svatostí' a ‚Svatými Otci'. Kdykoli to šarf Saranče uslyšel, začal být mrzutý. Útěk Esitta Loyta zmiňoval mnohem častěji, než by bylo zdvořilé. Voleplaš na jeho poznámky reagoval tvrzením, že se špión za tu chvilku na střeše sotva mohl dozvědět něco víc než totožnosti účastníků válečné porady.

„Ale i to je příliš!" odsekl mu na to Eltür. „Jakmile se Hannegan dozví, že máme spojence na východě, začne váhat s posíláním posil přes Velkou řeku. Nemám pravdu, Rudý vouse?"

Hnědáček se díval z okna na krajinu, jako by v něm vzbuzovala hluboké zasnění. Eltür musel svou otázku zopakovat. Voleplaš ji přetlumočil do nářečí Divokých psů, aby jí papež přesněji porozuměl, ale Hnědáčkova odpověď byla jen nepřímá:

„Ten útok na palác byl pro mě naprostým překvapením. Déle než hodinu jsem se pak nezmohl na jedinou myšlenku. Ti agenti, kteří dostali Loyta z vězení, ho určitě vzali přímo k telegrafnímu terminálu. Měli jsme na to pomyslet a hned tam poslat jednotku, která by terminál zajistila dřív, než by se zpráva dostala pryč. Sice ho stejně obsadíme, ale už bude pozdě…"

„Takže Hanneganova vojska opravdu *nepřekročí* Velkou řeku!"

„Tím si nemůžeme být jistí, dokud se nepokusíš vyjednat ono příměří, šarfe Bráme."

„Takže ode mě čekáš, že si budu hrát na zbabělce, Rudý vouse?"

„Samozřejmě ne! Stačí, když vzbudíš dojem, že je ti to celé proti srsti. Pověz Hanneganovi, že to od tebe Svatá Zuřivost požaduje a že budeš jen nadšen, pokud Texark odmítne a umožní ti v bojích pokračovat."

Hnědáček měl nepříjemný pocit, že ho Eltür viní ze sebezničujícího chování svého zesnulého dvojčete Hultora, ale tento pocit zřejmě pocházel jen z mínění Otce Stojí-na-hadovi, který tvrdil, že Hultorův vražedný nájezd měl sloužit jako zpráva pro kardinála, který hýčkal křesťany mezi Divokými psy a Saranče ze svých porad vynechával.

„Tvé kmeny a tví bojovníci, a ty sám, šarfe Bráme, jste tou největší silou, kterou proti Hanneganovi máme."

Eltür mu neporozuměl. Voleplaš se pokusil přetlumočit Hnědáčkova slova do dialektu Sarančat, ale výsledek nebyl zrovna uspokojivý.

„My nejsme tvoje síla, Rudý vouse," zavrčel šarf.

Po cestě minuli tucet ozbrojených mužů z Nového Jeruzaléma. Papežova cesta byla obsazena a hlídána Dionovými vojáky. Když kolem nich papež projížděl, stráž zaujala dokonalou formaci a uctivě papeži zasalutovala.

Brzy dorazili k cíli. Cesta ke Střepovu domu už nebyla jen stezkou křovinami do Rokle strašáků, magistrovi muži byli rychlí stavitelé. Křoví zmizelo, padesát yardů od papežské cesty vyrostla kolová barikáda a po obou stranách vylepšené silnice stály strážnice. Prach zvířený vojáky i koňmi se vznášel nad celou oblastí. Chatrné domky žbleptů byly strženy a nahrazeny kasárnami a masivními sruby. Dva konvoje vozů byly naloženy a čekaly jen na rozkaz vyrazit, třetí konvoj už mířil na jih a zvolna se ztrácel z očí v dalších oblacích prachu – Hnědáček hádal, že si vozy odváží Önmu Kun.

Ámen II. vystoupil z kočáru a všichni členové kurie spěchali na svá místa kolem něj. Jeho rozloučení s oběma šarfy bylo spíše lhostejné než přátelské. Na oba náčelníky zde .čekali vybraní bojovníci z jejich hord a hodinu poté byli nomádi připraveni k odjezdu. Tajemství Sajamint již očividně nebylo tajemstvím, kolonie se otevřeně hotovila k válce.

Starosta přistoupil ke skupině kardinálů, s vojenskou přesností poklekl před postavou v bílém a svými rty se dotkl Rybářova prstenu. Na otázky odpověděl ještě dříve, než byly vyřčeny.

„Telegrafní terminál jsme obsadili. Z výslechu zajatců vyplynulo, že tam Loyte již byl a stihl i ujet. Ten bandita, kterého jste mi poslal, s sebou přivedl víc než stovku mužů, a po cestě prý přepadli jednotku kavalerie. Zajatce nebrali. Naše jízdní pěchota spěchá k druhé telegrafní stanici a po cestě se setkává s guerilami z kmene Zajíců, které spěchají sem k nám, aby se přidaly. A jak to vypadá s našimi spojenci na východě?"

„Nu, o tom, co se děje zde, se jim zprávy ještě nedonesly," pokrčil Hnědáček rameny. „Nějaký čas zůstaneme v nejistotě." Ukázal směrem k horám. „Je nám tato cesta otevřená?"

„Samozřejmě, Svatý Otče. Ty budovy jsou jen z klád, ale jsou nové. Nechť je to pro vás třetí Řím tak dlouho, jak jen budete chtít." Pokynul mladému muži, jehož nohy byly tak dlouhé a ruce krátké, že by si ho bylo možné splést se žbleptem. Dion jej však představil jako svého syna a mladík byl dobře vychovaný a pohledný.

„Slojon vás bude doprovázet a ukazovat vám cestu, dokud budete potřebovat. Po dobu mé nepřítomnosti převezme úřad starosty."

Mladý muž se uklonil a přiblížil tvář k papežovu prstenu, aniž by ho doopravdy políbil.

Dále do hor jeli v kočáře, který dříve patřil starostovi. Dion rozkázal svým lidem, aby dveře vozu přetřeli a namalovali na ně papežský diadém a klíče. Hnědáček opět hleděl ven do krajiny a vypadal, že o čemsi hloubá.

Tentokrát jel Wu-shin uvnitř s ním, společně s Dionovým synem Slojonem a kardinály Hilanem Blezem a matkou Iridiou Silentiou. S posledně jmenovanou se znal již dlouho, i když jen od pohledu, a matka představená mu nyní poděkovala za to, že souhlasil, aby ji papež Ámen I. povýšil na kardinálku. Hnědáček přiznal, že to ve skutečnosti neudělal, ale že s jejím jmenováním naprosto souhlasí a vítá jej.

Iridia během dlouhé cesty do hor nadhodila i téma Ædreina zajetí a obrátila se ke Slojonovi s žádostí o její propuštění, ale s přibývající nadmořskou výškou se Hnědáčkovi vracely jeho respirační potíže, a tak matku představenou nebyl schopen podpořit jediným slovem. Místo toho se na ni jen usmál a směrem k mladíkovi zagestikuloval. Nebylo poznat, co tím vlastně chtěl říct, a oba dva, Slojon i Iridia, z toho vyvodili vlastní závěry. Hilan Bleze vzápětí změnil téma hovoru na kurijní záležitosti.

Než dorazili do srdce kolonie, papežův stav se tak zhoršil, že ho museli do jeho nového sídla odnést na nosítkách. Požádal ministra pro věci zahraniční, aby poslal do Valany naléhavou zprávu pro Černozuba, v níž ho požádal, aby mu poslal kopii receptu

Ctihodného Boedulla. Poté se zhroutil na matraci a spal celých šestnáct hodin.

Venku na něho čekal zklamaný dav věřících a normálně vyhlížejících Dítek papežových, které se tu shromáždily v naději, že od svého výjimečného Otce obdrží apoštolské požehnání. Tajemník kardinál Hilan Bleze jim požehnal místo něho a řekl jim, aby přišly zítra.

Desátník Černozub svatý Jiří naléhavou zprávu od svého pontifa nikdy neobdržel, neboť jakmile dorazila do Valany, byla přeposlána do pevnosti a doručena tamějšímu veliteli majoru Elwitchi J. Gleaverovi, který za Černozubovy nepřítomnosti podepsal převzetí, ale na předání jaksi zapomněl. Místo toho zavolal kardinála Chuntara Hadalu a zprávu mu ukázal. Kardinál dopis rozpečetil a přečetl si ho.

„Náš nový Svatý Otec se od svého zvolení musel stát gurmánem," okomentoval pak její obsah. Do hlasu se mu vloudila stopa pohrdání. „Je to jen žádost o recept jakéhosi kuchaře Boedulla."

„Není to kódované?" navrhl růžolící major.

„Nemyslím. Kdyby měl desátník Černozub nějaké tajné informace, papež by si ho k sobě prostě povolal."

„Víte, já slyšel, že pro něj Jeho Svatost už poslala."

„A kde jste to slyšel?" zeptal se kardinál ostře.

„Šuška se to. Možná to desátník rozšířil sám, ale někdo říkal, že to slyšel od kardinála Nauwhata."

„Proklatě! Musím si se Sorelym promluvit. Dobře víte, že starosta Dion toho mnicha v Novém Jeruzalému nechce. Je tu ta aféra s tou podezřelou dívkou… Papež si teď nemůže dovolit starostu popudit, příliš na něm závisí!

Jsem si jistý, že Elia k sobě Černozuba nepovolal. Krom toho by v Novém Jeruzalému jen těžko upotřebil nomádského tlumočníka, i kdyby…" Zničehonic umlkl.

Major na něj zmateně hleděl a nevěděl, co je důvodem kardinálova náhlého zamyšlení. Že by ho tak zarazil rozdíl mezi tlumočníkem a překladatelem? Jakoby v potvrzení této myšlenky Hadala pokračoval:

„Mimoto budeme potřebovat někoho, kdo vyřídí korespondenci mezi námi a nomádskými šarfy. Sorely pro něho také najde práci, překladatel se mu hodí. Proto jsem navrhl, abychom Černozuba povýšili na desátníka, a také abychom ho udrželi přiměřeně spokojeného. A aby nebylo žádných mýlek: pochybuji, že ta šuškanda o jeho návratu do Hnědáčkových, eh, tedy do papežových služeb opravdu vzešla od Nauwhata.“

„Dobře. Já ho tedy zapřáhnu, dokud ho nebudete potřebovat,“ řekl Gleaver. „Zrovna teď je ale na výslechu u policie a potom má opušťák až do zítřejšího pohřbu.“

„Raději ho nechte sledovat, aby nám neutekl. Nemůžeme mu věřit. Hnědáček to dobře věděl. A nedávejte mu službu ve městě – hádám, že na střílení zrádců je příliš přecitlivělý.“

Když bývalý papež vyvěsil ceduli: MODLÍM SE – BĚŽTE PRYČ, jeho uklízečka, která mu každé pondělí chodila vyprat, umýt nádobí a vytřít podlahu, se většinou obrátila a šla si po svém. Toho osudného pondělí ji však upoutala podivná hnědá skvrna, která se rozlévala zpode dveří. Stařena ostýchavě zaklepala, ale nikdo jí neodpověděl. Zkusila západku a dveře se otevřely.

Bylo to tiché ráno. Stařenin hysterický jekot byl slyšet daleko a v ozvěnách se odrážel od protějších kopců.

Za okamžik k ní přiběhl jeden farmář a dva pastevci. Uvnitř domu uviděli bezhlavé tělo Ámena Drozdíka, které se sesunulo z klekátka, na němž očividně klečel a modlil se, když vrah udeřil. Jeho hlava se musela odrazit od stěny a odkutálet se pod stůl. Mrtvý musel být už aspoň dva dny.

Způsob jeho smrti – jediný vodorovný sek mečem – okamžitě vrhl podezření na Žlutou gardu, ale ani Gai-si, ani Wuso-lo po celý týden neopustili pevnost a její ostatní členové společně s Wu-shinem doprovázeli papeže Ámena II. do Nového Jeruzaléma.

Černozub byl jedním z posledních lidí, kteří viděli papeže Ámena Drozdíka naživu, a policie ho podrobila důkladnému výslechu. Směl s ním však být jeho advokát, kněz, kterého mu přidělil jeden z kardinálů, aby chránil jeho práva. Nakonec se ukázalo, že policie mnicha nepodezřívá, ale advokát byl užitečný při vysvětlení

nábožného vztahu, který se mezi členem Leibowitzova řádu a papežem na odpočinku za těch devět dní mlčenlivé modlitby v Ámenově domě jen pár dní před vraždou vytvořil.

Nimmy ze starcovy smrti vinil sám sebe. Měl se řídit svou intuicí, která mu během jejich loučení napovídala, co se může stát: ten pocit, že Drozdíkovi hrozí bezprostřední nebezpečí. Vrátit se zpět a poustevníka varovat už nestihl, zabránil mu v tom Ulad, když mnicha tehdy chytil za krk a naverboval ho do domobrany. Dalším důvodem jeho selhání byla jistota, že by ho Ámen stejně neposlechl a všechna nebezpečí by ignoroval.

Policii však jeho provinilé myšlenky nezajímaly; ještě stále neměla žádné podezřelé. Zatím důkladně prošetřovala každého občana města a všechny, kteří nebyli schopní podat důkaz o místě svého narození, posílala do internačního tábora k pevnosti. Patnáct odhalených účastníků teroristického útoku na Papežský palác už bylo zastřeleno.

Meč, jímž byla vražda spáchána, nemusel být jedním z nádherných mečů asijských cizinců – stejně tak se mohlo jednat i o dobře nabroušenou jezdeckou šavli.

Nakonec Nimmymu dovolili svobodně odejít a jeho dovolená byla prodloužena, aby se mohl zúčastnit pohřbu.

Zvažoval, že uteče do Nového Jeruzaléma, ale byl si jistý, že by ho chytili; a i kdyby ne, Hnědáček by ho možná nechtěl přijmout zpět.

Ámen Drozdík byl před svým pohřbem veřejně vystaven na vysokém katafalku v katedrále svatého Jana ve vyhnanství a jeho tělo bylo osvětleno mnoha svícemi. Všichni věřící, kteří setrvali ve Valaně navzdory vzpouře, čistkám a hromadným útěkům, mu přicházeli vzdát úctu a v pomalém zástupu kolem něho procházeli. Obřad nebyl tak pompézní a velkolepý, jako kdyby Drozdík zemřel coby vládnoucí pontif, a provázely ho menší zmatky, ale to bylo způsobeno hromadným exodem do Nového Jeruzaléma, nikoli jeho rezignací a předáním papežské moci kardinálu Hnědáčkovi.

Vyšetřovatelé například zjistili, že žádný z církevních hodnostářů neodebral starci po jeho rezignaci Rybářský prsten a obě pečeti (jednu pro obtisknutí do vosku, druhou do olova); tyto pečeti obvykle

zabavoval a lámal kardinál-komoří během mezivládí po papežově smrti. Nebyly tedy použity i potom, co byl zvolen Hnědáček? Prsten vyšetřovatelé stáhli mrtvole z prstu, ale pečeti nikde v celé jeskyni nenalezli. Ukradl je snad vrah?

Tyto a další nečekané odchylky od běžného stavu věcí uvrhly stín pochybností na mnohé z dokumentů pocházejících z Drozdíkova pontifikátu, zvláště na ty, u nichž nebylo žádných žijících svědků jejich sepsání.

Černozub se zařadil do pomalu kráčejícího zástupu a po dlouhém čekání prošel kolem katafalku. Viděl, že funebrák takřka dokonale zakryl fakt, že vrah odsekl Drozdíkovi hlavu, a také to, že mrtvé tělo vypadá mnohem více jako papež, než kdy stařec vypadal zaživa. Věčně rozcuchaná hříva bílých vlasů byla učesaná, hlubší vrásky vyhlazeny a černá kůže trochu zesvětlena hnědým pudrem. Naneštěstí se však již tělo začalo rozkládat a hnilobný puch zvolna převažoval nad vůní kadidla. Nimmy se rozvzlykal a vyběhl zpět ven na náměstí.

Stál tam hlouček lidí. Mnozí obdivovatelé Ámena Drozdíka byli poustevníkovi naprosto fanaticky oddaní a hodně jich zpochybňovalo platnost jeho rezignace a tím i platnost Hnědáčkova zvolení. Někteří z nich dokonce tvrdili, že to sám Hnědáček zařídil starcovu vraždu, aby upevnil své postavení. Nimmy slyšel, jak dva muži z vrchoviny hlasitě vykřikují, že to je určitě pravda, a zařval na ně: „Vy stupidní křupani! Přesně to Texark chce, abyste si mysleli!“

Oba dva se cítili dotčeni a Nimmy se nechal vyprovokovat ke rvačce. Vyhrál ji, ale ztratil sebeúctu. Pranic mu nepomohlo, že na sobě měl zelenou uniformu domobrany a ne hnědý mnišský hábit. Lidé mu však poklepávali po ramenou a od Valaňanů, kteří nového papeže znali a měli ho rádi, se dočkal i ovací.

Následujícího dne se odehrál pohřeb a Černozub cítil smrad rozkládajícího se těla dokonce i přes sosnové kadidlo, kterým byla katedrála doslova prostoupena. Pozdější svědkové ve věci kanonizace papeže Ámena I. však budou tvrdit, že jeho tělo vydechovalo nebeskou vůni.

.Nimmy věděl o aromatických zázracích, které provozovala těla nejrůznějších svatých, snad úplně všechno. Svatý Leibowitz například podle svých následovníků voněl jako ambrózie. Černozub se tedy též pokusil čichat zázračný parfém Ámena Drozdíka, avšak bez úspěchu. Jeho zbožnost byla zřejmě příliš umenšena jeho hříchy, neboť puch hniloby přetrvával.

Vtom se však Drozdíkovo tělo na svém katafalku posadilo a ukázalo přímo na Černozuba. Vousy černé pumy se chvěly, šelma odhalila tesáky. Nimmy sevřel víčka, aby zpod nich vytlačil slzy. Když oči opět otevřel, starcovo tělo klidně leželo zpátky na katafalku. Po celý zbytek pohřební mše, odsloužené šesti kardinály, kteří zůstali ve Valaně, se už ani nepohnulo.

* * *

Čistky mezi valanskými občany pokračovaly a nezastavil je ani pohřeb. Když Nimmy vyšel z kostela, dozvěděl se, že počet těch, kteří byli kvůli podezření ze spiknutí zastřeleni, už vzrostl na osmnáct, a že v internačním táboře je vězněno už více než třicet lidí. Kdokoli nedokázal prokázat svůj původ, ať už předložením patřičných dokumentů či díky výpovědi svědků, byl – pokud jej někdo neobvinil z účasti na teroristických útocích a nedosvědčil to – poslán do doživotního vyhnanství. Žádný ze zajatců si nemohl být jistý životem. Kdokoli z nich měl ve městě nepřátele, mohl počítat s udáním a se svědectvím, které ho poslalo rovnou na popraviště. Byla to perfektní příležitost pro pomstu za stará příkoří.

Soud, který všechny případy posuzoval, nebyl ani církevní, ani světský, nýbrž vojenský. Nimmy hádal, že většina skutečných viníků uprchla z města hned po útoku, ale soud fungoval alespoň jako ventil pomstychtivosti místních měšťanů. Z vraždy Ámena Drozdíka však nedokázali obvinit ani toho obětního beránka – policie neměla jediného podezřelého.

Valana byla nakonec uchlácholena a dostatečně vyčištěna, ale k rozpuštění domobrany se nikdo neměl. Již brzy bylo jasné, že kardinál Chuntar Hadala a jeho novojeruzalémští důstojníci nehodlali ve válce zůstat stranou. Místním i přespolním jednotkám vydali rozkaz připravit se k odchodu z města k prvnímu následujícího měsíce, za úplňku. Potom vyslali posly k Divokým psům. Šarf

Voleplaš poslal s odpovědí tři průvodce a více než stovku koní pro ty Valaňany, kteří neměli vlastní.

Průvodci byli přiděleni k Černozubovi, aby jim tlumočil. Ten překvapeně zjistil, že žádný z nomádů neví o tom, že neplní rozkazy papeže, ale jen Chuntara Hadaly, Sorelyho Nauwhata a Elsitche Gleavera. Bál se jim to však říci, protože Nauwhat byl Hnědáčkovi vždy blízkým přítelem.

Valaňané byli skeptičtí a stěžovali si, že musí opustit město a vyrazit někam pryč od hor, ale žádný z nich zatím nepomýšlel na vzpouru.

Potom, prvního července, když se domobrana chystala vyrazit na východ se čtrnácti vozy plně naloženými zbraněmi, přijel do Valany posel z papežské stráže a přibil na bránu katedrály a na zeď Papežského paláce osmistránkový dokument s papežskou pečetí, poté pokračoval k pevnosti a připevnil třetí kopii na zeď ošetřovny.

Ve hlavičce stálo: *Ámen II Episcopus Romae servus servorum dei, omnibus electis domini ipsis fidelibus in una Ecclesia vera Catholica atque Apostolica credentibus, qui subsunt nobis secundum Petrum unicum pastorem…*

Černozub věděl, že historici ten dokument nazvou podle prvních slov vlastního textu, *Scitote Tyrannum*, která hned následovala. Zrovna se vracel z opušťáku a už se smrákalo. Ve světle pochodně si přečetl několik prvních odstavců.

> Ámen II., biskup římský, služebník služebníků Božích, všem věrným věřícím následovníkům jediné pravé církve, katolické a apoštolské, všem těmto Pánem vyvoleným, kteří jsou skrze Nás poddanými Petra, jediného pastýře určeného Kristem, aby se stal hlavou Jeho mystického těla, posílá pozdravy a apoštolské požehnání.
>
> Vězte, že tyran Filpeo z Texarku [Tyrannum Phillipum Texarkanae], který se společně se svým strýcem, bývalým kardinálem a arcibiskupem Hanneganova města [Civitatis Hanneganensis], vlastními činy [ipso facto] exkomunikoval, jak potvrdil Náš předchůdce blahé paměti, Ámen I., budiž Námi tímto prohlášeni za nepřátele Boha a Jeho svaté církve, budiž

prokleti, odsuzováni, vyvrženi, odříznuti od Těla Kristova, mimo něhož není spasení. Za zločiny proti lidskosti a proti církvi, v to zahrnuje i jeho vlastní lid a duchovenstvo, prohlašujeme Filpea Harqa za svrženého z pozice vládce; zprošťujeme všechny jeho bývalé poddané všech slibů věrnosti, které mu dali, naléháme na ně, aby si ustanovili novou legitimní vládu, a nařizujeme všem křesťanům, aby ho přestali poslouchat a sloužit mu. Dokud tyran zůstane u moci, žádáme všechny křesťanské vládce po celém kontinentu, aby jej ztrestali se zbraní v ruce. Skrze Naše ctihodné bratry, své biskupy, obdrží jejich vojska i zbraně Naše požehnání. Nadto, komukoli z věřících, který je schopen vládnout zbraní, bude Námi za jeho závazek vést spravedlivou válku proti tomuto kacířskému tyranovi a jeho strýci uděleno skrze jeho zpovědníka naprosté odpuštění všech hříchů a prominutí trestů, které by na něho byly uvaleny, ať už na světě či v očistci. Pokud se vyzpovídá, jeho jediným pokáním bude účast ve válce proti císařskému tyranovi a jeho vojskům, a pokud zemře v bitvě, My, kdož vlastníme klíče od brány království nebeského, mu odemkneme a vpustíme ho do Jeho přítomnosti…

Křížová výprava!

Přímo tato slova se sice v textu neobjevila a nebyla užita již od třiadvacátého století, ale všechny náležitosti tam byly. Papež promlouval o hrdinech, kteří následují kříž do války, která měla být vedena pod znamením kříže a praporem papežství. Na kostely v Hanneganově městě byl uvalen interdikt. Církevní tribunály měly být uzavřeny. Kněží nesměli sloužit mše. Všechny svátosti s výjimkou posledního pomazání nesměly být udělovány. Duchovní a laici, kteří interdikt ignorovali, byli automaticky exkomunikováni. Rozsudek neplatil v Provincii – kromě těch farností, které odmítly poslušnost Hnědáčkovu bývalému vikariátu a zůstaly připoutány k arcidiecézi Hanneganova města.

Nad samotným Urionem Benefezem papež vyřkl rozsudek ‘klatby‘, které může být zproštěn jen římským papežem a jen na pokraji vlastní smrti.

Bylo tam toho ještě mnohem více, ale Černozub už dál nečetl a za jasného svitu měsíce se vrátil do kasáren.

Ráno následujícího dne měli vyrazit.

Vlastně ho na papežově prohlášení překvapil jen ostrý tón, v němž bylo napsané. Jeho pán vždy míval ke vzteku daleko.

„Co je na tom tak divného?“ vrtěl hlavou Aberlott. „Copak jsi o žádné křížové výpravě ještě neslyšel?“

„To ano, ale ta poslední se odehrála už ve třiadvacátém století a byla to ta nejméně svatá válka, kterou kdy kdo vybojoval. Ta bula – či jak se tomu vlastně říká – však prostě a jednoduše nezní, jako by ji sepsal kardinál Hnědáček.“

„Však už to také není kardinál Hnědáček. Je to papež Ámen II. Asi na něj dolehla tíha nové funkce.“

„Spíš mi přijde, jako by to sepsal kardinál Domidomi Hoydok.“

Aberlott to chvíli zvažoval: „A proč ne? Hoydok by se neodvážil vrátit do Hanneganova města. Není ani zde. Tudíž musí být s papežem. A koho vhodnějšího bys našel k sepsání textu, který má vládci a arcibiskupovi nadzvednout mandle? Nejspíš se stal papežovým ministrem pro městské záležitosti.“

Nimmyho nutkání utéct do Nového Jeruzalému ještě neustalo, hlavně kvůli *Æ*dree, ale naléhavý tón buly *Scitote Tyrannum* jej hodně zmírnilo. Nebyl si jistý, že chce pracovat pro jejího autora.

Následujícího dne brzy ráno se většina zbývajících obyvatel Valany shromáždila, aby se rozloučila s mladými vojáky odjíždějícími pod velením novojeruzalémských podvržených směrem k Planinám do války. Níže postavení duchovní, poslušní *Scitote Tyrannum*, se oděli do obřadních rouch a kráčeli vedle jezdců. Úplně vpředu, před majorem Gleaverem, pochodoval kněz nesoucí kříž.

Černozub měl podezření, že podporu kněží zorganizoval jeden z kardinálů. Ukázka církevní podpory celému tažení zamezila nepřátelským projevům vůči cizáckým velitelům vedoucím místní soldatesku.

Slunce již vystoupalo do nadhlavníku, když Gleaver konečně dovolil přestávku na jídlo, pití a krátký odpočinek. Ulad poslal Černozuba do čela výpravy, aby tam tlumočil. Teprve teď, když byli z dosahu civilních uší, byl Gleaver ochoten prozradit nomádským průvodcům trasu a cíl cesty. Přesto však nařídil, že se o nich nikdo nesmí zmiňovat ani prostým vojínům, ani nomádům, které potkají po cestě.

„Odtud pojedeme na jihovýchod, dokud nedorazíme k řece Kensau, kterou budeme sledovat, dokud se neobrátí k severovýchodu. Tehdy se od ní oddělíme a budeme pokračovat na jihovýchod, dokud se k nám řeka opět nepřiblíží poblíž starých přehrad v Tulse, a dál, až dojedeme na půl dne jízdy od texarských hranic. Zastavíme se a vyšleme průzkumníky. Poté pošleme pár mužů, aby pronikli k Watchitahům."

Černozub vše přetlumočil nomádům a Gleaver pokračoval:

„Než tam dorazíme, bude měsíc opět v úplňku. Naši bratři za hranicemi způsobí několik nehod a diverzí, které snad zaměstnají stráže natolik, že se nám v noci podaří kolem nich projet se všemi vozy bez povšimnutí. S trochou štěstí vyzbrojíme celé Údolí, aniž bychom museli bojovat. Tomu se musíme vyhnout – zastavit by nás nemohli, ale Hannegan by se o nás dozvěděl. Musíme vše udržet v dokonalém utajení. S žádnými nomády nemluvte o tom, kam míříme."

Nomádští bojovníci přikývli, že rozumí, ale Černozub později slyšel, jak se baví o osiřelých, kteří celé postupující vojsko sledují, a že tito psanci často prodávají zprávy o pohybech kmene Saranče texarským vyzvědačům.

Mnich tušil, že poslední červencový den bude pro všechny náročnou zkouškou. Ať už konvoj pojede ve dne nebo v noci, čtrnáct vozů doprovázených lehkou jízdní pěchotou přes Planiny směrem na jihovýchod do Watchitahu-Ol'zarkie nemůže projet nepovšimnuto. Nimmy i nomádi počítali s bojem, ale jen mnich byl nucen se ho účastnit. A jeho Ædrea byla ve vězení.

Celý ten plán vypadal jako šílenství. Týden po odjezdu z Valany je dohonil Sorely Nauwhat. Dlouhou jízdou byl unaven a ihned se uložil ke spánku v jednom z vozů. Kůň, na němž přijel, měl cejch

jedné z nomádských kurýrních rodin, takže bylo jasné, že kardinál ve snaze dohnat vojsko několikrát měnil koně. Proč tu však musel být? Co bylo na této výpravě tak důležitého, že se představený SMCZ připojil k velení?

Než se Nauwhat objevil, Černozub měl podezření, že celý tento nezodpovědný výpad byl čistě Hadalovým nápadem, a – ačkoli jím byl proti své vůli ohromen – plánoval dezertovat. Nauwhat však byl Hnědáčkovým nejbližším přítelem a podpůrcem v kurii a jeho přítomnost potvrzovala legitimitu – když už ne příčetnost – celé výpravy.

Mimo to Gai-si a Wuso-lo, nyní seržanti, také jeli, a jejich věrnost ke Hnědáčkovi byla neotřesitelná. Dokud ti dva hlídali, žádný dezertér neměl šanci.

Jednoho rána, téměř v polovině července, procházel Černozub kolem stanu obou kardinálů a uslyšel útržek jejich rozhovoru:

„… mír, to ano, ale mír v Kristu!“ říkal zrovna Hadala.

„Ale samozřejmě, Hnědáček přece mír miluje,“ odpověděl Hnědáčkův přítel. „Má ho dokonce tak rád, že klidně zabije každého, kdo míru stojí v cestě.

Černozub spěchal pryč, ale měl pocit, že ho kardinálové zahlédli; Sorely Nauwhat se mu od té chvíle začal vyhýbat.

Ó Santo Librado! Svoboda se mi ztrácí z očí!

Oroduj za nás!

Té noci se mu zdálo o ženě, jež padla za oběť válce. Byla napůl zahrabaná na úbočí kopce, který rozstřílela děla.

Krev vytékala v pomalu plynoucím, silném proudu z rány na ženiných prsou. Polovinu jejího těla a celou pravou ruku spolkl sesuv půdy, levá ruka bezvládně spočívala mezi kameny na písku. Dotkl se jejího zápěstí a zkusil puls. Necítil jej, ale rána stále krvácela. Pomalu tekoucí proud neustával. Plynul do písku a mezi kameny, pokračoval dál dolů ze svahu. Černozub utrhl kus svého hábitu a pokusil se krvácení zastavit, ale navzdory tomu, že se o to snažil, dokud nenapočítal do tisíce, krev tekla dál. Pokusil se tělo vykopat, ale podařilo se mu jen způsobit další zával, který ženu ještě víc zasypal – jako by kameny nebyly spokojené se svým dílem.

Brzy bylo jasné, že proud krve zesiluje. Černozub pochopil, že už to nemůže být ženina krev – skrze ni zřejmě krvácelo cosi hluboko uvnitř zříceného kopce, či dokonce kopec sám. Dokud však krev tekla, žena byla naživu. Po chvíli otevřela oči a podívala se na něj.

Na okamžik byla Ædreou. Natáhla levou ruku k jeho obličeji. V dlani měla další ránu, i odtud krvácela.

‘Tengo ojos, no me miren.

Tengo manos, no me tapen.‘

Nyní byla Santou Libradou, sňatou z kříže.

Vyděšeně od ní couval. Zasyčela, celá zčervenala a pokusila se ho kousnout. Nyní byla Hnědáčkovou manželkou, Kondorem války. Padl na něho stín, podíval se vzhůru. Stál nad ním Elia Hnědáček, v bílém rouchu, s papežským diadémem. Pokropil ženu svěcenou vodou a ona zavřískla strašlivou bolestí.

Černozub neměl rád spaní pod širákem.

KAPITOLA 23

> A vůbec v každé době se čas večeře nebo jediného večerního jídla určí tak, aby se všecko odbylo za světla.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 41

Císař byl tak trochu i učenec. S pomocí mladého profesora politických věd, který byl současně i populárním spisovatelem, sepsal knihu. Sotva Hnědáček toto dílo uviděl, odeslal je do Svaté kanceláře – což nebylo žádným překvapením, která knihu ihned zařadila na *Index Librorum Prohibitorum*. Nic při tom nevadilo, že ji požehnal kardinál arcibiskup texarský a předmluvu sepsal mnich z řádu svatého Leibowitze, který naneštěstí pro svou další kariéru sdílel císařův názor, že znovuobnovení *Magna Civitas* lze dosáhnout jedině s pomocí sekulární vědy a průmyslu pod ochranou sekulárního státu, který zamezí náboženskému odporu a tmářství. Byla to tak očividně zlotřilá kniha, že k ní Svatá kancelář dokonce ani nepřipsala

odsouzení či jiný komentář a rovnou ji založila pod ‘Anti-klerikalismus‘. Její autor byl již tak dostatečně proklet, že by se další zatracování ze strany věčného Říma zdálo malicherné.

Filpeo však skutečně byl učencem a kromě jiného se mu podařilo zrestaurovat několik prastarých hudebních děl, v to zahrnuje i jedno místního původu, které se velmi dobře hodilo za novou národní hymnu Říše a které publikoval ve své knize. Melodie už byla dobře známá. Její původní text byl ve staroangličtině, avšak ol‘zarský překlad zachoval správný rytmus. Začínal „Texarským očím neunikneš.“ Vládce si totiž přál, aby si poddaní byli neustále vědomi jeho péče.

Všichni císařští kněží, kteří z kazatelny přečetli křižáckou bulu *Scitote Tyrannum* či kteří veřejně dodržovali interdikt, uvalený na texarskou církev Hnědáčkovým papežstvím – bylo jich pouze třináct, byli zatčeni a obviněni z buřičství. Brzy se k nim připojili i dva biskupové, kteří poslušní buly přestali ve svých diecézích sloužit mši svatou a odmítali poskytovat zpověď. V šesti ze sedmi císařských farností však šel duchovní život dál, jako by Ámen II. nikdy nic neřekl. Po tolika desetiletích papežova vyhnanství už lidé v Hanneganově městě a dokonce i v Novém Římě přestali pontifa vnímat jako důležitou součást svého světa. Byl příliš daleko a jeho hněv nepůsobil větším dojmem, než hněv kteréhokoli z ostatních herců na politické scéně – a ještě ke všemu nikdo žádné z jeho vystoupení neviděl a jen občas si přečetl nějakou tu recenzi. Telegrafní dráty směrem na západ byly strženy, takže jediným zdrojem informací místních obyvatel zůstaly papírové noviny, které vzhledem k absolutistickému vládci země zachovávaly velmi uctivý tón.

Scitote Tyrannum byla proto tou nejmenší potíží, s níž se Filpeo musel potýkat. Možná mu později způsobí vážné problémy na nebesích, ale na zemi si ji mohl dovolit ignorovat. Antipapežova vojska se chystala na pochod a bohatství církve bylo užito k vyzbrojení divokých nomádů moderními zbraněmi, které měli použít proti civilizaci.

Filpeo svého nepřítele vždy nazýval antipapežem, ačkoli žádný jiný papež nebyl. Císař se snažil o znovuobnovení *Magna Civitas*

a antipapež Hnědáček mu v tom chtěl zabránit. Z Hanneganova pohledu to bylo přesně tak prosté. Hnědáček reprezentoval minulost, která se snažila vést válku s budoucností. Vyzbrojil barbary a chystal se je vyslat proti svatým místům civilizace, možná i proti samotnému Hanneganovu městu.

Filpeo si však byl jist, že město dokáže ubránit až do chvíle, kdy sám obdrží modernější zbraně, a poté průběh války zcela zvrátí. Podvržence požene zpět do Sajamint a Zajíce do Jihozápadní pouště, Divoké psy vytlačí na sever od Mizérie a Sarančata přinutí ke stažení na bývalá území Divokých psů, čímž obě hordy dožene ke vzájemnému soupeření o životní prostor.

Císařský vládce doufal, že nomádské psance získá na svou stranu, a poslal admirála e'Fondolaie, aby s nimi vyjednal spojenectví. Bývalý pirát jim za pomoc slíbil země, které nyní patřily Sarančatům, a Filpea to zpočátku jen pobavilo. Když o tom však začal přemýšlet, rozhodl se, že Kapříkův zbrklý slib skutečně dodrží. Pokud by se totiž osiřelí oženili s tamními ženami a dostali pro sebe dostatek půdy, mohli by na stálých farmách šlechtit skutečně domestikovaný dobytek a obchodovat s ostatními farmáři a s městy. V takových podmínkách by se dozajista oprostili od starých nomádských zvyků. Tabu, které jim zakazovalo chytat mustangy bez přítomnosti wíjasú, dozajista padne a osiřelí se nebudou chtít vrátit k matrilineárnímu dědění běžnému u divokých nomádů. Budou se snažit získávat majetek a bojovat, aby si ho ochránili.

Vládce snil o tom, že po svém zaručeném vítězství už jen bude zpovzdálí sledovat válku, která se určitě strhne mezi Divokými psy, Sarančaty a osiřelými, zatýkat zoufalé Zajíce, kteří se budou trousit zpět z pouště, a ukládat jim nucené práce při obnově válečných škod.

Filpeo byl tedy s admirálem velmi spokojen. S generály už to bylo horší.

Když se generál Goldæm vydal na univerzitu a požadoval od thona Hilberta, aby naučil jeho vojáky, jak správně kontaminovat studny v Provincii a jak nakazit dobytek nově vynalezenými nemocemi, thon Hilbert odmítl spolupracovat. Generál Goldæm tedy zašel na ministerstvo války a nechal thona povolat do texarské armády jako vojína. Poté mu vyučování nařídil. Hilbert jej za to

proklel, poté vyspílal i samotnému panovníkovi. Generál nechal thona vsadit za mříže za pobuřování.

Hannegan na to vzápětí zareagoval tak, že si generála zavolal do svých soukromých komnat, vyhodil ho a nechal mu vyplácet jen polovinu renty. Vedení celého projektu pak svěřil admirálovi e'Fondolaiovi alias Capriosovi Loupežníkovi. Hilbertův univerzitní asistent souhlasil, že vojáky naučí, cokoli je třeba, a Hilbert zůstal ve vězení, dokud se Hanneganovi neomluví. Ještě nějakou dobu to tam zvažoval.

Tři měsíce poté, co Filpeo propustil generála Goldæma, z vyvýšeného pódia s potěšením sledoval defilé admirálova dokonalého praporu bleskového úderu. Caprios jej vedl osobně a během přehlídky jel v čele. Císař ještě nikdy neviděl tolik statných rabiátů a hrdlořezů pohromadě – snad jen na vězeňském nádvoří. Vyzbrojeni byli několika tucty opakovacích pušek, které již zbrojaři stačili dodat. Filpeo s touto nemalou investicí zpočátku váhal, ale Caprios ho přesvědčil tvrzením, že pořádná útočná síla musí mít také pořádnou palebnou sílu. Císař tedy vložil své nejmodernější zbraně do rukou násilníků oděných ve vlčích kožešinách a přežvýkané kůži.

Díval se, jak pod ním projíždějí. Na praporu měli zobrazeného ptáka pečeného na rožni, na jehož křídlech byl vypálen jak symbol wíjasú pro Kondora války, tak i dvojice zkřížených klíčů. Filpeo se té svatokrádeži nahlas rozesmál a zavolal si starého piráta zpět k pódiu, kde mu udělil starobylý titul ‚Vrchního kovboje Planin', který si Hanneganové nárokovali již od dob svých nomádských kořenů, ale který přestali užívat, když Hannegan IV. spadl z koně.

Část Filpeova veselí však byla i na admirálův účet, neboť pohled na vousatého piráta v bílé admirálské uniformě, který jel v čele tří stovek nemytých rabiátů oblečených do kožešin, byl skutečně legrační.

Po přehlídce císař Capriosovi kromě titulu Vaquera udělil ještě hodnost polního maršála a okomentoval to slovy: „Aby sis mohl vybrat uniformu jakou chceš." Jasně však dal najevo, že až bude admirál s projektem hotov, povýší ho na vrchního velitele texarských branných sil.

Planiny v mnohém připomínaly oceán. Admirál si toho byl vědom a na chystanou válku se postupně těšil víc a víc.

Texark neměl jasně danou doktrínu pro vedení války s nomády, alespoň tedy od doby, co Hannegan IV. spadl z koně, a admirálovým úkolem bylo patřičnou doktrínu vymyslet. Planiny byly podobné oceánu například v tom, že se na nich nebylo kde schovat a že tamější terén neposkytoval žádné přirozené obrany, kterých by bylo možné využít. Většina oblastí na západ od posledních stromů byla volně přístupná ze všech stran, a proto nehostinná stejně jako bouřkou zmítané moře. Bitva dvou kavalerií se díky tomu velmi podobala střetnutí dvou lodí – byla krátká, prudká a přežila ji jen jedna strana.

Admirál ve vězení thona Hilberta třikrát navštívil. Svého vládce o návštěvách informoval a sdělil mu i jejich snadno předvídatelný cíl; slíbil však jen shrnutí o celkovém výsledku rozhovorů a nechtěl podávat průběžná hlášení. Žalářník Filpeovi sdělil, že admirál během své poslední návštěvy hrál s vězněm ol'zarské šachy a nemluvil s ním o ničem jiném než o hře. Nic jiného také z návštěvy nevyplynulo, ale Kapřík po vládci i tak chtěl, aby thona propustil. Filpeo to odmítl. Omluva mu sice byla k ničemu, ale ať už ji Hilbert vyslovil, nebo ne, měl zůstat za mřížemi, dokud se spolupráce armády s univerzitou nerozběhne k plné vladařově spokojenosti.

Jeden z velitelů ve svém hlášení císaři sdělil, že: „Na jihu se nemoc od thona Hilberta zpomalila. Mezi Hnědáčkovými vojsky se už objevilo několik nakažených, ale opravdu endemicky byla zatím zasažena jen Provincie. Díky tomu se vzbouřenci z řad podvrženců a Zajíců vojensky vyčerpávají – brzy můžeme podniknout protiútok."

„A co naše vojska? Neobjevila se nákaza i u nás?"

„Ne, pane. Jak jsem vám říkal, užíváme Hilbertovu preventivní medicínu každý den. Chutná sice odporně a vojáci ji nesnášejí, ale neodvažují se vzepřít. Stále platí rozkaz, že kdokoli, kdo začne vykazovat symptomy, bude okamžitě zastřelen. Důvodem je prevence šíření nákazy."

Vládce se neklidně zavrtěl. „To zní až příliš krutě."

„To ano, ale jen pokud to bude muset být vykonáno. Ta výhrůžka má sloužit jen k tomu, aby naši vojáci medicínu poslušně vypili."

Válečný pes byl jedním ze souhvězdí nomádského nebe, ale také legendárním společníkem pána Prázdného nebe, hrdiny starých dob, který do války s vojskem Krále farmářů vedl dokonce i psí smečky.

Nomádi své psy posílali proti nepřátelům i nadále, vždy, když se jim to zdálo vhodné, ale ti jejich byli domestikovaní. Psi Prázdného nebe však náleželi do volně žijících, divokých smeček a staré feny, wíjasú smečky Divokých psů, si prý vybraly lidského hrdinu za svého šarfa – sestra Prázdného nebe s tím sice nesouhlasila a tvrdila, že psi jsou jen poslušní tomu, komu jsou všichni povinováni věrností: *Qæsachu dri Vørdarovi,* její hlas však zanikl.

Z volby Prázdného nebe na pozici šarfa smečky Divokých psů – a jeho ustanovení coby konkurenta šarfa lidské hordy Divokých psů – vyplývalo, že tuto pozici obvykle zastává pes, avšak další tvrzení, že tento pes má stejná práva na věrnost lidských bojovníků a na jejich ženy jako lidský náčelník, je jen urážkou rozšiřovanou hordou Sarančat. Krom toho je také častým důvodem menších bitek mezi honáky z obou kmenů.

Válečný pes však zůstával jednou z nejznámějších mystických postav nomádské historie a Plavající los započal svou vládu návratem ke staré tradici užívání cvičených bojových psů, kteří doprovázejí jezdce do bitvy a útočí na pěší nepřátele. Monopol na výcvik bojových plemen udělil rodině ženy svého bratra, jmenovitě svému švagrovi Kozímu dechoví, který to se psy skvěle uměl.

Kozí dech přesvědčil všechny chlapce a mladé muže ze své početné rodiny, aby hledali doupata divoce žijících psů a kradli fenám štěňata.

Správu nad sbíráním štěňat předal své sestře a rozkázal, že nikdo nesmí zabít žádnou fenu – pokud to nebude v sebeobraně – a že nesmí být kradena mladší než šestitýdenní štěňata.

Menšina mezi wíjasú tvrdila, že krádeže divokých štěňat jsou stejnou urážkou jako krádeže divokých hříbat, ale Eltürova sestra se jich pohrdavě zeptala: „A koho tím urážíme? *Høngin Fujæ Vurn* není Vládkyně divokých čubek! Psi náležejí Prázdnému nebi, za něž mluví šarf. Když netrestáme osiřelé za opékání a pojídání divokých štěňat, proč bychom měli trestat sebe za jejich chytání?“

Protože Démonické světlo chtěl výsledky do dvou měsíců, Kozí dech shromáždil všechny psy, kteří již někdy bojovníky doprovázeli. Dokonce i teď, v půlce června, byl vidět úctyhodný pokrok. Pětatřicet dobrovolníků z řad bojovníků začalo zacvičovat pětatřicet psů a dalších jednaosmdesát štěňat už bylo k výcviku připravováno.

Nebylo možné ohaře odzkoušet přímo v probíhajících šarvátkách s texarskou kavalerií, neboť psi se nikdy nemohli účinně zapojit do bitvy jízd – vhodné to bylo jen při útoku jízdy proti pěchotě. Protože však konflikty mezi nomády bývaly obřadnými a předem domluvenými potyčkami jízd, nebylo již od dob Høngana Öse nutné vynakládat nemalé úsilí i zdroje na udržování velkých bojových smeček – dokud Eltür nezačal zvažovat možnosti vedení války proti Hanneganovým pěším vojskům. Duch válečné pospolitosti muže-psa-koně byl mezi kmeny ještě stále živý a pokus Démonického světla o jeho opětovné probuzení se ihned zalíbil. Jeho vůdcovství se tím dostalo požehnání od Prázdného nebe.

Všichni texarští zvědové, kteří uměli nomádsky – a nejméně jeden mezi kmeny být musel – však díky tomu ihned věděli, že se Sarančata chystají na válku proti pěším vojskům. Například proti tomu císařskému. Váleční psi se velmi dobře hodili pro nájezdy do Texarku.

Šarfův bratr Vlídné světlo, když prorazil texarské pohraniční linie a projel až k samotnému Novému Římu, by býval psy potřeboval. I kdyby tam o všechny přišel, ztratil by díky nim jistě alespoň o polovinu méně mužů.

Pes byl smrtící a věrná zbraň, zvláště poté, co se s jezdcem a koněm spojili v jedinou bytost s jedinou duší, která se potom včlenila do duše celého kmene. Muž se stal i psem a koněm. Kůň i pes se stali lidštějšími a připodobnili se i jeden druhému.

Byla to duchovní jednota, které si mohl ze všech cizinců všimnout snad jen jediný člověk: starý křesťanský šaman Divokých psů, Otec Ombroz, muž, jehož si Eltür velmi vážil – i když mu záviděl jeho vliv na ostatní šamany Divokých psů. Otec e'Laiden říkal, že pokud některý z nomádů zažíval epifanii jednoty muže-psa-koně, bylo to pro něj obdobou svatého přijímání. Když monsignor Sanual totéž

nazval ‚bestiální formou ďábelského posednutí', Eltür považoval jeho výrok za lichotku.

Právě kvůli projednávání otázky Válečného psa byli kardinál Chuntar Hadala a jeho důstojníci ušetřeni smrti z rukou bojovníků Sarančat na válečné stezce. Záležitost byla přednesena na poradě, kterou kmenoví vůdci svolali hned poté, co se dozvěděli o Hadalově invazi. Démonické světlo tehdy zesinal vzteky a chtěl na kardinálovo vojsko ihned zaútočit – zaujal mnohem agresivnější postoj, než mohly prababy schválit. Dodržel tak léty prověřený zvyk nomádských náčelníků, který jim poskytoval lepší výchozí pozici v následujícím jednání.

Vzápětí poté, co navrhl zabít Hadalu i všechny ostatní nepřátele, kteří se budou vzpěčovat uchvácení vozů naložených zbraněmi, však jeho vlastní sestra vznesla otázku Divokého psa a použila ji proti němu.

„Dopustili se naprosté zrady, sestro," řekl Démonické světlo předtím, než se podvolil. „Hnědáček chtěl, aby podvrženci ze Sajamint zaútočili v Provincii a spojenci z východu aby rozpoutali válku na východním břehu Velké řeky. Sarančata měla dodržovat příměří, dokud odtud Hannegan neodvelí vojáky na pomoc svým spojencům. A najednou sem dorazí tahle armáda vidláckých šašků z Valany a se zbraněmi v rukou chtějí na procházku do Žbleptího údolí! Copak si opravdu myslí, že se o nich Filpeo Harq nedozví? Každý osiřelý, který je zpozoroval, se jistě pokusil tu informaci prodat Texarku – a ten první určitě dostal královsky zaplaceno."

„Ano, to je pravda. Stejně tak bych však ráda věděla," pronesla jeho sestra uvážlivě, „zda dostal královsky zaplaceno i ten, který Texarčanům pověděl o tvých válečných psech. A jestli tví psi také neoslabí Hanneganovo pokušení oslabit síly, které stojí proti nám. Ne, opravdu si nemyslím, že si spravedlnost kmene Sarančat žádá smrt těch bláznů; chce jen to, aby se otočili a jeli zpět. Měl bys jim dát na vybranou: buď i se svými zbraněmi odjedou, nebo vám je odevzdají. Na tomto se dnes, můj šarfe, shodly wíjasú."

Démonické světlo opanoval svou bojovnost, jak vždy činil tváří v tvář shodě wíjasú, když od Medvědího ducha nepřišla žádná námitka. Po poradě sestavil jednotku osmdesáti bojovníků a vedl je

na jihovýchod, aby zastavili tu jízdní domobranu měšťanů z hor. Jeho muži byli ozbrojeni tradičními kopími a novými pětirannými revolvery, ale Eltür rozkázal vzít s sebou i deset opakovacích pušek. V případě odporu ze strany měšťanů totiž zamýšlel z dálky postřílet jejich důstojníky.

Poté učinil rozhodnutí, které zcela zvrátilo průběh války. Poslal pro Černé oči, který byl zajat během Hultorova nájezdu. Byl to ten nomád, s nímž se Hnědáček setkal v Hanneganově vězení. Císařský vládce ho několik měsíců po tomto setkání propustil, aby jeho prostřednictvím poslal Sarančatům zprávu. Jak Démonické světlo, tak Filpeo samozřejmě věděli, že Černé oči je dvojitým agentem, ale právě proto jim byl oběma užitečný.

„Řekni svým kontaktům o Hadalově výpravě," rozkázal mu šarf, „aby se v těch místech Říše připravila k obraně. A řekni jim i to, že jsem ti tohle řekl. Pokud budou chtít vědět, proč to dělám, je to proto, že chci konec nepřátelství mezi Texarkem a Sarančaty."

„To farmáři uslyší moc rádi!" zahihňal se Černé oči; vzápětí už cválal směrem k hranicím.

Démonické světlo se tímto činem ke svým spojencům ve skutečnosti neobracel zády, neboť nebyl přesvědčen o oprávněnosti vlastního prohlášení o papežově zradě – ačkoli by sám Hnědáček mohl být dost bláhový na to, aby se takového přehmatu dopustil, měl přece velmi dobré nomádské poradce. Některé mu poskytl sám Svatá zuřivost, pán Tří hord, a Eltür měl též vysoké mínění o jednom z papežových tajemníků, nomádském tlumočníkovi Niyndenovi, který tak báječně ovládal nářečí Sarančat. Žádný z těchto poradců by Hnědáčkovi nezapomněl zdůraznit, že Hadalův vpád na nomádské území nemůže zůstat bez odezvy – ani kdyby nebyl tak očividnou strategickou hloupostí.

Když tedy opadl první záchvat šarfova zuřivého vzteku, Démonické světlo s chladnou hlavou usoudil, že se jeho bojovníci neutkají s oficiální křížovou výpravou vypravenou samotným papežem, nýbrž jen s nesourodou sebrankou pochodující pod velením šílenců.

Když se o Hadalově výpravě dozvěděl Hnědáček, také o kardinálovi prohlásil, že je zrádce.

Vzápětí poté se však papežův vztek obrátil i proti jeho nástupci na Sekretariátu pro mimořádné církevní zájmy.

Hnědáček nedokázal přijít na žádný důvod, proč by jej Sorely Nauwhat zradil či poskytl podporu takové pošetilosti, jakou bylo ozbrojení a pomoc tak pochybným spojencům, jakými bylo Hadalovo stádečko žbleptů z Údolí – což mohlo vést jen k posílení Hanneganových vojsk na západní hranici Říše.

Papež nakonec usoudil, že Hadala ve službě svým ovečkám zešílel. Nejspíš si řekl, že když papež může ozbrojovat nomády, on ozbrojí skutečná Papežova dítka – ne podvržence ze Sajamint, ale žblepty z Watchitahu a Ol'zarkie. Papež vlastně Hadalovu oddanost jeho lidem dokázal pochopit, ale nad Nauwhatovou licoměrností mu zůstával rozum stát.

Ani na chvíli mu nepřišlo na mysl, že by jeho starý přítel Nauwhat mohl zkrátka a jednoduše přeběhnout k nepřátelům. Potom to však nadhodil novojeruzalémský učitel kardinál diákon Abraha Linkono, kterého papež přizval do kurie, aby mu zprostředkoval jednání se všemi příslušníky národa, který nyní papežství hostil.

„Co by však mohl Filpeo Harq Sorelymu nabídnout za zradu tak skvělého?" chtěl vědět papež.

„Možná samotné papežství?" pokrčil učitel rameny.

Linkonova spekulace Hnědáčka zaujala natolik, že ihned poslal do Valany zprávu, v níž požadoval, aby se k němu kardinál Nauwhat a frá Jiří okamžitě dostavili. Zahrnutím Černozuba do povolání doufal, že rozptýlí jakékoli podezření o tom, že by si mohl myslet, že je Sorely vinen. O dva týdny později se však posel vrátil a ohlásil, že Černozub odešel s valanskou domobranou a že Nauwhat zmizel krátce poté.

Ta novina způsobila Hnědáčkovi těžkou depresi. Zavolal si jednoho ze svých nomádských kurýrů a nařídil mu, aby se rozjel za Hadalovou výpravou a předal jim rozkaz k návratu. Dalšího jmenoval důstojníkem a zmocnil ho k zatčení Nauwhata – pokud se s ním setká kdekoli na Planinách – a také k zatčení Hadaly, pokud by kardinál neuposlechl příkaz k návratu. Nakonec poslal ještě třetího kurýra, aby ujistil Sarančata, že výpad domobrany nenařídil. Obával se hněvu Démonického světla.

Nomádské kurýrní rodiny, ať už z kmene Sarančat či Divokých psů, požívaly na Planinách již po celá desetiletí výhod monopolu na doručování zásilek mezi Valanou a Novým Římem. Pro tento účel udržovaly stálé tábory, což jim mezi nomády nezískalo zrovna oblibu. Bojovníci, kteří projížděli kolem, se jich posměšně ptali na jejich ‚zeleninové záhonky'. Každopádně však přišly k penězům a nakupovaly za ně koně od cizinců, čímž se osvobodily od obvyklých rodinných závazků, které vyvstávaly mezi kupujícím i prodávajícím, pokud byla prodávajícím jedna z nomádských žen.

Hnědáček pro komunikaci s šarfy a kmenovými náčelníky vždy využíval služeb kurýrních rodin. Nyní díky nim udržoval kontakt i s *Qæsachem dri Vørdarem* a naléhal na ně, aby vybudovaly další stálé tábory i na sever od Mizérie, kde budou daleko z dosahu texarských hlídek. Už odeslal i zprávy králi Tenesí a několika dalším vládcům zpoza Velké řeky a očekával odpovědi a popis situace na jejich bojištích.

Hnědáček s sebou do Nového Jeruzaléma přivedl po dvou jezdcích z obou kmenů, aby zde otevřeli pobočku rodinných podniků. Nyní, tváří v tvář Nauwhatově a Hadalově zradě, potřeboval hned tři z nich. Jednomu ze Sarančat dal zprávu pro Démonické světlo. ‚Povolil' v ní Bråmovi, aby na svém území uplatnil papežský zatykač na oba dva církevní hodnostáře a humánně je uvěznil.

Jezdec zapomněl, že papež jejich nářečí rozumí, a utrousil k druhému Sarančeti: „Náš šarf bude jistě potěšen, že mu papež udělil na jeho vlastním území taková privilegia."

„Ať nám tvoje rodina místo tebe pošle někoho méně drzého," řekl mu na to papež lámaně. „Zítra předáš zprávu v nejbližším kurýmím táboře Divokých psů a poté vyrazíš ke svému domovu ztracenému ve vysoké trávě. Tam vyřiď své rodině, ať pošlou náhradu."

Otočil se od něj a dál mluvil jen k jezdci z kmene Divokých psů. „Zítra už můžeš být doma, kde předáš zprávu pro Hadalu. Tak se k němu dostane nejrychleji.

Nemůžeme Divokému psovi propůjčit právo na uplatnění zatykače na území Sarančat, ale kdekoli jinde jej zatknout smíš. Vyplatíme za to odměnu. Rozšiř to dál."

Oslovil druhé Saranče: „Pokud to bude nutné, pronásleduj Hadalu klidně až do Ol'zarkie. Sděl mu to samé. Pokud tou dobou ještě neposlechne a neobrátí se zpět, smíš jeho mužům hlasitě přednést paragraf sedm. Exkomunikuji v něm všechny jeho následníky, kteří od něj okamžitě nedezertují. Ozbroj se, ale snaž se pro jeho zatčení získat pomoc i od svého šarfa." Poté se opět obrátil k drzému kurýrovi.

„Když vidíš, jak se muž, jehož nemůžeš ovládat, chystá vzít zákon do svých rukou, pak uděláš nejlépe, když si ušetříš ostudu a sám mu ten zákon do rukou vložíš."

Jezdec – poněvadž už byl stejně vyhozen – se opovážil odpovědět:

„Vaše Svatost se ostudě nicméně nevyhne. Šarf Eltür se dozví, že jste tohle řekl."

Hnědáček ho chvíli probodával pohledem, ale pak se zničehonic rozesmál: „Dobrá, až předáš zprávu pro Bráma, můžeš se sem vrátit. Jednoho dne budeme určitě potřebovat nestoudného jezdce s talentem k vydírání."

Prababa Saranče vychovávala nestydatá hříbata i děti: „Možná se vrátím, možná také ne," zněla jezdcova odpověď.

Hadalova válečná výprava a konvoj s municí jely rychleji, než kdokoli předpokládal. Měsíc byl ke konci července již opět skoro v úplňku. Když k ránu zapadl a zanechal svět v temnotě, Černozub rozeznával na východním obzoru vzdálená světla. Vypadala jako táborové ohně.

Že by je na farmách ponechávali hořet i přes noc?

Nimmy věděl, že v noci na 28. července dorazil ze západu kurýr se zprávou pro Chuntara Hadalu, kterého překvapilo, že zde s konvojem nalezl i kardinála Nauwhata. Ministr totiž opustil Valanu o dva dny později než výprava a k tomu během noci, takže si nikdo nebyl jistý, kam vlastně zamířil a kde se teď nachází.

Kurýr se po vyřízení zprávy obrátil na cestu zpět, ale jeho poselství přinutilo Hadalu a Nauwhata nařídit ostrý pochod. Vojsko stále mířilo na východ a nezastavilo se dřív než o půlnoci.

Následujícího rána slunce vyšlo nad vzdálenými kopci, na jejichž úbočích Nimmy zahlédl ona světla. Hned za nimi se již rozkládala

žbleptí ‚Údolní‘ sídliště. Domobrana narychlo posnídala čaj a pár sucharů a opět se tam rozjela.

O dva dny později, k večeru, je ze západu dohnal a předjel šarf Sarančat s osmdesáti bojovníky. Domobrana se již utábořila na noc. Major Gleaver se poradil s kardinály, načež nařídil, aby vojáci rozestavili vozy do obranné formace a kryli se za nimi. Očividně očekával útok.

„Nimmy, tohle je ale šílenství!“ zamumlal Aberlott. „Vždyť jsou to naši spojenci!“

„Jestli rozkážou střílet, neposlechni. Půjdu si promluvit.“

Černozub vyšel z kruhu vozů a zamířil vstříc blížícím se bojovníkům Sarančat. Slyšel, jak za ním major Gleaver řve, aby se vrátil, a zastavil se, když na něj jeden z nomádů zamířil; Démonické světlo však tiše pronesl jediné slovo a jezdec pušku zase sklonil. Šarf poznal mnicha a pokynul mu, aby šel blíž.

Do místa, kam se chystal došlápnout, se zaryla kulka. Hlína vystříkla vzhůru. Třesk výstřelu přišel od tábora. Nomád, jenž prve sklonil zbraň, ji opět pozvedl a opětoval palbu. Nimmy se otočil právě včas, aby uviděl jednoho z Gleaverových zástupců pustit revolver a skácet se k zemi.

„Pro Krista pána, přestaňte po sobě střílet, vy blázni!“ vykřikl Nimmy.

„Za tohle budeš viset!“ řval na něj major.

Za Gleaverem stál Hadala a tvářil se zasmušile.

Šarf Bráma zůstal mimo dostřel. Usedl tam na zem a několik minut čekal, než k němu mnich došel.

„Pamatujete se na mě?“ zeptal se Černozub.

Bráma přikývl. „Co však papežův služebník dělá s těmito muži?“

„Já již nejsem papežův služebník. Můj pán odjel z Valany a nechal mě tam.“

„Ano, to vím. Vzal jsem ho na jih za Dionem. Myslel si, že jsi od něho utekl. Bylo to tak?“

„Nebyl v tom záměr. Když palác vybuchl, zdržoval jsem se mimo město. Vrátil jsem se, ale papež už byl pryč a mě odvedli do armády.“

„Zřejmě se k tobě nedostaly nejnovější zprávy.“

„O jakých zprávách to mluvíte, šarfe Bráme?“

Démonické světlo neuměl číst, takže podal dokument mnichovi, aby si posloužil sám. Černozub jej pročítal s rostoucím děsem a vrhal kradmé pohledy střídavě na Eltüra a na kardinály.

„Tohle musí být stejná zpráva, kterou dostal i Hadala.“

„Běž mu říct, co se v ní píše, a zeptej se ho na odpověď. Potom mu řekni, že jestli zamíří dál na východ, nezatknu ho – pokud tam pojede jen on sám.“

„Sám? Nerozumím. Co bude s kardinálem Nauwhatem?“

Nyní byl překvapen zase šarf. „On je zde? Tak ať jedou na východ společně. Vy ostatní zůstanete zde.“

„Tomu nerozumím. Oni čekají, že zaútočíte.“

„Čekají, že je zatknu. Cožpak to tak nestojí v tom dopise? Co však nevědí je to, že jsem již poslal varování texarským pohraničním hlídkám. Nepřítel ví o vás i o vašich záměrech. Jediný způsob, jak může Hadala zachránit zbraně před Hanneganem, je dát je nám, a jediný způsob, jak mi kardinálové mohou uniknout, je jít a vzdát se Texarku. Vy ostatní se pak vrátíte domů.

Připomeň jim, co Høngan Ösle Chür udělal s Esittem Loytem. Jestli je budeme muset zatknout, vyzkouší si to také.“

V dopise, který Černozub právě přečetl, nestálo o předávání kardinálů Hanneganovi ani slovo, ale mnich o tom raději pomlčel. Když se vrátil do tábora, všichni se na něj dívali a Ulad už byl připraven po něm skočit. Nimmy na poslední chvíli zatočil, aby mezi ním a podvrženeckým seržantem zůstala skupinka rekrutů, a rychle řekl Aberlottovi:

„Šarf má rozkaz od papeže k zatčení obou kardinálů. Jestli budeme vzdorovat, všechny nás exkomunikuje. A nepřítel je na nás připraven, protože ho Bráma varoval. Řekni to ostatním, hlavně seržantům Gai-simu a Wuso-lovi. Řekni jim, ať se modlí. A ať je při tom Hadala vidí.“

Pokusil se projít ke kardinálům, než se k němu Ulad dostane, ale obr byl příliš rychlý. Chytil mnicha pod krkem a chrčícího ho tam dovlekl. Sorely Nauwhat, který se Černozubovi úzkostlivě vyhýbal již od svého připojení k výpravě, se okamžitě vzdálil.

Chuntar Hadala se naklonil k mnichovi. Kardinál byl sám žbleptem; jeho kůže byla poseta skvrnami nejrůznějších odstínů hnědé – poměrně častá mutace – ale navzdory tomu byl celkem pohledný. Nosil bradku a dlouhý knír, který kdysi míval zlatavou barvu.

„Nu, bratře, tak nám pověz, o čem jsi s tím nomádským náčelníkem mluvil," vyzval Nimmyho apoštolský vikář národa Watchitahu.

„A nezastřelíte mě za tu špatnou zprávu? Nezapomene Jeho Eminence, že jsem jen posel?"

„Nikdo tě tam neposlal!" odsekl kardinál. „A major tě dost možná skutečně nechá zastřelit. Teď nám ale řekni, cos tam zjistil!"

„Viděl jste v noci ty ohně na východě, mylorde?"

„Ano, to jsou signální ohně našich lidí. Vědí, že přijíždíme."

„Stejně jako texarští. Šarf jim o nás řekl. Kolem těch ohňů táboří jejich jezdectvo."

Světlejší místa kardinálovy kůže ještě víc pobledla. Hadala zalapal po dechu: „Vždyť jsou to naši spojenci! Proč nás prodali nepříteli?"

Vzhledem k předchozím výhrůžkám a strachu, který cítil, se Černozub rozhodl pomlčet o papežově příkazu k zatčení obou kardinálů. Nebylo třeba situaci hrotit – Hadala už stejně věděl, co v dopise stojí.

Mnich pokračoval: „Šarf prohlásil, že vás a kardinála Nauwhata nezatkne, pokud se vzdáte texarským vojákům. Od nás ostatních požaduje, abychom mu odevzdali zbraně a odjeli z jeho území."

Hadala se zajíkl a rozběhl se hledat Nauwhata. Brzy so vrátil s rozkazem: „Vrať se tam. Řekni mu, že s ním chceme vyjednávat. Setkáme se s ním na otevřeném prostranství, kde nás jeho muži budou mít na očích. Pokud přijde sám, může být ozbrojen. Myslíš, že by pomohlo, kdybych přísahal, že mu neublížíme a nepokusíme se ho zajmout?"

Černozub o tom chvíli přemýšlel: „Ne. To by ho mohlo urazit."

„Pak dělej, co umíš, i bez toho."

Šarf neváhal. Vypůjčil si od jednoho ze svých bojovníků druhý revolver, přivázal si vodítko nejmohutnějšího válečného psa

k opasku, chytil mnicha za límec jeho uniformy a vykročil k Hadalovu táboru. Hlaveň pistole tiskl k Nimmyho spánku.

„Neublížím ti.“

„Jako rukojmí jsem vám k ničemu, šarfe Bráme. Nezáleží jim na mně.“

Když se zastavili před Hadalou, Gleaverem a kardinálovým nomádským průvodcem z kmene Sarančat, Eltür pustil Černozuba, odvázal psovo vodítko a vyštěkl na něj jediné slovo. Ohař začal vrčet a nespouštěl oči z kardinála.

„Jestli mě někdo zastřelí, zabije vás.“

Hadala dštil na Démonické světlo oheň a síru za to, že se paktuje s nepřítelem, a Černozub tlumočil.

Šarf kardinálovo spílání prostě pominul. Mávl rukou k východu a začal mluvit ve velmi krátkých větách. Černozub do toho vpadal se svým překladem.

„Cestu na východ vám ponecháváme otevřenou. Vede z vašeho tábora do kopců tam v dálce a ke slunci. Pokud se po ní vydá ozbrojený muž, zastřelíme ho. Neozbrojený muž má právo na jeden varovný výstřel. Pokud se však po ní vydáš ty a ten druhý Rudý klobouk, nikdo vám bránit nebude. Vezměte s sebou neozbrojené důstojníky – kolik chcete. Rudý vous mi nakázal, abych vás zatkl a uvěznil. Já však jsem šarf hordy Sarančat. To já tu rozkazuji. Prázdné nebe je mým papežem. Vládkyně divokých koní je mou sestrou. Høngan Ösle Chür je mým pánem.“ Démonické světlo širokým gestem obsáhl nebe, zemi a severozápadní prérii, na níž se někde rozkládal tábor jeho pána.

Po malé odmlce vznosně pokračoval: „Já, šarf této země, vám nabízím pohostinství kmene Sarančat. Bude se od vás chtít, abyste sbírali sušenou mrvu do kuchyňských ohňů. Budete poslouchat ženy, když vám rozkáží přehazovat koňský hnůj. Zahrnou vás zřejmě úsměšky, ale jinak vám nikdo neublíží. Až si pro vás Rudý vous pošle, budete muset za ním.

Pokud nepřijmete naši pohostinnost, musíte na východ. Beze zbraní a bez mužů. Postarají se o vás Hanneganovi vojáci. Císař z vás jistě bude mít radost.“

„Nabízíte totéž i majoru Gleaverovi?“ otázal se Hadala trpce.

Eltür již ztrácel trpělivost a začal mluvit v delších větách. O žádném Gleaverovi nic nevěděl. Už jim přece řekl, že si s sebou mohou vzít důstojníky, pokud je také odzbrojí. Nakonec utrousil několik poznámek o kardinálově hlouposti. Černozub počkal, až se odmlčí, a všechno to shrnul.

„Říká, ať major Gleaver odzbrojí i sám sebe. Klidně ho ponechá ve velení, aby nepřipravil vojáky o vůdce na cestu domů. Prý se ta holota s dozorem důstojníka dostane ze země vysokých travin rychleji. Pokud se však Gleaver chce vzdát Texarku, šarf Brám ho nechá projít."

„Dobře ví, že máme převahu skoro čtyř na jednoho. Proč si myslí…"

„Že nás dokáže zastavit? Mám se ho zeptat?"

„Zeptej se ho, jestli jsou dva jeho muži rovnocennými soupeři sedmi našich."

Šarf dusil smích už během Nimmyho tlumočení, načež si s mnichem vyměnil několik soukromých žertů. Hadalu to rozvzteklilo:

„Co říká? Přestaň si s ním povídat a překládej!"

„Říká, že sedm proti dvěma je fér, pokud však chcete ponechat vozy bez ochrany. Vašich sedm mužů se sedmi puškami může honit jeho dva muže s dvěma puškami naprosto bezúspěšně klidně i několik dní – ale přijdete tím o náklad. Pokud bychom však chtěli náklad chránit, mohli by nás tu držet, než vyhladovíme. Což ovšem nestihneme, protože si sem pro vozy mezitím dorazí i Texark. Musíme se rozhodnout rychle."

„A to jsou jeho slova, nebo tvá, frá Jiří? Dej si pozor, abys nezašel příliš daleko!" Po této výtce začal Hadala mluvit tak pomalu, aby Nimmy stihl simultánní tlumočení.

„Podívejte, my se také obáváme, že by vozy na cestě do Údolí mohly padnout do rukou nepříteli. Tak proč nám nepomůžete? Vaši lidé už své zbraně dostali a ty naše nepotřebují. Texarské území před námi není ničím jiným než úzkým pásem země táhnoucím se podél západní hranice Watchitahu. Jen taková dvojitá silnice. Vnější polovinu chrání texarští vojáci; ti se dívají naším směrem. Vnitřní silnici však hlídá jen Údolní celní služba a ta se stará jen o národ

Watchitahu, o můj lid! Já sám jsem – za církev – členem představenstva Celní služby, takže nám jejich hlídky dokonce pomohou dovnitř! Stačí se dostat přes texarskou linii, zbytek zařídím! Jen nám pomozte zadržet texarskou jízdu, než projedeme s vozy, a pak už všichni vezmeme do zaječích!“

„Takže vy jste také křesťanským válečným šarfem? Další vojenský génius v rudém klobouku? Je vás tolik.“ Černozub se nedokázal zcela oprostit od Brámova sarkastického tónu, ačkoli viděl, jak kardinál začíná rudnout zlostí. „A co Texarku zabrání, aby si přijel pro vozy přímo do srdce Žbleptího údolí?“

„No, my jsme doufali, že se nám podaří projet v noci, nepozorovaně. To jste nám však zhatil tím varováním. A smlouva mezi…“

Hadalovo vysvětlení přerušil válečný pokřik Sarančat. Někdo vykřikl, že se na východě zvedá velký oblak prachu. Zřejmě se blížilo větší množství jezdců.

„Takže se rozhodli, že nebudou čekat a přijdou si pro vás, žbleptí kněže,“ zasmál se Bram divoce. „My jim teď půjdeme z cesty. No nejste vy šťastlivci? Můžete s nimi bojovat místo nás.“

Všichni nomádi ihned nasedli a Černozub sledoval, jak odjíždějí na severozápad. Cítil nutkání vyskočit na koně a jet za nimi, ale Ulad mu za další projev neloajality slíbil kulku do zad.

Hadala se na něj krátce podíval. „Máte na věc nějaký vlastní názor, frá Jiří?“ zeptal se ho stroze.

„Ti jezdci tu budou za několik minut. To je můj názor, Vaše Eminence.“ Černozub se poklusem vydal zpět k vozům. Sorely Nauwhat a major tam prve stáli a pozorovali Hadalovo setkání s šarfem Brámem, ale Nauwhat zmizel, sotva se ozvaly varovné výkřiky.

„Kardinál Hadala už s tebou skončil, vojíne frá Jiří!“ obořil se na něj Gleaver. „Ihned se hlas u seržanta Ulada. Ustroj se a do sedla!“

Černozub, stále ještě s desátnickými prýmky na ramenou, své degradování přijal bez mrknutí oka. Vzhledem k tomu, že na něj major ještě před pár hodinami řval cosi o vojenském soudu a šibenici, přišlo mu zbavení hodnosti jako vítané zmírnění trestu.

Potom však pohlédl do tváře Uladovi a uvědomil si, že je obr stále ještě připraven a ochoten kdykoli ho zabít.

Když texarský velitel uviděl, že se Sarančata stahují, rozkázal své jednotce zastavit. Drželi se mimo dostřel. Vojáci sesedli. Někteří z nich začali kopat.

Démonické světlo zaujal se svými muži pozici na západ od valanské brigády. Vyrovnali se do dlouhého oblouku, taktéž mimo dostřel. Černozub nepochyboval, že šarf nenechá zbraně a munici padnout do rukou císařských vojáků, ale že se nezapojí do bitvy, dokud Hadala a jeho muži nebudou poraženi. Valanská lehká jízdní pěchota, nezkušení vojáci a jejich podvrženečtí velitelé, byli lapeni mezi dvěma silnějšími vojsky jako mezi kladivem a kovadlinou.

Bylo úterý 2. srpna a už se téměř setmělo. Měsíc vyšel na nebe hodinu po západu slunce. Někdy během té hodiny Sorely Nauwhat zmizel, aby jej už nikdy nikdo neviděl na západ od texarských hranic. „Z toho bude vzpoura," pošeptal Aberlott Černozubovi při první příležitosti, „ledaže by to ten žbleptí kardinál vzdal."

Nimmy potřásl hlavou: „Tihle měšťani by se možná dokázali vzbouřit ve Valaně, ale tady, sevření mezi dvěma nepřátelskými armádami, tady ani náhodou."

Chuntar Hadala se velení nevzdal. Seržant Ulad zastřelil jednoho dezertéra, který se v noci pokusil utéct směrem k Sarančatům. Když přitáhli zpět jeho tělo, vyšlo najevo, že to byl kardinálův nomádský průvodce, který se jen rozhodl vypovědět své služby a vrátit se ke svým.

Černozub řekl Aberlottovi: „Byl to šarfův poddaný a všichni tu spadáme pod šarfovu pravomoc – jen se teď na našeho seržanta podívej." Mnich si jasně vzpomínal, s jakou nenávistí se Ulad při jejich prvním setkání ve Valaně o nomádech vyjadřoval. Nyní, když se obrovi podařilo jednoho z nich zabít, se mu však ve tváři místo uspokojení objevil ohromující strach.

KAPITOLA 24

> Kdyby se bratr, který vlastní vinou odešel z kláštera, chtěl vrátit, musí nejprve slíbit, že se úplně polepší v tom, co bylo důvodem jeho odchodu. Potom je přijat a postaven na poslední místo, aby se tím vyzkoušela jeho pokora.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 29

Hrůza, matka nenávisti, ovládala celou domobranu, ale nebylo kam utéct. Za nimi byla Sarančata, před nimi císař. Mezi nimi se plížil Chuntar Hadala a dva ochotní zabíječi odvedenců: major a Ulad. Na křídlech hořely ohně, ale bylo nezvyklé bezvětří. Ohně byly zapáleny v noci, kdo přesně je zapálil, se nevědělo. Ale protože nefoukalo, nikoho příliš netrápily. Před rozbřeskem sundal Ulad se třemi pořízky z vozu dvě děla a přemístil je dopředu, aby mířila na nepřítele na východě. Potom sundali další dvě a namířili je na nomády. Šarf pozoroval jejich počínání a pak rozdělil své bojovníky do dvou stejně silných skupin. Jednu přesunul na sever, druhou na jih. Postavil je tak, že by mohly Valanské napadnout z jihozápadu a ze severozápadu. Ulad přesměroval děla, ale postavení nomádů svědčilo o tom, že děla jsou zbytečná. Cesta na západ byla volná, bylo to jako šarfovo pozvání. Podle Černozubova přesvědčení byla jediná rozumná možnost přijmout je, ale kardinál Chuntar Hadala byl neoblomný.

„Vám všem, kteří litujete svých hříchů, dávám rozhřešení," oznámil za svítání shromážděným jednotkám domobrany, „*in nomine patris, filii, et spiritus sancti.* A pokud v boji za slávu Boží a za spravedlivou věc Svatého Otce zemřete, dostanete se do nebe bez utrpení v očistci. Nyní vám požehnám…"

„*Tohle*," zašeptal Aberlott, „nám říká muž, který má v kapse exkomunikační list od Svatého Otce."

Černozub se zeptal, překvapen faktem, že ostatní branci se Hadalovi nevysmívají: „Ty jsi ostatním neřekl, co jsem ti pověděl?“

Aberlott mlčel. Nimmy mu pohlédl do očí a pak se hořce zasmál. Všichni věděli, že je Aberlott strašlivý lhář, kterému se nedá věřit. Kromě toho, kde měl najít odvahu obviňovat kardinála za jeho zády, když by nakonec všichni ukazovali prstem na něj, a dodávali „Slyšel jsem to od něj“. Takže Černozub bude muset informace šířit sám nebo zainteresovat někoho ze Žluté gardy. Nebylo ale lehké se k nim dostat. Pohybovali se stále v blízkosti kardinála Hadaly, stejně jako se jindy pohybovali kolem Hnědáčka.

Voda byla na příděl. Zásoby sušeného masa došly. Protože nebylo možné lovit, jedli muži fazole a suchary. Nepřítel čekal, až se Hadala pohne. Hadala čekal, až žblepti z Údolí napadnou nepřítele zezadu, ale to připadalo Černozubovi spíš jako zbožné přání. Třetího dne vyčkávání vyslal šarf Bram k texarskému veliteli posla s bílou vlajkou. Tento typ komunikace s nepřítelem se ke kardinálově vzteku zvýšil. Na Gleaverův rozkaz několik lidí z města na posla střílelo, ale na přesný zásah z pušky byl moc daleko.

Té noci se do tábora před východem měsíce vplížilo čtrnáct sarančatských bojovníků, zabili dvě hlídky a ukradli nebo odehnali většinu koní. Když vyšel kulatý měsíc, oddíl texarské jízdy, který se bezhlučně přiblížil k ležení v naprosté tmě, projel s jekem táborem. Zabíjeli šavlemi a pistolemi. Na oplátku bylo dobře vyzbrojenými vojáky zabito několik útočníků. Za rozbřesku pohřbili osmnáct těl, pět v texarských uniformách. Několik mužů bylo lehce zraněno. Aberlott přišel díky texarské šavli o pravé ucho.

„A tys vůbec nevylezl z pelechu, ty bastarde,“ řekl Nimmymu.

„Asi jsem to zaspal,“ zalhal Černozub.

Ztráta koní byla poslední kapkou v Hadalově poháru. Nařídil útok pěchoty na pozice Texarkanů, kteří se už stihli zakopat. Kardinál se chopil kříže a pospíchal, aby s ním hrdě kráčel v čele vojska. Rudá čapka a šerpa z něj dělaly dobře viditelný terč. Major Gleaver zastřelil tři muže, kteří odmítali vyrazit. Tři roty zelenáčů s bajonety nasazenými na báječných puškách pochodovaly kupředu, kryté občasnou palbou ze tří děl. Ulad, zuřivý jako vždy, je vedl za

kardinálem, ale stále se ohlížel, aby viděl, zda všichni jdou. Když se dostali na dostřel a někteří po nepřátelské palbě padli k zemi, zbělely tváře vojáků hrůzou. Nimmy měl napůl zavřené oči a modlil se k Panně. Žasl nad tím, že na ně z texarského týlu nestřílí artilerie.

Když se dostali do poloviny cesty k nepřátelským liniím, Černozub spatřil, že tam navršili val z hlíny a drnů. Imperiální jednotky do nich pálily z dobře krytých stanovišť a efekt byl zničující. Zhruba třetina mužů padla. Ulad dvakrát rozkázal zastavit a střílet, ale hlavy nepřátel pokaždé zmizely za valem.

„Dvojnásobná rychlost pochodu! Střílejte za běhu!“

Přesně vyjádřeno to bylo plýtvání střelivem, ale nutilo to nepřítele zůstat v krytu. Po pěti salvách museli zpomalit, aby mohli přebít. Většina mužů si s sebou vzala dva už naplněné bubínky, ale ač bylo rychlejší vyměnit celý zásobník než plnit jednotlivé komory, na výměnu bubínku museli úplně zastavit, jinak by ztratili úderník. A zastavit se znamenalo být zastřelen podvrženeckým důstojníkem.

„Podívejte! Ustupují. Zrychlete, zatraceně, utíkejte!“

Když muži z města zjistili, že texarské pušky z čelního valu zmizely, ač dál se ještě střílelo, jejich hrůza se změnila v šílenou radost.

„*Dítka papežova! Jsou tam mí lidé!*“ křičel dozadu Hadala. Mával přitom svým křížem směrem k úpatí kopců. „*Útočí na nás zezadu.*“

„To vysvětluje, proč teď nepadají dělové koule,“ pronesl Nimmy směrem k ovázanému Aberlottovu uchu. Přes palbu ho neslyšel, ale dodal: „Možná, že žbleptí kardinál není tak šílený, jak jsme si mysleli.“

Armáda Texarku nebyla vůbec poražena. Podporována guerillou z Údolí, která jí chránila týl, ustupovala před útokem ze západu, aby chránila své dělostřelectvo před útokem z východu. Ústup byl přesně vymezen. Když vojáci vylezli na první val, tři byli při jeho překonávání zastřeleni.

Gleaver rozkázal zastavit.

Druhý val byl zjevně bráněn. Ale útočníci mohli použít první nepřátelský val k vlastní ochraně. Zalehli, pozřeli své příděly jídla a usrkli z polních lahví. Nimmy vzhlédl a uviděl, jak se k němu

mělkým korytem plíží Gai-si. Neskrýval se před nepřítelem, ale před Hadalou a důstojníky.

„Je to pravda?“ zeptal se asijský bojovník poté, co se pečlivě rozhlédl kolem.

„Ano,“ odpověděl mu Nimmy, „pokud myslíš to, co jsi slyšel od Aberlotta.“

Gai-si zachmuřeně pokýval hlavou a odplížil se stejnou cestou pryč.

A teď se něco stane, pomyslel si Černozub, ale nestalo se to hned.

Slunce bylo na začátku srpna nemilosrdné, ale v půlce odpoledne se zvedl lehký západní vítr. Černozub si všiml, že neklidná Sarančata se znovu pohnula. Nomádi se přeskupili a rozdělili do tří skupin, které rozmístili severně, západně a jižně od vozů. Stále byli mimo dostřel, na pozadí kouře dobře viditelní, ale skupiny na severu a na jihu stály tak, že mohly napadnout jak Hanneganova křídla, tak kardinálova.

Vypadalo to, že oheň se pomalu přesouvá na východ. Vyznačil pravděpodobné hranice bitevního pole a vymezil možný postup nebo ústup nomádských skupin, které jej nejspíš založily.

Krátce poté, při útoku na druhý val, když se Nimmy pokoušel vystřelit nad hlavu muže proti sobě, ho trefil. Texarský voják ležel na zádech na písečné lavici, tváří k Černozubovi, tak, jak padl po zásahu kulkou. Žblept, žblept v texarské uniformě, se skvrnitou kůží jako měl Hadala, a chlupatýma ušima, které byly poměrně běžné. Civěl vzhůru proti kouřem rozpitému slunečnímu kotouči na bývalého mnicha. Měl zdvižené ruce k obličeji a od zápěstí je měl schlíple svěšené. Vypadal jako loudící štěně. Proč se vzdávat s prostřeleným břichem? Pevně zavřel víčka v naději, že ho Černozub střelí ještě jednou. Ale ten si netroufal plýtvat municí z lítosti, ani se zdržovat s přebíjením, protože ho Ulad velice podezíravě sledoval. Pokaždé, když cítil tohle napětí, se mu v mysli vybavil Wu-shinův obličej a slova.

„Život je kapka rosy a světlo blesku – takhle se na to musíš dívat, Nimmy.“

Černozub přitiskl na mužovo hrdlo špičku bajonetu a přeťal mu krční tepnu. Ostří blesku, kapka rudé rosy. Kapka se změnila v tryskající proud.

Poodstoupil a díval se kolem. Pálilo ho hrdlo a měl ho vyschlé. Bylo horko a vzduch byl plný kouře z hořící trávy.

„Každý člověk, každá bytost je svět. Jsou nesčetnými světy, příteli. Každý z té spousty světů obsahuje všechny další a zároveň sám prostupuje ostatní myriády vesmírů, neboť mezi světy nejsou hranice.“ Metafyzika z úst kata? Pro Sekeru bylo náboženstvím bojové umění. Chtěl si o tom popovídat s Gai-sim nebo Wuso-loem, ale ti byli pořád s kardinálem a důstojníky, a odrazovalo ho i to, jak se k němu Gai-si plížil příkopem.

Je to, jako bych si nějak probodl vlastní krk, pomyslel si, když pohlédl na tělo. Tak takhle cítí vraždu vrah. Svatá matko Boží, odpusť, ale moc toho necítím.

Zleva ho stále sledoval seržant Ulad a vrtěl hlavou. Musí si dát pozor, aby se nezachvěl a nezaváhal. Ulad Černozubovi nedůvěřoval kvůli jeho zbožnosti. Za Uladem viděl dva muže.

Na vrchol valu vyšplhal desátník Victros. Za ním se hrnula útočná skupina domobrany.

Písčinu před ohněm vcelku zbytečně chránil vysekaný a nakypřený pás země. Černozub vylezl na val a opatrně vykoukl za něj, ale hlídka utekla. Proč? Tohle bylo nejlepší místo, kde se mohli zastavit a bojovat, pokud ovšem nepovažovali valanskou palebnou sílu za zcela drtivou. Nebo spíš věděli, že daleko bezpečnější je to teď pro ně vpředu, a že guerillám žbleptů je nutno zabránit zmocnit se děl. Černozub se z vrcholu valu podíval zpátky k vozům. Co se stalo s muži, kteří je hlídali? V dálce viděl nomády, ale u vozů nebyli žádní vojáci. Vozy byly stejně bez tažných koní ztraceny.

Kdesi severně od nich se tráva rozhořela rychleji. Byli z boku ohně, jehož kouř halil předhůří na severovýchodě, ale teď byli téměř po větru a vítr se točil. Cítil kouř a viděl, jak se v dálce na severu bojovníci klidí ohni z cesty. Bude-li se vítr dál otáčet, ohrozí to vozy. Posunkem naznačil Uladovi, že nepřítel utekl. Překonali písčinu a pokračovali v opatrném postupu vpřed obrovským oceánem trav,

spočívajícím v přesunech od jednoho stínu vrhaného travnatým pahorkem k dalšímu.

Z hřbítku jižně od bitvy sledoval šarf Saranče boj o texarská děla. Texark měl právě potíže, což ho potěšilo. Démonické světlo doufal, že ovlivní výsledek bitvy tím, že bude čas od času hrozit oběma stranám přesouváním svých válečníků, ale aniž by je skutečně vystavil palbě. Momentálně bylo jeho jediným záměrem zabránit tomu, aby se vozů zmocnil kdokoliv jiný než on. I tak ale neměl Saranče velkou potřebu získat další munici. Hordy už vlastnily i hodně nových zbraní. Nebyl ani proti tomu, aby se zbraně daly žbleptům, pokud by to bylo možné. Teď se zdálo, že to možné bude. Texarské síly někdo zcela jasně vyčerpával útokem zezadu. Tento fakt ho překvapil stejně jako Texarkany.

Démonické světlo je varoval před Hadalovou výpravou, ale věřili mu jen natolik, že vyslali do oblasti, kde se měli lidé z města pokusit překročit hranice, dvě roty kavalerie, dvě roty lehké jízdy a několik děl. Eltüra překvapovalo, že mnoho členů texarských jednotek jsou žblepti, naverbovaní v údolí. Nečekali útok žbleptů z týlu a nepřišli příliš dobře vybaveni. Budou litovat, že ho nebrali dost vážně. To by mohlo vést k tomu, že mu příště budou víc věřit. Když k nim poslal vzkaz po muži s bílou vlajkou, zdvořile parlamentáře vznášejícího nárok na obsah vozů vyslechli. Řekl jim, že pokud tento nárok uznají, nebude důvod k nepřátelství. Varoval rovněž texarského velitele, že Saranča chtějí ukrást lidem z města koně. Ohledně vozů se velitel vyjádřil zdvořile, ale vyhýbavě, a usmál se plánu s koňmi. Za této situace Démonické světlo nechtěl zaútočit na své odvěké nepřátele, ledaže by to bylo kvůli munici.

Jeho potěšení z konfliktu, který před ním probíhal, nic nenarušilo, s výjimkou zprávy zvěda z jihovýchodního oddílu o tom, že se blíží skupina osiřelých. Zastavili se na vrcholku kopce pár minut jízdy od bojiště. Z Brůmova pohledu byli zatraceně dotěrní a taky chtěli zbraně. Věděl, že mnoho osiřelých z jižní části území Divokých psů vyzbrojil Dion a poslal je proti nepřátelům do Provincie, ale tihle psanci byli od oné bitvy daleko a pokud by měli šanci dostat do rukou nové zbraně, stříleli by na vlastní lidi stejně jako na

Texarkany, ale ještě pravděpodobnější bylo, že by je prodali Hanneganovi, který je získával pomalu.

Ačkoliv mu to na nějakou dobu pokazí výhled na boj, rozhodl se stáhnout oddíl ze severu, kde už bojovníky oheň začínal pálit do zadnic, pak obejít pozice městských a spojit své síly mezi vojáky a psanci. To bude pro ostatní velitele něco, co zaměstná jejich mysl. Oheň se stal sarančím spojencem, přesně jak jejich šarf předpokládal, když jeho založením naplňoval rodinné motto v praxi. Když projížděl mezi Valanskými a skupinou svých vlastních mužů, s uspokojením si povšiml, že koně, ukradení od vozů, jsou ukryti za hřebenem. Žádný z koní jeho válečníků nebyl tažný, takže ukořistění zvířat trávožroutů bylo pro jeho plány zásadní. Poslal vzkaz svému bratranci západně od vlastních pozic, aby nechal dost mužů na hlídání koní a aby se spojil s hlavním Eltürovým vojem.

Blížil se soumrak, když nepřítel obnovil palbu, a kardinál Hadala byl mezi prvními padlými. Elswitch Gleaver k němu přispěchal a ohledal zranění. Vypadalo to, že ránu našel na zádech. Otočil se a zahleděl se mezi vojáky. Tentokrát Černozub Gai-siho zvedat pistoli viděl. Střelil majora Gleavera do čela. Ve stejný okamžik se vzadu zvedl pronikavý jekot. Byl to Uladův hlas. Čepel Wuso-loova meče krvavě vylétla do vzduchu a znovu dopadla. Nižší důstojníci vztekle řvali.

Bratr Černozub svatý Jiří zahodil pušku, sebral zabitému důstojníkovi pistoli a běžel o život. Do země blízko jeho nohou se zavrtala kulka, ale nebyl si jist, která ze tří stran na něj střílela. Když běžel kolem ohbí poblíž místa, kde končil hřbítek kopce, všiml si širokého tunelu pod skálou, kde si cosi udělalo pelech. Byl přesně tak velký, aby tam vklouzl. Skočil dovnitř nohama napřed a upřímně se modlil, aby majitel nebyl doma. Chodba zahýbala dolů a byla o něco hlubší, než čekal. Zbrzdil svůj sestup a zjistil, že má tvář dvě stopy od sluncem zalitého vchodu. Mezi pásky svých sandálů ucítil u nohou vrtící se srst. Něco se mu malými ostrými tesáky zahryzlo do palce. Odkopl to. Další tlamičky mu žvýkaly pásky od sandálů. Můj bože, jsem v pumím doupěti a zemřu!

Dnešek se z pohledu umírání od jiných dní nijak neliší. I dnes pokračuje válka a já nejsem v tomto doupěti Danielem, ach svatý Leibowitzi. Nicméně je to jediný den, který mám. Minulý týden to byla bouře a mokré tělo bojovníka, zabitého bleskem. Rok předtím cyklon zahubil sedmnáct rolníků kmene Zajíců. Pak kobylky, kobylky a mrtví vyhublí na kost, co je našli zmrzlé minulou zimu. Jako každý jiný den, poznamenal, když se od skály nad jeho hlavou odrazila střela. Ohořelá hrudka olova mu spadla k pasu a on ji sebral, aby si ji v mdlém světle prohlédl. Střela nepocházela ze sarančatských ani valanských zbraní, byla to kule z muškety, vystřelená texarskou artilerií nebo psanci. Odvodil z toho základní pohyb nepřátel.

Šátral kolem nohama a odkopával koťata. Zuby měla jako jehličky. Co asi zdrželo jejich matku? Asi se bojí ohně. On se ho bál taky. „Tady se udusíme," řekl koťatům. Když si tak hýčkal svůj strach a sebelítost, které byly po nedávném usmrcení člověka silnější než obvykle, něco se přiblížilo a zakrylo světlo na konci tunelu. Připravil se na smrt.

ZdrávasMariamilostiplnáPánstebou…

„Hej! Kdo je tam dole?" Bylo to skalistsky, ale s asijským přízvukem. Nimmy vzhlédl a díval se do hlavně pušky.

„Nestřílej, jsem Černozub. Je bezpečné vylézt?"

„Bezpečno ještě není nikde," řekl Gai-si, „a požár je moc blízko. Podej mi ruku."

Nimmy setřásl hravé kotě z nohavice a vyškrábal se do kouřmého pozdněodpoledního světla. Rachot bitvy zeslábl, jen na východě texarské jednotky stále odrážely žblepty, kteří se pokoušeli zmocnit zbraní.

Bojovník a mnich vyšplhali na hřeben a tam zalehli, aby se mohli podívat na druhou stranu. Rozeznali těla Chuntara Hadaly a majora Gleavera. Oba je zabil Gai-si, který byl stejně jako Wu-shin připraven odpravit kohokoliv, kdo zradil jeho pána.

„Kde je Wuso-lo?"

„Ulad ho zastřelil, když mě viděl popravit nepřátele našeho pána."

„Ale viděl jsem…"

„Můj bratr žil dost dlouho na to, aby zabil svého vraha."

Nimmy pozoroval, jak bojovníci kmene Sarančat spěšně zapřahají do tří z vozů ukradené tažné koně, protože oheň se přibližoval. Obránci vozů byli rozptýleni při potyčce s jízdou. Valanská domobrana byla zničena smrtí, dezercemi a absencí velení. Z východu přijížděla na scénu texarská kavalerie, ale obezřetně, protože za hřbetem na jihu ležel hlavní voj Démonického světla a přímo ze severu postupoval ničivý požár. Půl míle od jejich úkrytu vyjel na hřeben texarský voják, aby sledoval pohyb Sarančat. Gai-si se převalil, zvedl pušku, zamířil téměř k nebi a vystřelil. Beznadějně vyhlížející výstřel dopadl dost blízko na to, aby vyplašil kavaleristova koně a zalarmoval Sarančata, kteří začali po zvědovi taky střílet. Zvěd se stáhl. Gai-si vstal a pohlédl k jihu. Eltürovi bojovníci se dívali. Zjevně na uniformy domobrany nestříleli.

„Podívej!“ řekl Gai-si a kamsi ukazoval. „Někdo zabil velkou kočku.“

Černozub si stoupl vedle něj a vydali se na průzkum. Zvíře leželo dvacet kroků západně od nich. Byla to samice.

„Pojď,“ řekl Gai-simu a vrátili se dolů po hřebeni k pumímu brlohu. Brzo vytáhli koťata, ale přijeli k nim tři nomádi s nataženými zbraněmi. Mluvili sarančatsky.

„Odhodte zbraně, občané! Vzdejte se.“

Vyhověli výzvě, ale Nimmy se usmál zdvořilému výrazu „občané“ a odpověděl stejným jazykem: „Kavaleristé jedou k vozům, víte. Rádi se vzdáme, ale zbraně budeme potřebovat, abychom se dostali zpátky domů.“

Jeden bojovník vyjel na vrchol kopce. Další sesedl a sebral zbraně. Když je vybíjel, oslovil Černozuba.

„Ty jsi muž, který přijel vyjednávat se šarfem. Říká, že jsi služebníkem nejvyššího křesťanského šamana. Je to tak?“

„Bývalo to tak.“

Bojovník mu vrátil vybitou pistoli, a pak podal Gai-simu prázdnou pušku.

„Ty jsi muž, který zabil kardinála a majora, že?“

Gai-si přikývl. První bojovník se vrátil seshora a řekl: „Měli bychom šarfu Eltürovi říct, že je čas zaútočit. Jedeme!“

Odcválali a ty dva nechali, ať za nimi jdou pěšky se zbraněmi bez nábojů. Jakmile se válečníci vrátili ke svým velitelům, hlavní skupina nomádů se rozdělila na dva oddíly. Jeden odjel ke konci hřebene, kde sesedl a vyšplhal nahoru pěšky. Zalehli tam jako ostřelovači. Ze skutečnosti, že na jih přes hřeben se táhl hustý kouř a že ostřelovači okamžitě nezahájili palbu, Nimmy vydedukoval, že postup kavalerie k vozům zadržel oheň. Kdykoliv vylezl na východní hřeben kavalerista – průzkumník, byl ihned zastřelen hlavním nomádským vojem. Texarský velitel chtěl patrně přejít hřeben, než se stočí k západu, ale Sarančata mu to znemožnila. Alespoň několik vozů odtáhli valanští tahouni ovládaní nomády na západ. Ostatní brzy podlehnou ohni, pokud dřív nepadnou do rukou Texarku.

Do západu slunce zachvátil zbytek vozů oheň. Některé vybuchly, hořely všechny. Ohořelá byla i těla zabitých, ale za soumraku ustal vítr a plameny se nedostaly přes kopec. Šarf Bråm shromáždil a nakrmil všechny přeživší vojáky domobrany, kteří se mu vzdali. Těch pár, kteří se vzdát odmítli, povětšinou podvrženecké důstojníky, co se báli pomsty valanských odvedenců, nechal zabít. Nařídil svým válečníkům, aby se k válečným zajatcům chovali ohleduplně, ale bojovníci Sarančat byli příliš plni hravé zlomyslnosti vůči farmářům na to, aby se farmáři cítili pohodlně. Dělili se s nimi o jídlo, ale obalili jim ho v písku. Jeden válečník půjčil Nimmymu kožený vak, do kterého se vešla všechna tři pumátka, a pak tvrdil, že mu ho mnich ukradl. Celkem jich bylo jen něco pod čtyřicet vyčerpaných zajatců, ale snad nějací další dezertéři zajetí unikli.

Když Démonické světlo uviděl mezi uprchlíky Nimmyho, povolal ho k sobě jako tlumočníka. Poté, co se obveselil koťaty, vrátil mnichovi pistoli a munici. Nimmy okamžitě požádal, aby mu dovolil dát zbraň Gai-simu. „Mám špatné oči na to, abych něco trefil. Omylem jsem zastřelil člověka, kterého jsem chtěl minout.“

Eltür poslal pro Gai-siho a po krátkém Černozubem zprostředkovaném rozhovoru ohledně jeho věrnosti Hnědáčkovi mu šarf vrátil zbraně. Poté se podíval na dýmem zahalenou oblohu.

„Manželka vašeho papeže přišla. Sestra Denní panny.“

Nad bitevním polem kroužil velký pták. V kouři a světle zapadajícího slunce kondor vypadal, že je jasně rudý. Slétali se i další ptáci. Vypadali tmaví a malí, ale asi jen letěli ve větší výšce.

„To znamená, že je po bitvě."

Nimmy a Gai-si tajuplně mlčeli.

„Zítra odjíždím ke stanům svého rodu," řekl Bråm. „Ranění můžou zůstat tady, dokud se neuzdraví. Zbytek vás odvedeme na západ, kde vás bude soudit *Qæsach dri Vørdar* Høngan Ösle Chür. Řekl bych, že poté vás odeskortují zpátky do Valany nebo, v tvém případě, Nyindene, ke Hnědáčkovi. Řekni to ostatním. Řekni, že musejí jít s námi, nebo padnou do rukou osiřelých. Pochytali jsme dost Hadalových koní, abyste mohli jet."

Démonické světlo vypadal docela přátelsky, tak se Nimmy odvážil zeptat: „Jste spokojen s dnešním výsledkem, šarfe Bråme?"

„Burregun nebude jíst těla Sarančat, neztratil jsem ani muže," řekl nomádský náčelník. „Ukořistili jsme pět vozů pušek a pistolí, než se k nim dostal oheň nebo osiřelí. Vozy se střelivem vybuchly. Texarští získali asi tak čtyři vozy zbraní, které ale prošly ohněm. Jsou zničené."

„Zničené jako zbraně možná, ale ne jako vzory k okopírování," pravil Nimmy.

„Myslíš? A jak dlouho to bude trvat?"

„Nevím. Nejspíš měsíce."

„Je ještě jedna věc, která mi dělá starosti, Nyindene," řekl Eltür. „Víš, že mezi Texarkany byla spousta žbleptů?"

Nimmy se zamračil. „Muž, kterého jsem zabil, byl žblept! Překvapilo mě to. Vypadá to, jako by císař naverboval zdatné žblepty z Údolí nebo je najal jako žoldnéře. Asi má málo lidí."

„Nebo poslal část svého vojska na východ k Velké řece, jak jsme doufali. V texarském velení byly podle mých poslů neshody. Nevíš proč?"

„Myslím, že ano. Kardinál Hadala očekával, že jednotky z Údolí napadnou zadní voj kavalerie. Když to udělaly, žbleptí kavaleristé nejspíš odmítli bojovat. To může být důvod jejich ústupu."

Eltür odfrkl. „Vy městští lidé jste dobré mrtvoly, ale špatní zabijáci. To musí být ten důvod. Tak, zítra musíme dojet k rodině

poslů a poslat dnešní zprávy Pánu hord a vašemu papežovi. Jestli chceš, můžeš Hnědáčkovi napsat sám, pokud mi řekneš, co jsi mu napsal.“

„Samozřejmě! Můžete si to přečíst.“

Démonické světlo se opovržlivě zasmál a odešel. Černozub zrudl. Zapomněl, že šarf číst neumí.

Černozub byl připraven na to, že bude psát na kravskou kůži inkoustem z krve a sazí, ale klan poslů, kam ho následujícího odpoledne Bråm zavedl, měl pro takové případy papír a pero, ač sami sotva dovedli číst. Psal ve spěchu, protože šarf se chtěl už rychle vrátit ke své rodině a kmeni.

> Je mi známo, že šarf Bråm Vám posílá ústní zprávu o bitvě, která zde byla vybojována, a k jeho slovům nebudu ničeho dodávat. Přestože většina zbraní byla ukořistěna sarančatskou válečnou výpravou, texarská kavalerie nalezla množství těch, co byly vystaveny ohni. Nejspíš jsou nepoužitelné ke střelbě, ale zbrojíři vládce se jejich studiem mohou hodně dozvědět.
>
> Stydím se, že jsem nebyl s Vámi v čase nebezpečí. Když jste odjel z Valany, pobýval jsem u předchozího papeže, a pak jsem padl do rukou Vašim zrádcům. Kardinál Sorely Nauwhat vyhledal azyl v Texarku. Kardinála Chuntara Hadalu popravil bratr Gai-si, když se dozvěděl o jeho zradě vůči Vaší Svatosti. V této zbytečné bitvě zemřelo mnoho obyvatel města. Mé tělo je nedotčeno, ale má duše je zraněna, neboť jsem zabil člověka.
>
> Šarf mě pozval, abych zůstal u jeho kmene u mých vzdálených příbuzných (ano, šarf je zná), dokud nedostanu ohledně svých dalších povinností a určení rozkazy od Vaší Svatosti, opata Olshuena nebo Sekretariátu. Šarf chce, abych se do té doby stal učitelem jeho synovců. Udělám to rád, ale bez knih a příslušných pomůcek to bude těžké.
>
> Znovu Vás žádám o odpuštění mé nedovolené nepřítomnosti v době, kdy jste mě potřeboval, a s vděčností

přijmu a vykonám jakékoliv pokání, které se Vaší Svatosti zlíbí mi uložit.

Váš nehodný služebník,
Nyinden (Černozub) sv. Jiří
A.O.L.

Koně používaní poslovskými klany byli rychlí a často střídaní. Koncem srpna měsíc zářil a dovoloval jet i v noci.

Přesto byl Nimmy ohromen rychlostí Hnědáčkovy odpovědi. Přišla za tři týdny a byla velmi prostá: „Ucti slavnost porážek a pak hned přijeď.“ Tak pravil Ámen II.

Jeho bratranci si z něj nemilosrdně utahovali, že se přidá ke čtrnáctiletým výrostkům, kteří měli při slavnosti projít rituálem přijetí mezi dospělé. Rituál se normálně prováděl během několika dní kolem posledního letního úplňku, před podzimní rovnodenností. „Pokud rituál podstoupíš, přestanou ti říkat Nimmy,“ sdělila mu prapravnučka jeho vlastní prapraprabáby.

„Díky, ale první, kdo mě oslovil Nimmy, byl Svatá zuřivost, Pán hord, a nemyslel to jako urážku. Nejsem válečník, nejsem nomád.“

Byla to tatáž slavnost, která byla loni, když se shodou náhod měla konat ve stejnou dobu jako pohřeb prastrýce Zlomené nohy, prohlášena za pohyblivý svátek. Farmáři v tentýž čas slavili dožínky, ale pro nomády to znamenalo začátek období, kdy se porážel starý dobytek a slabé kusy, které by nepřežily zimu. Ženy vyřazovaly koně nevhodné do války ani na chov a prodávaly je farmářům severně od řeky Mizérie nebo je nechaly zabít, naporcovat a opéct. Mnoho z poražených zvířat se proměnilo v zásobu sušeného masa na období hlubokého sněhu, kdy se dalo jen těžko dostat k divokým stádům.

Byl to čas tance, bubnů, přejídání, kouření kenebu, pití vína od farmářů, čas soubojů za svitu táborového ohně, a čas k uchvácení vládkyň divokých koní Prázdným nebem… Mladí muži se vkrádali do stanů svých lásek a Černozuba navštívila v noci pod rouškou tmy silueta ženy, která neodkryla své jméno, ale začala odkrývat jeho šaty. Dával pozor, aby ji ničím neurazil, a byla z toho žhavá a propocená noc.

Druhý den ráno se jedna ze sestřenic jménem Krásně tančí usmívala, kdykoliv zachytila jeho pohled. Byla baculatá jako prasátko, ale roztomilá a pohledná. Vzpomněl si na Ædreu a vyhýbal se jejímu pohledu, seč mohl. Zajistil si čest tím, že se v souboji postavil několika mladíkům, velkým jako on sám, a počínal si dost dobře na to, aby se vyhnul dalšímu škádlení, ale přesto ho častěji oslovovali Nimmy než Nyinden.

Den před Černozubovým odjezdem ze země předků mu sarančatský dvojitý agent Černé oči přinesl knihu, kterou získal výměnným obchodem od texarských vojáků. Černé oči obýval protější klec, když byl Černozub s Hnědáčkem uvězněn v císařské zoo, a stále ho obdivoval za údajný pokus o atentát na Filpea.

„Ta kniha mě stála sedm volků," řekl mnichovi. „Šarf si myslí, že by ti to mohlo pomoci ve výuce jeho synovců, protože vojáci tvrdili, že je to napsané naším vlastním jazykem. Nechápu, jak může mít kniha jazyk."

Nimmy se podíval na nomádský název a pocítil nával smutku a studu. *Kniha počátků: Svazek první*, od Vera Sarqua Boedulla. Texarský vydavatel odvedl při rozmnožování Černozubova všenomádského pravopisu, který obsahoval nové znaky, umožňující kterémukoliv nomádovi z kterékoliv hordy slyšet slova tak, jak se vyslovovala v jeho vlastním dialektu, dobrou práci. Na přední straně bylo oznamení, že překlad pochází z Leibowitzova opatství, ale samozřejmě tam nebyla ani zmínka o jménu překladatele. Černozub je do originálu nenapsal.

V mysli se mu vynořila tvář starého opata Jarada, a stejně jako dřív k němu promlouval Jaradův hlas, který říkal: „Dobrá, bratře svatý Jiří, teď se zamysli – zamysli se nad tisíci divokými mladými nomády, nebo ex-nomády, jako jsi byl ty sám. Nad svými příbuznými, nad svými přáteli. A teď chci vědět, co by mohlo asi tak být pro tebe větším naplněním než to, že předáš svým lidem něco z náboženství, civilizace a kultury, které jsi sám pro sebe nalezl tady, v opatství svatého. Leibowitze?"

„Proč pláčeš, Nyindene?" zeptal se ho Černé oči. „Je to pro nomády špatná kniha?"

KAPITOLA 25

> Přijde-li cizí mnich ze vzdáleného kraje a chce zůstat v klášteře jako host a je-li spokojen s místními zvyklostmi, jak je najde, a neuvádí svými přílišnými nároky klášter ve zmatek, nýbrž se prostě spokojí s tím, co najde, ať je přijat, na jak dlouho chce.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 61

Během dvou měsíců, které matka Iridia Silentia strávila u dvora papeže Ámena II. v Novém Jeruzalémě, donesl papeži jeden z jeho informátorů zprávu o tom, že tato kněžna církve a nevěsta Kristova navštěvuje Ædreu rodu Střepova ve vězení pravidelně třikrát týdně. Papež se do prověřování oněch návštěv příliš nehrnul, neboť kdokoliv by se o to začal zajímat, došel by stejně k závěru, že tam matka Iridia buď provozuje svoji duchovní terapii nebo že dívku vyučuje poslední verzi katechismu, jak jej přepsal a prosazoval papež Ámen I. – verzi, kterou již několik východních biskupů prohlásilo za kacířskou. Dívčině věžniteli bylo brzy jasné, že si dívka přeje vstoupit do náboženské komunity matky Iridie. Nezpůsobilo to žádný rozruch, jen Hnědáček znervózněl. Vězni se v žaláři často obracejí k víře.

Starosta Dion byl jakožto hlavní velitel povstaleckých sil v Provincii většinu času pryč. Slojona zajímalo náboženství pouze jako nástroj k ovládání lidí. Když Ædrea složila v sobotu 12. srpna svůj prostý řádový slib řeholnice řádu Naší Paní v poušti, navštívila matka Iridia papeže a stěžovala si, že světská vláda Nového Jeruzaléma drží jednu z jejích sester ve vězení. Hnědáček se usmál a poslal pro Slojona.

„Vězníte sestru Clare z Assisi na základě neurčitých obvinění," řekl Ámen II. „Monsignore, musím vám říkat, že nad členy náboženských řádů nemáte žádnou pravomoc?"

„Sestru Clare z Assisi ani neznám, Svatý Otče!"

„Znáte ji jako Střepovu Ædreu,“ opáčil Hnědáček. „Stala se řádovou sestrou minulý týden na svátek svaté Clare, takže ji matka Iridia pojmenovala Clare, což bude její řeholní jméno.“

Slojon vyštěkl:

„Její provinění *nejsou* neurčitá. Porušila zákon tím, že opustila komunitu bez povolení starostova úřadu. A je podezřelá ze špionáže.“

„Vím jistě, že pokud se týká špionáže proti zdejším zájmům, je zcela nevinná,“ zavrčel Hnědáček. „Pokud jde o druhou část vaší stížnosti na ni, církev učí poslušnosti vůči legitimním vládám, jako je vaše. Jestli uzná, že porušila zákon v době, kdy byl účinný, slibuji vám, že ji za tento čin příslušně potrestám já sám. Musím nicméně poznamenat, že zákon, který porušila, už neuplatňujete. To spadá do sféry vašich zájmů. Sestra Clare je náš zájem. Okamžitě ji předejte církevnímu soudu. Dobře znáte sankce, které si uzurpováním pravomocí církve přivodíte. Můj předchůdce blahé paměti exkomunikoval samotného texarského císaře za to, že věznil mě a mého tajemníka.“

„Tak v tom je ten vtip! Na mě ale tohle neplatí.“ Slojon se obrátil a téměř nezdvořile opustil audienční síň.

Hnědáček okamžitě napsal koncept dopisu všem duchovním po celých Sajamintech, v němž nařizoval odepřít starostovu synovi tělo Páně, dokud neuposlechne příkazu propustit sestru Ædreu svatou Clare do vazby kurie.

Papež věděl, že Slojon takovému trestu nebude přikládat žádnou váhu, až na ponížení způsobené veřejným vyvěšením textu dopisu v každém kostele v horách.

Slojon přesto neustoupil, dokud se za týden nevrátil jeho otec z boje. Dion se s papežem radil. Nejprve probírali válku v Provincii, která se zastavila na 98. poledníku. Pak diskutovali o Ædree. Ať v nitru věřil Dion v cokoliv, navenek byl katolík. Po poradě předal sestru Clare do péče matky Iridie Silentie, O.D.D., která se stala její obhájkyní. Sankce proti starostovu synovi byly odvolány. Papež proti očekávání povolil, aby Slojon pomáhal učiteli kardinálovi Abraha Linkonovi jako vyšetřovatel a žalobce.

Výsledek byl nevyhnutelný a jediným bodem sporu se stal trest, k němuž by měla být jeptiška svrchovaným pontifikem odsouzena.

Hnědáček si povšiml, že krása bosé sestry stojící před ním mateřstvím nikterak neutrpěla, ani nebyla zcela zahalena hrubým hábitem. Byla nádherná, mírně se na něj usmívala a měla pozorné a nebojácné oči. To bylo špatné. Vzbuzovalo to dojem, že se jedná o nějakou konspiraci. Zapůsobilo to. Slojon už předtím věděl, že ho napálili, ale – zaregistroval ten mírný úsměv.

A tak Ámen II. pronesl s jistou mírou strohosti: „Sestro Ædreo svatá Clare z Assisi, setrváte trvale v moci kardinálky Silentie. Za činy spáchané proti zákonům Nového Jeruzaléma, legitimní světské vlády, vás odsuzujeme k tomu, abyste překročila Odvážnou řeku a strávila tam ve vyhnanství zbytek života nebo dobu, než bude váš trest Svatým stolcem zmírněn. Překročíte-li řeku znovu z jihu na sever, budete tím okamžikem exkomunikována.“

Ædrea se stále usmívala. Trest, který jí byl uložen, se nelišil od závazků, které jí vyplývaly z řeholního slibu. Pomalu přešla dopředu a poklekla, aby políbila prsten svého soudce.

„Kde je Černozub?“ zašeptala. Hnědáček potlačil smích nad její smělostí a zašeptal v odpověď: „Nemám nejmenší tušení.“

Tak se stalo, že paní kardinálka se sestrou Ædreou svatou Clare a třemi jeptiškami, které byly jejími konklavistkami ve Valaně, měla odjet z Nového Jeruzaléma. Byl jim přidělen vůz a čtyři vojáci na koních jako eskorta, kteří je měli doprovodit až k Odvážné řece. Na poslední chvíli matka Iridia znovu navštívila papeže a sladce se zeptala, zda by dovolil zastavit cestou za účelem odpočinku v Leibowitzově opatství, kterážto zajížďka by prodloužila putování jen o několik dní.

Hnědáček na ni zůstal překvapeně zírat. Kardinálka Silentia byla skoro stejně stará jako on, stále stroze krásná a oplývala osobním šarmem, pokud ne důstojností, ale teď viděl, že sama podlehla kouzlu Ædrey.

„Chce vědět, jestli se Černozub vrátil do opatství,“ povzdechl si pontifik.

„To mě napadlo, Svatý Otče. Ale tamní hostinský dům je postačující a bezpečný. Bratři a moje sestry se uvidí pouze v kostele, pokud vůbec.“

„No dobrá, ale pokud o ni přijdete, budeme mít oba problémy,“ řekl jí. Jeho svolení vycházelo z víry, že Černozub ani opat Olshuen se již nikdy nebudou chtít setkat. „Nicméně vyřiďte bratru svatému Jiří, potkáte-li ho někde, že ho chci mít okamžitě zde.“

Iridia poklekla a vzdálila se. To bylo tři týdny předtím, než byl papeži doručen Nimmyho dopis z bitevního pole na východních pláních. Hnědáčka dopis rozčílil a řekl poslovi: „Vzkaž mu, ať se zúčastní slavností porážky dobytčat a pak ať sem přikluše.“

Jakmile to vyslovil, měl papež Ámen II. krátkou vizi Černozuba v šoku poté, co se dozvěděl o náhlém Ædreině obrácení na víru a o trestu, který jí uložil papež. V šoku a možná rozzuřeného. Rozhodl se, že se s ním bezprostředně po jeho příjezdu nesetká. Ať se to dozví od Qum-doa, Jing-ju-wana, Wu-shina a těch dvou orientálních tajemníků, které zdědil po kardinálu Ri. Pochopili jeho motivy a potřeby. Bratr svatý Jiří nakonec svůj vztek zvládne pomocí víry a pak bude pro papeže bezpečné se s ním setkat.

Přiblížil se závěr září, ale Černozub se stále ve srubovém Vatikánu papeže Ámena II. neobjevoval. Jeho Svatost dopil zbytek brandy, dal si nohy na stůl, zvrátil se dozadu a usmál se na svého starého bodyguarda. Soukromou Hnědáčkovu pracovnu v Papežském paláci se stěnami z klád a hliněnou podlahou osvětlovala jediná svíčka, ale velkým jižním oknem svítil neobyčejně jasný úplněk. Všechno v jeho světle jakoby zářilo, včetně tváří papeže a bojovníka.

„Sekero, víš, co je zítra za den?“

„Úterý dvacátého devátého, Svatosti.“

„Je svátek svatého Michala, vůdce nebeských hord.“

„Myslel jsem, že se říká ‘vůdce nebeských hostitelů‘.“

„Ne, ne! Všichni andělé jsou nomádi a jsou jich hordy.“

„A co z toho, Svatosti?“

„Sekero, katedrála svatého Michaela, anděla boje, je v Hanneganově městě a patří Urionu Benefezovi. Zítřek je pro něj dnem okázalosti a velkých mší. A já bych měl sloužit stejnou mši

v tichosti. Evangelium pro ten den sestává z prvních deseti veršů Matouše třináct a na první pohled s archandělem Michaelem nesouvisí. Ježíš v něm k sobě povolá malé dítě a řekne mu, že se všichni musíme opět stát dětmi, než budeme moci vstoupit do nebe. Není to zvláštní?“

„Ne, dětem přináší andělův meč život.“ Hnědáček se odmlčel. Věděl, co tím Sekera myslel, ale řekl to podivným způsobem.

„Starý Žid mi jednou řekl, že tenhle náš anděl boje je obráncem synagogy, stejně jako ho my považujeme za obránce církve. A samozřejmě jejích dětí. To myslím vysvětluje výběr verše. Ale víš o tom, že parta starých nomádek mě oženila s Burregun, Kondorem boje?“

„Určitě jste se o tom několikrát zmiňoval, Svatosti. Doufám, že je to šťastné manželství.“

„Ach ano, je, je! Myslím, že vyhráváme válku.“ Papež si nalil další sklenku brandy. „Ale cítím se divně, když se teď modlím k Michaelovi. Doufám, že mi velitel andělských vojsk odpustí. Byl to vynucený sňatek. Musím se omluvit za to, že jsem si představoval Benefezova anděla boje, jak stojí proti mé nadpřirozené ptačí manželce?“

„Ne.“

„Ach, ty máš názor! Byla to řečnická otázka, Sekero, ale proč jsi řekl ‚Ne‘?“

„Protože anděl a kondor jsou jedno.“

„Kéž bys řekl, že jsou na téže straně. Ty se nikdy nestaneš křesťanem, Wu-shine, že? A přesto máš občas šokující přehled. Pověz mi zase někdy o Popravčím.“

„Zase? Nepamatuji si, kdy jsem vám o něm vyprávěl poprvé, Svatosti.“

„Ne, jen jsem zaslechl část toho, co jsi jednou říkal Černozubovi. Kdo je Popravčí?“

„Milosrdný.“ Velké písmeno na začátku bylo slyšitelné.

Hnědáček na něj v měsíčním světle zíral a přemýšlel.

Wu-shin dodal: „Staré přísloví mého národa praví: Meč, co zabíjí, je stejný meč, který dává život.“

„Dej si ještě sklenku téhle skvělé horské brandy. Ale komu kdy dal meč život?“

Sekera odmítl pálenku. „Kdykoliv se bojuje, meč jednomu člověku přinese smrt a druhému život. A život jeho rodině, sluhům a pánu.“

„Ano, tvůj meč mi myslím jednou či dvakrát život dal. Přesto je to přísloví nepříliš hlubokomyslné. Některé věci, co říkáš, přivádějí mnoho lidí k myšlence, že si pleteš boha a ďábla, Wu-shine.“

„Doufám, že Vaše Svatost k nim nepatří.“

„Ne, ale co k takovému obvinění řekneš?“

„Popírám to. Jak bych si je mohl plést? Vím přece, že nejsou dva.“

Hnědáček se zasmál. „Sekero, nedával ti někdy papež Ámen Drozdík lekce paradoxů?“

„Ne, ale několikrát se mnou laskavě hovořil. Říkáte, že se nikdy nestanu křesťanem. Říká to i předák Jing. Ale když jsem mohl být žákem svatého Drozdíka, mohl bych se stát i křesťanem.“

„Právě jsi ho kanonizoval. To je moje práce. Ty jsi ateista?“

„Ach ne, ctím všechny bohy.“

„Kolik jich patří k těm *všem*?“

„Nespočet. A *jediný*.“

„Jak nesmyslné!“

„Svatosti, počítejte nahlas do jedné.“

„Jedna.“

„Ukažte tu *jedna*.“

Hnědáček se nervózně ošil. Nakonec si klepl prstem o spánek.

Wu-shin se tiše zasmál. „Špatně. Příliš dlouho jste o tom přemýšlel. A nepočítal jste *do* jedné. Počítal jste od jedné dál, ale přestal jste. *Jedna* je nespočetná.“

Papež změnil téma hovoru. Nebyl mystikem, ale zdálo se, že mystiky přitahuje. Drozdík, Černozub a Wu-shin – všichni jimi trochu byli a každý byl úplně jiný. Fascinovalo ho to, ale nerozuměl tomu.

V Hanneganově městě k sobě císař v polovině září svolal své generály a zářil nadšením nad ukořistěnými zbraněmi. Oheň

neznemožnil jejich zkoumání, pouze jejich použití. Pažby a podpažbí shořely, některé zásobníky vybuchly a některé z hlavní se ohnuly žárem a tím, jak vybuchly soudky se střelným prachem. Filpeo je láskyplně převracel v rukou a byl černý od sazí. Podle zbrojířů bude možné začít tyhle zbraně ze západního pobřeží kopírovat hned, jak budou mít vhodné nástroje, vyrobí ten správný druh ocele, najdou měď na výrobu bronzu na nábojnice – pokud vojsko do té doby vydrží.

Mezitím byl už admirál e'Fondolai, Caprios Loupežník, vybaven několika tucty opakovaček. Již brzy společně s Esittem Loytem (tím, kterému kavaleristé přezdívali Dřevěný nos) zahájí nájezdy ze severního břehu řeky Mizérie. Texarské jednotky ve vlčích kůžích, maskované za osiřelé, nadělají mezi nomádskými ženami a koňmi dost velkou spoušť na to, aby odlákaly levé křídlo vzdoropapežovy křížové výpravy.

„Admirál?" protestoval rozhořčeně generál Goldæm. „Myslel jsem, že Kapřík byl jmenován polním maršálem."

„Pro tentokrát admirál," odvětil Filpeo. „Admirál je pirát v uniformě. A pirát neuvažuje v intencích války o území. Jeho metody boje se výborně hodí do oceánu trávy, kterým je země nomádů."

Na císařově straně byly strach i čas. Proti sobě stojící armády papeže a císaře, církve a státu, byly zakopány na proti sobě ležících březích řeky Washita, a pro Filpea bylo snazší zásobovat své vojáky než pro Ámena II. ty jeho. Hnědáček navíc spoléhal na síly, které neovládal.

„Vzdoropapež si myslí, že požívá neutuchající věrnosti hordy Divokých psů, ale já si tím jist nejsem," řekl Filpeo svým generálům. „Říká se, že šarf Voleplaš líže falešnému papeži boty, ale Høngan Ösle Chür vypadá, že se povznesl nad svou loajalitu vůči Divokým psům, aby se stal jakýmsi řekněme šarfem šarfů všech Tří hord. Dokonce i šarf Démonické světlo svého pána uznává a víme, jak mu skočil do náručí Zajíc a povstal proti nám. Není pochyb o tom, že Eltür je naším nepřítelem stejně jako jeho bratr Hultor, ale je obezřetný, je chytrý, je rozumný. A na rozdíl od Hultora není křesťan. Dalo by se s ním vyjednávat."

„Nejsem si jist, že máte na mysli přesně to, co říkáte, Sire,“ řekl Otec-plukovník Pottscar. „Mluvíte tak, jako by křesťanství vyžadovalo podřízení se falešnému papeži.“

„Ne, Pottíku. Znamená to, že nekřtěný šarf Eltür se nestará o vnitřní spory církve. A tak může jednat svobodně.“

O několik dní později zářil Filpeo Harq jako měsíček nad hnojem a tančil ve svém soukromém apartmá dupáka, protože se u něj objevil strýc Urion s tím, že kardinál Sorely Nauwhat zběhl ze služeb falešného papeže. Přestal ale poskakovat v momentě, kdy si uvědomil, že tohle se měl dozvědět dřív než strýc.

„Proč mi velitel, který přijímal jeho kapitulaci, nic nehlásil?“ dožadoval se.

„Dohodl se se Sorelym ještě ve Valaně a já jsem přesvědčil pohraniční stráž, aby to respektovala. Věděl jsem předem, že se blíží, protože souhlasil s přechodem řeky jen v případě, že mu má arcidiecéze poskytne azyl.“

„Bastardi! Rozvracíte mi vlastní armádu. Budou padat hlavy. A kdo mu jako má udělit ten azyl, já?“ vyštěkl Filpeo.

„Jistě. A nemyslím si, že připravíš o hlavu mě nebo plukovníka Pottscara.“

„Zatraceně! Ale proč? Kardinál je přede mnou v naprostém bezpečí. Pozvu ho na státní večeři.“

„Toho se právě obává. A ty mu sice zaručíš, že mu nikdo neublíží, ale neochráníš ho před vyslýcháním.“

„A co chce skrývat?“

„Všechno. Je tady, aby se s tím maniakem ze západních hor rozešel, ne aby ho zradil. Nepomůže ani jedné straně. Je neutrální, ale jen pod mou ochranou.“

Imperátor se nervózně zatahal za ušní lalůček a chvíli přecházel po místnosti.

„Budiž!“ řekl nakonec. „Až tohle všechno skončí a budete volit skutečného papeže, koho vyberete? Kdo je lepší než kardinál, který zůstal zásadový, ale neutrální?“ Otočil se, aby se podíval arcibiskupovi do tváře, a hned se zasmál. „Strýčku Urione, tebe

obviňují z příliš mnoha zlozvyků na to, aby ses stal příštím papežem. Jsem si jist, že ta obvinění jsou lživá, ale –“ pokrčil rameny.

„Ano,“ řekl Benefez. „Domnívám se, že Sorely přemýšlel o Hoydokových klepech.“

„Starej se o něj dobře, strýčku, i když máš obavy ohledně jeho ctižádosti. A dovol mi navštívit jej ve tvém paláci. Pozvi nás oba k sobě na večeři.“

„Ne, pokud s tím on nebude souhlasit. Bude-li, pozvu tě. Ne-li, nedostaneš ani vysvětlení.“

Pozvánku na večeři v arcidiecézním paláci Filpeovi doručili už za tři dny. Císař nedočkavě přijal a vřele uvítal disidenta Nauwhata v Hanneganově městě. Ale začal se ho vyptávat, jakmile se jeho strýc krátce omluvil poté, co mu něco přišel pošeptat poddiákon Torrildo.

„Hnědáček je na území Říše podmíněně odsouzen k smrti,“ řekl Oregonci, jen co byl Benefez z doslechu. „Už jeho samotné zvolení byl ze strany valanské církve akt války vůči Texarku. Pokud ho chytíme, půjde pod gilotinu. Neměl by vám vyčítat, že jste se k němu obrátil zády.“

„Ne, Sire. Ale označujete jeho volbu aktem války ze strany valanského duchovenstva a já jsem ho pomáhal volit. Nemyslel jsem – nemysleli jsme to jako vyhlášení války, to vás ujišťuji.“

„Říkáte, že ho volilo valanské duchovenstvo? Ne Svaté kolegium?“

„Sire, v exilu je valanské duchovenstvo duchovenstvem Říma. Svaté kolegium je duchovenstvem Říma jen proto, že každý jeho člen spravuje římský nebo valanský kostel. Ale v nouzových situacích volí duchovenstvo římské diecéze svého vlastního biskupa. Kolegium je z hlediska církevní historie pozdější.“

„Ach, přemýšlel jsem, jak jste ospravedlnili to takzvané konkláve!“

„Věřím tomu, že bylo právoplatné. Ale následně Hnědáček kurii opustil. Můžete tuhle válku považovat za jen jeho válku, přestože ji *vyhlásili* a skutečně vedou jiní. Byl jsem ve Valaně a nikdo se se mnou neporadil, než Hnědáček svolal křížovou výpravu. Nejsem si jist ani tím, že je jeho válka spravedlivá, natož svatá.“

„Ale já vím, že před volbou se uskutečnila schůzka válečné rady, které jste se zúčastnil. A jak to, že jste se přidal k pokusu Chuntara Hadaly dostat zbraně do Údolí?“

„Pouze jsem ho doprovázel přes Planiny, Sire. Opustil jsem ho ještě před začátkem bojů.“

„Ano, dobrá, tak mi řekněte tohle. Jak je to dlouho, co Hnědáček začal v Sajamintových horách hromadit výzbroj?“

„Kardinál Benefez vám neřekl, že na otázky ohledně vojenských záležitostí nebudu odpovídat? Nejsem špión.“

Arcibiskup Benefez se vracel ke stolu, zaslechl poslední výměnu a začal synovci spílat, že porušil svůj slib netrápit kardinála z Oregonie.

I tak odcházel císař té noci šťastný. Zběhnutí kardinála Sorelyho Nauwhata, který byl nyní hostem v paláci jeho strýce, přidalo Filpeovi na úctyhodnosti. I když Nauwhat odmítal nechat se vyslýchat a dával otevřeně najevo, že se považuje za rovného svému hostiteli, byl imperátor potěšen vyhlídkou na vytvoření dobrých vztahů s Oregonci. Byl to zvláštní tah jezdcem na šachovnici kontinentu – dvě pole západně a jedno severně. Oregonie měla blízko k tomu, co si císař domýšlel, že je zdrojem Hnědáčkových zbraní ze západního pobřeží. Ten chlap tam měl půdu a pobíral z ní výnosy. Filpeo věnuje po svém vítězství oregonskému vládci co nejdříve dary, ať už tím vládcem bude kdokoliv.

Zatímco Hadala připravoval svou výpravu z Valany, na východě využil v době před sklizní král Tenesí toho, že měl vládce v Provincii potíže se Sarančaty a s Hnědáčkovou armádou. Zaútočil na loutkový stát Texarku Timberlen, ležící na východním břehu Velké řeky. Filpeo Harq vyslal přes Velkou řeku pravidelné vojsko, aby vytlačilo Tenesí zpátky za hranice svého vypáleného a zplundrovaného spojence. Ale Tenesí na ně čekalo. Stáhli se do neprostupných hor, které se texarský generál rozhodl prostoupit.

Hnědáček se dozvěděl o těchto jednotkách, které vytvořily regiment lstivých horských bojovníků, a vyslal k nim kurýra, aby vyjádřil přání, že by Tenesí mohlo několika nezbytnými ozbrojenými střety podpořit prodloužení pobytu texarských kavaleristů na

východě až do jara. Kurýr zprávu nesl v podobě šifry vytetované v klíně a byl tak tlustý, že i kdyby se předklonil, bez zrcadla by si tam neviděl. A stejně neměl k šiíře klíč. Hnědáček se o něj neobával, zdálo se, že mučit posla by nemělo smysl. Agenti z Imperiální rozvědky ho přesto chytili a mučili ho, dokud nezjistili, že tetování je vzkaz pro Tenesí, a pak ještě trošku, aby se dozvěděli, že šifru nezná. Lidé z I.R. se rozhodli, že posla nezabijí, ale přikurtovali ho k operačnímu stolu a zprávu z něj stáhli. Poté ho propustili, ale kvůli bolesti mezi nohama nemohl chodit. Kůži nasolili, vysušili na prkně a poslali do Hanneganova města ke zkoumání. Stahovací nůž, který použili, nebyl sterilizovaný, a tak papežův tlustý posel zemřel na otravu krve.

Když se Hnědáček o osudu posla dozvěděl, mohl jen uvalit další církevní sankce na již exkomunikovaného a zatraceného Filpea Harqa Hannegana a jeho strýce, apoštola platonického přátelství a dalších odchylek od pravověrnosti.

Wu-shin dělal, co mohl, aby svého pána utěšil. „Myslím si, že Tenesí stejně udělá, co jste chtěl."

„Tak mé poselství obětovalo posla zbytečně?"

Wu-shin mlčel, vědom si toho, že i kdyby jeho pán sdílel válečníkovu netečnost k životu a smrti, nikdy by si to nepřipustil.

„O kolik muselo být jednodušší vést válku s komunikačními prostředky *Magny Civitas*! Naši generálové dostávají naše rozkazy; pokud je vůbec dostanou, celé týdny poté, co jsme je vydali, a tou dobou je situace obvykle už jiná!"

„Ano Svatosti, a to je důvod, proč podle zvyků mého lidu je generál na bitevním poli povinen považovat rozkazy svého císaře pouze za otcovskou radu, ledaže bojuje velice blízko císařského dvora. Co se týká *Magny Civitas*, bratr svatý Jiří mi říkal, že si velitelé v té době hořce stěžovali, protože rozkazy od vládců přicházely tak často a bylo jich takové množství, že politici často válku prohráli. Jen se podívejte na *Magnu Civitas!*"

„Neměl jsem tedy zkoušet Tenesí sdělit, co mají udělat?"

Wu-shin zase mlčel a Hnědáček se usmál: „Sekero, kdyby bylo po mém, byl bys velitelem operace v Provincii místo magistra Diona."

„Nemám touhu velet armádě, Svatosti."

Než Černozub dopajdal s bolavým palcem a ve společnosti Aberlotta a žbleptího pumátka s jedním uchem modrým a poloplešatou lebkou do zasněžených hor, byl listopad. Když ho na papežské silnici opustil doprovod Divokých psů, psanci ho okradli o koně, a pak ho Aberlott (který se nejdřív vrátil do Valany a pak vyrazil na jih po papežské cestě v naději, že uvidí zase Jæsisovu sestru) našel sténajícího a napůl v bezvědomí, s vyhladovělým kotětem, sajícím mu krvavý palec u nohy. Když došli k vojenskému kontrolnímu stanovišti u Klenutého žlebu, Černozubovo jméno měla hlídka na seznamu přijatelných osob, ale Aberlottovo ne.

„Byl tady se mnou loni, oba jsme vyslanci Sekretariátu ve Valaně."

„Na seznamu žádný Aberlott není. A nemyslím si, že je jedním z nás."

„Ani já nejsem."

Strážný se na mnicha divně podíval: „Ne? Přísahal bych…"

Aberlott propukl v smích. „Ty jsi podvrženec, Nimmy. Víme to od doby, co Ædrea řekla Anale, že jím jsi."

Černozub prskl a strážnému řekl: „Zaručím se za toho idiota."

Strážný zavolal důstojníka. Černozub se musel podepsat na záruční listinu jako Aberlottův opatrovník.

„Jestli poruší jakýkoliv zákon, budeš potrestán ty."

„Jaká je to pro mne báječná příležitost!" pronesl Aberlott. „Když budu zlobit, ty dostaneš výprask!"

„A tebe zastřelíme," odsekl důstojník.

Ale jakmile přijeli do nového a dočasného svatého města, ocitli se ve zdvořilém zajetí Wu-shina, Kum-doa a předáka Jinga, a Nimmy je musel podruhé zpravit o smrti kamaráda, který sloužil stejnému pánovi. Zajímali se o to, proč se stále nevrátil Gai-si.

„Myslím si, že si ho šarf Démonické světlo bude chvilku vydržovat jako učitele mladých bojovníků Zajíců. Po mně chtěl, abych je tam zůstal učit číst. No, kdy můžu vidět Jeho Svatost?"

Shledal, že se dívá na Aberlotta a na tři – *ajajaj* – žluté tváře bez výrazu.

KAPITOLA 26

> Příliš často se stává, že ustanovení převora vyvolává v klášterech pohoršlivé spory. Někteří jsou totiž nadmuti zlým druhem pýchy, považují se za druhé opaty a osobují si neomezenou moc.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 65

Když Černozubovi říkali, co se stalo Ædree, byli připraveni ho krotit a zadržet třeba i silou tak dlouho, dokud si nevyslechne příběh celý, včetně slibu jejich pána zmírnit Ædrein trest, jakmile bude papež moci odjet z Nového Jeruzaléma. Nimmy však poslouchal mlčky, trochu plakal, a nakonec se zeptal: „A co Gai-si? Vrátil se už?“

„Nic jsme neslyšeli,“ řekl mu Sekera.

Nimmy se dožadoval audience u papeže, ale Sekera ho přesvědčil, že na to není ta pravá chvíle. Čekali na bojovníkův návrat dalších pět dní. Pak Černozub řekl předáku Jingovi: „Pojď se mnou do Klenutého žlebu.“

„Proč?“

„Protože já už nejsem papežův sluha. Stejně tak jím přestal být Gai-si, když začal poslouchat Hadalu a Nauwhata. Strážci mi na mé otázky neodpoví. S tebou by mluvit mohli.“

Jing souhlasil. Brzy ráno opustili město a před západem slunce již byli zpět v jim určených pokojích pro služebnictvo. Černozub Jingovi dovolil, aby špatnou zprávu řekl Wu-shinovi. „Gai-si přijel do Klenutého žlebu pár dní po Černozubovi a Aberlottovi. Tamní stráže ho zajaly, obvinily z vraždy a odeskortovaly ho přímo horskými průsmyky. Vzaly ho před Slojonův soud na hlavním náměstí. Tam byl obžalován a strčen za mříže. Slojon šel hned za papežem a o všem ho informoval. Setkali se beze svědků.“

„Vzpomínám si na to setkání!“ řekl Wu-shin. „Nevěděl jsem, o co šlo.“

„Samozřejmě,“ řekl Qum-do. „Tys tam byl taky,“ obrátil se k Jingovi.

„Tak co, proč to nevypadá, že ty by ses zlobil, Sekero?“ zeptal se Černozub.

„Na koho?“

„Na Svatého Otce přece! Kvůli tomu, že schválil uvěznění Gai-siho.“

Ta otázka byla tak nemyslitelná, tak neuctivá vůči jejich pánovi, že se po Černozubovi všichni zle podívali.

„Dobrá, falešní přátelé, já se jdu papeže na Gai-siho zeptat!“ řekl Černozub.

„Nejdeš,“ řekl Wu-shin a položil mu ruku na paži. „Jeho Svatost není připravena –“

Poté, co ho nazval falešným přítelem, mu bez toho, že by ho Wu-shin vyprovokoval, dal Černozub ještě pohlavek. Bylo to tak nečekané, že Sekera úder nevykryl. Nimmy se stáhl do obranné pozice.

„Musel bys mě zabít, abys mě zastavil, a to by se tvému pánovi nelíbilo.“

„Ale nemáš dovnitř vtrhnout bez –“

„Tohle ti nepřísluší říkat. Jdu za papežem. Pojďte se mnou, jestli chcete. Všichni.“ Pohlédl na Riovy bojovníky. Qum-do a předák Jing stáli ve střehu s rukou na meči. Oba by Gai-siho nechali jeho osudu, kdyby se na něj jejich pán byť jen zamračil. Stejně tak Sekera.

Nimmy se k nim obrátil zády a vyšel z domu. Slyšel, jak za ním jdou. Již se zotavil z výprasku, který dostal od psanců, a zase měl rád hlínu pod nohama. Navštívil své předky, byť to bylo nakrátko. Když byl s nimi, spatřil jako v zrcadle cosi sám v sobě. Po jakékoliv půdě teď kráčel jako po vlastní. Navíc uviděl pontifikovu nomádskou manželku, rudou jako západ slunce, letící vysoko nad krajinou posetou těly. Gai-si byl jen začátek toho, kvůli čemu chtěl jít k papeži. Černozub si matně uvědomoval, že porušuje slib poslušnosti, ale tentokrát tak činil bez skrupulí. Ve své mysli měl Ædreu jako vidinu, k níž ale neměl co říct.

Vchod do audienční síně zablokoval člen papežské Gardy, ozbrojený halapartnou. Černozub dupl gardistovi patou na nohu,

zmocnil se halapartny a vrazil mu její tupý konec do žaludku, aby se dostal přes dveře. Jeho orientální společníci sledovali boj bez komentáře. Jakmile vešel Černozub dovnitř, byl zadržen kardinálem Linkonem a kardinálem penitenciářem. Sekera vstoupil do místnosti, aby jim pomohl, ale Hnědáček zavolal od trůnu: „Pusťte ho dovnitř. Pusťte je všechny dovnitř.“

Černozub došel ke stupínku a padl před svým pontifikem na kolena. Papež se sklonil, aby jej zvedl, ale mnich se vyhnul jeho rukám a vztyčil se. Hnědáček na něj hleděl s lehkým údivem.

„Je to tak důležité, frá Jiří? Diskutovali jsme s bratry kardinály o politice. Co se týče Ædrey –“

„Tohle se netýká Ædrey. Koho vidíte stát vedle svých bratří kardinálů?“

„Proč? Vidím nešťastného mnicha a tři své osobní strážce.“

„A proč ne čtyři své osobní strážce, Svatý Otče?“

„Ach. Nevěděl jsem, že jste si byli s Gai-sim blízcí. Je to nemilá záležitost.“

„Nebyli jsme si vůbec blízcí. A vaše zrada je horší než jen nemilá.“

Hnědáček se zamračil, jako by tak zcela nevěřil svým uším.

„Vidím, že je možné, aby papež páchal zlo.“

V odpověď na tuto urážku jejich pána tasili strážci meče.

Nimmy se otočil k papeži zády a tvář obrátil ke svým společníkům.

„Jestliže si váš pán přeje mou smrt, zbabělci, proč váháte? Udeřte!“

Okamžitě se otočil zpět k Hnědáčkovi. „Nevidíte, co jste způsobil? Právě teď, přímo před vámi, jsou připraveni udělat to, co udělal Gai-si. S tím rozdílem, že Gai-si si myslel, že činí správnou věc, a oni vědí, že by jednali špatně. A Vaše Svatost přijímá tento druh loajality s klidným svědomím?“

Hnědáček se díval na svého bývalého nomádského tajemníka zjevně fascinován. Černozub slyšel zasunutí meče do pochvy. „To byl předák Jing,“ pomyslel si. Wu-shin by ho zabil bez papežova kývnutí, kdyby si myslel, že by tím nejlépe posloužil papežovým zájmům.

„Černozube, vždy ses učil rychle, ale tohle je zcela nová role, že?“

„Svatý Otče, jako katolík musím věřit, že co učiníte na zemi, je učiněno rovněž v nebi, a musím věřit, že když mluvíte o víře a morálce, Duch Svatý vás ochraňuje před tím, abyste mluvil chybně.“

„Musíš věřit, ale věříš?“

„Mám otázku. Je vyhlášení války potvrzením víry a morálky? Je jím vůbec někdy? I kdybyste ji nazval svatou válkou? Otec Suarez učil, a rozpracovával tím učení svatého Augustina, že válka za účelem konvertování pohanů nikdy nemůže být spravedlivá. Může být válka proti kacířským křesťanům svatá, když válka proti pohanům je nespravedlivá?“

„Válka není vedena ani proti pohanům, ani proti kacířským křesťanům. Je vedena proti tyranovi, který si uzurpuje moc apoštolů a utlačuje celý svět.“

„Ale zabíjeni jsou pohané a křesťané, zatímco tyran stále žije a apoštol je stále u moci.“

Chvíli se zdálo, že Hnědáček tiše kleje, ale potom se vzpamatoval. „Napsal jsi mi, žes zabil v bitvě člověka, Nimmy. Je to to, co tě teď trápí?“

Černozub přikývl a pomalu promluvil: „Ten muž v texarské uniformě byl jedním z vašich dětí, Svatosti, žblept z Údolí. Chtěl jsem ho minout. Ale špatně jsem mířil a střelil jsem ho do břicha. Žádal mě pak o kulku do hlavy, ale místo toho jsem mu podřízl hrdlo, protože seržant se díval. Ano, myslím si, že to je to, co mě trápí, Svatý Otče. Eltür Bram by mě přijal mezi válečníky pouhým zasvěcením bez zkoušky bojem, neboť jsem již zabil. Říkal, že by mě pak přestali oslovovat ‘Nimmy‘ a smát se mi kvůli tomu. Nezáleží mi na jméně nebo na posmívání. Nikdy nechci znovu zabít. Ale nechci, aby byl Gai-si potrestán. Považoval Hadalu za člověka, který přestal plnit vaše příkazy. Nemohl jeho ani Gleavera uvěznit, tak udělal, co pokládal za nezbytné.“

„Neměl ode mě oprávnění.“

„Přijal jste ho jako bojovníka. Opravdu mu odpíráte právo, o kterém předpokládal, že mu náleží?“

Papež Ámen se zamračil a poslal všechny kromě Černozuba a jednoho gardisty ven. Gardista, který zůstal, a který po odchodu ostatních zavřel dveře, byl ten s naraženým břichem.

„Pokračuj, dokonči, co musíš říct."

Černozub se rozhlédl, aby se ujistil, že kardinál Linkono je pryč. „Zaprvé, Gai-si je členem náboženského řádu, a -"

„Aha," přerušil ho Hnědáček, „nárokoval jsem svou pravomoc v případě Ædrey, tak proč ne v případě Gai-siho? Protože žádný papež dosud neuznal řád, k němuž se Riovi muži hlásí, proto. Dříve či později jsem jej chtěl uznat, ale nemohu to udělat jen proto, abych osvobodil Gai-siho. Je to příliš průhledné. Ale pokračuj, máš-li ještě co říct."

„Nemohu, Vaše Svatosti, hovořit k náměstku Krista na zemi tak otevřeně, jako jsem hovořil ke svému bývalému zaměstnavateli, tajemníkovi pro mimořádné církevní záležitosti. Neznám Kristova náměstka."

„Zdá se mi, že mluvíš dostatečně volně. Nicméně řekněme, že si sundám zucchetto a prohlásím, že Kristův náměstek si vzal den volna. Jsem pouze Elia Hnědáček – nemanželský syn lesbické nomádky a texarského násilníka. Nuže, Nyindene, nomáde – farmářský synku, někdy mnichu, někdy milenče, řekni, co máš na srdci. Možná tě nechám odvést, ale ne do žaláře."

„Pak propusťte Gai-siho z vězení."

„Já jsem ho neuvěznil, uvěznil ho kardinál Linkono."

„Bez vašeho svolení?"

„Nerozumíš zdejší situaci, Černozube. Jsme ve městě hosty. Neříkám, že zajatci – dokud se nepokusím vrátit do Valany a nezjistím, jestli mě nechají odejít. Kardinál Linkono mě informoval o zatčení Gai-siho. Chuntar Hadala byl pro tyhle lidi biskupem, protože byl biskupem v Údolí, odkud přišli. Slojon a všichni zde vědí, že jsem poslal muže, aby Hadalu zatkli, a –"

„Ach. Takže když ho Gai-si zabil, mysleli si, že jste popravu nařídil vy."

„Ještě ne, ale určitě mě z toho začnou podezírat, když teď zařídím Gai-siho propuštění. Zabil biskupa a prince církve. Kardinál Hadala zde byl velmi populární."

„Byl jsem tam, když se to stalo, Svatý Otče. Celou dobu střílel Gleaver a jeho důstojníci ty z nás, kteří váhali nebo se drželi zpátky. Z tohoto pohledu střílel Gai-si v sebeobraně a na obranu nás všech. Ale nejdřív se ke mně pod palbou připlížil. Zeptal se, zda je pravda, že kardinál Hadala vzdoroval vašim rozkazům a že vás zradil. Potvrdil jsem mu to. Věděl jsem, co by mohl udělat, když mu to řeknu, a doufal jsem, že to udělá. Já jsem ten, kdo odsoudil kardinála k smrti. Nechte je, ať mě uvězní také, Svatý Otče."

„Uvidím, co budu moci udělat," řekl Hnědáček temně, pokynul gardistovi a něco mu tiše přikázal. Gardista s naraženým břichem popadl Černozuba za ruku, odvedl ho přímo do žaláře a strčil ho do Gai-siho cely. Gai-si Černozuba objal. Během objetí gardista prostrčil tupý konec halapartny skrz mříže a silně jím udeřil Černozuba do ledvin.

„Brzo se vrátím," řekl se sladkým úsměvem na rtech.

Gai-si nebyl v žaláři sám. Byli tam uvězněni také dva muži, kteří tvrdili, že jsou političtí uprchlíci z Říše, hledající azyl v Novém Jeruzalému. Měli zůstat pod zámkem, dokud jejich tvrzení nebudou náležitě prověřena. Jedním z nich byl thon Urik Yordin, S.I., ignacián, který byl rovněž profesorem historie na světské univerzitě v Texarku a kterého Hnědáček podezíral z najmutí oněch banditů, co se pokusili jeho a Černozuba zabít na Velikonoce před minulým konkláve. Jak asi musí být zoufalý, když přišel hledat útočiště sem! Jednou se na Černozuba podíval, ale nepoznal ho.

Tím druhým byl Torrildo.

„Černozube, proboha! Nedovedeš si představit, co mi ta bestie Benefez udělal!"

Nimmy se posadil na Gai-siho postel a začal se ho vyptávat. Pokoušel se přitom nevnímat Torrildovu zpověď o tom, jakých těžkých hříchů z oblasti intimna se na jeho osobě dopouštěl arcibiskup texarský.

Podle Gai-siho byli ti dva opravdu uprchlíci, ale prchající ne před strašlivým císařem, ale před zuřícím arcibiskupem, kterému náhle ukázali, že se nikdy nemůže stát papežem, ani kdyby jeho synovec porazil všechny své nepřátele. Yordin udělal tu chybu, že na univerzitě otevřeně řekl, že Benefez je nyní non papabilis. A Torrildo

osobně byl částí arcibiskupova problému, který zaručoval, že nikdy neoblékne tiáru. Oběma uprchlíkům poté, co zaslechl z vrcholku hory hřmění, poradil jejich vlastní zpovědník, aby svá pokání vykonali v nějaké zemi daleko od vlivu Říše a diecézního biskupa. Takže teď seděli v novojeruzalémském vězení a doufali, že budou mít nějakou cenu pro papeže, který je může osvobodit. Černozub to považoval za zajímavou ironii, ale rozhodl se, že se o jejich osud nebude starat.

Po chvíli se objevil gardista a společně se vrátili do trůnního sálu. Černozub se Wu-shina šeptem zeptal, jestli věděl o Yordinovi a Torrildovi, ale Sekera si ho nevšímal.

„Je Gai-si nemocný?“ chtěl vědět Hnědáček. „Zacházejí s ním špatně nebo mu dávají špatné jídlo?“

„Je nemocen v srdci. To, že je uvězněn, je špatné zacházení. A jídlo je také špatné.“

„Kdyby ses neschovával s Ámenem Drozdíkem, když vyhodili do povětří Palác, nic z toho by se nestalo,“ řekl mu Hnědáček. „Přišel bys se mnou sem. Teď se vztekáš, jako by snad to, žes bojoval nebo žes zabil někoho v boji, byl můj záměr.“

„Neschovával jsem se s papežem.“

„Jen jste se modlili?“

„Ne tak zcela. Povídali jsme si. Jednou z věcí, o nichž jsme mluvili, byla válka. Zmínil jsem tradiční význam výrazů ‘církev válčící na zemi‘, ‚církev trpící v očistci‘ a ‚církev triumfující v nebi‘. Ale papež mi řekl, že v nebi žádná církev triumfující není, přestože prý již takový blábol slyšel. Zeptal jsem se ho, proč to řekl, když je to navíc v rozporu se všemi staršími, a odpověděl mi, že to řekl Jan. Ve dvacáté první kapitole Apokalypsy. ‚A neviděl jsem tam žádný chrám‘. Řekl mi, že v přítomnosti boha je církev zbytečnou berlou. Říkám vám jen to, Svatý Otče, že když církev válčící na zemi neplodí členy církve triumfující na nebesích, pak její válka není…“

„Přestaň. Skláním se přede všemi slovy mého předchůdce, ale ne před tvým vysvětlením. Zvláště ne ve vztahu k válce.“

Nimmy s hloupým pocitem zmlkl.

„To, žes náhodně zastřelil toho muže, nebyla vražda. Nepotřebuješ kvůli tomu rozhřešení – ale můžu tě vyzpovídat, jestli chceš.“ Papež se chvíli díval Černozubovi do tváře a začal se mračit. „Myslím, že kdybych ti rozhřešení dal, *nepřijal* bys je ode mě!“

„Již jste mi udělil naprostou shovívavost a vstupenku do ráje v *Scitote Tyrannum*, Svatý Otče. Co více bych mohl žádat?“

Hnědáček po tomto sarkasmu zrudl, ale Černozub zůstal stát s rukama široce roztaženýma, jako by se chystal přijímat dary. Ve skutečnosti stál ztuhlý zděšením nad svými slovy.

„Vypadni odtud!“ vybuchl Hnědáček. „Běž navštívit svého patrona svatého v převorství. Tohle nechci poslouchat.“

„Můžete mě nyní omluvit?“ Zase hloupost!

„Ano. Jdi.“

Černozub pohlédl na papežovu ruku. Hnědáček nepozvedl svůj prsten, a Černozub se k němu nesklonil. Rychle poklekl a dal se na ústup. Té zimy již Hnědáčka neviděl.

Usadil se v převorství svatého Leibowitze v Topolech, kde mu převor Zpívající tur svatá Marta určil, že bude za stravu a ubytování pracovat. Nepožadovali po něm, aby pomáhal při církevních obřadech, ale ani mu to nezakázali. A tak přispěl svým hlasem ve sboru, zapisoval diktáty a psal pro převora dopisy, myl nádobí a střídal se s ostatními jako kuchař. Bratři k němu zde byli milejší než v opatství, přestože se jednalo o tytéž mnichy.. Všechny je znal z kláštera v poušti. Všichni byli odborníci. Bratr Jonan, který Černozuba každé ráno budíval k laudám, byl matematik. Bratr Elwen, který byl Torrildovým milencem a z kláštera utekl, se jako kajícník vrátil a zdokonalil se ve svých dřívějších studiích – v mechanice a strojírenství. Starý bratr Tudlen, kterého Černozub téměř neznal, protože byl spoustu let mimo opatství, byl námořním architektem, astronomem a navigátorem. Jeho přítomnost na tomto místě, tak vzdáleném od oceánu, se zdála být poněkud nepatřičnou, ale Hnědáček byl stejně jako Filpeo ambiciózní. Tudlen postavil v původním zálivu Tampa škuner, který byl pravděpodobně majetkem řádu. Tady v horách, kde byl čistý a řídký vzduch, brousil zrcadlo pro teleskop. Ostatní byli specialisty na církevní dějiny, na

historii politiky a vojenství, a na *Magnu Civitas* a její katastrofický konec, zejména na Boedullovy práce na toto téma.

Přesvědčit starostu Diona, aby povolil otevření leibowitziánského převorství v Novém Jeruzalému, nebyla maličkost. Zpívající tur papeže velebil jako zdatného přesvědčovače a jako následovníka jejich svatého patrona. „Jeho Svatost Diona přemluvil, že budeme mít význam pro vzdělávání zdejší komunity. Ale dosud nás žádná škola nepovolala. Všechny je řídí Linkono. Tihle podvrženci nechtějí, aby jejich superděti vychovávali mniši. Jsou tu dvě vrstvy náboženství. Navenek jsou katolíci, uvnitř Noví adventisté. Chtějí spasit svět. Typický tím byl Hadala."

„Povídal mi o nich starý Žid Benjamin," řekl Černozub, „ale pořád mumlal ‚To ještě není on, to ještě není on', ale nevím, co tím myslel."

Zpívající tur se usmíval, jako by to on věděl, ale nic neřekl.

Vyzpovídal se otci převorovi „Bů", jak někdy bratři Zpívajícího tura nazývali. Pro ně pro oba to jako pro děti farmářských ex-nomádů byl zvláštní zážitek.

„Přijali tě do nomádského kultu válečníků, můj synu?" zeptal se Otec svatá Marta, když se Černozub přiznal k zabití člověka v boji.

„Ne, otče. Lidé kmene Sarančat ke mně přistupovali s laskavostí, s jakou by přistupovali k chlapci, který ještě neprošel zkouškou. Neměl jsem v úmyslu toho muže zabít."

„Samozřejmě, že ne, ale hrdlo jsi mu podříznout chtěl, nebo ne?"

„Myslel jsem si, že mě o to prosí. Pořád si to myslím."

Zpívající tur, který sám sebe někdy rád považoval za nomáda, poznamenal, že církev neschvaluje napomáhání při sebevraždě, ale že on by nejspíš udělal totéž. Tak jako tak to ale byl čin, vyžadující pokání.

Nimmy mezi výčet svých mnoha hříchů nezahrnul neposlušnost. Zpívající tur mu ji nepřipomněl. Bylo mu dáno rozhřešení a pokání bylo mírné – pomodlit se pětkrát tajemství růžence a začít zpívat místo večeře.

Jedné chladné noci se Černozub s Turem vraceli sněhem domů ze zpívání kompletáře v sousedním kostele, který sdíleli s místním pastorem a jeho ovečkami. Byla to noční modlitba církve, týkající se

spánku a bdění, života a smrti, hřešení a přijímání milosti. Ale nebyla to žádná uspávanka a Černozub se po ní cítil osaměle.

„Mohu vám říct něco, o čem si myslím, že byste chtěl slyšet, Otče."

„Řekni mi to," odpověděl Zpívající tur.

„Vzpomínáte si, jak jsme utekli a chtěli se připojit k Sarančatům? Nakrmili nás, nechali nás dva dny odpočinout, a pak nás vyhnali z tábora biči do sněhu. Byl jste také tak rozhořčený jako já?"

„Ty biče uzlovaté! Poslouchej, pořád nevím, čím jsme je urazili. Dřív jsem si myslel, že ty nebo Střízlík jste si něco dovolovali k dívkám. Bylo to proto, že naši rodiče farmařili? Ano, byl jsem rozhořčený. Nomádi kmene Sarančat mě zneklidňují doteď."

„Kdybychom se jim postavili, mohli jsme mít šanci.. Místo toho jsme ale jen sklopili uši a utekli. Jedna ze sarančích wíjasú si myslí, že si vzpomíná na tři toulavé sirotky zhruba z té doby, kdy jsme navštívili jejich stany. Vysvětlila mi, proč nám nenabídli nic než jídlo, vodu a dva noclehy."

„To, že je krutost vysvětlena, ji neospravedlňuje."

„Nejspíš ne. Ale pokusím se co nejvěrněji zopakovat, co mi řekla. ‚Kdo by chtěl adoptovat dospívajícího hocha?' řekla, ‚ať už byl vychováván jakkoliv. Wíjasú stráví čtyři nebo pět let tím, že ho krmí, šatí a učí ho rozumět koním. A co z toho má? Neobratnou a línou práci. Je nadržený a pere se. Vytváří problémy s ostatními rodinami. Možná ho načapá, jak chodí s jednou z jejích vlastních dcer, ale podle pravidel se nemůžou vzít. Nebo ještě hůř, uteče, aby si vzal dceru konkurenční chovatelky koní! Rodina, která truchlí nad ztrátou syna, by udělala lépe, kdyby adoptovala mládě pumy než dalšího chlapce.'"

Zpívající tur se zasmál: „Věděla o tvém kotěti?"

„Měl jsem Libradu s sebou, když jsem ji navštívil. Ona sama adoptovala osiřelou pubertální dívku. Ale u nomádů zůstává dospělá dívka s matkou. Chlapec vyroste a když se ožení, opustí ji i celou její rodinu. Chlapci bez matky jsou tam vítáni stejně jako lepra, ledaže umějí bojovat a mohou vstoupit do klanu válečníků."

„Biče uzlovaté," přežvykoval si Tur.

„Je to víc jak dvacet let, Otče. Letos sám šarf chtěl, abych zůstal a učil jeho synovce. V mém věku by mě adoptoval.“

„No, jsem rád, žes mi řekl, proč byli krutí. Dobročinnost je zřídkakdy vhodná, někdy je naprosto nepraktická.“ Zpívající tur se na chvilku zamyslel. „Šarfova babička si nejspíš myslela, že tvůj slib čistoty by všechny její dcery ochránil,“ dodal.

Černozub se otočil a zčervenal. „Máte zapomenout vše, co jsem vám při zpovědi řekl!“ stěžoval si, když vstupovali do dormitáře.

V malém převorství se střídali ve vaření a domácích pracích všichni. Když Sekera Černozubovi řekl, že papež chce jeho recept na posilující guláš, jak na něj přišla řada, vyžádal si Černozub od Otce Bůa svolení připravit toto jídlo pro všechny bratry, kteří potřebovali povolení k tomu, aby mohli jíst maso. Když bylo povolení uděleno, nakoupil Černozub od místního řezníka suroviny, připravil hostinu, a kvart z ní poslal do papežského paláce. Nedostal žádnou odpověď, což považoval za známku papežovy nemilosti. Librada s chutí zkonzumovala zbytky. Hned první den v převorství chytila myš, čímž si zajistila byt a stravu.

„Proč jsi ji pojmenoval Librada? Co to znamená?“ zeptal se Tur.

„Je to španělsky a znamená to ‚osvobodit‘. ‚Svobodná‘. To přesně bude dřív, než moc vyroste a jednoho z nás sežere.“

Zima ’45-‘46 byla nejmírnější, jakou si kdo pamatoval. Většina z hordy Divokých psů přehnala dobytek na jih jako obvykle. Hanneganovi agenti mezi psanci – mladíci bez matek – pozorovali jejich migraci, ale neviděli nic mimořádného, co by měli hlásit. Až do března, kdy se všichni bojovníci hordy spojili do jedné armády pod velením samotného pána Høngana s Voleplašem jako jeho zástupcem. Několik dní jeli rychle na východ a pak na jih k řece. Než se Filpeo Harq dozvěděl o jejich pohybu, nomádi přebrodili Nady Ann a zaútočili zezadu na texarské jednotky, zakopané podél východního břehu řeky Washita. S sebou přivedli tři cvičitele psů z kmene Sarančat a téměř stovku psů, kteří zabíjeli každého pěšáka, který neměl stejný pach jako nomádi. Nejméně šest Voleplašových bojovníků bylo pokousáno, protože neměli obvyklé sarančí aroma.

Při světle velikonočního úplňku psi rvali hrdla texarských vojáků v zákopech spolu s hrdly některých jejich váhavých spojenců z kmene Zajíců, kteří jedli příliš mnoho cibule na to, aby voněli přátelsky. Útok psů v noci na Bílou sobotu umožnil silám Önmu Kuna překročit Washitu, aniž by musely čelit palbě, až k opevněním s bajonety. Při východu slunce na Velikonoční neděli psovodi opět získali kontrolu nad drancujícími psy a nomádi bitvu vyhráli bez dalších obětí z kmene Zajíců. Dobře odpočinutí muži starosty Diona překročili řeku, aby na hřbetech svých koní nesli válku dál na východ.

Poté, co se síly rozdělily, se Høngan Ösle Chür za úsvitu setkal s Önmu Kunem uprostřed bitevního pole a dál jel s vojskem Zajíců, aniž by se však ujal velení. Vzdoroval tak svým šamanům. Zajíci příliš pašeráka Önmua neuznávali. Jejich respekt k Pánu hord byl o to silnější, že nepocházel z jejich kmene. Sami sebou opovrhovali, neboť byli poraženým národem.

Otec Stojí-na-hadovi, který nedávno přijel, v poledne 25. března celebroval mši u příležitosti Vzkříšení. Po mnoha letech vyšly Velikonoce poprvé takhle brzy. Před zraky všech válečníků a všech ostatních příslušníků kmene Zajíců ze širokého okolí podal Stojí-na-hadovi tělo Páně jak Høngan Oslemu, tak šarfům Voleplaši Xonovi a Önmu Kunovi. Tak bylo společně oslaveno vítězství nomádů nad tyranií i vítězství Krista nad smrtí. Starý Stojí-na-hadovi si nepamatoval, že by se lidé na Velikonoce někdy tolik radovali.

Svatá zuřivost strávil téměř týden budováním úcty Zajíců k jejich vlastnímu šarfovi. Všude ho doprovázel, naslouchal jeho proslovům k rebelujícím bojovníkům a skupinám civilistů a poté jeho slova upevnil několika málo vlastními, což vyvolávalo u davů bouřlivé ovace.

Měli přibližně sedm set nezraněných zajatců, které válečníci Zajíců začali mrzačit, dokud to Svatá zuřivost nezarazil. Od tohoto nomádského zvyku bylo upuštěno krátce po rozmachu Texarku a uplatňoval se pouze vůči špehům a záškodníkům, nicméně Zajíci chtěli tento zvyk uctít, protože se od Önmua dozvěděli, co udělal Høngan Esittu Loytovi.

Hanneganovy oddíly se přesouvaly na západ, aby se zapojily do boje proti vzbouřeným Zajícům, a tak jim Önmuova armáda pochodovala vstříc, aby se s nimi střetla spolu s lehkou jízdou starosty Diona. Høngan a Voleplaš zničili nepřátelské síly v bezprostředním okolí, čímž vlili Zajícům do žil nové bojové nadšení. Pak z oblasti stáhli jezdce Divokých psů, překročili s nimi řeku Washitu a jeli dál na západ, aby se dostali přes Nady Ann v místech, kde jejich pohyb nemohli sledovat texarští zvědové.

Hned jak se bojovníci spojili se zbytkem hordy Divokých psů v jejich zimovišti, vyslal Høngan Ösle posly se zprávou o průběhu bojů k šarfu Bråmovi a papeži Ámenovi.

Pak svolal Otce Ombroze spolu se starším kultu Medvědího ducha a svou vlastní matku wíjasú. Řekl jim, aby se okamžitě připravili na cestu, protože ho budou doprovázet do Nového Jeruzaléma a ke dvoru Ámena II.

Pán hord s doprovodem dorazil do Nového Jeruzaléma koncem dubna. Papež i starosta (Dion byl právě na krátké návštěvě doma) ho přivítali se všemi poctami. Ve městě tou dobou již pobýval generálmajor Quigler Durod, zplnomocněnec krále Tenesí. Durod ovládal nomádský dialekt (jazyk Zajíců, protože v mládí sloužil jako texarský žoldnéř v Provincii) a rychle se s Hønganem Öslem spřátelil. Kromě Duroda dorazili rovněž zbrojíři ze západního pobřeží, kteří přinesli vzorky nejnovějších modelů svých střelných zbraní.

Přestože Høngan Ösle jakožto *Qœsach dri Vørdar* mluvil za všechny tři hordy, vyjádřil Hnědáček politování nad tím, že se na válečnou poradu nemohli dostavit také šarfové Bråm a Önmu Kun. O tři dny později přijel z Klenutého žlebu saranči vyslanec, aby se postavil papeži.

Saranči posel nebyl křesťan. Stál vzdorovitě před Ámenem II. a šesti členy kurie, aby vyslovil požadavky svého šarfa. „Jestli mi nevydáte Nyindena a šermíře Gai-siho, Sarančata nebudou bojovat proti vašim nepřátelům, ale proti vám!“

„Tvému šarfovi nejspíš někdo lhal,“ řekl papež. „Nyinden je v převorství s ostatními mnichy. Pokud s tebou bude chtít odejít, nic mu v tom nebrání.“

„A žlutý bojovník? Kde je?“

„V městském žaláři. Já jsem ho však neuvěznil. Jediná osoba v této místnosti, která je oprávněna mluvit do záležitostí města, je kardinál Linkono, který zde vyrostl. Vaše Eminence, mohl byste prosím?“ kývl na muže malého vzrůstu s bílým plnovousem, který vypadal jako trpaslík s červenou čapkou na hlavě. Pak řekl poslovi:

„Myslím si, že tvůj šarf by chtěl, aby se jeho vzkaz dostal k tomu pravému člověku. Já nejsem ten pravý. Jeho Eminence Abraha také ne, ale může tě k tomu pravému dovést.“

„Ty snad nejsi ten nejmocnější na tomto odporném místě? Nejsi snad papež Rudovous, pán křesťanské hordy?“ otázal se nomád.

„Nejsem tím pánem, jakého máš na mysli. Můj úřad považuj za úřad nejvyššího kněze.“

Linkono dokulhal vedle nomáda, pohlédl mu do tváře a promluvil. Na tak malého člověka měl překvapivě hluboký hlas. Hovořil nomádsky se silným přízvukem, ale srozumitelně.

„Mladý muži, proč je toto ‘odporné místo‘?“ Hnědáček sám vysvětlil: „Nomádi říkají, že z hor sestupují zlí duchové. Zvláště v Old Zarkii. Usazují se v lůnech žen. Tím si nomádi vysvětlují to, že žena někdy porodí postižené dítě.“

„Aha. Nu, mladý muži, našeho papeže můžeš přirovnat k vašemu nejstaršímu šamanovi Medvědího kultu. On ani tvůj šarf nejsou povinni se navzájem poslouchat. Šarfem je zde starosta Dion, nicméně právě odjel zpět do války. Zastupuje ho jeho syn. My, kteří jsme v této místnosti, jsme církev, což je něco jako rada Medvědího kultu. Nemůžeme pro tebe, můj synovče, nic udělat. Pouze se modlit.“

Linkono byl dost chytrý na to, aby nomáda neoslovil „můj synu“, ale tomuto nomádovi se nelíbilo ani „můj synovče“.

„Můj *jediný* strýc je Démonické světlo, šedivý zakrslíku. Jmenuji se Modrý blesk a jsem *nejstarší* syn jeho nejstarší sestry. Oba jsme byli svědky Hadalových zločinů.“

„Určitě máš na mysli zločin proti kardinálu Hadalovi!“

„Mám na mysli Hadalovy zločiny, za které byl popraven.“

Trpaslíkovi spadla čelist. „Zločiny podle jakého práva? Podle nomádského práva?“

„Podle Smlouvy Posvátné klisny. Porušil ji tím, že do naší země přitáhl s vojskem. Hadala porušil zákon a urazil našeho šarfa. Na jeho rozkaz jeho důstojníci zabíjeli jeho vlastní vojáky. Kdyby ho Nyinden a žlutý bojovník nezabili, udělal by to můj strýc.“

„Takhle jsem o tom dřív neuvažoval,“ řekl Hnědáček. „Víš, Abro, on má vlastně pravdu. Hadala jasně porušil Smlouvu.“

„Svatý Otče, nevěřím tomu, co slyším!“

Modrý blesk chytil malého kardinála za ramena a zatřásl jím. „Můžu přinést válku nebo mír, malý muži. Má slova jsou slovy mého strýce. Nejspíš vás nemůžeme zasáhnout válkou až zde, ve vašich zlých horách, ale můžeme se spojit s nepřáteli vašich vojáků, bojujících na jihu od Nady Ann. Zaveď mě za oním mužem, který vězní oběti místo zločinců.“

Linkono kulhal k východu, co nejrychleji mohl, se statným nomádem v patách. Když odešli, obrátil se Hnědáček ke své osobní stráži. „Sekero, jdi s nimi. Vezmi si Jinga a Qum-doa. Ochraňte toho nomáda před problémy a zařiď, aby se ti Slojon musel dívat do obličeje, až bude mluvit o Gai-sim.“ Kardinálu penitenciáři, který byl také jeho osobním zpovědníkem, pak řekl: „Jděte prosím do pokojů pro hosty, a řekněte Hønganu Öslu Chürovi, co se tu stalo. Modrý blesk ještě neví, že jeho *Qæsach dri Vørdar* je ve městě.“

V administrativní budově Slojon domýšlivě odmítl nomádovy požadavky. Nomád ho popadl za uši a kvičícího bolestí si ho přitáhl přes stůl. Strážný vytáhl pistoli. Okamžitě vyletěly tři čepele.

„Polož to, nebo přijdeš o hlavu,“ řekl Sekera. Strážný sklonil zbraň.

Eltürův synovec stál za Slojonem, páčil mu ruku, držel mu u hrdla nůž a strkal ho ke dveřím. „Tenhle prďola teď půjde do žaláře,“ řekl nomád.

Slojon vykřikl, když ucítil svou krev stékat po hrudi. „Zastav ho, Wu-shine! Zastav ho!“

„Jedině vy ho můžete zastavit, monsignore. Zaveďte ho v klidu do vězení.“

„Za tímhle stojí Hnědáček!“

„Ne, papež ne. Stojí za tím stejný muž, který stojí právě teď také za vámi. Porušil jste Smlouvu, monsignore.“

„Dobrá, půjdeme do vězení.“

Cesta do žaláře byla přerušena náhlým příchodem Høngana Ösla Chüra a jeho dvou šamanů. Modrý blesk ho spatřil, vydechl úžasem a pustil starostova syna. Hluboce se uklonil úklonou *kokai* tomu, jehož si zvolila Denní panna, manželu prérií, a poté zmlkl a očekával rozkazy. Pán Hord žádal vysvětlení problému. Nejprve mluvil Modrý blesk, pak Slojon a Sekera. Pak *Qæsach dri Vørdar* řekl starostovu synovi, že on, Høngan Ösle Chür, rozhodl ve prospěch nároku Sarančat. Pohrozil Slojonovi stejně, jako mu pohrozil Modrý blesk.

Hordy se obrátí proti Novému Jeruzalému, protože byla porušena Smlouva, a možná přitáhnou až do obávaných hor. Zajíci se v bitvě vrhnou na podvržence a zabijí i Slojonova otce.

Tak se stalo, že obvinění byla odvolána a Gai-si byl propuštěn pod ochranu Modrého bleska. Protože nomád prohlašoval, že je zplnomocněn mluvit za svého strýce, Hnědáček ho pozval na zasedání válečné rady, která sice odjezdem Diona skončila, ale byla vzhledem k přítomnosti Saranče obnovena. Papež odeslal nomádskou zpravodajskou sítí vzkaz šarfu Brámovi, aby ho ujistil, že Gai-si a Nyinden jsou volní. Rovněž mu poděkoval, že poslal Modrý blesk, který k dokumentu připojil své iniciály – Černozub ho naučil, jak je má nakreslit – a mezi spojenci byl obnoven mír.

Po onom hrubém začátku se Modrý blesk ukázal být pravým diplomatem. Přes svou počáteční hrozbu, že opustí alianci a přidá se ke druhé straně, přinesl informace, shromážděné z několika pramenů. Po celkovém zvážení situace to byly dobré zprávy, ač několik věcí spojence znepokojovalo. Filpeo měl nyní nové opakovací zbraně, ale neměl jich ještě dost na to, aby mohl zvrátit kteroukoliv z předpokládaných bitev. Venkov v okolí Nového Říma nebyl ještě v žádném případě odzbrojený, ale okupační jednotky byly oslabeny, protože tamní oddíly stáhli do Provincie, aby zastavily postup armád Önmu Kuna a starosty Diona dál na východ. Šarf Bram odhadoval,

že přístup k bránám vznešeného Říma nyní brání nanejvýš sedm set mužů, texarská jízda a žbleptí žoldáci.

A byly tu ty potíže v Údolí. Texarští verbíři byli ze zálohy přepadeni a pozabíjeni. „Kdopak to asi dělá?“ ptal se Quigler Durod nevinně, což vyvolalo chechtot. Všichni z přítomných věděli, že agenti z Tenesí překročili Velkou řeku v přestrojení za žblepty a infiltrovali do Watchitah - ol’zarského regionu. Dalšímu verbování v Údolí zrůd bylo zabráněno.

„Pokud neudeříme teď,“ řekl Høngan, „císařova palebná síla rychle vzroste. Ztratíme výhodu, kterou nám daly papežovy zbraně.“

Modrý blesk souhlasně zabručel. Generál Durod chtěl vědět, zda by bylo možno použít nomádskou komunikační síť ke kontaktování jeho lidí v Údolí.

„Pokud máte nějakou bezpečnou šifru, asi ano,“ řekl Modrý blesk. „Je tu riziko, že posla chytí. Nesměl by znát obsah vzkazu, který by nesl.“

Papež Ámen dospěl k náhlému rozhodnutí. „Měli bychom vyrazit dobýt Nový Řím, a to co nejdříve, pokud ovšem není někdo z vás proti.“

Nikdo nic nenamítl. A tak se po mnoha desetiletích exilu Svatý stolec vracel domů.

Letnice připadly na 14. května 3246 a Černozub už týden věděl, že Svatá zuřivost a další významní hosté jsou ve městě, aby se poradili s papežem. Porady však byly soukromé a Černozub proto o dění za zavřenými dveřmi neměl ponětí o nic větší než kterýkoliv místní občan. Převor Tur chtěl, aby se všichni zúčastnili papežské slavnostní bohoslužby v papežově katedrále zbudované z kamene a dřeva, ale Nimmy si vyprosil, aby tam nemusel. Místo toho šel na mši do kostela v sousedství, kam obyčejně chodili, s malým sborem zpíval *Veni Creator Spiritus* a pomáhal knězi rozdávat tělo páně tamním podvržencům a jejich překrásným dětem.

Zpívající tur ho našel, jak sedí v zahradě a snaží se vytáhnout stále ještě se třepotajícího holuba z tlamy své vrčící žbleptí pumy. Librada mu sekla po ruce a znovu se zmocnila ptáka. Nimmy to vzdal. „Myslím, že je na čase, aby byla Librada librada,“ řekl převorovi.

„Postaráme se o to, Nimmy, ty na to nebudeš mít čas.“

„Je to na mně, Otče. Já jsem ji sem přivedl. Měla by být vypuštěna co nejdál od lidí. Nikoho se nebojí. A proč říkáte, že nebudu mít čas?“

„Myslím, že ho mít nebudeš. Papež tě chce vidět. Hned teď. Odjíždí.“

„Odjíždí?“

„Do Nového Říma – jako jeho dobyvatel. Teď si zavaž ruku a běž do Paláce.“

Jakmile Černozub zjistil, že byl Gai-si propuštěn na svobodu, zastyděl se za své nestoudné chování vůči papeži, a hledal příležitost k omluvě. Ale Sekera ho přidělil k soumarům v zadním voji a výprava byla na cestě už tři dny, než se mu podařilo přiblížit se ke svému bývalému zaměstnavateli. Oba jeli na koních.

„Neděkuj mně, poděkuj Bohu a Sarančeti,“ řekl papež poté, co odmítl Černozubovu omluvu.

„Nerozumím tomu, Svatý Otče.“

„Nemusíš!“ odsekl Hnědáček. Po chvíli dodal už mírněji: „Někdo řekl šarfu Brámovi, že jste byli ty a Gai-si společně uvězněni za zabití kardinála Hadaly. Hadala porušil Smlouvu Posvátné klisny tím, že vstoupil s vojskem na území nomádů. Šarf by ho zabil, kdyby to neudělal Gai-si. Jen nevím, proč si myslí, že tys mu v tom pomáhal.“

„Pomohl jsem mu, Svatý Otče. Řekl jsem Gai-simu, že vás Hadala zradil, a věděl jsem, co dělám, když jsem mu to říkal. Eltür o tom ví.“

„Aha. No, dost se rozzuřil a poslal svého synovce s ústním poselstvím Gai-siho věznitele.“

„Kterého synovce?“

„Stützil Bråm – Modrý blesk. Jel napřed se skupinou Høngana Ösleho. Nejdříve si myslel, že tím věznitelem jsem já. Všem řekl, že pokud hned nebudete puštěni na svobodu, uzavře mír s Hanneganem a bude útočit na Dionovy síly, kdekoliv na ně narazí. V té chvíli se objevil Høngan Ösle a vzal situaci do svých rukou. Pohrozil dokonce

útokem na Nový Jeruzalém. Proto poděkuj nomádům, ne mně. Vzal jsem tě s sebou jen kvůli tomu, abych uklidnil Eltüra Bråma.“

„Tak proto!“

„Ano, proto. A taky kvůli tomu, že jsi zdatný voják,“ řekl Hnědáček a aby ukončil konverzaci, pobídl koně.

KAPITOLA 27

> Ať se všichni zcela zdrží požívání
> masa čtvernožců kromě nemocných,
> kteří jsou velmi slabí.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 39

Náčelník kardinál Jestřáb Irrikawa, který před několika měsíci odjel z Valany do své vlasti, se náhle vrátil, aby se připojil ke koloně kurie. Vysvětlil to tím, že cesta na sever od řeky Mizérie je dočasně neprůchodná kvůli přítomnosti texarských jednotek. Území za Mizérií bylo považováno za pastvinu otevřenou všem. Sarančata i Divocí psi tam v sezóně pásli dobytek, byť tam nebudovali stálá tábořiště a nebyly tam ani žádné hřebčince. Pokud by ale byly na pastvině texarské oddíly, porušovaly by Smlouvu Posvátné klisny. Papež byl nejprve znepokojen, avšak ti, kteří kardinála vyslechli podrobně, došli k závěru, že narazil na bandu dobře oblečených a vyzbrojených psanců, napodobující manévry texarské kavalerie. Bylo to divné, ale starosti si s tím dělal jen šarf Voleplaš. „V pohybu je příliš mnoho psanců,“ řekl tiše Otci Ombrozovi. „Příliš mnoho na to, abych tomu věřil.“

Papežova kolona se cestou na východ postupně rozrůstala. Každých pár hodin se k rostoucí armádě připojila skupinka deseti či dvaceti bojovníků. Když projížděli územím Divokých psů, čítalo, již vojsko šestnáct tisíc jezdců a jejich zvířat. Někdy, když červnový měsíc jasně zářil, se přivalili do tábora noční jezdci s oplzlými bojovými výkřiky, po kterých následoval smích, když viděli ospalé muže vylézat z přikrývek. Ve vzduchu se vznášely rozhovory

o vítězství, o kořisti a o ženách farmářů. A také výtky Voleplašových důstojníků, kárajících muže za takové řeči.

Černozub jel za vozem kuchařova pomocníka s Libradou, svou pumou. Vyrobil obojek ze surové kůže a vodil ji na krátkém vodítku. Přepadla ho jakási slabost víry. Nedokázal se modlit k Bohu, ale jedině k Bohu v Jeho kotěti.

Bylo léto Léta Páně 3246. V předvečer slunovratu byl měsíc růžový a za rozbřesku byl v úplňku nad západním obzorem Plání. Když se Černozub vyškrábal zpod vozu, spatřil, že lidé kolem právě hasili ohně, na nichž připravovali snídaně. Kam oko dohlédlo, byly všude skupiny ozbrojenců, koní, dobytka a děl. Hrnec již bublal, ale ještě nevřel.

Hannegan ví, že přicházíme. Kdy odpoví?

Nikdo nespěchal, aby pokračoval v cestě, pravděpodobně proto, že dnešek byl něčím zvláštní. Černozub si nebyl jist, protože nebyl v kontaktu s velením. Poblíž vozu stála trojnožka se zavěšenými zbytky zabitého dobytčete. Oškrábal z kosti trochu syrového masa bajonetem, který sebral kuchařovu pomocníkovi. Leibowitziánský mnich takové maso nikdy nejedl bez povolení opata, které bylo udělováno takřka výlučně jen v největší svátky nebo těžce nemocným.

Jsem těžce nemocný, řekl Jaradovi, dýchajícímu mu přes rameno. Kuchařův pomocník mu podal placku a šálek čaje a jako každé ráno mu vynadal. Byl to nomád z kmene Divokých psů, jmenoval se Pokousaný pes a papežův kuchař ho přijal jako svého pomocníka. Černozub měl být pomocníkem Pokousaného psa, ale díky průjmu a hlubokému smutku byl nepoužitelný. Jeho jedinou prací bylo sbírat během zastávek suchý trus, používaný jako palivo, a přes den čistit kuchyňské potřeby ve voze.

Ukázalo se, že dnešek skutečně byl zvláštní. Nomádi obvykle o slunovratu slavili svůj Svátek ohňů. Církev kdysi zasvětila dvacátý červen svátku papeže svatého Silveria, syna papeže Hormisda. Silverius urazil císařovnu Theodoru, která ho poslala do vyhnanství. Trest mu přinesl utrpení a jeho následkem LP 538 zemřel, pročež byl později prohlášen za mučedníka. Papež Ámen Drozdík si vypůjčil jeho svátek (který si už půjčili dvakrát předtím) k oslavě Naší Paní

z Pouště, patronky jeho řádu. Tentokrát se ale Hnědáček rozhodl neslavit Drozdíkův svátek, ale chtěl sloužit mši svrchovaného pontifika, *Si digilis me*, neboť měl v úmyslu toho dne uprostřed svých vojsk, na horké vyprahlé pláni, vysvětit při časné ranní mši biskupa.

Ámen II. kolem sebe shromáždil osm kardinálů, doprovázejících karavanu. Nazval ono shromáždění konzistoří a učinil zamýšlená oznámení. Společně s Wolfwerem Poilyfem, biskupem Severní země, a biskupem Varley Sviňákem z Denveru vysvětil Otce Jopo e'Laidena Ombroze, S.I., arcibiskupem prastaré, ale vymírající diecéze canterburské, a poté ho jmenoval apoštolským vikářem nomádů. Samozřejmě včetně kmene Zajíců, jejichž současný duchovní prchal před postupujícími křižáky Západní církve. Zdráhající se biskup Ombroz Hnědáčka poslechl, ale ze svého povýšení se příliš neradoval. Papež ho rovněž jmenoval kardinálem, což také oznámil v konzistoři. Ombroz poznamenal, že starší Medvědího kultu se budou smát jeho skvostnému hávu, a že v Texarku mu budou říkat kardinál kanibal. Tak se Ombroz stal devátým kardinálem doprovázejícím hlavní voj křížové výpravy. Hnědáček se jemu a Wu-shinovi svěřil, že brzy jmenuje desátého, ale jméno jim neřekl.

Pokud mohl Černozub soudit z té dálky, z jaké papeže viděl, připadal mu mnohem éteričtější a oduševnělejší než dřív. Možná, že si toho jen předtím z blízka nevšiml.

Ať tak či tak, nemusela to být nutně změna k lepšímu. Ostatní pozorovatelé říkali, že se Hnědáček hodně díval na nebe. Zdálo se, jako by stále něco hledal v mracích na obzoru a příliš nevnímal ty kolem sebe.

Černozub přemítal o tom, kdo navrhl Hnědáčkovi motto, které měl jako Ámen II. vepsáno do svého nového erbu. Stálo tam ‚JEN MNĚ NAVZDORY' ve staré angličtině místo v obvyklé latině. Černozub tomu rozuměl, ale přemýšlel, zda tomu skutečně rozumí i papež. Když jednoho dne Hnědáčkův vůz předjížděl vůz Eltüra Bråma, byl kardinál Jopo Ombroz jediným členem Kolegia, který znal starou angličtinu dost na to, aby se mohl smát, když byla hesla vedle sebe.

Aby Önmu Kun oslavil přijetí Ombroze do Svatého kolegia, již dlouho před vlastním aktem přicestoval na sever společně s Otcem Stojí-na-hadovi a třicítkou bojovníků kmene Zajíců. Přivezli s sebou nemoc, třebaže propukla až dlouho po jejich příjezdu.

Už i tak nemocný Černozub byl prvním, kdo po Önmuho příjezdu z Jihu chorobě podlehl. Říkalo se, že v Provincii je epidemie. Nejdříve svalovali vinu na vodu, ale za týden onemocněli tři bojovníci a několik sarančích dětí.

A Černozub svatý Jiří, který již předtím trpěl běhavkou.

Podle toho, co věděl Önmu, dobyvatelé na Jihu zprvu přisuzovali infekci nakaženým studnám, otráveným ustupujícími texarskými jednotkami, ale na dobytek nemoc nepůsobila. Přitom se zdálo, že z nemocných, kteří vodu pili, se nemoc přenáší na zdravé, kteří ji nepili. Naproti tomu nepřítel byl zřejmě vůči tomuto moru, pokud to byl mor, imunní. Nemoc, jejíž příznaky se podobaly těm valanským z doby před volbou papeže Ámena I., nebyla zatím tak rozšířená, aby se dala označit za epidemii. Aby to tak zůstalo, některé oddíly byly drženy v karanténě. Černozub se mše svrchovaného pontifika ani vysvěcení Otce Ombroze neúčastnil. Pozoroval vše ze vzdáleného pahorku, kde dřepěl v trávě a dlouze a bolestivě se vyprazdňoval. Černozub se odevzdal Ďáblu. Přestal s pravidelnými modlitbami a modlil se, jen když se mu náhle vybavily jejich útržky. Zaposlouchal se do zvuku svého pšouku a řekl Ámen. Přestal i rozjímat, s výjimkou občasného růžence na počest Panny – ale jeho mysl si při tom do role Matky Boží dosadila Ædreu.

Předpokládal, že ji už neuvidí, protože nyní byla jeptiškou. Nežádal, a ani žádat nehodlal, Hnědáčkovo ujištění, že opravdu udělal to, co říkal, že udělá, jakmile bude pryč z Nového Jeruzaléma, tedy že změní její trest doživotního vyhnanství. Neměl žádný důkaz o tom, že si papež pamatoval nebo dodržel svůj slib, a nemohl se zeptat. Věděl, že ztrácí zdravý rozum. Jeho všeobjímající šílenství mělo původ v zaníceném nitru. Příčinou toho byl pocit viny, který ho pronásledoval právě celé léto Léta Páně 3246, roku Znovudobyvatele, a nikoliv roku předcházejícího, kdy zabil ubohého zmutovaného odvedence.

Ve dnech šílenství se uzavíral do sebe. Pouze odpovědnost za Libradin návrat do země, kde se narodila, mu bránila vzdát se vší naděje a utéct. Mohl se vyzpovídat Otci Stojí-na-hadovi, ale neudělal to. Představa zpovědi jako by zhoršovala jeho průjem.

Odcizil se svému pánu svou nestoudností. Cesta byla utrpením a každých pár dní přicházelo delírium a neovladatelné chování.

Jednoho takového zlého dne jej přišel utěšit mrtvý papež Ámen.

„Tvůj Kristus je opravdový muž bez identity," řekl mu Ámen Drozdík, když se při západu slunce vyprazdňoval, „takový, který nenosí masku. Přichází a odchází tvým obličejem, tam, kde je tvá maska. Přichází a odchází, jak on chce, tam a zpět, a tvá maska jej nevidí. Maska vidí jen sama sebe v zrcadle. Ale pravý Ježíš bez masky je živý a má se dobře. Sedí v odříkání a samotě pod mostem, kde spí Kristus, a kadí."

„Nejsou hříchy samy ve své podstatě i trestem?" zeptal se neomaleně. Myslel si, že si vzpomněl na něco, co Drozdík řekl během oněch devíti dní společných modliteb.

„Trest jako tvá soulož s dcerou starého Střepa?" opáčil papež s úšklebkem a zmizel dřív, než mohl Nimmy říct, že to nebyl smrtelný hřích.

Kromě nemoci duše i těla zde byl ještě další faktor, který ho odrazoval od útěku. Těsně za jižním horizontem jel souběžnou trasou východním směrem další konvoj. Za ním mohl klidně jet ještě jeden. Pravděpodobnost, že by ho chytili, byla příliš velká. Ve dne byl obvykle vidět prach, zvířený oním konvojem, a nocí pableskovaly ohně těch, kteří v něm jeli. Sporadicky bylo možné zahlédnout vozy a jezdce, když konvoj stoupal v dálce na nějaký kopeček. Některé vozy se na slunci leskly, jako by byly pokryty kovem, ale vzhledem k panujícímu horku a vzdálenosti i kopce samotné vypadaly v podvečerním světle jako rudě žhnoucí kov. Nomádští jezdci se k záhadnému konvoji nepřibližovali, měli takové rozkazy. Nikdo z těch, se kterými mnich mluvil, o něm moc nevěděl, kromě toho, že vyjel z Nového Jeruzaléma po papežově koloně. A kromě toho, že někdo, kdo znal Wu-shina, tvrdil, že veze tajné zbraně, a že mu velí magistr Dion.

O několik dní později si Černozub všiml, že vstoupili do oblasti vysokých travin. Věděl to, aniž se podíval ven z otřásajícího se vozu, v jehož zadní části ležel na pytlích s krmivem. Věděl to, protože nově přijíždějící válečníci mluvili dialektem Sarančat, a protože mezi jejich zvířaty byli i psi. Psi se zpočátku s lidmi kmene Divokých psů příliš nepřátelili. Vůči představitelům církve a Novojeruzalémcům dávali své nepřátelství najevo hlasitě. Právě kvůli psům začal Černozub spát uvnitř vozu namísto pod ním. Jednoho rána vyskočil na zadní sklápěčku vozu křičící muž, pronásledovaný smečkou zvlčilých zvířat. Černozub mu pomáhal vytáhnout se dovnitř. Vrčící pes odmítal pustit mužovu holeň. Librada zařvala. Šelma a mnich zaútočili na psa ve stejném okamžiku. Muž měl holeň dobře chráněnou vojenskými nohavicemi, ale nepřestal ječet, dokud Černozub psa neodehnal otepí a nezvládl pumu.

„Díky Bohu! A díky tobě, Nimmy. Nevěděl jsem, že s námi jedeš.“

„Aberlotte! Co tady ksakru děláš?“

„Účastním se křížové výpravy. Wu-shin mi dovolil připojit se k němu. Proklatě, krvácím. To udělala ta tvoje kočka.“

„Jedeš s karavanou celou dobu?“

„Jistě, ale tohle je první den, co mám volno.“

Černozub se na chvilku zamyslel. Když papežova skupina duchovních odjížděla z Nového Jeruzaléma, brala s sebou sedmnáct vozů a „elitní“ bojovou jednotku složenou ze Sajamintů, mužů, jejichž věrnost papeži zaručoval pouze strach z Wu-shina, jejich generálseržanta – tuto hodnost vytvořil ad hoc vládnoucí pontifik ve chvíli jakéhosi podivínství. Svraštělý starý válečník nosil na své plátěné tunice zlaté výložky a hvězdu, které mu dal Ámen II. Fakt, že přijal do svých takzvaných zvláštních oddílů Aberlotta, otřásl Nimmyho důvěřivostí, ale student přísahal, že je to pravda.

„Chystáš se zase utéct?“ zeptal se student. „Jako vloni?“

Nimmy se ušklíbl: „Vloni vedl jeden šílený kardinál tlupu amatérů. Letos vede Náměstek Krista tři hordy válečníků a dvě malé armády.“

„Dvě? Kde je armáda číslo dvě?“

„Jede jižně od nás.“

„Ach, ty myslíš tanky. To je něco jiného. Je to věc, o které nemám mluvit, kdybych o ní snad něco věděl, což ale nevím.“

„Tanky? Tajné zbraně?“

„Tanky na vodu, pokud vím. Budeme potřebovat spoustu vody.“

Když pochodovali přes území Sarančat a papež se díval na oblohu, Burregun kroužila nad procesím tak často, že se dostala do nomádských vtipů. Během té doby se Černozubovi opět zjevil papež Ámen I., a ne jednou. Varoval ho před tím, aby se nadále vzpíral svému pánu. Když starému panterovi odpovídal, Pokousaný pes ho obvinil z toho, že trpí samomluvou. Poslal vzkaz Wu-shinovi s tím, že mnich potřebuje šamana. Doktor, který přišel, se ukázal být osobním lékařem papeže. Černozub ho nikdy dřív neviděl a ani nedokázal určit, ke které z několika lékařských škol patří. Měl na sobě nomádské kůže a klel také po nomádsku, ale přinesl si vak plný trubiček, jehel, pinzet a talismanů, jako člen prastaré a mystické školy alopatů.

Lékař mu řekl, že papež se také necítí nejlépe, ačkoliv ještě nedostal čtyřdenní horečku, jak nemoc nazývali. Jeho symptomy Černozubovi připomněly Hřebčinec. Popsal doktorovi posilující guláš podle ctihodného Boedulla. Ten okamžitě prohlásil, že je to staré nomádské jídlo. Byl nadšený, když mu Černozub řekl, že papežovi pomáhá. Od Černozuba šel navštívit kuchaře. Znovuzavedení posilujícího guláše jako základu papežovy diety mohlo pravděpodobně za to, že papež v dalším záchvatu podivínství povýšil Černozuba na kardinála.

Protože přesun armády byl zároveň náboženskou poutí, každý den musel začínat mší za úsvitu a křesťané mezi nomády dostávali chléb nebes, než se zase vydali na pochod. Z úcty ke svému pánu Hønganovi snášel Eltür Bråm tohle svatouškovství celý týden, než zašel přímo za papežem, aby mu dovolil vést své válečníky napřed jako přepadový oddíl. Byl to špatný nápad, pokud člověk očekával od sarančího šarfa to nejhorší. Hnědáček se velmi snažil pohlížet na

lidi bez takových očekávání. Papež vzal šarfa pod paží a zavedl ho do stanu patřícího *Qæsachu dri Vørdarovi*.

Høngan Ösle Chur byl nejprve proti Sarančatově žádosti, ale papež řekl: „Má to své výhody, vymanit silnou údernou jednotku zpod jha liturgie, zvláště vzhledem k tomu, že se blížíme k nepříteli. Ten nepřítel ví velmi dobře, že se blížíme.“

„To je pravda,“ řekl Svatá zuřivost. „Nejvíc mě ale trápí to, že nevidíme, že by si z nás příliš dělal. Ale nejsem připraven vzdát se velení ve prospěch šarfa Bråma. Se svolením Svatého Otce shromáždím pod svým velením šarfa a tolik jeho bojovníků, kolik chce, společně se stejným počtem válečníků kmene Divokých psů, a vyrazíme jako přepadové komando k hranici.“

Papež se obrátil k Wu-shinovi, který plán rychle schválil, ale dodal: „Pan Høngan se trápí oprávněně. Musíme brzy zjistit, kde jsou shromážděny texarské síly, ale jednotka by se měla vyhýbat boji, dokud nedorazí hlavní voj.“

„Je možné, že jsou připraveni na východě,“ navrhl Hnědáček. „Nedovolí si ztratit kontrolu nad Velkou řekou.“

„Pokud je tomu tak,“ řekl Sekera, „Nový Řím nebude mít silnou obranu. Budou bránit Hanneganovo město.“

Tak bylo dohodnuto. Nejméně šest set bojovníků, z každé hordy část, poskládalo své zbraně na hromadu, aby jim papež požehnal, a pokleklo vedle kolejí vyjetých od vozů k modlitbě při poslední mši před bitvou. Šarf Bråm a kolem dvou stovek nevěřících Sarančat a Divokých psů čekali na vrcholku kopce opodál, než mše skončí. Poté se obě skupiny spojily a vyrazily směrem k východu.

Během zasedání, konajícího se na slunečnicovém poli v srdci území Sarančat, zmínil papež jméno dalšího kandidáta, kterého chtěl jmenovat na bitevním poli do Svatého kolegia. Wu-shina to jméno přivedlo do stavu vytržení, zatímco kardinál Jopo Ombroz zamrkal a s nesrozumitelným mumláním odešel. Černozubovo odpadlictví od milosti víry skončilo zaduněním, když ho papež – v novém záchvatu podivínství, které ho předtím vedlo k vytvoření hodnosti generálseržanta pro svého osobního strážce – učinil Černozubem

svatým Jiřím, kardinálem diákonem Hnědáčkova starého římského kostela svaté Maisie.

Mnich nebyl o této mimořádné poctě informován okamžitě, neboť taková oznamení bývala činěna celou konzistoří. Dozvídal se to postupně z různých narážek, například když ho Aberlott poprvé oslovil „Vaše Eminence“. Nimmy to správně připisoval sarkasmu. Proto si myslel, že Aberlottova práce byla i to, že ho tak oslovil Wu-shin, který přijel dozadu k vozu na bílém papežově hřebci.

„Svatý Otec mě posílá, abych poděkoval za ten guláš, a abych se zeptal na zdraví Vaší Eminence,“ řekl Sekera.

Černozub rychle pohlédl na Aberlotta a odpověděl: „Seru šestnáctkrát denně, Sekero. Jsem slabý. Každý čtvrtý den mám záchvaty a Pokousaný pes mě musí svazovat. Jinak se mám velice dobře, mé díky Svatému Otci.“

„Řeknu mu, že umíráš,“ zavrčel Wu-shin a odjel. Odpoledne ho přišel znovu prohlédnout lékař.

„Za svou nemoc vděčíte Hanneganovým vědcům,“ řekl mnichovi. „Zajíci to prokletí přinesli z jihu.“

Lékař někdy mluvil skalistštinou se sarančím přízvukem, někdy jazykem Sarančat se skalistským přízvukem. Řekl Nimmymu, ať jí uhlí z ohně, kde se topilo převážně trusem, a pije řídkou kaši z jeho popela. Nařídil mu dietu, sestávající z jídel vařených v mléce, a dal mu jakousi hořkou kůru, aby ji žvýkal. Tato opatření mohla být jak nomádskou medicínou, tak alopatskými léčebnými metodami, ale taky vyfukoval *kenebový* kouř do čtyř světových stran, drmolil zaříkání a předepsal Černozubovi kouření *kenebu* ve dnech, kdy trpěl záchvaty šílenství. Papež měl toho medicinmana zjevně rád a Černozub byl Hnědáčkovi za jeho péči vděčný.

Než lékař odešel, dal mu malý balíček. „To vám posílá papež. Málem jsem na to zapomněl.“

Černozub balíček neotevřel. Dárek od bývalého pána by v něm vyvolal ještě větší pocit viny.

Někdy chtěl jít za papežem a vrhnout se na zem, jako to často dělával v dětství před Jaradem a bratry, aby mu odpustili ještěrku, kterou strčil Zpívajícímu turovi do postele, nebo jódlování ve sboru. Jenže to bylo v bratrstvu Spravedlivých pod Nejspravedlivějším.

Jeho současná *laesae majestatis culpa* se zdála být méně odpustitelná. To ale samozřejmě bylo předtím, než otevřel balíček a nalezl v něm červený kardinálský klobouk. Nebyl to ten velký, který je zvykem po prvním použití přibít ke stropu katedrály, ale jen obzvlášť červené zucchetto, vypůjčené od náčelníka kardinála Jestřába Irrikawy. Poznalo se to podle dírky, do které si kardinál samovládce připevňoval pírko.

„Teď tě vysvětíme na diákona svaté Maisie," stálo na vzkazu od Hnědáčka.

Papež mu dal tři dny na zotavenou, než ho povolal do čela papežského konvoje. Černozub poctu odmítl. Papež odmítl jeho odmítnutí. „Nasaď si červenou čapku," řekl. „Znamená to, že budeš volit příštího papeže. Není to odměna za svatost nebo dobré chování."

„Tak za ten guláš?"

„Ani za požehnaný guláš, Nimmy."

„Tak trest za hřích?" zajímal se Černozub.

„Ach, symetrie. Bud trest, nebo odměna. Ty jsi byl vždy symetrický dualista, Nimmy."

„Symetrický duelista?" zeptal se *Qœsach dri Vørdar*. „Co je to, Svatý Otče?"

„Šerm oběma rukama," řekl mu Sekera potichu.

Černozub stále tiskl klobouček mezi palcem a ukazovákem, jako by z něj kapal sliz.

„Podrž ho, Sekero," řekl papež.

Wu-shin ho chytil za ramena. Hnědáček mu vzal z ruky zucchetto, pečlivě je umístil do středu jeho zarostlé tonzury a pak ho tam připlácl. Když generálseržant Černozuba pustil, jeho ruka vylétla k hlavě, ale papež ji zachytil a zasmál se.

„Musím to nosit pořád?" zeptal se kardinál Černozub svatý Jiří, diákon od svaté Maisie.

Když konečně přišly zprávy o válce, přišly z týlu. Texarská kavalerie tajemně vystoupila odnikud a napadla rodiny Divokých psů na západě. Posel říkal, že útočníci byli oblečeni jako psanci a povraždili mnoho wíjasú a jejich chovných stád. V jedné

z rodinných ohrad – Wetok Enar – došlo k úplnému masakru. Zjevně chtěli zlikvidovat svědky, ale přesto dvě dcery přežily. Jedna z nich popsala plukovníka jízdy s dřevěným nosem a dlouhými vlasy, které mu zakrývaly uši. Druhá, Poetar Wetok, žila dost dlouho na to, aby řekla, že texarským nájezdníkům velel její bývalý manžel, plukovník Esitt Loyte z Wetoku. Dívala se, jak střílejí celou její rodinu. Pak přišel on, plný nenávisti, a osobně ji střelil do spodní části páteře, aby umírala pomalu.

Zdálo se, že Texarkané přesně věděli, které koně 7. chovného stáda mají zabít, aby každou wíjasú zničili jako chovatelku. Mezi jednotlivými vražednými nájezdy na rodinné tábory bylo možné pozorovat záškodníky, jak vždy, když se na noc utábořili, provádějí něco s nomádským dobytkem.

Když se tohle všechno dozvěděl papež Hnědáček, posmutněl, ale nebyl překvapený. Podíval se na Jestřába Irrikawu a řekl: „Vaše Veličenstvo mělo pravdu. Byli to Texarkané, koho jste potkali na severu, přestože jsem překvapen, že se dostali tak daleko na západ, aniž by se střetli s Divokými psy.“

Obrátil se k šarfu Voleplašovi a řekl: „Budete se o to muset postarat.“ Černozubovým uším to neznělo jako rozkaz nebo návrh, ale jako prosté konstatování Voleplašova osudu, nebo možná osudu jeho samotného.

Šarf Voleplaš svolal bojovníky Divokých psů, kteří nejeli napřed s přepadovým oddílem. „Je rozdíl mezi tím být pastýřem oveček Páně a ošetřovatelem divokých krav Krista,“ řekl Hnědáček mírně, když se díval, jak se čtvrtina jeho armády připravuje k přesunu do týla. Vyslal posla z kmene Divokých psů na východ, aby podal zprávu o nájezdech Hønganu Öslemu.

Za tři dny přijel Høngan, aby se poradil s papežem a Wu-shinem. Z východu nepřinesl žádné zprávy. Nenarazili na žádné texarské hlídky, dokonce i psanci se postupujícímu šiku vyhýbali. Saranči šarf poslal průzkumníky k Texarku, ale ti se do jeho odjezdu od přepadové jednotky nestihli vrátit.

Spočítali síly, které jim zůstaly poté, co Voleplaš a jeho bojovníci odtáhli domů. Byli oslabeni o čtvrtinu. Všichni velitelé se radili a byli ve spojení i s podvrženeckým velitelem jižně jedoucí tajné

karavany. Hlavní plán nebylo možné změnit. Největší síla bude namířena proti Hanneganovu městu jako dřív, pouze v jednotkách útočících na „ochránce“ Nového Říma bude snížen počet mužů.

Toho večera papež rozhodl, že se aspoň na několik hodin nebude mluvit o válce. Od doby, co opustili Nový Jeruzalém, se vždy po večeři sešla u papeže stejná skupina lidí. Letní noci byly horké, takže všichni seděli dost daleko od ohně, ale dost blízko na to, aby slyšeli a byli slyšeni. Zpočátku kardinálové chtěli odříkávat obvyklou večerní pobožnost, ale papež namítal, že by to byl trest pro nekřesťanské vůdce nomádů. Nazval tyto pravidelné schůzky „Curia Noctis“ a chtěl, aby účastníci vyprávěli příběhy. Tentokrát určil, že tématem budou křesťanští světci a svatí muži, ale mohlo se mluvit o čemkoliv kromě války.

Protože Svatá zuřivost dosud neodjel, poslal papež pro kardinála Černozuba, aby se k nim připojil. Mnich byl příliš slabý na to, aby šel sám. Opíral se o Sekerovo rameno, ale nakonec ho k papeži Sekera donesl na zádech.

„Kde máš svůj červený klobouk?“ dožadoval se Hnědáček odpovědi.

„Ukradl mi ho svatý muž, Svatý Otče,“ řekl Černozub.

„Opravdu? Kdo je ten svatý muž, Vaše Eminence?“

„Váš předchůdce, Svatý Otče.“

„Navštívil tě Ámen Drozdík, frá Jiří?

„Přichází ke mně každý čtvrtý den.“

„Je-li tomu tak, měl by tě vyléčit. Řekni mu, že potřebujeme zázraky, abychom ho mohli kanonizovat.“

„Nemyslím si, že chce, abyste z něho udělali svatého.“

„Ale Černozube! Svatého nikdo nedělá. Bud je svatý, nebo není. A na nás je, abychom o tom rozhodli.“

„Samozřejmě, Svatý Otče.“

„Dobrá, ať ti vrátí klobouk. Bez něj se sem nevracej.“

Černozub se svěřil Wu-shinovi: „Zítra mám zas svůj šílený den. Už teď se cítím divně. Nenech mě udělat nějakou ostudu.“

Vypadalo to, že někteří kardinálové dřímají. Zpočátku bylo dlouhé ticho. Papež pohlédl na Wu-shina. Sekera si odkašlal a poté

pronesl několik slov, aby zahájil sezení: „Obdivuji svaté. Můžete si myslet, páni a ctihodní Otcové, že tomu tak není, protože nejsem zbožný, ale mí lidé ctí svaté muže. Jeden z nich se jmenoval Butsa. Jak se protlačil ven ze své matky, hned dokázal stát. Jednou rukou ukázal nahoru, druhou dolů, a řekl ‘Obloha je nahoře, země dole a já sám jsem váženým hostem‘.“

Ombroz se zasmál. „To říká každé řvoucí dítě, než ho pokřtím. Přesně tohle dítě křičí. Je přespříliš váženým hostem.“

Sekera, který seděl se zkříženýma nohama, se usmál, jako by ho těšilo, že jeho vyprávění bylo pochopeno. Zavřel oči a změnil se v šestnáct stop vysokou zlatou sochu, vážící sedmnáct tun. Pak zmizel a stal se stéblem trávy. Černozub si všiml, že papež Ámen I., který přišel dřív, než ho čekal, stojí v pruhovaném světle plamenů. Zastavil se tam, aby se vymočil. Když si zastrčil svůj dlouhý černý úd zpět do hábitu, pomalu přistoupil k ohni, ale varoval Nimmyho přitisknutím prstu na své tiše se usmívající rty. Bylo jasné, že ho kromě Nimmyho nikdo nevidí. Černozub ho i cítil. Byl cítit jako smrt.

Černozub, nervózní z přítomnosti usmívajícího se Drozdíkova ducha, přerušil ticho: „Víte, svatý Leibowitz také mluvil hned při porodu. Vystrčil hlavu z rodidel a zeptal se porodní báby ‚A co teď?‘ A bába odpověděla ‚Devadesát devět let velkého nic.‘“

Sekera tiše zabručel.

„Svatý Izák řekl ‚Táhni!‘ a ona zmizela. Žil devadesát devět let, jak známo.“

Papež se ironicky ušklíbl: „Takže porodníkem svatého Leibowitze byl ďábel? Ten příběh pochází ze sklepení Leibowitzova opatství?“

„Tam dole jsou různé podivné legendy, Svatý Otče,“ připustil Černozub. „Nejstarší ‚Život svatého Leibowitze‘ byl napsán anonymem. Člověka mohli za psaní knih pověsit. Z těch dob nemáme žádné vysvětlivky. Ale není to jediný příběh, který spojuje Leibowitze s ďáblem.“

„Pověz nám další,“ řekl papež.

„Opravdu nemohu. Nikdy jste, Svatý Otče, neslyšel o Faustovi?“

„Myslím, že ne.“

„Je to o smlouvě s ďáblem. Máme z toho příběhu jen části. Nedokážu vám říct, proč si Boedullus myslel, že Faust byl Leibowitz.“

„Nemysleli si o něm snad prosťáčci, že se paktuje s ďáblem?“

„Mysleli, ale Ctihodný Boedullus nebyl žádný prosťáček.;

Ámen II. se zasmál. Slovo „prosťáček“ se používalo jako zdvořilá forma oslovení a Nimmy právě prohlásil, že Boedullus nebyl slušný člověk.

„Mám tím na mysli, že nebyl zjednodušovatel, který by si myslel, že všechny knihy kromě Písma svatého pramení z Ďábla.“

„A Ctihodný Boedullus si to nemyslel?“

Černozubovi se z otázek točila hlava. Sledoval papeže Ámena II., jak se pomalu a hadovitě mění v šestnáct stop vysokou zlatou sochu boha Baala. Po chvíli zmatku a nerozhodnosti se Černozub zvedl, aby papežovu sochu rozbil. Wu-shin mu v tom zabránil. Dostali ho do vozu zkrvaveného, ale nezkroceného. Pomohli ho Pokousanému psu svázat. Byl další den moru a válka mizela ze světa jen na setkáních Curia Noctis.

Během Černozubovy nepříčetnosti puma Librada utekla.

KAPITOLA 28

> V dobách hladomoru, kdy na zahradě ničeho není a kdy bratři jedí kořeny juky, kaktusové dužiny, větvičky křovin, hady a nosnice, a přesto téměř hladoví, ať se opat modlí za požehnání ke svatému Benediktovi a dovolí jim jíst maso dobytka, ledaže by mezi nimi byli zdatní lovci, schopní vystopovat divoké modrohlavé kozy.
>
> *Řehole sv. Leibowitze*, odchylky 17

Opati nejsou všichni stejní. Jerome z Pecos, opat z doby před Výboji, který žil v čase papeže Benedikta XXII. a vládce Hannegana II., otevřel brány kláštera okolnímu světu a dovoloval svým synům naslouchat ateistům, přednášejícím o přírodních vědách, a hrát si ve sklepě se stroji na výrobu elektřiny. Co se tehdy dělo s jejich povoláním k víře, se mohl opat Olshuen jen dohadovat. Mniši Leibowitzova opatství byli pod jeho vedením udržováni v co největší nevědomosti ohledně změn venku, a to včetně kontroverzních pontifikátů dvou Ámenů. Za opata Jarada by taková izolace nebyla možná bez urážky papeže, neboť Jarad byl rovněž kardinálem, ale Dom Abiquiu opustil jeho politiku informování mnichů o dění v církvi mimo klášter. Protože vykládal *Řeholi svatého Leibowitze* vždy konzervativně, většinu zpráv o vnějším světě, a to i zpráv církevních, před svými klášterními ovečkami tajil. Jediní mniši, kterým řekl o bule *Scitote Tyrannum*, byl hospodář opatství a bratři pocházející z Texarku nebo Provincie, jejichž rodiny byly ve válce. Nařídil jim ale, aby o tom pomlčeli.

Papež Ámen II. však poslal Olshuenovi dva dopisy, když vytáhl z Nového Jeruzaléma dobýt Nový Řím. V prvním psal, že on, Služebník služebníků Božích, podstupuje křížovou výpravu, aby napravil chyby svého milovaného syna císaře, a že S.S.B. potřebuje modlitby všech mnichů opatství jako podporu této svaté věci. Druhý dopis přikazoval poskytnout v opatství útočiště jisté sestře Clare z Assisi v případě, že se rozhodne využít papežovy milosti a vrátí se z vyhnanství v klášteře sester Naší Paní ze San Pancho Villy pod Švábí horou jižně od Odvážné řeky. Hnědáček nezmínil skutečnost, že ona sestra Clare byla dříve Černozubovou milenkou, ale opat to stejně věděl. Kardinálka Iridia Silentia navštívila Leibowitzovo opatství cestou na jih. Olshuen byl zděšen zjištěním, že mladá sestra, která ji doprovázela, byla stejná dívka, která se na něj čtvrt roku předtím tak nestoudně vrhla u cesty, předtím, než odešla se starým Židem na Horu Poslední útěchy. Nešťastně se při té vzpomínce ošil, jenže příkaz poskytnout dívce dočasný azyl vydal přece papež.

Olshuen byl v záležitostech řádu přísný, ale nebyl rebel nebo obzvlášť statečný muž. Jestliže měl vést svou kongregaci v modlitbách podle papežových plánů, cítil, že mnichům musí říct

o křížové výpravě. A jestliže měl v brzké době poskytnout přístřeší bosé děvce v řádovém rouchu, musel okamžitě začít s výstavbou zvláštní oddělené cely.

Jakmile obdržel papežovy dopisy, vyslal posla s vlastním vzkazem do Nového Jeruzaléma. Povolával v něm Zpívajícího tura z převorství domů. To bylo rovněž neobvyklé. Jenže opat potřeboval vědět, jak ovlivní papežův odjezd z azylu v Sajamintových horách vztah mezi vládou Nového Jeruzaléma a mnichy převorství svatého Leibowitze v Topolech, řádovou misii.

Nová cela přiléhala k severní zdi ubytovny pro hosty, ale nebyla s ní spojena dveřmi. V porovnání s celami mnichů byla kurví bouda (jak Olshuen v duchu celu nazýval) luxusně vybavena. Měla vlastní tekoucí vodu, kamínka na dřevěné uhlí na vaření nebo topení, dřevěnou vanu na koupání a tři kroky od bočních dveří vlastní latrínu s jedním otvorem. Stejně jako v celách mnichů tam bylo lůžko se slamníkem, jedna židle, stůl na psaní nebo jídlo, prie-dieu k modlení a krucifix. Misál, žaltář a výtisk *Řehole svatého Leibowitze* ležely na poličce. Když tam bude kuchař nosit jídlo, tak ta coura nebude muset vycházet z hostinských prostor, ledaže by šla na mši, což opat považoval za nepravděpodobné.

Opatství už dva hosty mělo. Jedním byl Sněžný duch, mladší bratr šarfa Voleplaše, který se chtěl stát postulantem. Druhým byl thon Elmofier Santalot, Sc.D, Vaq. Ord., který kromě toho, že byl docentem Texarské univerzity, byl majorem kavalerie záložníků. Jeho jednotka byla povolána do aktivní služby, ale on sám měl povoleno zabývat se studiem v opatství, kde trávil veškerý svůj čas ve sklepeních a ve střešní čítárně. K mnichům se připojoval jen během jídel a nedělní mše. Nikdo, dokonce ani opat, nevěděl, co je vlastně účelem jeho studia v opatství. Před sedmdesáti sedmi lety by ho opat Jerome prosil, aby jim vše řekl. Dom Abiquiu ho však naopak žádal, aby o tom s mnichy nemluvil.

Sněžný duch nemluvil ol’zarsky. Santalot neuměl řeč Divokých psů, přestože se naučil něco málo z jazyka Zajíců, když sloužil v Provincii. Církevštinu oba uměli pouze málo. Měli komunikační potíže, ale vzhledem k tomu, že byli nepřátelé, bylo to vlastně dobře.

Sněžný duch už chodil na mše a zpíval při obřadech s mnichy ve sboru, přestože mu teprve šili hábit. Opat ho důrazně varoval před tím, aby se s texarským učencem bavil o politice, ale varování bylo zbytečné. Zdálo se, že se Sněžný duch učence bojí.

Thon Santalot, jehož celý život byl poháněn zvědavostí, začal vyzvídat, pro koho že se staví zvláštní cela, když dům pro hosty je skoro prázdný. Sněžný duch mu nic říct nemohl a bratr tesař řekl jen to, že je pro zvláštní návštěvu. Víc se nedozvěděl.

Coura, na kterou čekali, ale v cele nakonec nikdy nebydlela. Na konci června přišel z východu starý Žid, co stále neumíral, a zhroutil se před branami. Opat ho přikázal odnést do domu pro hosty, ale když začal blouznit hebrejsky, thon Santalot z něj dostal strach, tak ho dom Abiquiu ubytoval v kurví boudě a krmil ho chlebem a vařeným kozím mlékem.

Bratr lékař nedokázal diagnostikovat nemoc starého poustevníka, která se zdála být ode dne jeho příchodu na ústupu. Poustevník trval na tom, že odejde na svou Horu, ale čtvrtého dne, než se vydal na cestu, opět začal blouznit a museli ho hlídat. Když se dočasně zotavil z horečky, řekl Olshuenovi, že je pro klášter nebezpečný, a vymohl na něm slib dodržování hygienických opatření. Říkal, že nemoc dostal, když putoval po jihu Provincie a prodával počasí armádám obou stran. Trval na tom, že v zájmu zamezení rozšíření nákazy musí být zakryta okna i dveře látkou, aby dovnitř nemohl hmyz. Protože opat věděl, že starý Benjamin má lékařské zkušenosti, bez námitek souhlasil.

Když se Elmofier Santalot doslechl o povaze nemoci starého Benjamina a o tom, kde se nakazil, šel přímo do opatovy pracovny. Opat tam nebyl, tak dal opatovu tajemníkovi lahvičku s pilulkami. Vysvětlil, že je potřeboval, aby nechytil Hilbertovu nemoc od jednotek v Provincii.

Učenec seděl následujícího dne v refektáři u pozdní snídaně, když si k němu přisedl dom Abiquiu a postavil lahvičku na dubový stůl.

„Berete-li jednu tabletu denně, působí to preventivně," řekl učenec. „Dvanáct denně po pět dní léčí. Mělo by jich tam být dost na to, abyste dal dvě pilulky každému mnichovi, který s ním byl v kontaktu."

„A ten zbytek mám dát Benjaminovi?“

„Ano, pokud mu chcete zachránit život. Obvykle to není smrtelné, ale on je tak starý a vetchý…“

„Starý je, vetchý nikoliv. Ale nerozumím tomu, jak to, že máte tyhle léky s sebou. Říkal jste Hilbertova nemoc?“

Thon Santalot se rozhlédl po prázdném refektáři. Byl téměř čas oběda. Kromě opata poslouchali pouze bratr kuchař a bratr smírce. „Myslím, že nemoc thona Hilberta už opravdu není žádným tajemstvím. Naše síly mají profylaxi – tady ty pilulky – útočníci je nemají.“

„Běžte si po své práci,“ řekl opat ostatním mnichům. Když odešli, zeptal se Santalota: „Říkáte, že Hanneganovi vojáci úmyslně šíří nemoc po Provincii?“

„Jistě. Ti, kteří vedou válku, používali nemoci vždycky, dome. Mor je jedním z jezdců Apokalypsy, ne?“

Olshuen potřásl hlavou. „Ne. Tedy, výklady se různí.“

„Určitě si pamatujete, že pohlavní nemoc byla jednou ze zbraní používanou v takzvané Plamenné potopě. A v minulém století použil Hannegan Druhý na pláních nemoc také.“

„Jenže Hanneganův mor byl nemocí dobytka, ne lidí.“

„No ano, tentokrát je to taky používáno na dobytek. A na koně. Byla to součást Hilbertovy práce. Izoloval mikroorganismus. Dnes můžeme nakazit zvířata nomádů přímo, nemusíme mezi ně vhánět nemocná stáda.“

„Jak to děláte?“

„Nevím to jistě. Jezdectvo to s sebou vozí v lahvích. Myslím, že se to dá rozstřikovat do větru.“

„Nazýváte to Hilbertovou nemocí,“ zamumlal opat, který často ve chvílích údivu umlkal. „Kdo je Hilbert?“

„Thon Brandio Hilbert je, či byl, brilantní epidemiolog, dříve býval vědcem na Hanneganově univerzitě.“

„Byl? Dříve? Je mrtvý?“

„Ne, žije, ale je ve vězení. Svědomitě protestoval proti vojenskému využití své práce. Tak, už přicházejí k obědu, dome, a já se musím vrátit ke svému výzkumu. Děkuji ti, bratře kuchaři, žes mě v této podivné době nakrmil.“

Když opouštěli refektář, opat poklekl, aby se pomodlil u nohou dřevěné sochy jiného svědomitého odmlouvače, který založil Řád. Olshuen se dokázal modlit za papežovu duši a za papežova zbloudilého syna, císaře, bez zmínky o vítězství v bitvě. Modlil se jen krátce, pak se vrátil do refektáře se svým stádem, aby snědl svůj každodenní chléb, červené fazole a mléko. Pak zanesl pilulky starému Židovi.

Lék byl účinný. O týden později se pacient vrátil na svou Horu. Zanechal v klášteře instrukce na dekontaminaci cely, v které přebýval. Spočívala v pálení síry a ponechání cely prázdné po několik měsíců, během nichž nemohla sloužit svému původnímu účelu, kdyby snad vyvstala potřeba mít kurví boudu.

Jestli měl Zpívající tur něco proti tomu, že ho opat uprostřed léta zavolal, nechal si to pro sebe, ale odchod z Nového Jeruzaléma mu nepřipadal jako šťastný návrat domů. Olshuen přemohl svou touhu po zprávách o Hnědáčkově křížové výpravě, protože Tur vypadal polomrtvý horkem. Než ho začal vyslýchat, nechal ho den odpočívat. Nicméně následujícího dne převor ze svatého Leibowitze v Topolech prohlásil, že o tom, co dělá papežský stolec, nic neví. Dále Otec Bů řekl, že vztahy mezi jeho převorstvím a vládou magistra Diona nemohou být křížovou výpravou ovlivněny, protože žádné takové vztahy na základě Hnědáčkova jednání neexistují. Když chtěl Olshuen diskutovat o sestře Clare z Assisi, Zpívající tur ji znal jen jako Černozubovu Ædreu. A protože povědomost o ní získal při zpovědi, stejně by o ní nic neřekl. Stejně tak odmítal trpělivě poslouchat opatovy jemné pomluvy.

Opatství přijalo toho léta za postulanty sedm uprchlíků z kmene Zajíců, takže stará cela Zpívajícího tura byla obsazená. Opat ho ubytoval v domě pro hosty spolu s postulantem Divokým psem a thonem Elmofierem Santalotem. Řekl Turovi, co mu Santalot pověděl o Hilbertově nemoci, ale Otec Bů to přijal s kamennou tváří. Dom Abiquiu odešel s lehkým úsměvem. Nepožádal Zpívajícího tura, aby od učence vyzvídal.

Uplynuly tři týdny a v opatství nikdo další neonemocněl. Zpívající tur požádal o povolení k návratu do Leibowitze v Topolech. Olshuen

zjistil, že povolat Tura do opatství byla chyba, ale nechtěl ho nechat odejít bez toho, že by ho napřed využil.

„Chci, abys prošel práci, kterou udělal frá Jiří, nejen boedullarie, ale taky Durenovy rukopisy, podívej se, zda bys mohl udělat glosář…“

V dáli jižně od Sanly Bowitts se zvedl oblak prachu. Tou dobou byli náhodou na pozorovatelně tři novici, kteří tam zaznamenávali polohu Slunce, aby mohly být obnoveny klášterní hodiny. Ze vzdáleného prachu se vynořil vůz, doprovázený dvěma jezdci, a vjel do vesnice. O několik minut později se objevil na cestě ke klášteru. Novici nehnutě sledovali, jak bohatě zdobený vůz zastavil před bránou a dva strážci v uniformách laredanského království otevřeli dvířka, v nichž stanula sestra Clare z Assisi, neznámá jeptiška a samotná kardinálka matka Iridia Silentia, O.D.D.

„Pět lidí do hostinského domu,“ zvolal někdo.

Bylo po večerním jídle a téměř čas na kompletář. Iridia Silentia se objevila u opatovy pracovny, ale zprvu se zdráhala usednout. Zdála se být nervózní, ale plna entusiasmu.

„Sestra Clare je nádobou Svatého Ducha, dome. Jsem si tím jista. Důvodem mé jistoty je to, že svému talentu nedokáže poručit. Nepředstírá, že uzdravuje, když uzdravit nemůže. Je hluboce soucítící a v některých případech, když je nemoc částečně psychického původu, by pomohlo, kdyby předstírala léčení. Ale ona to nedělá.“

„Připisuje to Bohu?“

„Myslím, že by nebylo moudré se jí na to ptát,“ ostře odpověděla kardinálka, a dom Abiquiu zrudl. Iridia se konečně posadila. „Když řekne, že ano, stane se pro církev problémem. Když řekne, že ne, stane se pro církev problémem. Proto nemůžeme takový poklad přijmout do naší komunity. Složila naše sliby, chodila bosa po našich kamenech a rychle jsme si ji zamilovaly. Ale je to poklad. Musí být propuštěna.“

„Věděl frá Jiří o tomto talentu?“

„Řekla mi, že ho škádlila. Myslím, že tím chtěla vyjádřit, že mu jiným způsobem ukázala svůj dar. Vidíte, že v našem středu nemůžeme mít kromě Pána nikoho zvláštního.“

„A tak jste ji přivedla ke mně.“

Teď bylo na kardinálce, aby zrudla. „Protože mi to řekl papež… Ne, ne tak zcela. Papež mi řekl, abych ji sem poslala, když bude od nás chtít odejít. Rozhodla jsem, že by měla odejít, pomohla jsem jí, aby si to přála, a osobně jsem ji sem přivedla. Kdybych ji poslala, nemohla bych vám o ní nic říct.“

„Mohla jste napsat dopis.“

„Nemohla jsem napsat dopis, ani vy o ní nemůžete nic napsat, pokud ji nechcete zničit. Nechápete to?“

Dom Abiquiu krátce mlčel. „Jako kdybych se jí zeptal, jestli její dar pochází od Boha nebo ne?“

Kardinálka se vřele usmála, což přinutilo opatovo srdce sníjet se.

„Potřebuje se vrátit domů, pokud jí to starostův syn dovolí. Musíte ji tu nechat, dokud Svatý Otec nezařídí její návrat.“

„Jste si vědoma toho, že Svatý Otec je zaneprázdněn něčím jiným?“ Silentia ignorovala Olshuenovu ironii. „Řeknu sestře Clare, že se musí vyvarovat rozmluv s kýmkoliv mimo hostinský dům.“

„V tom domě je jeden z našich postulantů.“

„Potom sestra musí…“

„Přestěhuji ho. Kdo je ta další sestra?“

„Má asistentka. Vrátí se se mnou do San Pancha.“

Ve dveřích se objevil bratr správce, zachytil opatův pohled a na jeho pokývnutí se zeptal: „Dome, řekl jste hostům, aby si vybrali své pokoje?“

„Jistě. Je s tím nějaký problém?“

„Jen to, že jedna z jeptišek si vybrala tu, ehm, karanténní celu.“

„Musíte ji odtamtud dostat pryč! Ještě to není bezpečné.“

„Říká, že cela byla postavena pro ni. Nevím, co tím myslí.“

Kardinálka studovala chvíli výraz opatovy tváře a řekla: „Myslím, že já to vím.“ Vstala. „Tak, dome, jsem velmi unavena a chtěla bych jít odpočívat. Pokud mě omluvíte, odříkám si kompletář sama ve svém pokoji. Promluvím se svou studentkou. Děkuji za vše.“

Studentkou? To slovo za ní zůstalo viset v opatově pracovně.

Toho večera sestra Clare opustila opatovu kurví boudu a nastěhovala se do cely v hostinském domě. Řekla, že ví, že bouda byla původně určena pro ni, ale že netušila nic o karanténě. Zpívající tur potlačil svou zvědavost a neřekl nic.

Dům pro hosty teď sdíleli dva vojáci, tři jeptišky, učenec z Texarku, nomád, který se měl stát postulantem, a Otec Zpívající tur. Ædrea setrvávala ve své cele, s výjimkou chvil, kdy společně šli do refektáře nebo na mši. Kardinálka, její asistentka a nomád Sněžný duch byli často mimo budovu, pravděpodobně se účastnili s mnichy náboženských obřadů. Zpívající tur pracoval ve skriptoriu na glosáři k překladu bratra Černozuba, thon Elmofier Santalot se obvykle zabýval vyhledáváním v knihách ve sklepě nebo čtením a vypisováním si poznámek v čítárně. Laredští vojáci byli často ponecháni sami sobě, s Ædreou za zavřenými dveřmi. Jeden z vojáků zajel do Sanly Bowitts a přivezl džbán místní pálenky. Když byli oba dost opilí, odvážnější z nich zaklepal na dveře krásné jeptišky a nabídl jí, ať se napije.

Ædrea otevřela dveře, vzala nabízený džbán a mocně si z něj přihnula.

„Děkuji, desátníku Browko," řekla s úsměvem, pak za sebou zavřela dveře a zastrčila západku.

Browka zaklepal znovu, ale bezvýsledně. „Viděls, jak se na mě usmála?"

Otec Bů a nomádský mladík se vrátili z kostela a krátce na to přišel i Santalot. Vojáci všem nabízeli pití, ale ve džbánu toho už moc nezbylo a nikdo nabídku nepřijal. Do hostinské čítárny vešla kardinálka a na chvíli tam před spaním usedla s knihou. Vojáci schovali džbán a předstírali spánek.

„Odjedeme odsud zítra po ranních chválách," řekla matka Iridia. „Musíme všichni poděkovat mnichům za jejich pohostinnost." Hovořila církevštinou, což byl jediný jazyk, kterému v hostinském domě rozuměli všichni. Vojáci jím mluvili špatně, ale jakožto vojáci se velmi zajímali o tažení současného papeže a měli ohledně toho

spoustu vyřčených i nevyslovených otázek. Za dva dny v opatství se toho ale moc nedozvěděli.

Ráno, po poslední poradě s opatem, se matka Iridia v slzách rozloučila se svou studentkou a společně se svými sloužícími odjela. Ædrea po jejich odjezdu hodinu plakala ve své cele. Bydlela nyní v domě pro hosty se Zpívajícím turem, Sněžným duchem a učencem Emolfierem Santalotem. Opat Olshuen řekl Sněžnému duchovi, že se může nastěhovat do cely v dormitáři, ale Sněžný duch odmítl s tím, že není ještě zcela připraven na mlčení a samotu. Překvapený opat rychle pohlédl na Ædreu, jako by se chtěl zeptat nomáda, zda rovněž není zcela připraven na celibát, ale netlačil na něj. Nomádští mniši byli spíše výjimkou a bratr Střízlík, kuchař opatství, neměl nikoho, s kým by promluvil v rodné řeči nebo příbuzném dialektu. Jedině Zpívajícího tura, když pobýval v opatství.

Stalo se během svátku svaté Clare, rok poté, co se stala jeptiškou, že Ædrea, sestra Clare z Assisi, učinila v hostinském domě Leibowitzova opatství zázrak.

Na sklonku srpna dostal bratr Střízlík povolení navštívit Zpívajícího tura v hostinském domě, a Ædrea, sestra Clare z Assisi, zjistila, že bratr kuchař má v krku rakovinu. Jeho hlas byl zesláblý na pouhý chraplavý šepot. Střízlík své rakovině říkal bratr Krab a dělal si z ní legraci. Ædrea se za něj postavila, když si povídal se svým dávným přítelem Bůem. Vylekal se, když se ho dotkla, ale pak se posadil zpátky na židli a nechal její ruce zkoumat své hrdlo. Vyskočil znovu, když mu špičkami prstů silně zmáčkla místo pod ohryzkem.

„Uklidněte se, bratře. Bolí to?“

„Moc ne,“ zašeptal Střízlík. „Co jste udělala? Něco prasklo.“

Chvíli pokračovala v hlazení jeho krku a pak odešla do cely. Otec Bů se pokřižoval. Bratr Střízlík to viděl a pokřižoval se také.

„Raději o tom nikomu neříkejme,“ uzavřel Zpívající tur.

Během tří dnů se Střízlíkovi začal vracet hlas. Rozneslo se to. Do týdne sestra Clare vyléčila hnisající puchýře, kýlu, zanícený zub a pravděpodobný zákal.

Vše to mohlo proběhnout bez povšimnutí, ale když léčila starému knihovníkovi bratru Obohlovi krátkozrakost, a ten spatřil překrásnou

ženu, která mu položila ruce na oči, jeho výkřik úžasu byl následován hlučnými projevy radosti a díků. A to dolehlo k uším doma Abiquia.

Zpívající tur byl právě v domě pro hosty, když opat přišel k zavřeným dveřím Ædreiny cely.

„Řekl jsem vám, abyste se nezaplétala s mnichy.“

„Nezaplétala jsem se s mnichy.“

„Kardinálka Silentia vám zakázala provozovat ty vaše léčitelské triky.“

Sestra Clare otevřela dveře. „Odpusťte, dome, ale nezakázala. Neznám žádné léčitelské triky.“

„Nehádejte se se mnou! Kde je váš duchovní výcvik?“

„Byl byste raději, kdyby byl bratr knihovník napůl slepý?“

„Byla to moje chyba, dome,“ vstoupil do rozhovoru Otec Bů. Odvážil se lži: „Poslal jsem ho za ní.“

„Cože?“ Olshuen zalapal po dechu a odmlčel se, aby nabyl sebeovládání. „Nebudete pokládat ruce už na nikoho dalšího, dokud budete zde. Rozumíte?“

„Ano, dome.“

„Poslechnete mě?“

„Ano, dome.“

Opat ostře pohlédl na Zpívajícího tura: „Myslím, že je čas, aby ses vrátil domů.“

„Děkuji, dome.“ Jakmile dom Abiquiu odešel, dodal: „Aleluja!“

Sestra Clare se usmála. „Zanesete vzkaz mé rodině a starostovi, až půjdete?“ požádala ho.

Ale Zpívající tur byl stále v klášteře, když se objevily Ædreiny rány. Když chodila na mši, klečela vzadu v kostele za pilířem, kde ji mniši z chóru neviděli. Proto také vždy opouštěla kostel jako první. Když se za ní Zpívající tur vracel do domu pro hosty, spatřil v otiscích jejích bosých nohou v písku tmavé skvrny. Jak šla po podlaze hostinského domu, krev byla ještě zřetelnější. Zavolal na ni a ptal se, jak si poranila chodidla. Mladá jeptiška se zastavila, nadzvedla sukni svého hábitu a podívala se dolů. Chvíli tam hleděla

a pak pohlédla zpět na Otce Bůa. Když zvedla ruku k obličeji, viděl, že má krvavou dlaň. Vypadala velmi zmateně.

„Kdo vám ublížil, sestro?“

Třásl se jí hlas: „Nevím. Byla tma. Myslím, že to byl Ďábel. Měl na sobě stejné roucho jako vy.“

„Co? Opravdu vás někdo napadl?“

„Je to jako sen. Bylo v něm kladivo…“ zmlkla, divoce na něj pohlédla, pak utekla do své cely a zastrčila závoru. Zpívající tur slyšel, jak se modlí. Šel vyhledat doma Abiquia, kterého našel, jak se modlí před dřevěným Leibowitzem na chodbě.

„Říká, že to bylo jako sen,“ řekl mu Otec Bů. „Ale myslí si, že někdo s kladivem, možná Ďábel…“

„Byla znásilněna?“

„O tom nic neříkala.“

„Pojďme. Řekl jsi to bratru lékárníkovi?“

„Už je na cestě.“

Když přišli do hostinského domu, lékárník už byl na místě. Dveře Ædreiny cely byly otevřené a ona sama ležela na lůžku. Když chtěli vejít, lékárník je vystrčil ven, vyšel rovněž a zavřel za sebou dveře.

„Co její zranění?“ zašeptal opat.

„Rány Kristovy,“ odpověděl lékař tiše.

„O čem to mluvíš?“

„Rány po hřebech. Rána po kopí.“

„Stigmata? Říkáš, že žena, ehm, sestra, má stigmata?“

„Ano, má. Rána v boku je čistá. Rány v rukou a chodidlech mají zhmožděné modré okraje. Mluví o kladivu.“

„Ďábel!“ Tehdy byl Olshuen nejblíž k tomu, aby zaklel. Obrátil se a odešel z hostinského domu se Zpívajícím turem v patách.

„Odplata!“ vyplivl. „Pomsta!“

„Prosím? Co tím myslíte, dome?“

„Zakázal jsem jí používat léčitelské schopnosti. Tohle je její odpověď.“

Zpívající tur chvíli mlčel, když šli ke konventu, pak potřásl hlavou. „Dome, zítra odjíždím domů.“

„Aniž bys požádal o dovolení?“

„Už jste mi to dovolil, vzpomínáte?“

„Jistě.“ Opat se obrátil na podpatku a odešel, sám.

O několik hodin později, když se bratr Střízlík svatá Marie přišel zeptat na změny ve stravě nemocných, našel Abiquia Olshuena ležet na podlaze v jeho pracovně. Nemohl pohnout pravou nohou. Když se pokusil promluvit, zaskřehotal.

Bratr lékárník přišel přímo do špitálu, kam Střízlík Olshuena odnesl.

„Je to mrtvice, bratře?“ zeptal se Střízlík.

„Ano, obávám se, že je.“

Opatství mělo zase svého převora. Ihned povolali Otce Devendyho společně se Zpívajícím turem. „Můžete sehnat tu sestru, co léčí?“

„Vy o ní víte?“

„Dom Abiquiu mi řekl, co mu pověděla matka Iridia. Vím, že byl vyplašený, ale… může zemřít, víte.“

„Půjdu se jí zeptat. Byla, hm, zraněna. Řekl vám o tom bratr lékař?“

„Ne,“ odpověděl lékárník.

„Popište otci Devendymu ta zranění,“ řekl mu Otec Bů, „ale neinterpretujte je.“

„Chápu. Ujistěte se, ať má boty a nechodí v obvazech.“

Zpívající tur pohlédl na opata. Dom Abiquiu vrtěl se zavřenýma očima hlavou ze strany na stranu. Nic to neznamená, rozhodl se Bů.

Tur našel ve skladu pár malých sandálů. Byly velmi staré, mohly kdysi patřit jemu nebo jinému mladému nomádovi, kterému ještě nedorostla noha. Vzal je sestře Clare a řekl jí, že mohly být dřív Černozubovy. Nic na to neřekla, ale bez protestů si je obula.

„Kam jdeme, Otče?“

„Za domem Abiquiuem. Potřebuje vás.“

Ædrea byla zvyklá poslouchat a šla bez vyptávání, na co ji potřebují. Když dokulhala do špitálu a přistoupila k posteli, dom Abiquiu hlasitě zařval a odtáhl se od ní s očima rozšířenýma a se smrtelnou hrůzou ve tváři. Levou rukou si zakryl oči. Ædrea se zastavila a zírala na něj.

„Oh, prasata!“ řekla příkře a pokřižovala se ovázanou rukou. „Nemohu pro něj nic udělat.“

„Jak to myslíte?“ zeptal se převor Devendy.

„Myslím tím, že to nemůžu udělat dnes. A stejně mi nařídil, abych to už nedělala.“ Obrátila se a zamířila ven z místnosti.

„Sestro Clare, prosím, možná umírá,“ řekl Zpívající tur.

Znovu se pokřižovala, ale šla dál chodbou, ani se neohlédla.

Dalšího dne v hostinském domě nebyla a z její cely zmizel malý cestovní vak. Nikdo ji neviděl odcházet, ale na posteli byl vzkaz: *Je mi líto vašeho opata. Děkuji za vaši pohostinnost. Bůh vám žehnej.*

Nikdo nevěděl, kam šla. Když se Zpívající tur vracel do Nového Jeruzaléma, ptal se po ní v Sanly Bowitts. Viděli ji, jak jde k Hoře Poslední útěchy. Jel tím směrem až k patě útesu. Jednou našel na kameni krvavou skvrnu, ale žádnou další známku její přítomnosti nespatřil. Tak ona je s Benjaminem. Otec Bů si byl jist, že starý Žid její rány Páně vyléčí. S mírným pocitem viny, že opouští ji a doma Abiquia, pobídl mulu k papežské silnici, mířící k severu. Bylo už září a on jel pod temným měsícem.

KAPITOLA 29

> Jako existuje horlivost hořká a zlá, která vzdaluje od Boha a vede do pekla, tak existuje i horlivost dobrá, která vzdaluje od špatností a vede k Bohu a k životu věčnému.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 72

Kardinál Černozub svatý Jiří, diákon ze svaté Maisie, se na úbočí kopce dlouze a bolestivě vyprazdňoval, poprvé toho dne. Čekalo ho ještě mnoho takových chvil. Vtom uslyšel práskání opakovaček. Vycházelo z hlavního tábora v zalesněném ohbí širokého mělkého potoka vzadu za kopcem.

Z místa, kde Černozub stál, či spíše dřepěl, tábor nebylo vidět. Pro svůj ranní rituál, jediný, který rád dělal v soukromí, si vybral západní svah malého útesu, kopce tak nízkého, že sotva převyšoval stromy. Ve skutečnosti se Černozubovi stýskalo po domově. Ne po nějakém konkrétním místě, nikdy neměl nic, co by se domovu alespoň blížilo, kromě Leibowitzova opatství, a zatímco někdy (ve skutečnosti dost často) postrádal společnost bratří a bezpečí zažitých zvyklostí a řádu, nikdy nepostrádal opatství samotné. Stýskalo se mu po poušti, po pastvinách, po zemi Prázdného nebe.

Přestože západním směrem Černozub neviděl nic než další stromy, věděl, že za nimi leží otevřená krajina pláně, táhnoucí se dál a dál, bez stromů a beze měst jako Věčnost sama. A obloha na západě vypadala jistě větší.

Neúsměvná, nemluvná, neomezená.

Zdravím tě odtud, Prázdné nebe.

Prásk, prásk, prásk.

Černozub klopýtl, když vstával a spěšně se utíral chomáčem trávy. Pak zpomalil, již ne zburcovaný, protože rozpoznal onen zvuk. Bylo to oslavné, ceremoniální, ne opravdové. Žádná přestřelka. Válečníci šarfa Sarančat, disciplinovaní na to, aby stříleli cenné mosazné náboje, ale znudění nedostatkem bojových akcí, dovedli k dokonalosti napodobování zvuku nových opakovacích „papežových pušek“. Tak jako všechno, co nomádi zkusili, se to naučili rychle dělat dobře.

Černozub si toho poprvé všiml před několika dny u zvědů, vracejících se z průzkumných misí. Prohodil ke svému šéfovi, Pokousanému psu, že bojovníci napodobují zvuk zámořských pušek na mosazné náboje. „Napodobují zvuk drhnutí hrnců, Vaše Eminence,“ zavrčel Pokousaný pes.

K *prásk prásk prásk* se připojili psi. Nebylo to štěkání, ale napůl vytí, napůl vrčení bojových psů, přiváděných na řemenech. Všechno to vycházelo z tábora papežovy armády na okraji lesa, v zákrutu potoka zvaného Problémový. Černozub přešel hřbítek kopce a sestupoval k táboru. Zároveň se snažil stínit si oči před ranním pozdně zářijovým sluncem a přivázat si hábit svým kniháckým provazem. Zul si sandály a nesl je v ruce, aby mohl jít bos příjemně

vlhkou trávou. Mezi stromy viděl koně, jak chodí dokola a dupou, obezřetně sledující psy, kteří běhali kolem jako prašní čerti.

Práskání bylo doprovázeno výskáním a výkřiky. Černozub uviděl bojovníky Sarančat, pomalované, máchající puškami. Bylo jich víc než jen malá skupinka. Něco mělo přijít, nebo spíš přicválat. Černozub byl skoro rád. Už po několik týdnů během závěrečného přesunu k Novému Římu mezi nomádskými bojovníky, kteří se připojili k pontifikově křížové výpravě, rostlo napětí. Jak se dvanáctisethlavá skupina, dosahující nyní délky denního pochodu, přesouvala na východ, paže stromů natahující se do prérie byly stále početnější, delší a hustší, až se to jednoho dne otočilo. Černozub si ten den pamatoval. Paže prérie sahaly do lesa. Bylo to jako optický klam, jako když se věc nedokonalostí oka změní ve svůj opak.

Když opustili území vysokých trav a začali pronikat do lesů, očekávali bojovníci odpor texarských jednotek, které tam Hannegan II. (podle předpokladů) nechal, aby bránily přístupové cesty ke Svatému městu. Žádné tam ale nebyly. Bojovníci čekali odpor ze strany polousazených sarančatských farmářů a osadníků, které mezi ně přestěhoval Filpeo. Žádný nebyl. Kořistící jezdci nenašli nic než opuštěné farmy, spálené nebo hořící stodoly, dobytek byl zabitý nebo odehnaný pryč a zbyly po něm jen stopy nebo ještě měkké výkaly. Roubené usedlosti byly spálené nebo vypleněné, smutně vyhlížející malé domky zbavené dokonce i dveří a okenních tabulek. Sarančata se obzvláště těšila na rozbíjení skla a kvůli tomuhle byla ještě netrpělivější. Ti hanební trávožrouti buď okna rozbili nebo si je vzali s sebou.

Nový kardinál Černozub byl připoután k vozu stejně jako starý mnich, ale několikrát opustil své hrnce a pánve, aby prozkoumal jeden či dva opuštěné domy, protože doufal (ač si to nikdy nepřipustil), že najde nějaké stopy přítomnosti Librady, své žbleptí pumy, která utekla na svobodu dřív, než ji mohl pustit. Ale Librada nežrala mršiny a těch několik farmářů a rodin, které našel, byli většinou mršiny. Několikrát sledoval skupiny nomádských jezdců, jak za zpěvu písní smrti a usazeni hned za krky svých koní vyjíždějí do lesa. Nejdříve nervózně, pak s rostoucím sebevědomím a nakonec znuděně. Venkov v okolí Nového Říma byl vylidněný. Nebyli zde

žádní válečníci, s kterými by se dalo bojovat, žádné ženy, které by bylo možno znásilnit, ba ani ženy, kterým by bylo možno ve znásilňování bránit. Nic než stromy, hloupější než koně a mlčenlivější než tráva. Farmáři, z nichž mnozí byli sarančatího původu, opustili své farmy. Jednotky, která snad Hannegan II. v regionu zanechal na obranu města, byly rovněž pryč.

Vlastně se říkalo, že právě vojsko farmáře vyhnalo. Starý muž, kterého našli raněného na podlaze ve stodole a vzali do tábora zemřít, řekl papeži a kurii, že to texarští vojáci mu rozbili okna a vypálili pole, stejně tak jeho sousedům. Černozub si myslel, že lže. Nebo alespoň částečně. Pravda je stejně jako krása v době války vzácná. Objevovala se náhodou, na nečekaných místech. Jako třpyt slunce na knoflíku mrtvoly.

Prásk prásk prásk.

Tak konečně nějaká akce. Černozub se cítil jako dva muži: jeden se obával vzrušení, druhý po něm toužil. Jeden bratr, který dychtivě seběhl ze svahu ke kroužícím koním, a druhý, který se držel vzadu, paty zarývající do měkké hlíny. Cenil si vrcholku kopce, protože ho vyzvědal nad stromy, nebo skoro nad ně. Sestup mezi ně byl jako sestup do žaláře.

Prásk prásk prásk. Nejméně jeden z výstřelů zněl skutečně. Třeba zvědové objevili texarský hlavní voj a na dnešek byla plánována bitva. Jak Černozub napůl klouzal, napůl scházel z kopce, zašilhal za sluncem ozářené řady stromů. Za nimi, nejvíc den jízdy vzdálený, byl Nový Řím. A za městem, také zrakům skryta, Velká řeka – Misspee, jak jí říkali trávožrouti. Černozub se příjezdu křižáků bál celé měsíce, ale teď se na něj těšil, i kdyby to znamenalo bitvu. Ke své nekonečné lítosti Černozub bitvy znal. A věděl, že ještě horší než boj bylo dlouhé čekání, neustálé napětí a těžký pach mužů na pochodu.

Tábor páchl jako výkaly a kouř. Páchl jako Hilbertova horečka, nemoc vyprazdňující útroby, kterou Černozub sdílel nejméně se třetinou mužů, nomádů i křesťanů. Zápach sílil, jak vysoká tráva přecházela ve stromy, jak svět Prázdného nebe ustoupil světu, složenému z větví, zarostlému stromy. Tma a bahno a pařezy

a sračky – víc a víc, jak se papežova křížová výprava blížila k Novému Římu. Matka Církev se vrací domů.

Prásk prásk prásk!

Dole v táboře znovu zapálili velký večerní oheň. Klády velké jako lidská těla doutnaly a kouřily, zdráhaly se stejně jako těla vznítit plamenem. Všechno v lesích bylo vlhké. Černozub se připojil k pohybujícímu se davu okolo ohniště uprostřed tábora, lem hábitu měl mokrý od dlouhé trávy. Koně, lidé a psi tvořili neklidnou směsku. Další válečníci přicházeli od menších ohnišť Divokých psů a Sarančat, spolu s *Qæsachem dri Vørdarem* a jeho osobní stráží. Nomádští bojovníci plivali do ohně a podupávali a stříleli své imaginární výstřely k neproniknutelné šedi oblohy. Zase to vypadalo na déšť. Už to tak vypadalo týden.

Šarf Sarančat, Eltür Bråm, vyšel zpod stromů s opakovačkou ve zdvižené ruce, doprovázený zavalitým šamanem se složitým kloboukem, jedoucím na bílé mule.

Prásk prásk prásk.

Hnědáček nápadně scházel, ale malá jednotka jeho papežské gardy se připojila ke skupině. Vedli znepokojeně vypadající koně. Pušky měli stejné jako bojovníci Divokých psů. Černozub byl překvapen, když mezi nimi spatřil Aberlotta.

„Netvařte se tak smutně, Vaše Eminence," řekl obtloustlý valanský student, v ruce opakovačí pušku, kterou rozhodně nedržel zrovna rozpačitě.

„Kam jdeš?" zeptal se Černozub, ignorující sarkasmus svého starého přítele.

„Pro sušenku." Aberlott ukázal k rannímu povozu, kde stála fronta Divokých psů a Sarančat, nebo lépe řečeno řada všech mužů s puškami. „Pojď." Wu-shin Sekera stál ve frontě a pustil Aberlotta a Černozuba k sobě. Černozub věděl, že to bylo u nomádů přijatelné, neboť považovali každého za vzdálený článek svých přátel a rodiny. Pokud stál někdo ve frontě, jeho přízeň tam stála taky.

„Dobré ráno, Sekero."

„Dobré ráno, kardinále Nimmy. Proč tak smutně?"

Vypadám snad opravdu tak smutně, říkal si Černozub. Pokrčil rameny. Třeba je to tou nemocí. Zdálo se mu, že je nemocný už léta, přestože podle značek, které si dělal uvnitř vozu, to byly pouze dva týdny.

„Možná je to válkou," řekl. „Válka lidi rozesmutňuje."

„Některé," řekl Aberlott. Sáhl si pod své dlouhé vlasy a dotkl se, jakoby pro štěstí, malého výstupku chrupavky, který měl v místě, kde mu texarská jízda usekla pravé ucho.

„Všechny," řekl Sekera.

Fronta postupovala kupředu, chodidla mlaskala v blátě, které jako kdyby pořád všude leželo a čekalo, dokonce i pod zdánlivě suchou trávou.

„Možná Jeho Eminence truchlí nad svou malou ztracenou kočičkou," řekl Aberlott Sekerovi.

„Není tak malá," řekl Černozub, „a přál bych si, kdybys mi přestal říkat Jeho Eminence."

„Promiňte, kardinále," řekl Aberlott. Byl na řadě. Vzal dvě sušenky a jednu dal Černozubovi. Zjevně dávali sušenky navíc jen mužům s puškami. Černozub si ji zdráhavě vzal. Život byl dost těžký i bez Aberlottova neustálého sarkasmu.

Šel se Sekerou a Aberlottem zpět k ohni, který nyní plápolal.

„Je to válečná výprava," řekl Aberlott. „Předsunuté hlídky, tuším že Divocí psi, včera vstoupily do města. Nenarazily na žádný odpor. Dnes tam jedeme s Eltür Brâmem a jeho šamanem." Kývl hlavou ke starci na bílé mule. „Možná uvidíme baziliku svatého Petra."

„Ty jedeš?" zeptal se Černozub.

„Mám to povolené. Jedu s většinou papežské gardy," řekl Aberlott. Pohlédl na Wu-shina, papežova generál-seržanta, který pokrčil rameny. Wu-shin zůstával se svým pánem.

Aberlott zvedl pušku a zamával jí k obloze, jako to dělali nomádi. „Prásk prásk prásk," řekl, ale nepřesvědčivě. Usmál se, čímž ukázal Černozubovi své zkažené zuby, a otevřel dlaň, v níž měl tři mosazné náboje. „Jeho Veličenstvo šarf nás s sebou nechtěl, ale Jeho Svatost papež Ámen II. na tom trval. Jsme jeho oči a uši."

„A pušky," řekl Černozub.

„To taky."

Stále víc se schylovalo k dešti. Černozub schoval svou kardinálskou čapku pod plachtu vozu — obával se, že kdyby pršelo, déšť z ní smyje červenou barvu – a posbíral hrnce a pánve od snídaně, které mu nechal Pokousaný pes. Povýšení na desátého kardinála křížové výpravy ho nezprostilo povinností pomocníka pomocného umývače nádobí. Ani nesnížilo intenzitu horečnatých záchvatů, které zmítaly jeho tělem.

Třetina tábora, téměř tisícovka mužů, byla nemocná. Silný zápach lidských exkrementů se mísil s obvyklým táborovým pachem koní a kouře. Všude převažovala ponurá nálada. Třeba bude pršet, uvažoval Černozub, zatímco s náručí hrnců a pánví obcházel a překračoval všudypřítomná psí lejna. Lépe, kdyby pršelo, než aby to pořád jen na déšť vypadalo. Nomádi, neteční vůči jakýmkoliv jiným protivenstvím, se tvářili, že se v dešti rozpadnou.

Domyl hrnce pískem v bočním přítoku potoka, vytékajícím tisíciletou trubkou zpod kamenné desky. Vrátil se k vozu dlouhou cestou mezi papežovým kočárem a lesklými kovovými vozy karavany magistra Diona, které se k nim připojily před dvěma dny v místě, kde dlouhé výběžky širé prérie přecházely do stále užšího a užšího travnatého pruhu, přerušovaného hromadami rozbitého betonu a kamení.

To ráno viděl Černozub Dionovy vozy poprvé zblízka a za denního světla. Vypadaly jako pece na kolech. Aberlott jim říkal tanky, ale kdo by vezl vodu z vyschlých plání na mokrý východ? Jistě to byly nějaké zbraně.

Na kozlíku jednoho z vozů podřimoval žblept. Když uviděl Černozuba, idiotsky se usmál a s hihňáním se pokřižoval. Černozub si myslel, že si z něj dělá legraci, pak ale spatřil Hnědáčka, jak stojí s Dionem téměř zakryt kovovým vozem. Vypadalo to, jako by se hádali, a Dion dostával co proto. Černozub neviděl Hnědáčkovi do tváře, ale rozeznal pomalá gesta právnického přesvědčování, měnící se v papežský nátlak. Mnich, teď už kardinál, se odvrátil a pospíchal ke středu tábora. Věděl, že by měl potíže, kdyby ho Hnědáček viděl bez zucchetta.

Když konečně začalo pršet, bylo už pozdní odpoledne. Mraky, které se celý den shromaždbvaly na severozápadě jako jezdci na vrcholu kopce, přišly právě ve chvíli, kdy se vracel oddíl sarančího šarfa. Tentokrát nebylo žádné *prásk prásk prásk*, žádné vzpínání koní. Bojovníci se tvářili ponuře a sklíčeně. Jeden z koní nesl dva jezdce a bílá mula vezla tělo, přivázané jako balík bez ochrany před lijákem. Boky muly byly zrůžovělé krví a deštěm.

„Šarfův šaman," řekl Aberlott Černozubovi, kterýmu pomáhal sesednout. Zkusil podat mnichovi pušku, ale Černozub ji nevzal.

„Texarské jednotky?"

Aberlott zavrtěl hlavou. „Ostřelovači," řekl. „Stříleli na nás z velkých domů."

„Z velkých domů?"

„Ve skutečnosti z hromad kamení, přestože některé mají dosud okna. Měli jsme lepší zbraně, ale neviděli jsme je. Nikdy jsme žádné texarské jednotky neviděli."

Čtyři ženy odvázaly šamana a odnesly ho pryč. Psi vyli, napínali svá vodítka a skákali, aby si přičichli k boku bílé muly, zamazanému od krve.

„Museli to být texarští vojáci," řekl Černozub.

„Nemyslím. Vystřelili mockrát, ale trefili jen dva muže, a to jsme všichni stáli na otevřeném prostranství. Byl jsem zrovna za šamanem, když padl. Zpíval nějakou píseň wíjasú a dostal to do hrdla. Myslím, že ho trefili šťastnou náhodou."

„Šťastnou?" řekl Černozub.

„Pro někoho šťastnou, pro něj ne." Aberlott ukázal Černozubovi tři prázdné nábojnice, které mu seděly v dlani jako malé prázdné skořápky v hnízdě. „Vystřílel jsem i tak všechny své tři náboje. To se mi líbilo. Ne jak tobě." Narážel na Černozubovu depresi, kterou trpěl poté, co téměř před rokem zabil žbleptího bojovníka v bitvě dva denní pochody odtud, na kraji pastvin. „Vystřelil jsem všechny tři, prásk prásk prásk."

Tentokrát vrtěl hlavou Černozub.

„Líbilo se mi to," trval na svém Aberlott.

Na Aberlotta udělalo větší dojem město než boj. Říkal, že Nový Řím nebyla taková díra jako Danfer nebo shluk chatrčí jako Valana.

Byl převážně kamenný, porostlý rostlinami a stromy. „Střed města je ze samých velikých domů. Těží z nich kámen a ocel. Vůbec se nestarají o jejich obranu. Co je tam k bránění? Co se odtamtud dá odnést? Nemůžeš bojovat proti lidem, kteří nebojují.“

„Proti vám bojovali,“ řekl Černozub.

„To nebyl boj,“ opáčil Aberlott. „Ani se tam moc nestřílelo. Schovávají se ve městě a střílejí po nás nazdařbůh.“

„Našli jste katedrálu?“

Aberlott potřásl hlavou. „Jeli jsme za šarfem. Říkal: Kdo je vypálí a předhodí jejich játra psům?“ Jízlivě se usmál a ukázal za sebe doprostřed tábora, kde přešlapovali sesednuvší nomádi, zmatení a zahanbení. Od žen, pečujících o zraněného muže, se ozval nářek. Zraněný umíral. Střelili ho do boku zbraní, která střílela kameny.

Černozub opustil Aberlotta a zamířil k lékařskému vozu, kde zraněného obvazovali. Přemýšlel, zda už Texarkanci dokázali zkopírovat opakovací pušky, a představoval si, že to pozná z mužova zranění. Ale rána byla jen ranou, ne znamením. Nepromluvila. Ošklivý šrám rozřízl nomádovo maso a vlasy jako cesta necitlivě přetínající pastvinu. V zadní části vozu připravovali šamanovo tělo na pohřeb. Zranění na krku starce již bylo vyplněno jílem v barvě šamanovy kůže.

Popel popelu, prach prachu. Oba muži budou vyneseni z lesa, aby byli pohřbeni pod hrdým a lhostejným pohledem Prázdného nebe. Ale ne dokud nepřestane pršet.

Ženy a medicinman kardinála Černozuba odehnali, i když měl na hlavě zucchetto.

Následujícího dne vyjela ven menší tlupa, zatímco sarančí válečný šarf se sešel s *Qœsachem* a pontifikem. Jakožto člen kurie byl přizván k účasti v diskusi i Černozub, samozřejmě až poté, co umyl nádobí a zařídil Pokousanému psu den volna na pití kobylího vína a hraní kůstek. Hnědáčkovo podezření, že imperátor stáhl ze Svatého města veškeré své pravidelné jednotky, bylo potvrzeno. Zadní voj bojůvky Eltüra Bráma se vrátil se svým jediným živým zajatcem, farmářem ozbrojeným kamenometnou mušketou. Vytáhli ho z jednoho „velikého domu“ společně se dvěma jeho kolegy, kteří

nepřežili desetimílovou zpáteční cestu do tábora křižáků. Při výslechu trávožrout prozradil, že ho s ostatními farmáři nahnala z domovů do města texarská pravidelná armáda, vyzbrojila je zbraněmi, které jí přebývaly, a rozmístila je na nejvyšší ruiny. Řekli jim, že jestli se vzdají, vzdoropapežovi fanatici z kmenů Divokých psů, Sarančat a Zajíců je budou krutě mučit. Když však vydrží, zachrání je texarské posily z Hanneganova města.

Hnědáček pochyboval o tom, že by hlavně to posledně řečené byla pravda, stejný názor zastával i zbytek kurie. Co se mučení týká, farmář zemřel dřív, než mu mohli dokázat, že to byla jen propaganda.

Aberlott si myslel, že je to past.

„Ty si ale myslíš, že všechno je past," připomněl Černozub svému příteli. Bylo nezvykle slunečno, oba seděli na bočnici vozu a poslouchali nekonečné bojovné řeči nomádů. Přestože jejich proslovy nic neřešily, papež a kurie je museli přetrpět.

„Taky že je," zašeptal bývalý valanský student. Dlouhé vlasy měl potřené mastnotou a stažené dozadu, aby bylo vidět jeho chybějící ucho, znak cti. Opakovačku držel mezi koleny. Byl sice alespoň technicky vzato členem papežské gardy, ale nosil náušnice a náramky ve vlasech jako jezdci Divokých psů. Černozub si pomyslel, že vypadá jako člověk, který se vyhnul pasti Matky Církve jen proto, aby spadl do pasti války.

„Můžeme je obléhat," říkal Hnědáček. Jeho nomádština se zlepšila a už Černozuba jako tlumočníka nepotřeboval. „Jestliže byli do města nahnáni, je šance, že nemají dost jídla, aby přečkali zimu."

„Zimu?" promluvil sarančí šarf. „Zima je daleko. Naše ženy jsou daleko a stejně jako Divocí psi jsou vystaveny nájezdům psanců, kteří útočí od Mizérie. Bez wíjasú je naše medicína slabá, ale bojová síla velká. Musíme udeřit teď, dokud můžeme. Dokážeme je porazit i malým počtem bojovníků. Můžeme je vykouřit."

Jeho slova byla uvítána pochvalným a potěšeným mručením. Naslíněné prsty vylétly vzhůru, jako by bylo potřeba se ujistit, zda vítr stále vane ze západu. Prsty byly pro nomády také znamením budoucího ohně, známkou jejich chuti sledovat, jak svět hoří.

Ámen II. vstal. Vyhlížel neobyčejně nadpozemsky a oduševněle. Když ho Černozub viděl včera, neuvědomil si, jak nezdravě vypadá. Hnědáček ztratil většinu vlasů. Jeho tvář připomínala kresbu na vejci. Na zkaženém vejci. „Toto je Svaté město Nový Řím," pronesl odměřenou církevštinou. „Je pro Matku Církev posvátné. Nic se vypalovat nebude. Jsme tady, abychom město obsadili, ne zničili."

Opět se posadil. Když byla jeho slova překládána do sarančatštiny a řeči Divokých psů, zavládlo nespokojené bručení. To ustalo, jakmile *Qæsach dri Vørdar*, válečný šarf Tří hord, povstal, aby promluvil.

„Měli jsme předstírat útok na jih, na Hanneganovo město," řekl Chür Høngan Ösle. „Tam je srdce impéria, ne Nový Řím, ten není nic než zřícenina. Pojedeme dál na jih. Ale nyní tam místo klamného manévru můžeme skutečně *udeřit*. Když teď víme, že Nový Řím brání jen hrstka obránců, máme víc lidí na útok proti Hanneganovu městu. Válka skončí dřív. Budeme se moct vrátit ke svým ženám a na naše zimní pastviště." Mluvil jazykem Divokých psů, použil pár slov ze skalistštiny a ani jedno z církevštiny. Černozub to považoval za příznačné. Křížová výprava byla stále méně křížovou výpravou a stále více výbojem Tří hord.

Když se *Qæsach* posadil, nomádi souhlasně mručeli a klepali. Za sebou měl chlapce, který mu upravil oděv, když dosedl, a dalšího, který hlídal pera v jeho účesu, kdyby foukalo. Počet nomádů vzrůstal, takže nyní stáli muži (a také několik žen a dětí) všude kolem vozu, na němž Černozub seděl. Schůzka kurie se zvrhla ve veřejnou sešlost válečníků, kočích a náhodných kolemjdoucích. To bylo také příznačné. Kardinál Černozub svatý Jiří měl pocit, že je v pasti. Vnitřnosti mu bouřily stejně jako dav kolem. Začal se rozhlížet, kudy by utekl.

„Když tady necháme několik stovek mužů, bude to na vyhnání farmářů z Nového Říma stačit!" řekl Eltür Brům.

Wu-shin vrtěl hlavou, ale jako vždy mlčel. Hnědáček vstal, aby šarfům odpověděl. Zapotácel se, jak se zvedal, a Černozub byl překvapen a mírně šokován, když spatřil, že má pod papežskou róbou přes sutanu prázdné podpažní pouzdro.

Papež Ámen II. se opřel o bok vozu a učinil ještě poslední pokus.

„Potřebujeme bojovníky tady,“ řekl. „Demonstrací síly můžeme farmáře dostat z města téměř bez boje.“ Černozub věděl, že se Hnědáček pokouší vyhnout bitvě. Uvažoval, jestli kvůli záchraně životů nebo kvůli záchraně města a svatopetrské katedrály před zničením. Jak si tu otázku položil, okamžitě znal odpověď. Životy byly levné.

Papež si sedl, zjevně nepovšimnut. Nebylo žádné reptání, nebyla mu prokázána čest ani tím, že by s ním nesouhlasili. Moc, kterou ho Černozub viděl vládnout ve Valaně na konkláve, byla pryč. Možná to bylo pobytem v Hřebčinci nebo jeho řečnické umění na válečné šarfy a jejich bojovníky nezabíralo. Oni sami byli mistry jazyka, když chtěli, ale teď neměli náladu na povídání.

Nebo za to mohly ty stromy. Vypadaly skoro zle, bylo jich tolik, rostla jich spousta všude kolem. Černozub se dotkl kříže, který nosil pod hábitem, a jako vždy, když panikařil, přivolával podobu svatého Leibowitze. Ale místo pochybovačného úsměšku svatého Izáka Edwarda viděl bodavé světlo pouštního slunce a pocítil náhlý příliv stesku po domově. Byl tak silný, že ho málem shodil z vozu.

„Co se děje?“ zašeptal Aberlott. „Jsi v pořádku?“

„A ty jsi?“ odpověděl Černozub. Válečníci na okraji davu začali dělat *prásk prásk prásk.* Byli unaveni vyčkáváním na boj. Ale nechtěli ani vjet do města, kde je obránci ostřelovali z oken „velikých domů“.

„Vypálí to tam, ať si Jeho Svatost říká, co chce,“ řekl Aberlott. „Kam jdeš?“

Eltür Bram už zase vstával. Černozub proklouzl pryč davem směrem k hlavnímu příkopu. Ten byl i přes všechno to vzrušené debatování zaplněn hlučícími muži.

Když došel zpátky k ohništi, bylo tam příliš plno na to, aby se dostal blíž. Saranče ještě mluvil. Černozubem cloumala horečka a cítil se slabý. Stáhl se dozadu do svého vozu, zabalil se do přikrývky a usnul. V dálce slyšel bubnování a bojovné oslavné *prásk prásk prásk.*

Té noci přišel ve spánku Černozuba navštívit Ámen I. Bylo to poprvé za víc jak týden. Stařec měl tvář pumy. „Měl vždycky tvář

pumy?“ přemýšlel ve snu Černozub. Ale samozřejmě! A byla tam Ædrea. Seděla vedle Drozdíka, usmívala se a jela na bílém koni jako *Fujæ Go*… ale ne, měla rozhalenou róbu a to, co považoval za bílého koně, bylo světlo, vycházející z brány, kam jednou…

Kdosi jím třásl a tahal ho za nohu. Byl to Aberlott.

„Odjíždíme,“ řekl.

„Odjíždíme? Kdo odjíždí?“ zamručel Černozub a posadil se. Aberlott stál u vozu a nakláněl se dovnitř. Měl pomalovaný obličej a mastné vlasy sepnuté a stažené dozadu. Za ním Černozub viděl kovově šedivou oblohu. Slyšel dusot kopyt a klení a smích mužů. Někde blízko byli psi.

„Byli vzhůru celou noc,“ řekl Aberlott. „Poté, co jsi šel spát, byla další porada. Ale jen porada šarfů. Papeže poslali pryč.“

„Poslali ho pryč?“

„Wu-shinovi dovolili poslouchat, ale když s nimi nesouhlasil, vyhodili ho.“

Černozub žasl. Nikdo nikdy odnikud Wu-shina nevyhodil.

„Vyhodili ho?“ Černozub byl stále obluzený, stále napůl ve svém pumím snu. Když se posadil, v náhlém okamžiku neobvyklého prozření si uvědomil, že celý jeho život od okamžiku, kdy opustil opatství, vlastně od doby, kdy poznal Hnědáčka, byl jakýmsi snem. Proč ho tedy navštěvoval Drozdík a ne Hnědáček? Hnědáček byl v tom skutečném snu.

Aberlott se zašklebil a zavrtěl hlavou. „Tak tedy nevyhodili ho doslova, požádali ho, aby odešel.“

Černozub vylezl z vozu. Dešťové mraky, které již celé dny pluly oblohou, zmizely. Tábor byl osvětlený téměř jako ve dne, ač slunce ještě nevyšlo.

„Nechávají tady jen pár mužů z každé hordy, celkem asi tři sta,“ pronesl Aberlott až příliš hlasitě. „Ostatní jedou na jih s *Qæsachem dri Vørdarem* dobýt Hanneganovo město. Jedu s nimi!“

„Ale ty jsi v papežské gardě!“

„Jede celá papežská garda kromě Wu-shina. Krom toho – papež mi nedal tohle!“ Aberlott rozevřel dlaň. Tam, kde noc předtím seděly jako na hnízdě tři prázdné nábojnice, měl teď šest, všechny plné.

Z každé vykukovala na jednom konci tmavá střela, jako by se už nemohla dočkat, až poletí.

„Tak teda nashle!“ řekl Černozub vztekle. Těsněji si kolem těla omotal svůj hábit a napůl odkráčel, napůl odběhl k latrínovému příkopu. Jak tam seděl na bobku, viděl skrz křoví stovky mužů, jak se mezi sebou proplétají, dohadují, oblékají se, pšoukají a smějí se. *Prásk prásk prásk!* Někteří vedli psy, jiní koně. Znechucení, které pár uplynulých dní viselo nad táborem, otupělost z deště a stromů, mizelo spolu se světlající oblohou na východě. Potok překročilo téměř tisíc válečníků, mnoho z nich přitom udeřilo do kovových vozů, aby je slyšelo zazvonit.

„Bere si všechny zdravé muže,“ zamumlal si Černozub.

„Tolik zdravých mužů není,“ řekl muž, dřepící u příkopu vedle něj, který měl velmi nezdravý hlas a pach. „A já taky nejsem tak zdravý a jedu.“

Mluvil dialektem Divokých psů. Než mu Černozub stačil odpovědět, byl pryč. Utíkal, sotva se vytřel.

Skrz keře obklopující latrínu Černozub sledoval, jak se koně brodí přes potok. Pak se odplížil zpátky do postele. Do snídaně zbývala ještě zhruba hodina a chtěl si trochu odpočinout. Pátral ve snu po Ædree a Ámenovi, ale bylo to jako slídit opuštěným domem, kde nebyl ani nábytek. Když se znova probudil, horečka byla zpátky. Zmateně se posadil. Podle slunce na plachtě vozu zjistil, že je téměř poledne. .

„Vaše Eminence,“ řekl Pokousaný pes, „Jeho Svatost a tak vůbec, Jeho Eminence papež vás chce vidět.“

„Hnědáček?“

„Chce mít teď hned tvůj zadek ve svém voze.“

Hnědáček se přestal holit, ale jeho vzhled to příliš nezměnilo. Z vousu mu toho moc nezbylo, jen pár štětin na bradě. Některé byly tmavé, jiné světlé, což působilo dojmem nedokončené kresby. Když ho Černozub našel, dojídal sušenou koninu se švestkami, kterou měl ke snídani. Seděl u malého stolku, postaveného ve stínu papežského vozu.

„Nimmy,“ pronesl, „kde máš zucchetto? Mám pro tebe úkol.“

„Jako pro vojáka?“ opáčil Černozub, připravený odmítnout.

„Jako pro vyslance,“ řekl Hnědáček. Sarkasmus novopečeného kardinála ignoroval. „Pojedeš jako papežský legát k farmářům. Oni jediní zůstali ve městě. Hanneganovy jednotky odešly a je tady nechaly, aby bojovali. Můžeme se bitvě úplně vyhnout, když do Nového Říma mírumilovně propašujeme tisíc mužů.“

„Tisíc nomádů není nic mírumilovného, Vaše Svatosti,“ odvětil Černozub. „A mimo to, farmáři už ukázali, že bojovat chtějí.“

„Ano. Možná máš pravdu,“ přikývl Hnědáček. „Snad je to tak lepší. Stejně mám jen tři stovky mužů, většinou Sarančata.“ Papež ukázal neuvěřitelně tenkou rukou po táboře, který v tvrdém denním světle vypadal opuštěně, jako reminiscence nějakého zapomenutého snu. Hnědáček vypadal slabší, než jak ho kdy Černozub viděl. Určitě je to tím Hřebčincem. Nunshån, Noční stařena, se hlásí o svého chotě, volá ho na své studené lože.

„Válečný šarf Tří hord, *Qæsach dri Vørdar*, náš starý přítel a společník Chür Ösle Høngan, odvedl dobrou tisícovku mých křižáků na jih k Hanneganovu městu. Dokonce s ním odešel i magistr Dion a Noví Jeruzalemité. Chtějí se připojit k bojovníkům Zajíců a k žbleptům, kteří se připravují na obléhání města. A my budeme mít místo obléhání bitvu.“ Hnědáček se unaveně posadil. „Možná je to tak nejlepší.“

„To ne,“ řekl Wu-shin.

„Můj generálseržant s tím nesouhlasí,“ děl Hnědáček, „ale záleží na tom? Stalo se.“ Papežovy ruce se zatřepotaly ve vzduchu jako dva ptáci. Černozub ho zmateně sledoval. Tím pohybem mu náhle připomněl Ámena I.

„Stejně jsem nemocný,“ řekl Černozub.

„Všichni jsme nemocní,“ opáčil Hnědáček, „samozřejmě kromě Wu-shina. Kde máš klobouk, Nimmy?“

„Tady,“ vytáhl Černozub červenou kardinálskou čapku z hábitu. „V táboře ho nenosím. Mohl by mi ho sfouknout vítr a spadl by do psích hoven.“

„Tady nefouká,“ podotkl Wu-shin, jemuž se Černozubův přístup k jeho pánovi nezamlouval.

„Ach ano, psi," pravil papež roztržitě. „Musíme se starat o psy. *Qœsach* si je nechtěl na tažení na jih vzít. Zůstalo nám tři sta mužů a téměř tolik psů. A sarančatský šarf, samozřejmě. Farmáři o tom ještě nevědí. Chci po tobě, Nimmy, abys šel do města a nabídl jim mír. Abys jim přinesl můj mírový návrh. Abys byl papežovou rukou, nesoucí mír."

„Dřív než zjistí, že vás ubylo," ušklíbl se Černozub.

„No ano. Obleč si róbu a klobouk. Dám ti papežskou zástavu, kterou poneseš."

„Zastřelí mě, než ji uvidí."

„Dej si ji na klacek," řekl Wu-shin. Černozub v bojovníkových očích viděl, že mu nedovolí misi odmítnout. Vzdal to. Stejně byl na město zvědavý a hrnců a pánví měl už plné zuby. Co když ho zabijí? A nemělo k tomu stejně dříve či později dojít? „Vypadáte velmi nemocně, kardinále Nimmy," řekl Wu-shin téměř něžně. „Řekněte farmářům, že jim nechceme ublížit. Chceme vše vyřešit smírně. Říše je opustila, ale náměstek Krista nikoliv."

„A nezmiňuj se o tom, že náměstkovi Krista zbylo jen tři sta mužů a psů," dodal Černozub.

„Přehlédnu Vasi drzost, protože nikdy nebyla překážkou vašemu povolání. Vlastně si myslím, Nimmy, že je někdy vaší holí. Pro vaše dobro doufám, že není vaší berlou. Raději jděte. Musí se to udělat dnes nebo to musíme aspoň zkusit."

„Musím jít pěšky?"

„Eltür Bram má bílou mulu, kterou můžeš použít," řekl Hnědáček. „A Bůh s tebou, Nimmy."

Načrtl do vzduchu znamení kříže a dovolil Černozubovi políbit prsten.

Travnatý pás býval před tisícem let dálnicí, teď jí byl znovu. Bahnité rýhy od kol vozů se vinuly trávou. Kdo ví, jak dlouho ukazovaly tyto „dveře prérie" jako šipka z plání do lesa a pak a města… nebo, pomyslel si Černozub, naopak? Přestože mnich nikdy příliš o papežových plánech na návrat do Nového Říma nepřemýšlel, v poslední době se mu Svaté město zjevovalo ve snech. Začalo to s tou horečkou. V snech na něj kývalo ze vzdáleného

obzoru, jako male strmé pohoří. Jak odlišná byla skutečnost! Nebyl tam vůbec žádný obzor. Cesta vedla přímo mezi stromy a nízkými ruinami, které byly pouhými mohylami z hlíny. Některé byly částečně obnaženy v místech, odkud z nich lidé těžili, jiné byly zabarikádované. To si nějaké ubohé stvoření vybralo neporušený sklep nebo vytěženou místnost za svou jeskyni. Farmy zde blízko města byly menší, zpravidla jen zaplevelené zeleninové záhony a jedna či dvě zřícené budovy, případně prázdný prasečí chlívek nebo kurník.

V okamžiku, kdy se Černozub vzdal všech nadějí, že Nový Řím uvidí, právě když to nejméně očekával, se cesta vyhoupla na malý pahorek, a tam se to stalo – přesně jako v jeho snech.

„Prr.“ Černozub se nemusel namáhat, bílá mula se rozjela, jen když na ni nasedl, a zastavila, jen když slezl. Sklouzl dolů, mula zastavila a začala očichávat býlí u cesty. Byli v zatáčce: cesta se stáčela dolů z posledního kopce před údolím Velké řeky, zde nazývané Misspee.

Černozub řeku neviděl, ale viděl vzdálené věže, které bývaly mostem, a viděl nízkou řadu zalesněných útesů na druhém břehu, jako zrcadlový obraz kopce, na němž stál. A mezi tím, vzdáleny několik mil, byly mlázím pokryté pahýly věží. Vypadaly jako nízké příkré hory, přesně jako je viděl ve snu. Nový Řím.

Bylo už odpoledne, a tak nebyl čas vychutnat si ten výhled. Přestože to byl první obzor, který Černozub viděl téměř po měsíci. Nasedl zase na bílou mulu šarfova šamana a začal sjíždět z kopce. Brzy byl opět obklopen stromy.

V trávě bylo víc asfaltu a betonu. Pro koně by to byla zrádná cesta, ale mula si s tím nedělala starosti. Ubývalo farem a přibývalo domů, i když to byly pouhé přístřešky, přilepené k ruinám. Černozub dokonce viděl z jednoho či dvou stoupat kouř a uvnitř siluety postav – snad hrající si děti nebo jejich ukrývající se rodiče.

„Hyjé,“ řekl mule, jen aby slyšel svůj vlastní hlas a dal najevo komukoliv, kdo ho mohl pozorovat, že má vše pod kontrolou a že má důležitý úkol. Přál si, aby se býval zeptal na jméno té muly.

Než projel městskou bránou, tvořenou nízkou nestřeženou barikádou, bylo pozdní odpoledne. Pár těl ve strážnici dokládalo, jak

nomádi pomstili smrt svého šamana, a jak málo se trávožrouti starali o své mrtvé.

Jistě, ta těla mohla patřit texarským vojákům. U dveří postávala dvě prasata, zjevně dychtivá zjistit stav věci.

„Hyjé!“ Bílá mula překročila sutiny a Černozub pokračoval v cestě, v ruce zástavu Ámena II. Byla vyrobena z pergamenu napnutého jako drak na dřevěné konstrukci a připevněna za špičku kopí, ozdobeného peřím a symboly Tří hord. Splynutí svatosti s rouhačstvím, civilizovaného s barbarským. Jako samotné Hnědáčkovo papežství.

V ulicích bylo víc prasat, ale žádné mrtvoly. Nový Řím vypadal opuštěně. Ulice byly široké a rovné. „Velké domy“, které Černozub viděl z dálky, byly zblízka o dost méně impozantní. Působily jakýmsi skličujícím dojmem. Temné ruiny s dírami po zásazích. Nikde se nic nehýbalo. Černozub přesto věděl, že je sledován. Cítil to. Jak se stmívalo, cítil na sobě stále víc a víc pohledů.

„Prr,“ řekl, ale mula se nezastavila.

Přímo před sebou Černozub uviděl uprostřed ulice osamocenou postavu. Byl to muž s puškou.

„Hyjé!“ pobídl Černozub mulu, ale ta se dál pohybovala svým volným tempem, ať ji pobízel nebo ne.

„Počkejte,“ zavolal Černozub na muže, ale ten se pomalu ztratil ve stínu.

„Mám pro vás vzkaz…“ zakřičel Černozub právě v okamžiku, kdy muž zaklekl a vystřelil.

Černozub sklouzl z muly, což byl jediný způsob, jak ji zastavit, a čekal na další výstřel, skryt za jejím tělem. Bylo tísnivé ticho.

Muž zmizel.

Rozhovor byl příliš jednostranný. Černozub usoudil, že jeho jedinou šancí je jít do centra města a doufat, že potká někoho při smyslech nebo nějakého velitele, nejlépe oba, dřív než ho zastřelí.

Nasedl na mulu.

„Hyjé.“

Když pod ním zastřelili mulu, byla už tma. Černozub byl téměř uprostřed města, pod největším z „velkých domů“. Výstřel musel jít

z dálky, protože zvíře padlo, než Černozub uslyšel výstřel. *Prásknutí* přišlo ve chvíli, kdy padal na bok pod mulu. Mula dopadla stejně ztěžka jako opat stižený mrtvicí.

Černozub se vyškrábal na nohy a hledal tyč s papežskou zástavou. Zlomila se a ležela napůl pod mulou. Ramena měl ztuhlá v očekávání dalšího výstřelu. Věděl, že by ho neslyšel a možná ani necítil.

Žádný nepřišel.

Se zástavou vběhl do trosek „velkého domu“, kde se schoval pod kamennou desku. Odtamtud viděl na obě strany ulice. Byla skoro tma, obloha na západě přecházela z lososově růžové do tmavě červené a modř východní strany temněla. Mula ležela na boku a šíleně hýkala. Moc nekrvácela, ale zjevně byla v posledním tažení. Kopala předníma nohama, ale zadní byly nehybné. Asi ji zasáhli do páteře. Černozub cítil, jak mu stoupá horečka a náhle ho přepadl záchvat průjmu. Skrčil se za kamennou deskou. Měl by držet papežskou zástavu vztyčenou, nebo by tím ze sebe jen dělal lepší terč?

„Teď ne,“ modlil se hlasitě. „Takhle ne.“

Když dokonal potřebu a stále ho nezastřelili, rozhodl se pokračovat v misi. Musí někoho najít, a to brzy, než bude úplná tma. Jinak bude nocovat sám v některé z těchhle hromad kamení. Vyrazil se vztyčenou zástavou. Věděl, že má pořád horečku, protože vedle sebe cítil Ámena I. Jeho pumí tvář byla vyrovnaná a klidná, prosta zájmu i úzkosti. Ámen nic neříkal. V poslední době toho většinou moc nenamluvil.

Problém byl v tom, že mula odmítala zmlknout. Hýkala tím hlasitěji, čím se od ní Černozub víc vzdaloval.

„Musím se vrátit,“ řekl Ámenovi. Věděl, že mu stařec neodpoví, ale chtěl slyšet lidský hlas, i kdyby to měl být jeho vlastní.

„Udělám pro ni, co jsem udělal pro toho žbleptího vojáka,“ řekl nahlas. „Bude to taky hřích, úplně stejný.“ Hřích, ale udělat to musel. Není právě to podstata hříchu? Něco, co musíte udělat?

Ne, to je povinnost, odpověděl Drozdík se zneklidňujícím mnohoznačným úsměvem. *Často sis to pletl.*

K mule bylo daleko a Černozubovi se začínaly podlamovat nohy. Vracel se, zástavu zvednutou, ramena napjatá, čekal výstřel. Když

k mule došel, byla již téměř potichu. Hýkání se změnilo v chraptivý táhlý nářek. Předními nohama stále ještě rytmicky pohybovala. Ve velkých očích, kterými se na Černozuba dívala, nebyla ani zvědavost, ani strach. Černozub poklekl a jak pokládal zvířeti na hrdlo nůž, odříkal modlitbu, kterou si vymyslel. Podruhé se pomodlil, když nožem po hrdle přejel.

Bylo to jako zatáhnout za provázek a dívat se, jak se z pytle sype zrní. Mula se ponořila do náhlého tichého klidu.

Černozub si otřel nůž o srst muly. Chystal se vstát, když ucítil nůž na vlastním krku.

„Vstaň," řekl hlas, a on udělal, co tak jako tak udělat zamýšlel. Chtěl upustit nůž, ale něčí ruka ho z té jeho vzala.

Trávožrout, pomyslel si, ale možná to řekl nahlas, protože někdo ho zezadu praštil, až ho skoro srazil k zemi. Cítil ten pach, pach trávožroutů. Cítil příliš mnoho rukou. Myslel si, že je to možná žblept, ale pak zjistil, že ho drží dva muži a třetí zvedá ze země papežskou zástavu. Černozub ji tam položil, když vytahoval nůž na podříznutí muly.

Vedli ho zpátky ulicí, cestou, kterou se vracel zabít mulu. Přes sutanu ho dloubala hlaveň. Když minuli roh, od kterého se vracel, pomyslel si, proč ho tady nezajali rovnou. To čekali, že půjde zpátky?

„Mám vzkaz pro vašeho vůdce," řekl. „Od Jeho Svatosti Ámena II. Jsem jeho papežský…"

„Sklapni," zahučel jeden z mužů. Černozub rozpoznal, že mluví variantou sarančatštiny.

Odvedli ho do sklepní prostory, která mu připomínala knihovnu opatství. Byla osvětlena olejovými lampami a uvnitř bylo několik mužů, ozbrojených železnými meči a starými puškami. Většina byla v hadrech, ale jeden měl na sobě kabátec Hanneganovy texarské kavalerie. Oslovil Černozuba církevštinou.

„Jsi nemocný?" zeptal se. „Smrdíš."

„Přicházím od Jeho Svatosti papeže s poselstvím pro vašeho vůdce," řekl Černozub. „Jsme všichni nemocní. Všichni smrdíme. Tisíce nemocných páchnoucích bojovníků, krvežíznivých nomádů,

se za hranicemi města připravují k útoku. Jsem zde, abych vám dal šanci…“

„Zmlkni,“ řekl texarský voják, a kývl na jednoho farmáře.

Ten podal Černozubovi hrnek vody a hrst hnědých pilulek, které vypadaly jako králičí bobky. „Vezmi si jednu,“ řekl voják.

Černozub k pilulkám přičichl a zavrtěl hlavou.

„Vezmi si jednu.“ Do zad se mu zaryla hlaveň.

Černozub si jednu vzal.

„Jsem zde, abych vám dal šanci vydat Svaté město po dobrém. Říše skončila. Papežský stolec se vrací do Nového Říma. Papež, Jeho Svatost Ámen II., chce pouze přebývat v místě, které mu právem…“

„Zavři zobák. Vím, kdo jsi.“

„Jeho Svatost Ámen II. mě…“

„Víme, kdo jsi. Arcibiskup nám dal vědět, ať se po tobě poohlédneme.“ Rozvinul svitek, který byl již rozpečetěný. „Nejsi snad Černozub svatý Jiří, tajemník vzdoropapeže, kterému bylo pod trestem smrti zakázáno zdržovat se byť i jen poblíž Zátoky duchů a Nady Ann?“

Černozub neměl, co by odpověděl.

Do zad ho dloubla puška. „Řekni ‘Jsem‘. A co je to za klobouk? To je vojenský?“

„Jsem kardinál,“ odpověděl Černozub. Náhle ho zasáhla veškerá vážnost a zároveň směšnost toho všeho. Celý ten podnik byl bláznivý. Možná i sama křížová výprava. Papež. Voják.

Po pilulce měl závratě. Přemýšlel, jestli si má vzít další.

„Máme příkaz tě zastřelit,“ řekl texarský důstojník, zatímco pevně svinoval svitek a převazoval ho stužkou. „Ale nejdřív by sis měl odpočinout. Ty pilulky ti pomohou usnout. Odveďte ho do cely smrti.“

Bylo to kus pod ulicí. Když stál Černozub na špičkách, viděl skrz zamřížované okno ulici a čas od času psa nebo prase. Prasata na sobě měla přívěšky, Černozub předpokládal, že si je tak označovali majitelé. Jedno prase bylo obzvlášť přítulné, stále se vracelo a strkalo rypák do mříží, možná kvůli chladu železa.

Když se setmělo, Černozub cítil, že horečka ustoupila, jako když se proud vody vsákne do písku. Prázdný nočník v rohu čekal, stejně jako prase. Krátce po půlnoci přišel strážný se džbánem vody, ale jídlo nedonesl. Černozub si vzal další pilulku. Tentokrát ho zastřelí. Příliš nepochyboval o tom, že by svůj slib nedodrželi. Pomyšlení na to ho jaksi uspávalo.

Té noci se mu zase zdálo o Ædree. Čekala na něj pod vodopádem. Jeho stará přítelkyně bílá mula se zatím pásla na skalách. Nebyla tam žádná tráva, ale jak mula jedla, objevila se. Měla v hrdle díru, ránu. Ædrea byla také zraněná a ukazovala své rány Černozubovi.

„Kde jsi byl?“ ptala se ho v církevštině. „Kam jdeš?“ Protože věděl, že Ædrea neumí církevsky, věděl ve svém snu, že je to sen.

KAPITOLA 30

> Zvláště usilovná péče se pak věnuje chudým a poutníkům, protože v nich se Kristus přijímá více. Bohatí totiž vzbuzují strach a vyžadují úctu sami o sobě.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 50

Téže noci, zatímco Černozub snil, nasedla skupinka farmářů na koně, povětšinou staré herky, a vyrazila k táboru papežových křižáků. Byli to farmáři, kteří přežili vraždění rodin a stád texarskými vojáky. Teď chtěli pomstu. Jediný, na kom by ji mohli vykonat, byl vzdoropapež, jehož armáda podle zvědů táhla na jih, k Hanneganovu městu a Červené řece. Věděli, že Černozub lže. Viděli pouze jedinou bandu nájezdníků a z té jednoho zabili a dalšího zranili. Chtěli to, co chtěli nomádi kmene Saranča i Divokých psů – krev a pomstu.

Byl konec září a nesvítil měsíc. Vyjeli hned po setmění, čtyřicet jezdců, spoléhajících se na svit hvězd a na to, že znají cestu. Koneckonců to byla cesta, po které přijeli do města. Cesta, co vede k jejich opuštěným a zničeným farmám.

Papež zatím začal ztrácet naději na mír. Sarančatští bojovníci byli po dlouhém a hlučném pohřbu svého šamana rozrušení a lačnili po krvi. Mnozí byli opilí a přestože se obřad konal skryt Hnědáčkovým zrakům, podezíral je, že jedli šamanovy vnitřnosti. „Pochop, do města jel můj vyslanec, aby dojednal mír," řekl Eltüru Bråmovi.

„Myslíš Nyindena, Nimmyho."

„Svého kardinála," řekl papež. „Člena mé kurie."

„Tak tedy kardinála Nimmyho," řekl sarančatský šarf. Seděl na zadní sklápěčce papežova vozu vedle Jeho Svatosti a pozoroval pokřikující a vzlykající válečníky u hlavního ohniště. Neomezená zásoba palivového dříví, byť vlhkého, to byla pro nomády novinka. Plameny stoupaly výš a výš.

„Chtějí pomstu. Divíš se? Copak jim ji mohu odepřít? Potřebují ji jako poníci trávu."

„Vítězství církve bude jejich pomstou," řekl Hnědáček, ale už když to říkal, sám sobě to nevěřil. Rozbahněná půda byla přeplněna pohybujícími se stíny. Oblohu trhaly stromy. Hnědáček toužil po drsných obrysech a otevřeném horizontu kraje travin a pouště. Tady v lese byly zvuky a pachy příliš blízko.

Prásk prásk prásk.

Bojovníci pozvedli své pušky k nebi, stěží viditelnému jako mihotání hvězd za korunami stromů. Sarančatský šarf pro ně dokázal udržet jen dva kusy střel na hlavu, ale věděl, že Hnědáček má další, které mu jako ústupek nechal Dion ze svých zásob.

„Musíš dát mužům zbytek mosazných střel – Vaše Svatosti," dodal Démonické světlo s nepatrným úsměvem.

Ámen II. zavrtěl hlavou. „Musejí počkat, až se vrátí můj vyslanec. Pak tam mohou tví bojovníci triumfálně vpadnout." Ve skutečnosti měl Hnědáček vážné obavy. Věděl, že když se Černozub do rána nevrátí, bude to znamenat, že ho asi zabili. Možná, že dokonce pověsili, vzhledem k interdiktu, který oba podepsali, když je propouštěli ze zoo v Hanneganově městě.

„Tak tedy zítra," řekl Eltür Bråm. Vzhlédl k bezměsíčnému nebi, zakrytému stromy.

Papež vzal šarfa za ruku. „A musíš je krotit!" řekl.

Ve světle táborového ohně byl přes mýtinu vidět šarfův vůz s nápisem ‘Zakládám ohně‘ namalovaným na dveřích. „Nebudou žádné ohně, Démonické světlo. Farmáři se vzdají, jakmile spatří tvé vojsko. Možná, že se už vzdali Nimmymu.“

„Myslím, že ne – Vaše Svatosti.“

„Nechci v Novém Římě žádné požáry. Jsem tu, abych město vzkřísil, ne zničil.“ Papež zkroutil šarfovi ruku. Bylo to jako souboj v páce, ale účelem nebylo ho porazit, ale pouze ukázat, že zná nomádské zvyky a rozumí jim. „Žádné požáry, jasné?“

„Jasné,“ řekl Eltür Bram, vyprostil paži a odkráčel k ohni za svými bojovníky.

„Vypustil jsem bouři, kterou nemohu ovládnout,“ řekl papež, když vlezl do vozu a začal si upravovat hábit na noc.

Mluvil k Wu-shinovi, stojícímu ve stínu vedle vozu. Žlutý bojovník pokrčil rameny. To přece bylo podstatou všech bouří a válek, pokud věděl.

Když přijeli farmáři, papež spal. Sesedli a vedli své koně přes potok, když vtom se vzbudili psi a probudili válečníky, spící okolo dohasínajících ohnišť. Boj byl krátký, zuřivý a až na výkřiky a stříkání krve tichý. Sarančatští bojovníci nechtěli použít těch svých pár kulek, ale dychtili vyzkoušet nože a kyje, které spaly po jejich boku místo žen.

Když přišel úsvit, malé kaluže vody podél břehu byly stále krvavé. Smrt nožem je špinavá a zdlouhavá záležitost. Někteří z farmářů sebou pořád ještě mrskali jako ryby. Čtyři z nich byli vzati do zajetí. Byli nezranění, až na pruh surové kůže, který jim provlékli tvářemi. Seděli svázaní ve stínu zásobovacího vozu, jeden kňučel, ostatní čekali na svůj další osud klidně.

Když se pontifik vzbudil, zjistil, že tábor je skoro prázdný. Sarančatští bojovníci byli pryč, stejně jako jejich koně a psi. „Řekl jsi, že počkáš!“ stěžoval si Eltüru Brámovi, když ho našel, jak sedí u ohně a snídá.

„Nedali nám jinou možnost,“ pokrčil válečný šarf rameny. „Pokusili se ukrást naše koně.“

Hnědáček rozkopl uhlíky. „Byla to jen hrstka bláznů, mohli jste je odehnat.“

Eltür Bråm znova pokrčil rameny. „Psi je pronásledovali. Mí válečníci museli jít za psy. Dostali nicméně rozkaz město nevypálit.“

Hnědáček mu nevěřil. A před polednem stoupal nad hradbu stromů na východě kouř z města, které nikdy neviděl.

Prase ráno přišlo, ale žalářník ne. Strčilo rypák mezi mříže a posadilo se. Zíralo na Černozuba, který se marně pokoušel modlit.

V průběhu dopoledne slyšel Černozub vzdálené výstřely, někde poblíž křik a z úzké uličky u vězení šoupání podrážek. Zbývalo mu šest malých pilulek, ale neměl je čím zapít. Teplé vody v kbelíku u dveří se obával, tak jednu spolkl s posledními zbytky vlastních slin. Kolem poledne se vody napil.

Už když ho zavřeli, měl hlad. Teď ho měl ještě větší. Čas se dal jen těžko odhadovat, protože nesvítilo slunce a pršelo. Celý den se na ulici snášela jemná sprška, překrývající stopy příležitostných kolemjdoucích. Vždycky to byli psi, lidé žádní.

Prase přišlo zase odpoledne, nebo spíš v době, která vypadala jako odpoledne.

Černozub schoval pilulky do své kardinálské čapky, kterou mu věznitelé nechali společně s křížkem a růžencem. Zucchetto udržovalo malé hnědé tablety v suchu. Zdálo se, že působily. Horečka byla pryč a křeče a průjmy, které ho celé dny zaměstnávaly zvlášť po ránu, nijak nepostrádal. Cítil se ale osamělý bez vizí Ædrey a Ámena, společníků, kteří kráčeli po jeho boku a provázeli ho nejen ve snech, ale rovněž nekončícím denním sněním, v něž se poslední dobou změnil jeho život.

Černozub se nikdy necítil tak sám. S jistým pohnutím si vzpomněl na Hnědáčka a na vězení v zoo v Hanneganově městě, jak je tam špehoval uvězněný Divoký pes a prohlíželi si je udivení lidé. Vzpomínal na zamyšleného mlčenlivého Wu-shina. Na nestydatého baculatého Aberlotta, neúspěšného řeholníka a milovníka měst. Chyběli mu všichni, chyběl mu dokonce i Zpívající tur. V samotce ve sklepení Černozub přemítal o svém životě v opatství svatého Leibowitze. Přemýšlel o tom, jaká je klášterní život chytrá, dokonalá směs samoty a přátelství. Někteří lidé byli pro samotu stvořeni, ale většina ne. On určitě ne. Drozdík samotu miloval, neboť ji dokázal

vyplnit duchovnem. Nebyl nikdy sám. Ædreina samota byla samota podvržených: lidé ji nebrali jako jednu z nich, všichni jí pohrdali.

Jeden po ní toužil.

Ti dva ve své samotě tvořili Černozubovu společnost. Pak ovšem, zamyslel se, toho nechci, co se společnosti týče, zase tak moc.

„Že je to tak?“ zeptal se prasete, které zase strkalo hlavu skrz mříže. Stejně jako Ædrea a Ámen, i prase mlčelo.

Do odpoledne mu nikdo nepřinesl jídlo. Přestalo pršet. To nebude žádné poslední jídlo před popravou? Už to, že měl zemřít, bylo dost špatné. Představa, že by měl zemřít hladový, pro něj byla jakousi závěrečnou urážkou. To pak bude hladový věčně?

Šokován vlastní bezbožností padl na kolena a modlil se za odpuštění.

Dveře byly z masivního dřeva, nejspíš z dubu. Vypadaly nějak pevněji než černé železné mříže v malém okénku vysoko nad zemí. Černozub na dveře zaklepal, pak do nich kopl, nejdřív lehce, pak silněji a ještě silněji. Žádná odezva. Nedalo se poznat, jestli venku někdo je. A co je vlastně tam venku – chodba? Nedokázal si vzpomenout. Když ho vedli dovnitř, byla tma. Bylo to teprve včera, ne? Černozub si teď přál, aby si byl býval dělal značky na obílené kamenné zdi, jako to dělali předchozí obyvatelé cely.

V malé cele nebylo nic, jen postel, sestávající ze dvou prken, položených na kamenech, hrubá vlněná přikrývka, židle a dva kbelíky – jeden u dveří, druhý v rohu. Kbelík s teplou vodou u dveří byl stále téměř plný. Kbelík v rohu byl stále prázdný. Místnost byla zjevně používána Texarkany jako vězení už dřív. Zdi byly pokryty spletitými rýhami, vytvořenými negramoty. Obličeje, usmívající se a zamračené, slunce, různá pojetí mužského a ženského těla. Zeď připadala Černozubovi jako povrch mnišského mozku, bylo to jako rýhy na duši, se kterými se člověk učí žít, a které obvykle, snad, nakonec dokáže ignorovat.

Sedl si na postel. Lehl si na postel. Postavil se k oknu. Vylezl na židli a podíval se z okna. Spatřil úzkou opuštěnou uličku s rozbitým schodem u zdi bez dveří. Na zdi nad schodem byly krvavé skvrny. Zatímco se Černozub díval, přišel odněkud pes, očichal skvrny a zase

odešel. Takže tohle byl konec toho všeho? Popraviště? Schody vedoucí nikam, zeď bez dveří… Otřásl se. Měl veliký hlad.

V dálce se ulice napojovala na jinou, rušnější. Černozub viděl procházet lidi; nesli záhadné balíčky, někdy zbraně. Ti se zbraněmi chodili ve dvojicích nebo ve trojicích. Poblíž další pes očichal potřísněné schody v uličce a odběhl.

„Tam se *popravuje*."

Černozub se otočil a uviděl, že dveře cely se neslyšně otevřely, za nimi byla neurčitá tma. Na tak těžké dveře se otáčely v pantech skutečně tiše. Ve dveřích stál neznámý farmář či strážce a držel kbelík. Byl to mladý, zhruba dvacetiletý trávožrout se zrzavými vlasy.

„Tam nahoře nemáš co dělat," řekl.

„Modlím se."

„A co tvá čapka?" Zucchetto leželo na posteli.

„Při modlitbách je nenosíme."

Strážný přešel do rohu a zvedl kbelík. Dal ho zase zpátky, když podle jeho váhy poznal, že je prázdný. Pečlivě se vyhýbal pohledu do něj.

„Mám to vylít," řekl. Znělo to jako výtka.

„Myslím, že to má znamenat, že po mně se chce, abych to naplnil," pronesl Černozub. „Jenže nemáš mi taky nosit jídlo? Nevečeřel jsem. A ani jsem nesnídal."

Farmář/strážný pokrčil rameny. Měl na sobě kožené kalhoty a plátěnou vestu, nejspíš ze skříňky nějakého vojáka. Nebo z jeho mrtvoly. Zuby měl už zkažené. „O jídle mi nic neřekli. Jenom, že mám tohle vylít. A přinést vodu."

„Oni… zastřelí mě?" zeptal se Černozub. Točila se mu hlava, musel slézt ze židle. Když měl pod nohama studenou kamennou podlahu, rozhlédl se kolem. Strážný byl pryč, jako by byl jen nějaké zjevení. Dveře se zavřely, západka zaklapla. Hlasitě.

„Bůh ti žehnej, můj synu," řekl Černozub a načrtl rukou znamení kříže. „Vrátím se ke svým modlitbám." Vylezl zase na židli a díval se ven na svět, nebo spíš na to málo, co mohl ze svého malého okénka obhlédnout. Modlitby, jistě. Ale čím jiným jsou modlitby,

než pokusem vyhlédnout ven malým okénkem duše? Možná se pokusí modlit později, až se přiblíží čas popravy.

Bude to bolet? Přemýšlel. Zdálo se, že je to špatná otázka, ale na tu správnou nemohl přijít.

Další pes přišel očichat tmavou skvrnu na schodu – taky modlitba? V dálce prohledávala stará žena a dítě holemi smetí. Když žena něco otočila, dítě se pro to sehnulo. Co sbírali, to Černozub nevěděl.

V dáli zazněly další výstřely a poté Černozub ucítil cizí a přitom známý divoký zápach. Ještě dřív, než si uvědomil, co to je, začalo mu bušit srdce.

* * *

Kouř.

„Řekl jsi svým lidem, aby založili požár," řekl papež Ámen II. Eltüru Brâmovi. Démonické světlo to popřel, ale Hnědáček věděl svoje. *Saranče je vždy ve válce… Zakládám ohně...* A co na tom záleželo, jestli to popřel nebo potvrdil? Stalo se to.

Hnědáček a šarf seděli na podlaze a sledovali, jak vracející se válečníci dupou přes potok. Opět začínalo pršet. Oblohu nebylo vidět, ale Hnědáček věděl od členů kurie (z nichž polovina byla nemocná a trávila většinu času na improvizované latríně v polovině kopce), že město, vzdálené několik hodin jízdy na východ, halí kouř.

„Požáry vypukly samy od sebe," řekl Eltür Brâm. „Tomu nikdo nemohl zabránit. Nikdo by neměl."

Psi štěkali. Koně ržáli. Nomádi se trousili zpátky po dvojicích nebo po trojicích a volali na ženy, aby připravily obvazy a doplnily zásoby dřeva. Jejich křik zněl triumfálně, ale ve skutečnosti se s tajemným nepřítelem střetli jen párkrát. Těch několik zranění vzniklo tak, že kůň klopýtl v neznámých ulicích, nebo tak, že se bojovníci popálili při zakládání požáru.

Stále nikdo nevěděl, kolik má město obránců, případně jestli ho vůbec někdo brání. A Černozub se nevrátil. Slunce již téměř zapadlo.

„Možná našel ten mír, co vy v hábitech pořád říkáte, že hledáte," prohodil Eltür Brâm.

„Snad," odpověděl Hnědáček, záměrně ignoruje nomádův sarkasmus. Pochyboval o tom.

Kouř. Stmívalo se, nebo ne?

Několik lidí, které Černozub zahlédl na konci ulice, utíkalo.

Slezl z okna a bušil do dubových dveří. Přiložil na ně ucho, ale kroky ani hlasy neslyšel. Tahle místnost na konci Černozubova života byla zvláštní místo. Převracela běh času – normálně se vždy obracíme do minulosti. Teď to však byla minulost, která byla záhadou. Do budoucnosti viděl Černozub jasně. Příliš jasně. Cítil ji. Visela ve vzduchu. Jako kouř.

Bál se, že zpanikaří. A zpanikařil. Nebyl to strach z ohně nebo dokonce strach ze smrti. Byla to prostě panika, čistá zvířecí panika. Naplnila ho, vtrhla do něj nespoutaná, nerušena myšlenkami ani city. Stejně jako náhlý a neodolatelný chtíč (který poznal velmi dobře), uklidňovala ho a děsila svou intenzitou. Jako víra, kterou hledal, ale nikdy nenašel, nahradila všechny pochybnosti jistotou.

Černozub ji nechal běsnit. Kopal a mlátil do dveří, nejdřív křičel „Hoří!“, pak „Pomoc!“ a pak „Pro lásku boží!“

Neuklidnilo ho to. Bolest zhmožděných pěstí a jeho vlastní výkřiky ho vrátily do odlišné reality, reality bližší mnichovi. Přestal křičet, překvapen tím, jak to bylo snadné, a poklekl s růžencem vedle postele. Kouř byl hustší, ale vzduch se stále dal dýchat. Černozub už neměl hlad. Voda v kbelíku tančila a z dálky do cely doléhal tupý rachot – padající budovy nebo vybuchující bomby…

Musel usnout. Posadil se a viděl, že za oknem je pořád tma. V dálce zněly výstřely. Farmář/strážný s kbelíkem stál mezi dveřmi.

„Co se děje?“ zeptal se Černozub.

„Bojují. Váš vzdoropapež pálí město.“

„Ach.“

Farmář odešel a už se nevrátil. Jestli ho zabili nebo ne, to se Černozub nikdy nedozvěděl. Střelba se nikdy nepřenesla blíž a nakonec ustala.

Když začalo svítat, bylo to podivné svítání, které jako by vycházelo z cely ven a ne z venku do cely. Zalévalo malou sklepní místnost děsivým světlem. Město hořelo. Ulicí se hnal vítr a zvedal

kousky slámy, trávu, prach, popel a útržky papíru. Černozub tloukl do dveří, ale tentokrát nekřičel. Necekal, že by někdo přišel, a taky nikdo nepřišel. Zdálo se, ze se oheň blíží. Vítr byl horký, jako by cestou k jednomu ohni prolétl druhým. Dokud mohl, stál Černozub s pálícím obličejem u mříží. Vtom zjistil, že zapomněl na tabletky. Zbyly mu čtyři, schované v čapce. Jednu polkl a poslední zbytek vody si vylil na hlavu. Uhoří. Cítil naftu. Znal ten pach z doby, kdy byl novicem, když poprvé a naposled manipuloval s relikviemi opatství.

Beatus Leibowitz, ora pro me!

V uličce zaslechl kroky.

„Pomoc!“ vykřikl, ale nikdo nepřišel. Dokonce ani prase, které nejspíš snědli. Černozub odříkal růženec, pak si nasadil zucchetto a lehl si na úzkou prkennou postel, na vězeňskou přikrývku. Lepší bude jen čekat, pomyslel si. Konec dřív nebo později přijde.

„Kapka rosy, zásvit blesku.“ říkal Ámen. Popel, prach…“

Musel usnout, neboť byl brzy zpátky u vodopádu s Ædreou. Ale voda přestala padat. Stála ve slunečním světle jako v rubáši. Ona tam stála, v tom slunci, hrozně úžasně, překrásně, dokonale nahá. „Hej!“ křičela.

„Hej!“

Černozub se posadil. Kdosi stál u mříží. Napřed si myslel, že je to prase, ale byla to žena s dítětem. „Jste kněz?“

„Ne.“

„A co je to za klobouček?“ Byla to ta žena, kterou předtím viděl, jak klackem prohrabává smetí.

„Jsem kardinál,“ odpověděl. Sundal si zucchetto.

„Co je to karnidál?“ zeptala se, přičemž popletla hlásky, jak to někdy prostí lidé dělávali. „Je to něco jako kněz?“

„Svým způsobem,“ řekl Černozub. „Pomozte mi odsud. Obávám se, že jsem se chytil do pasti.“

„To nemůžu udělat,“ opáčila stařena. „Pokřtíte mého syna?“

Přistrčila k oknu obličej. Chlapec vypadal příliš mladý na to, aby byl jejím synem, a zároveň na to vypadal příliš starý. Byl plešatý a vráscité čelo měl modré. Žblept.

„To nemůžu," řekl Černozub, „nejsem skutečný kněz."

„On není můj skutečný syn," zakdákala žena. „Koupila jsem ho."

„Koupila mě!" řekl zmutovaný chlapec. „Já úměrný klam. Být."

„Cože?" Kdesi zvonil zvon, rychleji a rychleji. Pak Černozub zaslechl sprškу výstřelů. Na zvon zvonily kulky.

„Je velmi silný," řekla žena.

„Silný," prohlásil žblept. „Přesně být já výjimka."

„Říká, že vše, co musíte udělat, je vytáhnout tuhle cihlu."

„Jakou cihlu?"

Žena se postavila a zaškrábala svou holí. Chlapec s divokým nepříčetným šklebem vytáhl tyč z mříží, pak ještě jednu.

„Silný!" Hodil obě tyče do cely po Černozubovi, který se jim vyhnul. Zazvonily o podlahu jako zvon.

„Hej!"

Černozub se přitiskl ke zdi. Byly ty mříže uvolněné celou dobu? Vězení bylo jako opatství. Vše, co musel udělat, aby byl volný, bylo prostě vyjít ven.

Čekal, dokud si nebyl jistý, že je stařena se žbleptím klukem pryč. Pak vystrčil zucchetto a vězeňskou deku mřížemi ven a vylezl za nimi na ulici.

Vzduch byl plný kouře, a tak si držel přes nos rukáv. Ve sklepě se dýchalo lépe. Na jednom konci ulice viděl tu ženu a chlapce, jak bez zájmu prohledávají odpadky, jako by ani svět nebyl v jednom ohni. Zdálo se, že na něj zapomněli.

„Bůh ti žehnej, synu," zašeptal Černozub – a rychle odešel opačným směrem.

KAPITOLA 31

Po návratu z cesty padnou bratři, kteří se vrátili, týž den při každé kanonické hodince, když se bohoslužba končí, v oratoři na zem a prosí všechny o modlitbu pro

pochybení, k nimž je snad na cestě svedlo něco špatného.

Řehole sv. Benedikta, kapitola 67

Černozub dosud spatřil pouze dvě města: Valanu, zbudovanou ze dřeva a kamene, a Hanneganovo město, postavené ze dřeva a bahna. Svaté město, Nový Řím, to bylo město ze starých součástí dávných měst. Bylo směsí starého a nového, spíše opatství než město. Hromady cihel a kamení navršené na jiných hromadách cihel a kamení, vše olistěné dřevem, trávou a slámou. Vše hořlavé, vše jako troud. A jak se Černozubovi zdálo, vše stálo v plamenech.

Kráčel rovnou širokou ulicí s hromadami suti a pahýly věží „velkých domů“ po obou stranách. Nejdřív byl sám, ale jak se dostával víc k východu, směrem k probouzejícímu se slunci a pryč od ohně, ulice se víc a víc zaplňovala vystrašenými mlčícími lidmi. Černozub pocítil neočekávanou, nechtěnou sounáležitost s těmito vyděšenými trávožrouty, vylézajícími náhle ze sklepů a zpod zřícených budov (stejně jako on), vlekoucími s sebou ubohé hadry a zbytky, hrnce, zvířata a děti. Všichni opouštěli město.

V dálce za ním se rozléhaly občasné výstřely. Pokud byli ve městě nějací bojující nomádi, neukazovali se. Žádní váleční oři, jen samé muly a staří koně. Toulaví psi.

Prchající lidé byli podivně tiší. Černozub by byl uvítal nějaký křik nebo pláč, ale neslyšel ani jedno. Jako by ho okno cely zavedlo do světa, kde plakaly nebo si stěžovaly jen děti. Dospělí setrvávali ve stísněném mlčení a klopýtali kupředu. Možná si mysleli, že je prozradí přízvuk, nebo možná už prostě neměli co říct.

Nový Řím hořel.

Černozub se připravil na popravu a teď už neměl ani hlad. Něčí ruka – dětská ruka – ho zatahala za rukáv a Černozub se stal, aniž si nějak povšiml nebo porozuměl jak, součástí skupinky lidí, tahajících vyděšenou mulu ze sklepa. Jak se tam dostala, čí byla, kdo ji chtěl – to byly otázky, které patřily do jiné reality. V téhle byla důležitá jen potřeba pomoci vylákat poplašené hýkající zvíře nahoru po úzkých schodech.

Pak utekla do houstnoucího proudícího davu. Její majitel a to dítě ji honili. A Černozub napůl šel, napůl běžel za nimi. Zvedl se vítr a přímo za nimi na západ se tyčila ohnivá stěna.

Čtyři muži a čtyři ženy, všichni nazí, se za hysterického zpěvu prosmýkli davem, držíce se za ruce. Černozub se bezúspěšně pokoušel vyhnout se pohledu na ňadra oněch žen. Necítil ale touhu, jen jakýsi jiný, téměř zapomenutý pocit – hlad nebo naději. Kolem proběhli dva muži v uniformách s opakovačkami v rukou, pak další dva, všichni běželi v řadě. Bylo to skoro komické. Černozub si sundal zucchetto a ukryl je do hábitu. Padlá mula v postraňcích vozíku se pokoušela zvednout. Jeden bok měla potřísněný krví.

Oheň byl buďto blíž nebo víc sálal nebo obojí. Na konci ulice byla ohnivá stěna vyšší než „velké domy“. Černozub měl teď dva stíny, jeden před sebou, druhý za sebou. „Zakládám ohně,“ pomyslel si Černozub, a vzpomněl si přitom na modrozlatý nápis na voze šarfa Sarančat.

Nad zraněnou mulu se naklonil farmář a vytáhl nůž. Černozub ho zastavil. Položil mu ruku na paži.

„Nech ji žít,“ řekl církevštinou.

„Eh?“ Farmář chvíli zíral na Černozubovu róbu, a pak přeřízl postraňky. Mula s hýkáním odkulhala a farmář zastrčil nůž zpátky za opasek.

„Pomůžu vám s vozem,“ řekl Černozub sarančatsky. Opět si nasadil klobouček a strčil do vozu.

Byl to dvoukolový vozík přibližně sarančatského typu, naložený věcmi pro domácnost a harampádím – včetně věkovité malé stařenky s černou pletí. Ta měla dvě koťata a střídavě je líbala. Černozub strkal a farmář táhl, později se k nim připojili další dva muži. Svůj majetek hodili dozadu k staré babce. Všichni mluvili sarančatsky s trochou církevštiny a stopami ol’zarštiny. Prchali dál na východ, k Velké řece.

Černozub zůstal s farmářem a jeho vozíkem celý den. Jmenoval se Tahá-vlasy, ale možná, že to byl spíš jeho popis. Nebo dokonce zpověď. Muž byl plešatý. Byl tak starostlivý při dělení vody a jídla, že Černozub soudil, že je křesťan, ovšem jen do té doby, než zjistil,

že si farmář myslí, že jeho zucchetto znamená, že je voják. Přestože žil ve Svatém městě, o církvi nikdy neslyšel. Pro farmáře existovaly jen dva druhy lidí – farmáři a texarští vojáci. Ačkoliv k nim svou krví patřil, byli pro něj nomádi kmene Sarančat „lidé přicházející z planin bez stromů“ míň než člověk, nebo možná spíš víc. Přírodní síla, něco jako stádo nebo bouře.

I poté, co Černozub utekl z podzemního žaláře, se cítil být uvězněn. Na západě oheň, kdesi na východě řeka. Kolem poledne kouř pohltil i samo slunce a ulice přikryla jako plášť strašidelná rudá tma. Proud uprchlíků přerostl v záplavu, všichni mířili k východu. Ulice se rozšiřovaly, ale současně se víc zahlcovaly uprchlíky. Byli to samí farmáři. „Velké domy“ byly na východě ještě větší a nebyly tu žádné stromy. Černozub si nikdy nemyslel, že mu budou chybět.

Pozdě odpoledne dorazili k řece. Černozub napřed nevěděl, co se to děje. Dav se zarazil a začal se stáčet nazpět. Na západě hořelo a na severu hořelo taky. Strhla se šarvátka, záchvat paniky. Tahá-vlasy zmizel. Černozubovi se jednou už už zdálo, že slyší známé vrzání vozíku, ale pak ho zase ztratil.

Stmívalo se. Kromě několika plačících dětí uprchlíci opět mlčeli, kroužili kolem a podobni červu se jakousi pomalou niternou metodou rozhodovali, co dál. Hlavní proud zamířil k jihu, podél břehu řeky, pryč z města. Černozub tušil, co je zastavilo. Vylezl na nízkou kamennou zídku. Spolu s ním tam vyšplhalo i několik dalších lidí. Dívali se na Velkou řeku.

Černozub nikdy neviděl tolik vody. Ani si tolik vody dřív nedokázal představit. Tahle byla jiná než voda, kterou znal z hor a Plání. Netančila, nevlnila se, nepadala. Ležela jako plát špinavého skla, napůl hnědá, napůl stříbrná. Byla to pláň vody. Černozub si pomyslel, že by se po ní dalo i jít, ale napadlo ho něco lepšího.

Protáhl se mezi ostatními a prošel po zídce ke zřícenému molu nad hladinou. Čluny byly na vodě. Černozub dosud mnoho lodí neviděl, jen přívozy s plochým dnem na Červené řece, ale tyhle poznal. Byly to hausbóty. Na některých byly přístřešky vybavené i komíny a měly zasklená okna. Řízeny a do chodu byly uváděny dlouhými vesly. Lidé na palubách a střechách se dívali na hořící město. Čluny při sledování požáru opisovaly v proudu malé kruhy,

snad jejich posádky čekaly, že se budou moci vylodit a jít rabovat. Několik farmářů se pokusilo ke člunům doplavat nebo přebrodit, ale byli zahnáni vesly.

Padlo několik výstřelů.

Lidé na hausbótech měli na sobě stejné hadry jako farmáři, ale Černozub se domníval, že připluli z druhého břehu.

Požár se blížil. Z vody vypadal skoro krásně: oheň, nejhezčí ze všech čtyř živlů, a přece živel tak pekelný. Černozub si našel místo na konci mola a zabalil se tam do přikrývky. Paradoxně mu pomáhala udržet chlad. Pod stěnou z kouře a plamenů viděl uprchlíky, proudící k jihu podél břehu.

„Tolik," zamumlal Černozub. Muž, který stál vedle něj, zabručel. Znělo to jako souhlas. Držel dlouhou pušku, ale nebyla to opakovačka. Byl to ten typ, co střílí ze silné železné hlavně kamení. Černozub se vedle něj z nějakého důvodu cítil bezpečnější. Nijak netoužil připojit se k uprchlíkům a vydat se na jih.

„Mohli bránit město," zašeptal Černozub. Muž opět zabručel. Mohli, pomyslel si Černozub, ale nechtěli. Nový Řím nebyl jejich město. Nahnali je sem texarští vojáci a vyhnaly je plameny. Pár jich bylo ozbrojených prastarými zbraněmi toho typu, co jím byl zabit šarfův šaman.

Třeba ten výstřel vypálil muž, co stál nyní vedle Černozuba.

Vyjící vítr šlehal na vodě bílé čepičky. Vanul z východu, vtahován do města ohněm. Když přišla noc, záplava uprchlíků se zmenšila na proud, pak na jednotlivé kapky. Všichni se u břehu řeky otočili k Texarku, jako by tam byli přitahováni nějakou starobylou instinktivní nutností. Později v noci byly jejich ohně k vidění u nízké řady zalesněných útesů na jihu. To už ale Černozub spal. Prospal celé hodiny, sám na konci mola. S rozbřeskem požár téměř dohasínal.

A svaté město Nový Řím lehlo popelem.

Probudila ho vůně jídla. Černozub spal zabalený do své vězeňské přikrývky, opřený o dřevěný sloupek na konci mola. Kdyby požár pokračoval dál, dostal by se po molu až k němu a pozřel by ho i se zbytkem světa. Byl ale ušetřen. Zul si před spaním boty a schoval je pod přikrývku. Pořád tam byly, stejně jako zucchetto a poslední tři

pilulky. Jakmile se posadil, cítil, že se mu vrací Hilbertova horečka. Ale nemohl to být hlad? Nejedl už celé dny.

Cítil, že někdo vaří rybu. U vybíhajícího mola byl k bahnitému břehu přivázaný člun. Skupinka mužů tam stála kolem ohníčku. Černozub vstal a zahalil se přikrývkou, aby zakryl svůj mnišský hábit. Tihle lidé ze člunů byli určitě ještě méně pokřesťanštění než sarančatští farmáři, kteří téměř křesťany nebyli. A Černozub si dobře pamatoval poznámku svého věznitele, že město pálí vzdoropapež.

Něco ve vzhledu skupinky, snad postoj těch lidí nebo tón jejich hlasu, Černozubovi říkalo, že se k nim může klidně přidat. Přesto k nim šel obezřetně, pomalým krokem podél hrany mola.

Kolem proplulo tělo, nadnášené vlastními plyny. Na kouřovou oponu nebes se usmál ženský obličej. Černozub se odvrátil a šlápl do bahna. Kdosi mu podal kousek ryby, zabalený do velkých měkkých listů. Voněla tak silně a tak báječně, že si musel k jídlu sednout. Nikdo si ho nevšímal a nikdo se ho na nic neptal. Lidé kolem ohně se zdáli být spojeni jakousi drsnou solidaritou. Byli to lodníci a mluvili verzí ol'zarštiny, které Černozub stěží rozuměl. Ti, co k nim nepatřili, dva nebo tři cizinci, jako byl on sám, nemluvili vůbec. Jako by jejich mlčení bylo pro zachování panujícího míru nepostradatelné.

Když Černozub dojedl rybu, rozhlédl se kolem. Když se teď kouř rozptýlil, bylo vidět velké věže starého mostu. Dohlédl na nízký strmý břeh na druhé straně. Řeka byla neuvěřitelně široká. Velká řeka Misspee tekla do moře, jak velké tedy musí být moře? Už tohle bylo víc vody, než si Černozub kdy představoval.

„Nomádi jdou," řekl jeden z lodníků. Výraz pro nomády v jejich dialektu byl „koňáci". Myslel tím zjevně „*takže musíme pryč*".

Mezi lodníky nebyly žádné ženy. Ale jakmile si toho Černozub všiml, několik žen sešlo dolů k řece. Plahočily se mezi kameny, dělaly popelové šlápoty a nesly do přístřešků na čluny plné náruče čehosi, co vypadalo jako hadry. Za nimi šly ženy, které nesly cinkající rance. Snad nádobí?

Někdo podal Černozubovi další kousek ryby, a pak konvici teplé vody, což byl asi nějaký druh slabého čaje.

„Nomádi jdou," přiběhla další žena. „Koňáci."

Strhl se křik. Černozub a ostatní „hosté“ se stáhli do ústraní, zatímco lodník rozhrabal klackem oheň. Než Černozub postřehl, co se vlastně děje, hausbót ujížděl po proudu. Ostatní „hosté“ se rozprchli – a Černozub zjistil, že stojí už zase sám, v ruce konvici lidí ze člunu. Bylo to tak dobře. Poprvé po mnoha dnech zaslechl volání svých útrob, takže s radostí vyhledal skryté místo pod molem u vody, vyprázdnil se, umyl se a zamířil do města.

Černozub odhadoval, že bojovníci Sarančat přijedou, jakmile oheň uhasne, začnou drancovat a znásilňovat, a s nimi přijede Hnědáček se svou kurií. Ale bylo poledne a ulice byly stále prázdné. Sroloval pokrývku a teď byl ve svém hábitu a zucchettu nechráněný a zranitelný, když procházel ulicemi a čekal, až ho nomádi najdou a dovedou k Hnědáčkovi.

Nikdo nepřišel. Bylo to, jako by bylo Svaté město vyčištěné. Dokonce i mrtvoly na ulicích, zčernalé jako škvára, vypadaly jaksi vyčištěně, jako kdyby oheň smetl jejich hnilobu a ponechal pouhou čistou slupku.

K rabování toho moc nezůstalo. Oheň strávil vše až na cihly a kamení, z města byly opět pouhé sutiny, jakými muselo být před harq-hanneganskou přestavbou. Kolikrát se tyto cihly asi zřítily, uvažoval Černozub. Kolik dobyvatelů prošlo pod tímhle překladem, pod tímhle kamenem? Svaté město se sítí ulic mezi černými hromadami suti a skořápkami spálených budov bylo jako palimpsest civilizace a utrpení, vše bylo smíchané, jedna doba se snesla na druhou jako listí, jako smetí z topolu, úlomky staletí, které stačily na jeden dvacetičtyřhodinový táborák.

Žádní nomádi se neobjevili – žádní ječící barbaři, kteří by se přišli hrabat ve zničeném a dýmajícím centru všeho křesťanstva. Žádné výstřely, žádný křik, žádní řičící koně, žádný šílený smích, výkřiky slasti ani nářek nad hrůzami. Velký oheň s sebou přináší přetržku v přirozeném běhu věcí, nehybný střed. V ulicích nebyli ani mrchožrouti. Jen vysoko na obloze se slétali kondoři, jako nějaký popílek.

Katedrálu svatého Petra nebylo těžké najít. Střecha shořela a propadla se, ale očazený dóm se stále tyčil nad ruinami. Většina

interiéru byla zničena. Černozub si sedl vzadu do jedné z lavic, která přežila loterii destrukce. Bylo zvláštní, uvažoval, co zůstalo a co bylo stráveno. Ohněm i časem. Zbývalo mu pár vzpomínek na dětství – krušné měsíce mezi nomády, první dny v opatství. Ale celé roky uplynuly a nezanechaly nic než popel, jako dlouhé řady šedého popela, označující místa, kde stály jasně hořící dubové lavice. Někde zmizela lavice, ale klekátko zůstalo. Bylo to jako relikvie *Magny Civitas*, spálené do základů před víc jak tisícem let. Některé její části byly téměř nedotčeny, například církev, jiné si už nikdo nepamatoval.

Poprvé po mnoha měsících zavřel oči a modlil se. Ne pod tlakem okolností, ale protože chtěl. Když skončil, zůstal klečet. Cítil, jak se mu jako starý přítel vrací Hilbertova horečka. Vítal ji, protože Ædrea byla zpátky, ve vodopádu, v němž voda nepadala. A tady je Ámen Drozdík.

Ámen I. se svým úsměvem pumy…

Ámen mu třásl ramenem. Ale byl to Ámen II. „Nimmy, jsi to opravdu ty? Mysleli jsme, že jsi mrtvý!“

„Tak tady vidíš můj kostel,“ řekl Hnědáček. Neměl už žádné vlasy a jeho oči zíraly z temných hlubin. Dokonce i rudý vous Rudého diákona byl skoro bílý. Kolem dokola celé baziliky se z oken skýtal pohled na ruiny. Prázdné ulice byly tiché, jen občas sem z dálky dolehlo vytí psů.

„Ach bože, Saranče!“ Hnědáček poklekl, začernil si ruce v popelu a pak je pozvedl k očazené kopuli. „Co jsem to byl za blázna, Nimmy, věřit Sarančeti!“

„Svatá zuřivost jim věřil taky, Svatý Otče,“ odpověděl Černozub. „A Sekera taky!“

„Věřil jsem, že Bráms bude dobře bojovat,“ opáčil Wu-shin. „A taky bojoval. Před těmi dezercemi.“

„Je možné,“ pronesl papež, „že nemohl své bojovníky ovládnout, když se jich zmocnilo bojové šílenství – záblesk seslaný Prázdným nebem, jak říkají.“ Otřel si ruce do špinavé bílé sutany. Měl přes ni podpažní pouzdro s opakovací pistolí. „A sarančatští válečníci církev zrovna nemilují.“

Wu-shin stál opodál, pořád oblečený v plátěné tunice s výložkami generálseržanta, které pro něj vytvořil Hnědáček. Vypadal sklesle. Černozuba to nepřekvapovalo. Všichni Wu-shinovi přátelé, Žlutá garda, byli buď mrtví nebo odjeli na jih s magistrem Dionem a *Qœsachem dri Vørdarem*. Jeho pán Hnědáček se zdál být slabší než kdy dřív, zničený.

„Nimmy," promluvil Hnědáček, „podívej se, co jsem udělal svému kostelu. Nechtěl jsem ten trůn pro sebe. A teď se na něj podívej."

„To jste neudělal vy…" začal Černozub, ale větu nedokončil. Kdo jiný to udělal? Byl to Hnědáček, kdo vytvořil Tři hordy, kdo je vyzbrojil opakovačkami, kdo je uvedl do pohybu přes moře trávy na Nový Řím. A kdo jim řekl, aby nevypalovali.

ZAKLÁDÁM OHNĚ, stálo na voze Eltür Bráma. Nijak se tím netajil. JEN MNĚ NAVZDORY, odpověděl papež.

A teď se podívej kolem.

Hnědáček položil ruku na Černozubovo čelo. Zašpinil ho popelem.

„Vypadá to, že tvá horečka se už zmírnila," řekl.

„Dostal jsem se z toho," řekl Černozub. „Zajali mě a dali mi nějaké pilulky, stejné, co používají Texarkanci jižně od řeky Nady Ann. Ale už mi skoro došly."

„Nevypadáš, že bys měl horečku."

„Cítím ji," odpověděl Černozub. „Poznám, když přichází. Když mám horečku, vidím tu dívku, Ædreu. A starého papeže, Ámena Drozdíka. Byli se mnou před chvílí, než jste sem vešli." Neviděl smysl v tom, aby Hnědáčkovi lhal, teď už ne. „Rád jsem je viděl."

„Vidíš je teď?" zeptal se Hnědáček.

„Ne, samozřejmě. Horečka není tak vysoká."

„Horečka není tak vysoká," zopakoval Hnědáček. Zdálo se, že je víc mimo, než byl kdy předtím. Pak vytáhl z pouzdra pistoli. „Slyšels to, Nimmy?"

„Slyšel co, Vaše…"

„Pššššt!"

Wu-shin tasil svůj krátký meč. Dlouhý nechal odpočívat v ocelové pochvě. O pár sekund později uslyšel Černozub, co slyšel starý

bojovník a Hnědáček. Kopyta na dláždění, na schodech, pak na dřevě – klapající ‚uvnitř' katedrály.

Byl to Černé oči, nomádský dvojitý agent, který byl krátce uvězněn naproti Hnědáčkovi a Černozubovi v zoo v Hanneganově městě. Měl na sobě veškeré odznaky bojovníka kmene Divokých psů a jel na kaštanově hnědém poníkovi.

„Vaše Svatosti," řekl sarkasticky. Kývnutím pozdravil Nimmyho, Wu-shinovu pohledu a meči se zcela vyhnul.

„Dej to pryč," řekl Hnědáček tiše, přestože sám stále držel v ruce pistoli. Wu-shin schoval krátký meč, ale nechal ruku na jílci dlouhého.

„Co tady děláš? Myslel jsem, že jsi s císařem v Hanneganově městě," narovnal se Hnědáček a snažil se vypadat vznešeně. Na Černé oči to dojem neudělalo. „Byl jsem tam jako špión," řekl nomád. „Když pán Tří hord přišel na jih, s tanky a armádou žbleptů, překročil jsem Rudou řeku, abych se k němu připojil. Ale bitva je prohraná. Hanneganovy zbraně promluvily příliš hlasitě a příliš rychle. Žblepti utekli zpátky do svého údolí, podvrženci se vracejí do Sajamint a válečný šarf Tří hord jede domů."

„Høngan Ösle?" Hnědáček vypadal šokovaně. „*Qœsach dri Vørdar* jede domů?"

„Wíjasú volají," odpověděl nomád. Jeho poník tančil v popelu z lavic a ničil jeho rovné linie. „Texarkan Dřevěný nos pálí naše domy, vraždí naše ženy a krade naše koně. Jedeme do pásu krátkých travin. Jsem zde jen proto, abych se přesvědčil, že ve městě nezůstane žádné z dětí Paní velikého nebe, až přijedou trávožrouti. Měli byste také odejít. S prominutím, Svatosti, i vy jste její dítě, je i vaší matkou. Texarská jízda se blíží."

„Z jihu?" ukázal papež pistolí. „Z Hanneganova města?"

„Ze severu taky. Z moře trávy. Necháme jim jejich město. Hodně štěstí, Vaše Svatosti."

Odjel s hlasitým duněním kopyt a Hnědáček padl na kolena a proklínal svůj osud. „*Vexilla regis inferni produent!*"

„Co to říká?" zašeptal Wu-shin.

„Vpřed kráčejí praporce krále Pekel," řekl Černozub.

„Není to jejich město,“ mumlal Hnědáček. „Nikdy ho nechtěli!“ Vzhlédl k nebi, ale spatřil jen zčernalý zničený dóm. Hodil pistoli do popela.

Svatopetrský stolec zůstal uprostřed zničené svatyně jako zázrakem netknutý. Za ním byla malovaná dřevěná socha Svaté Panny, rovněž nepoškozená. Černozub s Wu-shinem mlčky následovali Hnědáčka, kráčejícího ke stolci, hledajícího cestu nepořádkem. Hnědáček se zastavil před stolcem a studoval jej. Pak si uhladil sutanu a usedl naň.

Jeho znetvořená kůže byla pokryta skvrnami a zpod špinavé bílé čepičky mu vykukovaly tenké prameny šedých vlasů. Pořád měl na sobě prázdné podpažní pouzdro.

„Tady.“

Wu-shin mu zkusil podat papežskou tiáru, ale Hnědáček zavrtěl hlavou. Žlutý bojovník ji tedy položil do popela k patě trůnu. Stmívalo se. Černozub bez problémů našel žhavé uhlíky, kterými zapálil několik svíček. Umístil je za stolec, takže neosvětlovaly téměř nic, snad kromě tváře Panny.

Hnědáček zavřel oči, jako by se modlil, a Černozub byl rád. Dívat se do těch očí bylo jako dívat se do oken hořícího domu.

Wu-shin se usadil na paty vedle trůnu svatého Petra. Opíral se o pochvu dlouhého meče, který měl stále u boku. Černozub viděl, že ač byl ohebný, byl Wu-shin taky starý muž. Pohyboval se bez radosti či lehkosti.

Příměří vytvořené požárem skončilo. Černozub venku na ulici zahlédl psa, jak odhání kondory, aby se mohl vrhnout na zčernalou mrtvolu, a jak psa odehnalo objevivší se prase. Snad Černozubův starý známý? Další pes se zastavil u velkých otevřených dveří a nahlédl ve slábnoucím světle do baziliky. Nasál dýmem prosycený vzduch, vyčural se na bronzová vrata a odběhl do houstnoucí tmy.

Kolem prošel kůň bez jezdce. Ze třmenu mu visela část lidské nohy.

„Sláva Bohu na výsostech.“ To byl slabý, unavený hlas papeže Elia Ámena II. Hnědáčka, který hovořil tónem, jako by mu Jobova

žena přikázala proklít Boha a zemřít, a on tak znaveně činil. „Myslím, že slyším přijíždět texarskou kavalerii. Černozube, buď rozumný a uteč.“

„To byl jen kůň, co ztratil jezdce,“ řekl Černozub. Ale natáhl uši a něco v dálce zaslechl. Slyšel to a cítil to. Hluboké nezřetelné dunění, které mohlo být vzdáleným hřměním. „Teď už jim nic nezabrání vstoupit do města,“ řekl Wu-shin.

„Ale vy, můj pane…“ Černozub byl zmatený. „Kam půjdete?“

Pokud ho Hnědáček slyšel, nedal to nijak najevo. Černozub pohlédl na sochu Svaté Panny za svatopetrským stolcem. Vyplázla jazyk. Byl černý a rozeklaný.

Vrací se mi horečka, pomyslel si Černozub. Rozhlédl se po Drozdíkovi a Ædree, svých společnících ve chvílích delíria, ale nikde je neviděl.

Hnědáček se otočil a vzhlédl k Panně. Oči se mu rozjasnily. „Takže nakonec jsi to ty.“

„Eh?“ zeptali se okamžitě Černozub a Wu-shin naráz.

„Matka, matka noci a nočních můr, snů.“

„Můj pane?“ Černozub vzal papeže za ruku.

„Dívej se! Podívej se na ni!“ Hnědáček mu ruku vytrhl a ukázal na Pannu. Z jejího dolního rtu vylézalo něco tmavého.

„Č-ččerv,“ vykoktal Černozub.

„Noční stařena! Má skutečná Matka!“ řekl Hnědáček. „Černozube, uteč, dokud je čas. Tvá oddanost ke mně zde končí. Poslechni mě, běž!“

Černozub se odtáhl. „Proč bych měl začít žít podle řeholních slibů tím, že vás teď poslechnu?“

Hnědáček se slabě usmál, ale zopakoval: „Běž. Staň se poustevníkem a ty, co k tobě přijdou, pouč o Bohu. Bud sám sebou. To je tvé poslání.“

Černozub nejasně slyšel, jak vzdálený dusot kopyt sílí. „Běž!“ Wu-shin stále dřepěl vedle trůnu. Úzké oči měl zavřené jako při modlitbě. Za trůnem žhnula tvář Panny v mihotavém světle svíček. Černozub prošel pod ní. Pomalu mířil k nezřícené zadní zdi katedrály. Určitě měla na rtu červa. Nebo to byl hýbající se jazyk.

Rozeklaný, černý. Možná to byl stín od svíček. *Ora pro nobis nunc et in hora mortis nostrae!*

Vzadu byly dveře. Když byl Černozub v půli cesty, uslyšel ostré ssssst, jako nádech. Rozpoznal v tom zvuk Wu-shinova meče, taženého z pochvy. Pak slyšel mumlání v latině. K Černozubovu překvapení tento nejméně ortodoxní papež ze všech papežů přeříkával nicejské vyznání víry: „Věřím v jednoho Boha, otce všemohoucího, stvořitele země i nebes a všech věcí viditelných i neviditelných, a v jednoho pána Ježíše Krista…“ ale než ho Hnědáček dokončil, vkradlo se mu do úst vyznání Anastaziovo, a pokračoval: „A v jednu svatou církev římskou katolickou a apoštolskou, mimo niž není spásy ani odpuštění hříchů – *unam sanctam Ecclesiam Romanum etiam Apostolicam, extra quam neque salus est neque remissio peccatorum* –“

„Teď?“ To byl Sekerův hlas.

Černozub se zastavil, obávaje se ohlédnout, a uslyšel šustění hedvábí. Elia Hnědáček, Ámen II., poklekl u paty stolce a nezřetelně zabručel na souhlas. Šepot meče protínajícího vzduch skončil v mase a kostech, ztichnutím hlavy a chrstnutím tekutiny, dopadající na špinavou podlahu.

Černozub se co nejrychleji rozběhl k východu. Byl už téměř ve dveřích, když na něj Wu-shin chvějícím se hlasem zavolal: „Pomoz mi, než odejdeš, prosím!“

Znovu se zastavil a tentokrát se ohlédl. Spatřil Sekeru, jak sedí na podlaze vedle těla. Wu-shin tasil svůj druhý meč, ten krátký, a přitlačil si ho špičkou k břichu. Zatímco jednou rukou pomalu tlačil, druhou zvedl zkrvavený dlouhý meč ze země a hodil ho k mnichovi. Při dopadu na kamennou podlahu zazvonil jako zvon.

Černozub meč překročil a zavrtěl hlavou. Dlouhými kroky přešel k válečníkovi. „Ne!“ zvolal divoce. „Teď opustíš svého pána?“

Wu-shin se podíval na hromadu krvavého hedvábí po svém boku, probodl Černozuba pohledem a zatlačil si čepel do břicha, až mu začala téct krev. Zasténal a znovu se podíval na Černozuba s prosbou v očích.

Nimmy sebral dlouhý meč. Ale namísto toho, aby jej pozvedl k úderu, se o něj opřel, jako by to byla hůl. „Nepřítel tvého pána stále

žije,“ řekl. „Rozřízni si břicho, jestli chceš, Wu-shine, ale než ti pomůžu zemřít, chci tě slyšet říct ‘Ať žije Filpeo Harq‘!“

Wu-shin vytáhl meč z rány a něco řekl cizí řečí, určitě to byla kletba. Černozub k němu přiklekl a prohlédl zranění. Hodně to krvácelo, ale vypadalo to, že čepel nepronikla do břišní dutiny příliš hluboko, pokud vůbec. Pomohl starému bojovníkovi na nohy, pak si znovu klekl a odtrhl kus papežovy hedvábné sutany. Podal látku Sekerovi, aby si ji přiložil na ránu.

Wu-shin vzal Hnědáčkovu hlavu a položil ji vedle těla, pak vše zakryl vězeňskou dekou. Nejspíš zapomněl, že patřila Černozubovi.

„Neměli bychom ho pohřbít?“

Wu-shin zavrtěl hlavou. „Takhle si to přál. ‘Nechte mě Burregan, Kondoru války.‘“

„Jeho nevěstě,“ řekl Černozub. Rozhlédl se po Stařeně noci, ale byla pryč. Panna se vrátila, se svým zářícím děťátkem a jemným úsměvem. Černozub se díval na Hnědáčkovo nehybné mrtvé tělo pod přikrývkou, ale necítil žádné pohnutí. Tak velkou část svého života strávil ve službách tomuto světsky založenému muži. Ale komu nebo čemu sloužil Hnědáček? Ví vlastně vůbec někdo z nás, čemu sloužíme, přemýšlel Černozub. Ihned poté se cítil zahanben. Což nebyl bratrem albertiánského řádu svatého Leibowitze? Proč tak dlouho toužil po tom, aby byl zproštěn svých řádových slibů, když řádové sliby nic neznamenaly?

Kopyta koní nyní duněla blíž, klapala na náměstí před katedrálou, pak na nízkých širokých schodech. Na okamžik Černozub uvažoval o tom, že vyjde na ulici a vydá se do zajetí. Dali by mu pilulky, které potřeboval. A možná by ho zabili.

Ale ne. Wu-shin se vzpamatoval a schoval dlouhý meč. Černozub ho následoval ven zadními dveřmi katedrály. Ve svatopetrském dómu už nebylo nic, co by mohli udělat. Do města se trousili psi, větřící čerstvou krev a smrt. Kde to bylo napsáno? *...a psi jedli Jezebela na poli jezrahelském…*

Jak šel Černozub za Wu-shinem dolů ulicí směrem k řece, slyšel znít koňská kopyta v katedrále svatého Petra. A pak hlasy nad mrtvolou Ámena II.

KAPITOLA 32

> Jsou jistí (poustevníci) a jsou schopni s Boží pomocí bojovat proti špatnostem těla i myšlenek vlastními silami, bez opory druhého člověka.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 1

Další den pršelo, následující taky. Obloha byla nízká a těžká, ne jako jasné Prázdné nebe v travnatých pláních, a Černozub se cítil, jako by ho ohýbala. Dokonce ho tížila víc než déšť, který byl spíše stálým mrholením. Šel za Wu-shinem a Sekera sledoval malou kolonu vozů a dobytka, mířící k národu Watchitahu. Bylo to neformální připojení se, ale bylo to lepší, než cestovat osaměle. Farmáři mluvili degenerovanou formou sarančatštiny, smíchanou s ol'zarštinou a prošpikovanou starou anglickou církevštinou. Černozub to považoval za dialekt oblasti Nového Říma. Zpočátku měl potíže jim porozumět, ale jeho talent na jazyky ho zachránil. S překvapením zjišťoval, že jazyk tak bohatý na vlivy a prameny je tak chudý na poli přesnosti a nuancí. Ale možná, že rozuměl ještě špatně, nebo to bylo chudou slovní zásobou samotných farmářů.

Bylo mezi nimi jen několik žen. Zjevným vůdcem kolony byl podvrženec (alespoň Černozub si myslel, že je to podvrženec) jménem Pfarfen. Měl dceru, krásnou až na obří žbleptí uši a ruce, které si ze záhadných důvodů balila do hadrů. Pfarfen ji držel ve voze, kde celý den šila a zpívala a (jak Černozub s hrůzou zjistil) v noci, když jejich vůz stál s ostatními podél bahnité cesty, sexuálně rozptylovala svého otce.

Svaté město bylo teď za nimi, stále hořelo. Dým byl ale na severovýchodním obzoru vidět jen tehdy, když se protrhla nízká oblačnost. Vojsko, které šlo na jih s Hønganem Öslem, bylo rozprášeno a slábnoucí proud uprchlíků, ubírajících se k jihu, se mísil se sílícím proudem uprchlíků, mířících na sever, což v úzkých místech dálnice působilo dojmem obrovského přešlapujícího stáda. V takových úsecích se doprava přesouvala na stále ještě zelená pole,

která se pod koly vozů, kopyty koní a nohama lidí rychle měnila v bahniska. Ačkoliv všichni putující mluvili dialekty sarančatštiny, nebylo těžké rozeznat nomádské bojovníky od Hanneganových polocivilizovaných farmářů. Mnoho těch, co prchali severním směrem, bylo zraněno, někteří byli dosud ozbrojení. Pár jich mělo dokonce ještě i koně. Na Černozuba v církevním oděvu čas od času pohlíželi se znepokojivým hněvem.

„No tak, Nimmy," říkal Sekera pokaždé, když Černozub jevil známky snahy zeptat se na *Qœsachovo* tažení. Spěchal do Hanneganova města. Od chvíle, kdy mu Černozub odmítl pomoci jako jeho *keisaku* vykuchat se, nalezl starý seschlý bojovník znovu smysl svého života. Černozub tušil jaký, ale nechtěl se ptát. Sekera měl podivuhodnou schopnost jít celé dny bez jídla a nevypadat přitom podvyživeně. Černozub ne, ten jako každý mnich jídlo miloval. Protože ale pomáhal vyprošťovat uvízlé vozy, vítali ho u skrovných večeří i ranních ohňů.

Řeka byla již pouhou vzpomínkou kdesi na jihu. Teď museli překračovat nejméně dvakrát denně nížinné potoky, skoro moc hluboké na přebrodění. U každého brodu ležely hromady opuštěných nepohřbených těl, nakupených v groteskních pozicích, jako by se z hlíny spíše skládaly než naopak. Kolemjdoucí uprchlíci předstírali, že si hromad nevšimli a dětem zakazovali se na ně dívat. Ale děti vždy rozuměly válce více než dospělí. Smrt je nijak zvlášť nezajímá, není pro ně ani tak strašná, ani tak fascinující jako pro dospělé, kteří téměř slyší šustot jejích křídel.

Nebe nad hlavou se černalo kroužícími tečkami.

Věrná Burregun.

Podvrženečtí farmáři, s nimiž Černozub a Sekera cestovali, tolerovali Černozubovu tonzuru i hábit, dokonce i zucchetto, které měl na zádech místo na hlavě. Přesto měl obavy. Stále platil Hanneganův rozsudek smrti, aspoň pokud věděl. Právě onen rozsudek mu zajistil Hilbertovy pilulky, které mu ale už skoro došly. Nový Řím opouštěl se třemi a snížil dávku na jednu denně, kterou jedl ráno s obilnou kaší. V den, kdy Černozub spatřil tři bratry mnichy ukřižované podél cesty, mu zbývaly ještě dvě. Jestli je zabili texarští vojáci nebo rozzuření nomádi, odehnaní od přislíbeného

drancování Hanneganova města, to se nedalo poznat. Burregun už na mrtvých hodovala a těla byla příliš shnilá.

„Pojď," řekl Sekera, a Černozub po spěšné modlitbě rychle dohonil své společníky. Chtěl mrtvé pohřbít, ale připojit se k nim ještě nechtěl. A navíc nechtěl zůstat sám.

Další den snědl předposlední tabletku. Odpoledne narazili na dvojici kleriků, visících na kůlech u bahnité cesty. Ukázalo se, že je pověsili a pak kamenovali a stříleli po nich z luku, což je koneckonců milosrdná smrt. Tváře měli téměř klidné, jako by právě prošli branou smrti. Černozub si je dlouze prohlížel. Vypadali povědomě. Ne jejich obličeje, přestože ve své podstatě vypadali všichni lidé stejně. V těchto dnech, které Černozub stále více považoval za soumrak svého života (ač to nakonec byl soumrak velmi dlouhý), byli čím dál podobnější nejctihodnějšímu kardinálu Černozubu svatému Jiří, diákonovi od svaté Maisie. Připadali mu jako všichni mniši, přibití na kříž života. Tohle nebyl jejich svět. Bylo v tom cosi inspirativního.

„Pojď," řekl Sekera.

„Běž napřed," odvětil Černozub, „doženu vás." *Syť hladové, oblékej nahé, pohřbívej mrtvé.* Půjčil si od Wu-shina krátký meč a vyhloubil jím u cesty hrob pro ty dva. Své dílo dokončil pomocí kamenů a klacků. Když skončil, byla tma. Protože nechtěl v noci cestovat sám, přespal v mělké špinavé jeskyni poblíž silnice, se zabahněným zucchettem pod hlavou místo polštáře.

Druhý den ráno snědl poslední pilulku a pod jasnou oblohou ho téměř přemohl děs. Celý den spěchal a doufal, že Sekeru a farmáře dohoní. Těch pár uprchlíků, které cestou potkal, se na něj zvědavě dívalo, ale nechali ho na pokoji. Stále si ale připomínal ukřižované představitele církve a bál se. Červený klobouk ukryl pod keřem a později téhož dne se mu naskytla šance zbavit se i hábitu. Vyměnil ho za nohavice a tuniku s farmářem, který byl zabit u cesty, skoro něžně. Mrtvola nebyla ani moc stará. Mnich ho pochoval a vzal si jeho šaty. *Pohřbívej mrtvé, oblékej nahé.*

Odhodit zucchetto bylo snadné, ale odejít bez hrubého hnědého leibowitziánského hábitu tak lehké nebylo. Po chvíli váhání roucho sroloval a vzal ho s sebou. Cítil se zase jako poutník nebo kniháK.

Táhl dál na jihozápad a na modrém nebi kroužili kondoři.

Hilbertova horečka táhla s ním. Černozub neměl hlad, po několika dnech ani průjem, ale taky ani sílu. Na cestě bylo míň a míň cestujících. Ti, které Černozub viděl, mluvili ol'zarsky nebo nemluvili vůbec. Proud uprchlíků se zmenšil na pramínek. Někteří překročili řeku, protože spoléhali na to, že je voda ochrání před plundrováním ze strany Filpeových vojáků nebo jejich nomádských soupeřů, stále považovaných za vzdoropapežovu armádu. Jiní prostě zmizeli v lesích, kde se skrývali, umírali nebo čekali na sousedy či příbuzné.

Černozub vozy nikdy nedohonil. Ztratil Hnědáčka, teď ztratil i Sekeru. Když se cesta rozdvojovala, zamířil na západ a nechal tak ranní slunce za zády, ač věděl, že Wu-shin určitě jede na jih do Hanneganova města. Černozub prahl po Prázdném nebi. Horečka byla jeho společníkem, jeho druhým vědomím. Často nabývala lidské podoby, jako třeba ve chvíli, kdy přecházel říčku (čím byl dál na západ, tím byly říčky mělčí a užší) a na protějším břehu viděl čekat Drozdíka. Černozub se dychtivě přebrodil, ale když stanul na druhé straně, starý muž s tváří pumy byl pryč. Jindy spatřil Ædreu ve dveřích opuštěné chatrče. Iluze, pokud byla iluzí, byla tak dokonalá, že při zdolávání kopce k ní slyšel její zpěv. V chatrči však nalezl jen mrtvého starce s plačícím nemluvnětem v náručí.

Počkal, až dítě zemřelo, a pak je oba společně pohřbil. *Pochovej mrtvé.*

Celé dny bylo sucho a horko. Pak přišel déšť, ohlášený bleskem a doprovázený hromobitím. Byl jako vodopád a cesty změnil v bažiny. Černozubovi se Hilbertova horečka hodila – umožňovala mu jít mnoho mil bez jídla. Dlouhé horečnaté dny mu připomínaly předvelikonoční půst v době, když byl novicem, když se pokoušel nalézt své poslání a myslel si, že je našel mezi albertiánskými kniháky svatého Leibowitze. A našel je? Teď, když měl svobodu, kterou chtěl, mu chybělo opatství a bratři. Byl dokonce propuštěn ze svých slibů samotným papežem. Nebo byl jen spoután novými řetězy?

Běž a buď poustevníkem.

Toho dne, kdy Černozub spatřil svatého Leibowitze a Vládkyni divokých koní, putoval celé dopoledne travnatými planinami mezi zalesněnými údolíčky. Měl strach z psanců, protože poblíž cesty našel několik ještě doutnajících ohnišť. Nikde nikoho neviděl. Uvažoval o tom, že si oblékne opět svůj hábit, ale zamítl to. I ti, kteří nechovali vůči církvi nenávist kvůli tomu, co údajně udělala jejich světu, si často mysleli, že je bohatá. Dokonce i chudý mnich se tak mohl stát terčem útoku banditů.

Kolem poledne měl neurčitý pocit, že ho někdo sleduje. Ohlížel se pokaždé, když přecházel přes nějakou vyvýšeninu – cesta byla prázdná a viděl jen kondory jako létající tečky na jihu a na východě. Černozub byl rád, když se dostal přes onen přechod mezi lesem a trávou, ale pocit kohosi za zády nezmizel. Připadalo mu to tak skutečné, že se po přejití dalšího potoka schoval za vhodně zbarvenou padlou smokvoň, aby se přesvědčil.

Zpod stromů opravdu vyšla bílá mula s červenýma ušima a scházela po bahnitém břehu. Nejdřív si myslel, že žena sedící mule na hřbetě je s dvojčaty, která mu dala pod vodopádem. Ale byla to *Fujæ Go*, samotná Denní panna. Byla mnohem krásnější než Ædrea, na každé ruce jí spočívalo dítě, jedno bílé a jedno černé, a obě je kojila. Děti sály dál z jejích plných prsů, i když sjížděla s mulou po blátivém břehu do vody.

Pak pustila otěže. Mula se zastavila uprostřed pomalého proudu. Její černé oči se dívaly přímo na Černozuba. Ne, vlastně *skrz* něj.

Vstal, už se nepokoušel skrývat. Když překročil kmen, uvědomil si, že celý výjev není z jeho světa a jeho se nedotkne. S určitostí věděl, že kdyby promluvil, neslyšela by ho, a i kdyby se dívala přímo na něj, neviděla by ho. Připadalo mu, jako by si vyměnil místo s některým ze svých horečnatých snů, a jako by skuteční byli oni, nikoliv on.

Připadalo mu, že on je snem.

Vtom vystoupil zpoza křoví svatý Leibowitz a uchopil provaz ohlávky. Černozub jej znal z dřevěné sochy bratra Finga z dvacátého šestého století, která stála na chodbě před opatovou pracovnou. Poznal podivný úsměv a pochybující oči. Že svatý nebyl pouhá

vidina, poznal podle slabého sladkého pachu nafty, který zůstal viset ve vzduchu poté, co prošel. Snem byl Černozub.

Fujæ Go vzhlédla k nebi, když projížděla kolem Černozuba. Černozub si nikdy nevšiml, jak mohou být malé duby s filigránskými větévkami proti bledé obloze majestátní. Jedno z dětí bylo oslnivě albínsky bílé, druhé bylo černé jako Drozdík. Obě měly oči pevně zavřené jako malé pěstičky, chránící je před světem. Mula se podívala skrz Černozuba, stejně jako Denní panna. Jen Leibowitz v pytlovinovém oděvu s provazem přes rameno pohlédl přímo na mnicha, jako by chtěl říct „Pojď“ jako Sekera.

Pak mrkl a šel dál.

Sancte Isaac Eduarde, ora pro me!

Černozub jej následoval. Vždycky šel tam, kam mu ukázal Leibowitz. Ale teď byl slabý a když lezl od potoka, dvakrát spadl. Když se vyhrabal nahoru, ti dva (ti tři? těch pět?) bylí už daleko před ním na úzké stezce, téměř ztracené v kropenatých stínech. Spěchal za nimi, ale měl horečku, a přestože nešli rychle, postupně za nimi zaostával. Musel zastavit. Určitě usnul, protože když se vzbudil, byla skoro tma a oni byli příšerně daleko, jako smítko v oku, písmenko míhající se v dálce.

Ale něco bylo špatně.

Slunce mu zapadalo za pravým ramenem. Svatý Leibowitz a Vládkyně divokých koní nemířili na západ do moře trávy, ale k jihu, k Hanneganovu městu. *Høngin Fujæ Vurn* si vždy za svého pána volí vítěze a válku vyhrál Hannegan. Volbou manžela vybírá krále a teď byla Filpeova. Leibowitz ji k němu vedl.

Černozub putoval dál. Doufal, že narazí na texarské vojáky, kteří mu dají tabletky. Blížila se zima, zima 3244. Říše a její hranice se obnovovala a pocestní, které Černozub potkal, byli ostražití. Každých pár dní cestou na západ pohřbíval něčí tělo. Už nebyl kardinálem, už nebyl ani mnichem. *Běž a buď poustevníkem.*

Už nepršelo. Stromy se ztenčily na stíny v úžlabinách a cesta stoupala a stoupala do světa trav pod nebeskou klenbou. Černozubova horečka se změnila v ohníček, který ho oslaboval

i živil. Toho rána, co za sebou nechal poslední stromy, nad sebou uviděl kroužit obrovského ptáka.

Byla to papežova nevěsta, Rudý kondor. Vpředu na cestě leželo padlé něco nebo někdo. Seděli na tom dva černí kondoři, ale padlina nebyla na jejich zobáky dost uleželá. Nimmy se zastavil a díval se, jak se Burregun, papežova nevěsta (tak o tom smýšlel), snesla dolů. Menší kondoři ustoupili ohromeni její velikostí a kývali hlavami. Ale ona si jich nevšímala a oni se brzy připojili k pokusu o hody. Rudý kondor byl silnější a měl větší štěstí, ale i tak byla mršina příliš čerstvá na to, aby se dala lehce sníst.

Z trávového pahorku, na kterém seděl, nepoznal Černozub, zda je tělo lidské. „Nakrm hladové, ošetři nemocné, navštiv vězně," pronesl hlasitě kaprálova slova milosti.

Pochovej mrtvé.

Hodil kamenem. Ptáci přestali klovat a podívali se na něj s pohřební vážností, pak si protřepali peří a pokračovali v jídle. Hodil po nich další kámen, ale nevnímali ho. Pořád měl u sebe Wu-shinův krátký meč, ale nedokázal se odhodlat k hádce s královnou kondorů.

Vtom spatřil přilétat orla bělohlavého, který kondory odehnal, dokonce i Burregun, Kondora bitvy. Orel bělohlavý byl Filpeovým národním ptákem. Přičichl k tělu, pak o ně ztratil zájem a odletěl na teplém vzdušném proudu přímo vzhůru k bleděmodrému nebi.

Černozub svatý Jiří vstal a šel se podívat, co zůstalo k pohřbení. Doufal, že to nebude další dítě.

KAPITOLA 33

> Přesto ať se všecko (práce) děje
> s ohledem na malomyslné s mírou.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 48

Pro kondory to byl dobrý rok. Sledovali Černozuba celou cestu do opatství svatého Leibowitze, malé body na širých dálavách Prázdného nebe. Černozub vzdal pátrání po Hilbertových pilulkách

a nemoc se postupně vzdala jeho, shořela na uhlíky. Měl-li horečku, byla to stejná horečka, jaká ho sužovala celý život, zápal, kterého si všimli Ámen a Hnědáček, každý z vlastní perspektivy.

Přes travnaté planiny už neexistovala žádná bezpečná cesta. Nikdo se nemohl cestou severně od Nady Ann vyhnout ani Říši ani hordám cestou na jih. Obě skupiny se promísily a sporná území po obou březích Nady Ann byla průchozí, ale stále nevymezená. Jižně od Odvážné řeky se samo od sebe zhroutilo laredské království.

Tráva vypadala, jako by zalézala zpátky do země. Vytvořily se pásy písku a prachu, jejichž překonání zabralo půlden cesty. Prázdné nebe bylo prázdnější než dřív. Černozub měl na sobě zase hábit a při chůzi přeříkával růženec. Jedl ale? A našel vodu? Na obzoru viděl občas nějaké lidi na koních.

Jednoho dne pršelo. Ale byl to rychlý suchý déšť toho druhu, co přichází na planiny a země se sotva dotkne, jen ztmaví prach a zvedá jej ve velkých bublinách, a pak se náhle vypaří v paprscích slunce, které vykoukne jako pomalý blesk, jakmile mraky odklušou na svých koních. Prázdné nebe.

Nevedla tam žádná cesta. Pak už ani stezka. Černozub následoval zapadající slunce. Stopy vozů se proplétaly přes vyschlá říční koryta a vedly všemi směry. Lidé, které Černozub potkal, byli mírumilovní a podělili se s ním o jídlo. Těla, která našel, pohřbil pomocí krátkého meče, co si vypůjčil od Sekery.

Většinu času kráčel sám, doprovázený jen svým stínem, který šel ráno před ním a večer se táhl vzadu. Jen v poledne ho úplně opustil. Svět, osekaný na svou základní podstatu, na nebe a zemi, se zdál být mnohem spletitější a komplexnější než kdykoliv jindy.

Černozubovi chyběla malá žbleptí puma s modrýma ušima. Uvažoval, co se stalo s Aberlottem, který tak moc miloval malé mosazné náboje války. Stal se jedním z osiřelých? Nebo našel poslední klidný odpočinek pod hlínou prérie?

S každým dalším krokem ho napadala další podobná myšlenka… přicházely a odcházely beze slova, jako ptáci. Jindy Černozub šel s prázdnou myslí, s darem, jako je Prázdné nebe, kdy každý krok byl modlitbou.

Pro kondory to byl dobrý rok. Černozub to poznal podle toho, jak snadno se dali odehnat. Vždycky na ně čekala další hostina hned za kopcem.

Dom Abiquiu Olshuen zemřel po další mrtvici a převor Devendy ho zastupoval, dokud nebude moci být zvolen podle starobylých benediktinských pravidel opat nový. Když Černozub dorazil do kláštera, příliš tam nechtěl zůstávat, přestože většina jeho dobrých vzpomínek (stejně jako právě tolik těch špatných) patřila mezi jeho staré zdi z nepálených cihel. Příběhy o pobytu Ædrey jako sestry Clare se staly téměř legendami a Černozub je vyslechl v několika verzích. Byly spojovány se zjevením Svaté Panny, které někteří bratři údajně viděli na východní obloze.

„To je Noční stařena," řekl Černozub. „Znamená válku a smrt, ne mír a naději."

Podle způsobu, jakým se bratr Střízlík a ostatní pokřižovali, usoudil, že tohle slyšet nechtěli – ač se na válku již po svém připravovali. Zapečetili svaté relikvie v jejich původní komoře a oprášili dělo Zajíce pašeráka. Bratr tesař byl ve sklepení a měřil prkna na silnější dveře. Porážka Hnědáčkových plánů na nový řád předznamenala začátek nové doby temna. Černozub se jí už z nějakého důvodu nebál, dokonce na ni ani nemyslel. Krev a křik byly vodou, v níž lidstvo plavalo.

Z vesnice přinesli do kláštera čtyři děti. Dvě z nich již zemřely. Zdálo se, že se v poušti za hranicemi objevily nové nemoci.

Černozub poté, co navštívil Jaradův hrob, stál u toho prázdného, který vždy v opatství čekal, a díval se dolů. Sláma okolo byla téměř zbytečná, protože letos pršelo ještě míň než obyčejně, vysvětloval mu převor Devendy. Hrob byl tak hluboký, že Černozubovi připadalo, že vidí až na samé dno, dno…

Zakymácel se a skoro upadl. Mniši takovému stavu říkali „Gerardova nemoc" podle oblíbeného omdlévajícího mnicha, který žil před tisícem let.

„Vypadáš trošku zmateně," konstatoval převor Devendy. „Pojď."

Vedl Černozuba přes zalidněnou společenskou místnost kláštera do Olshuenovy pracovny. Klíčem, který mu visel na šňůrce na krku,

otevřel zásuvku, z ní vyndal jiný klíč a tím odemkl skříň plnou zaprášených lahví. Nalil sklenku brandy. Černozub ji už už chtěl odmítnout, když vtom uviděl, že Devendy nalévá i sobě.

„Oregon," řekl. „Zůstalo to tady jako dárek pro Hnědáčka, když se stal papežem Ámenem II. Přenesl papežský stolec do Nového Jeruzaléma a tohohle se nikdy nenapil."

„A teď je mrtvý," pronesl Černozub. O scéně z baziliky svatého Petra nikomu neřekl – jen to, že papež je mrtev.

„Udělal z tebe kardinála," řekl Devendy, „kde máš klobouk?"

„Moje zucchetto. Toho všeho jsem se vzdal. Myslím si že kdokoliv bude papežem, stejně odvolá všechny Hnědáčkovy kardinály."

„Tady kardinálem být nemusíš," pravil Devendy a váhavě se usmál. „Jen knězem."

„Jen čím?" Černozub se na starého kněze ostražitě podíval.

„Bratři tě chtějí zvolit opatem. Na to tě budeme muset vysvětit."

„To je nemožné," odpověděl Černozub. „*Non accepto*."

„To přesně si myslím," odvětil Devendy s úlevným výrazem. „Ale slíbil jsem, že se zeptám."

„Nemám k tomu vlohy," řekl Černozub. „Mé poslání určil papež Ámen II. Zůstanu tu pár nocí a půjdu."

„Na Horu poslední útěchy?"

„Přemýšlel jsem o tom, že bych šel tamtudy."

„Tam šla ona" řekl převor Devendy. „Byla, ehm, zraněna, však víš, a poté, co odešla odtud, žila s tím starým Židem. Ale jsem si jist, že už je pryč."

Černozub pohlédl oknem k Hoře. Mihotala se v dálce jako skalnatý přelud.

„Je tam ještě ten starý Žid?"

Starý Žid tam ještě byl. Černozub odešel z opatství následujícího rána, vybavený přikrývkou, breviářem, lahví vody a bochníkem chleba. V polovině cesty na Horu ho uvítal rachot padajícího kamení. Pomíjel to, byly to pouhé oblázky. Protáhl se poslední skalní puklinou na vrchol. Tam stál Benjamin Eleazar bar Joshua a vypadal

stejně jako před deseti lety. A pokud Černozub věděl, tak stejně i jako před sto lety.

„Ty," pravil stařec. „Myslel jsem si, že bys to mohl být ty."

„Hnědáček je mrtvý," řekl Černozub.

„On nebyl vyvolený," odpověděl prostě starý Benjamin. Řekl Černozubovi, že Ædrea u něj několik měsíců bydlela, dokud se jí nezahojily rány. Pak prý odešla, ale kam měla namířeno, to mu neřekla.

A změnila se hodně?

„Změny?" starý Žid se jen usmál a zavrtěl hlavou. Zjevně Černozubovi špatně rozuměl. „Nikdy to nebylo lepší, nikdy to nebude lepší. Budou jen bohatší nebo chudší, smutnější, ale ne moudřejší. Až do skonání světa."

Černozub, podrážděný a unavený všemi těmi věštbami a alegoriemi, se zabalil do přikrývky a šel hned spát. Zůstal u Benjamina dvě noci, které strávil ve stanu, v němž spala Ædrea. Starý výrobce stanů ve stanu nespal, pokud se tomu mohl vyhnout. Černozuba noc co noc budil déšť bubnující na stan. Pár rozstříkávajících se kapek. Nebo to byl pouhý sen, seslaný jako upozornění na Židovo umění vyrábět stany a přivolávat déšť? Na východě se každou noc blýskalo. To Vládkyně divokých koní kárala své děti na Planinách.

Třetí den se rozloučil. Starý Žid mu naplnil láhev vodou z tůňky, ukryté pod skálou. Voda byla chladná a čistá a k Černozubovu překvapení vystačila až do Nového Jeruzaléma.

„I kdyby sem přišla," řekl převor Zpívající tur Černozubovi ve svatém Leibowitzi v Topolech, „poslal bych ji pryč. Slyšel jsi přece, co se jí stalo."

„Slyšel."

Černozub šel dál po papežské cestě na sever. V Klenutém žlebu odbočil na Sajaminty. Osada v Novém Jeruzalému se o dost zmenšila. Magistr Dion se nevrátil ze „vzdoropapežovy války" (i podvrženci ji tak nazývali), a o Střepově Ædree nevěděli víc, než že na ni byla uvalena klatba a odešla do Lareda. Černozubovi nikdo

nevěřil, když říkal, že klatba byla zrušena papežem, který papežem nebyl, v Novém Římě, který už nebyl Novým Římem.

Nenašel ji ani ve Valaně.

Našel tam ale Aberlotta, který působil jako laický písař na náměstí svatého Jana, hned u zdí auly fakulty svatého Stona a vedle starého Papežského paláce, v němž pronesl Ámen svou teď již legendární dvaasedmdesátihodinovou přijímací řeč. Vzduch ve Valaně byl silně cítit známými městskými pachy koňského hnoje, jídla a kouře. Ulice se jen hemžily, protože po porážce křížové výpravy se ve zdejším pásu úrodné půdy, zavlažované vodou z hor, usadilo mnoho nomádů. Přicházeli a prodávali koně a dobytek. Přizpůsobovali se tak změnám svého vlastního světa.

„Vojna už mě unavovala," řekl Aberlott. „Unavuje tě kardinálování, Vaše Excelence?"

„Už nejsem kardinál," odpověděl mu Černozub. Zjistil, že sarkasmus jeho starého přítele je stále stejně otravný. Aberlott měl pod jedním okem dlouhou jizvu, kterou si „vysloužil" před branami Hanneganova města, když texarské jednotky z boku napadly válečníky Høngana Ösleho. Hodila se mu k chybějícímu uchu.

„Skoro jsem vykrvácel," řekl Aberlott. „Skončil jsem v Hanneganově městě. Když utichly boje, Říše nás vcucla jako dort rozinky. Hodně bojovníků *Qœsacha dri Vørdara* se stalo členy císařské stráže. Pár týdnů jsem se tam poflakoval, a pak jsem sehnal flek tajemníka u duchovního z N'Orku, co přijel na konkláve, ale nerozuměl ol'zarsky."

„Na konkláve?"

„No jo," přisvědčil Aberlott. „Sorely Nauwhat svolal konkláve a sám sebe dosadil na papežský stolec, nebo spíš by se dalo říct, že ho dosadil Filpeo. Urionu Benefezovi to dost leželo v žaludku. Nejspíš to nestrávil doteď. Bez Hnědáčka, kterému by jinak museli odolávat, vykrucovat se a kličkovat, se biskupové a arcibiskupové seběhli, a Sorely anuloval všechny nulifikace Ámena II., a pak Wu-shin anuloval Filpea."

„Sekera."

„Přesně tak," řekl Aberlott. „Zastavil jeho kočár na ulici. Ufikl mu hlavu, když ji Filpeo vystrčil z okna, aby se podíval, co se děje.

Hanneganovi strážci zasypali toho tvého žluťase kulkami, ale on to přivítal. Nastavil jim hrdlo a obnaženou hruď a břicho. Viděl jsem to.“

Když Černozub přivřel víčka, viděl Wu-shinovy káravé úzké oči. „Kdyby nebylo jeho, byl bych už mrtvý.“

„To my oba. Každopádně už nejsi kardinál. Papežský stolec se přestěhoval do Hanneganova města, kterému vládne Benefez jakožto regent několika Filpeových synů. Předpokládám, že až dorostou, vyjasní si to mezi sebou, nejspíš v duchu krvavé tradice. Zatím panuje příměří.“

Aberlott si vzal za ženu Jæsisovu sestru Analu a přestěhovali se i se dvěma malými dětmi z Nového Jeruzaléma do Valany. Nabídl Černozubovi, ať u nich zůstane, ale dům byl malý a Černozub přišel na to, že vůbec netouží po rodinném krbu.

„Byl jsem moc dlouho mnichem,“ řekl Aberlottovi, rozloučil se a pokračoval v cestě na jih.

Pro kondory to byl velice dobrý rok. Mladší generace zesílila a na svých černých křídlech kroužila ve velikých kruzích vysoko na obloze. Vyčkávali, až hojná úroda mršin na zemi dozraje. Jedné noci se Černozub probudil zbrocený ledovým potem a myslel si, že se mu vrátila horečka. Pak pohlédl na sever a spatřil oblohu zakrytou *Nunshån*, Noční stařenou, obrovskou a ohavnou. Skrze její zdvižené ruce viděl hvězdy. „Kdo umírá?“ zeptal se nahlas. Později zjistil, že to byl jeho starý přítel Høngan Ösle Chur. Hnědáčkův plán byl pro nomády pohromou. Po porážce se k sobě Tři hordy obrátily zády. Úmluva Klisny pozbyla platnosti a pláně byly pokryty mrtvolami, které mělo na svědomí sucho, hladomor a osiřelí.

Černozub cestou na jih překročil Nady Ann, Řeku duchů a nakonec Odvážnou řeku. Čekal, že když už není kardinál, tak ho z konventu matky Iridie v San Pancho Ville ve Švábích horách vykážou, ale uvítali ho jako starého přítele. Ale o sestře Clare z Assisi neměli žádné zprávy. Domnívali se, že bude někde u svých lidí.

„U svých lidí? V Novém Jeruzalémě jsem byl a nic o ní nevědí,“ namítal Černozub.

„U žbleptů,“ konstatovala matka Iridia. „U podvržených. V Údolí zrůd.“

Kraj Zajíců byl drsný vždycky, ale po dvou suchých létech ještě zdrsněl. Mokré roky byly pryč. Trávu si bral písek. Hanneganovo město přesto prosperovalo. Říše se zaměřila na východ a sledovala zalesněná území a rostoucí obchod vzhůru po Červené řece z Velké řeky.

Černozub pracoval několik dní na tržišti jako písař, když byl povolán k audienci u papeže. Člověk, který ho přišel povolat, Černozuba překvapil dokonce víc než povolání samo. Byl jím totiž Torrildo v rouchu vikáře.

„Řekl jsem Jeho Excelenci, že jsi tady,“ řekl Černozubovi pohledný mladý muž. „Měl bys být opatrnější, stále jsi v klatbě.“

„Nevím proč. Když mohl odvolat mé jmenování kardinálem, proč nemohl zrušit klatbu?“

„To je prostě Benefez,“ konstatoval Torrildo. „Myslí si, že jsi byl nějak zapletený ve Filpeově vraždě.“

To jsem byl, pomyslel si Černozub.

„Nejspíš ti za to poděkuje,“ pokračoval Torrildo, „ale nechce, aby ses vyskytoval zrovna *tady*.“

Sorely Nauwhat naslouchal Černozubovým dobrodružstvím s největší úctou a dokonce zvědavostí. Nejvíce se zajímal o situaci na Planinách, ale věděl toho víc než Černozub. Zjevení Noční stařeny bylo spatřeno po celých Planinách. Vědmy wíjasú to nepotěšilo. Když se *Qæsach dri Vørdar* vrátil z Jihu, předvolaly si ho a utratily ho. Po pohřební slavnosti byly jeho kosti rozneseny na tři různá, od sebe velice vzdálená místa, určená každou ze tří hord. „Proč mi to říká?“ tázal se Černozub, zatímco tučný a vážný papež mlel dál svou, zjevně bez zájmu o čas. *Pohřbívá Hnědáčkovy sny*. A jako další pohřbil Filpeovy: papež, který byl v císařově kočáře, popsal se všemi ohavnými detaily, jak Wu-shin provedl své dílo. Filpeovi strážci bylí vybaveni prvními kopiemi opakovaček a několikrát chybili. Sekera odťal hlavu sedmého Hannegana jediným úderem, poté sklonil meč,

poklekl a nechal kulky, aby se mu zavrtaly do hrudi, jako včely vlétají do úlu.

Dominus ex deu.

Audience trvala celé odpoledne a byla vyčerpávající. Po zdlouhavém a krvavém popisu atentátu se Sorely jal podrobně popisovat stav Říše. Opakovací zbraně rozhodly. S nimi Texark konečně ovládl Planiny. Starý způsob života skomíral. Ti, kteří konec přicházet neviděli, jej slyšeli křičet ve větru. I tráva ustupovala. Kopulovité pískové pahorky se pomalu přesouvaly ze západu na východ. Říše, která si zabezpečila své západní hranice, se nyní stále víc obracela k východu. Nový Řím doutnal celé roky, ale nikdy nebyl obnoven… „Můj synu –“

Černozub usnul, ale papež se netvářil dotčeně. Když Černozub odcházel z roubeného Papežského paláce, dostal u dveří malý váček zlatých mincí. Odměna za poslouchání, pomyslel si, ale pak mu došlo, že to jsou peníze na cestu. Měl zmizet.

To koneckonců chtěl i tak. V Hanneganově městě panoval stejně jako ve Valaně zmatek. Ulice byly přeplněné koňmi a lidmi. Vojsko bylo rozpuštěno, na západ se hrnuli noví legáti a území Sarančat se otevřelo osiřelým a těm z bývalých nepřátel Hannegana, kteří chtěli oslavovat nový mír chovem dobytka a pěstováním trávy.

Odjezd byl snadný. Černozub byl unaven městy a starými přáteli a nepřáteli. Byl unaven lidstvem, takže použil peníze od papeže na zakoupení osla nebo přesněji řečeno muly a zamířil na sever podél zubaté linie, na níž se setkávaly planiny s lesem.

Tráva. Na jednu stranu se rozkládala nepřerušována až k obzoru a vlnila se mezi nízkými tmavými stromy na stranu druhou. Malé pohoří zvané Větrný výhled ozařovaly ohně. Zda hořely jako oslava, nebo jako tryzna, to Černozub nevěděl.

Bez potíží projel kolem prvních srubů, sloužících za předsunuté pozice žbleptů. Doufal, že ho Údolí zrůd přijme, a přijalo ho. Údolí, nebo národ Watchitahu, jak se teď nazývali, se rozrostlo do sítě roklí po celém pohoří Old Zarkie. Černozub putoval, dokud nenarazil na malou komunitu kniháků a pamatováků, jménem Post Cedar. Vyměnil mulu za k’taru, velice podobnou té, co mu dal kdysi otec,

a žil na svahu hory nad opatstvím. Výměnou za jídlo poskytoval písařské služby a učil.

Nalezl přístřeší v jeskyni ve skále. Hodně se podobala jeskyni, v níž přebýval Ámen, až na to, že tyto východní jeskyně byly široké, se vchodem ve tvaru rozevřených úst. Poskytují ochranu před deštěm a částečně před chladem, ale nechrání před během času.

A tak Černozub svatý Jiří zestárl při přeříkávání pravidelných denních modliteb a meditací o *Řeholi svatého Leibowitze*, což ho přivedlo k pokoře, kterou s překvapením objevil a která na něj po celou dobu čekala. Byla sestrou hlubokého osamění, kterého si cenil nade vše, samoty, kterou si již nepřál vyplnit. Byla to prázdnota tak hmatatelná, jako je láska. Přesto se někdy v noci přistihl, že se modlí k čemukoliv, co by mohlo jeho modlitbu vyslyšet, aby k němu Ædrea přišla. Slyšel o světlovlasé podvržence v róbě jeptišky, která léčila ve vedlejším údolí. Místní kněz ji označoval za čarodějnici. Občas uzdravila mysl, kterou kněz proklel, a proto se jí bál.

Černozub potřeboval uzdravit mysl, ale toho se nebál. Bál se otvoru pod klitorisem, roztrženého černým a bílým Bohem, které viděl jet s Denní pannou na bílé mule. Nebo jí to udělal ten starý Žid? Hned za kopcem na něj čekal svět Pána Ježíše a všech svatých, ale on byl zbabělec. Někdy se dostal do chvilkového vytržení, v němž o tom uvažoval, a svou hanbu neskrýval před svatou matkou Denní pannou *Fujæ Go*, která ho sledovala z koutku v chatrči jeho mysli. Ve své pravidelné roční zpovědi leibowitziánskému knězi, který ho navštěvoval vždy na Zelený čtvrtek, se o tom nezmínil. Kněz chtěl Nimmymu pokaždé jménem opata mýt nohy, ale poustevník odmítal.

„Nechceš uznat svou chudobu? Není to pýcha?“ Černozub se pokřižoval a nechal kněze, aby mu nohy omyl a aby mu podal svátost oltářní.

Několikrát se vzdal Ježíše, jak mu radil Ámen Drozdík, když se Spasitel pro něj stal příležitostí ke hříchu. Ale vždy se k němu vrátil. A jak se zdálo, stejně se vracel i Spasitel. *Tak co, jak jsi se v poslední době měl, Pane?* Tři hodiny denně učil třináct různě starých dětí číst a psát v jejich vlastním jazyce, učil je také trochu hudbě a – občas k nevíře jejich rodičů – pár věcem o zeměpise kontinentu a všechno,

co věděl o dějinách světa a pádu *Magny Civitas*. Některé děti mu věřily, jiné věřily svým rodičům. Ale smějící se rodiče mu přinášeli jídlo jako platbu za gramotnost svých uličníků, spravovali mu oděv, dávali mu pokrývky a čas od času mu přinesli džbán vína pro zdraví.

Když byl sám, otevíral svou mysl. Někdy k němu Bůh sestoupil, ale častěji ne. Rozhodl se, že Bohu už se otvírat nebude. Tak to radil Meister Eckhart: být tak chudý, že nebude mít ani to místo, kam by Bůh mohl přijít. Když Bůh nemá, kam by přišel, je všudypřítomný. Není nic jiného.

Černozub se nepovažoval za zbožného člověka. Nevěděl, zda je Bůh Otec nebo stvořitel nebe a země a věcí viditelných i neviditelných. Neviděl důvod, proč by na tom mělo záležet. Vždyť Bůh sám, když se zjevil jako krouživý vítr v křoví, se nikdy neobtěžoval mu to říct. Nikdy neřekl: „Černozube, jsem tvůj Otec Všemohoucí, stvořil jsem zemi, na které klečíš, a nebe, pod kterým klečíš."

KAPITOLA 34

> Dostanou-li něco nového, staré věci vždy ihned vrátí, aby se uložily do šatny pro chudé.
>
> *Řehole sv. Benedikta*, kapitola 55

Hned za kopcem za Post Cedar stál konvent, v němž žila jeptiška, známá jako sestra Clare. Jednoho rána se probudila s dalším ze svých „pocitů" a věděla, že poustevník z vedlejšího údolí zemřel. Věděla o něm několik let, ale rozhodla se nechat ho na pokoji, protože věděla, jak těžkou cestu si vybral. Nikdo jí neřekl, že zemřel. Nikdo kromě ní to zatím nevěděl. Ona sama to věděla jen díky tomu pocitu, který nebyl nepodobný radosti i zármutku, a který ji neopouštěl. Vítala ten pocit. Poustevník měl na světě už jen pár těch, kterým bude chybět.

Se svolením abatyše si sestra Clare sbalila bochník chleba, trochu sýra, a pak ji ještě napadlo vzít s sebou z pastičky v kuchyni čerstvě

zabitou myš. Kráčela příkrou a nepříliš používanou stezkou do Post Cedar. Na vzdálenější straně údolí našla naproti klášteru pěšinu do suché jeskyně, přesně tam, kde věděla, že jeskyně bude.

Starý muž nebyl mrtev dlouho. Do očí sestry Clare nevehnala slzy ani tak jeho smrt, jako spíš jeho věk. Tak nějak očekávala, že nalezne pohledného mladíka, i když ona sama byla stará žena, ohnutá a poznamenaná roky. Černozub seděl opřený o kámen a na klíně měl hlavu malé pumy. Když se Clare přiblížila, zvíře zvedlo modrou hlavu. Byla to Librada. Ædrea čekala, ale puma nechtěla odejít. Aby mohla Černozuba pohřbít a umístit do hlavy hrobu malý křížek, který celé roky nosila u sebe, musela pumu nakonec odlákat pomocí myši.

Růženec, který svíral v ruce, a neumělou k'taru, opřenou o zeď jeskyně, si odnesla s sebou.

Miller Jr., Walter M(ichael)

(1923 – 1996)

Americký SF autor, narodil se 23. 1. 1923 v New Smyrna Beach na Floridě a zemřel 9. 1. 1996 v Daytona Beach tamtéž. Za druhé světové války sloužil u válečného letectva a zúčastnil se 53 bombových letů nad Itálií a Balkánem jako radista a záďový střelec. Vystudoval strojírenství, až do svého důchodu pracoval u železniční společnosti. V roce 1947 vstoupil do římskokatolické církve a víra v Boha značně ovlivnila jeho pozdější tvorbu.

Debutoval povídkou Secret of the Death Dome (1951) v magazínu *Amazing*. Jeho nejznámější kratší prací je The Darfsteller (*Astouding* 1955-Hugo, č. Darfsteller-Hugo Story 1955-1961/WS 1993), dále jmenujme například povídku Crucifixus Etiam (Astounding 1953). V letech 1951 až 1957 publikoval celkem 42 povídek, které shrnují soubory **Conditionally Human** (1962), **The View from the Stars** (1965), **The Science Fiction of Walter M. Miller, Jr.** (1978), **The Best of Walter M. Miller, Jr**. (1980), **The Darfsteller** (1982) a **The Science Fiction Stories of Walter M. Miller, Jr.** (1984). Za zmínku stojí snad také antologie **Beyond Armageddon: Survivors of the Megawar** (1985, sp. Martin. H. Greenberg).

Dnes je známý především jako autor výrazného SF románu **A Canticle for Leibowitz** (1961-Hugo, č. Chvalozpěv na Leibowitze/Laser 1994), který nejprve v letech 1955 až 1957 publikoval ve třech částech v magazínu *F&SF*. Popisuje v něm snahu mnišského řádu zachovat po atomové válce co nejvíce vědomostí z minulosti a přispět jimi k obnově zaniklé civilizace. Tato snaha se daří a lidstvo opět vybuduje civilizovanou společnost, zdá se však, že prokletí minulosti se vrací a schyluje se k další celosvětové válečné katastrofě, kterou chce řád tentokrát přečkat ve vesmíru. Román je kritikou zcela po právu řazen mezi nejlepší postkatastrofická SF díla všech dob, navíc patří k nejslavnějším žánrovým pracím s náboženskou tématikou. Pokračování se Miller pokoušel sepsat od konce 70. let, výsledkem však byl pouze stále nedokončený rukopis

s rozsahem přibližně 600 stran. Těžce nemocný a zdrcený nedávným úmrtím manželky se vlastnoručně zastřelil, rozepsaný román dokončil Terry Bisson pod názvem **Saint Leibowitz and the Wild Horse Woman** (1997, č. Svatý Leibowitz a Vládkyně divokých koní/Laser 2005).

Martin Šust

WALTER M. MILLER, JR

SVATÝ LEIBOWITZ A VLÁDKYNĚ DIVOKÝCH KONÍ

Obálka Patrik J. Krásný
Překlad Zdeňka Lukovská, Martin D. Antonín, Lucie Krobotová
Citace v úvodu kapitol jsou převzaty z knihy Řehole Benediktova
v překladu Vojtěcha Engelharta a kol. (Benediktinské arciopatství
sv. Vojtěcha a sv. Markéty, Praha-Břevnov, 1998)
Odpovědný redaktor Tomáš Jirkovský
Jazykový redaktor Helena Šebestová, Eva Hallerová
Sazba provedena v LATEXu
Vytiskl PBtisk Příbram s.r.o.
Vydalo Nakladatelství Laser-books s.r.o.
Úslavská 2, Plzeň 326 00
tel+fax: 377 246 407
v edici Laser jako 302. publikaci
Edice SF svazek 166.
Plzeň 2005, vydání 1.

Prodejní cena včetně DPH 279 Kč